

Missale Nidrosiense

Edited by Ingrid Sperber

With an introduction by Espen Karlsen and Sigurd Hareide

National Library of Norway
Oslo 2019

Updated: July 2019

Preface and Acknowledgements

This is the first edition of the *Missale Nidrosiense* since the book first appeared in print in 1519 in Copenhagen. It appears at the same time as a modern edition of the *Breviarium Nidrosiense* (Paris 1519). The Gothic type of the early printed book is demanding to non-expert modern readers. The abbreviations and ligatures that are typical of late medieval manuscripts, are frequent also in this book. These are expanded in this new edition, and syntactic punctuation is introduced according to principles explained further below in the introduction. A digitized version of a complete copy in the National Library at Oslo (NB D Pal 44) is used as basis for the edition. We hope that this edition (as well as the edition of the printed Nidaros breviary from the same year) will facilitate studies in the development of the Nidaros liturgy from the Nidaros ordinary of the early thirteenth century to the printed missal.

The work on this edition has been carried out as a part of the project *Digital corpus and dictionary of medieval Latin* (2016–), based at the National Library of Norway (Oslo) with the support of the Research Council of Norway. The project is a cooperation between the National Library of Norway (Nasjonalbiblioteket), the Norwegian Academy of Science and Letters (Det Norske Videnskaps-Akademi, Oslo), and the publishing house Kunnskapsforlaget (Oslo). The purpose was to include the edition in a digital corpus of Latin texts from medieval Norway up until the Reformation in 1537 that could be used to create a concordance on the basis of which a dictionary could be compiled. To transcribe the text, Dr. Ingrid Sperber (Babelom, Belgium) was engaged from April 2016. From 1 January 2017, she took up a position as lexicographer in Oslo in the above-mentioned project and continued working on this edition, which was finally submitted in January 2019. Dr. Georg Stenborg (Uppsala) worked with the project from August to October 2016, transcribing the first 100 pages in the consecutive pagination of the original by Lilli Gjerløw (the first page being the so-called title page with the incipit *Missale pro usu* etc.; cf. Gjerløw 1979, 11). The remaining 506 pages are the work of Sperber. Sperber has proof-read and corrected the entire text against the original, standardized the text and done the actual editing.

As for the introduction, Sigurd Hareide, assistant professor at the University of South-Eastern Norway, has co-authored with me the part called ‘The Nidaros missal and its content’. His insights about the liturgy have proven to be most useful.

Oslo, 10 May 2019

Espen Karlsen
Project leader

The Nidaros Missal (1519)

Espen Karlsen & Sigurd Hareide

The Nidaros missal, the first book printed on Norwegian initiative

The first two books printed on Norwegian initiative were the Nidaros missal and the Nidaros breviary, both appearing in 1519.¹ A missal provided instructions and texts necessary to celebrate mass throughout the year, while a breviary offered the same for the divine office or the canonical hours. Both books were in Latin. Together, the two types of books for mass and divine office constituted the official public prayer of the Catholic church in a certain area. The Nidaros missal and breviary take up a special position in the history of the book in Norway, not only because they were the first two books to be printed on Norwegian initiative, but also because they were intended to be used in the entire province of Nidaros, which in the early sixteenth century comprised Norway, Iceland and the Faroe Islands. Archbishop Erik Walkendorf initiated the publication of both the missal and the breviary.²

The missal was printed in Copenhagen by Poul Reff (or Ræff; modern Norwegian: Rev, meaning ‘fox’; † c. 1533).³ The text of the missal was compiled and edited by the dean Olav Engelbrektsson and the cantor Peter Sigurdsson in Trondheim before printing. The work appears to have commenced in 1516 (Gjerløw 1986a, 70), and the printing was completed on 25 May 1519, a few weeks before the breviary was completed in Paris (on 4 July 1519). According to Lauritz Nielsen, an authority on early printing in Denmark, the missal is the most important printed work in Denmark alongside the Copenhagen Missal (*Missale Haffniense*, Copenhagen 1510: Matthæus Brandis) prior to the Bible of Christian III from 1550 (Nielsen 1919, xxxi).⁴ As it was printed by the first printer born in Denmark, the book belongs to both Norwegian and Danish book history. It is likely that Poul Reff was commissioned to print the missal because his brother, Hans Reff (born before 1490, † 1545), was the Archbishop’s secretary. Hans Reff was also central in the printing of the Nidaros breviary (Gjerløw 1986a, 55–56).

As Lilli Gjerløw put it, ‘the Nidaros Missal and Breviary are the unique *summa* of centuries of religious culture’ (1986a, 77). They represent a further development of the Nidaros liturgy from the Nidaros *ordo* of the early thirteenth century, the sources of which are studied by Gjerløw (1968, 85–128). The text material in this large printed volume is typical of a medieval missal.

The Nidaros missal and its content

The Nidaros missal has 303 leaves (= 606 pages) and is a folio volume measuring 33 x 23.5 cm a page. The copies were bound in oak panels covered with goat-skin (Gjerløw 1986, 72–73). The missal is likely to have been bound in Trondheim (Schjoldager 1927, 54–55), as large numbers of copies usually had to be transported unbound in barrels.

Missals gave instructions and texts necessary to celebrate mass throughout the year.⁵ However, like other early printed missals, the Nidaros missal does not provide all texts for all the specific rites and benedictions connected with the masses throughout the year, such as the blessing of the palms (or local branches) and procession on Palm Sunday found in the Nidaros *ordo* (*Ordo Nidrosiensis*

¹ For an introduction to these two early printed books, see Gjerløw (1986a and 1986b). Skovgaard-Petersen (forthcoming 2019) discusses them in connection with Walkendorf’s other literary activities (in Danish). An English article concerning the Nidaros missal and its content is currently under preparation by the authors of this introduction.

² For Walkendorf’s life and career, see Hamre (1943, in particular pp. 54–67).

³ For his life and works, see Adams, (2013, 122–124). Reff published fourteen works, of which the Nidaros missal is the most impressive.

⁴ It is no. 182 in Nielsen’s (1919) catalogue of books printed in Denmark or commissioned from Denmark.

⁵ For an introduction to the content and organisation of the late medieval missal, see Hughes (1995, 143–159); Harper (1991, 65–66 and 109–126). For an introduction to the Nidaros liturgy, see Fæhn (1955). Gjerløw (1986) discusses the two books from a book historical perspective, in addition to commenting on the content.

ecclesiae; Gjerløw 1968, 219–221). The principal content of the Nidaros missal is, as was common in early printed missals, organised with the Ordinary of the Mass (*Ordo missae*) placed in the middle of the book, containing the (more or less) unchanging parts of mass (entrance rite, *Kyrie, Gloria, Credo, Canon*, communion rite and so on) easily accessible for the user of the book. On each side of this central section, we find the two main cycles of the liturgical year, the *temporale* and the *sanctorale* (further described below), with the changing parts of mass (*Officium/Introitus, Collecta, Epistola, Graduale, Alleluia, Secreta, Offertorium, Communio, Complenda/Postcommunio* etc.).⁶

Many initials,⁷ as well as all rubrics (*ruber*, ‘red’) with instructions and all running titles on the top of the pages are printed in red. With the exception of the title page, the calendar and the *canon miss(a)e*, the text is set in two columns. The Ordinary of the mass contains musical notation (handwritten) on three up to four red lines (printed) for certain texts. The handwritten notation is lacking in some copies. In the content list below, we use brackets for common terminology not found in the Nidaros missal.⁸

Title page with the coat-of-arms of Erik Walkendorf, a rose surrounded by three wings of swans (p. 1).

Brief foreword by the printer, Poul Reff (p. 2)

[*KALENDARIUM*, pp. 3–15]

The calendar, printed in red and black, is organised by month and provides a list of all solemnities, feasts and memorial days observed on specific dates throughout the year, i.e., both the days from the *temporale* with the feasts of the Lord (like the Nativity of the Lord) and the days from the *sanctorale* with the celebrations of specific saints. The calendar is followed by *Notata omnia mensium* (‘Notes on all months’, p. 15) printed in red, providing liturgical notes on specific feasts and festal seasons during the year, identical to those added at the end of the pages of the months in the calendar of the breviary (Gjerløw 1986, 69).

ORATIO ANTE MISSAM DICENDA/POST MISSAM DICENDA (‘Prayers to be said before and after mass’, p. 16)

Private prayers to be used by the priest in his preparation for mass and thanksgiving after mass

[*TEMPORALE (PROPRIUM DE TEMPORE*, pp. 17–352)]

The *temporale* consists of the liturgical texts for the annual recollection of the Life of Christ with dated feasts like Christmas and moveable feasts like Easter (Harper 1991, 49–51). It begins with the first Sunday in Advent and ends with the last Sunday before the beginning of Advent.

[*ORDO MISSAE*, pp. 353–384]

The Ordinary of the mass (see explanation above) is in the Nidaros missal divided into the two main parts *Preparamenta ad missam* and *Canon miss(a)e*, ending with a short section of ‘Prayers for reading after mass’ after the *Canon misse*:

— *Preparamenta ad missam* (‘Preparations for mass’), pp. 353–365) supply invariable parts and instructions for the first part of mass up to the Prefaces (*Prefationes*), the first part of the Eucharistic Prayer, introducing the *Sanctus*.

— *Canon misse* (‘The Canon of the mass’, pp. 366–382), contains both the *Canon* in the strict

⁶ For an overview of the Latin mass as described in Old Norse explanations of the mass from the Nidaros church, see Hareide (2016, 350–352). Scandinavian readers may in Norwegian language find a similar overview of the mass in Hareide (2014, 26–27) and a guide to these Latin terms in Schumacher (2015).

⁷ For the different initials used in the missal, see Gjerløw (1986, 70–72).

⁸ The pagination in Arabic numerals used in the present introduction is the one used by Gjerløw, the first page being the so-called title page with the incipit *Missale pro usu* etc. (cf. Gjerløw 1979, 11). This pagination is added in the margin of the e-book.

sense, i.e., the part of the mass (the second part of the Eucharistic Prayer) in which the priest consecrates the bread and the wine for the Eucharist, and also the communion rite with the communion of the priest, until the dismissal (*Ite missa est*) and the blessing of the people at the end of mass.

— *Orationes post missam legende* ('Prayers for reading after mass') (p. 383–384)

The prayers for reading after mass start with the 'Last Gospel' (John 1:1–14), followed by different prayers, and ending with musical notation on four red lines for the *Ite missa est* for different occasions.

[*SANCTORALE (Proprium de sanctis*, pp. 385–492)]

The *Ordo missae* is followed by *de sanctis per totius anni circulum*, the *sanctorale* 'for the cycle of the whole year', i.e., the liturgy for the fixed feasts and memorial days of the saints celebrated on the same date every year. It begins with the Vigil of St. Andrew (*Vigilia beati Andree*) on the 29th of November and ends with St. Catherine (*Sancte Katherine virginis et martyris*) on the 25th of November almost a year later, thus corresponding to the cycle of the *temporale*. Included in the *sanctorale* is a list of days on which the Nicene creed is sung (*Quibus diebus Credo cantandum sit*, pp. 490–491), as well as notes on how the office of the Virgin Mary should be celebrated at Marian altars (*Notandum, quod ad altare beate Marie uirginis in omnibus festiuitatibus eiusdem plenum officio de festo peragatur*, pp. 491–492).

COMMUNE SANCTORUM (pp. 493–562)

The *Commune sanctorum* ('Common of saints') consists of texts common to an entire category of saints, such as apostles or martyrs. The following parts also belong naturally to the *Commune sanctorum* section:

— *In dedicatione ecclesie* ('For the dedication of the church', pp. 539–540).

— *In dedicatione altaris* ('For the dedication of the altar', pp. 541–542).

— *In commemoratione sancte crucis* ('In commemoration of the Holy Cross', pp. 542–543).

— *In commemoratione beate Marie uirginis* ('In commemoration of the blessed Virgin Mary', pp. 544–548) with different commemorations of the Virgin during the liturgical year.

— *Ordo collectarum tempore quadragesimali* ('Order of collects through Lent', pp. 548–555).

— *Ordo collectarum specialium per totum annum* ('Order of special collects through the year', pp. 555–562).

MISSA PRO DEFUNCTIS (pp. 562–568)

The 'Masses for the dead' section includes *Ordo collectarum pro defunctis* ('Order of collects for the dead', pp. 564–568).

IN FESTO VISITATIONIS MARIE VIRGINIS (pp. 569–570)

Texts for the 'feast of the visitation of the Virgin Mary' (the 2nd of June) are probably placed here rather than in the *sanctorale* above, where the other dated Marian feasts are found, because this feast was quite new and in the process of reaching universal observance (confirmed by the council of Basel in 1441) (Holweck 1892).

[*MISS(A)E VOTIV(A)E*, pp. 570–579]

The votive masses, i.e., masses for a *votum* ('according to a wish or promise') includes the following: *Missa de sancto spiritu* ('Mass for the Holy Spirit'); *Missa pro paganis et Turcis* ('Mass for pagans and Turks'); *Missa pro pestilentia* ('Mass for pestilence'); *In commemoratione omnium sanctorum* ('In commemoration of All Saints'); *Missa de angelis* ('Mass for the angels'); *Missa de tribus magis de peregrinantibus* ('Mass of the three Magi for pilgrims').

EXORCISMUS SALIS ET AQVE ('Exorcism of salt and water', pp. 579–581)

This ritual, involving the exorcism and blessing of salt and water and the sprinkling of the priest and the people with holy water, preceded mass every Sunday.

SEQUENTIE (pp. 582–605)

A sequence (*sequentia*, 'that which follows', from the verb *sequi*, 'to follow') is the liturgical, non-biblical hymn for mass, sung after the Alleluia and before the Gospel on certain holy days and feasts. The forty-two sequences in the Nidaros missal form part of the rich heritage of sequences from the province of Nidaros.⁹

ACCIDENTIA CIRCA MISSAM (pp. 605–606)

The last pages of the missal contain instructions about accidents during mass and how to handle them when they occur.

On the final page (606), the colophon indicates, as customary, the title of the book (*Missale secundum vsum ecclesie Nidrosiensis*), the name of the printer, the place of printing (Copenhagen), and the day the printing was completed (25 May, 1519)

On the edition

The frequent abbreviations of the original print, common also in medieval manuscripts, are expanded without further notice. The orthography in this edition follows closely the print of 1519. Notable deviations from standard classical Latin orthography are the following. Majuscule *U* is used for *U* and *V*, which is the tendency in the original. Minuscule *v* is used for *u* and *v* initially (e.g., *vnde*), whereas minuscule *u* is used for both letters in other positions. The classical diphthongs *ae* and *oe* are spelled *e* in the original and in the transcription, as could be expected. The conventional ligature *UD* (= *Uere dignum*), printed in red (see illustration) and occurring frequently in the prefaces,

is rendered in the following manner:

UE re dignum, Eterne deus; Quia per incarnati verbi misterium noua
mentis nostre oculis lux tue claritatis infulsit; Ut dum visibiliter
deum cognoscimus, per hunc in inuisibilium amorem rapiamur; Et ideo.

Moreover, all proper names are spelled with initial capitals, while *deus* and *dominus* are spelled with lower case initials, as in the original.

In order to facilitate reading, we have used what may be referred to as a syntactic punctuation.¹⁰ Subordinate clauses (noun clauses and adverbial clauses) are separated by commas. Moreover, commas are inserted between asyndeta and before appositions. Commas are used in connection with

⁹ The Nidaros repertory of sequences from the Nidaros *ordo* to the Nidaros missal is the topic of a book edited by Kruckenberg & Haug (2006). The Nidaros ordinary, with additions, presented 118 sequences and is particularly rich (Kruckenberg 2006, 7).

¹⁰ The principle basically follows the model of Sten Eklund in his editions of the *Opera minora* of St. Bridget (Eklund 1972, 1975, and 1991).

addresses in the vocative case. For the punctuation of the printed book of 1519, we refer to the digitised versions available on the websites of libraries holding copies of it and to the facsimile edition (Børsum 1959).

The pagination in Arabic numerals applied by Lilli Gjerløw, which is also used in this introduction, as well as the signatures of the quires in the original book, are added within { } at the page breaks in the original print in the pdf version. The original has no foliation or pagination.

Conventional signs

<> surrounds additions made by the editor.

†† surrounds unintelligible words or passages.

References

- ADAMS, Jonathan. 2013. *Lessons in Contempt. Poul Ræff's translation and publication in 1516 of Johannes Pfefferkorn's The Confession of the Jews*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- EKLUND, Sten. (ed.). 1972. *Sancta Birgitta: Opera minora II: Sermo angelicus*. Samlingar utgivna av Svenska fornskriftsällskapet, Ser. 2, Latinska skrifter. Lund: Almqvist & Wiksell.
- . *Opera minora I: Regula Salvatoris*. Samlingar utgivna av Svenska fornskriftsällskapet, Ser. 2, Latinska skrifter. Lund: Almqvist & Wiksell.
- . 1991. *Sancta Birgitta: Opera minora III: Quattuor orationes..* Samlingar utgivna av Svenska fornskriftsällskapet, Ser. 2, Latinska skrifter. Lund: Almqvist & Wiksell.
- FÆHN, Helge. 1955. 'Gudstjenestelivet i Nidaros domkirke i middelalderen'. In Arne Fjellbu *et al.*, Nidaros erkebispesetel og bispesete 1153–1953, 599–631. Oslo: Forlaget Land og kirke.
- . 1994. *Gudstjenestelivet i Den norske kirke*. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.
- GJERLØW, Lilli, ed. 1968. *Ordo Nidrosiensis Ecclesiae*. Libri liturgici provinciae Nidrosiensis medii aevi II. Oslo: Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt.
- , ed. 1979. *Antiphonarium Nidrosiensis Ecclesiae*. Libri liturgici provinciae Nidrosiensis medii aevi III. Oslo: Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt.
- . 1986a. 'The *Breviarium* and the *Missale Nidrosiense* (1519)'. In *From Script to Book: A Symposium*, eds. Hans Bekker-Nielsen, Marianne Børch & Hans Algot Sørensen, 50–77. Odense: Odense University Press.
- . 1986b. 'The *Missale Nidrosiense* 1519: an appendix'. In *From Script to Book: A Symposium*, eds. Hans Bekker-Nielsen, Marianne Børch & Hans Algot Sørensen, 50–77. Odense: Odense University Press.
- HAMRE, Lars. 1943. *Erik Valkendorf. Trekk av hans liv og virke*. Bergen: John Griegs Forlag.
- HAREIDE, Sigurd. 2014. 'Meningsfull messe. Om messen i middelalderen og de allegoriske messeforklaringene'. In Kristin Norseth, Elise Kleivane & Sigurd Hareide, *Messuskýringar. Norrøne messeforklaringer i norsk oversettelse*. *Festskrift til førsteamanuensis Jan H. Schumacher*, pp. 9–53. Oslo: St. Olav forlag.
- . 2016. 'Messuskýringar: Old Norse Expositions of the Latin Mass and the Ritual Participation of the People'. In Stefka Georgieva Eriksen (ed.): *Intellectual Culture in Medieval Scandinavia, c. 1100-1350*, pp. 337–371. Turnhout: Brepols.
- HARPER, John. 1991. *The Forms and Orders of Western Liturgy from the Tenth to the Eighteenth Century. A Historical Introduction and Guide for Students and Musicians*. Oxford: Clarendon Press.
- HOLWECK, Fasti Mariani. 1912. 'Visitation of the Blessed Virgin Mary'. In *The Catholic Encyclopedia*. New York: Robert Appleton Company. Retrieved May 6, 2019 from *New Advent*: <http://www.newadvent.org/cathen/15480a.htm>

- HUGHES, Andrew. 1995. *Medieval Manuscripts for Mass and Office. A guide to their organization and terminology*. Corrected reprint. Toronto: University of Toronto Press.
- KRUCKENBERG, Lori & Andreas HAUG. 2006. *The Sequences of Nidaros : a Nordic Repertory & Its European Context*. Senter for middelalderstudier: Skrifter nr. 20. Trondheim: Tapir.
- . 2006. 'Making a Sequence Repertory: The Tradition of the Ordo Nidrosiensis Ecclesiae'. In Kruckenberg & Haug 2006, 5–44.
- Missale Nidrosiense*. Faksimileutgave 1959. Oslo: Børsums forlag og antikvariat.
- NIELSEN, Lauritz. 1919. *Dansk Bibliografi 1482–1550 med særligt Hensyn til Dansk Bogtrykkerkunsts Historie*. København & Kristiania: Gyldendalske Boghandel.
- SCHJOLDAGER, Astrid. 1927. *Bokbind og bokbindere i Norge inntil 1850*. Oslo: Aschehoug.
- SCHUMACHER, Jan Henrik. 2015. *Kirkehistorisk latinleksikon. Begreper fra middelalderens kirke- og klosterliv*. 2. utgave. Oslo: Spartacus.
- SKOVGAARD-PETERSEN, Karen. (forthcoming) 2019. 'Bogtryk og opdagelsesrejser i kirkens tjeneste – Ærkebiskop Erik Valkendorf som forfatter og bogudgiver'. In Ruth Hemstad, Anne Birgitte Rønning & Aasta Marie Bjorvand Bjørkøy, *Litterære verdensborgere: Norsk bokhistorie i transnasjonalt perspektiv, 1519–1850*. Nota bene. Oslo: Nasjonalbiblioteket.

{1}

**MISSALE PRO USU TOTIUS REGNI NORUEGIE SECUNDUM
RITUM SANCTE METROPOLITANE NIDROSIENSIS ECCLESIE,
CORRECTUM ATQUE CUM DILIGENTIA UISUM, CASTIGATUM
ET REUISUM, INCIPIT IN NOMINE DOMINI.**

{2}

Reuerendissimus in Christo pater, dominus Ericus Walkendorff, dei gracia archiepiscopus Nidrosiensis et apostolice sedis legatus, considerans totam diocesim et prouinciam suam defectu librorum missalium laborare, preterea eos, qui quotidie in manibus sunt, antiquissimos eiusmodi codices inusitatis et desuetis characteribus scriptos vix legibiles esse, non paucis item mendis et erroribus subinde respersos, atque ob id complures secularium sacerdotum cisterciensium, predicatorum et minorum ordinum lecturas celebrando obseruare, quum tamen singule ecclesie prouinciales metropolitanam ecclesiam legendo et cantando iure imitari teneantur, necessarium nedum vtile pro sua singulari et incomparabili prudentia existimauit huic tanto defectui subuenire et opitulari volens missarum solemniam per totam suam diocesim et prouinciam Noruegie eodem ore et vno concentu celebrari. Missale itaque volumen secundum ritum alme metropolitane ecclesie Nidrosiensis opera et exactissimo studio venerabilium virorum magistri Olau Engelberti, prefate Nidrosiensis ecclesie decani, et domini Petri Siguardi, cantoribus eiusdem, reuisum, correctum, auctum, emendatum et diligentissime castigatum, mihi Paulo Reff, canonico Haffnensi, formandum et limatissime imprimendum demandauit. Omnibus igitur et singulis deo deuotis, qui inter celebrandum hoc exemplari vsi fuerint xl dierum indulgentiam de thesauro militantis ecclesie idem religiosissimus pontifex impartitur ad immortales dei et omnium sanctorum eius honorem et gloriam sempiternam. Amen.

{3}

KL Ianuarius habet dies xxxi. Luna xxx.

iiij	A	Ianuarij	Circumcisio domini. Summum.	
	b	iiij	Octaua sancti Stephani. Tres lectiones.	
xi	c	iiij	Octaua sancti Ioannis. Tres lectiones.	
	d	ij	Octaua sanctorum innocentum. Tres lectiones.	
xix	e	Nonis	Octaua Thome. Commemoratio.	Uigilia.

viiij	f	viiij	Epiphania¹¹ domini. Summum.
	g	vii	
xvi	A	vi	
v	b	v	
	c	iiij	
xiiij	d	iiij	
ij	e	ij	
	f	Idibus	Octaua epiphanie. Semiduplex. Hilarij et Remigij episcoporum. Commemoratio.
x	g	xix	Felicis in pincis. Tres lectiones. Commemoratio solita.
		Kalendas	
		Februarij	
	A	xviiij	Mauri abbatis. Tres lectiones. Nocturna.
xviiij	b	xvij	Marcelli pape et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
vij	c	xvi	Anthonij confessoris. Tres lectiones. Nocturna.
	d	xv	Prisce virginis et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xv	e	xiiij	Henrici episcopi et martiris. Simplex. Marij et Marthe martirum. Commemoratio.
iiij	f	xiiij	Fabiani et Sebastiani martirum. Simplex.
	g	xij	Agnetis virginis et martyris. Simplex.
xij	A	xi	Uincentij martiris. Simplex.
i	b	x	
	c	ix	Babille episcopi et martiris. Tres lectiones. Nocturna.
ix	d	viiij	Conuersio Pauli apostoli. Duplex. Preiecti ¹² martiris. Commemoratio.
	e	vij	Policarpi episcopi et martiris. Tres lectiones. Nocturna.
xvij	f	vi	
vi	g	v	Octaua Agnetis. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	A	iiij	
xiiij	b	iiij	

¹¹ epiphania] epiphanie *missale*

¹² preiecti] proiecti *missale*

iiij c ij

{4}

KL Februarius habet dies xxviiij. Luna xxix.

	d	Februarij	Brigide ¹³ virginis non martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xi	e	iiij	Purificatio sancte Marie. Summum.
xix	f	iiij	Blasij episcopi et martiris. Tres lectiones. Nocturna.
viiij	g	ij	
	A	Nonis	Agathe virginis et martiris. Simplex.
xvi	b	viiij	Dorothee virginis et martiris. Simplex. Uedasti et Amandi episcoporum. Hic cantetur de confessoribus. Tres lectiones. Commemoratio solita.
v	c	viiij	
	d	vi	
xiiij	e	v	Apollonie virginis et martiris. Commemoratio solita.
ij	f	iiij	Scolastice virginis non martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	g	iiij	
	A	ij	
	b	Idibus	
xviiij	c	xvi	Ualentini martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
		Kalendas	
		Martij	
vij	d	xv	Sigfridi episcopi et confessoris. Simplex.
	e	xiiij	Iuliane virginis et martyris. Tres lectiones. Nocturna.
xv	f	xiiij	
iiij	g	xij	
	A	xi	
xij	b	x	
i	c	ix	
	d	viiij	Cathedra sancti Petri apostoli. Semiduplex.

¹³ brigide] birgide *missale*

ix e vij
 f vi
 xvij g v
 vi A iiij
 b iij
 xiiij c ij

Uigilia.

Mathie apostoli. Duplex.

{5}

KL Martius habet dies xxxi. Luna xxx.

d Martij
 e vi
 xi f v
 g iiij
 xix A iij
 viij b ij
 c Nonis

Thome confessoris. Simplex.

Perpetue et Felicitatis virginum. Commemoratio.

xvi d viij
 v e vii
 f vi
 xiiij g v
 ij A iiij
 b iij
 x c ij
 d Idibus

Gregorij pape et confessoris. Duplex.

xviiij e xvij
 Kalendas
 Aprilis

vij f xvi Gertrudis virginis non martiris. Simplex.

Patricius episcopi et confessoris. Commemoratio.

g xv
 xv A xiiij
 iiij b xiiij

Cuthberti episcopi et confessoris. Simplex.

	c	xij	Benedicti abbatis. Simplex.
xij	d	xi	
i	e	x	
	f	ix	
ix	g	viiij	Annunciatio sancte Marie. Summum.
	A	vij	
xvij	b	vi	
vi	c	v	
	d	iiij	
xiiij	e	iiij	
iiij	f	ij	

{6}

KL Aprilis habet dies xxx. Luna xxix.

	g	Aprilis	
xi	A	iiij	
	b	iiij	
xix	c	ij	Ambrosij episcopi et confessoris. Semiduplex.
viiij	d	Nonis	
xvi	e	viiij	
v	f	vij	
	g	vi	
xiiij	A	v	
ij	b	iiij	
	c	iiij	
x	d	ij	
	e	Idibus	
xviiij	f	xviiij	Tiburtij et Ualeriani martirum. Tres lectiones.
		Kalendas	Commemoratio solita.
		Maij	
vij	g	xvij	
	A	xvi	Magni martiris. Duplex.
xv	b	xv	

iiiij	c	xiiiij	
	d	xiiij	
xij	e	xij	
i	f	xi	
	g	x	
ix	A	ix	Georgij martiris. Tres lectiones cum sequentia.
	b	viiij	
xvij	c	vij	Marci euangeliste. Semiduplex. Letania maior.
vi	d	vi	
	e	v	
xiiiij	f	iiiij	Uitalis martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
iiij	g	iiij	Petri martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	A	ij	

{7}

KL Maius habet dies xxxi. Luna xxx.

xi	b	Maij	Philippi et Iacobi apostolorum. Duplex.
	c	vi	
xix	d	v	Inuentio sancte crucis. Summum.
			Alexandri pape et martiris. Hic cantetur de martiribus. Tres lectiones. Commemoratio solita.
viiij	e	iiiij	
	f	iiij	
xvi	g	ij	Ioannis ante portam Latinam. Semiduplex.
v	A	Nonis	Ioannis Beuerlacensis episcopi et confessoris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	b	viiij	
xiiiij	c	vij	
ij	d	vi	Gordiani et Epimachi martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	e	v	
x	f	iiiij	Nerei, Achillei et Pancratij martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.

	g	iiij	
xviiij	A	ij	
vij	b	Idibus	Haluardi martiris. Duplex.
	c	xviij	
		Kalendas	
		Iunij	
xv	d	xvi	
iiij	e	xv	Erici regis et martyris. Semiduplex.
	f	xiiiij	Dunstani episcopi et confessoris. Tres lectiones.
xij	g	xiiij	
i	A	xij	
	b	xi	
ix	c	x	
	d	ix	
xviij	e	viiij	Urbani pape et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
vi	f	vij	Augustini episcopi et confessoris, Anglorum apostoli. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	g	vi	
xiiiij	A	v	Germani episcopi et confessoris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
iiij	b	iiij	
	c	iiij	
xi	d	ij	Petronille virginis non martiris. Tres lectiones. Nocturna.

{8}

KL Iunius habet dies xxx. Luna xxix.

	e	Iunij	
xix	f	iiij	Marcellini et Petri martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
viiij	g	iiij	Erasmi episcopi et martiris. Commemoratio.
xvi	A	ij	

v	b	Nonis	Bonifacij episcopi et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
	c	viiij		
xiiij	d	vij		
ij	e	vi	Medardi et Gildardi episcoporum, confessorum. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
	f	v	Primi et Feliciani martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
x	g	iiij		
	A	iiij	Barnabe apostoli. Semiduplex.	
xviiij	b	ij	Basillidis sociorumque eius. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
vij	c	Idibus		
	d	xviiij	Basilij episcopi et confessoris. Tres lectiones. Kalendas Commemoratio solita.	
		Iulij		
xv	e	xvij	Uiti et Modesti. Tres lectiones. Nocturna.	
iiij	f	xvi		
	g	xv	Botulphi abbatis. Simplex.	
xij	A	xiiiij	Marci et Marcelliani martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
i	b	xiiij	Geruasij et Prothasij. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
	c	xij		
ix	d	xi	Leofredi abbatis. Tres lectiones. Nocturna.	
	e	x	Albani martyris. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
xvij	f	ix	Edeldride virginis non martiris. Commemoratio in missa tantum.	Uigilia.
vi	g	viiij	Natiuitas sancti Ioannis baptiste. Summum.	
	A	vij		
xiiiij	b	vi	Ioannis et Pauli martirum. Tres lectiones.	
iiij	c	v		
	d	iiij	Leonis pape et confessoris. Commemoratio.	Uigilia.
xi	e	iiij	Petri et Pauli apostolorum. Maius duplex.	
	f	ij	Commemoratio Pauli apostoli. Semiduplex.	

{9}

KL Iulius habet dies xxxi. Luna xxx.

xix	g	Iulij	Octaua Ioannis baptiste. Tres lectiones.
xviiij	A	vi	Uisitatio Marie. Summum. Processi et Martiniani martirum. Hic fiat commemoratio de martiribus.
	b	v	
xvi	c	iiij	Translatio Martini episcopi et confessoris. Commemoratio.
v	d	iiij	
	e	ij	Octaua Petri et Pauli apostolorum. Tres lectiones.
xiiij	f	Nonis	Translatio Thome archiepiscopi, martiris. Commemoratio.
ij	g	viiij	Sanctorum in Selio martyrum. Maius duplex.
	A	vij	Octaua visitationis Marie. Semiduplex.
x	b	vi	Septem fratrum martyrum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	c	v	Translatio Benedicti abbatis, cum sequentia. Tres lectiones.
xviiij	d	iiij	
vij	e	iiij	
	f	ij	
xv	g	Idibus	Diuisio apostolorum. Semiduplex. Translatio Swithuni episcopi et confessoris. Semiduplex.
iiij	A	xviij	
		Kalendas	
		Augusti	
	b	xvi	Alexis confessoris non pontificis. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xij	c	xv	
i	d	xiiij	
	e	xiiij	Margarete virginis et martyris. Simplex.
ix	f	xij	Praxedis virginis non martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	g	xi	Marie Magdalene. Semiduplex.

			Uandregisili abbatis. Commemoratio.	
xvij	A	x	Apollinaris episcopi et martyris. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
vi	b	ix	Cristine virginis et martyris. Commemoratio.	Uigilia.
	c	vij	Iacobi apostoli. Duplex. Christofori et Cucuphatis martirum. Hic cantetur de martiribus. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
xiiij	d	vij		
iiij	e	vi	Septem dormientium. Tres lectiones. Commemoratio solita. Dedicatio summi altaris.	
	f	v	Panthaleonis martyris. Hic fiat commemoratio de martiribus.	Uigilia.
xi	g	iiij	Olai regis et martyris. Summum.	
	A	iiij	Abdon et Sennen martyrum. Commemoratio.	
xix	b	ij	Germani episcopi et confessoris. Tres lectiones. Commemoratio solita.	

{10}

KL Augustus habet dies xxxi. Luna xxx.

vij	c	Augusti	Ad vincula Petri. Semiduplex. Machabeorum martirum. Commemoratio.	
xvi	d	iiij	Stephani pape et martyris. Commemoratio.	
v	e	iiij	Translatio Olai. Summum. Inuentio Stephani. Tres lectiones. Commemoratio solita. ¹⁴	
	f	ij		
xiiij	g	Nonis	Octaua Olai regis. Semiduplex. Oswaldi martyris. Commemoratio.	
ij	A	vij	Transfigurationis domini. Simplex. Sixti pape. Tres lectiones. Commemoratio solita. ¹⁵	
	b	vij	Donati episcopi et martyris. Tres lectiones. Nocturna.	

¹⁴ tres lectiones commemoratio solita] so. iij. com. *missale*

¹⁵ tres lectiones commemoratio solita] so. iij. com. *missale*

x	c	vi	Ciriaci sociorumque eius. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
	d	v		Uigilia.
xviiij	e	iiij	Laurentij martyr. Duplex.	
vij	f	iiij	Tiburtij martyr. Tres lectiones.	
	g	ij		
xv	A	Idibus	Ipoliti sociorumque eius martyrum. Tres lectiones.	
iiij	b	xix	Eusebij episcopi et confessoris. Commemoratio.	Uigilia.
		Kalendas		
		Septembris		
	c	xviiij	Assumptio beate Marie. Summum.	
xij	d	xvij		
i	e	xvi	Octava sancti Laurentij martyris. Tres lectiones.	
	f	xv		
ix	g	xiiiij		
	A	xiiij		
xviij	b	xij		
vi	c	xi	Octava assumptionis. Semiduplex. Thimothei et Simphoriani. Tres lectiones. Commemoratio.	
	d	x		
xiiiij	e	ix	Bartholomei apostoli. Duplex. Audoeni episcopi et confessoris. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
iiij	f	viiij		
	g	vij		
xi	A	vi	Hermetis martyr.	
xix	b	v	Augustini episcopi et confessoris. Semiduplex.	
	c	iiij	Decollatio Ioannis baptiste. Simplex. Sabine virginis. Commemoratio.	
viiij	d	iiij	Felicis et Adacti martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.	
	e	ij		

{11}

KL September habet dies xxx. Luna xxx.

xvi	f	Septembris	Egidij abbatis. Simplex. Prisci martiris. Commemoratio.
v	g	iiij	
	A	ij	
xiiij	b	ij	Translatio Cuthberti episcopi et confessoris. Tres lectiones.
	c	Nonis	Bertini abbatis. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	d	viiij	
x	e	vij	
	f	vi	Natiuitas Marie. Summum. Adriani episcopi et confessoris. Tres lectiones. Nocturna.
xviiij	g	v	Gorgonij martyris. Commemoratio. Audomari episcopi et confessoris. Commemoratio.
vij	A	iiij	
	b	ij	Prothi et Iacincti martirum. Commemoratio.
xv	c	ij	Susceptio sanguinis domini. Simplex.
iiij	d	Idibus	
	e	xviiij	Exaltatio crucis. Maius duplex.
		Kalendas	Cornelij et Cipriani martirum. Commemoratio.
		Octobris	
xij	f	xvij	Octaua Marie. Semiduplex. Nicomedis martyris. Commemoratio.
i	g	xvi	Eufemie virginis et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	A	xv	Lamberti episcopi et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
ix	b	xiiiij	
	c	xiiij	
xvij	d	xij	
vi	e	xi	Mathei apostoli et euangeliste. Duplex.
	f	x	Mauricius sociorumque eius. Simplex.

Uigilia.

xiiij	g	ix	
iiij	A	viiij	
	b	vij	Firmini episcopi et martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xi	c	vi	
xix	d	v	Cosme et Damiani martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
	e	iiij	
viiij	f	iiij	Michaelis archangeli. Maius duplex.
	g	ij	Hieronimi presbiteri et confessoris. Semiduplex.

{12}

KL October habet dies xxxi. Luna xxix.

xvi	A	Octobris	Remigij et Germani episcoporum et confessorum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
v	b	vi	Leodegarij episcopi et martyris. Tres lectiones. Nocturna.
xiiij	c	v	
ij	d	iiij	Francisci leuite et confessoris. Semiduplex. Nouem lectiones.
	e	iiij	
x	f	ij	Fidis virginis et martiris. Tres lectiones. Nocturna. Eskilli episcopi et martiris. Commemoratio.
	g	Nonis	Birgitte vidue. Semiduplex. Marci pape. Commemoratio solita. Marcelli et Apulei. Commemoratio solita.
xviiij	A	viiij	Demetriij. Tres lectiones. Commemoratio solita.
vij	b	vij	Dionisij episcopi sociorumque eius. Simplex.
	c	vi	Gereonis cum socijs eius martirum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xv	d	v	
iiij	e	iiij	
	f	iiij	Festum reliquiarum. Maius duplex.

xij	g	ij	Calixti pape et martyris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
i	A	Idibus	
	b	xvij	
		Kalendas	
		Nouembris	
ix	c	xvi	Marthe virginis non martiris. Tres lectiones cum sequentia.
	d	xv	Luce euangeliste. Semiduplex.
			Iusti martiris. Commemoratio.
xvij	e	xiiij	
vi	f	xij	
	g	xij	Undecim milium virginum. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xiiij	A	xi	
ijj	b	x	Seuerini episcopi et confessoris. Tres lectiones.
			Commemoratio solita.
	c	ix	
xi	d	viiij	Crispini et Crispiniani martirum. Tres lectiones. Nocturna.
	e	vij	
xix	f	vi	
vijj	g	v	Simonis et Iude apostolorum. Duplex.
	A	iiij	
xvi	b	iiij	
v	c	ij	Quintini martyris. Tres lectiones. Nocturna.

Uigilia.

{13}

KL Nouember habet dies xxx. Luna xxx.

	d	Nouembris	Festiuitas omnium sanctorum. Summum.
xiiij	e	iiij	Commemoratio animarum.
			Eustachi et sociorum eius de martiribus. Tres lectiones.
			Nocturna.
ijj	f	iiij	
	g	ijj	

x	A	Nonis	
	b	viiij	Leonardi abbatis. Simplex.
xviiij	c	vij	Uillehadi episcopi et confessoris. Tres lectiones. Nocturna.
vij	d	vi	Quatuor coronatorum.
			Octaua omnium sanctorum. Semiduplex. Tres lectiones.
			Commemoratio solita.
	e	v	Spinee corone. Maius duplex.
			Theodori martyris. Commemoratio solita.
xv	f	iiij	
iiij	g	iiij	Martini episcopi et confessoris.
			Menne martyris. Tres lectiones. Nocturna.
	A	ij	
xij	b	Idibus	Brictij episcopi et confessoris. Tres lectiones.
i	c	xviiij	
		Kalendas	
		Decembris	
	d	xvij	
ix	e	xvi	Eadmundi episcopi et confessoris. Commemoratio solita.
	f	xv	
xvi	g	xiiiij	Octaua sancti Martini episcopi. Tres lectiones.
vi	A	xiiij	Elizabeth vidue. Commemoratio solita.
	b	xij	Eadmundi regis et martyris. Simplex.
xiiiij	c	xi	Presentatio Marie virginis. Maius duplex.
iiij	d	x	Cecilie virginis et martiris. Semiduplex.
	e	ix	Clementis pape et martyris. Simplex.
			Felicitatis virginis et martiris. Commemoratio.
xi	f	viiij	Crisogoni martiris. Tres lectiones. Commemoratio solita.
xix	g	vij	Katherine virginis et martyris. Semiduplex.
	A	vi	
viiij	b	v	
	c	iiij	
xvi	d	iiij	Saturnini martyris. Commemoratio.
v	e	ij	Andree apostoli. Maius duplex.

Uigilia.

{14}

KL December habet dies xxxi. Luna xxix.

xij	f	Decembris	
ij	g	iiij	
	A	iiij	
x	b	ij	Barbare virginis et martiris. Simplex.
	c	Nonis	
xviiij	d	viiij	Nicolai episcopi et confessoris. Duplex.
vij	e	vij	Octaua sancti Andree apostoli. Tres lectiones.
	f	vi	Conceptio Marie virginis. Summum.
xv	g	v	Sancte Anne matris Marie. Semiduplex.
iiij	A	iiij	
	b	iiij	Uictorici et Fusciani martirum. Cantetur de martyribus. Commemoratio de sancto Damaso.
xij	c	ij	
i	d	Idibus	Lucie virginis et martiris. Simplex. Translatio Magni martiris. Commemoratio. Nichasij sociorumque eius. Commemoratio.
	e	xix	
		Kalendas	
		Ianuarij	
ix	f	xviiij	
	g	xvij	
xvij	A	xvi	O sapientia duplicabitur A ad Magnificat.
vi	b	xv	
	c	xiiij	
xiiij	d	xij	Uigilia.
iiij	e	xij	Thome apostoli. Duplex.
	f	xi	
xi	g	x	Torlaci episcopi et confessoris. Simplex.
xix	A	ix	Uigilia.
	b	viiij	Natiuitas domini. Summum. Anastasio virginis et martiris. Commemoratio tantum in secunda missa.

viiij	c	viiij	Stephani protomartiris. Maius duplex.
	d	vi	Ioannis apostoli et euangeliste. Maius duplex.
xvi	e	v	Sanctorum innocentum martirum. Duplex.
v	f	iiij	Thome episcopi et martiris. Duplex.
	g	iiij	
xiiij	A	ij	Siluestri pape et confessoris. Simplex.

{15}

Notata omnium mensium.

Nota: infra octauas Epiphanie ad primam preces Et ego ad te domine dicantur adiunctis versiculis Reges Tharsis et cetera. Et oratione Omnipotens deus, dirige in fine et cetera.

Nota: in anno bisextili festum Mathie apostoli eodem ordine celebratur sicut in alijs annis communibus, sic quod dies superaddita post festum Mathie imponatur et non ante secundum consuetudinem ecclesie Nidrosiensis et ordinarium.

Nota: in ebdomada Paschali et Penthecostes primi quatuor dies sub officio duplici, tres vero sequentes sub officio simplici celebrentur.

Nota: in ebdomada paschali prima canatur cum oratione vt in die sancto, tertia, sexta et nona cum oratione diei.

Nota: omnes dominice a festo Pasche vsque ad festum Ascensionis sub duplici officio celebrantur.

Sed dominica infra octauas Ascensionis simplex festum seruetur.

Nota: in ebdomada Penthecostes prima peragatur cum oratione Deus, qui hodierna die corda et cetera. Et in fine Omnipotens sempiterne deus, dirige. Item omnia festa, que in hac ebdomada occurrunt, in sequentem ebdomadam transferantur.

Nota, quod infra octauas Corporis Christi prima absque precibus cum oratione Domine sancte pater et Omnipotens sempiterne deus, dirige in fine. In octaua die eiusdem festi semiduplex celebratur.

Nota, quod festum Reliquiarum statutum est die dominica, que¹⁶ proximior fuerit festo sancti Calixti pape ante vel post, solemniter deinceps celebrari.

Nota: et festa Natiuitatis domini vsque ad Epiphaniam prima absque precibus peragatur cum versiculo Uerbum caro factum est et oratione Concede, quesumus, omnipotens deus et Omnipotens sempiterne deus, dirige in fine.

{16}

Oratio ante missam dicenda

¹⁶ que] qui *missale*

Da mihi, domine, lachrimas internas, que peccatorum meorum possint soluere maculas et celesti iocunditate semper repleant animam meam. Rogo te, Iesu, per benignissimas lachrimas tuas, vt des mihi gratiam lachrimarum, quam sine dono tuo non possum habere; da mihi fontem irriguum lachrimarum, vt sint mihi lachrime mee panes die ac nocte. Prepara hanc mensam famulo tuo in conspectu tuo et da mihi eam in potestatem, vt quotiens volo satier ex ea. Per te, Iesu Christe, qui viuis.

Oratio post missam

Gratias ago immensi maiestati ac sempiternae pietati tuae, domine sancte pater, omnipotens deus, qui me, indignum famulum tuum ac miserum peccatorem, nullis meis meritis exigentibus sed tuis miserationibus multis et magnis saturare es dignatus corpore et sanguine domini nostri Iesu Christi. Precorque, vt hec sacrosancta communio non sit mihi reatus ad penam sed intercessio salutaris ad veniam, sit mihi armatura fidei et scutum bone voluntatis, sit vitiorum meorum omnium euacuatio, concupiscentiae et libidinis exterminatio, humilitatis, caritatis, patientiae, castitatis, obedientiae omniumque virtutum atque totius sanctitatis et salutis augmentatio, contra insidias omnium inimicorum meorum firma defensio, motuum meorum tam corporalium quam spiritualium perfecta quietatio, in te, viuo deo et vero, firma adhesio, et finis mei felix consummatio. Sit, queso, mitissime deus, hoc sacramentum corporis et sanguinis dilecti filij tui, domini nostri Iesu Christi, suauitas et dulcedo anime mee, salus et sanctitas in omni tentatione, pax et gaudium in omni tribulatione, lumen et virtus in omni verbo et opere, solatium et tutela finalis in morte affectuosissime flagitans, vt hoc tam salutari viatico in extremo vite mee articulo me refici concedas, atque nunc refectum vsque tunc sine intermissione conseruare et ad illud conuiuium per sanctos angelos tuos perducere digneris, vbi tu ipse es sanctis tuis lux vera, iocunditas consummata et gaudium sempiternum. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui.

{ 17 | a.i. }

DOMINICA PRIMA ADVENTUS

Officium

A **D TE LEUAUI** animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam neque irrideant me inimici mei, etenim vniuersi, qui te expectant, non confundentur.

Psalmus Uias tuas, domine, demonstra mihi et semitas tuas edoce me. Gloria patri.

Collecta Excita, quesumus, domine, potentiam tuam et veni, vt ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente eripi, te liberante saluari. Qui viuis et regnas.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Scientes, quia hora est iam nos de somno surgere. Nunc enim propior est nostra salus, quam cum credidimus. Nox precessit, dies autem appropinquabit. Abiciamus ergo opera tenebrarum et induamur arma lucis, sicut in die honeste ambulemus, non in commensationibus et ebrietatibus, non in cubilibus et inpudicijs,¹⁷ non in contentione et emulatione, sed induimini dominum nostrum Iesum Christum.

Graduale Uniuersi, qui te expectant, non confundentur, domine.

☩ Uias tuas, domine, notas fac mihi et semitas tuas edoce me.

Alleluia.

☩ Ostende nobis, domine **B.xix.**

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum appropinquasset Iesus Hierosolimis et venisset Bethphage ad montem Oliueti, tunc misit duos discipulos dicens: “Ite in castellum, quod contra vos est, et statim inuenietis asinam alligatam et pullum cum ea; soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit, dicite, quia dominus hijs opus habet, et confestim dimittet eos.” Hoc autem totum factum est, vt adimpleretur, quod dictum est per prophetam dicentem: Dicite, filie Syon: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam et pullum filium subiugalis. Euntes autem discipuli fecerunt, sicut precepit illis Iesus. Et adduxerunt asinam et pullum et imposuerunt super eos vestimenta sua et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerunt vestimenta sua in via. Alij autem cedebant ramos de arboribus et sternebant in via. Turbe autem, que precedebant et que sequebantur, clamabant dicentes: “Osanna filio Dauid, benedictus, qui venit in nomine domini.”

Offertorium Ad te, domine, leuavi animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam neque irrideant me inimici mei, etenim vniuersi, qui te expectant, non confundentur.

Secreta Hec sacra nos, domine, potenti virtute mundatos ad suum faciant puriores venire principium. Per dominum nostrum.

Prefatio quotidiana tam dominicis quam ferijs dicatur.

Communio Dominus dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum.

Complenda Suscipiamus, domine, misericordiam tuam in medio templi tui et reparationis nostre ventura solemnia congruis honoribus precedamus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui.

¹⁷ inpudicijs] in pudicijs *missale*

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Patientes estote vsque ad aduentum domini. Ecce agricola expectat preciosum fructum terre patienter ferens, donec accipiat temporaneum et serotinum. Patientes igitur estote et vos et confirmate corda vestra, quoniam aduentus domini appropinquabit. Nolite ingemiscere, fratres, in alterutrum, vt non iudicemini. Ecce iudex ante ianuam assistit. Exemplum accipite, fratres, laboris et patientie prophetarum, qui locuti sunt in nomine domini nostri Iesu Christi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Uenit Ioannes baptista predicans in deserto Iudee et dicens: “Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum celorum.” Hic est enim, de quo dictum est per Esaia prophetam: Uox clamantis in deserto: Parate {19 | a.ij.} viam domini, rectas facite semitas eius. Ipse autem Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum et zonam pelliceam circa lumbos eius. Esca autem eius erat locusta et mel siluestre. Tunc exibat ad eum Hierosolima et omnis Iudea et omnis regio circa Iordanem. Et baptizabantur ab eo confitentes peccata sua.

Initium sancti euangelij secundum Marcum.

Initium sancti euangelij Iesu Christi filij dei. Sicut scriptum est in Esaia propheta: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te. Uox clamantis in deserto: Parate viam domini, rectas facite semitas eius. Fuit Ioannes in deserto baptizans et predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum. Et egrediebatur ad illum omnis Iudee regio et Hierosolimite vniuersi et baptizabantur ab illo in Iordanis flumine confitentes peccata sua. Et erat Ioannes vestitus pilis cameli et zona pellicea circa lumbos eius et locustas et mel siluestre edebat et predicabat dicens: “Uenit fortior me post me, cuius non sum dignus procumbens soluere corrigiam eius. Ego baptizo vos aqua, ille vero baptizabit vos in spiritu sancto.”

FERIA SEXTA

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dicebat Ioannes ad turbas, que exiebant, vt baptizarentur ab ipso: “Genimina viperarum, quis ostendit vobis fugere a ventura ira? Facite ergo fructus dignos penitentiae et ne ceperitis dicere, quia patrem habemus Abraham. Dico enim vobis, quia potens est deus de lapidibus

istis suscitare filios Abrahe. Iam enim securis ad radices arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur et in ignem mittetur.” Et interrogauerunt eum turbe dicentes: “Quid ergo faciemus?” Respondens autem dicebat illis: “Qui habet duas tunicas, det non habenti, et qui habet escas, similiter faciat.” Uenerunt autem et publicani, vt baptizarentur, et dixerunt ad illum: “Magister, quid faciemus?” At ille dixit {20} eis: “Nihil amplius, quam quod constitutum est vobis, faciatis.” Interrogauerunt eum et milites dicentes: “Quid faciemus et nos?” Et ait illis: ”Neminem conculcatis neque calumniam faciatis et contenti¹⁸ estote stipendijs vestris.” Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Ioanne, ne forte ipse esset christus, respondit Ioannes dicens omnibus: “Ego quidem aqua baptizo vos, venit autem fortior me, cuius non sum dignus soluere corrigiam calciamentorum eius. Ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igne. Cuius ventilabrum in manu eius, et purgabit aream suam et congregabit triticum in horrea sua. Paleas autem comburet igni inextinguibili.” Multa quidem et alia exhortans euangelizabat populo.

DOMINICA SECUNDA ADUENTUS

Officium

Populus Syon, ecce dominus veniet ad saluandas gentes et auditam faciet dominus gloriam vocis sue in letitia cordis vestri.

✠ Qui regis Israel, intende, qui reducis velud ouem Ioseph. Gloria patri.

Collecta Excita, domine, corda nostra ad preparandas vnigeniti tui vias, vt per eius aduentum purificatis tibi mentibus seruire mereamur. Qui tecum viuuit et regnat.

Lectio epistole beati Pauli ad Romanos.

Fratres: Quecumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, vt per patientiam et consolationem scripturarum spem habeamus. Deus autem patientie et solatij det vobis idipsum sapere in alterutrum secundum Ihesum Christum, vt vnanimis vno ore honorificetis deum et patrem domini nostri Iesu Christi. Propter quod suscipite inuicem, sicut et Christus suscepit vos in honorem dei. Dico enim Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem dei ad confirmandas promissiones patrum, gentes autem super misericordiam honorare deum, sicut scriptum est: Propterea confitebor tibi in gentibus, et nomini tuo cantabo. Et iterum dicit: Letamini {21 | a.iiij.}ni, gentes, cum plebe eius. Et iterum: Laudate, omnes gentes, dominum et magnificate eum, omnes populi. Et rursum Esaias ait: Exit radix Iesse, et qui exsurget regere gentes, in eum gentes

¹⁸ contenti] contempti *missale*

sperabunt. Deus autem spei repleat vos omni gaudio et pace in credendo, vt abundetis in spe et virtute spiritussancti.

Graduale Ex Syon species decoris eius, deus manifeste veniet.

✠ Congregate illi sanctos eius, qui ordinant testamentum eius super sacrificia.

Alleluia.

✠ Letatus sum in hijs, que dicta sunt mihi, in domum domini ibimus.

✠ Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis, Hierusalem.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Erunt signa in sole et luna et stellis et in terris pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum arescentibus hominibus pre timore et expectatione, que superuenient vniuerso orbi, nam virtutes celorum mouebuntur. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus cum potestate magna et maiestate. Hijs autem fieri incipientibus respicite et leuate capita vestra, quoniam appropinquabit redemptio vestra.” Et dixit illis similitudinem: “Uidete ficulneam et omnes arbores: cum producant iam ex se fructum, scitis, quoniam prope est estas. Ita et vos cum videritis hec fieri, scitote, quoniam prope est regnum dei. Amen dico vobis, quia non preteribit generatio hec, donec omnia fiant. Celum et terra transibunt, verba autem mea non transient.”

Offertorium Deus, tu conuertens viuificabis nos et plebs tua letabitur in te; ostende nobis, domine, misericordiam tuam et salutare tuum da nobis.

Secreta Placare, quesumus, domine, humilitatis nostre precibus et hostijs et vbi nulla suppetunt suffragia meritorum, tue nobis indulgentie succurre presidijs. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Hierusalem, surge et sta in excelso et vide iocunditatem, que veniet tibi a deo tuo.

Complenda Repleti cibo spiritualis alimonie supplices te, domine, {22} deprecamur, vt huius participatione misterij doceas nos terrena despiciere et amare celestia. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium.

FERIA QUARTA

Lectio Malachie prophete.

Hec dicit dominus deus: Ecce ego mitto angelum meum et preparabit viam ante faciem meam. Et statim veniet ad templum dominator, quem vos queritis, et angelus testamenti, quem vos vultis. Ecce veniet, dicit dominus exercituum, et quis poterit cogitare diem aduentus eius? Aut quis

stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum et sedebit conflans et emundans argentum et purgabit filios Leui et conflabit eos quasi aurum et quasi argentum et erunt domino offerentes sacrificia in iusticia. Et placebit domino sacrificium Iuda et Hierusalem sicut dies seculi et sicut anni antiqui. Et accedam ad vos in iudicio et ero testis velox maleficis et adulteris et periuris et qui calumniantur mercedem mercenarij et humiliant viduas et pupillos et qui opprimunt peregrinum nec timuerunt me, dicit dominus. Ecce ego mittam vobis Heliam prophetam, antequam veniat dies domini magnus et horribilis. Et conuertet corda patrum ad filios et corda filiorum ad patres eorum, dicit dominus exercituum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen dico vobis: non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne baptista. Qui autem minor est in regno celorum, maior est illo. A diebus autem Ioannis baptiste vsque nunc regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. Omnes enim prophete et lex vsque ad Ioannem prophetauerunt. Et si vultis recipere, ipse est Helias, qui venturus est. Qui habet aures audiendi, audiat.”

FERIA SEXTA

Lectio Michee prophete.

Hec dicit dominus deus: In illa die congregabo claudicantem et eum, quem eieceram, colligam, et quem afflixeram, consolabor. Et ponam claudicantem in reliquias et eum, qui laborat, in gentem robustam. Et regnabit dominus super eos in monte Sion, ex hoc nunc et vsque in eternum. Et tu, Bethleem Effrata, paruula non es in milibus Iuda: ex te enim egredietur, qui sit dominator in Israel, et egressus eius ab initio, a diebus eternitatis. Et stabit et pascet in fortitudine domini, in sublimitate nominis dei sui et magnificabitur vsque ad terminos vniuerse terre. Et pax erit in terra nostra, dum venerit, ait dominus exercituum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Ioannes testimonium perhibuit de domino et clamabat dicens: “Hic est, quem dixi vobis, qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus gratiam pro gratia, quia lex per Moysen data est, gratia et veritas per Iesum Christum facta est. Deum nemo vidit vnquam nisi vnigenitus filius, qui est in sinu patris. Ipse narrabit omnia.”

DOMINICA TERTIA ADUENTUS

Gaudete in domino semper. Iterum dico: gaudete. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Dominus prope est, nihil solliciti sitis, sed in omni oratione petitiones vestre innotescant apud deum.

Psalmus Et pax dei, que exsuperat omnem sensum, custodiat corda vestra et intelligentias vestras. Gloria patri et filio et spiritui sancto, sicut erat.

Collecta Aurem tuam, quesumus, domine, precibus nostris accommoda et mentis nostre tenebras gratie tue visitationis illustra. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitate.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Sic nos existimet homo, vt ministros Christi et dispensatores misteriorum dei. Hic iam queritur inter dispensatores, vt fidelis quis inueniatur. Mihi autem pro minimo est, vt a vobis iudicer aut ab humano die sed neque meipsum iudico. Nihil enim mihi conscius sum sed non in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me, dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare, quoadusque veniat dominus, qui et illuminabit abscondita tenebrarum et {24} manifestabit consilia cordium et tunc laus erit vnique a deo.

Graduale Qui sedes, domine, super cherubin, excita potentiam tuam et veni.

✠ Qui regis Israel, intende, qui deducis velud ouem Ioseph.

Alleluia.

✠ Excita, domine, potentiam tuam et veni, vt saluos facias nos.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum audisset Ioannes in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis ait illi: “Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?” Et respondens Iesus ait illis: “Euntes renunciate Ioanni que vidistis et audistis: ceci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur. Et beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me.” Illis autem abeuntibus cepit Iesus dicere ad turbas de Ioanne: “Quid existis in desertum videre? Arundinem vento agitatum? Sed quid existis videre? Hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt. Sed quid existis videre? Prophetam? Etiam dico vobis: et plus quam prophetam. Hic est enim, de quo scriptum est: Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te.”

Offertorium Benedixisti, domine, terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob, remisisti iniquitatem plebis tue.

Secreta Deuotionis nostre tibi, domine, quesumus, hostia iugiter immoletur, que et sacri peragat instituta misterij, et salutare tuum nobis mirabiliter operetur. Per dominum nostrum.

Communio Dicite: Pusillanimes, confortamini et nolite timere, ecce deus noster veniet et saluabit nos.

Complenda Imploramus, domine, clementiam tuam, vt hec diuina subsidia a vitijs expiatos ad festa ventura nos preparent. Per dominum.

FERIA QUARTA QUATUOR TEMPORUM

Officium

Rorate, celi, desuper et **B.ij. Non dicitur** Dominus vobiscum.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt redemptionis nostre ventura solemnitas et presentis nobis vite subsidia conferat et eterne beatitudinis premia largiatur. Per dominum. {25 | a.v.}

Lectio Esaie prophete.

In diebus illis: Dixit Esaia propheta: Erit in nouissimis diebus preparatus mons domus domini in vertice montium et eleuabitur super colles. Et fluent ad eum omnes gentes et ibunt populi multi et dicent: Uenite et ascendamus ad montem domini et ad domum dei Iacob. Et docebit nos vias suas et ambulabimus in semitis eius. Quia de Syon exhibit lex et verbum domini de Hierusalem. Et iudicabit gentes et arguet populos multos. Et conflabunt gladios suos in vomeres et lanceas suas in falces. Non leuabit gens contra gentem gladium nec exercebuntur vltra ad prelium. Domus Iacob, venite et ambulemus in lumine domini dei nostri.

Graduale Tollite portas, principes **B.iiij.**

Collecta Festina, quesumus, domine, ne tardaueris, et auxilium nobis superne virtutis impende, vt aduentus tui consolationibus subleuentur, qui in tua pietate confidunt. Qui viuis et regnas in vnitatem.

Epistola Locutus est dominus ad Achaz **B.ij.**

Graduale Prope est dominus omnibus inuocantibus eum, omnes, qui inuocant eum in veritate.

∇ Laudem domini loquetur os meum et benedicat omnis caro nomen sanctum eius.

Euangelium Missus est Gabriel angelus **B.iiij.**

Offertorium Aue Maria, gratia plena **B.iiij.**

Secreta Accepta tibi sint, domine, quesumus, nostra ieiunia, que et expiando nos tua gratia dignos efficiant et ad sempiterna promissa perducant. Per dominum.

Communio Ecce virgo concipiet **B.iiij.**

Complenda Salutaris tui, domine, munere saciati supplices deprecamur, vt cuius letamur gustu, renouemur affectu. Per dominum.

FERIA SEXTA QUATUOR TEMPORUM

Prope esto, domine, et omnes vie tue veritas, initio cognoui de testimonijs tuis, quia in eternum tu es.

Psalmus Beati immaculati in via, qui ambulant in lege domini.

Collecta Excita, quesumus, domine, potentiam tuam et veni, vt hij, qui in tua pietate confidunt, ab omni citius aduersitate liberentur. Qui viuus. {26}

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: Egredietur virga de radice Iesse et flos de radice eius ascendet. Et requiescet super eum spiritus domini, spiritus sapientie et intellectus, spiritus consilij et fortitudinis, spiritus scientie et pietatis et replebit eum spiritus timoris domini. Non secundum visionem oculorum iudicabit neque secundum auditum aurium arguet sed iudicabit in iusticia pauperes et arguet in equitate pro mansuetis terre. Et percutiet terram virga oris sui et spiritu labiorum suorum interficiet impium. Et erit iustitia cingulum lumborum eius et fides cinctorium renum eius.

Graduale Ostende nobis, domine, misericordiam tuam et salutare tuum da nobis.

V Benedixisti, domine, terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione in ciuitatem Iuda et intrauit domum Zacharie et salutauit Elizabeth. Et factum est, vt audiuit salutationem Marie Elizabeth, exultauit in gaudio infans in vtero eius. Et repleta est spiritu sancto Elizabeth et exclamauit voce magna et dixit: “Benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc mihi, vt veniat mater domini mei ad me? Ecce enim vt facta est vox salutationis tue in auribus meis, exultauit in gaudio infans in vtero meo. Et beata, que credidisti, quoniam perficientur ea, que dicta sunt tibi a domino.” Et ait Maria: “Magnificat anima mea dominum et exultauit spiritus meus in deo, salutari meo.”

Offertorium Deus, tu conuertens viuificabis nos et plebs tua letabitur in te; ostende nobis, domine, misericordiam tuam et salutare tuum da nobis.

Secreta Muneribus nostris, quesumus, domine, precibusque susceptis et celestibus nos munda misterijs et clementer exaudi. Per dominum.

Communio Ecce dominus veniet et omnes sancti eius cum eo et erit in die illa lux magna.

Complenda Tui nos, domine, sacramenti libatio sancta restauret et a ve{27 | a.vi.}tustate purgatos, vt misterij salutaris faciat transire consortium. Qui viuis et regnas.

SABBATO QUATUOR TEMPORUM

Officium

Ueni et ostende nobis faciem tuam, domine, qui sedes super cherubin, et salui erimus.
Psalmus Qui regis Israel, intende, qui deducis velud ouem Ioseph. **Nota quod hic non dicitur**
Dominus vobiscum **sed tantum**

Oremus Deus, qui conspicias, quia ex nostra prauitate affligimur, concede propicius, vt ex tua visitatione consolemur. Qui viuis.

Lectio Esaie prophete.

In diebus illis: Clamabunt ad dominum a facie tribulantis et mittet eis saluatorem et propugnatorem, qui liberet eos. Et cognoscetur dominus ab Egipto et cognoscent Egiptij dominum in die illa et colent eum in hostijs et muneribus et vota vouebunt et soluent. Et percutiet dominus Egiptum plaga et sanabit eam. Et reuertentur ad dominum et placabitur eis et sanabit eos dominus deus noster.

Graduale A summo celo egressio eius et occursus eius vsque ad summum eius.

∇ Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius annuntiat firmamentum.

Oremus Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui sub peccati iugo ex vetusta seruitute deprimimur, expectata vnigeniti filij tui noua natiuitate liberemur. Qui tecum viuit et regnat.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: Letabitur deserta et inuia et exultabit solitudo et florebit quasi lilium. Germinans germinabit et exultabit letabunda et laudans. Gloria Libani data est ei, decor Carmeli et Saron. Ipsi videbunt gloriam domini et decorem dei nostri. Confortate manus dissolutas, et genua debilia roborate. Dicite: Pusillanimes, confortamini et nolite timere, ecce deus vester vltionem adducet retributionis, deus ipse veniet et saluabit vos.¹⁹ Tunc aperientur oculi cecorum et aures surdorum patebunt. Tunc saliet sicut ceruus claudus et aperta erit lingua mutorum, quia scisse sunt in deserto aque et torrentes in solitudine, et que erit arida, in {28} stagnum et sitiens in fontes aquarum, ait dominus omnipotens.

Graduale In sole posuit tabernaculum suum et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo.

¹⁹ vos] nos *missale*

Ÿ A summa celo egressio eius et occursum eius vsque ad summum eius.

Oremus Indignos nos, quesumus, domine, famulos tuos, quos actionis proprie culpa contristat, vnigeniti filij tui aduentum letifica. Qui tecum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus: Super montem excelsum ascende tu, qui euangelizas Syon, exalta in fortitudine vocem tuam, qui euangelizas Hierusalem, exalta, noli timere. Dic ciuitatibus Iude: Ecce deus vester, ecce dominus deus in fortitudine veniet et brachium eius dominabitur. Ecce merces eius cum eo et opus illius coram illo. Sicut pastor gregem suum pascet, in brachio suo congregabit agnos et in sinu suo leuabit eos dominus deus noster.

Graduale Domine deus virtutum, conuerte nos et ostende faciem tuam et salui erimus.

Ÿ Excita, domine, potentiam tuam et veni, vt saluos facias nos.

Oremus Presta, quesumus, omnipotens deus, vt filij tui ventura solemnitas et presentis nobis vite remedia conferat et premia eterna concedat. Per eundem dominum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus: Christo meo Cyro, cuius apprehendi dexteram, vt subiciam ante faciem eius gentes et dorsa regum vertam et aperiam coram eo ianuas et porte non claudentur. Ego ante te ibo et gloriosos terre humiliabo, portas ereas conteram et vectes ferreos confringam. Et dabo tibi thesauros absconditos et archana secretorum, vt scias, quia ego dominus, qui inuoco nomen tuum, deus Israel. Propter seruum meum Iacob et Israel electum meum et vocaui te nomine tuo, assimilaui te et non cognouisti me. Ego dominus et non est alius, extra me non est deus. Accinixi te et non cognouisti me, vt sciant hij, qui ab ortu solis et qui ab occidente, quoniam absque me non est deus. Ego dominus et non est alter formans lucem et creans tenebras, faciens pacem et creans malum. Ego dominus faciens {29 | a.vij.} omnia hec. Rorate, celi, desuper et nubes pluant iustum, aperiatur terra et germinet saluatorem et iusticia oriatur simul; ego dominus creauit eum.

Graduale Excita, domine, potentiam tuam et veni, vt saluos facias nos.

Ÿ Qui regis Israel, intende, qui deducis velud ouem Ioseph, qui sedes super cherubin, appare coram Effraim, Benjamin et Manasse.

Oremus Preces populi tui, quesumus, domine, clementer exaudi, vt qui iuste pro peccatis nostris affligimur, pietatis tue visitatione consolemur. Qui viuis et regnas.

Lectio Danielis prophete.

Angelus domini descendit cum Azaria et socijs eius in fornacem et excussit flammam ignis de fornace et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem. Flamma autem diffusa est super fornacem cubitis quadraginta nouem et incendit quos repperit iuxta fornacem de Caldeis, ministros regis, qui eam incendebant. Illos autem omnino non tetigit ignis neque contristauit nec quicquam molestie intulit. Tunc hij tres quasi vno ore hymnum dicebant, laudabant et glorificabant et benedicebant deum in fornace dicentes: “Benedictus es, domine deus patrum nostrorum, et laudabilis et superexaltatus in secula. Et benedictum nomen glorie tue sanctum et laudabile et superexaltatum in omnibus seculis. Benedictus es in templo sancto glorie tue et superlaudabilis et supergloriosus in secula. Benedictus es in throno regni tui et superlaudabilis et superexaltatus in secula. Benedictus es, qui intueris abissos et sedes super cherubin, et laudabilis et superexaltatus in secula.”

Diuisio.

Benedictus es in firmamento celi et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedicite, omnia opera domini, domino, benedicite, celi, domino, benedicite, angeli domini, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, aque, que super celos sunt, domino, benedicite, omnes virtutes domini, domino, benedicite, sol et luna, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, stelle celi, domino, benedicite, ymber et ros, domino, benedicite, omnis spiritus dei, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, ignis et estus, domino, benedicite, noctes et dies, domino, benedicite, tenebre et lumen, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, frigus et cauma, domino, benedicite, pruina et niues, domino. Benedicite, fulgura et nubes, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicat terra domino, benedicite, montes et colles, domino, benedicite, omnia nascentia terre, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, maria et flumina, domino, benedicite, fontes, domino, benedicite et omnia, que mouentur in aquis, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, volucres celi, domino, benedicite, bestie et vniuersa pecora, domino, benedicite, filij hominum, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicat Israel domino, benedicite, sacerdotes domini, domino, benedicite, serui domini, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, spiritus et anime iustorum, domino, benedicite, sancti et humiles corde, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, Anania, Azaria, Misael, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Hymnus

Benedictus es, domine deus patrum nostrorum, et laudabilis et gloriosus in secula.
E<t> benedictum nomen glorie tue, quod est sanctum et laudabile et gloriosum in secula.
Benedictus es in templo sancto glorie tue et laudabilis.
Benedictus es super sceptrum diuinitatis tue et laudabilis et gloriosus.

Benedictus es in throno sancto regni tui et laudabilis et gloriosus.

Benedictus es, qui sedes super cherubin intuens abissos, et laudabilis.

Benedictus es, qui ambulas super pennas ventorum, et laudabilis.

Benedicant te omnes angeli et sancti tui et laudent te et glorificent in secula.

Benedicant te celum, terra, mare et omnia, que in eis sunt, et laudent te.

Gloria patri et filio et spiritui sancto et {31 | a.viiij.} laus et honor et potestas et imperium,

Sicut erat in principio et nunc et semper et in secula seculorum. Amen. Et laus et honor.

Benedictus es, domine.

Dominus vobiscum.

Oremus Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propicius, vt nos, famulos tuos, non exurat flamma vitiorum. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: Rogamus vos per aduentum domini nostri Iesu Christi et nostre congregationis in idipsum, vt non cito moueamini a vestro sensu neque terreamini neque per spiritum neque per sermonem neque per epistolam tanquam per nos missam, quasi instet dies domini. Ne quis vos seducat vlllo modo, quoniam nisi venerit dissensio primum et reuelatus fuerit homo peccati, filius perditionis, qui aduersatur et extollitur supra omne, quod dicitur deus aut quod colitur, ita vt in templo dei sedeat ostendens se, tanquam sit deus. Non retinetis, quod cum adhuc essem apud vos, hec dicebam vobis? Et nunc quid detineat scitis, vt reueletur in suo tempore. Nam misterium iam operatur iniquitatis, tantum vt qui tenet nunc, teneat, donec de medio fiat. Et tunc reuelabitur ille iniquus, quem dominus Iesus interficiet spiritu oris sui et destruet illustratione aduentus sui.

Tractus Qui regis Israel, intende, qui deducis velut ouem Ioseph.

✠ Qui sedes super cherubin, appare coram Effraim, Benjamin et Manasse.

✠ Excita, domine, potentiam tuam et veni, vt saluos facias nos.

Initium sancti euangelij secundum Lucam.

Anno quintodecimo imperij Tiberij Cesaris procurante Pontio Pylato Iudeam, tetrarcha autem Galilee Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Yturee et Traconitidis regionis et Lysania Abiline tetrarcha, sub principibus sacerdotum Anna et Caipha, factum est verbum domini

super Ioannem, Zacharie filium, in deserto. Et venit in omnem regionem Iordanis predicans {32} baptismum penitentiae in remissionem peccatorum, sicut scriptum est in libro sermonum Esaie prophete: Uox clamantis in deserto: Parate viam domini, rectas facite semitas eius. Omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt praua, indirecta et aspera in vias planas. Et videbit omnis caro salutare dei.

Offertorium Exulta satis, filia Syon, predica, filia Hierusalem: ecce rex tuus venit tibi sanctus et saluator.

Secreta Ecclesie tue, domine, munera sanctifica et concede, vt per hec veneranda misteria pane celesti refici mereamur. Per dominum nostrum.

Communio Exultauit vt gigas ad currendam viam a summo celo, egressio eius et occurus eius vsque ad summum eius.

Complenda Quesumus, domine deus noster, vt sacrosancta misteria, que pro reparationis nostre munimine contulisti, et presens nobis remedium esse facias et futurum. Per dominum.

DOMINICA QUARTA ADUENTUS

Officium

Memento nostri, domine, in beneplacito populi tui, visita nos in salutari tuo ad videndum in bonitate electorum tuorum, in leticia gentis tue, vt lauderis cum herediteate tua.

Psalmus Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordiam eius. Gloria patri.

Collecta Excita, domine, potentiam tuam et veni et magna nobis virtute succurre, vt per auxilium gratie tue, quod nostra peccata prepediunt, indulgentia tue propiciationis acceleret. Qui viuus.

Lectio euangelij beati Pauli apostoli ad Philippenses.

Fratres: Gaudete in domino semper. Iterum dico: gaudete. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus, dominus prope est. Nihil solliciti sitis sed in omni oratione et obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestre innotescant apud deum. Et pax dei, que exsuperat omnem sensum, custodiat corda vestra et intelligentias vestras in Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Prope est dominus omnibus inuocantibus eum, omnibus, qui inuocant eum in veritate.

∞ Laudem domini loquetur os meum et benedicat omnis caro nomen sanctum eius.

Alleluia.

∞ Ueni, domine, et noli tardare, relaxa facinora plebis tue.

Secundum Ioannem. {33 | a.ix.}

In illo tempore: Miserunt Iudei ab Hierosolimis sacerdotes et leuitas ad Ioannem, vt interrogarent eum: “Tu quis es?” Et confessus est et non negauit. Et confessus est, quia “Non sum ego Christus.” Et interrogauerunt²⁰ eum: “Quid ergo? Helyas es tu?” Et dixit: “Non sum.” “Propheta es tu?” Et respondit: “Non.” Dixerunt ergo ei: “Quis es, vt responsum demus hijs, qui miserunt nos? Quid dicis de te ipso?” Ait: “Ego vox clamantis in deserto: Dirigite viam domini, sicut dixit Esaias propheta.” Et qui missi fuerant, erant ex phariseis. Et interrogauerunt eum et dixerunt ei: “Quid ergo baptizas, si tu non es Christus neque Helyas neque propheta?” Respondit eis Ioannes dicens: “Ego baptizo in aqua, medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis. Ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est, cuius ego non sum dignus, vt soluam eius corrigiam calciamenti.” Hec in Bethania facta sunt trans Iordanem, vbi erat Ioannes baptizans.

Offertorium Confortamini et iam nolite timere; ecce enim deus noster retribuet iudicium, ipse veniet et saluos nos faciat.

Secreta Sacrificijs presentibus, quesumus, domine, placatus intende, vt et deuotioni nostre proficiant et saluti. Per dominum nostrum.

Communio Ecce virgo concipiet **B.iiij.**

Complenda Sumptis, domine, muneribus quesumus, vt cum frequentatione misterij crescat nostre salutis effectus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Unum hoc non lateat vos, quia vnus dies apud deum sicut mille anni et mille anni sicut dies vnus. Non tardat dominus promissa sed patienter agit propter vos nolens aliquos perire sed omnes ad penitentiam reuerti. Adueniet autem dies domini vt fur, in quo celi magno impetu transient, elementa vero calore soluentur. Cum hec igitur omnia soluenda sint, quales esse oportet vos in sanctis conuersionibus et pietatibus expectantes et properantes in aduentu dei, per quem {34} celi ardentis soluentur et elementa ignis ardore tabescent? Nouos vero celos et nouam terram et promissa ipsius expectamus, in quibus iustitia habitat. Propter quod, charissimi, hec expectantes satagite immaculati et inuiolati ei inueniri in pace.

Secundum Marcum.²¹

²⁰ interrogauerunt] interrogauit *missale*

²¹ Marcum] Matheum *missale*

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uidet, vigilate et orate: nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo, qui peregre profectus reliquit domum suam et dedit seruis potestatem cuiusque operis et ianitori precepit, vt vigilet, vigilate ergo (nescitis enim, quando dominus domus veniet: sero an media nocte an gallicantu an mane), ne, cum venerit repente, inueniat vos dormientes. Quod autem vobis dico, omnibus dico: vigilate.”

IN UIGILIA NATIUITATIS DOMINI

Hodie scietis, quia veniet dominus et saluabit vos, et mane videbitis gloriam eius.

Ÿ Domini est terra et plenitudo eius, orbis terrarum et vniuersi, qui habitant in eo.

Collecta Deus, qui nos redemptionis nostre annua expectatione letificas, presta, vt vnigenitum tuum, quem redemptorem leti suscipimus, venientem quoque iudicem securi videamus, dominum nostrum Iesum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus: Spiritus domini super me, propter quod vnxit me, euangelizare pauperibus misit me, vt mederer contritos corde et predicarem captiuis indulgentiam et clausis apertionem, vt predicarem annum placabilem domino et diem vltionis deo nostro, vt consolarer omnes lugentes et ponerem fortitudinem lugentibus Syon et darem eis coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, pallium laudis pro spiritu meroris. Et vocabuntur in ea fortes iustitie, plantatio domini, ad glorificandum. Ecce dominus auditum fecit in extremis terre. Dicite filie Syon: ecce saluator tuus venit, ecce merces eius cum eo et opus illius coram illo. Et vocabunt eos populus sanctus, redempti a domino deo nostro.”{35 | a.x.}

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Paulus, seruus Christi Iesu, vocatus apostolus, segregatus in euangelium dei, quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis de filio suo, qui factus est ei ex semine Dauid secundum carnem, qui predestinatus est filius dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum, Iesu Christi, domini nostri, per quem accepimus gratiam et apostolatam ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius, in quibus estis et vos vocati, Iesu Christi, domini nostri.

Graduale Hodie scietis, quia veniet dominus et saluabit nos, et mane videbitis gloriam eius.

Ÿ Qui regis Israel, intende, qui deducis velud ouem Ioseph, qui sedes super cherubin, appare coram Efraim, Benjamin et Manasse. Alleluia **non cantabitur, nisi fuerit dominica.**

Alleluia.

Ÿ Crastina die delebitur iniquitas terre et regnabit super nos saluator mundi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum esset desponsata mater Iesu Maria Ioseph, antequam conuenirent, inuenta est in vtero habens de spiritu sancto. Ioseph autem, vir eius, cum esset iustus et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. Hec autem eo cogitante ecce angelus domini in somnis apparuit ei dicens: “Ioseph, fili Daud, noli timere accipere Mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est, de spiritu sancto est. Pariet autem filium et vocabis nomen eius Iesum. Ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum.”

Offertorium Tollite portas principes vestras et eleuamini, porte eternales, et introibit rex glorie.

Secreta Da nobis, quesumus, omnipotens deus, vt sicut adoranda filij tui natalicia preuenimus, sic eius sempiterna munera capiamus gaudentes. Qui tecum viuuit et regnat.

Communio Reuelabitur gloria domini et videbit omnis caro salutare dei nostri.

Complenda Da nobis, domine, quesumus, vnigeniti filij tui recensita natiuitate respirare, cuius celesti misterio pascimur et potamur. Per eundem dominum nostrum.

IN GALLICANTU

Officium {36}

Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Psalmus Quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania? Gloria patri.

Collecta Deus, qui hanc sacratissimam noctem veri luminis fecisti illustratione clarescere, da, quesumus, vt cuius lucis misteria in terra cognouimus, eius quoque gaudijs in celo perfruamur. Qui viuuit.

Esaie prophete.

Hec dicit dominus: Populus gentium, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam.

Habitantibus in regione vmbre mortis, lux orta est eis. Paruulus enim natus est nobis et filius datus est nobis. Et factus est principatus super humerum eius et vocabitur nomen eius ammirabilis consiliarius, deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Multiplicabitur eius imperium et pacis non erit finis. Super solium Daud et super regnum eius sedebit, vt confirmet illud et corroboret in iudicio et iusticia ammodo et vsque in sempiternum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tytum.

Charissime: Apparuit gratia dei, saluatoris nostri, omnibus hominibus erudiens nos, vt abnegantes impietatem et secularia desideria sobrie et iuste et pie viuamus in hoc seculo expectantes beatam spem et aduentum glorie magni dei et saluatoris nostri Iesu Christi, qui dedit semetipsum pro nobis, vt nos redimeret ab omni iniquitate et mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum. Hec loquere et exhortare in Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Tecum principium in die virtutis tue, in splendoribus sanctorum, ex vtero ante luciferum genui te.

✠ Dixit dominus domino meo: "Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum."

Alleluia.

✠ Dominus dixit ad me: "Filius meus es tu, ego hodie genui te."

Secundum Lucam.

In illo tempore: Exijt edictum a Cesare Augusto, vt describeretur vniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est a preside Syrie Cyrino. Et ibant omnes, vt profiterentur, singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem et Ioseph a Galilea de ciuitate Nazareth {37 | a.xi.} in Iudeam, <in> ciuitatem Daud, que vocatur Bethleem, eo quod esset de domo et familia Daud, vt profiteretur cum Maria, desponsata sibi vxore pregnante. Factum est autem, cum essent ibi, impleti sunt dies, vt pareret. Et peperit filium suum primogenitum. Et pannis eum inuoluit et reclinauit eum in presepio, quia non erat illi locus in diuersorio. Et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis supra gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos et claritas dei circumfulsit illos et timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus: "Nolite timere. Ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, quia natus est nobis hodie saluator, qui est Christus dominus, in ciuitate Daud. Et hoc vobis signum: inuenietis infantem pannis inuolutum et positum in presepio." Et subito facta est cum angelo multitudo militie celestis laudantium deum et dicentium: "Gloria in altissimis deo, et in terra pax hominibus bone voluntatis."

Credo dicitur ad omnes missas.

Offertorium Letentur celi et exultet terra ante faciem domini, quoniam venit.

Secreta Accepta tibi sit, domine, quesumus, hodiernae festiuitatis oblatio, vt tua gratia largiente per hec sacrosancta commercia in illius inueniamur forma, in quo tecum est nostra substantia. Qui tecum.

Prefatio Quia per incarnati **cum suo** Communicantes **dicitur ad omnes missas.**

Communio In splendoribus sanctorum ex vtero ante luciferum genui te.

Complenda Da nobis, quesumus, domine deus noster, vt qui natiuitatem domini nostri Iesu Christi nos frequentare gaudemus dignis conuersationibus, ad eius peruenire mereamur consortium. Qui tecum viuit et regnat.

IN AURORA DIEI

Lux fulgebit hodie super nos, quia natus est nobis dominus et vocabitur admirabilis deus, princeps pacis, pater futuri seculi, cuius regni non erit finis.

Psalmus Dominus regnauit, decorem indutus est; indutus est dominus fortitudinem et precinxit se.

Collecta {38} **Da**, quesumus, omnipotens deus, vt qui noua incarnati verbi tui luce perfundimur, hoc in nostro resplendeat opere, quod per fidem fulget in mente.

Collecta **Da** nobis, omnipotens deus, vt qui beate Anastasie, martiris tue, solemnna colimus, eius apud te patrocina sentiamus. Per dominum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: Propter Syon non tacebo et propter Hierusalem non quiescam, donec Regrediatur vt splendor iustus eius et saluator eius vt lampas accendatur. Et videbunt gentes iustum tuum et cuncti reges inclitum tuum et vocabitur tibi nomen nouum, quod os domini nominauit. Et eris corona glorie in manu domini et dyadema regni in manu dei tui. Non vocaberis vltra derelicta et terra tua non vocabitur amplius desolata sed vocaberis voluntas mea in ea et terra tua inhabitabitur, quia complacuit domino in te.

Lectio epistole beati Pauli ad Titum.

Charissime: Apparuit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei non ex operibus iusticie, que fecimus nos, sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit per lauachrum regenerationis et renouationis spiritussancti, quem effudit in nos habunde per Iesum Christum saluatorem nostrum, vt iustificati gratia ipsius heredes sumus secundum spem vite eterne. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Benedictus, qui venit in nomine domini, deus dominus, et illuxit nobis.

V A domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris.

Alleluia.

V Dominus regnauit, decorem induit; induit dominus fortitudinem et precinxit se virtute.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Pastores loquebantur adinuicem: “Transeamus vsque Bethleem et videamus hoc verbum, quod factum est, quod dominus ostendit nobis.” Et venerunt festinantes et inuenerunt Mariam et Ioseph et infantem positum in presepio. Uidentes autem cognouerunt de verbo, quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes, qui audierunt, mirati sunt et de his, que dicta erant a pa{39

| a.xij. }storibus ad ipsos. Maria autem conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes et laudantes deum in omnibus, que audierant et viderant, sicut dictum est ad illos.

Offertorium Deus enim firmavit orbem terre **B.iiij.**

Secreta Munera nostra, quesumus, domine, natiuitatis hodiernae misterijs apta proueniant, vt sicut homo genitus idem refulsit deus, sic nobis hec terrena substantia conferat quod diuinum est.

Alia secreta Accipe, quesumus, domine, munera dignanter oblata et beate Anastasie suffragantibus meritis ad nostre salutis auxilium prouenire concede. Per dominum.

Communio Exulta, filia Syon, lauda, filia Hierusalem: ecce rex tuus venit sanctus et saluator mundi.

Complenda Huius nos, domine, sacramenti semper nouitas natalis instauret, cuius natiuitas humanam repulit vetustatem.

Complenda Satiasti, domine, familiam tuam muneribus sacris, eius semper interuentione nos refoue, cuius solemnia celebramus. Per dominum.

IN DIE NATIUITATIS CHRISTI AD SUMMAM MISSAM

Officium

Puer natus est nobis et filius datus est nobis, cuius imperium super humerum eius, et vocabitur nomen eius magni consilij angelus.

Psalmus Cantate domino canticum nouum, quia mirabilia fecit.

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt nos vnigeniti tui noua per carnem natiuitas liberet, quos sub peccati iugo vetusta seruitus tenet. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa, quia ego ipse, qui loquebar, ecce assum. Quam pulchri supra montes pedes euangelizantis et predicantis pacem, annunciantis bonum, predicantis salutem, dicentis: Syon, regnabit deus tuus. Uox speculatorum tuorum, leuauerunt vocem, simul laudabunt, quia oculo ad oculum videbunt, cum conuerterit dominus Syon. Gaudete et laudate simul deserta Hierusalem, quia consolatus est dominus {40} populum suum, redemit Hierusalem. Parauit dominus brachium sanctum suum in oculis omnium gentium et videbunt omnes fines terre salutare dei nostri.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos.

Fratres: Multipharie multisque modis olim deus loquens patribus in prophetis nouissime diebus istis locutus est nobis in filio, quem constituit heredem vniuersorum, per quem fecit et secula. Qui cum sit splendor glorie et figura substantie eius portansque omnia verbo virtutis sue, purgationem peccatorum faciens sedet ad dexteram maiestatis in excelsis, tanto melior angelis effectus, quanto differentius pre illis nomen hereditauit. Cui enim dixit aliquando angelorum: “Filius meus es tu, ego hodie genui te,” et rursum: “Ego ero illi in patrem et ipse erit mihi in filium.” Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terre, dicit: “Qui facit angelos suos spiritus, et ministros suos flammam ignis.” Ad filium autem: “Thronus tuus, deus, in seculum seculi, virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem; propterea vnxit te deus, deus tuus, oleo exultationis pre participibus tuis. Et tu in principio, domine, terram fundasti et opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi peribunt, tu autem permanebis et omnes sicut vestimentum veterascent. Et velut amictum mutabis eos et mutabuntur. Tu autem idem ipse es et anni tui non deficient.”

Graduale Uiderunt omnes fines terre salutare dei nostri, iubilare deo, omnis terra.

∇ Notum fecit dominus salutare suum, ante conspectum gentium reuelauit iusticiam suam.

Alleluia.

∇ Dies sanctificatus illuxit nobis; venite, gentes, et adorete dominum, quia hodie descendit lux magna super terram.

Secundum Ioannem.

In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil. Quod factum est in ipso, vita erat. Et vita erat lux {41 | a.xiiij.} hominum. Et lux in tenebris lucet et tenebre eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a deo, cui nomen erat Ioannes. Hic venit in testimonium, vt testimonium perhiberet de lumine, vt omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed vt testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat et mundus per ipsum factus est et mundus eum non cognouit. In propria venit et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios dei fieri, hijs, qui credunt in nomine eius, qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex deo nati sunt. Et verbum caro factum est et habitauit in nobis et vidimus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti a patre, plenum gracie et veritatis.

Offertorium Tui sunt celi et tua est terra, orbem terrarum et plenitudinem eius tu fundasti, iusticia et iudicium preparatio sedis tue.

Secreta Oblata, domine, munera noua vnigeniti tui natiuitate sanctifica nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per eum dominum.

Communio Uiderunt omnes fines terre salutare dei nostri.

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt natus hodie saluator mundi, sicut diuine nobis generationis est auctor, ita et immortalitatis sit ipse largitor. Qui tecum viuut et regnat in vnitate spiritus.

DE SANCTO STEPHANO PROTHOMARTYRE

Officium

Etenim sederunt principes et aduersum me loquebantur et iniqui persecuti sunt me, adiuua me, domine deus meus, quia seruus tuus exercebatur in tuis iustificationibus.

Psalmus Beati immaculati in via, qui ambulant in lege domini.

Collecta Da nobis, quesumus, domine, imitari quod colimus, vt discamus et inimicos diligere, quia eius natalicia celebramus, qui nouit etiam pro persecutoribus exorare. Dominum nostrum Iesum.

Lectio Actuum apostolorum. {42}

In diebus illis: Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga, que appellatur Libertinorum et Syrenensium et Alexandrinorum et eorum, qui erant a Cilicia et Asia, disputantes cum Stephano. Et non poterant resistere sapientie et spiritui, qui loquebatur. Audientes autem hec dissecabantur in cordibus suis et stridebant dentibus in eum. Cum autem esset Stephanus plenus spiritu sancto, intendens in celum vidit gloriam dei et Iesum stantem a dextris dei et ait: “Ecce video celos apertos et filium hominis stantem a dextris virtutis dei.” Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas, et impetum fecerunt vnanimiter in eum. Et eicientes eum extra ciuitatem lapidabant. Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus. Et lapidabant Stephanum inuocantem et dicentem: “Domine Iesu, accipe spiritum meum.” Positis autem genibus clamauit voce magna dicens: “Domine, ne statuas illis hoc peccatum.” Et cum hoc dixisset, obdormiuit in domino.

Graduale Sederunt principes et aduersum me loquebantur et iniqui persecuti sunt me.

Ÿ Adiuua me, domine deus meus, saluum me fac propter misericordiam tuam.

Alleluia.

Ÿ Uideo celos apertos et Iesum stantem a dextris virtutis dei.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dicebat Iesus turbis Iudeorum et principibus sacerdotum: “Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas et ex illis occidetis et crucifigetis et flagellabitis in sinagogis

vestris et persequimini de ciuitate in ciuitatem, vt veniat super vos omnis sanguis iustus, qui effusus est super terram, a sanguine Abel iusti vsque ad sanguinem Zacharie, filij Barachie, quem occidistis inter templum et altare. Amen dico vobis: venient hec omnia super generationem istam. Hierusalem, Hierusalem, que occidis prophetas et lapidas eos, qui ad te {43 | a.xiiij.} missi sunt! Quotiens volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, et noluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico enim vobis: Non me videbitis ammodo, donec dicatis: Benedictus, qui venit in nomine domini.”

Credo non dicitur, nisi fuerit dominica.

Offertorium Elegerunt apostoli Stephanum leuitam plenum fide et spiritu sancto, quem lapidabant Iudei orantem et dicentem: “Domine Iesu, accipe spiritum meum,” alleluia.

Secreta Suscipe, domine, munera pro tuorum commemoratione sanctorum, vt sicut illos passio fecit gloriosos, ita nos deuotio reddat innocuos. Per dominum.

Prefatio Quia per incarnati.

Communio Uideo celos apertos et Iesum stantem a dextris virtutis dei; domine Iesu, accipe spiritum meum et ne statuas illis hoc peccatum, quia nesciunt, quid faciunt.

Complenda Auxilientur nobis, domine, quesumus, sumpta misteria et intercedente beato Stephano, prothomartyre tuo, sempiterna nos protectione confirmet. Per dominum.

DE SANCTO IOANNE EUANGELISTA

Officium

In medio ecclesie aperuit os eius et impleuit eum dominus spiritu sapientie et intellectus, stola glorie induit eum.

Psalmus Iocunditatem et exultationem thesaurisauit super eum.

Collecta Ecclesiam tuam, quesumus, domine, benignus illustra, vt beati Ioannis, apostoli tui et euangeliste, illuminata doctrinis ad dona perueniat sempiterna. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Qui timet deum, faciet bona, et qui continens est iusticie, apprehendet eam et obuiabit²² illi quasi mater honorificata. Cibabit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potabit illum. Et firmabitur in illo et non flectetur et continebit illum et non confundetur et exaltabit illum apud proximos suos. In medio ecclesie aperiet²³ os eius et implebit eum spiritu sapientie et

²² obuiabit] obuiauit *missale*

²³ aperiet] aperuit *missale*

intellectus et stola glorie {44} induet²⁴ eum. Iocunditatem et exultationem thesaurizabit²⁵ super eum et nomine eterno hereditabit illum dominus deus noster.

Graduale Exijt sermo inter fratres, quod discipulus ille non moritur.

Ÿ Sed sic eum volo manere, donec veniam, tu me sequere.

Alleluia.

Ÿ Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de hijs, et scimus, quia verum est testimonium eius.

Sedundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus Petro: “Sequere me.” Conuersus Petrus vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus, sequentem, qui et recubuit in cena super pectus eius et dixit: “Domine, quis est, qui tradet te?” Hunc ergo cum vidisset Petrus, dicit Iesu: “Domine, hic autem quid?” Dicit ei Iesus: “Sic eum volo manere, donec veniam, quid ad te? Tu me sequere.” Exijt ergo sermo iste inter fratres, quod discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Iesus, quia “non moritur,” sed “sic eum volo manere, donec veniam, quid ad te?” Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de hijs et scripsit hec. Et scimus, quia verum est testimonium eius.

Offertorium Iustus vt palma **A.xviiij.**

Secreta Suscipe, domine, munera, que in eius tibi solemnitate deferimus, cuius nos confidimus patrocinio liberari. Per dominum.

Communio Exijt sermo inter fratres, quod discipulus ille non moritur, et non dixit Ihesus: “Non moritur,” sed “sic eum volo manere, donec veniam.”

Complenda Refecti cibo potuque celesti, deus noster, te supplices exoramus, vt in cuius hec commemoratione percepimus, eius muniamur et precibus. Per dominum.

IN DIE SANCTORUM INNOCENTUM

Officium

Ex ore infantium, deus, et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos.

Psalmus Domine dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra. **Hic non dicitur** Gloria in excelsis, **nisi fuerit dominica.**

Collecta Deus, cuius hodierna die preconium innocentes martyres non loquendo {45 | **a.xv.**} sed moriendo confessi sunt, omnia in nobis vitiorum mala mortifica, vt fidem tuam, quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur. Per dominum.

²⁴ induet] induit *missale*

²⁵ thesaurizabit] thesaurizauit *missale*

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Uidi supra montem Syon agnum stantem et cum eo centum quadraginta quatuor milia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et audiui vocem de celo tanquam vocem aquarum multarum et tanquam vocem tonitruui magni. Et vocem, quam audiui, sicut cytharedorum cytharizantium in cytharis suis. Et cantabant quasi canticum nouum ante sedem dei et ante quatuor animalia et seniores. Et nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta quatuor milia, qui empti sunt de terra. Hij sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines enim sunt. Hij sequuntur agnum, quocunque ierit. Hij empti sunt ex hominibus primitie deo et agno et in ore ipsorum non est inuentum mendatium. Sine macula sunt ante thronum dei.

Graduale Anima nostra **A.x.**

Alleluia non dicitur, nisi fuerit dominica, et similiter Credo.

Laus tibi, Christe.

✠ Te martyrum candidatus laudat exercitus, Christe.

Alleluia.

✠ Hodie sancti innocentes meruerunt pro Christo pati, gaudeamus in eorum solemnitate.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ecce angelus domini apparuit in somnis Ioseph dicens: “Surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in Egiptum et esto ibi, vsque dum dicam tibi. Futurum est enim, vt Herodes querat puerum ad perdendum eum.” Qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte et secessit in Egiptum et erat ibi vsque ad obitum Herodis, vt adimpleretur quod dictum est a domino per prophetam dicentem: Ex Egipto vocaui filium meum. Tunc Herodes videns, quia illud esset a magis, iratus est valde. Et mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius a {46} bimatu et infra secundum tempus, quod exquisierat a magis. Tunc adimpletum est, quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem: Uox in Rama audita est, ploratus et vllulatus multus, Rachel plorans filios suos. Et noluit consolari, quia non sunt.

Offertorium Anima nostra sicut **A.xiij.**

Secreta Sanctorum tuorum nobis, domine, pia non desit oratio, que et munera nostra conciliet et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per dominum.

Communio Uox in Rama audita est, ploratus et vllulatus, Rachel plorans filios suos; noluit consolari, quia non sunt.

Complenda Uotiua, domine, dona percepimus, que sanctorum tuorum nobis precibus et presentis, quesumus, vite pariter et eterne tribue conferre subsidium. Per dominum.

IN DIE SANCTI THOME EPISCOPI CANTHUARIENSIS

Officium

Gaudeamus omnes in domino **A.xx.**

Collecta Deus, pro cuius ecclesia gloriosus pontifex Thomas gladijs impiorum occubuit, presta, quesumus, vt omnes, qui eius implorant auxilium, petitionis sue salutarem consequantur effectum. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Thimoteum.

Charissime: Dominus mihi astitit et confortauit me, vt per me predicatio augeatur, vt audiant omnes gentes, quia liberatus sum de ore leonis. Liberauit me dominus ab omni opere malo et saluum faciet in regnum suum celeste. Ipsi gloria et imperium in secula seculorum.

Graduale Domine, preuenisti **A.xvi.**

Alleluia.

∩ Iustus germinabit **A.xvi.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Mercenarius autem et qui non est pastor, cuius non sunt oues proprie, vidit lupum venientem et dimittit oues et fugit. Et lupus rapit et dispergit oues. Mercenarius autem fugit, quia mercenarius est et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus et cognosco meas et cognoscunt me mee. Sicut nouit me pater, et ego agnosco patrem et animam meam pono pro ouibus meis. {47 | **a.xvi.**} Et alias oues habeo, que non sunt ex hoc ouili, et illas oportet adducere et vocem meam audient. Et fiet vnum ouile et vnus pastor.”

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Secreta Munera tibi, domine, dicata sanctifica et intercedente beato Thoma, martyre tuo atque pontifice, per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Communio Magna est gloria **A.ij.**

Complenda Adiuuet nos, quesumus, omnipotens et misericors deus, per hec sancta, que sumpsimus, beati Thome, martyris tui atque pontificis, intercessio veneranda, qui pro tui nominis honore glorioso meruit martyrio coronari. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

DOMINICA INFRA OCTAUIAS NATIUITATIS CHRISTI

Officium

Dum medium silentium tenerent omnia et nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus, domine, de celis a regalibus sedibus venit.

Ÿ Dominus regnauit, exultet terra, letentur insule multe.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo, vt in nomine dilecti filij tui mereamur bonis operibus abundare. Qui tecum.

Epistola Quanto tempore **B.iiij.**

Graduale Speciosus forma **B.iiij.**

Alleluia.

Ÿ Dominus regnauit **a.xi.**

Euangelium Erat Ioseph **B.iiij.**

Offertorium Deus enim firmavit **B.iiij.**

Secreta Concede, quesumus, domine, vt oculis tue maiestatis munus oblatum et gratiam nobis deuotionis obtineat et effectum beate perhennitatis acquirat. Per dominum.

Communio Tolle puerum et **B.iiij.**

Complenda Per huius, domine, operationem misterij et vitia²⁶ nostra purgentur et iusta desideria compleantur. Per dominum.

DE SANCTO SILUESTRO

Officium

Sacerdotes tui, domine **A.xiiij.**

Collecta Da, quesumus, omnipotens deus, vt beati Siluestri, confessoris tui atque pontificis, veneranda solemnitas et deuotionem nobis augeat et salutem. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos **A.xiiij.**

Graduale Ecce sacerdos **A.xvi.**

Alleluia.

Ÿ Inueni Dauid **A.xvi.**

Euangelium Homo quidam peregre **A.xvi.**

Offertorium In{48}ueni Dauid **A.xviiij.**

Secreta Sacrificia, domine, que immolamus, placatus intende, interuenientibus sancti confessoris tui atque pontificis meritis salutaria nobis esse concede. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

²⁶ vitia] initia *missale*

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt perceptis muneribus gratias exhibentes et intercedente beato Siluestro, confessore tuo atque pontifice, beneficia potiora sumamus. Per dominum.

IN CIRCUMCISIONE DOMINI

Officium

Puer natus est a.xij.

Collecta Deus, qui nobis nati saluatoris diem celebrare concedis octauum, fac nos, quesumus, eius perpetua diuinitate muniri, cuius sumus carnali commertio reparati. Qui tecum viuit.

Epistola Apparuit gratia dei saluatoris a.x.

Graduale Uiderunt omnes a.xij.

Alleluia.

Ÿ Dies sanctificatus a.xij.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Postquam consummati sunt dies octo, vt circumcideretur puer, vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab angelo, priusquam in vtero conciperetur.

Credo dicitur.

Offertorium Tui sunt celi a.xiij.

Secreta Presta, quesumus, domine, vt per hec munera, que domini nostri Iesu Christi archane diuinitatis misterio gerimus, purificate mentis intelligentia consequamur. Per eundem.

Communio Uiderunt omnes a.xiij.

Complenda Presta, quesumus, domine, vt quod saluatoris nostri iterata solemnitate percepimus, perpetue nobis redemptionis conferat medicinam. Per eundem dominum.

IN UIGILIA EPIPHANIE

Officium

Dum medium silentium a.xvi.

Collecta Corda nostra, quesumus, domine, venture festiuitatis splendor illustret, quo mundi huius tenebris carere valeamus et perueniamus ad patriam claritatis eterne. Per dominum.

Epistola Apparuit benignitas a.xi.

Graduale. Speciosus forma B.ijj.

Alleluia.

✠ Dominus regnauit a.xi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Defuncto Herode ecce angelus domini apparuit in somnis Ioseph in Egipto dicens: “Surge et accipe puerum et matrem eius et vade in terram Israel. Defuncti sunt enim, {49 | a.xvij.} qui querebant animam pueri.” Qui consurgens accepit puerum et matrem eius et venit in terram Israel. Audiens autem, quod Archelaus regnaret in Iudea pro Herode, patre suo, timuit illo ire. Et ammonitus in somnis secessit in partes Galilee. Et veniens habitauit in ciuitate, que vocatur Nazareth, vt adimpleretur quod dictum est per prophetam, quoniam Nazareus vocabitur.

Offertorium Deus enim firmavit **B.iiij.**

Secreta Tribue, quesumus, domine, vt eum presentibus immolemus sacrificijs et sumamus, quem venturae solemnitatis pia munera preloquuntur. Qui tecum.

Communio Tolle puerum **B.iiij.**

Complenda Illumina, quesumus, domine, populum tuum et splendore gratie tue cor eius semper accende, vt saluatoris mundi stella famulante manifestata natiuitas mentibus eorum reueletur semper et crescat. Per dominum.

IN DIE EPIPHANIE

Officium

Ecce aduenit dominator dominus et regnum in manu eius et potestas et imperium.

Psalmus Deus, iudicium tuum regi da et iusticiam tuam filio regis.

Collecta Deus, qui hodierna die vnigenitum tuum gentibus stella duce reuelasti, concede propicius, vt qui iam te ex fide cognouimus, vsque ad contemplandam speciem tue celsitudinis perducamur. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Lectio Esaie prophete.

Surge, illuminare, Hierusalem, quia venit lumen tuum et gloria domini super te orta est. Quia ecce tenebre operient terram et caligo populos. Super te autem orietur dominus et gloria eius in te videbitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo et reges in splendore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos et vide: omnes isti congregati sunt, venerunt tibi. Filij tui de longe venient et filie tue de latere surgent. Tunc videbis et efflues et mirabitur et dilatabitur cor tuum, quando conuersa fuerit ad te multitudo maris, fortitudo gentium venerit tibi. Inundatio camelorum operiet te, dromedarij

Madian et Epha. Omnes de Saba veniunt aurum et thus deferentes et laudem domino annunciantes.

Graduale Omnes de Saba veniunt aurum et thus deferentes et laudem domino annunciantes.

✠ Surge et illuminare, Hierusalem, quia gloria domini super te orta est.

Alleluia.

✠ Uidimus stellam eius in oriente et venimus cum muneribus adorare dominum.

Secundum Matheum.

Cum natus esset Iesus in Bethleem Iude in diebus Herodis regis, ecce magi ab oriente venerunt Hierosolimam dicentes: “Ubi est, qui natus est, rex Iudeorum? Uidimus enim stellam eius in oriente et venimus adorare eum.” Audiens autem Herodes rex turbatus est et omnis Hierosolima cum illo. Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi sciscitabatur ab eis, ubi Christus nasceretur. At illi dixerunt ei: “In Bethleem Iude. Sic enim scriptum est per prophetam: Et tu, Bethleem, terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda. Ex te enim exiet dux, qui regat populum meum Israel.” Tunc Herodes clam vocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stelle, que apparuit eis. Et mittens illos in Bethleem dixit: “Ite et interrogate diligenter de puero, et cum inueneritis, renunciate mihi, ut et ego veniens adorem eum.” Qui cum audissent regem, abierunt. Et ecce stella, quam viderant in oriente, antecedebat eos, usque dum veniens staret supra ubi erat puer. Uidentes autem stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domum inuenerunt puerum cum Maria, matre eius. Et procidentes adorauerunt eum. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum, thus et mirram. Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

Offertorium Reges Tharsis et insule munera offerent, reges Arabum et Saba dona adducent et adorabunt eum omnes reges terre, omnes gentes seruient ei.

Secreta Ecclesie tue, quesumus, domine, dona propicius intueri, quibus non iam aurum, thus et mirra profertur, sed quod eisdem muneribus declaratur, immolatur et sumitur, Iesus Christus dominus noster.

Communio Uidimus stellam eius in oriente et venimus cum muneribus adorare dominum.

Complenda {51 | a.xviiij.} Presta, quesumus, omnipotens deus, ut que solemniter celebramus officio, purificate mentis intelligentia consequamur. Per dominum.

DOMINICA PRIMA POST EPIPHANIAM

In excelso throno vidi sedere virum, quem adorat multitudo angelorum psallentium in vnum, ecce cuius imperij numen est ineternum.

Psalmus Iubilare deo, omnis terra, seruite domino in letitia.

Collecta Uota, quesumus, domine, supplicantis populi celesti pietate proseguere, vt et que agenda sunt, videant et adimplenda, que viderint, conualescant. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Obsecro vos per misericordiam dei, vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, deo placentem, rationabile obsequium vestrum. Et nolite conformari huic seculo sed reformamini in nouitate sensus vestri, vt probetis, que sit voluntas dei bona et beneplacens et perfecta. Dico enim per gratiam, que data est mihi, omnibus, qui²⁷ sunt inter vos, non plus sapere quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatem et vnicique sicut deus diuisit mensuram fidei. Sicut enim in vno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent, ita multi vnum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Benedictus dominus deus Israel, qui facis mirabilia magna solus a seculo.

℣ Suscipiant montes pacem populo tuo et colles iustitiam.

Alleluia.

℣ Iubilare deo, omnis terra, seruite domino in letitia.

Secundum Lucam.

Cum factus esset Iesus annorum duodecim, ascendentibus illis Hierosolimam secundum consuetudinem diei festi, consummatisque diebus cum redirent, remansit puer Iesus in Hierusalem et non cognouerunt parentes eius. Existimantes autem illum esse in comitatu venerunt iter diei et querebant eum inter cognatos et notos. Et non inuenientes regressi sunt in Hierusalem requirentes eum. Et factum est, post {52} triduum inuenerunt eum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos et interrogantem eos. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, super prudentia et responsis eius et videntes admirati sunt. Et dixit mater eius ad illum: “Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te.” Et ait ad illos: “Quid est, quod me querebatis? Nesciebatis, quia in hijs, que patris mei sunt, oportet me esse?” Et ipsi non intellexerunt verbum, quod loquutus est ad illos. Et descendit cum eis et venit Nazareth et erat subditus illis. Et mater eius conseruabat omnia verba hec conferens in corde suo. Et Iesus proficiebat sapientia et etate et gratia apud deum et homines.

²⁷ qui] que *missale*

Offertorium Iubilare deo, omnis terra, iubilare deo, omnis terra, seruite domino in letitia, intrate in conspectu eius in exultatione, quia dominus ipse est deus.

Secreta Concede, quesumus, domine, vt oculis tue maiestatis munus oblatum et gratiam nobis deuotionis obtineat et effectum beate perhennitatis acquirat. Per dominum nostrum Iesum.

Communio “Fili, quid fecisti nobis sic? Ego et pater tuus dolentes querebamus te.” “Et quid est, quod me querebatis? Nesciebatis, quia in hijs, que patris mei sunt, oportet me esse?”

Complenda Per huius, domine, operationem misterij et vitia nostra purgentur et iusta desideria compleantur. Per dominum nostrum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Gratia vobis et pax a deo, patre vestro, et domino Iesu Christo. Primum quidem gratias ago deo meo per Iesum Christum pro omnibus vobis, quia fides vestra annunciat in vniuerso mundo. Testis est enim mihi deus, cui seruo in spiritu meo in euangelio filij eius, quod sine intermissione memoriam vestri facio semper in omnibus orationibus meis obsecrans, si quomodo tandem aliquando per spiritum iter habeam in voluntate dei veniendi ad vos. Desidero enim videre vos, vt aliquid impertiar vobis gratie spiritualis ad confirmandum vos, id est, simul consolari in vobis, per eam, que inuicem {53 | a.xix.} est, fidem vestram atque meam. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Uenit Iesus a Galilea in Iordanem ad Ioannem, vt baptizaretur ab eo. Ioannes autem prohibebat eum dicens: “Ego a te debeo baptizari et tu venis ad me?” Respondens autem Iesus dixit ei: “Sine modo, sic enim decet nos implere omnem iusticiam.” Tunc dimisit eum. Baptizatus autem Iesus confestim ascendit de aqua. Et ecce aperti sunt ei celi et vidit spiritum dei descendentem sicut columbam et venientem super se. Et ecce vox de celo dicens: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Non enim est personarum acceptio apud deum. Quicumque enim sine lege peccauerunt, sine lege peribunt. Et quicumque per legem peccauerunt, per legem iudicabuntur. Non enim

auditores legis iusti sunt apud deum sed factores legis iustificabuntur. Cum enim gentes, que legem non habent, naturaliter ea, que legis sunt, faciunt huiusmodi legem non habentes, ipsi sibi sunt lex, qui²⁸ ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimonium reddente illis conscientia ipsorum et inter se inuicem cogitationibus accusantibus aut etiam defendentibus²⁹ in die, quo iudicabit deus occulta hominum secundum euangelium meum per Iesum Christum, dominum nostrum.

Initium sancti euangelij secundum Matheum.

In illo tempore: Cum audisset Iesus, quod Ioannes traditus esset, secessit in Galileam. Et relicta ciuitate Nazareth venit et habitauit in Capharnaum maritima, in finibus Zabulon et Neptalim, vt adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem: Terra Zabulon et terra Neptalim, via maris trans Iordanem Galilee gentium. Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam et sedentibus in regione vmbre mortis, lux orta est eis. Exinde cepit Iesus predicare et dicere: {54} “Penitentiam agite, appropinquabit enim regnum celorum.”

IN OCTAUA EPIPHANIE

Officium Ecce aduenit a.xvij.

Collecta Deus, cuius vnigenitus in substantia nostre carnis apparuit, presta, quesumus, vt per eum, quem similem nobis foris agnouimus, intus reformari mereamur. Qui tecum viuit.

Lectio Esaie prophete.

Domine deus meus, honorificabo te, laudem tribuam nomini tuo, qui facis mirabiles res. Consilium tuum antiquum verum fiat. Domine, excelsum est brachium tuum, deus Sabaoth, corona spei, que ornata est gloria. Exultet desertum et exultent solitudines Iordanis. Et populus meus videbit altitudinem domini et maiestatem dei et erit congregatus et redemptus per deum. Et venit in Syon cum laude et letitia sempiterna super caput eius, laus et exultatio. Et aperiam in montibus flumina, in medijs campis fontes dirumpam et terram sitientem sine aqua confundam. Ecce puer meus exaltabitur et eleuabitur et sublimis erit valde. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris et dicetis in illa die: “Confitemini domino et inuocate nomen eius.” Notas facite in populis virtutes eius, cantate domino, quia mirabilia fecit. Annunciate hoc in vniuersa terra, dicit dominus omnipotens.

Graduale Omnes de Saba a.xvij.

²⁸ qui] que *missale*

²⁹ cogitationibus accusantibus aut etiam defendentibus] cogitationum accusantium aut etiam defendentium *missale*

Alleluia.

U̇ Uidimus stellam a.xvij.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Uidit Ioannes Iesum venientem ad se et ait: “Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccata mundi. Hic est, de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est, quia prior me erat. Et ego nesciebam eum, sed vt manifestetur Israel, propterea veni ego in aqua baptizans.” Et testimonium perhibuit Ioannes dicens, quia “Uidi spiritum descendentem quasi columbam de celo et mansit super eum. Et ego nesciebam eum sed qui misit me baptizare in aqua, ille dixit mihi: Super quem videris spiritum descendentem et manentem super eum, hic est, qui baptizat in spiritu sancto. Et ego {55 | a.xx.} vidi et testimonium perhibui, quia hic est filius dei.”

Offertorium Reges Tharsis a.xvij.

Secreta Hostias tibi, domine, pro nati filij tui apparitione deferimus suppliciter exorantes, vt sicut ipse nostrorum auctor est munerum, ita sit misericors et susceptor Iesus Christus, dominus noster, qui tecum.

Communio Uidimus stellam a.xvij.

Complenda Celesti lumine, quesumus, domine, semper et vbique nos preueni, vt misterium, cuius nos participes esse voluisti, et puro cernamus intuitu et digno percipiamus effectum. Per dominum.

DOMINICA PRIMA POST OCTAUAS EPIPHANIE

Officium, quod bis, si opus fuerit, repeti potest

Omnis terra adoret te, deus, et psallat tibi; psalmum dicam nomini tuo altissimo.
Psalmus Iubilare deo, omnis terra, psalmum dicite nomini eius, date gloriam laudi eius.
Collecta Omnipotens sempiternus deus, qui celestia simul et terrena moderaris,

supplicationes populi clementer exaudi et pacem tuam nostris concede temporibus. Per dominum.

Lectio beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Habentes dominationes secundum gratiam, que data est nobis, differentes, siue prophetiam secundum rationem fidei, siue ministerium in ministrando, siue qui docet in doctrina, qui exhortatur in exhortando, qui tribuit in simplicitate, qui preest in sollicitudine, qui miseretur in hilaritate. Dilectio sine simulatione, odientes malum, adherentes bono, charitate³⁰ fraternitatis inuicem diligentes, honore inuicem preuenientes, sollicitudine non pigri, spiritu

³⁰ charitate] charitatem *missale*

feruentes, domino seruientes, spe gaudentes, in tribulatione patientes, orationi instantes, necessitatibus sanctorum communicantes, hospitalitatem sectantes. Benedicite persequentibus vos, benedicite et nolite maledicere. Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus idipsum inuicem sentientes, non alta sapientes sed humilibus consentientes.

Graduale Misit dominus verbum suum et sanauit eos et eripuit eos de interitu eorum. {56}

✠ Confiteantur domino misericordie eius et mirabilia eius filijs hominum.

Alleluia.

✠ Laudate deum, omnes angeli eius, laudate eum, omnes virtutes eius.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Nuptie facte sunt in Chana Galilee et erat mater Iesu ibi. Uocatus est autem Iesus et discipuli eius ad nuptias. Et deficiente vino dicit mater Iesu ad eum: “Unum non habent.” Dicit ei Iesus: “Quid mihi et tibi est, mulier? Nondum venit hora mea.” Dicit mater eius ministris: “Quodcunque dixerit vobis, facite.” Erant autem ibi lapidee hydrie sex posite secundum purificationem Iudeorum capientes singule meretras binas vel ternas. Dicit eis Iesus: “Implete hydrias aqua.” Et impleuerunt eas vsque ad summum. Et dicit eis Iesus: “Haurite nunc et ferte architriclino.” Et tulerunt. Ut autem gustauit architriclinus aquam vinum factam³¹ et non sciebat unde esset (ministri autem sciebant, qui hauserant aquam) vocat sponsum architriclinus et dicit ei: “Omnis homo primum bonum vinum ponit, et cum inebriati fuerint, tunc id, quod deterius est. Tu autem seruasti bonum vinum vsque adhuc.” Hoc fecit initium signorum Iesus in Chana Galilee et manifestauit ibi gloriam suam. Et crediderunt in eum discipuli eius.

Offertorium Iubilare deo, vniuersa terra, iubilate deo, vniuersa terra, psalmum dicite nomini eius; venite et audite et narrabo vobis, omnes, qui timetis deum, quanta fecit dominus anime mee.

Secreta Oblata, domine, munera sanctifica nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Communio Dicit dominus: “Implete hydrias aqua et ferte architriclino.” Dum gustasset architriclinus aquam vinum factam,³² dicit sponso: “Seruasti vinum bonum vsque adhuc.” Hoc signum fecit Iesus primum coram discipulis suis.

Complenda Augeatur in nobis, domine, quesumus, tue virtutis operatio, vt diuinis vegetati sacramentis ad eorum promissa capienda tuo munere preparemur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Colocenses.

³¹ factam] factum *missale*

³² factam] factum *missale*

Fratres: Audistis dispensationem dei, que data est mihi in vobis, vt impleam verbum dei. Misterium, quod absconditum fuit a seculis et generationibus, nunc autem manifestum est sanctis eius, quibus voluit deus notas facere diuitias glorie sacramenti huius in gentibus, quod est Christus, in vobis spes glorie, quem nos annunciamus corripientes omnem hominem et docentes in omni sapientia, vt exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Egressus Iesus venit in patriam suam et sequebantur eum discipuli eius. Et die sabbatorum cepit in synagoga docere. Et multi audientes ammirabantur in doctrina eius dicentes: “Unde huic hec omnia? Et que est sapientia, que data est illi, et virtutes tales, que per manus eius efficiuntur? Nonne iste est fabri filius et Marie, frater Iacobi et Ioseph et Iude et Symonis? Nonne et sorores eius hic nobiscum sunt?” Et scandalizabantur in illo. Et dicebat eis Iesus, quia “Non est propheta sine honore nisi in patria sua et in cognatione sua et in domo sua.” Et non poterat ibi virtutem vllam facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curauit. Et mirabantur propter incredulitatem illorum.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Thimoteum.

Charissime: Fidelis sermo et omni acceptione dignus, quia Iesus Christus venit in hunc mundum peccatores saluos facere, quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum, vt in me primo ostenderet Christus omnem patientiam ad informationem eorum, qui credituri sunt illi, in vitam eternam. Regi autem seculorum immortalis, inuisibilis, soli deo honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Regressus est Iesus in virtute spiritus in Galileam et fama exijt per vniuersam regionem de illo. Et ipse docebat in synagogis eorum et magnificabatur ab omnibus. Et venit Nazareth, vbi erat nutritus, et intrauit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam et surrexit legere. Et traditus est ei liber Esaie prophete, et vt reuoluit librum, inuenit locum, vbi scriptum erat: Spiritus domini super me, propter quod vnxit me, euangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, predicare captiuis remissionem et cecis visum, dimittere confractos in remissionem, predicare annum domini acceptum et diem retributionis. Et cum plicuisset librum, reddidit ministro et sedit. Et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum. Cepit autem

dicere ad illos, quia: “Hodie impleta est hec scriptura in auribus vestris.” Et omnes testimonium illi dabant et mirabantur de verbis gratie, que procedebant de ore ipsius.

DOMINICA SECUNDA POST OCTAUAS EPIPHANIE

Officium, quod bis vel ter repeti potest

Adorate deum, omnes angeli eius; audiuit et letata est Syon et exultauerunt filie Iude.

Psalmus Dominus regnauit, exultet terra, letentur insule multe.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, infirmitatem nostram propicius respice atque ad protegendum nos dexteram tue maiestatis extende. Per dominum nostrum.

Ad Romanos.

Fratres: Nolite esse prudentes apud vosmetipsos, nulli malum pro malo reddentes, prouidentes bona non tantum coram deo sed etiam coram hominibus. Si fieri potest, quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes, non vosmetipsos defendentes, charissimi, sed date locum ire. Scriptum est enim: Mihi vindicta,³³ ego retribuam, dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus, ciba illum. Si sitit, potum da illi. Hoc autem faciens carbones ignis congeres super caput eius. Noli vinci a malo sed vince in bono malum.

Graduale Timebunt gentes nomen tuum, domine, et omnes reges terre gloriam tuam.

✠ Quoniam edificauit dominus Syon et videbitur in maiestate sua.

Alleluia.

✠ Dominus regnauit, exultet terra, letentur insule multe. {59 | a.xxij.}

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum descendisset Iesus de monte, secute sunt eum turbe multe. Et ecce leprosus ueniens adorabat eum dicens: “Domine, si vis, potes me mundare.” Et extendens manum Iesus tetigit eum dicens: “Uolo mundare,” et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi Iesus: “Uide nemini dixeris, sed vade, ostende te sacerdoti et offer munus, quod precepit Moyses in testimonium illis.” Cum autem introisset in Capharnaum, accessit ad eum centurio rogans eum et dicens: “Domine, puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur.” Et ait illi Iesus: “Ego veniam et curabo eum.” Et respondens centurio ait: “Domine, non sum dignus, vt intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites. Et dico huic: ‘Uade,’ et vadit, et alio: ‘Ueni,’ et venit, et seruo meo: ‘Fac hoc,’ et

³³ vindicta] vindictam *missale*

facit.” Audiens autem Iesus miratus est et sequentibus se dixit: “Amen dico vobis: non inueni tantam fidem in Israel. Dico autem vobis, quia multi ab oriente et occidente venient et recumbent cum Abraham et Ysaac et Iacob in regno celorum. Filij autem regni huius eijcientur in tenebras exteriores. Ibi erit fletus et stridor dentium.” Et dixit Iesus centurioni: “Uade, et sicut credidisti, fiat tibi.” Et sanatus est puer in illa hora.

Offertorium Dextera domini fecit virtutem, dextera domini exaltauit me; non moriar sed viuam et narrabo opera domini.

Secreta Hec hostia, domine, quesumus, emundet nostra delicta et ad sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per dominum.

Communio Mirabantur omnes de hijs, que procedebant de ore dei.

Complenda Quos tantis, domine, largiris vti misterijs, quesumus, vt effectibus eorum veraciter nos aptare digneris. Per dominum nostrum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli ad Hebreos.

Fratres: Considerate apostolum et pontificem {60} confessionis nostre Iesum, qui fidelis est ei, qui fecit illum, sicut et Moyses in omni domo illius. Amplioris enim gratie iste pro Moyse dignus habitus est, quanto ampliorem honorem habet domus, qui fabricauit illam. Omnis namque domus fabricatur ab aliquo. Qui autem omnia creauit, deus. Et Moyses quidem fidelis erat in tota domo illius tanquam famulus in testimonium eorum, que dicenda erant. Christus vero tanquam filius in domo sua. Que domus sumus nos, si fiduciam et gloriam spei vsque in finem firmam teneamus.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Introiuit Iesus in synagogam et erat ibi homo manum habens aridam. Et obseruabant eum, si sabbatis curaret, vt accusarent eum. Et ait homini habenti manum aridam: “Surge in medium.” Et dicit eis: “Licet sabbatis benefacere an male? Animam saluam facere an perdere?” At illi tacebant. Et circumspiciens eos cum ira contristatus super cecitatem cordis eorum dicit homini: “Extende manum tuam.” Et extendit et restituta est manus illi.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos.

Fratres: Nolite deficere benefacientes. Quod si quis non obedit verbo vestro per epistolam, hunc notate, vt non commisceamini cum illo, vt confundatur. Et nolite quasi inimicum existimare sed corripite vt fratrem. Ipse autem dominus pacis det vobis pacem sempiternam in omni loco cum omnibus vobis.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Uenit ad Iesum leprosus deprecans eum et genu flexo dixit: “Si vis, potes me mundare.” Iesus autem misertus est eius: extendit manum suam et tangens eum ait illi: “Uolo mundare.” Et cum hoc dixisset, statim discessit ab eo lepra et mundatus est. Et comminatus est ei statimque eiecit illum et dicit ei: “Uide nemini dixeris, sed vade, ostende te principi sacerdotum et offer pro emundatione tua, que precepit Moyses in testimonium illis.” {61 | a.xxiiij.}

DOMINICA TERTIA

Collecta Deus, qui nos in tantis periculis constitutos pro humana scis fragilitate non posse subsistere, da nobis salutem mentis et corporis, vt ea, que pro peccatis nostris patimur, te adiuuante vincamus. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Nemini quicquam debeatis nisi vt inuicem diligatis. Qui enim diligit proximum, legem impleuit. Nam non adulterabis, non occides, non furaberis, non falsum testimonium dices, non concupisces rem proximi tui. Et si quod est aliud mandatum, in hoc verbo instauratur: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ascendente Iesu in nauiculam sequuti sunt eum discipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari, ita vt nauicula operiretur fluctibus. Erat autem ventus contrarius illis. Ipse vero dormiebat. Et accesserunt discipuli eius et suscitauerunt eum dicentes: “Domine, salua nos, perimus.” Et dicit eis: “Quid timidi estis, modice fidei?” Tunc surgens Iesus imperauit ventis et mari et facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes: “Qualis est hic? Quia venti et mare obediunt ei.”

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Sicut per vnus delictum omnes homines in condemnationem mortis, sic per vnus iusticiam omnes homines in iustificationem vite sunt computati. Sicut enim per inobedientiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi, ita per vnus obedientiam iusti constituentur multi. Lex enim subintravit, vt habundaret delictum. Ubi autem habundauit delictum, superabundauit et gratia, vt sicut regnauit peccatum in mortem, ita et gratia regnet per iusticiam in vitam eternam, per Iesum Christum dominum nostrum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Factum {62} est euntibus illis in via, dixit quidam ad Iesum: “Sequar te, quocumque ieris.” Et ait illi Ihesus: “Uulpes foueas habent et volucres celi nidos, vbi requiescant. Nam filius hominis non habet, vbi caput reclinet.” Ait autem ad alterum: “Sequere me.” Ille autem dixit: “Domine, permittite me primum ire et sepelire patrem meum.” Dixit autem ei Iesus: “Sine, vt mortui sepeliant mortuos suos, tu autem vade et annuncia regnum dei.” Et ait alter: “Sequar te, domine, sed primum permittite me renunciare hijs, que domi sunt.” Et ait ad illum Iesus: “Nemo mittens manum suam ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Orationi instantes, vigilantes in ea in gratiarum actione, orantes simul et pro vobis, vt deus aperiat vobis hostium sermonis ad loquendum misterium Christi. Propter quod etiam vinctus sum, vt manifestem illud, ita vt oportet me loqui. In sapientia ambulate ad eos, qui foris sunt, tempus redimentes. Sermo vester semper in gratia sale sit conditus, vt sciatis, quomodo oporteat vos vnique respondere. In Christo Ihesu domino nostro.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Dicebat Iesus discipulis suis: “Uidete quid audiatis. In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis et adicietur vobis. Qui enim habet, dabitur illi, et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab illo.” Et dicebat: “Sic est regnum dei, quemadmodum si iaciat sementem in terram et dormiat et exurgat nocte ac die et semen germinat et increscat, dum nescit ille. Ultro enim terra fructificet primum herbam, deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica. Et cum ex se produxerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis.” Et dicebat: “Cui assimilabimus

regnum dei? Aut cui parabolae comparabimus illud? Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus, quae sunt in terra, et {63 | a.xxiii.} cum seminatum fuerit, ascendit et fit maius omnibus oleribus et facit ramos magnos, ita ut possit sub umbra eius aves caeli habitare.” Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire. Sine parabola autem non loquebatur eis. Seorsum autem discipulis suis disserebat omnia.

DOMINICA QUARTA

Collecta Familiam tuam, quesumus, domine, continua pietate custodi, ut quae in sola spe gratiae celestis innititur, tua semper protectione muniatur.³⁴ Per dominum.

Lectio epistolae beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordiae, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam supportantes inuicem et donantes vobismetipsis, si quis adversus aliquem habet querelam: sicut et dominus donavit nobis, ita et nos. Super omnia autem haec charitatem continuam habentes, quod est vinculum perfectionis. Et pax Christi exulet in cordibus vestris, in qua et vocati estis in uno corpore, et grati estote, ut verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omni sapientia docentes et commoneutes vosmetipsos in psalmis et in hymnis et canticis spiritualibus, in gratia cantantes et psallentes in cordibus vestris deo. Omnia quaecumque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine domini nostri Iesu Christi facite gratias agentes deo et patri, per Iesum Christum dominum nostrum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: Simile est regnum caelorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines, venit inimicus eius et superseminavit zizania in medio tritici et abiit. Cum autem aruisset herba et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania. Accedentes autem servi patrisfamilias dixerunt ei: “Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania?” Et dixit ad illos: “Inimicus homo hoc fecit.” Servi autem dixerunt ei: “Uis {64} imus et colligimus ea?” Et ait: “Non, ne forte colligentes zizania eradicetis simul cum eis et triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem et in tempore messis dicam messoribus: ‘Colligite primum zizania et alligate ea fasciculos ad comburendum. Triticum autem congregate in horreum meum.’”

³⁴ muniatur] minuatur *missale*

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Uidete vocationem vestram, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles, sed que stulta sunt mundi huius elegit deus, vt confundat sapientes. Et infirma mundi elegit deus, vt confundat fortia, et ignobilia mundi et contemptibilia elegit deus et que non sunt, vt ea, que sunt, destrueret, vt non gloriatur omnis caro coram illo. Ex ipso autem vos estis in Christo Iesu, qui factus est a deo nobis sapientia et iusticia et sanctificatio et redemptio, quemadmodum scriptum est: Qui gloriatur in domino, gloriatur.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Egressus est Iesus ad mare omnisque turba veniebat ad eum et docebat eos. Et cum preteriret, vidit Leui Alpei sedentem ad theloneum et ait illi: “Sequere me.” Et factum est, cum accumberet in domo illius, multi publicani et peccatores simul discumbebant cum Iesu et discipulis eius. Erant autem multi et qui sequebantur eum. Et scribe et pharisei videntes, quia manducaret cum publicanis et peccatoribus, dicebant discipulis suis: “Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester?” Hoc audito Iesus ait illis: “Non necesse habent sani medicum sed qui male habent. Non enim veni vocare iustos sed peccatores.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalocenses.

Fratres: De charitate fraternitatis non necesse habemus scribere vobis. Ipsi enim vos a deo didicistis, vt diligatis inuicem. Etenim facitis illud in omnes fratres in vniuersa ecclesia. Rogamus {65 | b.i.} autem vos, vt abundetis magis et operam detis, vt quieti sitis³⁵ et vt vestrum negocium agatis <et> operemini manibus vestris, sicut precepimus vobis, et vt honeste ambuletis ad eos, qui foris sunt, et vt nullius aliquid desideretis. Gratia domini nostri Iesu Christi sit vobiscum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Surgens Iesus de synagoga introiuit in domum Symonis. Socrus autem Symonis tenebatur magnis febribus et rogauerunt illum pro ea. Et stans super illam imperauit febrim et dimisit eam. Et continuo surgens ministrabat illis. Cum sol autem occidisset, omnes, qui habebant

³⁵ sitis] scitis *missale*

infirmos varijs languoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponens curabat eos. Exhibant autem etiam demonia a multis clamantia et dicentia, quia: “Tu es filius dei.” Et increpans non sinebat ea loqui, quia sciebat Iesum esse Christum. Facta autem die egressus ibat in desertum locum et turbe sequebantur eum. Et venerunt vsque ad ipsum et detinebant eum, ne discederet ab eis. Quibus ille ait, quia: “Et alijs ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dei.”

DOMINICA QUINTA

Oratio Conserua, domine, populum tuum, deus, et tuo nomini fac deuotum, vt diuinis subiectus officijs et temporalia vtiliter et eterna dona percipiat. Per dominum.

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Charissimi: Omnis, qui credit, quoniam Iesus est Christus, ex deo natus est. Et omnis, qui diligit eum, qui genuit, diligit eum, qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus, quoniam diligimus ex deo natos, cum deum diligimus et mandata eius facimus. Hec enim est charitas dei, vt mandata eius custodiamus, et mandata eius graua non sunt. Per Iesum Christum dominum nostrum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Respondens Iesus dixit: “Confiteor tibi, domine, pater celi et terre, quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea a paruulis. Ita, pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Omnia michi tradita sunt a patre meo. Et nemo nouit filium nisi pater neque patrem quis nouit nisi filius, et cui voluerit filius reuelare. Uenite ad me, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos et discite a me, quia mitis sum et humilis corde, et inuenietis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suaue est et onus meum leue.

Secreta Hec nos oblatio, domine, mundet et renouet, gubernat et protegat. Per dominum.

Complenda Celestibus, domine, pasci delitijs, quesumus, vt semper eadem, per que veraciter viuimus, appetamus. Per dominum.

DOMINICA IN SEPTUAGESIMA

Officium

Circumdedederunt me gemitus mortis, dolores inferni circumdedederunt me et in tribulatione mea inuocaui dominum et exaudiuit de templo sancto suo vocem meam.

Psalmus Diligam te, domine, fortitudo mea; dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus.

Collecta Preces populi tui, quesumus, domine, clementer exaudi, vt qui iuste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Nescitis, quod hij, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed vnus accipit brauium? Sic currite, vt comprehendatis. Omnis enim, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet. Et illi quidem vt corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum. Sic pugno, non quasi aerem verberans. Sed castigo corpus meum et in seruitutem redigo, ne forte cum alijs predicauerim, ipse reprobus efficiar. Nolo enim vos ignorare, fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt et omnes mare transierunt et omnes in Moyse baptizati sunt in nube et in mari. Et omnes eandem escam spiritualem manducauerunt et omnes eundem potum spiritualem biberunt. Biberunt autem de spirituali consequenti eos petra. Petra autem erat Christus.

Graduale Adiutor in oportunitatibus, in tribulatione sperent in te, qui nouerunt te, quoniam non derelinquis querentes te, domine.

∞ {67 | b.ij.} Quoniam non in finem obliuio erit pauperis, patientia pauperum non peribit in eternum; exurge, domine, non preualeat homo.

Tractus De profundis clamaui ad te, domine; domine, exaudi vocem meam.

∞ Fiant aures tue intendentes in orationem serui tui.

∞ Si iniquitates obseraueris, domine, domine, quis sustinebit?

∞ Quia apud te propiciatio est et propter legem tuam sustinui te, domine.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: Simile est regnum celorum homini patrifamilias, qui exijt primo mane conducere operarios in vineam suam. Conuentione autem facta cum operarijs ex denario diurno misit eos in vineam suam. Et egressus circa horam tertiam vidit alios stantes in foro ociosos et illis dixit: “Ite et vos in vineam meam, et quod iustum fuerit, dabo vobis.” Illi autem abierunt. Iterum autem exijt circa sextam et nonam horam et fecit similiter. Circa vndecimam vero exijt et inuenit alios stantes et dicit illis: “Quid hic statis tota die ociosi?” Dicunt ei: “Quia nemo nos conduxit.” Dicit illis: “Ite et vos in vineam meam.” Cum sero autem factum esset, dicit dominus vinee procuratori suo: “Uoca operarios et redde illis mercedem

incipiens a nouissimis vsque ad primos.” Cum venissent ergo qui circa vndecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. Uenientes autem et primi arbitrati sunt, quod plus essent accepturi. Acceperunt autem et ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabant aduersus patremfamilias dicentes: “Hij nouissimi vna hora fecerunt et pares illos nobis fecisti, qui portauimus pondus diei et estus.” At ille respondens vni eorum dixit: “Amice, non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est et vade. Uolo autem et huic nouissimo dare sicut et tibi. Aut non licet mihi quod volo facere? An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?” Sic erunt nouissimi primi et primi nouissimi. Multi enim sunt vocati, pauci vero electi. {68}

Offertorium Bonum est confiteri domino et psallere nomini tuo, altissime.

Secreta Muneribus nostris, quesumus, domine, precibusque susceptis et celestibus nos munda misterijs et clementer exaudi. Per dominum.

Communio Illumina faciem tuam super seruum tuum et saluum me fac in tua misericordia, domine, non confundar, quoniam inuocaui te.

Complenda Fideles tui, deus, per tua dona firmentur, vt eadem et percipiendo requirant et querendo sine fine percipiant. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos.

Fratres: Festinemus ingredi in illam requiem, vt ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplum. Uiuus est enim sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti et pertingens vsque ad diuisionem anime ac spiritus, compagum quoque et medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis et non est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius. Omnia autem nuda et aperta sunt oculis eius, ad quem nobis sermo. Habentes ergo pontificem magnum, qui penetrauit celos, Iesum filium dei, teneamus confessionem. Non enim habemus pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris, temptatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum glorie eius, vt misericordiam consequamur et gratiam inueniamus in auxilio oportuno. Per Iesum Christum dominum nostrum.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Profectus Iesus pretergradiebatur Galileam nec volebat quemquam scire. Docebat autem discipulos suos et dicebat illis, quoniam “Filius hominis tradetur in manus hominum et occident eum et occisus tertia die resurget.” At illi ignorabant verbum et timebant eum interrogare. Et venerunt Capharnaum. Qui cum domi essent, interrogabat eos: “Quid in via tractabatis?” At illi

tacebant, siquidem in via se disputauerant, quis esset illorum maior. Et residens vocauit duodecim et ait illis: “Si {69 | b.iiij.} quis vult primus esse, erit omnium nouissimus et omnium minister.” Et accipiens puerum statuit eum in medio eorum. Quem cum complexus esset, ait illis: “Quisquis vnum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo, me recipit. Et quicumque me susceperit, non me suscipit sed eum, qui me misit. Qui habet aures audiendi, audiat.”

FERIA SEXTA

Ad Hebreos.

Fratres: Eramus igitur natura filij ire, sicut et ceteri. Deus autem, qui diues est in misericordia, propter nimiam suam charitatem, qua dilexit nos, et cum essemus mortui in peccatis, conuificauit nos Christo, cuius gratia saluati estis, et conresuscitauit et consedere fecit in celestibus in ipso Iesu, vt ostenderet in seculis superuenientibus abundantes diuitias glorie sue. In Christo Iesu domino nostro.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Factum est, dum complerentur dies assumptionis Iesu, et ipse faciem suam firmavit, vt iret in Hierusalem. Et misit nuncios ante conspectum suum. Et euntes intrauerunt in ciuitatem Samaritanorum, vt pararent illi. Et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis in Hierusalem. Cum vidissent autem discipuli eius Iacobus et Ioannes, dixerunt: “Domine, vis dicimus, vt ignis descendat de celo et consumat illos, sicut Helyas fecit?” Et conuersus increpauit illos dicens: “Nescitis, cuius spiritus estis? Filius hominis non venit animas perdere sed saluare.” Et abierunt in aliud castellum.

DOMINICA IN SEXAGESIMA

Officium

Exurge; quare obdormis, domine? Exurge et ne repellas in finem. Quare faciem tuam auertis, obliuisceris tribulationem nostram? Adhesit in terra venter noster; exurge, domine, adiua nos et libera nos.

Psalmus Deus, auribus nostris audiimus, patres nostri annunciauerunt nobis.

Collecta Deus, qui conspicias, quia ex nulla nostra actione confidimus, concede propicius, vt contra aduersa omnia doctoris gentium protectione muniamur. Per dominum. {70}

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Libenter suffertis insipientes, cum sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim, si quis vos in seruitutem redigit, si quis deuorat, si quis accipit, si quis extollitur, si quis in faciem vos cedit. Secundum ignobilitatem³⁶ dico, quasi nos infirmi fuerimus in hac parte. In quo quis audet (in insipientia³⁷ dico), audeo et ego. Hebrei sunt, et ego. Israelite sunt, et ego. Semen Abrahe sunt, et ego. Ministri Christi sunt, et ego: vt minus sapiens dicam, plus ego, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter. A Iudeis quinquies quadragenas vna minus accepi. Ter virgis cesus sum, semel lapidatus sum. Ter naufragium feci: nocte ac die in profundo maris fui. In itineribus sepe, periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex gentibus, periculis in ciuitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus. In labore et erumna, in vigilijs multis, in fame et siti, in ieiunijs multis, in frigore et nuditate. Preter illa, que extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana, sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis scandalizatur et ego non vrer? Si gloriari oportet, que infirmitatis mee sunt, gloriabor. Deus et pater domini nostri Iesu Christi scit (qui est benedictus in secula), quod non mentior. Damasci prepositus gentis Arethe regis custodiebat ciuitatem Damascenorum, vt me comprehenderet, et per fenestram in sporta dimissus sum per murum et sic effugi manus eius. Si glorari oportet, non expedit quidem, veniam autem ad visiones et reuelationes domini: scio hominem in Christo ante annos quatuordecim (siue in corpore, siue extra corpus nescio, deus scit) raptum huiusmodi vsque ad tertium celum. Et scio huiusmodi hominem (siue in corpore, siue extra corpus nescio, deus scit), quoniam raptus est in paradysum et audiuit archana {71 | b.iiij.} verba, que non licet homini loqui. Pro huiusmodi gloriabor; pro me autem nihil nisi in infirmitatibus meis. Non et si voluero gloriari, non ero insipiens: veritatem enim dicam. Parco autem, ne quis me existimet supra id, quod vidit in me, aut aliquid audit³⁸ ex me. Et ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis mee, angelus sathane, qui me colaphizet. Propter quod ter dominum rogavi, vt discederet a me, et dixit mihi: “Sufficit tibi gratia mea. Nam virtus in infirmitate perficitur.” Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi.

Graduale Sciant gentes, quoniam nomen tibi deus, tu solus altissimus super omnem terram.

✠ Deus meus, pone illos vt rotam et sicut stipulam ante faciem venti.

Tractus Commouisti, domine, terram et conturbasti eam.

✠ Sana contritiones eius, quia mota est.

✠ Ut fugiant a facie arcus, vt liberentur electi tui.

³⁶ ignobilitatem] ignobilitatem *missale*

³⁷ insipientia] insipientiam *missale*

³⁸ aliquid audit] audit aliquid *missale*

Secundum Lucam.

In illo tempore: Cum turba plurima conueniret ad Iesum et de ciuitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem: “Exijt, qui seminat, seminare semen suum. Et dum seminat, aliud cecidit secus viam et conculcatum est et volucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram et natum aruit, quia non habebat humorem. Et aliud cecidit inter spinas et simul exhorte spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam et ortum fecit fructum centuplum.” Hec dicens clamabat: “Qui habet aures audiendi, audiat!” Interrogabant eum discipuli eius, que esset hec parabola. Quibus ipse dixit: “Uobis datum est nosse misterium regni dei, ceteris autem in parabolis, vt videntes non videant et audientes non intelligant. Est autem hec parabola: Semen est verbum dei. Qui autem secus viam, hij sunt, qui audiunt, deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum, ne credentes salui fiant. Nam qui supra petram, qui, cum audierint, cum gaudio suscipiunt verbum, et hij radices non habent, quia ad tempus credunt et in tempore temptationis rece{72}dunt. Quod autem in spinis cecidit, hij sunt, qui audierunt et a sollicitudinibus et diuitijs et voluptatibus vite euntes suffocantur et non referunt fructum. Quod autem in terram bonam, hij sunt, qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent et fructum afferunt in patientia.”

Offertorium Perfice gressus meos in semitis **B.xx.**

Secreta Oblatum tibi, domine, sacrificium viuificet nos semper et muniat. Per dominum.

Communio Introibo ad altare dei, ad deum, qui letificat iuuentutem meam.

Complenda Supplices te rogamus, omnipotens deus, vt quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deseruire concedes. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos.

Fratres: Recogitate dominum Iesum Christum, qui talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem, vt non fatigemini animis vestris deficientes. Nondum enim vsque ad sanguinem restitistis aduersus peccatum repugnantes et obliuiscistis consolationis, que vobis tanquam filijs loquitur dicens: “Fili mi, noli negligere disciplinam domini neque fatigeris, dum ab eo argueris. Quem enim diligit dominus, castigat, flagellat autem omnem filium, quem recipit.” In disciplina perseuerate; tanquam filijs vobis offert se deus. Quis enim filius, quem non corripit pater? Quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti estis? Omnes ergo adulteri et non filij estis. Deinde patres quidem carnis nostre habuimus eruditores et reuerentiamur eos, num multo magis obtemperabimus patri spirituum et viuemus? Et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum

voluntatem suam erudiebant nos, hic autem ad id, quod vtile est in recipiendo sanctificationem eius.
In Christo Iesu domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus phariseis: “Qui non est mecum, contra me est. Et qui non congregat mecum, spargit. Ideo {73 | b.v.} dico vobis: omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus. Spiritus autem blasphemia³⁹ non remittetur. Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis, remittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum sanctum, non remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro. Aut facite arborem bonam et fructum eius bonum, aut facite arborem malam et fructum eius malum. Siquidem ex fructu arbor cognoscitur. Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? Ex habundantia cordis os loquitur. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bona et malus homo de malo thesauro profert mala. Dico autem vobis, quod omne verbum ociosum,⁴⁰ quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij. Ex verbis enim tuis iustificaberis et ex verbis tuis condemnaberis.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: Nos desolati a vobis ad tempus <h>ore, aspectu⁴¹ non corde, abundantius festinauimus faciem vestram videre cum multo desiderio, quoniam voluimus venire ad vos sed impediuit nos sathanas. Que est enim nostra spes aut gaudium aut corona glorie? Nonne vos ante dominum Iesum Christum estis in aduentu eius? Uos enim estis gloria nostra et gaudium. In Christo Iesu domino nostro.

Euangelium Egressus Iesus venit in patriam a.xxi.

DOMINICA IN QUINQUAGESIMA

Officium

Esto mihi in deum protectorem et in locum refugij, vt saluum me facias, quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu et propter nomen tuum dux mihi eris et enutries me.

³⁹ blasphemia] blasphemie *missale*

⁴⁰ ociosum] occisum *missale*

⁴¹ aspectu] a spiritu *missale*

Psalmus In te, domine, speravi, non confundar in eternum, in iusticia tua libera me. Gloria patri et filio et spiritui sancto, sicut erat.

Collecta Preces nostras, quesumus, domine, clementer exaudi atque a peccatorum nostrorum vinculis absolutos ab omni nos aduersitate custodi. Per dominum nostrum. {74}

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Si linguis hominum loquar et angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velud es sonans aut cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam et nouerim misteria omnia et omnem scientiam et si habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas et si tradidero corpus meum, ita vt ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Caritas patiens est, benigna est. Caritas non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambiciosa, non querit que sua sunt. Non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate; congaudet autem veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet; caritas nunquam excidit siue prophetie euacuabuntur, siue lingue cessabunt, siue scientia destruetur. Ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectum est, euacuabitur quod ex parte est. Cum essem paruulus, loquebar vt paruulus, sapiebam vt paruulus, cogitabam vt paruulus. Quando autem factus sum vir, euacuaui que erant paruuli. Uidemus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. Nunc autem manent fides, spes, caritas, tria hec. Maior autem his est caritas.

Graduale Tu es deus, qui facis mirabilia, solus notam fecisti in gentibus virtutem tuam.

✠ Liberasti in brachio tuo populum tuum, filios Israel et Ioseph.

Tractus Iubilate domino, omnis terra, seruite domino in letitia.

✠ Intrate in conspectu eius in exultatione.

✠ Scitote, quoniam ipse est deus.

✠ Ipse fecit nos et non ipsi nos.

✠ Nos autem populus eius et oves pascue eius.

Initium sancti euangelij secundum Lucam.

In illo tempore: Assumpsit Iesus duodecim discipulos suos {75 | **b.vi.**} et ait illis: “Ecce ascendimus Hierosolimam et consummabuntur omnia, que scripta sunt per prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus et illudetur et flagellabitur et conspuetur. Et postquam flagellauerunt, occident eum et tertia die resurget.” Et ipsi nihil horum intellexerunt. Erat autem verbum istud absconditum ab eis et non intelligebant que dicebantur. Factum est autem, cum appropinquaret Hierico, cecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiuit turbam

pretereuntem, interrogabat, quid hoc esset. Dixerunt autem ei, quod Iesus Nazarenus transiret. Et clamauit dicens: “Iesu, fili Dauid, miserere mei!” Et qui preibant increpabant eum, vt taceret. Ipse vero multo magis clamabat: “Fili Dauid, misere<re> mei!” Stans autem Iesus iussit illum adduci ad se. Et cum appropinquasset, interrogauit eum dicens: “Quid tibi vis faciam?” At ille dixit: “Domine, vt videam.” Et Iesus dixit illi: “Respice. Fides tua te saluum fecit.” Et confestim vidit et sequebatur illum magnificans deum. Et omnis plebs vt vidit, dedit laudem deo.

Offertorium Benedictus es, domine, doce me iustificationes tuas; benedictus es, domine, doce me iustificationes tuas, in labijs meis pronunciaui omnia iudicia oris tui.

Secreta Hec hostia, domine, quesumus, emundet nostra delicta et ad sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per dominum.

Communio Manducauerunt et saturati sunt nimis et desiderium eorum attulit eis dominus, non sunt fraudati a desiderio suo.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt qui celestia alimenta percepimus, per hec contra omnia aduersa muniamur. Per dominum.

FERIA QUARTA IN CAPITE IEIUNII

Misereris omnium, domine, et nihil odisti eorum, que fecisti, dissimulans peccata hominum propter penitentiam et parcens illis, quia tu es dominus deus noster.

Psalmus Miserere mei, deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea.

Dominus vobiscum. Oremus. {76} Flectamus genua.

Collecta Presta, quesumus, domine, fidelibus tuis, vt ieiuniorum veneranda solemnia et congrua pietate suscipiant, et secunda deuotione percurrant. Leuate. Per dominum.

Lectio Iohelis prophete.

Hec dicit dominus deus: Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio et fletu et planctu et scindite corda vestra et non vestimenta vestra et conuertimini ad dominum deum vestrum, quia benignus et misericors est et patiens et multum misericors, prestabilis super malicia. Quis scit, si conuertat et ignoscat deus et relinquat post se benedictionem? Sacrificium et libamen domino deo nostro; canite tuba in Syon, sanctificate ieiunium, vocate cetum, congregate populum, sanctificate ecclesiam, coadunate <senes>, congregate paruulos et sugentes vbera. Egredietur sponsus de cubili suo et sponsa de thalamo suo. Inter vestibulum et altare plorabant sacerdotes, ministri domini, et dicent: “Parce, domine, parce populo tuo, et ne des her<ed>itatem tuam in opprobrium, vt non dominantur eis nationes. Quare dicunt in populis: Ubi est deus eorum?” Zelatus est dominus terram

suam, et pepercit populo suo. Et respondit dominus et dixit populo suo: Ecce ego mittam vobis frumentum, vinum⁴² et oleum et replebimini in eis. Et non dabo vos vltra opprobrium in gentibus, dicit dominus omnipotens.

Graduale Miserere mei, deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea.

✠ Misit de celo et liberavit me, dedit in opprobrium conculcantes me.

Tractus iste dicatur omni secunda et quarta feria per totam quadragesimam:

Tractus Domine, non secundum peccata nostra facias nobis neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis.

✠ Domine, ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cito anticipent nos misericordie tue, quia pauperes facti sumus nimis.

✠ Adiua nos, deus, salutaris noster, et propter gloriam nominis, domine, libera nos et propicius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum {77 | b.vij.} ieiunatis, nolite fieri sicut hipocrite tristes. Demoliuntur enim facies suas, vt pareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis, quia receperunt mercedem suam. Tu autem cum ieiunas, vnge caput tuum et faciem laua, ne videaris hominibus ieiunans sed patri tuo, qui est in abscondito. Et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, vbi erugo et tinea demolitur et vbi fures effodiunt et furantur. Thesaurizate autem vobis tesauros in celo, vbi neque erugo neque tinea demolitur et vbi fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum.

Offertorium Exaltabo te, domine, quoniam suscepisti me nec delectasti inimicos meos super me; domine, clamaui ad te et sanasti me.

Secreta Fac nos, quesumus, domine, hijs muneribus offerendis conuenienter aptari, quibus ipsius venerabilis sacramenti celebramus exordium. Per dominum.

Communio Qui meditabitur in lege domini die ac nocte dabit fructum suum in tempore suo.

Complenda Accepta nobis, domine, prebeant sacramenta subsidium, vt et tibi grata sint nostra ieiunia, et nobis proficiant ad medelam. Per dominum. Oremus. Inclinate capita vestra deo.

Super populum Inclinantes se, domine, maiestati tue propiciatus intende, vt qui diuino munere sunt refecti, celestibus semper nutriantur auxilijs. Qui viuus et regnas in vnitate spiritus sancti deus per omnia secula seculorum.

FERIA QUINTA

⁴² vinum] vinum vinum *missale*

Officium

Dum clamarem ad dominum, exaudiuit vocem meam ab his, qui appropinquant mihi, et humiliavit eos, qui est ante secula et manet in eternum. Iacta cogitatum tuum in domino et ipse te enutriet.

Psalmus Exaudi, deus, orationem meam et ne despexeris deprecationem meam, intende mihi et exaudi me.

Oremus. Flectamus genua.

Collecta Deus, qui culpa offenderis, penitentia placaris, preces populi tui supplicantis propicius respice et flagella tue iracundie, que pro peccatis nostris mereamur, auerte.

Leuate. Per dominum.

Lectio Esaie prophete.

In diebus illis: Egrotavit Ezechias vsque ad {78} mortem, et introiuit ad eum Esaias, filius Amos, propheta, et dixit ei: "Hec dicit dominus: Dispone domui tue, quia morieris tu et non viues." Et conuertit Ezechias faciem suam ad parietem, et orauit ad dominum et dixit: "Obsecro, domine, memento, queso, quomodo ambulauerim coram te in veritate et in corde perfecto et quod bonum est in oculis tuis, fecerim." Et fleuit Ezechias fletu magno. Factumque est verbum domini ad Esaiam dicens: Uade et dic Ezechie: Hec dicit dominus deus Daudis patris tui: Audiui orationem tuam et vidi lachrimas tuas. Ecce ego adijciam super dies tuos quindecim annos: et de manu regis Assyriorum eruam te et ciuitatem istam et protegam eam, dicit dominus omnipotens.

Graduale Iacta cogitatum tuum in domino, et ipse te enutriet.

Ÿ Dum clamarem ad dominum, exaudiuit vocem meam ab hijs, qui appropinquant mihi.

Euangelium Cum descendisset Iesus de monte a.xxij.

Offertorium Ad te leuaui animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam, neque irrideant me inimici mei, etenim vniuersi, qui te expectant, non confundentur.

Secreta Sacrificijs presentibus, domine, quesumus, intende placatus, vt et deuotioni nostre proficiant et saluti. Per dominum.

Communio Acceptabis sacrificium iusticie, oblationes et holocausta super altare tuum, domine.

Complenda Celestis doni benedictione percepta supplices te, deus omnipotens, deprecamur, vt hoc idem nobis et sacramenti causa sit et salutis. Per dominum.

Super populum Parce, domine, parce populo tuo et dignis flagellationibus castigatus in tua semper miseratione respiret. Qui tecum viuuit.

FERIA SEXTA

Officium

Audiuit dominus et misertus est mihi, dominus factus est adiutor meus.
Psalmus Exaltabo te, domine, quoniam suscepisti me nec delectasti inimicos meos super me.
Flectamus genua.

Collecta Inchoata ieiunia, quesumus, domine, benigno fauore proseguere, vt obseruantiam, quam corporaliter exhibemus, mentibus etiam sinceris exercere valeamus.

Leuate. Per dominum nostrum Iesum. {79 | b.viiij.}

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus: Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, et annuncia populo meo scelera eorum et domui Iacob peccata eorum. Me etenim de die in diem querunt et scire vias meas volunt quasi gens, que iusticiam fecerit et que iudicium dei sui non dereliquerit. Rogant me iudicia iusticie et appropinquare deo volunt. Quare ieiunauimus et non aspexisti, humiliuimus animas nostras et nescisti? Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra et omnes debitores vestros repetitis. Ecce ad lites et contentiones ieiunatis et percutitis pugno impie. Nolite ieiunare sicut vsque ad hanc diem, vt audiatur in excelso clamor vester. Nunquid tale est ieiunium, quod elegi, per diem affligere hominem animam suam? Nunquid extorquere quasi circulum caput suum et saccum et cinerem sternere? Nunquid istud vocaui ieiunium et diem acceptabilem domino? Nonne hoc est magis ieiunium, quod elegi? Dissolue colligationes impietatis, solue fasciculos deprimentes, dimitte eos, qui confracti sunt, liberos et omne onus disrumpe. Frange esurienti panem tuum et egenos vagosque induc in domum tuam. Cum videris nudum, operi eum et carnem tuam ne despexeris. Tunc erumpet quasi mane lumen tuum et sanitas tua citius orietur. Et anteibit faciem tuam iusticia tua et gloria domini colliget te. Tunc inuocabis et dominus exaudiet, clamabis et dicet: Ecce assum, quia misericors sum dominus deus tuus.

Graduale Unam petij a domino, hanc requiram: vt inhabitem in domo domini.

✠ Ut videam voluntatem domini et protegar a templo sancto eius.

Tractus iste dicatur in omni sexta feria quadragesime:

Tractus Domine, ne in ira tua arguas me neque in furore tuo corripas me.

✠ Miserere mihi, domine, quoniam infirmus sum.

✠ Sana me, domine, quoniam conturbata sunt omnia ossa mea.

✠ Et anima mea turbata est valde, sed tu, domine, vsquequo.

✠ Conuertere, domine, et eripe animam meam, saluum {80} me fac propter misericordiam tuam.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Audistis, quia dictum est antiquis: Diliges proximum tuum et odio habebis inimicum tuum. Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros, bene facite hijs, qui oderunt vos, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos, vt filij patris vestri sitis, qui in celis est, qui solem suum oriri facit super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos. Si enim diligitis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne et publicani hoc faciunt? Et si salutaueritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? Nonne et ethnici hoc faciunt? Estote ergo et vos perfecti, sicut et pater vester celestis perfectus est. Attendite, ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus, vt iudicemini ab eis. Alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum, qui in celis est. Cum ergo facis elemosinam, noli tuba canere ante te, sicut hypocrite faciunt in synagogis et in vicis, vt honorificentur ab hominibus. Amen dico vobis: receperunt mercedem suam. Te faciente elemosinam nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua, vt sit elemosina tua in abscondito. Et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi. Et cum oratis, non eritis sicut hypocrite, qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare, vt videantur ab hominibus. Amen dico vobis: receperunt mercedem suam. Tu autem cum orabis, intra in cubiculum tuum et clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. Et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.

Offertorium Domine, viuifica me secundum eloquium tuum, vt sciam testimonia tua.

Secreta Sacrificium, domine, obseruantie quadragesimalis offerimus; presta, quesumus, vt tibi et mentes nostras reddat acceptas et continentie promptioris nobis tribuat facultatem. Per dominum.

Communio Seruite domino in timore et exultate ei cum tremore, apprehendite disciplinam, ne pereatis de via iusta.

Complenda Tribue nobis, omnipotens deus, vt dona celestia, que debito frequentamus obsequio, salutaria nobis iugiter {81 | **b.ix.**} sentiamus. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. **Tuere**, domine, populum tuum et ab omnibus peccatis clementer emunda, quia nulla ei nocebit aduersitas, si nulla dominetur iniquitas. Per dominum.

SABBATO IN CAPITE IEIUNII

Officium

Esto mihi **cum graduali absque tractibus cum offertorio et communionem vt supra in dominica quinquagesime b.v.** Oremus. Flectamus.

Collecta Adesto, domine, supplicationibus nostris et concede, vt hoc solemne ieiunium, quod animabus corporibusque curandis salubriter institutum est, deuoto seruitio celebremus.

Leuate. Per dominum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus: Si abstuleris de medio tui catheram et digitum desieris extendere et loqui quod non prodest, cum effunderis esurienti animam tuam et animam afflictam repleueris, orietur in tenebris lux tua et tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiem dabit tibi dominus deus tuus semper et implebit splendoribus animam tuam et ossa tua liberabit. Et erit quasi ortus irriguus⁴³ et sicut fons aquarum, cuius non deficient aque. Et edificabuntur in te deserta seculorum, fundamenta generationis et generationis suscitabis et vocaberis edificator sepium auertens semitas iniquitatum. Si auerteris a sabbato pedem tuum et desieris facere voluntatem tuam in die sancto meo et vocaueris⁴⁴ sabbatum delicatum et sanctum domini gloriosum et glorificaueris eum, dum non facis vias tuas, et non inuenietur voluntas tua, vt loquaris sermonem, tunc delectaberis in domino et sustollam te super altitudinem terre et cibabo te hereditate Iacob patris tui. Os enim domini locutum est hoc.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum sero esset factum, erat nauis in medio mari et Iesus solus in terra et videns discipulos laborantes in remigando. Erat enim ventus contrarius eis. Et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare et volebat preterire eos. At illi, vt viderunt eum ambulans super mare, putauerunt fantasma esse et exclamauerunt. Omnes enim eum viderunt et conturbati sunt. Et statim locutus est cum {82} eis et dixit illis: “Confidite: ego sum, nolite timere.” Et ascendit ad illos in nauim et cessauit ventus et plus magis intra se stupebant. Non enim intellexerant de panibus: erat enim cor eorum excecatum. Et cum transfretassent, peruenerunt in terram Genazareth et applicuerunt. Cumque egressi essent de nauim, continuo cognouerunt eum. Et percurrentes vniuersam regionem illam ceperunt in grabatis eos, qui se male habebant, circumferre, vbi audiebant eum esse. Et quocumque introibant in vicos vel in villas aut ciuitates, in plateis ponebant infirmos et deprecabantur eum, vt vel fimbriam vestimenti eius tangerent. Et quotquot tangebant eum, salui fiebant.

Secreta Suscipe, domine, sacrificium, cuius voluisti dignanter immolatione placari; presta, quesumus, vt huius operatione mundati beneplacitum tibi nostre mentis offeramus effectum. Per dominum.

Complenda Celestis vite munere vegetati quesumus, domine, vt quod est nobis in presenti vita misterium, fiat eternitatis auxilium. Per dominum.

⁴³ irriguus] irrigis *missale*

⁴⁴ vocaueris] vocaberis *missale*

Super populum Oremus. Inclinate capita vestra deo. **Da** populo tuo, quesumus, omnipotens deus, et eterne promissionis gaudia querere et quesita citius inuenire. Per dominum.

DOMINICA PRIMA IN QUADRAGESIMA

Officium

Inuocauit me et ego exaudiam eum, eripiam eum et glorificabo eum, longitudine dierum adimplebo eum.

Psalmus Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione dei commorabitur.

Collecta Deus, qui ecclesiam tuam annua quadragesimali obseruatione purificas, presta familie tue, vt quod a te obtinere abstinendo nititur, hoc bonis operibus exequatur. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Chorinthios.

Fratres: Hortamur vos, ne in uacuum gratiam dei recipiatis. Ait enim: Tempore accepto exaudiui te et in die salutis adiuui te. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. Nemini dantes {83 | b.x.} vllam offensionem, vt non vituperetur ministerium nostrum, sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustijs, in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigilijs, in ieiunijs, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suauitate, in spiritu sancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute dei, per arma iusticie, a dextris et a sinistris, per gloriam et ignobilitatem, per infamiam et bonam famam, vt seductores et veraces, sicut qui ignoti et cogniti, quasi morientes et ecce viuimus, vt castigati et non mortificati, quasi tristes, semper autem gaudentes, sicut egentes, multos autem locupletantes, tanquam nihil habentes et omnia possidentes.

Graduale Angelis suis mandauit de te, vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

∞ In manibus portabunt te, ne vnquam offendas ad lapidem pedem tuum.

Tractus Qui habitat in adiutorio altissimi, in protectione dei celi commorabitur.

∞ Dicet domino: Susceptor meus es tu et refugium meum, deus meus, sperabo in eum.

∞ Quoniam ipse liberauit me de laqueo venantium et a verbo aspero.

∞ Scapulis suis obumbrabit tibi et sub pennis eius sperabis.

∞ Scuto circumdabit te veritas eius, non timebis a timore nocturno.

∞ A sagitta volante per diem, a negotio perambulante in tenebris, a ruina et demonio meridiano.

∞ Cadent a latere tuo mille et decem milia, a dextris tuis tibi autem non appropinquabit.

∞ Quoniam angelis suis mandauit de te, vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

∞ In manibus portabunt te, ne vnquam offendas ad lapidem pedem tuum.

✠ Super aspidem et basiliscum ambulabis et conculcabis leonem et draconem.

✠ Quoniam in me sperauit, liberabo eum, protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.

✠ Inuocauit me et ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione.

✠ Eripiam eum et glorificabo eum, longitudine dierum adimplebo eum et ostendam illi salutare meum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ductus est Iesus in desertum a spiritu, vt temptaretur a diabolo. Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus, postea esuriit. Et accedens temptator {84} dixit ei: “Si filius dei es, dic, vt lapides isti panes fiant.” Qui respondens dixit: “Scriptum est: Non in solo pane uiuit homo sed in omni verbo, quod procedit de ore dei.” Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem et statuit eum super pinnaculum templi et dixit ei: “Si filius dei es, mitte te deorsum. Scriptum est enim, quia: Angelis suis mandauit de te et in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.” Ait illi Iesus rursum: “Scriptum est: Non temptabis dominum deum tuum.” Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum et dixit illi: “Hec omnia tibi dabo, si procidens adoraueris me.” Tunc dixit ei Iesus: “Uade, sathanas. Scriptum est enim: Dominum deum tuum adorabis et illi soli seruius.” Tunc reliquit eum diabolus et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

Offertorium Scapulis suis obumbrabit tibi et sub pennis eius sperabis, scuto circumdabit te veritas eius.

Secreta Sacrificium, domine, quadragesimalis initij solemniter immolamus te, domine, deprecantes, vt cum epularum restrictione carnalium a noxijs quoque voluptatibus temperemur. Per dominum.

Communio Scapulis suis obumbrabit tibi et sub pennis eius sperabis, scuto circumdabit te veritas eius.

Complenda Tui nos, domine, sacramenti libatio sancta restauret et a vetustate purgatos in misterij salutaris faciat transire consortium. Per dominum.

FERIA SECUNDA

Officium

Sicut oculi seruorum in manibus dominorum suorum, ita oculi nostri ad dominum deum nostrum, donec misereatur nostri; miserere nobis, domine, miserere nobis.

Psalmus Ad te leuauit oculos meos, qui habitas in celis.

Oremus. Flectamus.

Collecta Conuerte nos, deus, salutaris noster, et vt nobis ieiunium quadragesimale proficiat, mentes nostras celestibus instrue disciplinis. Leuamus. Per dominum.

Lectio Ezechielis prophete.

Hec dicit dominus deus: Ecce ego ipse requiram oues meas et visitabo illas, sicut pastor visitat gregem suum in die, quando fuerit in medio ouium suarum dissipatarum. Sic visitabo oues meas et liberabo eas de omnibus locis, in quibus disperse fuerant in die nubis et caliginis. Et educam eas de populis et congregabo eas de terris. Et inducam eas in terram suam et pascam eas in montibus Israel, in riuibus et in cunctis sedibus terre. In pascuis vberimis pascam eas et in montibus excelsis Israel erunt pascue earum. Ibi requiescent in herbis virentibus et in pascuis pinguibus pascentur super montes Israel. Ego pasco oues meas et eas accubare faciam, dicit dominus deus. Quod perierat, requiram, et quod abiectum fuerat, reducam, et quod confractum fuerat, alligabo, et quod infirmum fuerat, consolidabo, et quod pingue et forte, custodiam et pascam illas in iudicio et iusticia, dicit dominus omnipotens.

Graduale Protector noster, aspice, deus, et respice seruos tuos.

V Domine deus virtutum, exaudi preces seruorum tuorum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum venerit filius hominis in maiestate sua et omnes angeli cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis sue. Et congregabuntur ante eum omnes gentes et separabit eas ab inuicem, sicut pastor segregat oues ab hedis, et statuit oues quidem a dextris suis, hedos autem a sinistris. Tunc dicet rex hijs, qui a dextris eius erunt: ‘Uenite, benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esuriui enim et dedistis mihi manducare. Sitiui et dedistis mihi bibere. Hospes eram et collegistis me. Nudus et operuistis me. Infirmus et visitastis me. In carcere eram et venistis ad me.’ Tunc respondebunt ei iusti dicentes: ‘Domine, quando te vidimus esurientem et pauimus, sitientem et dedimus tibi potum? Quando autem te vidimus hospitem et collegimus te? Aut nudum et cooperuimus te? Aut quando te vidimus infirmum aut in carcere et venimus ad te?’ Et respondens rex dicet illis: ‘Amen dico vobis, quandiu fecistis vni de hijs fratribus meis minimis, mihi fecistis’. Tunc dicet et hijs, qui a sinistris erunt: ‘Discedite a me, maledicti, in ignem eternum, qui paratus est diabolo {86} et angelis eius. Esuriui enim et non dedistis mihi manducare. Sitiui et non dedistis mihi potum. Hospes eram et non collegistis me. Nudus et non operuistis me. Infirmus et in carcere et non visitastis me.’ Tunc respondebunt et ipsi dicentes: ‘Domine, quando te vidimus esurientem aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum vel in carcere et non ministrauimus tibi?’ Tunc respondebit illis dicens: ‘Amen dico vobis, quandiu non fecistis vni de minoribus hijs, nec mihi fecistis.’ Et ibunt hij in supplicium eternum, iusti autem in vitam eternam.”

Offertorium Leuabo oculos meos et considerabo mirabilia tua, domine, vt doceas me iusticiam tuam; da mihi intellectum, vt discam mandata tua.

Secreta Munera, quesumus, domine, oblata sanctifica nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Communio Uoce mea ad dominum clamaui et exaudiuit me de monte sancto suo, non timebo milia populi circudantis me.

Complenda Salutaris tui, domine, munere satiati supplices exoramus, vt cuius letamur gustu, renouemur effectu. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. **Absolue**, quesumus, domine, nostrorum vincula peccatorum, vt quicquid pro eis meremur, propiciatus auerte. Per dominum.

FERIA TERTIA

Officium

Domine, refugium factus es nobis a generatione et progenie, a seculo et in seculum tu es.

Psalmus Priusquam montes fierent aut formaretur terra et orbis, a seculo et in seculum tu es deus.

Collecta Oremus. Flectamus. **Respice**, quesumus, domine, familiam tuam et presta, vt apud te mens nostra tuo desiderio fulgeat, que se carnis maceratione castigat. Leuate. Per dominum.

Lectio Esaie prophete.

In diebus illis: Locutus est Esaias propheta dicens: Querite dominum, dum inueniri potest, **I**nuocate eum, dum prope est. Derelinquat impius viam suam et vir iniquus cogitationes suas et reuertatur ad dominum et miserebitur eius et ad deum nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Non enim cogitationes mee cogitationes vestre neque vie mee vie vestre, {87 | **b.xij.**} dicit dominus, quia sicut exaltantur celi a terra, sic exaltate sunt vie mee a vijs vestris et cogitationes mee a cogitationibus vestris. Et quomodo descendit imber et nix de celo et illic vltra non reuertitur sed inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit et dat semen serenti et panem comedenti, sic erit verbum meum, quod egreditur de ore meo. Non reuertetur ad me vacuum sed faciet quecunque volui et prosperabitur in his, ad que misi illud, ait dominus omnipotens.

Graduale Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo, domine.

Y Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum intrasset Iesus Hierosolimam, commota est vniuersa ciuitas dicens: "Quis est hic?" Populi autem dicebant: "Hic est Iesus propheta a Nazareth Galilee." Et intrauit Iesus in templum dei, et eiciebat omnes vendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum et

cathedras vendentium columbas euertit et dicit eis: “Scriptum est: Domus mea domus orationis vocabitur. Uos autem fecistis illam speluncam latronum.” Et accesserunt ad eum ceci et claudi in templo et sanauit eos. Uidentes autem principes sacerdotum et scribe mirabilia, que fecit, et pueros clamantes in templo et dicentes: “Osanna filio Dauid,” indignati sunt et dixerunt ei: “Audis, quid isti dicunt?” Iesus autem dixit eis: ”Utique. Nunquid legistis, quia ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem?” Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem in Bethaniam ibique docebat eos de regno dei.

Offertorium In te speraui, domine, dixi: “Tu es deus meus, in manibus tuis tempora mea.”

Secreta Oblatis, domine, quesumus, placare muneribus et a cunctis nos defende periculis. Per dominum.

Communio Cum inuocarem⁴⁵ te, exaudisti me, deus, iusticie mee in tribulatione dilatasti me; miserere mihi, domine, et exaudi orationem meam.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt illius salutaris capiamus effectum, cuius per hec misteria pignus accepimus. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita uestra deo. {88} **A**scendant ad te, domine, preces nostre et ab ecclesia tua cunctam repelle nequitiam. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

Reminiscere miserationum tuarum, domine, et misericordie tue, que a seculo sunt, ne vnquam dominantur nobis inimici nostri; libera nos, deus Israel, ex omnibus angustijs nostris.

Psalmus Ad te, domine, leuauit animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam.

Dominus uobiscum non dicitur. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Preces nostras, quesumus, domine, clementer exaudi et contra cuncta nobis aduersantia dexteram tue maiestatis extende. Leuate. Per dominum nostrum.

Lectio libri Exodi.

In diebus illis: Dixit dominus ad Moysen: “Ascende ad me in montem et esto ibi daboque tibi duas tabulas lapideas et legem ac mandata, que scripsi, vt doceas filios Israel.” Surrexerunt Moyses et Iosue, minister eius. Ascendensque Moyses in montem dei senioribus ait: “Expectate hic, donec reuertamur ad vos. Habetis Aaron et Ur uobiscum: si quid natum fuerit questionis, referetis

⁴⁵ inuocarem] iuuocarem *missale*

ad eos.” Cumque ascendisset Moyses, operuit nubes montem et habitauit gloria domini super Synai tegens illum nube sex diebus. Septimo autem die vocauit eum dominus de medio caliginis. Erat autem species glorie domini quasi ignis ardens super verticem montis in conspectu filiorum Israel. Ingressusque Moyses medium nebule ascendit in montem et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus.

Graduale Tribulationes cordis mei dilatate sunt, de necessitatibus meis eripe me, domine.

✠ Uide humilitatem meam et laborem meum et dimitte omnia peccata mea.

Hic dicetur Dominus vobiscum. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Deuotionem populi tui, quesumus, domine, benignus intende, vt qui per abstinentiam macerentur in corpore, per fructum boni operis reficiantur in mente. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Regum. {89 | b.xij.}

In diebus illis: Uenit Helyas in Bersabee Iuda et dimisit ibi puerum suum et perrexit in desertum via vnus diei. Cunque venisset et sederet subter vnam iuniperum, petiuit anime sue, vt moreretur, et ait: “Sufficit mihi, domine, tolle animam meam. Neque enim melior sum quam patres mei.” Proiecitque se et obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angelus domini tetigit eum dixitque illi: “Surge, commede.” Et respexit et ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aque. Commedit ergo et bibit et rursus obdormiuit. Reuersusque angelus domini secundo et tetigit eum dixitque illi: “Surge, commede, grandis enim tibi restat via.” Qui cum surrexisset, commedit et bibit et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctibus vsque ad montem dei Oreb.

Tractus De necessitatibus meis eripe me, domine, vide humilitatem meam et laborem meum et dimitte omnia peccata mea.

✠ Ad te, domine, leuauit animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam, neque irrideant me inimici mei.

✠ Etenim vniuersi, qui te expectant, non confundentur; confundantur omnes facientes vana.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt ad Iesum scribe et pharisei dicentes: “Magister, volumus a te signum videre.” Qui respondens ait illis: “Generatio mala et adultera signum querit et signum non dabitur ei nisi signum Ione prophete. Sicut enim fuit Iona in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus et tribus noctibus. Uiri Niniuite surgent in iudicio cum generatione ista et condemnabunt eam, quia penitentiam egerunt in predicatione Ione. Et ecce plus quam Iona hic. Regina austri surget in iudicio cum generatione ista et condemnabit eam, quia venit a finibus terre audire sapientiam Salomonis. Et ecce plus quam Salomon hic. Cum autem immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida querens

requiem et non inuenit. Tunc dicit: ‘Reuertar in domum meam, vnde exiui.’ Et veniens inuenit eam vacantem, scopis mundatam et ornatam. Tunc vadit et assumit septem alios spiritus secum nequiores se et intrantes habitant ibi. Et sunt nouissima hominis illius peiora prioribus. Sic erit et generationi huic pessime.” Adhuc eo loquente ad turbas ecce mater eius et fratres stabant foras querentes loqui ei. Dixit autem ei quidam: “Ecce mater tua et fratres tui foris stant querentes te.” At ipse respondens dicenti sibi ait: “Que est mater mea et qui sunt fratres mei?” Et extendens manum in discipulos suos ait: “Ecce mater mea et fratres mei. Quicumque enim fecerit voluntatem patris mei, qui in celis est, ipse meus frater, soror et mater est.”

Offertorium Meditabor in mandatis tuis, que dilexi valde, et leuabo manus meas ad mandata tua, que dilexi.

Secreta Hostias tibi, domine, placationis offerimus, vt et delicta nostra miseratus absoluas et nutantia corda tu dirigas. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Intellige clamorem meum, intende voci orationis mee, rex meus et deus meus, quoniam ad te orabo, domine.

Complenda Tui, domine, perceptione sacramenti et a nostris mundemur occultis et ab hostium liberemur insidijs. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **M**entes nostras, quesumus, domine, lumine tue claritatis illustra, vt videre possimus que agenda sunt et que recta sunt agere valeamus. Per dominum.

FERIA QUINTA

Officium

Confessio et pulchritudo in conspectu eius, sanctitas et magnificentia in sanctificatione eius.

Psalmus Cantate domino canticum nouum, cantate domino, omnis terra. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui in obseruatione ieiunij et elemosinarum largitione posuisti nostrorum remedia peccatorum, concede nos mente et {91 | **b.xiiij.**} corpore semper tibi esse deuotos. Leuate. Per dominum.

Lectio Ezechielis prophete.

In diebus illis: Factus est sermo domini ad me dicens: Quid est, quod inter vos parabolam vertitis in prouerbium istud in terra Israel dicentes: “Patres commederunt vnam acerbam et dentes filiorum obstupuerunt?” Uiuo ego, dicit dominus deus, si erit vobis vltra parabola hec in prouerbium in Israel. Ecce omnes anime mee sunt. Ut anima patris, ita et anima filij mea est. Anima, que peccauerit, ipsa morietur. Et vir, si fuerit iustus et fecerit iudicium et iusticiam in montibus, non

comederit et oculos suos non leuauerit ad ydola domus Israel et vxorem proximi sui non violauerit et ad mulierem menstruatam non accesserit et hominem non contristauerit, pignus debitori reddiderit, per vim nihil rapuerit, panem suum esurienti dederit et nudum operuerit vestimento, ad vsuram non commodauerit, et amplius non acceperit, ab iniquitate auerterit manum suam, iudicium verum fecerit inter virum et virum et in preceptis meis ambulauerit et iudicia mea custodierit, vt faciat veritatem, hic iustus est et vita viuere, ait dominus omnipotens.

Graduale Custodi me, domine, vt pupillam oculi, sub vmbra alarum tuarum protege me.

V De vultu tuo iudicium meum prodeat, oculi tui videant equitates.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dicebat Iesus ad eos, qui crediderunt ei, Iudeos: “Si vos manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem et veritas liberabit vos.” Responderunt ei: “Semen Abrahe sumus et nemini seruiuimus vnquam. Quomodo tu dicis, ‘liberi eritis?’” Respondit eis Iesus: “Amen, amen dico vobis, quia omnis, qui facit peccatum, seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo in eternum, filius autem manet in eternum. Si ergo vos filius liberauerit, vere liberi eritis. Scio, quia filij Abrahe estis sed queritis me interficere, quia {92} sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem meum loquor et vos que vidistis apud patrem vestrum facitis.” Responderunt et dixerunt ei: “Pater noster Abraham est.” Dicit eis Iesus: “Si filij Abrahe estis, opera Abrahe facite. Nunc autem queritis me interficere, hominem, qui veritatem locutus sum vobis, quam audiui a deo. Hoc Abraham non fecit, vos facitis opera patris vestri.” Dixerunt itaque ei: “Nos ex fornicatione non sumus nati, vnum patrem habemus deum.” Dixit ergo eis Iesus: “Si deus pater vester esset, diligeretis vtique me. Ego enim ex deo processi et veni. Neque enim a meipso veni sed ille me misit. Quare loquelam meam non cognoscitis? Quia non potestis audire sermonem meum. Uos ex patre diabolo estis et desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio et in veritate non stetit, quia non est veritas in eo. Cum loquitur, mendacium ex proprijs loquitur, quia mendax est et pater eius. Ego autem, qui veritatem dico, non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico vobis, quare vos non creditis mihi? Qui ex deo est, verba dei audit.”

Offertorium Immittit angelus domini in circuitu timentium eum et eripiet eos: gustate et videte, quoniam suavis est dominus.

Secreta Sacrificia, domine, quesumus, propicius ista nos saluent, que medicinalibus sunt instituta ieiunij. Per dominum.

Communio Panis, quem ego dedero, caro mea est pro seculi vita.

Complenda Tuorum nos, domine, largitate donorum et temporalibus attolle presidij et renoua sempiternis. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuere et regnat in vnitate.

Super populum Oremus. Inclinate capita vestra deo. **Da**, quesumus, domine, populis christianis et que profitentur agnoscere et celeste munus diligere, quod frequentant. Per dominum.

FERIA SEXTA

Officium

De necessitatibus meis eripe me, domine, vide humilitatem meam et laetationem meam et dimitte omnia peccata mea.

Psalmus Ad te, domine, leuavi animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Esto, domine, propicius plebi tue, et quam tibi facis esse deuotam, benigno refoue miseratus auxilio. Leuate. Per dominum.

Lectio Ezechielis prophete.

Hec dicit dominus: Anima, que peccauerit, ipsa morietur. Filius non portabit iniquitatem patris et pater non portabit iniquitatem filij. Iusticia iusti super eum erit et impietas impij erit super eum. Si autem impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis, que operatus est, et custodierit vniuersa precepta mea et fecerit iudicium et iusticiam, vita viuet et non morietur. Omnium iniquitatum eius, quas operatus est, non recordabor. In iusticia sua, quam operatus est, viuet. Nunquid voluntatis mee est mors impij, dicit dominus deus, et non vt conuertatur a vijs suis et viuatur? Si autem auerterit se iustus a iusticia sua et fecerit iniquitatem secundum omnes abominationes, quas operari solet impius, nunquid viuet? Omnis iusticie eius, quas fecerat, non recordabuntur. In priuaricatione, qua priuaricatus est, et in peccato suo, quod peccauit, in ipsa morietur. Et dixit: 'Non est equa via domini.' Audite, domus Israel! Nunquid via mea non est equa et non magis vie vestre praeue sunt? Cum autem auerterit se iustus a iusticia sua et fecerit iniquitatem, morietur in ea. In iniusticia sua, quam operatus est, morietur. Et cum auerterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, et fecerit iudicium et iusticiam, ipse animam viuificabit. Considerans enim et auertens se ab omnibus iniquitatibus suis, quas operatus est, vita viuet et non morietur, dicit dominus omnipotens.

Graduale Saluum fac seruum tuum, deus meus, sperantem in te.

V Auribus percipe orationem meam.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Erat dies festus Iudeorum et ascendit Iesus Hierosolimam.⁴⁶ {94} Est autem Hierosolimis probatica piscina, que cognominatur Hebraice Bethesda, quinque porticus habens. In his ergo iacebat multitudo magna languentium – cecorum, claudorum, aridorum – expectantium aque motum. Angelus autem domini secundum tempus descendebat in piscinam et mouebatur aqua. Et qui prius descendisset in piscinam post motionem aque, sanus fiebat a quacunq̄ue tenebatur infirmitate. Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Iesus iacentem et cognouisset, quia multum iam tempus haberet, dicit ei: “Uis sanus fieri?” Respondit ei languidus: “Domine, hominem non habeo, vt cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam. Dum venio enim ego, alius ante me descendit.” Dicit ei Iesus: “Surge, tolle grabatum tuum et ambula.” Et statim sanus factus est homo et sustulit grabatum suum et ambulabat. Erat autem sabbatum in illo die. Dicebant Iudei illi, qui sanatus fuerat: “Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatum tuum.” Respondit eis: “Qui me sanum fecit, ille mihi dixit: ‘tolle grabatum tuum et ambula.’” Interrogauerunt ergo eum: “Quis est ille homo, qui dixit tibi: ‘tolle grabatum tuum et ambula.’?” Is autem, qui sanus fuerat effectus, nesciebat quis esset. Iesus autem declinauit se a turba constituta in loco. Postea inuenit eum Iesus in templo et dixit illi: “Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.” Abijt ille homo et nunciauit Iudeis, quia Iesus esset, qui fecit eum sanum.

Offertorium Benedic, anima mea, domino et noli obliuisci omnes retributiones eius et renouabitur sicut aquile iuuentus tua.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, munera nostris oblata seruitijs et tua propicius dona sanctifica. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat in vnitae spiritus sancti deus.

Communio Erubescant et conturbentur omnes inimici mei, auertantur retrorsum et erubescant valde velociter.

Complenda {95 | b.xvi.} Per huius, domine, operationem misterij et vitia nostra purgentur et iusta desideria impleantur. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. Exaudi nos, misericors deus, et mentibus nostris gratie tue lumine ostende. Per dominum.

SABBATO

Officium

⁴⁶ Est autem Hierosolimam *post* Hierosolimam *inseruit missale*

Intret oratio mea in conspectu tuo, inclina aurem tuam ad precem meam, domine.

Psalmus Domine deus salutis mee, in die clamaui et nocte coram te.

Ad istas quinque orationes non dicatur Dominus vobiscum **sed tantum** Oremus. Flectamus.
Collecta Populum tuum, domine, quesumus, propicius respice atque ab eo flagella tue iracundie clementer auerte. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Deutronomij.

In diebus illis: Locutus est Moyses ad dominum dicens: “Respice, domine, de sanctuario tuo et de excelso celorum habitaculo et benedic populo tuo Israel et terre, quam dedisti nobis, sicut iurasti patribus nostris dare terram lacte et melle manantem. Audi, Israel. Hodie dominus deus tuus precepit tibi, vt facias mandata eius atque iudicia et custodias et impleas ex toto corde tuo et ex tota anima tua. Dominum elegisti hodie, vt sit tibi deus et ambules in vijs eius et custodias cerimonias illius et mandata atque iudicia et obedias eius imperio. Et dominus elegit te hodie, vt sis ei populus peculiaris, sicut locutus est tibi, vt custodias omnia precepta eius et faciat te excelsiorem cunctis gentibus, quas creauit in laudem et nomen et gloriam suam. Et sis populus sanctus domini dei tui, sicut locutus est tibi.”

Graduale Protector **b.xi.** Oremus. Flectamus.

Collecta Deus, qui nos in tantis periculis constitutos pro humana s<c>is fragilitate non posse subsistere, da nobis salutem mentis et corporis, vt ea, que pro peccatis nostris patimur, te adiuuante vincamus. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Deutronomij.

In diebus illis: Dixit Moyses filijs Israel: “Si custodieritis mandata, que ego {96} precipio vobis, et feceritis ea, vt diligatis dominum deum vestrum et ambuletis in omnibus vijs eius adherentes ei, disperdet dominus omnes gentes istas ante faciem vestram et possidebitis eas, que maiores et fortiores vobis sunt. Omnis locus, quem calcauerit pes vester, vester erit. A deserto et Libano et flumine magno Eufrate vsque ad mare occidentale erunt termini vestri. Nullus stabit contra vos, terrorem vestrum et formidinem dabit dominus deus vester super omnem terram, quam calcaturi estis, sicut locutus est vobis dominus deus vester.”

Graduale Propicius esto, domine, peccatis nostris, ne quando dicant gentes: “Ubi est deus eorum?”

Ÿ Adiuua nos, deus salutaris noster, et propter honorem nominis tui, domine, libera nos. Oremus. Flectamus.

Collecta Protector noster, aspice, deus, vt qui malorum nostrorum pondere preminur, percepta misericordia libera tibi mente famulemur. Leuamus. Per dominum.

Lectio libri Machabeorum.

In diebus illis: Orationem faciebant sacerdotes, dum offerrent sacrificium pro populo Israel, Ionatha inchoante, ceteris autem respondentibus et dicentibus: “Benefaciat vobis deus et meminerit testamenti sui, quod ad Abraham et Ysaac et Iacob locutus est seruorum suorum fidelium. Et det vobis cor omnibus, vt colatis eum et faciatis eius voluntatem. Adaperiat cor vestrum in lege sua et in preceptis suis et faciat pacem. Exaudiat orationem vestram et reconcilietur vobis nec vos deserat in tempore malo dominus deus noster.

Graduale Diligatur oratio mea **b.xij.** Oremus. Flectamus.

Collecta Adesto, quesumus, domine, supplicationibus nostris, vt esse te largiente mereamur et inter prospera humiles et inter aduersa securi. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Miserere nostri, deus omnium, et respice nos et ostende nobis lucem miserationum tuarum. Et immitte timorem tuum super gentes, que non exquisierunt te, vt cognoscant, quia non est deus nisi tu, vt enarrent mi{97 | **b.xvij.**}rabilia tua. Alleua manum tuam super gentes alienas, vt videant potentiam tuam. Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis, sic in conspectu nostro magnificaberis in illis, vt cognoscant te, sicut et nos cognouimus, quoniam non est deus preter te, domine. Innoua signa et immuta mirabilia. Glorifica manum et brachium dexterum. Excita furorem et effunde iram. Extolle aduersarium et afflige inimicum. Festina tempus et memento finis, vt enarrent vniuersa mirabilia tua, domine deus noster.

Graduale Saluum fac populum tuum, domine, et benedic hereditati tue.

Ÿ Ad te, domine, clamaui, deus meus, ne sileas a me, et ero similis descendentibus in lacum. Oremus. Flectamus.

Collecta Actiones nostras, quesumus, domine, aspirando preueni et adiuuando prosequere, vt cuncta nostra operatio et a te semper incipiat et per te incepta finiatur. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitate.

Lectio Danielis prophete.

Angelus domini descendit **a.vij.**

Hymnus

Benedictus es, domine, in firmamento celi et laudabilis et gloriosus in secula.

Benedicite, opera domini, domino, benedicite, celi, domino, benedicite, angeli domini, domino: Hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Benedicite, aque, que super celos sunt, domino, benedicite, omnes virtutes domini, domino, benedicite, sol et luna, domino: Hymnum.

Benedicite, stelle celi, domino, benedicite, ymber et ros, domino, benedicite, omnis spiritus, domino: Hymnum.

Benedicite, ignis et estus, domino, benedicite, noctes et dies, domino, benedicite, tenebre et lumen, domino: Hymnum.

Benedicite, frigus et cauma, domino, benedicite, pruina et niues, domino, benedicite, fulgura et nubes, domino:
Hymnum.

Benedicat terra domino, benedicite, montes et colles, domino, benedicite, omnia nascentia, domino: Hymnum.

Benedicite, maria et flumina, domino, benedicite, fontes, domino, benedicite, cete et omnia, que mouentur in aquis,
domino: Hymnum.

Benedicite, volucres celi, domino, benedicite, bestie et vniuersa pecora, domino, benedicite, filij hominum, domino:
Hymnum.

Benedicat Israel domino, benedicite, sacerdotes domini, domino, benedicite, serui domini, domino: Hymnum. {98}

Benedicite, spiritus et anime iustorum, domino, benedicite, sancti et humiles corde, domino: Hymnum dicite.

Benedicite, Anania, Azaria, Misael, domino: Hymnum dicite.

Benedictus es.

Dominus vobiscum.

Collecta Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propicius, vt nos, famulos tuos,
non exurat flamma viciorum. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: Rogamus vos, corripite inquietos, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos,
patientes estote ad omnes. Uidete, ne quis malum pro malo alicui reddat, sed semper quod
bonum est sectamini in inuicem et in omnes. Semper gaudete, sine intermissione orate, in omnibus
gratias agite. Hec est enim voluntas dei in Christo Iesu in omnibus vobis. Spiritum nolite
extinguere, prophetias nolite spernere, omnia autem probate, quod bonum est tenete, ab omni specie
mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per omnia, vt integer spiritus vester et
anima et corpus sine querela in aduentu domini nostri Iesu Cristi seruetur.

Tractus Laudate dominum, omnes gentes, et collaudate eum, omnes populi.

¶ Quoniam confirmata est super nos misericordia eius et veritas domini manet in eternum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Assumpsit Iesus Petrum et Iacobum et Ioannem, fratrem eius, et ducit illos in
montem excelsum seorsum et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit⁴⁷ facies eius sicut sol,
vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuit illis Moyses et Helyas cum eo
loquentes. Respondens autem Petrus dixit ad Iesum: “Domine, bonum est nos hic esse. Si vis,
faciamus hic tria tabernacula: tibi vnum, Moysi vnum et Helye vnum.” Adhuc eo loquente ecce
nubes lucida obumbravit eos et ecce vox de nube dicens: “Hic est filius meus dilectus, in quo mihi

⁴⁷ resplenduit] resplendiuit *missale*

bene complacui. Ipsum audite.” Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde. Et accessit Iesus et tetigit eos dixitque illis: “Surgite et nolite timere.” Leuantes {99 | **b.xviii.**} autem oculos suos neminem viderunt nisi solum Iesum. Et descendantibus illis de monte precepit Iesus dicens: “Nemini dixeritis visionem, donec filius hominis a mortuis resurgat.”

Offertorium Domine deus salutis mee, in die clamaui et nocte coram te, intret oratio mea in conspectu tuo, domine.

Secreta Presentibus sacrificijs, domine, nostra ieiunia sanctifica, vt quod obseruantia nostra profitetur extrinsecus, interius operetur. Per dominum.

Communio Domine deus meus, in te speraui, libera me ab omnibus persequentibus me et eripe me.

Complenda Sanctificationibus tuis, omnipotens deus, et vitia nostra curentur et remedia eterna proueniant. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. Adesto, quesumus, domine, supplicationibus nostris et in tua misericordia confidentes ab omni nos aduersitate custodi. Per dominum.

DOMINICA SECUNDA IN QUADRAGESIMA

Officium

Reminiscere **b.xij.**

Collecta Deus, qui conspicias omni nos virtute destitui, interius exteriusque custodi, vt ab omnibus aduersitatibus muniamur in corpore et a prauis cogitationibus mundemur in mente. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: Rogamus vos et obsecramus in domino Iesu, vt quemadmodum accepistis a nobis, quomodo oporteat ambulare et placere deo, sic et ambuletis et abundetis magis. Scitis enim que precepta dederim vobis per dominum Iesum. Hec est enim voluntas dei, sanctificatio vestra, vt abstineatis vos a fornicatione, vt sciat vnusquisque vestrum suum vas possidere in sanctificatione et honore, non in passione desiderij sicut et gentes, que ignorant deum. Et ne quis supergrediatur neque circumueniat in negotio fratrem suum, quoniam vindex est dominus de his omnibus, sicut prediximus vobis et testificati sumus. Non enim vocauit nos deus in immunditiam sed in sanctificationem. In Christo Iesu domino nostro.

Tractus De necessitatibus **habeatur hic pro Graduali, require in b.xij.**

Tractus Dixit dominus mulieri Chananee: “Non est bonum sumere panem {100} filiorum et mittere canibus ad manducandum.”

☩ At illa dixit: “Etiam, domine, nam et catelli edunt de micis, que cadunt de mensa dominorum suorum.”

☩ Ait illi Iesus: ” O mulier, magna est fides tua. Fiat tibi sicut petisti.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Egressus Iesus secessit in partes Tyri et Sydonis. Et ecce mulier Chananea a finibus illis egressa clamauit dicens ei: “Miserere mei, domine fili Daud! Filia mea male a demonio vexatur.” Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes: “Dimitte eam, quia clamat post nos.” Ipse autem respondens ait: “Non sum missus nisi ad oues, que perierunt, domus Israel.” At illa venit et adorauit eum dicens: “Domine, adiuua me.” Qui respondens ait: “Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus.” At illa dixit: “Etiam, domine. Nam et catelli edunt de micis, que cadunt de mensa dominorum suorum.” Tunc respondens Iesus ait illi: “O mulier, magna est fides tua. Fiat tibi sicut vis.” Et sanata est filia illius ex illa hora.

Offertorium Meditabor **b.xij.**

Secreta Sacrificijs presentibus, domine, quesumus, intende placatus, vt et deuotioni nostre proficiant et saluti. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum uiuit.

Communio Intellige clamorem **b.xij.**

Complenda Supplices te rogamus, omnipotens deus, vt quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deseruire concedas. Per dominum.

FERIA SECUNDA

Officium

Redime me, domine, et miserere mei, pes enim meus stetit in via recta, in ecclesijs benedicam dominum.

Psalmus Iudica me, domine, quoniam ego in innocentia mea ingressus sum, et in domino sperans non infirmabor. Oremus. Flectamus.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt familia tua, que se affligendo carne ab alimentis abstinet, sectando iusticiam a culpa ieiunet. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Lectio Danielis prophete. {101 | **b.xix.**}

In diebus illis: Orauit Daniel ad dominum dicens: “Domine deus noster, qui eduxisti populum tuum de terra Egipti in manu forti et fecisti tibi nomen secundum diem hanc, peccauimus, iniquitatem fecimus, domine, in omnem iusticiam tuam. Auertatur, obsecro, ira tua et furor tuus a ciuitate tua Hierusalem et a monte sancto tuo. Propter peccata enim nostra et iniquitates patrum nostrorum Hierusalem et populus tuus in opprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum. Nunc ergo exaudi, deus noster, orationem serui tui et preces eius et ostende faciem tuam super

sanctuarium tuum, quod desertum est. Propter temetipsum inclina, deus meus, aurem tuam et audi, aperi oculos tuos et vide desolationem nostram et ciuitatem, super quam inuocatum est nomen tuum. Neque enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam sed in miserationibus tuis multis. Exaudi, domine, placare, domine, attende et fac. Ne morieris propter temetipsum, deus meus, quia nomen tuum inuocatum est super ciuitatem et super populum tuum, domine deus noster.”

Graduale Adiutor meus et liberator meus esto, domine, ne tardaueris.

Ÿ Confundantur et reueantur inimici mei, qui querunt animam meam.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis Iudeorum: “Ego vado et queritis me et in peccato vestro moriemini. Quo ego vado, vos non potestis venire.” Dicebant ergo Iudei: “Quo iturus est hic, quia non inuenimus eum? Nunquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes?” Dicebant ergo: “Nunquid interficiet semetipsum, quia dicit: ‘Quo ego vado, vos non potestis venire?’” Et dicebat eis: “Uos de deorsum estis, ego de superius sum. Uos de hoc mundo estis, ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis, quia moriemini in peccatis vestris. Si enim non credideritis, quia ego sum, moriemini in peccato vestro.” Dicebant ergo ei: “Tu quis es?” Dixit eis Iesus: “Principium, qui et loquor vobis. Multa habeo de vobis loqui et iudicare, sed qui misit me, verax est. Et que { 102 } ego audiui ab eo, hec loquor in mundo.” Et non cognouerunt, quia patrem eius dicebat deum. Dixit ergo eis Iesus: “Cum exaltaueritis filium hominis, tunc cognoscetis, quia ego sum, et a meipso facio nihil, sed sicut docuit me pater, hec loquor. Et qui me misit mecum est et non reliquit me solum, quia ego que placita sunt ei, facio semper.”

Offertorium Benedicam dominum, qui tribuit mihi intellectum, prouidebam deum in conspectu meo semper, quoniam a dextris est mihi, ne commouear.

Secreta Hec hostia, quesumus, domine, placationis et laudis tua nos propiciatione dignos efficiat.

Per dominum.

Communio Domine deus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

Complenda Hec nos communio, domine, purget a crimine et celestis remedij faciat esse consortes.

Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **A**desto supplicationibus nostris, omnipotens deus, et quibus fiduciam sperande pietatis indulges, consuete misericordie tribue benignus effectum. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

FERIA TERTIA

Officium

Tibi dixit cor meum: “Quesiui vultum tuum, vultum tuum, domine, requiram, ne auertas faciem tuam a me.”

Psalmus Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo. Oremus. Flectamus.

Collecta Perfice, quesumus, domine, benignus in nobis obseruantie sancte subsidium, vt que te auctore facienda cognouimus, te operante impleamus. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat.

Lectio libri Regum.

In diebus illis: Factus est sermo domini ad Helyam Tesbiten dicens: “Surge et vade in Sareptam Sydoniorum et manebis ibi. Precepi enim ibi mulieri vidue, vt pascat te.” Surrexit et abiit in Sareptam. Cumque venisset ad portam ciuitatis, apparuit ei mulier vidua colligans ligna. Et vocauit eam dixitque ei: “Da mihi paululum aque in vase, vt bibam.” Cumque illa pergeret, vt afferret, clamauit post tergum eius dicens: “Affer mihi, obsecro, et buccel{ 103 | **b.xx.** }lam panis in manu tua.” Que respondit: “Uiuuit dominus, deus tuus, quia non habeo panem nisi quantum pugillus potest capere farine in hydria et paululum olei in lechito. En colligo duo ligna, vt ingrediar et faciam illud mihi et filio meo, vt commendamus et moriamur.” Ad quam Helias ait: “Noli timere sed vade et fac, sicut dixisti. Ueruntamen mihi primum fac de ipsa farinula subcinericium panem paruulum et affer ad me. Tibi autem et filio tuo facies postea. Hec autem dixit dominus deus Israel: Hydria farine non deficiet nec lechitus olei minuetur vsque in diem, in qua daturus est dominus pluuiam super faciem terre.” Que abiit et fecit iuxta verbum Helye et comedit ipse et illa et domus eius. Ex illa die hydria farine non defecit et lechitus olei non est imminutus iuxta verbum domini, quod locutus est in manu Helye.

Graduale Iacta cogitatum tuum **vt supra in feria quinta ante** Inuocauit **b.vij.**

Secundum Matheum.

In illo tempore: Locutus est Iesus ad turbas et ad discipulos suos dicens: “Super cathedram Moysi sederunt scribe et pharisei. Omnia ergo, quecumque dixerint vobis, seruare et facite. Secundum opera vero eorum nolite facere. Dicunt enim et non faciunt. Alligant autem onera grauia et importabilia et imponunt in humeros hominum, digito autem suo nolunt ea mouere. Omnia ergo opera sua faciunt, vt videantur ab hominibus. Dilatant enim philateria sua et magnificabant fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis et primas cathedras in synagogis et salutationes in foro et vocari ab hominibus rabbi. Uos autem nolite vocari rabbi, vnus est enim magister vester. Omnes

autem vos fratres estis. Et patrem nolite vocare vobis super terram, vnus est enim pater vester, qui in celis est. Nec vocemini magistri, quia magister vester vnus est Christus. Qui maior est vestrum, erit minister vester. Qui autem se exaltauerit, humiliabitur, et qui se humiliat, exaltabitur. { 104 }

Offertorium Miserere mihi, domine, secundum magnam misericordiam tuam; dele, domine, iniquitatem meam.

Secreta Sanctificationem tuam nobis, domine, hijs misterijs placatus operare, que nos et a terrenis purget vitijs et ad celestia dona perducatur. Per dominum.

Communio Narrabo omnia mirabilia tua, letabor et exultabo in te, psallam nomini tuo, altissime.

Complenda Ut sacris, domine, reddamus digni muneribus, fac nos tuis, quesumus, obedire mandatis. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. Propiciare, domine, supplicationibus nostris et animarum nostrarum medere languoribus, vt remissione peccatorum percepta in tua semper benedictione letemur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

Ne derelinquas me, domine deus meus, ne discedas a me, intende in adiutorium meum, domine virtus salutis mee.

Psalmus Domine, ne in furore tuo arguas me neque in ira tua corripas me. Oremus. Flectamus.

Collecta Populum tuum, domine, propicius respice, et quos ab escis carnalibus precipis abstinere, a noxijs quoque vitijs cessare concede. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Hester.

In diebus illis: Orauit Hester ad dominum dicens: “Domine deus, rex omnipotens, in ditone tua cuncta sunt posita et non est, qui possit tue resistere voluntati. Si decreueris saluare nos, continuo liberabimur. Tu enim, domine, fecisti celum et terram et quicquid celi ambitu continetur. Dominus omnium tu es et non est, qui resistat maiestati tue. Et nunc, domine, rex regum, deus Abraham, miserere populo tuo, quia volunt nos inimici nostri perdere et hereditatem tuam delere. Ne despicias partem tuam, quam redemisti tibi, sed exaudi deprecationem nostram et propicius esto sorti et funiculo hereditatis tue. Et conuerte luctum nostrum in gaudium, vt viuentes laudemus nomen tuum. Et non claudas ora canentium te, domine deus noster.”

Graduale Saluum fac populum tuum, domine, et benedic hereditati tue.

V Ad te, domine, clamabo, deus meus, { 105 | **b.xxi.** } ne sileas a me, et ero similis descendentibus in lacum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ascendens Iesus Hierosolimam assumpsit duodecim discipulos suos secreto et ait illis: “Ecce ascendimus Hierosolimam et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et condemnabunt eum morte. Et tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum et tertia die resurget.” Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei: “Quid vis?” Ait illi: “Dic, vt sedeant hij duo filij mei, vnus ad dexteram tuam et alius ad sinistram tuam, in regno tuo.” Respondens autem Iesus dixit: “Nescitis, quid petatis. Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?” Dicunt ei: “Possumus.” Ait illis: “Calicem quidem meum bibetis, sedere autem ad dexteram meam vel ad sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a patre meo.” Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Iesus autem vocauit eos ad se et ait illis: “Scitis, quia principes gentium dominantur eorum et qui maiores sunt, potestatem exercent in eos? Non ita erit inter vos. Sed quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister. Et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus, sicut filius hominis non venit ministrari sed ministrare et dare animam suam in redemptionem pro multis.”

Offertorium Ad te, domine, leuauit. **a.i.**

Secreta Hostias, domine, quas tibi offerimus, propicius respice et per hec sancta commercia vincula peccatorum nostrorum absolue. Per dominum.

Communio Iustus dominus et iusticias dilexit, equitatem vidit vultus eius.

Complenda Sumptis, domine, sacramentis ad redemptionis eterne, quesumus, proficiamus augmentum. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **Deus**, innocentie restitutor et amator, dirige ad te tuorum corda seruorum, vt spiritus tui feruore concepto et in fide inueniantur stabiles et in opere efficaces. Per dominum. { 106 }

FERIA QUINTA

Officium

Deus, in adiutorium meum intende, domine, ad adiuuandum me festina; confundatur et reuereantur inimici mei, qui querunt animam meam.

Psalmus Auertantur et erubescant retrorsum, qui volunt mihi mala. Oremus. Flectamus.

Collecta Presta nobis, domine, quesumus, auxilium gratie tue, vt ieiunijs et orationibus conuenienter intenti liberemur ab hostibus mentis et corporis. Leuate. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

Hec dicit dominus deus: Maledictus homo, qui confidit in homine et ponit carnem brachium suum et a domino recedit cor eius. Erit enim quasi mirice in deserto et non videbit, cum venerit bonum, sed habitabit in siccitate in deserto, in terra salsuginis et inhabitabili. Benedictus vir, qui confidit in domino, et erit dominus fiducia eius. Et erit quasi lignum, quod transplantatur super aquas, quod ad humorem mittit radices suas et non timebit, cum venerit estus. Et erit folium eius viride et in tempore siccitatis non erit sollicitum nec aliquando desinit facere fructum. Prauum est cor hominis et inscrutabile; quis cognoscet illud? Ego dominus scrutans corda et probans renes, qui do vnique iuxta viam suam et iuxta fructum adinventionum suarum, dicit dominus omnipotens.

Graduale Propicius esto, domine **b.xvi.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis Iudeorum: “Non possum ego a meipso facere quicquam. Sed sicut audio, iudico et iudicium meum iustum est, quia non quero voluntatem meam sed voluntatem eius, qui misit me. Si ego testimonium perhibeo de meipso, testimonium meum non est verum. Alius est, qui testimonium perhibet de me, et scio, quia verum est testimonium eius, quod perhibet de me. Uos misistis ad Ioannem et testimonium perhibuit veritati. Ego autem non ab homine testimonium accipio sed hec dico, vt vos salui sitis. Ille erat lucerna ardens { 107 | **b.xxij.** } et lucens, vos autem voluistis exultare ad horam in luce eius. Ego autem habeo testimonium maius Ioanne. Opera enim, que dedit mihi pater, vt perficiam ea, ipsa opera, que ego facio, testimonium perhibent de me, quia pater me misit. Et qui misit me pater, ipse testimonium perhibet de me. Neque vocem eius vnquam audistis neque speciem eius vidistis. Et verbum eius non habetis in vobis manens, quia quem misit ille, huic vos non creditis. Scrutamini scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam eternam habere. Et ille sunt, que testimonium perhibent de me, et non vultis venire ad me, vt vitam habeatis. Claritatem ab hominibus non accipio sed cognoui vos, quia dilectionem dei non habetis in vobis. Ego veni in nomine patris mei et non accepistis me. Si enim alius venerit in nomine suo, illum accipietis. Quomodo potestis vos credere, qui gloriam ab inuicem accipitis et gloriam, que a solo est deo, non queritis? Nolite ergo putare, quia ego accusaturus sim vos apud patrem. Est, qui vos accusat, Moyses, in quo vos speratis. Si enim crederetis Moysi, crederetis forsitan et mihi. De me enim ille scripsit: Si enim illius litteris non creditis, quomodo verbis meis credetis?”

Offertorium Precatus est Moyses in conspectu domini dei sui, et dixit:⁴⁸ “Quare, domine, irasceris in populo tuo? Parce ire animi tui. Memento Abraham, Ysaac et Iacob, quibus iurasti dare terram fluentem lac et mel.” Et placatus factus est dominus de malignitate, quam dixit facere populo suo.

Secreta Presenti sacrificio nomini tuo nos, domine, ieiunia dicanda sanctificent, vt quod obseruantia nostra profitetur exterius, interius operetur effectum. Per dominum.

Communio Qui manducat carnem meam et bibit sanguinem meum in me manet et ego in eo, dicit dominus.

Complenda Gratia tua nos, quesumus, domine, non derelinquat, que nobis opem semper acquirit. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. {108} **Adesto**, domine, famulis tuis et perpetuam benignitatem largire poscentibus, vt hijs, qui te auctore et gubernatore gloriantur, et congregata restaures et restaurata conserues. Per dominum.

FERIA SEXTA

Officium

Ego autem cum iusticia apparebo in conspectu tuo; satiabor, dum manifestabitur gloria tua.

Psalmus Exaudi, domine, iusticiam meam, intende deprecationem meam. Oremus. Flectamus.

Collecta **Da**, quesumus, omnipotens deus, vt sacro nos purificante ieiunio sinceris mentibus ad sancta ventura nos facias peruenire. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Genesis.

In diebus illis: Dixit Ioseph fratribus suis: “Audite somnium meum, quod vidi: putabam ligare nos manipulos in agro et quasi consurgere manipulum meum et stare vestrosque manipulos circumstantes adorare manipulum meum.” Responderunt fratres eius: “Nunquid rex noster eris aut subijciemur ditioni tue?” Hec ergo causa somniorum atque sermonum inuidie et odij fomitem ministravit. Aliud quoque vidit somnium, quod narrans fratribus ait: “Uidi per somnium quasi solem et lunam et stellas vndecim adorare me.” Quod cum patri suo et fratribus retulisset, increpauit eum pater. Dixit: “Quid tibi vult hoc somnium, quod vidisti? Nunquid ego et mater tua et fratres tui adorabimus te super terram?” Inuidebant igitur ei fratres sui, pater vero rem tacitus considerabat. Cumque fratres illius in pascendis gregibus patris morarentur in Sychem, dixit ad eum Israel: “Fratres tui pascunt oves in Sychimis. Ueni, mittam te ad eos.” Quo respondente: “Presto sum,” ait: “Uade et vide, si cuncta prospera sint erga fratres tuos et pecora, et renuncia mihi, quid agatur. Missus de valle Ebron venit in Sychem. Inuenitque eum vir errantem in agro et interrogauit eum,

⁴⁸ precatus ... dixit] *bis missale*

quid quereret. At ille respondit: “Fratres meos quero, indica mihi, vbi pascunt greges.” Dixitque ei vir: “Recesserunt de loco isto. { 109 | b.xxiiij. } Audiui autem eos dicentes: ‘Eamus in Dothaim.’” Perrexit ergo Ioseph post fratres suos et inuenit eos in Dothaim. Qui cum vidissent eum procul, antequam accederet ad eos, cogitauerunt eum occidere et mutuo loquebantur: “Ecce somniator venit. Uenite occidamus eum et mittamus eum in cisternam veterem dicemusque, fera pessima deuorauit eum. Et tunc apparebit, quid illi prosint somnia sua.” Audiens autem hoc Ruben nitebatur liberare eum de manibus eorum et dicebat: “Non interficiamus animam eius nec effundamus sanguinem. Sed proiците eum in cisternam hanc, que est in solitudine, manusque vestras seruate innoxias.” Hoc autem dicebat volens eripere eum de manibus eorum et reddere patri suo.

Graduale Ad dominum, cum tribularer, clamaui et exaudiuit me.

✠ Domine, libera animam meam a labijs iniquis et a lingua dolosa.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulos suos et turbis Iudeorum parabolam hanc: “Homo erat paterfamilias, qui plantauit vineam et sepem circumdedit ei et fodit in ea torcular et edificauit turrinam in medio eius et locauit eam agricolis et peregre profectus est. Cum autem tempus fructuum appropinquasset, misit seruos suos ad agricolas, vt acciperent fructus eius. Et agricole apprehensis seruis eius alium ceciderunt, alium occiderunt, alium vero lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures prioribus et fecerunt illis similiter. Nouissime autem misit ad eos⁴⁹ filium suum dicens: ‘Uerebuntur filium meum.’ Agricole autem videntes filium dixerunt intra se: ‘Hic est heres. Uenite occidamus eum et habebimus hereditatem eius.’ Et apprehensum eum eiecerunt extra vineam et occiderunt. Cum ergo venerit dominus vinee, quid faciet agricolis illis?” Aiunt illi: “Malos male perdet et vineam suam locabit alijs agricolis, qui reddant ei fructum temporibus suis.” Dixit illis Iesus: “Nunquid legistis in scripturis: Lapidem, quem reprobauerunt { 110 } edificantes, hic factus est in caput anguli? A domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris. Ideo dico vobis, quia auferetur a vobis regnum dei et dabitur genti facienti fructus eius. Et qui ceciderit super lapidem istum, confringetur. Super quem vero ceciderit, conteret eum.” Et cum audissent principes sacerdotum et pharisei parabolas eius, cognouerunt, quod de ipsis diceret. Et querentes eum tenere timuerunt turbas, quoniam sicut prophetam eum habebant.

Offertorium Domine, in auxilium meum respice, confundantur et reuerentur qui querunt animam meam, vt auferant eam.

Secreta Hec in nobis sacrificia, deus, et sanctificatione permaneant et operatione firmentur. Per dominum.

⁴⁹ eos] eum *missale*

Communio Tu, domine, seruabis nos et custodias nos a generatione hac in eternum.

Complenda Fac nos, domine, quesumus, accepto pignore salutis eterne sic tendere congruenter, vt ad eandem peruenire possimus. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **Da**, quesumus, domine, populo tuo salutem mentis et corporis, vt bonis operibus inherendo tue semper virtutis mereatur protectione defendi. Per dominum.

SABBATO POST SECUNDAM DOMINICAM QUADRAGESIME

Lex domini irreprehensibilis conuertens animas, testimonium domini fidele sapientiam prestans paruulis.

Psalmus Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius annunciat firmamentum. Oremus. Flectamus.

Collecta **Da**, quesumus, domine, nostris effectum ieiunijs salutarem, vt castigatio carnis assumpta ad nostrarum vegetationem transeat animarum. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Genesis.

In diebus illis: Dixit Rebecca filio suo Iacob: “Audiui patrem tuum loquentem cum Esau, fratre tuo, et dicentem ei: ‘Affer mihi de venatione tua et fac cibos, vt comedam, et benedicam tibi coram domino, antequam moriar.’ Nunc ergo, fili mi, acquiesce consilijs meis et pergens ad gregem affer mihi duos hedos optimos, {111 | **b.xxiiiij.**} vt faciam ex eis escas patris tuo, quibus libenter vescitur. Quas cum intuleris et commederit, benedicat tibi, priusquam moriatur.” Cui ille respondit: “Nosti quod Esau, frater meus, homo pilosus sit et ego lenis? Si atrectauerit me pater meus et senserit, timeo, ne putet me sibi voluisse illudere et inducat super me maledictionem pro benedictione.” Ad quem mater: “In me sit,” ait, “ista maledictio, fili mi. Tantum audi vocem meam et pergens affer que dixi.” Abijt et attulit deditque matri. Parauit illa cibos, sicut nouerat velle patrem illius, et vestibus Esau valde bonis, quas apud se habebat domi, induit eum. Pelliculasque hedorum circumdedit manibus et colli nuda protexit. Deditque pulmentum et panes, quos coxerat, tradidit. Quibus illatis dixit: “Pater mi.” At ille respondit: “Audio. Quis es tu, fili mi?” Dixitque Iacob: “Ego sum Esau, primogenitus tuus; feci sicut precepisti mihi. Surge, sede et comede de venatione mea et benedicat mihi anima tua.” Rursumque Ysaac ad filium suum: “Quomodo,” inquit, “tam cito inueniri potuisti, fili mi?” Qui respondit: “Uoluntas dei fuit, vt cito mihi occurreret quod volebam.” Dixitque Ysaac: “Accede huc, vt tangam te, fili mi, et probem, vtrum tu sis filius meus Esau an non.” Accessit ille ad patrem et palpato eo dixit Ysaac: “Uox quidem vox Iacob est sed manus manus sunt Esau.” Et non cognouit eum, quia pilose manus similitudinem maioris expresserant. Benedicens ergo illi ait: “Tu es filius meus Esau?” Respondit: “Ego sum.” At ille:

“Affer mihi,” inquit, “cibos de venatione tua, fili mi, vt benedicat tibi anima mea.” Quos cum oblatos comedisset, obtulit ei etiam vinum. Quo hausto dixit ad eum: “Accede ad me et da mihi osculum, fili mi.” Accessit et osculatus est eum. Statimque vt sensit vestimentorum fragrantiam, benedicens illi ait: “Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni, cui benedixit dominus. Det tibi deus de ro{112}re celi et de pinguedine terre abundantiam frumenti, vini et olei et seruiant⁵⁰ tibi populi et adorent te tribus. Esto dominus fratrum tuorum et incuruentur ante te filij matris tue. Qui maledixerit tibi, sit ille maledictus, et qui benedixerit tibi, benedictionibus repleatur.” Uix Ysaac sermonem impleuerat et egresso Iacob foras, venit Esau coctosque de venatione cibos intulit patri dicens: “Surge, pater mi, et comede de venatione filij tui, vt benedicat mihi anima tua.” Dixitque illi Ysaac: “Quis enim es tu?” Qui respondit: “Ego sum primogenitus filius tuus Esau.” Expauit Ysaac stupore vehementi, et vltra quam credi potest, admirans ait: “Quis igitur ille est, qui dudum captam venationem attulit mihi, et comedi ex omnibus, priusquam tu venires? Benedixique ei et erit benedictus.” Auditis Esau sermonibus patris irruit clamore magno et consternatus ait: “Benedic etiam et mihi, pater mi.” Qui ait: “Uenit germanus tuus fraudulenter et accepit benedictionem tuam.” At ille subiunxit: “Iuste vocatum est nomen eius Iacob; supplantauit enim me en altera vice. Primogenita mea ante tulit et nunc secundo subripuit benedictionem meam.” Rursumque ad patrem: “Nunquid non reseruasti,” ait, “et mihi benedictionem?” Respondit ei Ysaac: “Dominum tuum illum constitui et omnes fratres eius seruituti illius subiugauit. Frumento et vino et oleo stabiliui eum et tibi post hec, fili mi, vltra quid faciam?” Cui Esau: “Num vnam,” inquit, “tamen benedictionem habes, pater? Mihi quoque, obsecro, vt benedicas.” Cumque eiulatu magno fleret, motus Ysaac dixit ad eum: “In pinguedine terre et in rore celi desuper erit benedictio tua.”

Graduale Bonum est confiteri domino et psallere nomini tuo, altissime.

✠ Ad annunciandum mane misericordiam tuam et veritatem tuam per noctem.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis et turbis Iudeorum: “Homo quidam habuit {113 | c.i.} duos filios et dixit adolescentior ex illis patri: ‘Pater, da mihi portionem substantie, que me contingit.’ Et diuisit illis substantiam. Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam. Et ibi dissipauit substantiam suam viuendo luxuriose. Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa et ipse cepit egere. Et abiit et adhesit vni ciuium regionis illius et misit illum in villam suam, vt pasceret porcos. Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant, et nemo illi dabat. In se autem reuersus dixit: ‘Quanti mercennarij in domo patris mei habundant panibus, ego autem hic

⁵⁰ seruiant] seruiant *missale*

fame pereō? Surgam et ibo ad patrem meum et dicam ei: Pater, peccaui in celum et coram te; iam non sum dignus vocari filius tuus. Fac me sicut vnum ex mercennarijs tuis.’ Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius et misericordia motus est. Et accurrens cecidit super collum eius et osculatus est eum. Dixitque ei filius: ‘Pater, peccaui in celum et coram te; iam non sum dignus vocari filius tuus.’ Dixitque pater ad seruos suos: ‘Cito proferte stolam primam et induite illum et date annulum in manu eius et calciamenta in pedes eius. Et adducite vitulum saginatum et occidite et manducemus et epulemur, quia hic filius meus mortuus fuerat et reuixit, perierat et inuentus est.’ Et ceperunt epulari. Erat autem filius eius senior in agro. Et cum veniret et appropinquaret domui, audiuit simphoniam et chorum et vocauit vnum de seruis et interrogauit,⁵¹ que hec essent. Isque dixit illi: ‘Frater tuus venit et occidit pater tuus vitulum saginatum, quia saluum illum recepit.’ Indignatus est autem et nolebat introire. Pater ergo illius egressus cepit rogare eum. At ille respondens dixit patri suo: ‘Ecce tot annis seruo tibi {114} et nunquam mandatum tuum preteriui et nunquam dedisti mihi hedum, vt cum amicis meis epularer. Sed postquam filius tuus hic, qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus, venit, occidisti illi vitulum saginatum.’ At ipse dixit illi: ‘Fili mi, tu semper mecum es et omnia mea tua sunt. Epulari autem et gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus fuerat et reuixit, perierat et inuentus est.’”

Offertorium Illumina oculos meos, nequando obdormiam in morte, nequando dicat inimicus meus: “Preualui aduersus eum.”

Secreta Hijs sacrificijs, domine, concede placatus, vt qui proprijs oramus absolui delictis, non grauemur eternis. Per dominum.

Communio Oportet te, fili, gaudere, quia frater tuus mortuus fuerat et reuixit, perierat et inuentus est.

Complenda Sacramenti tui, domine, diuina libatio penetralia nostri cordis infundat et sui participes potenter efficiat. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **F**amiliam tuam, quesumus, domine, continua pietate custodi, vt que in sola spe gratie celestis innititur, celesti etiam protectione muniatur. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit.

DOMINICA TERTIA

Officium

Oculi mei semper ad dominum, quia ipse euellet de laqueo pedes meos; respice in me et miserere mei, quoniam vnicus et pauper sum ego.

Psalmus Ad te, domine, leuauit animam meam, deus meus, in te confido, non erubescam.

⁵¹ interrogauit] interrrgauit *missale*

Collecta Quesumus, omnipotens deus, vota humilium respice atque ad defensionem nostram dexteram tue maiestatis extende. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat in vnitate spiritus.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Epheseos.

Fratres: Estote imitatores dei sicut filij charissimi et ambulate in dilectione, sicut et Christus dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suauitatis. Fornicatio autem et omnis immunditia aut { 115 | c.ij. } auaritia nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos, aut turpitudine aut stultiloquium aut scurrilitas, que ad rem non pertinet, sed magis gratiarum actio. Hoc autem scitote intelligentes, quod omnis fornicator aut immundus aut auarus, quod est ydolorum seruitus, non habet hereditatem in regno Christi et dei. Nemo vos seducat inanibus verbis. Propter hec enim venit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici participes eorum. Eratis enim aliquando tenebre, nunc autem lux in domino, vt filij lucis ambulate. Fructus enim lucis est in omni bonitate et iusticia et veritate.

Graduale Exurge, domine, non preualeat homo, iudicentur gentes in conspectu tuo.

∞ In conuertendo inimicum meum retrorsum infirmabuntur et perient a facie tua.

Tractus Ad te leuauit oculos meos, qui habitas in celis.

∞ Ecce sicut oculi seruorum in manibus dominorum suorum.

∞ Et sicut oculi ancille in manibus domine sue.

∞ Ita oculi nostri ad dominum deum nostrum, donec misereatur nostri.

∞ Miserere nobis, domine, miserere nobis.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Erat Iesus eijciens demonium et illud erat mutum. Et cum eiecisset demonium, locutus est mutus et admirete sunt turbe. Quidam autem ex eis dixerunt: “In Belzebug, principe demoniorum, eijcit demonia.” Et alij temptantes signum de celo querebant ab eo. Ipse autem vt vidit cogitationes eorum, dixit eis: “Omne regnum in seipsum diuisum desolabitur et domus supra domum cadet. Si autem et sathanas in seipsum diuisus est, quomodo stabit regnum eius, quia dicitis in Belzebug, principe demoniorum, eijcere me demonia. Si autem ego in Belzebug eijcio demonia, filij vestri in quo eijciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Porro si in digito dei eijcis demonia, profecto peruenit in vos regnum dei. Cum enim fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt omnia, que possidet. Si { 116 } autem fortior illo superueniens vicerit eum, vniuersa arma eius aufert, in quibus confidebat, et spolia eius distribuet. Qui non est mecum, aduersum me est. Et qui non colligit mecum, dispergit. Cum immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca inaquosa querens requiem et non inueniens dicit: ‘Reuertar in domum meam, vnde exiui.’ Et cum venerit,

inuenit eam vacantem, scopis mundatam et ornatam. Et tunc vadit et assumit septem alios spiritus secum nequiores se et ingressi habitant ibi. Et fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus.” Factum est autem, cum hec diceret, extollens vocem quedam mulier de turba dixit illi: “Beatus venter, qui te portauit, et vbera, que suxisti.” At ille dixit: “Quin immo: beati, qui audiunt verbum dei et custodiunt illud.”

Offertorium Iusticie domini recte letificantes corda et dulciora super mel et fauum, nam et seruus tuus custodit ea.

Secreta Hec hostia, domine, quesumus, mundet nostra delicta, vt et sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per dominum.

Communio Passer inuenit sibi domum et turtur nidum, vbi reponat pullos suos, altaria tua, domine virtutum, rex meus et deus meus; beati, qui habitant in domo tua, in secula seculorum laudabunt te.

Complenda A cunctis nos, domine, reatibus et periculis propiciatus absolue, quos tanti misterij tribuis esse participes. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat in vnitatem.

FERIA SECUNDA

Officium

In deo laudabo verbum, in domino laudabo sermonem, in deo speraui, non timebo quid faciat mihi homo.

Psalmus Miserere mei, deus, quoniam conculcauit me homo, tota die impugnans tribulauit me. Oremus.

Flectamus genua.

Collecta Cordibus nostris, quesumus, domine, gratiam tuam benignus infunde, vt sicut ab escis carnalibus abstinemus, ita sensus quoque nostros a noxijs retrahamus excessibus. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Regum. {117 | c.iiij.}

In diebus illis: Naaman, princeps militie regis Syrie, erat vir magnus apud dominum suum et honoratus. Per illum enim dedit dominus salutem Syrie. Erat vir autem fortis et diues sed leprosus. Porro de Syria egressi fuerant latrunculi et captiuam duxerunt puellam paruulam de terra Israel, que erat in obsequio vxoris Naaman. Que ait ad dominam suam: “Utinam fuisset dominus meus ad prophetam, qui est in Samaria. Profecto curasset eum a lepra, quam habet.” Ingressus est itaque Naaman ad dominum suum et nunciauit ei dicens: “Sic et sic locuta est puella de terra Israel.” Dixitque ei rex Syrie: “Uade et mittam litteras ad regem Israel.” Qui cum profectus esset et tulisset secum decem talenta argenti et sex milia aureos et decem mutatoria vestimentorum, detulit

litteras ad regem Israel in hec verba: “Cum acceperis epistolam hanc, scito, quod miserim ad te Naaman, seruum meum, vt cures eum a lepra sua.” Cumque legisset rex Israel litteras, scidit vestimenta sua et ait: “Nunquid deus ego sum, vt occidere et viuificare possim, quia iste misit ad me, vt curem hominem a lepra sua. Animaduertite et videte, quot occasiones querat aduersum me.” Quod cum audisset Heliseus, vir dei, scidisse videlicet regem Israel vestimenta sua, misit ad eum dicens: “Cur scidisti vestimenta tua? Ueniat ad me et sciat prophetam esse in Israel.” Uenit ergo Naaman cum equis et curribus et stetit ad hostium domus Helysei. Misitque ad eum Heliseus nuncium dicens: “Uade et lauare septies in Iordane et recipiet sanitatem caro tua atque mundaberis.” Iratusque Naaman recedebat dicens: “Putabam, quod egrederetur ad me et stans inuocaret nomen domini dei sui et tangeret manu sua locum lepre et curaret me. Nunquid non meliores sunt Abbana et Pharphar fluuij Damasci omnibus aquis Israel, vt lauer in eis et { 118 } munder?” Cum ergo vertisset se et abiret indignans, accesserunt ad eum serui sui et dixerunt ei: “Pater, et si rem grandem tibi dixisset propheta, certe facere debueras. Quantomagis quia nunc dixit tibi: ‘Lauare et mundaberis.’” Descenditque et lauit in Iordanem septies iuxta sermonem viri dei et restituta est caro eius sicut caro pueri paruuli et mundatus est a lepra sua. Reuersusque est ad virum dei cum vniuerso comitatu suo, venit et stetit coram eo et ait: “Uere scio, quod non sit alius deus in vniuersa terra nisi tantum dominus deus Israel.”

Graduale Deus, vitam meam annunciaui tibi, posuisti lachrimas meas in conspectu tuo.

✠ Miserere mihi, domine, quoniam conculcauit me homo, tota die bellans tribulauit me.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixerunt pharisei ad Iesum: “Quanta audiuius facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua.” Ait autem: “Amen dico vobis, quia nemo propheta acceptus est in patria sua. In veritate dico vobis: multe vidue erant in diebus Helye in Israel, quando clausum est celum annis tribus et mensibus sex, cum facta esset fames magna in omni terra, et ad nullam illarum missus est Helyas nisi in Sareptam Sydonie ad mulierem viduam. Et multi leprosi erant in Israel sub Heliseo propheta et nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus.” Et repleti sunt omnes in synagoga ira hec audientes. Et surrexerunt et eiecerunt illum extra ciuitatem et duxerunt illum vsque ad supercilium montis, supra quem ciuitas illorum erat edificata, vt precipitarent eum. Ipse autem transiens per medium illorum ibat.

Offertorium Exaudi, deus, orationem meam, et ne despexeris deprecationem meam, intende in me et exaudi me.

Secreta Munus, quod tibi, domine, nostre seruitutis offerimus, tu salutare nobis perface sacramentum. Per dominum.

Communio Quis dabit ex Syon salutare Israel? Cum auerterit dominus capitiuitatem plebis sue, exultabit Iacob et letabitur Israel.

Complenda Presta, quesumus, omnipotens et misericors deus, vt que ore contingimus, pura mente capiamus. Per dominum. {119 | c.iiij.}

Super populum Oremus. Inclinate. Subueniat nobis, domine, misericordia tua, vt ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente saluari. Per dominum.

FERIA TERTIA

Officium

Ego clamaui, quoniam exaudisti me, deus, inclina aurem tuam et exaudi verba mea, custodi me, domine, vt pupillam oculi, sub vmbra alarum tuarum protege me.

Psalmus Exaudi, domine, iusticiam meam, intende deprecationem meam. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Exaudi nos, omnipotens et misericors deus, et continentie salutaris propicius nobis dona concede. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Regum.

In diebus illis: Mulier quedam clamabat ad Heliseum prophetam dicens: “Seruus tuus, vir meus, mortuus est et tu nosti, quia seruus tuus fuit timens deum. Et ecce creditor venit, vt tollat duos filios meos ad seruiendum sibi.” Cui dixit Heliseus: “Quid vis, vt faciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua?” At illa respondit: “Non habeo ancilla tua quicquam in domo mea, nisi parum olei, quo vngar.” Cui ait: “Uade et pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non pauca et ingredere domum tuam et claude hostium, cum intrinsecus fueris tu et filij tui, et mitte inde in omnia vasa hec, et cum plena fuerint, tolles.” Iuit itaque mulier et clausit hostium super se et super filios suos. Illi offerebant vasa et illa infundebat. Cunque plena fuissent vasa, dixit ad filium suum: “Affer mihi adhuc vas.” Et ille respondit: “Non habeo.” Stetitque oleum. Uenit autem illa et indicauit homini dei et ille: “Uade,” inquit, “et vende oleum et redde creditori tuo. Tu autem et filij tui viuite de reliquo.”

Graduale Ab occultis meis munda me, domine, et ab alienis parce seruo tuo.

☩ Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero et emundabor a delicto maximo.

Secundum Matheum. {120}

In illo tempore: Respiciens Iesus in discipulos suos dixit Symoni Petro: “Si peccauerit in te frater tuus, vade et corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit, adhibe tecum aut vnum vel duos, vt in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos, dic ecclesie. Si autem ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Amen dico vobis: quecunque alligaueritis super terram, erunt ligata et in

celo. Et quecunq̄ue solueritis super terram, erunt soluta et in celo. Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram de omni re, quancunq̄ue petierint, fiet illis a patre meo, qui in celis est. Ubi enim duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Tunc accedens ad eum Petrus et dixit: “Domine, quotienscunq̄ue peccauit in me frater meus, et dimittam ei vsque septies?” Dicit illi Iesus: “Non dico tibi ‘vsque septies’ sed ‘vsque septuagies septies’.”

Offertorium Dextera domini fecit virtutem, dextera domini exaltauit me. Non moriar sed viuam et narrabo opera domini.

Secreta Per hec veniat, quesumus, domine, sacramenta nostre redemptionis effectus, qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus et ad salutaria cuncta perducatur. Per dominum.

Communio Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo aut quis requiescet in monte sancto tuo? Qui ingreditur sine macula et operatur iusticiam.

Complenda Sacris, domine, misterijs expiati et veniam consequamur et gratiam. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. Tua nos, domine, protectione defende et ab omni semper iniquitate custodi. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

Ego autem in domino speraui, exultabo et letabor in misericordia tua, quia respexisti humilitatem meam.

Psalmus In te, domine, speraui, non confundar in eternum; in iusticia tua libera me et eripe me. Oremus. Flectamus.

Collecta Presta nobis, quesumus, { 121 | c.v. } domine, vt salutaribus ieiunijs eruditi a noxijs quoque vitijs abstinentes propiciationem tuam facilius impetremus. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Lectio libri Exodi.

Hec dicit dominus deus: Honora patrem tuum et matrem tuam, vt sis longeuus super terram, quam dominus, deus tuus, dabit tibi. Non occides. Non mechaberis. Non furtum facies. Non loqueris contra proximum falsum testimonium. Non concupisces domum proximi tui nec desiderabis vxorem eius. Non seruum, non ancillam, non bouem, non asinum nec omnia, que illius sunt. Cunctus autem populus audiebat voces et videbat lampades et sonitum buccine montemque fumigantem. Et perterriti ac pauore concussi steterunt procul dicentes Moysi: “Loquere tu nobis et audiemus. Non loquatur nobis dominus, ne forte moriamur.” Et ait Moyses ad populum: “Nolite

timere. Ut enim probaret vos, venit deus, et ut terror illius esset in vobis et non peccaretis.” Stetitque populus de longe, Moyses autem accessit ad caliginem, in qua erat deus. Dixitque propterea dominus ad Moysen: “Hec dices filiis Israel: Uos vidistis, quod de celo locutus sum vobis. Non facietis deos argenteos nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi et offeretis super illud holocausta et pacifica vestra, oves vestras et boues in omni loco, in quo memoria fuerit nominis mei.”

Graduale Miserere mei, domine, quoniam infirmus sum, sana me, domine.

Ÿ Conturbata sunt omnia ossa mea et anima mea turbata est valde.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt ad Iesum ab Hierosolimis scribe et pharisei dicentes: “Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? Non enim lauant manus suas, cum panem manducant.” Ipse autem respondens ait illis: “Quare et vos transgredimini mandatum dei propter traditionem vestram? Nam deus dixit: ‘Honora patrem et matrem, et qui maledixerit patri aut matri, morte morietur.’ Uos autem dicitis: ‘Quicumque dixerit patri vel matri: munus quodcumque est ex me, tibi proderit, et non honorificabit patrem suum aut matrem suam’ et irritum fecistis mandatum dei propter traditionem vestram. Hypocrite, bene prophetauit de vobis Esayas dicens: ‘Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est a me. Sine causa autem colunt me docentes doctrinas et mandata hominum.’” Et conuocatis ad se turbis dixit eis: “Audite et intelligite. Non quod intrat in os, coinquinat hominem, sed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem.” Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei: “Scis, quia pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt?” At ille respondens ait: “Omnis plantatio, quam non plantauit pater meus celestis, eradicabitur. Sinite illos, ceci sunt et duces cecorum. Cecus autem si ceco ducatum prestet, nonne ambo in foueam cadunt?” Respondens autem Petrus dixit ei: “Ediscere nobis parabolam istam.” At ille dixit: “Adhuc et vos sine intellectu estis? Non intelligitis, quia omne, quod in os intrat, in ventrem vadit et in secessum emittitur. Que autem procedunt de ore, de corde exeunt et ea coinquant hominem. De corde enim exeunt cogitationes male, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemie. Hec sunt, que coinquant hominem. Non lotis autem manibus manducare non coinquant hominem.”

Offertorium Domine, fac mecum misericordiam tuam propter nomen tuum, quia suavis est misericordia tua.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum et tua misteria celebrantes ab omnibus nos defende periculis. Per dominum.

Communio Notas mihi fecisti vias vite, adimplebis me letitia cum vultu tuo, domine.

Complenda Sanctificet nos, quesumus, domine, qua pasti sumus, mensa celestis et a cunctis erroribus expiatis supernis promissionibus reddat acceptos. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **Concede**, quesumus, omnipotens deus, { 123 | c.vi. } vt qui protectionis tue gratiam querimus, liberati a malis omnibus secunda tibi mente seruiamus. Per dominum nostrum.

FERIA QUINTA

Officium

Salus populi ego sum, dicit dominus, de quacunque tribulatione clamauerint ad me, exaudiam eos et ero illorum dominus in perpetuum.

Psalmus Attendite, popule meus, legem meam, inclinate aurem vestram in verba oris mei. Oremus. Flectamus.

Collecta Da, quesumus, domine deus, rex eterne, cunctorum nobis indulgentiam peccatorum, vt sacro nos purificatos ieiunio sinceris mentibus ad tua sancta ventura facias peruenire. Leuate. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

In diebus illis: Factum est verbum domini ad me dicens: Sta in porta domus domini et predica ibi verbum istud et dic: “Audite verbum domini, omnis Iuda, qui ingredimini per portas has, vt adoretis dominum. Hec dicit dominus exercituum, deus Israel: Bonas facite vias vestras et studia vestra et habitabo vobiscum in loco isto. Nolite confidere in verbis mendacij dicentes: ‘Templum domini, templum domini, templum domini est,’ quoniam si benedixeritis vias vestras et studia vestra, si feceritis iudicium inter virum et proximum eius, aduene et pupillo et vidue non feceritis calumniam nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc et post deos alienos non ambulaueritis in malum vobismetipsis, habitabo vobiscum in loco isto, in terra, quam dedi patribus vestris a seculo et vsque in seculum, dicit dominus omnipotens.”

Graduale Oculi omnium in te sperant, domine, et tu das escam illis in tempore oportuno.

℣ Aperis tu manum tuam et imple omne animal benedictione.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis: “Operamini non cibum, qui perit sed qui permanet in vitam eternam, quem filius hominis dabit vobis.” Dixerunt ergo ad eum: “Quid faciemus, vt operemur opera dei?” Respondit Iesus et dixit eis: { 124 } “Hoc est opus dei, vt credatis in eum, quem misit

ille.” Dixerunt ergo ei: “Quod ergo tu facis signum, vt videamus et credamus tibi? Quid operaris? Patres nostri manducauerunt manna in deserto, sicut scriptum est: panem de celo dedit eis manducare.” Dixit ergo eis Iesus: “Amen, amen dico vobis: non Moyses dedit vobis panem de celo sed pater meus dat vobis panem de celo verum. Panis enim dei est, qui descendit de celo et dat vitam mundo.” Dixerunt ergo ad eum: “Domine, semper da nobis panem hunc.” Dixit autem eis Iesus: “Ego sum panis vite: qui venit ad me, non esuriet, et qui credit in me, non sitiet vnquam.”

Offertorium Si ambulauero in medio tribulationis, viuificabis me, domine, et super iram inimicorum meorum extendisti manum tuam, saluum me fecit dextera tua.

Secreta Deus, de cuius gratie rore descendit, vt ad ministeria tua purgatis mentibus accedamus, presta, quesumus, vt in eorum traditione solemniter honoranda competens deferamus obsequium. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Communio Tu mandasti mandata tua custodiri nimis; vtinam dirigantur vie mee ad custodiendas iustificationes tuas.

Complenda Sacramenti tui, domine, veneranda perceptio et mistico nos mundet effectu et perpetua⁵² virtute defendat. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit.

Super populum Oremus. Inclinate. Subiectum tibi populum, quesumus, domine, propiciatio celestis amplificet et tuis semper faciat seruire mandatis. Per dominum.

FERIA SEXTA

Officium

Fac mecum, domine, signum in bono, vt videant qui me oderunt et confundantur, quoniam tu, domine, adiuuisti me et consolatus es me.

Psalmus Inclina, domine, aurem tuam et exaudi me, quoniam inops et pauper sum ego. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Ieiunia nostra, quesumus, domine, benigno fauore proseguere, vt sicut ab alimentis abstinemus in corpore, ita a vitijs ieiunemus in mente. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Numeri. {125 | c.vij.}

In diebus illis: Conuenerunt filij Israel ad Moysen et Aaron et versi in seditionem dixerunt: “Da nobis aquam, vt bibamus.” Ingressique Moyses et Aaron dimissa multitudine ante tabernaculum federis corruerunt proni in terram clamaueruntque ad dominum atque dixerunt: “Domine deus, exaudi clamorem populi huius et aperi eis thesaurum tuum, fontem aque viue, vt satiati cesset murmuratio eorum.” Et apparuit gloria domini super eos. Locutus est dominus ad Moysen dicens:

⁵² perpetua] pereptua *missale*

“Tolle virgam et congrega populum tu et Aaron, frater tuus, et loquimini ad petram coram eis et illa dabit aquas. Cunque eduxeritis aquam de petra, bibet omnis multitudo et iumenta eius.” Tulit ergo Moyses virgam, que erat in conspectu domini, sicut preceperat ei. Congregata omni multitudine ante petram dixit eis: “Audite, rebelles et increduli. Nunquid de petra hac vobis aquam poterimus eijcere?” Cunque eleuasset Moyses manum percutiens virga bis silicem, egressae sunt aquae largissime, ita ut populus biberet et iumenta. Dixitque dominus ad Moysen et Aaron: “Quia non credidistis mihi, ut sanctificaretis me coram filiis Israel, non introducetis hos populos in terram, quam dabo eis.” Hec est aqua contradictionis, ubi iurgati sunt filii Israel contra dominum et sanctificatus est in eis.

Graduale In deo sperauit cor meum et adiutus sum et refluuit caro mea et ex voluntate mea confitebor illi.

✠ Ad te, domine, clamabo, deus meus, ne sileas, ne discedas a me.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Uenit Iesus in ciuitatem Samarie, que dicitur Sychar, iuxta predium, quod dedit Iacob Ioseph, filio suo. Erat autem ibi fons Iacob. Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem. Hora autem erat quasi sexta. Uenit mulier de Samaria haurire aquam. Dicit ei Iesus: “Da mihi bibere.” Discipuli autem eius abierant in ciuitatem, ut cibos emerent. Dicit ergo ei mulier Samaritana: “Quomodo tu, Iudeus cum sis, bibere a me poscis, { 126 } que sum mulier Samaritana? Non enim coutuntur Iudei Samaritanis.” Respondit Iesus et dixit ei: “Si scires donum dei et quis est, qui dicit tibi: ‘da mihi bibere,’ tu forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam uiuam.” Dicit ei mulier: “Domine, neque in quo haurias habes et puteus altus est. Unde ergo habes aquam uiuam? Nunquid tu maior es patre nostro Iacob, qui dedit nobis puteum, et ipse bibit ex eo et filii eius et pecora eius?” Respondit Iesus et dixit ei: “Omnis, qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum. Qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in eternum. Sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam.” Dicit ad eum mulier: “Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam neque veniam huc haurire.” Dicit ei Iesus: “Uade, uoca virum tuum et ueni huc.” Respondit ei mulier et dixit: “Non habeo virum.” Dicit ei Iesus: “Bene dixisti, quia ‘non habeo virum’. Quinque enim viros habuisti et nunc quem habes, non est tuus vir. Hoc uere dixisti.” Dicit ei mulier: “Domine, video, quia propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adorauerunt et uos dicitis, quia Hierosolimis est locus, ubi adorare oportet.” Dicit ei Iesus: “Mulier, crede mihi, quia ueniet hora, quando neque in monte hoc neque in Hierosolimis adorabitis patrem. Uos adoratis quod nescitis, nos adoramus quod scimus, quia salus ex Iudeis est. Sed uenit hora et nunc est, quando ueri adoratores adorabunt patrem in spiritu et ueritate. Nam et pater tales querit, qui adorent eum. Spiritus est deus et eos, qui adorant eum, in spiritu et ueritate oportet adorare.” Dicit ei mulier:

“Scio, quia Messias venit, qui dicitur Christus. Cum ergo venerit, ille nobis annunciabit omnia.” Dicit ei Iesus: Ego sum, qui loquor tecum.” Et continuo venerunt discipuli eius et mirabantur, quia cum muliere loquebatur. Nemo tamen dixit ei: “Quid queris?” aut “Quid loqueris cum ea?” Reliquit ergo hydriam suam mulier et abiit in ciuitatem et { 127 | c.viiij. } dicit illis hominibus: “Uenite et videte hominem, qui dixit mihi omnia, quecunque feci. Nunquid ipse est Christus?” Exierunt de ciuitate et veniebant ad eum. Interea rogabant eum discipuli eius dicentes: “Rabbi, manduca.” Ille autem dixit eis: “Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis.” Dicebant ergo discipuli eius adiuuicem: “Nunquid aliquis attulit ei manducare?” Dicit eis Iesus: “Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius, qui misit me, vt perficiam opus eius. Nonne vos dicitis, quod adhuc quatuor menses sunt et messis venit? Ecce dico vobis: leuate oculos vestros et videte regiones, quia albe sunt iam ad messem. Et qui metit, mercedem accipit et congregat fructum in vitam eternam, vt et qui seminat, simul gaudeat, et qui metit. In hoc enim est verbum verum, quia alius est, qui seminat, et alius est, qui metit. Ego misi vos metere quod vos non laborastis. Alij laborauerunt et vos in labores eorum introistis.” Ex ciuitate autem illa multi Samaritanorum crediderunt in eum propter verbum mulieris testimonium perhibentis, quia ‘dixit mihi omnia, quecunque feci.’ Cum venissent ergo ad illum Samaritani, rogauerunt eum, vt ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt in eum propter sermonem eius et mulieri dicebant, quia “Iam non propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim audiuimus et scimus, quia hic est vere saluator mundi.”

Offertorium Intende voci orationis mee, rex meus et deus meus, quoniam ad te orabo, domine.

Secreta Respice, domine, propicius ad munera, que sacramus, vt et tibi grata sint et nobis salutaria semper existant. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Communio Qui biberit aquam, quam ego do, dicit dominus Samaritane, fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam.

Complenda Huius nos, domine, perceptio sacramenti mundet a crimine et ad celestia regna perducatur. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuunt et regnant in vnitate.

Super populum Oremus. Inclinate. { 128 } Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui in tua protectione confidimus, cuncta nobis aduersantia te adiuuante vincamus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

SABBATO

Officium

Uerba mea auribus percipe, domine, intellige clamorem meum, intende voci orationis mee.
Psalmus Rex meus et deus meus. Oremus. Flectamus genua.
Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui se affligendo carne ab alimentis abstinent, sectando iusticiam a culpa ieiuent. Leuate. Per dominum nostrum.

Lectio Danielis prophete.

In diebus illis: Erat vir in Babilone et nomen eius Ioachim. Et accepit vxorem nomine Susannam, filiam Helchie, pulchram nimis et timentem deum. Parentes autem illius cum essent iusti, erudierunt filiam suam secundum legem Moysi. Erat autem Ioachim diues valde. Et erat ei pomerium vicinum domui sue. Et ad ipsum confluebant Iudei, eo quod esset honorabilior omnium. Et constituti sunt duo senes iudices in anno illo, de quibus locutus est dominus, quia “Egressa est iniquitas de Babilone a senioribus iudicibus, qui videbantur regere populum.” Isti frequentabant domum Ioachim et veniebant ad eos omnes, qui habebant iudicia. Cum autem populus reuertisset per meridiem, ingrediebatur Susanna et deambulabat in pomerio viri sui. Et videbant eam senes quotidie ingredientem et deambulantem et exarserunt in concupiscentia eius. Et auerterunt sensum suum et declinauerunt oculos suos, vt non viderent celum neque recordarentur iudiciorum iustorum. Factum est autem, cum obseruarent diem aptum, quando eam possent inuenire solam, ingressa est aliquando sicut heri et nudius tertius cum duabus solis puellis voluitque lauari in pomerio. Estus quippe erat. Et non erat ibi quisquam propter duos senes absconditos contemplantes eam. Dixit ergo puellis: “Afferte mihi oleum et smigmata et ostia pomerij { 129 | c.ix. } claudite, vt lauer.” Cum autem egressa essent puella, surrexerunt duo senes et accurrerunt ad eam et dixerunt: “Ecce hostia pomerij clausa sunt et nemo nos videt et in concupiscentia tui sumus. Quamobrem assentire nobis et commiscere nobiscum. Quod si nolueris, dicemus contra te testimonium, quod fuerit tecum iuuenis et ob hanc causam emisisti puellas a te.” Ingemuit Susanna et ait: “Angustie michi sunt vndique. Si enim hoc egero, mors mihi est. Si autem non egero, non effugiam manus vestras. Sed melius est mihi absque opere incidere in manus vestras quam peccare in conspectu domini.” Et exclamauit voce magna Susanna. Exclamauerunt autem et senes aduersus eam. Cum autem audissent clamorem in pomerio famuli domus, irruerunt per posticum, vt viderent, quidnam esset. Postquam autem senes locuti sunt, erubuerunt serui vehementer, quia nunquam dictus fuerat huiuscemodi sermo de Susanna. Et facta est dies crastina. Cumque venisset populus ad virum eius Ioachim, venerunt et duo senes presbiteri pleni iniqua cogitatione aduersus Susannam, vt interficerent eam. Et dixerunt coram populo: “Mittite ad Susannam, filiam Helchie, vxorem Ioachim.” Et statim miserunt. Et venit cum parentibus et filijs et vniuersis cognatis suis. Flebant igitur sui et omnes, qui nouerant eam. Consurgentes autem duo presbiteri in medio populi posuerunt manus suas super caput eius. Que

flens suspexit in celum. Erat autem cor eius fiduciam habens in domino. Et dixerunt presbiteri: “Cum deambularem in pomerio soli, ingressa est hec cum duabus solis puellis et clausit hostia pomerij et dimisit puellas a se. Uenitque ad eam adolescens, qui erat absconditus, et concubuit cum ea. Porro nos cum essemus in angulo pomerij videntes iniquitatem, cucurrimus ad eos et vidimus pariter commiseri. Et illum quippe non quiuimus comprehendere, quia fortior nobis erat, et aperto ostio exiit. Hanc autem cum apprehendissemus, interrogauimus, quisnam esset adolescens, et noluit indicare { 130 } nobis. Huius rei testes sumus.” Credidit eis multitudo quasi senioribus populi et iudicibus et condemnauerunt eam ad mortem. Exclamauit autem voce magna Susanna et dixit: “Deus eterne, qui absconditorum es cognitor, qui nosti omnia, antequam fiant, tu scis, quoniam falsum tulerunt contra me testimonium. Et ecce morior, cum nihil horum fecerim, que isti maliciose composuerunt aduersum me.” Exaudiuit autem dominus vocem eius. Cunque duceretur ad mortem, suscitauit dominus spiritum sanctum pueri sui iunioris, cui nomen Daniel. Et exclamauit voce magna: “Mundus ego sum a sanguine huius.” Et conuersus ad eum omnis populus dixit: “Quis est sermo iste, quem tu locutus es?” Qui cum staret in medio eorum, ait: “Sic fatui filij Israel non iudicantes neque quod verum est cognoscentes condemnastis filiam Israel. Reuertimini ad iudicium, quia falsum testimonium locuti sunt aduersus eam.” Reuersus est ergo populus cum festinatione et dixit ad eos Daniel: “Separate illos abinuicem procul et dijudicabo eos.” Cum ergo diuisi essent alter ab altero, vocauit vnum de eis et dixit ad eum: “Inueterate dierum malorum, nunc venerunt peccata tua, que operaberis prius iudicans iudicia iniusta, innocentes opprimens et dimittens noxios dicente domino: Innocentem et iustum ne interficias. Nunc ergo, si vidisti eam, dic, sub qua arbore videris eos colloquentes sibi.” Qui ait: “Sub cyno.” Dixit autem Daniel: “Recte mentitus es in caput tuum. Ecce enim angelus domini accepta sententia ab eo scindet te medium.” Et ammoto eo iussit venire alium. Et dixit ei: “Semen Chanaan et non Iuda species decepit te et concupiscentia subuertit cor tuum. Sic faciebatis filiabus Israel et ille timentes loquebantur vobis sed non filia Iuda sustinuit iniquitatem vestram. Nunc ergo dic mihi, sub qua arbore comprehenderis eos loquentes sibi.” Qui ait: “Sub prino.” Dixit autem ei Daniel: “Recte et tu mentitus es in caput tuum. Manet enim angelus domini gladium habens, { 131 | c.x. } vt secet te medium et interficiat vos.” Exclamauit itaque omnis cetus populi voce magna et benedixit deum, qui saluat sperantes in se. Et consurrexerunt aduersus duos presbiteros. Conuicerat enim eos Daniel ex ore suo falsum dixisse testimonium. Feceruntque eis sicuti male egerant aduersus proximum et interfecerunt eos. Et saluatus est sanguis innoxius in die illa.

Graduale Si ambulem in medio vmbre mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es, domine.

Uirga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Perrexit Iesus in montem Oliueti et diluculo iterum venit in templum. Et omnis populus venit ad eum et sedens docebat eos. Adducunt autem scribe et pharisei mulierem in adulterio deprehensam et statuerunt eam in medio et dixerunt ei: “Magister, hec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege autem Moises mandauit nobis huiuscemodi lapidare. Tu autem quid dicis?” Hec autem dicebant temptantes eum, vt possent accusare illum. Iesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra. Cum autem perseuerarent interrogantes eum, erexit se et dixit eis: “Qui sine peccato est vestrum, primus in eam lapidem mittat.” Et iterum se inclinans scribebat in terra. Audientes autem vnus post vnum exhibant incipientes a senioribus. Et remansit Iesus solus et mulier in medio stans. Erigens autem se Iesus dixit ei: “Mulier, vbi sunt, qui te accusabant? Nemo te condemnauit?” Que dixit: “Nemo, domine.” Dixit autem ei Iesus: “Nec ego te condemnabo. Uade et amplius iam noli peccare.”

Offertorium Gressus meos dirige, domine, secundum eloquium tuum, vt non dominetur omnis iniusticia, domine.

Secreta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt huius sacrificij munus oblatum fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat. Per dominum.

Communio “Nemo te condemnauit, mulier?” “Nemo, domine.” “Nec ego te condemnabo. Iam amplius noli peccare.”

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt inter eius membra numeremur, { 132 } cuius corpori communicamus et sanguini, Iesu Christi, domini nostri, qui tecum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. **P**retende, domine, fidelibus tuis dexteram celestis auxiliij, vt et te toto corde perquirant, et que digne postulant, consequi mereantur. Per dominum nostrum.

DOMINICA IN MEDIA QUADRAGESIMA

Letare, Hierusalem, et conuentum facite omnes, qui diligitis eam. Gaudete cum leticia, qui in tristitia fuistis, et exultetis et satiemini ab vberibus consolationis vestre.

Psalmus Letatus sum in his, que dicta sunt mihi; in domum domini ibimus.

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui ex merito nostre actionis affligimur, tue gratie consolatione respiremus. Per dominum nostrum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Galathas.

Fratres: Scriptum est, quoniam Abraham duos filios habuit, vnum de ancilla et vnum de libera. Sed qui de ancilla, secundum carnem natus est, qui autem de libera, per repromissionem, que sunt per allegoriam dicta. Hec enim sunt duo testamenta. Unum quidem in monte Syna in seruitutem generans, que est Agar. Syna enim mons est in Arabia, qui coniunctus est ei, que nunc

est Hierusalem, et seruit cum filijs suis. Illa autem, que sursum est, Hierusalem, libera est, que est mater nostra. Scriptum est enim: letare, sterilis, que non paris; erumpe et clama, que non parturis, quia multi filij deserte, magis quam eius, que habet virum. Nos autem, fratres, secundum Ysaac promissionis filij sumus. Sed quomodo tunc qui secundum carnem natus fuerat, prosequatur eum, qui secundum spiritum, ita et nunc. Sed quid dicit scriptura? Eijce ancillam et filium eius. Non enim heres erit filius ancille cum filio libere. Itaque fratres iam non sumus ancille filij sed libere, qua libertate Christus nos liberavit.

Graduale Letatus sum in his, que dicta sunt mihi; in domum domini ibimus.

✠ Fiat pax in virtute tua et habundantia in fratribus tuis.

Tractus Qui confidunt in domino sicut mons Syon; non commo{ 133 | c.xi. }uebitur in eternum qui habitat in Hierusalem.

✠ Montes in circuitu eius et montes in circuitu populi sui, ex hoc nunc et vsque in seculum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Abijt Iesus trans mare Galilee, quod est Tyberiadis. Et sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa, que faciebat super hijs, qui infirmabantur. Subijt ergo in montem Iesus et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem proximum pascha, dies festus Iudeorum. Cum subleuasset ergo oculos Iesus et vidisset, quia multitudo maxima venit ad eum, dicit ad Philippum: “Unde ememus panes, vt manducent hij?” Hoc autem dicebat temptans eum. Ipse enim sciebat, quod esset facturus. Respondit ei Philippus: “Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, vt vnusquisque modicum quid accipiat.” Dicit ei vnus ex discipulis eius, Andreas, frater Symonis Petri: “Est puer vnus hic, qui habet quinque panes ordeaceos et duos pisces, sed hec quid sunt inter tantos?” Dicit ergo Iesus: “Facite homines discumbere.” Erat autem fenum multum in loco. Discubuerunt ergo viri numero quasi quinque milia. Accepit ergo Iesus panes, et cum gratias egisset, distribuit discumbentibus. Similiter et ex piscibus, quantum volebat. Ut autem impleti sunt, dixit discipulis suis: “Colligite, que superauerunt, fragmenta, ne pereant.” Collegerunt ergo et impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus ordeaceis, que superfuerunt hijs, qui manducauerant. Illi ergo homines cum vidissent, quod fecerat signum, dicebant, quia “Hic est vere propheta, qui venturus est in mundum.”

Offertorium Laudate dominum, quia benignus est, psallite nomini eius, quoniam suaue est; omnia, quecunque voluit, dominus fecit in celo et in terra.

Secreta Sacrificijs presentibus, domine, quesumus, intende placatus, vt et deuotioni nostre proficiant et saluti. Per dominum.

Communio Hierusalem, que edificatur vt ciuitas, cuius participatio eius in idipsum, illuc enim ascenderunt tribus, tribus domini, ad confitendum nomini tuo, domine.

Complenda {134} **D**a nobis, misericors deus, vt sancta tua, quibus incessanter implemur, sinceris tractemus obsequijs et semper fideli mente sumamus. Per dominum.

FERIA SECUNDA

Officium

Deus, in nomine tuo saluum me fac et in virtute tua iudica me, deus, exaudi orationem meam.

Psalmus Quoniam alieni insurrexerunt in me et fortes quesierunt animam meam et non proposuerunt deum ante conspectum suum. Oremus. Flectamus.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt obseruationes sacras annua deuotione recolentes et corpore tibi placeamus et mente. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Regum.

In diebus illis: Uenerunt due mulieres meretrices ad regem Salomonem steteruntque coram eo. Quarum vna ait: “Obsecro, mi domine, ego et mulier hec habitabamus in domo vna et peperim apud eam in cubiculo. Tertia vero die postquam ego peperim, peperit et hec. Et eramus simul nullusque alius in domo nobiscum exceptis nobis duabus. Mortuus autem est filius mulieris huius nocte. Dormiens quippe oppressit eum et consurgens intempeste noctis silentio tulit filium meum de latere meo, ancille tue dormientis, et collocavit in sinu suo. Suum autem filium, qui erat mortuus, posuit in sinu meo. Cumque surrexissem mane, vt darem lac filio meo, apparuit mortuus. Quem diligentius intuens clara luce deprehendi non esse meum, quem genueram.” Responditque altera mulier: “Non est ita, vt dicis, sed filius tuus mortuus est, meus autem viuit.” Econtrario illa dicebat: “Mentiris. Filius quippe meus viuit et filius tuus mortuus est.” Atque in hunc modum contendebant coram rege. Tunc rex ait: “Hec dicit: ‘Filius meus viuit et filius tuus mortuus est,’ et ista respondit: ‘Non, sed filius tuus mortuus est et meus filius viuit.’” Dixit ergo rex: “Afferte mihi gladium.” Cunque attulissent gladium coram rege, ait: “Diuidite infantem viuum in duas partes {135 | c.xij.} et date dimidiam partem vni et dimidiam partem alteri.” Dixit autem mulier, cuius filius erat viuus, ad regem: “Commota sunt quippe viscera eius super filio suo. Obsecro, domine, date illi infantem viuum et nolite interficere eum.” Econtrario illa dicebat: “Nec mihi nec tibi sit sed diuidatur.” Respondit rex et ait: “Date huic infantem viuum et non occidatur. Hec est enim mater eius.” Audiuit itaque omnis Israel iudicium, quod iudicasset rex, et timuerunt regem videntes sapientiam dei esse in eo ad faciendum iudicium.

Graduale Esto mihi in deum protectorem et in locum refugij, vt saluum me facias.

✚ Deus, in te speraui, domine, non confundar in eternum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Prope erat pascha Iudeorum et ascendit Iesus Hierosolimam. Et inuenit eos in templo vendentes oues et boues et columbas et nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de templo. Oues quoque et boues et nummulariorum effudit es et mensas subuertit et his, qui columbas vendebant, dixit: Auferte ista hinc et nolite facere domum patris mei domum negotiationis.” Recordati vero sunt discipuli eius, quia scriptum est: Zelus domus tue comedit me. Responderunt ergo Iudei et dixerunt: “Quod signum ostendis nobis, quia hec facis?” Respondit Iesus et dixit eis: “Soluite templum hoc et in tribus diebus excitabo illud.” Dixerunt ergo Iudei: “Quadragesima et sex annis edificatum est templum hoc et tu in tribus diebus excitabis illud?” Ille autem dicebat de templo corporis sui. Cum ergo surrexisset a mortuis, recordati sunt discipuli eius, quia hec dicebat, et crediderunt scripture et sermoni, quem dixit eis Iesus. Cum autem esset Hierosolimis in pascha in die festo, multi crediderunt in nomine eius videntes signa, que faciebat. Ipse autem Iesus non credebat semetipsum eis, eo quod ipse noscet omnes et quia opus ei non erat, vt quis testimonium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat, quid esset in homine.

Offertorium Iubilare deo, vniuersa. **a.xx.** { 136 }

Secreta Oblatum tibi, domine, sacrificium viuificet nos semper et muniat.⁵³ Per dominum.

Communio Ab occultis meis munda me, domine, et ab alienis parce seruo tuo.

Complenda Sumptis, domine, salutaribus sacramentis ad redemptionis eterne, quesumus, proficiamus augmentum. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. **Deprecationem** nostram, quesumus, domine, benignus exaudi et quibus supplicandi prestas affectum, tribue defensionis auxilium. Per dominum nostrum.

FERIA TERTIA

Officium

Exaudi, deus, orationem meam et ne despexeris deprecationem meam, intende in me et exaudi me.

Psalmus Contristatus sum in exercitatione mea et conturbatus sum a voce inimici et a tribulatione peccatoris. Oremus. Flectamus.

Collecta Sacre nobis, quesumus, domine, obseruationis ieiunia et pie conuersationis augmentum et tue propiciationis continuum prestant auxilium. Leuate. Per dominum.

⁵³ muniat] munniat *missale*

Lectio libri Exodi.

In diebus illis: Locutus est dominus ad Moysen dicens: “Descende de monte, quia peccauit populus tuus, quem eduxisti de terra Egipti. Recesserunt cito de via, quam ostendisti eis, feceruntque sibi vitulum conflatilem et adorauerunt atque immolantes ei hostias dixerunt: ‘Isti sunt dij tui, Israel, qui te eduxerunt de terra Egipti.’” Rursumque ait dominus ad Moysen: “Cerno, quod populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me, vt irascatur furor meus contra eos et deeam eos faciamque te in gentem magnam.” Moyses autem orabat ad dominum deum suum dicens: “Cur, domine, irascitur furor tuus contra populum tuum, quem eduxisti de terra Egipti in fortitudine magna et in manu robusta? Ne, queso, dicant Egiptij: ‘Calide eduxit eos, vt interficeret in montibus et deleret de terra.’ Quiescat, domine, ira tua et esto placabilis super nequitiam populi tui. Recordare Abraham et Ysaac et Iacob, seruorum tuorum, quibus iurasti per te{ 137 | c.xiiij. }ipsum dicens: ‘Multiplicabo semen vestrum sicut stellas celi et vniuersam terram hanc, de qua locutus sum, dabo semini vestro et possidebitis eam semper.’” Placatusque est dominus, ne faceret malum, quod locutus fuerat, aduersus populum et misertus est populo suo dominus deus noster.

Graduale Exurge, domine, fer opem nobis et libera nos propter nomen tuum.

Ū Deus, auribus nostris audiuius, patres nostri annunciauerunt nobis opus, quod operatus es in diebus eorum et in diebus antiquis.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Iam die festo mediante ascendit Iesus in templum et docebat. Et mirabantur Iudei dicentes: “Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit?” Respondit eis et dixit: “Mea doctrina non est mea sed eius, qui misit me. Si quis voluerit voluntatem eius facere, cognoscet de doctrina mea, vtrum ex deo sit an ego a meipso loquar. Qui a semetipso loquitur, gloriam propriam querit. Qui autem querit gloriam eius, qui misit illum, hic verax est et iniusticia in illo non est. Nonne Moyses dedit vobis legem et nemo ex vobis facit legem? Quid me queritis interficere?” Respondit ei turba et dixit: “Demonium habes. Quis te querit interficere?” Respondit Iesus et dixit eis: “Unum opus feci et omnes miramini. Propterea Moyses dedit vobis circumcisionem, non quia ex Moyse est sed ex patribus, et in sabbato circumciditis hominem. Si circumcisionem accipit homo in sabbato, vt non soluatur⁵⁴ lex Moysi, mihi indignamini, quia totum hominem⁵⁵ sanum feci in sabbato?” Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate.” Dicebant autem quidam ex Hierosolimis: “Nonne hic est, quem querunt interficere? Et ecce nunc palam loquitur et nihil ei dicunt. Nunquid vere cognouerunt principes, quia hic est Christus? Sed hunc scimus, vnde sit. Christus autem cum

⁵⁴ soluatur] saluatur *missale*

⁵⁵ hominem] homtnem *missale*

venerit, nemo scit, vnde sit.” Clamabat ergo docens in templo Iesus et dicens: “Et me scitis, et vnde sim scitis et a meipso non veni. Sed est verus, { 138 } qui misit me, quem vos nescitis, et ego scio eum. Et si dixero, quia nescio eum, ero similis vobis mendax. Sed scio eum, quia ab ipso sum et ipse me misit.” Querebant ergo eum apprehendere sed nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora eius. De turba autem multi crediderunt in eum.

Offertorium Expectans expectaui dominum et respexit me et exaudiuit deprecationem meam et immisit in os meum canticum nouum, hymnum deo nostro.

Secreta Hec hostia, domine, quesumus, emundet nostra delicta et ad sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per dominum.

Communio Letabimur in salutari tuo et in nomine domini dei nostri magnificabimur.

Complenda Huius nos, domine, perceptio sacramenti mundet a crimine et ad celestia regna perducatur. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. **Miserere**, domine, quesumus, populo tuo et continuis tribulationibus laborantem propicius respirare concede. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

Dum sanctificatus fuero in vobis, congregabo vos de vniuersis terris et effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris et dabo vobis spiritum nouum.

Psalmus Benedicam dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo **sine** Dominus vobiscum. Oremus. Flectamus.

Collecta Deus, qui et iustis premia meritorum et peccatoribus per ieiunium veniam prebes, miserere supplicibus tuis, vt reatus nostri confessio indulgentiam valeat percipere delictorum. Leuate. Per dominum.

Lectio Ezechielis prophete.

Hec dicit dominus deus: Sanctificabo nomen meum magnum, vt sciant gentes, quia ego dominus, cum sanctificatus fuero in vobis coram eis. Tollam quippe vos de gentibus et congregabo vos de vniuersis terris et adducam vos in terram vestram. Et effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquit { 139 | c.xiiij. } namentis vestris et ab vniuersis idolis vestris mundabo vos. Et dabo vobis cor nouum et spiritum nouum ponam in medio vestri. Et auferam cor lapideum de carne vestra et dabo vobis cor carneum et spiritum meum ponam in medio

vestri. Et faciam, vt in preceptis meis ambuletis et iudicia mea custodiatis et operemini. Et habitabitis in terra, quam dedi patribus vestris, et eritis mihi in populum et ego ero vobis in deum, dicit dominus omnipotens.

Graduale Uenite, filij, audite me: timorem domini docebo vos.

✠ Accedite ad eum et illuminamini et facies vestre non confundentur.

Hic dicatur Dominus vobiscum **cum** Oremus. Flectamus genua.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt quos ieiunia votiua castigant, ipsa quoque deuotio sancta letificet, vt terrenis affectibus mitigatis facilius celestia capiamus. Leuate. Per dominum.

Lectio Esaie propheta.

Hec dicit dominus deus: Lauamini et mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quiescite agere peruerse, discite benefacere. Querite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite viduam et venite et arguite me, dicit dominus. Si fuerint peccata vestra vt coccinum, quasi nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt. Si volueritis et audieritis me, bona terre commedetis, dicit dominus omnipotens.

Graduale Beata gens, cuius est dominus deus eorum, populus, quem elegit dominus in hereditatem sibi.

✠ Verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Preteriens Iesus vidit hominem cecum a natiuitate. Et interrogauerunt eum discipuli eius: “Rabbi, quis peccauit, hic aut parentes eius, vt cecus nasceretur?” Respondit Iesus: “Neque hic peccauit neque parentes eius, sed vt manifestentur opera dei in illo. Me oportet operari opera eius, qui misit me, donec dies est. Uenit nox, quando potest {140} operari. Quam diu in mundo sum, lux sum mundi.” Hec cum dixisset, expuit in terram et fecit lutum ex sputo et liniuit lutum super oculos eius et dixit ei: “Uade et laua in natatoria Syloe,” quod interpretatur ‘missus’. Abijt ergo et lauit et venit videns. Itaque vicini et cognati et qui videbant eum prius, quia mendicus erat, dicebant: “Nonne hic est, qui sedebat et mendicabat?” Alij autem dicebant, quia “Hic est,” alij autem: “Nequaquam, sed similis est ei.” Ille autem dicebat, quia “Ego sum.” Dicebant ergo ei: “Quomodo aperti sunt tibi oculi?” Respondit: “Ille homo, qui dicitur Iesus, lutum fecit et vnxit oculos meos et dixit mihi: ‘Uade at natatoriam Syloe et laua,’ et abijt et laui et vidi.” Et dixerunt ergo ei: “Ubi est ille?” Ait: “Nescio.” Adducunt autem eum ad phariseos, qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum, quando lutum fecit Iesus et aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eum pharisei, quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: “Lutum fecit et posuit mihi super oculos et laui et video.” Dicebant ergo ex phariseis quidam: “Non est hic homo a deo, qui sabbatum non custodit.”

Alij autem dicebant: “Quomodo potest homo peccator signa hec facere?” Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo ceco iterum: “Tu quid dicis de eo, qui aperuit tibi oculos tuos?” Ille autem dixit, quia “Propheta est.” Non crediderunt ergo Iudei de illo, quia cecus fuisset et vidisset, donec vocauerunt parentes eius, qui viderat, et interrogauerunt eos dicentes: “Hic est filius vester, quem vos dicitis, quia cecus natus est? Quomodo ergo nunc videt?” Responderunt eis parentes eius et dixerunt: “Scimus, quia hic est filius noster et quia cecus natus est. Quomodo autem nunc videat, nescimus. Ipsum interrogate. Etatem habet: ipse de se loquatur.” Hec dixerunt parentes eius, quia timebant Iudeos. Iam enim conspirauerunt Iudei, vt si quis eum confiteretur Christum, extra sina{ 141 | c.xv. }gogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt: “Etatem habet: ipsum interrogate.” Uocauerunt ergo rursus hominem, qui fuerat cecus, et dixerunt ei: “Da gloriam deo. Nos scimus, quia hic homo peccator est.” Dixit ergo ille: “Si peccator est, nescio. Unum scio, quia cecus cum essem, modo video.” Dixerunt ergo illi: “Quid fecit tibi, quomodo aperuit tibi oculos?” Respondit eis: “Dixi vobis iam et audistis. Quid iterum vultis audire? Nunquid et vos vultis discipuli eius fieri?” Maledixerunt ei et dixerunt: “Tu discipulus illius sis, nos autem Moysi discipuli sumus. Nos scimus, quia Moysi locutus est deus. Hunc autem nescimus, vnde sit.” Respondit ille homo et dixit eis: “In hoc enim mirabile est, quia vos nescitis, vnde sit, et aperuit oculos meos. Scimus autem, quia peccatores deus non audit. Sed si quis dei cultor est et voluntatem eius facit, hunc exaudit. A seculo non est auditum, quia aperuit quis oculos ceci nati. Nisi esset hic a deo, non poterat facere quicquam.” Responderunt et dixerunt ei: “In peccatis natus es totus et tu doces nos?” Et eiecerunt eum foras. Audiuit Iesus, quia eiecerunt eum foras, et cum inuenisset eum, dixit ei: “Tu credis in filium dei?” Respondit ille et dixit: “Quis est, domine, vt credam in eum?” Et dixit ei Iesus: “Et vidisti eum, et qui loquitur tecum, ipse est.” At ille ait: “Credo, domine.” Et procidens adorauit eum.

Offertorium Benedicite, gentes, dominum deum nostrum et obaudite voci laudis eius, qui posuit animam meam ad vitam et non dedit commoueri pedes meos; benedictus dominus, qui non ammouit deprecationem meam et misericordiam⁵⁶ suam a me.

Secreta Supplices, domine, te rogamus, vt hijs sacrificijs peccata nostra mudentur, quia tunc veram nobis tribuis et mentis et corporis sanitatem. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Lutum ex sputo dominus fecit et liniuit oculos meos et abij et laui et vidi et credidi deo.

Complenda Sacramenta, que sumpsimus, { 142 } domine deus noster, et spiritualibus nos repleant alimentis et corporalibus tueantur auxilijs. Per dominum.

Super populum Oremus. **Inclinate.** Pateant aures misericordie tue, domine, precibus supplicantium, et vt petentibus desiderata concedas, fac eos que tibi sunt placita postulare. Per dominum.

⁵⁶ misericordiam] misereicordiam *missale*

FERIA QUINTA

Officium

Letetur cor querentium dominum, querite dominum et confirmamini, querite faciem eius semper.

Psalmus Confitemini domino et inuocate nomen eius, annunciate inter gentes opera eius. Oremus.

Flectamus.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt quos ieiunia votiua castigant, ipsa quoque deuotio sancta letificet, vt terrenis affectibus mitigatis facilius celestia capiamus. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Regum.

In diebus illis: Uenit mulier Sunamitis ad Heliseum, virum dei, in montem Carmeli. Cunque vidisset eam vir dei de contra, ait ad Giezi, puerum suum: “Ecce Sunamitis illa, vade in occursum eius et dic ei: ‘Rectene agitur circa te et circa virum tuum et circa filium tuum?’” Que respondit: “Recte.” Cunque venisset ad virum dei in montem, apprehendit pedes eius. Et accessit Giezi, vt ammoueret eam. Et ait homo dei: “Dimitte eam. Anima enim eius in amaritudine est et dominus celauit a me et non indicauit michi.” Que dixit illi: “Nunquid petiui filium a domino meo? Nunquid non dixi tibi, ne illudas me?” Et ille dixit ad Giezi: “Accinge lumbos tuos et tolle baculum meum in manu tua et vade. Si occurrerit tibi homo, non salutes eum. Et si salutauerit te quispiam, non respondeas illi. Et pone baculum meum super faciem pueri.” Porro mater pueri ait: “Uiuu dominus et uiuui anima tua, non dimittam te.” Surrexit ergo et secutus est eam. Giezi autem precesserat ante eos et posuerat baculum super faciem pueri et non erat ei vox neque sensus. Reuersusque est Giezi in occursum eius et nunciauit ei dicens: “Non surrexit puer.” Ingressus est ergo Heliseus domum et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius. Ingressusque clausit ostium super se et super puerum et orauit ad dominum. Et ascendit et incubuit super puerum. Posuitque os suum super os eius et oculos suos super oculos eius et manus suas super manus eius. Et incuruauit se super puerum et calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulabat in domo semel huc atque illuc. Et ascendit et incuruauit se super eum et oscitauit puer septies aperuitque oculos suos. At ille vocauit Giezi et dixit ei: “Uoca Sunamitem hanc.” Que vocata ingressa est ad eum, qui ait: “Tolle filium tuum.” Uenit autem illa et corruit ad pedes eius et adorauit super terram. Tulitque filium suum et egressa est. Heliseus uero reuersus est in Galgala.

Graduale Respice, domine, in testamentum tuum et animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem.

V Exurge, domine, et iudica causam tuam, memor esto opprobrij seruorum tuorum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis Iudeorum: “Pater meus vsque modo operatur et ego operor.” Propterea ergo magis querebant eum Iudei interficere, quia non solum soluebat sabbatum sed et patrem suum dicebat deum equalem se faciens deo. Respondit itaque Iesus et dixit eis: “Amen, amen dico vobis: non potest filius a se facere quicquam, nisi quod viderit patrem facientem. Quecunque enim ille fecerit, hec et filius similiter facit. Pater enim diligit filium et omnia demonstrat ei, que ipse facit, et maiora hijs demonstrabit ei opera, vt et vos miremini. Sicut enim pater suscitatur mortuos et viuificat, sic et filius quos vult, viuificat. Neque enim pater iudicat quemquam sed omne iudicium dedit filio, vt omnes honorificent filium, sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium, non honorificat patrem, qui misit illum. Amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit et credit ei, qui misit me, habet vitam eternam. Et in iudicium non venit, si transit a morte in vitam. Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem { 144 } filij dei, et qui audierint, viuunt. Sicut enim pater habet vitam in semetipso, sic dedit et filio vitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei iudicium facere, quia filius hominis est. Nolite mirari hoc, quia venit hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem filij dei. Et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem vite, qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicij.”

Offertorium Domine, in auxilium meum respice; confundantur et reuerentur qui querunt animam meam, vt auferant eam.

Secreta Purifica nos, misericors deus, vt ecclesie tue preces, que tibi grate sunt, pia munera deferentes fiant expiatis mentibus gratiores. Per dominum.

Communio Domine, memorabor iusticie tue solius, deus, docuisti me a iuuentute mea et vsque in senectutem et senium, deus, ne derelinquas me.

Complenda Celestia dona capientes, quesumus, domine, non ad iudicium prouenire patiaris, quod fidelibus tuis ad remedium prouidisti. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **P**opuli tui, deus, institutor et rector, peccata, quibus impugnatur, expelle, vt semper tibi placitus et tuo munimine sit securus. Per dominum.

FERIA SEXTA

Officium

Meditatio cordis mei in conspectu tuo semper, domine, adiutor meus et redemptor meus.

Psalmus Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius annunciat firmamentum. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Deus, qui ineffabilibus mundum renouas sacramentis, presta, quesumus, vt ecclesia tua eternis proficiat institutis et temporalibus non destituatur auxilijs. Leuate. Per dominum.

Lectio libri Regum.

In diebus illis: Egrotauit filius mulieris matrisfamilias et erat languor fortissimus, ita vt non remaneret in eo alitus. Dixit ergo ad Heliam: “Quid mihi et tibi, vir dei? Ingressus es ad me, vt rememorarentur iniquitates mee et interficeres filium meum?” { 145 | c.xvij. } Et ait ad eam Helias: “Da mihi filium tuum.” Tulitque eum de sinu illius et portauit eum in cenaculo, vbi ipse manebat, et posuit supra lectum suum et clamauit ad dominum et dixit: “Domine deus meus, etiamne viduam, apud quam ego vtcunque sustentor, afflixisti, vt interficeres filium eius?” Et expandit se atque mensus est super puerum tribus vicibus clamauitque ad dominum et ait: “Domine deus meus, reuertatur, oro, anima pueri huius in viscera eius.” Et exaudiuit dominus vocem Helye et reuersa est anima pueri intra eum et reuixit. Tulitque puerum Helyas et deposuit eum de cenaculo in inferiorem domum et tradidit illum matri sue. Et ait illi: “En viuuit filius tuus.” Dixitque mulier ad Helyam: “Nunc in isto cognoui, quoniam vir dei es tu et verbum domini in ore tuo verum est.”

Graduale Bonum est confidere in domino quam confidere in homine.

V Bonum est sperare in domino quam sperare in principibus.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Erat quidam languens, Lazarus a Betania, de castello Marie et Marthe, sororum eius. Maria autem erat, que vnxit dominum vnguento et extersit pedes eius capillis suis, cuius frater Lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes: “Domine, ecce quem amas infirmatur.” Audiens autem Iesus dixit eis: “Infirmas hec non est ad mortem sed pro gloria dei, vt glorificetur filius dei per eum.” Diligebat autem Iesus Martham et sororem eius Mariam et Lazarum. Ut ergo audiuit, quia infirmabatur, tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hec dixit discipulis suis: “Eamus in Iudeam iterum.” Dicunt ei discipuli: “Rabbi, nunc querebant Iudei te lapidare et iterum vadis illuc?” Respondit Iesus: “Nonne duodecim hore sunt diei? Si quis ambulauerit in die, non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte, offendit, quia lux non est in ea.” Hec ait et post hec dicit eis: “Lazarus, amicus noster, dormit sed vado, vt a somno excitem { 146 } eum.” Dixerunt ergo discipuli eius: “Domine, si dormit, saluus erit.” Dixit autem Iesus de morte eius. Illi autem putauerunt, quia de dormitione somni diceret. Tunc ergo dixit eis Iesus manifeste: “Lazarus mortuus est et gaudeo propter vos, vt credatis, quoniam non eram ibi. Sed eamus ad eum.” Dixit ergo Thomas, qui dicitur Didimus, ad condiscipulos: “Eamus et

nos, vt moriamur cum eo.” Uenit itaque Iesus et inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentem. Erat autem Bethania iuxta Hierosolimam quasi stadijs quindecim. Multi autem ex Iudeis venerant ad Martham et Mariam, vt consolarentur eas de fratre suo. Marta ergo vt audiuit, quia Iesus venit, occurrit illi. Maria autem domi sedebat. Dixit ergo Martha ad Iesum: “Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio, quia quecunque poposceris a deo, dabit tibi deus.” Dicit illi Iesus: “Resurget frater tuus.” Dicit ei Martha: “Scio, quia resurget in resurrectione in nouissimo die.” Dicit ei Iesus: “Ego sum resurrectio et vita. Qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, uiuet. Et omnis, qui uiuit et credit in me, non morietur in eternum. Credis hoc?” Ait illi: “Utique, domine. Ego credidi, quia tu es Christus, filius dei uiui, qui in hunc mundum venisti.” Et cum hec dixisset, abiit et vocauit Mariam, sororem suam, silentio dicens: “Magister adest et vocat te.” Illa vt audiuit, surrexit cito et venit ad eum. Nondum enim venerat Iesus in castellum sed erat adhuc in eo loco, vbi occurrerat ei Marta. Iudei igitur, qui erant cum ea in domo et consolabantur eam, cum vidissent, quia cito surrexit et exijt Maria, secuti sunt eam dicentes, quia “Uadit ad monumentum, vt ploret ibi.” Maria ergo cum venisset vbi erat Iesus, videns eum cecidit ad pedes eius et dixit ei: “Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus.” Iesus ergo vt vidit eam plorantem et Iudeos, qui venerant cum {147 | c.xviii.} ea, plorantes, infremuit spiritu et turbauit semetipsum et dixit: “Ubi posuistis eum?” Dicunt ei: “Domine, veni et vide.” Et lachrimatus est Iesus. Dixerunt ergo Iudei: “Ecce quomodo amabat eum.” Quidam ex ipsis dixerunt: “Nonne poterat hic, qui aperuit oculos ceci nati, facere, vt et hic non moreretur?” Iesus autem rursus fremens in semetipso venit ad monumentum. Erat autem spelunca et lapis superpositus erat ei. Ait autem Iesus: “Tolle lapidem.” Dicit ei Martha, soror eius, qui mortuus fuerat: “Domine, iam fetet. Quatriduanus enim est.” Dicit ei Iesus: “Nonne dixi tibi, quoniam si credideris, videbis gloriam dei?” Tulerunt ergo lapidem. Iesus autem eleuatis sursum oculis dixit: “Pater, gratias ago tibi, quoniam audisti me. Ego autem sciebam, quia semper me audis, sed propter populum, qui circumstat, dixi, vt credant, quia tu me misisti.” Hec cum dixisset, voce magna clamauit: “Lazare, veni foras.” Et statim prodijt qui fuerat mortuus ligatis manibus et pedibus institis et facies eius sudario erat ligata. Dicit eis Iesus: “Soluite eum et sinite abire.” Multi ergo ex Iudeis, qui venerant ad Mariam et Martham et viderant que fecit, crediderunt in eum.

Offertorium Populum humilem saluum facies, domine, et oculos superbiorum humiliabis, quoniam quis deus preter te, domine?

Secreta Munera nos, quesumus, domine, oblata purificent et te nobis iugiter faciant esse placatum. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui.

Communio Videns dominus flentes sorores Lazari ad monumentum lachrimatus est coram Iudeis et clamabat: “Lazare, veni foras.” Et prodijt ligatis manibus et pedibus, qui fuerat quatriduanus mortuus.

Complenda Hec nos, domine, quesumus, participatio sacramenti et a proprijs reatibus indesinenter expediat et ab omnibus tueatur aduersis. Per dominum nostrum.

Super populum Inclinate capita vestra deo. {148} **Da**, quesumus, omnipotens deus, vt qui infirmitatis nostre conscij de tua virtute confidimus, sub tua pietate semper gaudeamus. Per dominum.

SABBATO

Officium

Sitientes, venite ad aquas, dicit dominus, et qui non habetis precium, venite et bibite cum letitia.

Psalmus Attendite, popule meus, legem meam; inclinate aurem vestram in verba oris mei. **Oremus.**
Flectamus.

Collecta Fiat, domine, quesumus, per gratiam tuam fructuosus nostre deuotionis affectus, quia tunc nobis proderunt suscepta ieiunia, si tue sint placita pietati. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: In tempore placito exaudiui te et in die salutis auxiliatus sum tui. Et seruauui te et dedi te in fedus populi, vt suscitares terram et possideres hereditates dissipatas, vt diceres hijs, qui vincti sunt: “Exite,” et hijs, qui in tenebris: “Releuamini.” Super vias pascentur et in omnibus planis pascue eorum. Non esurient neque sitient amplius et non percutiet eos estus et sol, quia miserator eorum reget eos et ad fontes aquarum potabit eos. Et ponam omnes montes meos in viam et semite mee exaltabuntur. Et ecce isti de longe venient et ecce illi ab aquilone et mari et isti de terra australi. Laudate, celi, et exultet terra. Iubilate, montes, laudem, quia consolatus est dominus populum suum et pauperum suorum miserebitur. Et dixit Syon: “Dereliquit me dominus et dominus oblitus est mei.” Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum, vt non misereatur filio vteri sui? Et si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui, dicit dominus omnipotens.

Graduale Tibi, domine, derelictus est pauper, pupillo tu eris adiutor.

✠ Ut quid, domine, recessisti longe, despicias in oportunitatibus, in tribulatione? Dum superbit impius, incenditur pauper. {149 | c.xix.}

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dicebat Iesus turbis Iudeorum: “Ego sum lux mundi. Qui sequitur me, non ambulat in tenebris sed habebit lumen vite.” Dixerunt ergo ei pharisei: “Tu de teipso testimonium perhibes? Testimonium tuum non est verum.” Respondit Iesus et dixit eis: “Et si ego testimonium perhibeo de meipso, verum est testimonium meum, quia scio, vnde veni et quo vado. Uos autem nescitis, vnde venio aut quo vado. Uos secundum carnem iudicatis; ego non iudico quemquam. Et si iudico ego, iudicium meum verum est, quia solus non sum sed ego et, qui misit me, pater. Et in lege vestra scriptum est, quia duorum hominum testimonium verum est. Ego sum, qui testimonium perhibeo de meipso, et testimonium perhibet de me, qui misit me, pater.” Dicebant ergo Iudei: “Ubi est pater tuus?” Respondit Iesus: “Neque me scitis neque patrem meum. Si me sciretis, forsitan et patrem meum sciretis.” Hec verba locutus est Iesus in gazophilacio docens in templo. Et nemo apprehendit eum, quia necdum venerat hora eius.

Offertorium Factus est dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus, sperabo in eum.

Secreta Oblationibus, quesumus, domine, placare susceptis et ad te nostras etiam rebelles compelle propicius voluntates. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitatem spiritus sancti.

Communio Dominus regit me et nihil mihi deerit, in loco pascue ibi me collocauit, super aquam refectionis educauit me.

Complenda Tua nos, quesumus, domine, sancta purificent et operationis tue tibi proficiant esse deuotos. Per dominum nostrum.

Super populum Oremus. Inclinate. Deus, qui sperantibus te misereri potius eligis quam irasci, da nobis digne flere mala, que fecimus, vt tue consolationis gratiam inuenire valeamus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui.

DOMINICA IN PASSIONE

Officium {150}

Iudica me, deus, et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso eripe me, quia tu es deus meus et fortitudo mea.

Psalmus Emitte lucem tuam et veritatem tuam, ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua. **Hic non dicitur Gloria patri sed officium reincipiatur.**

Collecta Quesumus, omnipotens deus, familiam tuam propicius respice, vt te largiente regatur in corpore et te seruante custodiatur in mente. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos.

Fratres: Christus assistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum, id est, non huius creationis. Neque per sanguinem hircorum aut vitulorum sed per proprium sanguinem introiit semel in sancta eterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum aut taurorum et cinis vitule aspersus coinquinatos sanctificat ad emundationem carnis, quantomagis sanguis Christi, qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo, emundabit conscientiam vestram ab operibus mortuis, ad seruiendum deo viuenti? Et ideo noui testamenti mediator est, vt morte intercedente in redemptionem earum preuaricationum, que erant sub priori testamento, repromissionem accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis in Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Eripe me, domine, de inimicis meis, doce me facere voluntatem tuam.

✠ Liberator meus, domine, de gentibus iracundis, ab insurgentibus in me exaltabis me, a viro iniquo eripies me, domine.

Tractus Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea.

✠ Dicat nunc Israel, sepe expugnauerunt me a iuuentute mea.

✠ Etenim non potuerunt mihi, supra dorsum meum fabricauerunt peccatores.

✠ Prolongauerunt iniquitatem sibi, dominus iustus concidet ceruices peccatorum.

Initium sancti euangelij secundum Ioannem. { 151 | c.xx. }

In illo tempore: Dicebat Iesus turbis Iudeorum et principibus sacerdotum: “Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Qui ex deo est, verba dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex deo non estis.” Responderunt ergo Iudei et dixerunt ei: “Nonne bene dicimus⁵⁷ nos, quia Samaritanus es tu et demonium habes?” Respondit Iesus: “Ego demonium non habeo sed honorifico patrem meum et vos inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam meam; est, qui querat et iudicet. Amen, amen dico vobis: si quis sermonem meum seruauerit, mortem non videbit in eternum.” Dixerunt ergo Iudei: “Nunc cognouimus, quia demonium habes. Abraham mortuus est et prophete et tu dicis: ‘Si quis sermonem meum seruauerit, mortem non gustabit in eternum.’ Nunquid tu maior es patre nostro Abraham, qui mortuus est? Et prophete mortui sunt. Quem teipsum facis?” Respondit Iesus: “Si ego glorifico meipsum, gloria mea nihil est. Est pater meus, qui glorificat me, quem vos dicitis, quia deus vester est, et non cognouistis eum. Ego autem noui eum. Et si dixero, quia non noui eum, ero similis vobis mendax. Sed scio eum et sermonem eius seruo. Abraham, pater vester, exultauit, vt videret diem meum, et vidit et gauisus est.” Dixerunt ergo Iudei ad eum: “Quinquaginta annos nondum habes et Abraham vidisti?”

⁵⁷ bene dicimus] benedicimus *missale*

Respondit eis Iesus: “Amen, amen dico vobis: antequam Abraham fieret, ego sum.” Tulerunt ergo lapides, vt iacerent in eum. Iesus autem abscondit se et exiuit de templo.

Offertorium Confitebor tibi, domine, in toto corde meo; retribue seruo tuo, viuam et custodiam sermones tuos, viuifica me secundum verbum tuum, domine.

Secreta Hec munera, domine, quesumus, et vincula nostre prauitatis absoluant et tue nobis misericordie dona concilient. Per dominum.

Communio Hoc corpus, quod pro vobis tradetur, hic calix {152} noui testamenti est in meo sanguine, dicit dominus; hoc facite, quotienscunque sumitis, in meam commemorationem.

Complenda Adesto nobis, domine deus noster, et quos tuis misterijs recreasti, perpetuis defende presidijs. Per dominum nostrum.

FERIA SECUNDA

Officium

Miserere mihi, domine, quoniam conculcauit me homo, tota die bellans tribulauit me.
Psalmus Conculcauerunt me inimici mei tota die, quoniam multi bellantes aduersum me **sine** Gloria patri

Officium reinciatur. Per istam septimanam habeantur in missa quinque collecte.

Oremus. Flectamus.

Collecta Sanctifica, quesumus, domine, nostra ieiunia et cunctarum nobis indulgentiam propicius largire culparum. Leuate. Per dominum.

Lectio Ione prophete.

In diebus illis: Factum est verbum domini ad Ionam prophetam secundo dicens: “Surge et vade in Niniuen, ciuitatem magnam, et predica in ea predicationem, quam ego loquor ad te.” Et surrexit Ionas et abiit in Ninuiem iuxta verbum domini. Et Niniue erat ciuitas magna itinere dierum trium. Et cepit Ionas introire in ciuitatem itinere diei vnus et clamauit et dixit: “Adhuc quadraginta dies et Niniue subuertetur.” Et crediderunt viri Niniuite in domino et predicauerunt ieiunium et vestiti sunt saccis a maiore vsque ad minorem. Et peruenit verbum domini ad regem Niniue et surrexit de solio suo et abiecit vestimentum suum a se et indutus est sacco et sedit in cinere et clamauit et dixit: “In Niniue ex ore regis et principum eius dicens: Homines et iumenta et boues et pecora non gustent quidquam nec pascantur. Et operiantur saccis homines et iumenta clament ad dominum deum in fortitudine. Et conuertatur vir a via sua mala et ab iniquitate, que est in manibus eorum. Quis scit, si conuertatur et ignoscat deus et reuertatur a furore ire sue et non peribimus.” Et vidit deus opera

{ 153 | c.xxi. } eorum, quia conuersi sunt a via sua mala, et misertus est populo suo dominus deus noster.

Graduale Deus, exaudi orationem meam, auribus percipe verba oris mei.

V Deus, in nomine tuo saluum me fac et in virtute tua libera me.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Miserunt principes et pharisei ministros, vt apprehenderent Iesum. Dixit ergo Iesus: “Adhuc modicum tempus vobiscum sum et vado ad eum, qui misit me. Queritis me et non inuenietis, et vbi sum ego, vos non potestis venire.” Dixerunt ergo Iudei ad semetipsos: “Quo hic iturus est, quia non inueniemus eum? Nunquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes? Quis est hic sermo, quem dixit: ‘Queritis me et non inuenietis et vbi sum ego, vos non potestis venire?’” In nouissimo autem die magno festiuitatis stabat Iesus et clamabat dicens: “Si quis sitit, veniat ad me et bibat. Qui credit in me, sicut dicit scriptura, flumina de ventre eius fluent aque viue.” Hoc autem dixit de spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.

Offertorium Domine, conuertere et eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam.

Secreta Concede nobis, domine deus noster, vt hec hostia salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum et tue propiciatio maiestatis. Per dominum.

Communio Dominus virtutum ipse est rex glorie.

Complenda Sacramenti tui, quesumus, domine, participatio salutaris et purificationem nobis prebeat et medelam. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **Da**, quesumus, domine, populo tuo salutem mentis et corporis, vt bonis operibus inherendo tua semper mereatur protectione defendi. Per dominum nostrum.

FERIA TERTIA

Officium

Expecta dominum, viriliter age, confortetur cor tuum, et sustine dominum.

Psalmus Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo. Oremus. Flectamus genua.

Collecta { 154 } **Nostra** tibi, quesumus, domine, sint accepta ieiunia, que nos et expiando gratie tue dignos efficiant et ad remedia perducant eterna. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitatem spiritus sancti.

Lectio Danielis prophete.

In diebus illis: Congregati sunt Babilonij ad regem et dixerunt ei: “Trade nobis Danielelem, qui Bel destruxit et draconem interfecit. Alioquin interficiemus te et domum tuam.” Uidit ergo rex, quod irruerent in eum vehementer, et necessitate compulsus tradidit eis Danielelem. Qui miserunt eum in lacum leonum et erat ibi diebus sex. Porro in lacu erant leones septem et dabantur eis quotidie duo corpora et due oues. Et tunc non data sunt eis, vt deuorarent Danielelem. Erat autem Abbacuc propheta in Iudea et ipse coxerat pulmentum et intriuerat panes in alueolo et ibat in campum, vt ferret messoribus. Dixitque angelus domini ad Abbacuc: “Fer prandium, quod habes, in Babilonem Danieli, qui est in lacu leonum.” Et dixit Abbacuc: “Domine, Babilonem non vidi et lacum nescio.” Et apprehendit eum angelus domini in vertice eius et portauit eum capillo capitis sui posuitque eum in Babilonem super lacum in impetu spiritus sui. Et clamauit Abbacuc dicens: “Daniel, serue dei, tolle prandium, quod misit tibi deus.” Et ait Daniel: “Recordatus es enim mei, domine deus meus, et non dereliquisti diligentes te.” Surgensque Daniel commedit. Porro angelus domini restituit Abbacuc confestim in locum suum. Uenit ergo rex die septima, vt lugeret Danielelem. Et venit ad lacum et introspectit et ecce Daniel sedens in medio leonum. Et clamauit rex voce magna dicens: “Magnus est dominus deus Danielis!” Et extraxit eum de lacu. Illos autem, qui perditionis eius causa fuerant, intromisit in lacum et deuorati sunt in momento coram eo. Tunc rex ait: “Paeant habitantes in vniuersa⁵⁸ terra deum Danielis, quia ipse { 155 | c.xxij. } est liberator et saluator faciens signa et mirabilia in celo et in terra, qui liberauit Danielelem de lacu leonum.”

Graduale Discerne causam meam, domine, ab homine iniquo et doloso eripe me.

V Emitte lucem tuam et veritatem tuam, ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Ambulabat Iesus in Galileam. Non enim volebat in Iudeam ambulare, quia querebant eum Iudei interficere. Erat autem in proximo dies festus Iudeorum scenophegia. Dixerunt autem ad eum fratres eius: “Transi hinc et vade in Iudeam, vt et discipuli tui videant opera tua, que facis. Nemo quippe in occulto quid facit et querit ipse in palam esse. Si hec facis, manifesta teipsum in mundo.” Neque enim fratres eius credebant in eum. Dicit ergo eis Iesus: “Tempus meum nondum aduenit, tempus autem vestrum semper est paratum. Non potest mundus odisse vos, me autem odit, quia ego testimonium perhibeo de illo, quia opera eius mala sunt. Uos ascendite ad diem festum hunc, ego autem non ascendo ad diem festum istum, quia meum tempus nondum impletum est.” Hec cum dixisset, ipse mansit in Galilea. Ut autem ascenderunt fratres eius, tunc et ipse ascendit ad diem festum non manifeste sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant eum in die festo et dicebant: “Ubi est ille?” Et murmur multus erat de eo in turba. Quidam autem dicebant, quia

⁵⁸ vniuersa] vniutrsa *missale*

“Bonus est,” alij autem dicebant: “Non, sed seducit turbas.” Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Iudeorum.

Offertorium Sperent in te omnes, qui nouerunt nomen tuum, domine, quoniam non derelinquis querentes te; psallite domino, qui habitat in Syon, quoniam non est oblitus orationem pauperis.

Secreta Hostias tibi, domine, deferimus immolandas, que temporalem consolationem significant, vt promissa certius non desperemus eterna. Per dominum.

Communio Redime me, deus Israel, { 156 } ex omnibus angustijs meis.

Complenda Da, quesumus, omnipotens deus, vt que diuina sunt iugiter exequentes donis mereamur celestibus propinquare. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. Da nobis, domine, quesumus, perseuerantem in tua voluntate famulatum, vt et in diebus nostris et merito et numero populus tibi seruiens augeatur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

Liberator meus de gentibus iracundis, ab insurgentibus in me exaltabis me, a viro iniquo eripies me, domine.

Psalmus Diligam te, domine, fortitudo mea; dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus. Oremus. Flectamus.

Collecta Sanctificato hoc ieiunio, deus, tuorum corda fidelium, miserator, illustra et quibus deuotionis prestas effectum, prebe supplicantibus pium benignus auditum. Leuate. Per dominum nostrum.

Lectio libri Leuitici.

In diebus illis: Locutus est dominus ad Moysen dicens: “Loquere ad vniuersum cetum filiorum Israel et dices ad eos: ‘Ego dominus deus vester. Non facietis furtum, non mentiemini nec decipiet⁵⁹ vnusquisque proximum suum. Non periurabis in nomine meo nec pollues nomen dei tui; ego dominus. Non facies calumpniam proximo tuo nec vi opprimes eum. Non morabitur opus mercennarij tui apud te vsque mane. Non maledices surdo nec coram ceco pones offendiculum sed timebis dominum deum tuum, quia ego sum dominus. Non facies quod iniquum est nec iniuste iudicabis. Non consideres personam pauperis nec honores vultum potentis. Iuste iudica proximo tuo. Non eris criminator nec susurro in populis. Non stabis contra sanguinem proximi tui; ego

⁵⁹ decipiet] decipiat *missale*

dominus. Nec oderis fratrem tuum in corde tuo sed publice argue eum, ne habeas super illo peccatum. Non queres ultionem nec memor eris iniurie ciuium tuorum. Diliges proximum tuum sicut teipsum. Ego dominus; leges meas { 157 | c.xxiiij. } custodite. Ego enim sum dominus deus vester.”

Graduale Exaltabo te, domine, quoniam suscepisti me nec delectasti inimicos meos super me.

✠ Domine deus meus, clamaui ad te et sanasti me, domine, abstraxisti ab inferis animam meam, saluasti me a descendentibus in lacum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Facta sunt encenia in Hierosolimis et hyems erat et ambulabat Iesus in templo, in porticu Salomonis. Circumderunt ergo eum Iudei et dicebant ei: “Quousque animam nostram tollis? Si tu es Christus, dic nobis palam.” Respondit eis Iesus: “Loquor vobis et non creditis. Opera, que ego facio in nomine patris mei, hec testimonium perhibent de me. Sed vos non creditis, quia non estis ex ouibus meis. Oues mee vocem meam audiunt et ego cognosco eas et sequuntur me. Et ego vitam eternam do eis et non peribunt in eternum et non rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit mihi, maius omnibus est et nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater vnum sumus.” Sustulerunt lapides Iudei, vt lapidarent eum. Respondit eis Iesus: “Multa opera bona ostendi vobis ex patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis?” Responderunt ei Iudei: “De bono opere non lapidamus te sed de blasphemia et quia tu, homo cum sis, facis teipsum deum.” Respondit eis Iesus: “Nonne scriptum est in lege vestra, quia ‘Ego dixi: dij estis’? Si illos dixit deos, ad quos sermo dei factus est, et non potest solui scriptura, quam pater sanctificauit et misit in mundum, vos dicitis, quia ‘Blasphemias,’ quia dixi: ‘Filius dei sum’? Si non facio opera patris mei, nolite credere mihi. Si autem facio et si mihi non vultis credere, operibus credite, vt cognoscatis et credatis, quia in me est pater et ego in patre.”

Offertorium Eripe me de inimicis meis, deus meus, et ab insurgentibus meis libera me, domine.

Secreta Annue, misericors deus, vt hostias placationis et laudis { 158 } sincero tibi deferamus obsequio. Per dominum.

Communio Lauabo inter innocentes manus meas et circuibo altare tuum, domine, vt audiam vocem laudis tue, vt enarrem vniuersa mirabilia tua.

Complenda Celestis doni benedictione percepta supplices te, deus omnipotens, deprecamur, vt hoc idem nobis et sacramenti causa sit et salutis. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. Adesto supplicationibus nostris, omnipotens deus, vt quibus fiduciam sperande pietatis indulges, consuete misericordie tribue benignus effectum. Per dominum.

FERIA QUINTA

Officium

Omnia, que fecisti nobis, domine, in vero iudicio, fecisti, quia peccauimus tibi et mandatis tuis non obediimus, sed da gloriam nomini tuo et fac nobiscum secundum multitudinem misericordie tue.

Psalmus Magnus dominus et laudabilis nimis in ciuitate dei nostri in monte sancto eius. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt dignitas conditionis humane per immoderantiam sauciata medicinalis parcimonie studio reformetur. Leuate. Per dominum.

Lectio Danielis prophete.

In diebus illis: Orauit Daniel ad dominum dicens: “Domine deus, ne despicias populum tuum neque auferas misericordiam tuam a nobis propter Abraham, dilectum tuum, et Ysaac, seruum tuum, et Israel sanctum tuum, quibus locutus es pollicens, quod multiplicares semen eorum sicut stellas celi et sicut arenam, que est in littore maris, quia, domine, imminuti⁶⁰ sumus plusquam omnes gentes sumusque humiles in vniuersa terra hodie propter peccata nostra. Et non est in tempore hoc princeps et propheta et dux neque holocaustum neque sacrificium neque oblatio neque incensum neque locus primitiarum coram te, vt possimus inuenire misericordiam, sed in animo contrito et spiritu humilitatis suscipiamur. Sicut in holocausto arietum et taurorum et sicut in milibus agnorum pinguium, sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, vt placeat tibi, quoniam non est confusio { 159 | c.xxiiij. } confidentibus in te. Et nunc sequimur in toto corde et timemus te et querimus faciem tuam, domine, nec confundas nos sed fac nobiscum iuxta mansuetudinem tuam et secundum multitudinem misericordie tue. Et erue nos in mirabilibus tuis et da gloriam nomini tuo, domine, et confundantur omnes, qui ostendunt seruis tuis mala. Confundantur in omni potentia tua et robur eorum conteratur. Et scient, quia tu es dominus deus solus et gloriosus super omnem terram dominus deus noster.”

Graduale Tollite hostias et introite in atria eius, adorate dominum in aula sancta eius.

V Reuelabit dominus condensa et in templo eius omnes dicent gloriam.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Cum audissent quidam de turba sermones Iesu, dicebant: “Hic est vere propheta.” Alij dicebant: “Hic est Christus.” Quidam autem dicebant: “Nunquid a Galilea Christus venit? Nonne scriptura dicit, quia ‘ex semine Daud et de Bethleem castello, vbi erat Daud, venit

⁶⁰ imminuti] immuniti *missale*

Christus?”” Dissensio itaque facta est in turba propter eum. Quidam autem ex eis volebant apprehendere eum sed nemo misit super eum manus. Uenerunt ergo ministri ad pontifices et phariseos, quibus illi dixerunt: “Quare non adduxistis eum?” Responderunt ministri: “Nunquam sic locutus est homo, sicut hic loquitur.” Responderunt ergo eis pharisei: “Nunquid et vos seducti estis? Nunquid aliquis ex principibus credidit in eum, aut ex phariseis? Sed turba hec, que non nouit legem, maledicti sunt.” Dicit Nicodemus ad eos (ille, qui venerat ad Iesum nocte, qui vnus erat ex ipsis): “Nunquid lex nostra iudicat hominem, nisi audierit ab ipso prius et cognouerit, quid faciat?” Responderunt et dixerunt ei: “Nunquid et tu Galileus es? Scrutare scripturas et vide, quia propheta a Galilea non surget.” Et reuersi sunt, vnusquisque in domum suam.

Offertorium Super flumina Babilonis, illic sedimus et fleuimus, dum { 160 } recordaremur tui, Syon.

Secreta Domine deus noster, qui in hijs potius creaturis, quas ad fragilitatis nostre subsidium condidisti, tuo quoque nomini munera iussisti dicanda constitui, tribue, quesumus, vt et vite nobis presentis auxilium et eternitatis efficiant sacramentum. Per dominum.

Communio Memento verbi tui seruo tuo, domine, in quo mihi spem dedisti; hec me consolata est in humilitate mea.

Complenda Quod ore sumpsimus, domine, pura mente capiamus et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate. **Esto**, quesumus, domine, propicius plebi tue, vt que tibi non placent respuentes tuorum potius repleantur delectationibus mandatorum. Per dominum nostrum.

FERIA SEXTA

Officium

Miserere mihi, domine, quoniam tribulor, libera me et eripe me de manibus inimicorum meorum; et a persequentibus me, domine, non confundar, quoniam inuocaui te.

Psalmus In te, domine, speraui, non confundar in eternum, in iusticia tua libera me. Oremus. Flectamus.

Collecta Cordibus nostris, quesumus, domine, gratiam tuam benignus infunde, vt peccata nostra castigatione voluntaria cohibentes temporaliter potius maceremur quam supplicijs deputemur eternis. Leuate. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

In diebus illis: Dixit Hieremias: Domine, omnes, qui te derelinquunt, confundentur. Recedentes a te in terra scribentur, quoniam dereliquerunt venam aquarum viuientium dominum. Sana me, domine, et sanabor, saluum me fac et saluus ero, quoniam laus mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me:

“Ubi est verbum domini? Ueniat.” Et ego non sum turbatus te pastorem sequens et diem hominis non desideravi, tu scis. Quod egressum est de labijs meis, rectum in conspectu tuo fuit. Non sis tu mihi formidini, spes mea in die afflictionis. Confundantur qui me persequuntur, et non confundar ego. Paueant illi {161 | d.i.} et non paueam ego. Induc super illos diem afflictionis et duplici contritione contere eos, domine deus noster.

Graduale Pacifice loquebantur inimici mei et in ira molesti erant mihi.

✠ Uidisti, domine deus meus, ne sileas, ne discedas a me.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Collegerunt pontifices et pharisei consilium aduersus Iesum et dicebant: “Quid facimus, quia hic homo multa signa facit? Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum. Et venient Romani et tollent nostrum locum et gentem.” Unus autem ex ipsis Cayphas nomine, cum esset pontifex anni illius, dixit eis: “Uos nescitis quidquam nec cogitatis, quia expedit vobis, vt vnus homo moriatur pro populo et non tota gens pereat.” Hoc autem a semetipso non dixit, sed cum esset pontifex anni illius, prophetauit, quia Iesus moriturus erat pro gente et non tantum pro gente, sed vt filios dei, qui erant dispersi, congregaret in vnum. Ab illo ergo die cogitauerunt, vt interficerent eum. Iesus autem iam non palam ambulabat apud Iudeos sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitatem, que dicitur Effrem, et ibi morabatur cum discipulis suis.

Offertorium Benedictus es, domine; doce me iustificationes tuas et non tradas calumniantibus me superbis et respondebo exprobrantibus mihi verbum.

Secreta Presta, quesumus, misericors deus, vt digne tuis seruire semper altaribus mereamur et eorum perpetua participatione saluari. Per dominum.

Communio Ne tradideris me, domine, in manibus persequentium me, quia insurrexerunt in me testes iniqui et mentita est iniquitas sibi.

Complenda Sumpti sacrificij, domine, perpetua nos tuitio non derelinquat et noxia semper a nobis cuncta depellat. Per dominum.

Super populum Inclinate capita vestra deo. **C**oncede, quesumus, omnipotens deus, vt qui protectionis tue gratiam querimus, liberati a malis omnibus segura tibi mente seruiamus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

SABBATO

Officium Iudica me, deus c.xix. Oremus. Flectamus.

Collecta Proficiat, quesumus, domine, plebs tibi dicata pie deuotio{162}nis affectu, vt sacris actionibus erudita quanto maiestati tue sit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Leuate. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

In diebus illis: Dixerunt impij Iudei ad inuicem: “Uenite cogitemus contra iustum cogitationes. Non enim peribit lex a sacerdote neque consilium a sapiente nec sermo a propheta. Uenite et percutiamus eum lingua et non attendamus ad vniuersos sermones eius.” Attende, domine, ad me et audi voces aduersariorum meorum. Nunquid redditur pro bono malum, quia foderunt foueam anime mee? Recordare, quod steterim in conspectu tuo, vt loquerer pro eis bonum et auerterem indignationem tuam ab eis. Propterea da filios eorum in famem et deduc eos in manus gladij. Fiant vxores eorum absque liberis et vidue et viri earum interficiantur morte. Iuuenes eorum confodiantur gladio in prelio, audiatur clamor de domibus eorum. Adduces enim super eos latronem repente, quia foderunt foueam, vt caperent me, et laqueos absconderunt pedibus meis. Tu autem, domine, scis omne consilium eorum aduersum me in mortem. Ne propicieris iniquitati eorum et peccatum eorum a facie tua non deleatur. Fiant corruentes in conspectu tuo in tempore furoris tui, domine deus noster.

Graduale Eripe me, domine **c.xix.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Subleuatis Iesus oculis in celum dixit: “Pater, venit hora, clarifica filium tuum, vt filius tuus clarificet te, sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, vt omne, quod dedisti ei, det eis vitam eternam. Hec est autem vita eterna, vt cognoscant te solum verum deum, et quem misisti, Iesum Christum. Ego te clarificaui super terram, opus consummaui, quod dedisti mihi, vt faciam. Et nunc clarifica me tu, pater, apud te ipsum claritate, quam habui, priusquam mundus esset apud te. Manifestaui nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo. Tui erant et eos mihi dedisti et sermonem tuum serua{163 | d.ij.}uerunt. Nunc cognouerunt, quia que dedisti mihi, abs te sunt, quia verba, que dedisti mihi, dedi eis. Et ipsi acceperunt et cognouerunt vere, quia a te exiui, et crediderunt, quia tu me misisti. Ego pro eis rogo; non pro mundo rogo sed pro hijs, quos dedisti mihi, quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo et hij in mundo sunt et ego ad te venio. Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, vt sint vnum, sicut et nos. Cum essem cum eis, ego seruaui eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodiui et nemo ex hijs perijt nisi filius perditionis, vt scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio et hec loquor in mundo, vt habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis

sermonem tuum et mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut et ego non sum de mundo. Non rogo, vt tollas eos de mundo sed vt serues eos a malo. De mundo non sunt, sicut et ego non sum de mundo. Sanctifica eos in veritate tua. Sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum. Et pro eis ego sanctifico meipsum, vt sint et ipsi sanctificati in veritate. Non pro hijs autem rogo tantum sed et pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me, vt omnes vnum sint, sicut tu, pater, in me et ego in te, vt et ipsi in nobis sint vnum et mundus credat, quia tu me misisti. Et ego claritatem, quam dedisti mihi, dedi eis, vt sint vnum, sicut et nos vnum sumus. Et ego in eis et tu in me, vt sint consummati in vnum et cognoscat mundus, quia tu me misisti et dilexisti eos, sicut et me dilexisti. Pater, quos dedisti mihi volo, vt vbi ego sum, et illi sint mecum, vt videant claritatem meam, quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Pater iuste, mundus te non cognouit, ego autem te cognoui. Et hij cognouerunt, quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum et notum faciam, vt dilectio, qua dilexisti me, in ipsis sit et ego in ipsis.”

Offertorium { 164 } **Confitebor c.xx.**

Secreta A cunctis nos, domine, reatibus, quesumus, et periculis propiciatus absolue, quos tanti misterij tribuis esse consortes. Per dominum.

Communio Hoc corpus **c.xx.**

Complenda Diuini muneris satiati largitate quesumus, domine deus noster, vt huius semper participatione viuamus. Per dominum.

Super populum Oremus. Inclinate capita. **T**ueatur, quesumus, domine, dextera tua populum tuum deprecantem, vt purificatum dignanter erudiat, vt consolatione presenti ad futura bona proficiat. Per dominum noctrum Iesum Christum, filium.

DOMINICA IN RAMIS PALMARUM

Domine, ne longe facias auxilium tuum a me, ad defensionem meam aspice, libera me de ore leonis et a cornibus vnicornium humilitatem meam.

Psalmus Deus, deus meus, respice in me, quare me dereliquisti longe a salute mea? **Officium** **reincipiatur.**

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum saluatorem nostrum carnem sumere et crucem subire fecisti, concede propicius, vt et patientie ipsius habere documenta et resurrectionis eius consortia mereamur. Qui tecum viuuit et regnat.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Philippenses.

Fratres:⁶¹ Hoc sentite in vobis, quod et in Christo Iesu, qui cum in forma dei esset, non rapinam arbitratus est esse se equalem deo, sed semetipsum exinaniuit formam serui accipiens in similitudinem hominum factus et habitu inuentus vt homo. Humiliauit semetipsum factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et deus illum exaltauit et donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu omne genu flectatur celestium, terrestrium et infernorum et omnis lingua confiteatur, quia dominus Iesus Christus in gloria est dei patris.⁶²

Graduale Tenuisti manum dexteram meam, in voluntate tua deduxisti me et cum gloria assumpsisti me.

Ÿ Quam { 165 | d.iiij. } bonus Israel deus rectis corde; mei autem pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei, quia zelauit in peccatoribus pacem peccatorum videns.

Tractus Deus, deus meus, respice in me, quare me dereliquisti?

Ÿ Longe a salute mea verba delictorum meorum.

Ÿ Deus meus, clamabo per diem nec exaudies, et nocte et non ad insipientiam mihi.

Ÿ Tu autem in sancto habitas, laus Israel, in te sperauerunt patres nostri, sperauerunt et liberasti eos.

Ÿ Ad te clamauerunt et salui facti sunt, in te sperauerunt et non sunt confusi.

Ÿ Ego autem sum vermis et non homo, opprobrium hominum et abiectio plebis.

Ÿ Omnes, qui videbant me, aspernabantur me; locuti sunt labijs et mouerunt caput.

Ÿ Sperauit in domino, eripiat eum, saluum faciat eum, quoniam vult eum.

Ÿ Ipsi vero considerauerunt et inspexerunt me, diuiserunt sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortem.

Ÿ Libera me de ore leonis et a cornibus vnicornium humilitatem meam.

Ÿ Qui timetis dominum, laudate eum, vniuersum semen Iacob, glorificate eum.

Ÿ Annunciabitur domino generatio ventura et annuntiabunt celi iusticiam eius.

Ÿ Populo, qui nascetur, quem fecit dominus.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Sic cantande sunt omnes passiones: a alta voce, quia verba sunt Iudeorum vel discipulorum. t tonaliter, quia verba sunt Christi. m media voce, quia verba sunt euangeliste.

m Passio domini nostri Iesu Christi secundum Matheum.

Sine Gloria tibi.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: **t** “Scitis, quia post biduum pascha fiet et filius hominis tradetur, vt crucifigatur.” **m** Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium principis sacerdotum, qui dicebatur Cayphas, et consilium fecerunt, vt Iesum dolo tenerent et occiderent. Dicebant autem: **a** “Non in die festo,” **m** ne forte tumultus fieret in

⁶¹ Fratres] Iratres *missale*

⁶² patris] patris *missale*

populo. Cum autem esset Iesus in Bethania in domo Symonis leprosi, accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti preciosi et effudit super caput eius recumbentis. Uidentes autem discipuli {166} indignati sunt dicentes: **a** “Ut quid perditio hec? Potuit enim istud venundari multo et dari pauperibus.” **m** Sciens autem Iesus ait illis: **t** “Quid molesti estis huic mulieri? Opus enim bonum operata est in me. Nam semper pauperes habetis vobiscum, me autem non semper habebitis. Mittens enim hec hoc unguentum in corpus meum ad sepeliendum me fecit. Amen dico vobis: vbicumque predicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo, dicetur et quod hec fecit in memoriam eius.” **m** Tunc abiit vnus de duodecim, qui dicitur Iudas Scharioth, ad principes sacerdotum et ait illis: **a** “Quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam?” **m** At illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde querebat oportunitatem, vt traderet eum. Prima autem die azimorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes: **a** “Ubi vis paremus tibi comedere pascha?” **m** At Iesus dixit eis: **t** “Ite in ciuitatem ad quendam et dicite ei: ‘Tempus meum prope est, apud te facio pascha cum discipulis meis.’” **m** Et fecerunt discipuli, sicut constituit illis Iesus, et parauerunt pascha. Uespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis suis et edentibus illis dixit: **t** “Amen dico vobis, quia vnus vestrum me traditurus est.” **m** Et contristati valde ceperunt singuli dicere: **a** “Nunquid ego sum, domine?” **m** At ille respondens ait: **t** “Qui intingit mecum manum in parapside, hic me tradet. Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de illo. Ue autem homini illi, per quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille.” **m** Respondens autem Iudas, qui tradidit eum, dixit: **a** “Nunquid ego sum, domine?” **m** Ait illi: **t** “Tu dixisti.” **m** Cenantibus autem eis accepit Iesus panem et benedixit ac fregit et dedit discipulis suis dicens: **t** “Accipite et comedite. Hoc est corpus meum.” **m** Et accipiens calicem gratias egit et dedit illis dicens: **t** “Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus noui testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem {167 | **d.iiij.**} peccatorum. Dico autem vobis: non bibam ammodo de hoc genimine vitis vsque in diem illum, cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei.” **m** Et hymno dicto exierunt in montem Oliueti. Tunc dicit illis Iesus: **t** “Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte. Scriptum est enim: Percutiam pastorem et dispergentur oues gregis. Postquam autem resurrexero, precedam vos in Galileam.” **m** Respondens autem Petrus ait illi: **a** “Et si omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor.” **m** Ait illi Iesus: **t** “Amen dico tibi, quia in hac nocte, antequam gallus cantet, ter me negabis.” **m** Ait illi Petrus: **a** “Etiam si oportuerit me mori tecum, non te negabo.” **m** Similiter et omnes discipuli dixerunt. Tunc venit Iesus cum illis in villam, que dicitur Gethsemani, et dixit discipulis suis: **t** “Sedete hic, donec vadam illuc et orem.” **m** Et assumpto Petro et duobus filijs Zebedei cepit contristari et mestus esse. Tunc ait illis Iesus: **t** “Tristis est anima mea vsque ad mortem. Sustinete hic et vigilate mecum.” **m** Et progressus pusillum procidit in faciem suam orans et dicens: **t** “Mi pater, si possibile est, transeat a me calix iste.

Ueruntamen non sicut ego volo sed sicut tu.” **m** Et venit ad discipulos suos et inuenit eos dormientes. Et dicit Petro: **t** “Sic non potuistis vna hora vigilare mecum. Uigilate et orate, vt non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.” **m** Iterum secundo abiit et orauit dicens: **t** “Pater mi, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.” **m** Et venit iterum et inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati. Et relictis illis iterum abiit et orauit tertio eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos et dicit illis: **t** “Dormite iam et requescite. Ecce appropinquabit hora et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surgite, eamus. Ecce appropinquabit, qui me tradet.” **m** Ad{168}huc eo loquente ecce Iudas, vnus de duodecim, venit et cum eo turba multa cum gladijs et fustibus missi a principibus sacerdotum et senioribus populi. Qui autem tradidit eum dedit eis signum dicens: **a** “Quemcunque osculatus fuero, ipse est: tenete eum.” **m** Et confestim accedens ad Iesum dixit: **a** “Aue rabbi.” **m** Et osculatus est eum dixitque illi Iesus: **t** “Amice, ad quid venisti?” **m** Tunc accesserunt et manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum. Et ecce vnus ex hijs, qui erant cum Iesu, extendens manum exemit gladium suum et percutiens seruum principis sacerdotum amputauit auriculam eius dexteram. Tunc ait illi Iesus: **t** “Conuerte gladium tuum in locum suum. Omnes enim, qui acceperint gladium, gladio peribunt. An putas, quia non possum rogare patrem meum et exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scripture, quia sic oportet fieri?” **m** In illa hora dixit Iesus turbis: **t** “Tanquam ad latronem existis cum gladijs et fustibus comprehendere me. Quotidie apud vos sedebam docens in templo et non me tenuistis.” **m** Hoc autem totum factum est, vt adimplerentur scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. At illi tenentes Iesum duxerunt ad Caypham, principem sacerdotum, vbi scribe et seniores conuenerant. Petrus autem sequebatur eum a longe vsque in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro sedebat cum ministris, vt videret finem. Principes autem sacerdotum et omne concilium querebant falsum testimonium contra Iesum, vt eum morti traderent. Et non inuenerunt, cum multi falsi testes accessissent. Nouissime autem venerunt duo falsi testes et dixerunt: **a** “Hic dixit: ‘Possum destruere templum dei et post triduum reedificare illud.’” **m** Et surgens princeps sacerdotum ait illi: **a** “Nihil respondes ad ea, que isti aduersum te testificantur?” **m** Iesus autem {169 | d.v.} tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi: **a** “Adiuuro te per deum viuum, vt dicas nobis, si tu es Christus, filius dei.” **m** Dicit illi Iesus: **t** “Tu dixisti. Ueruntamen dico vobis: ammodo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis dei et venientem in nubibus celi.” **m** Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens: **a** “Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus? Ecce nunc audistis blasphemiam. Quid vobis videtur?” **m** At illi respondentes dixerunt: **a** “Reus est mortis.” **m** Tunc expuerunt in faciem eius et colaphis eum ceciderunt. Alij autem palmas in faciem eius dederunt dicentes: **a** “Prophetiza nobis, Christe, quis est, qui te percussit.” **m** Petrus vero sedebat

foris in atrio. Et accessit ad eum vna ancilla dicens: **a** “Et tu cum Iesu Galileo eras.” **m** At ille negavit coram omnibus dicens: **a** “Nescio, quid dicis.” **m** Exeunte autem illo ianuam vidit eum alia ancilla et ait hijs, qui erant ibi: **a** “Et hic erat cum Iesu Nazareno.” **m** Et iterum negavit cum iuramento, quia “Non novi hominem.” Et post pusillum accesserunt qui stabant et dixerunt Petro: **a** “Uere et tu ex illis es. Nam et loquela tua manifestum te facit.” **m** Tunc cepit detestari et iurare, quia non novisset hominem. Et continuo gallus cantavit. Et recordatus est Petrus verbi Iesu, quod dixerat: ‘Priusquam gallus cantet, ter me negabis.’ Et egressus foras fleuit amare. Mane autem facto consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi aduersus Iesum, vt eum morti traderent. Et vinctum adduxerunt eum et tradiderunt Pontio Pylato presidi. Tunc videns Iudas, qui eum tradidit, quod damnatus esset, penitentia ductus retulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus dicens: **a** “Peccaui tradens sanguinem iustum.” **m** At illi dixerunt: **a** “Quid ad nos? Tu videris.” **m** Et proiectis argenteis in templo recessit et abiens {170} laqueo se suspendit. Principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt: **a** “Non licet mittere eos in corbanam, quia precium sanguinis est.” **m** Consilio autem inuito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille Acheldemach, hoc est ‘ager sanguinis’, vsque in hodiernum diem. Tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem: ‘Et acceperunt triginta argenteos precium apreciati, quem appreciauerunt a filijs Israel, et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi dominus.’ Ihesus autem stetit ante presidem et interrogavit eum preses dicens: **a** “Tu es rex Iudeorum?” **m** Dicit ei Iesus: **t** “Tu dicis.” **m** Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus, nihil respondit. Tunc dicit ei Pylatus: **a** “Non audis quanta aduersum te dicunt testimonia?” **m** Et non respondit ei ad vllum verbum, ita vt miraretur preses vehementer. Per diem autem solemnem consueuerat preses dimittere populo vnum vinctum, quem voluissent. Habebat autem tunc vnum vinctum insignem, qui dicebatur Barrabas, qui propter homicidium missus fuerat in carcerem. Congregatis ergo illis dixit Pylatus: **a** “Quem vultis dimittam vobis: Barrabam an Iesum, qui dicitur Christus?” **m** Sciebat enim, quod per inuidiam tradidissent eum. Sedente autem illo pro tribunali misit ad eum vxor eius dicens: **a** “Nihil tibi et iusto illi. Multa enim passa sum hodie per visum propter eum.” **m** Principes autem sacerdotum et seniores persuaserunt populis, vt peterent Barrabam, Iesum vero perderent. Respondens autem preses ait illis: **a** “Quem vultis vobis de duobus dimitti?” **m** At illi dixerunt: **a** “Barrabam.” **m** Dicit illis Pilatus: **a** “Quid igitur faciam de Iesu, qui dicitur Christus?” **m** Dicunt omnes: **a** “Crucifigatur.” **m** Ait illis preses: **a** “Quid enim mali fe{171 | d.vi.}cit iste?” **m** At illi magis clamabant dicentes: **a** “Crucifigatur.” **m** Uidens autem Pylatus, quia nihil proficeret sed magis tumultus fieret, accepta aqua lauit manus coram populo dicens: **a** “Innocens ego sum a sanguine iusti huius; vos videritis.” **m** Et respondens vniuersus populus dixit: **a** “Sanguis eius super nos et super filios nostros.” **m** Tunc

dimisit illis Barrabam. Iesum vero flagellatum tradidit eis, vt crucifigeretur. Tunc milites presidis suscipientes Iesum in pretorium congregauerunt ad eum vniuersam cohortem. Et exuentes eum clamidem coccineam circundederunt ei. Et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius et arundinem in dextera eius et genuflexo ante eum illudebant ei dicentes: **a** “Aue rex Iudeorum.” **m** Et expuentes in eum acceperunt arundinem et percutiebant caput eius. Et postquam illuserunt ei, exuerunt eum clamide et induerunt eum vestimentis eius et duxerunt eum, vt crucifigerent. Exeuntes autem inuenerunt hominem Cyreneum venientem obuiam sibi nomine Symonem. Hunc angariauerunt, vt tolleret crucem eius. Et venerunt in locum, qui dic*itur* Golgota, quod est ‘caluarie locus’. Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum. Et cum gustasset, noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diuiserunt vestimenta eius sortem mittentes, vt adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem: ‘Diuiserunt sibi vestimenta mea et super vestem meam miserunt sortem.’ Et sedentes seruabant eum. Et posuerunt super caput eius causam ipsius scriptam: ‘Hic est Iesus, rex Iudeorum’. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones, vnus a dextris et vnus a sinistris. Pretereuntes autem blasphemabant eum mouentes capita sua et dicentes: **a** “Uach qui destruis templum dei et in triduo reedificas illud. Salua te ipsum, si filius dei es. Descende de cruce.” **m** Similiter et principes sacerdotum illudentes cum {172} scribis et senioribus dicebant: **a** “Alios saluos fecit, seipsum non potest saluum facere. Si rex Israel est, descendat nunc de cruce et credimus ei. Confidit in deo, liberet eum nunc, si vult. Dixit enim, quia ‘Filius dei sum’.” **m** Idipsum autem et latrones, qui crucifixi erant cum eo, improperebant ei. A sexta autem hora tenebre facte sunt super vniuersam terram vsque ad horam nonam. Et circa horam nonam exclamauit Iesus voce magna dicens: **t** “Hely, Hely, lamazabathani?” hoc est, “Deus meus, deus meus, vt quid dereliquisti me?” **m** Quidam autem illic stantes et audientes dicebant: **a** “Helyam vocat iste.” **m** Et continuo currens vnus ex eis acceptam spongiam impleuit aceto et imposuit arundini et dabat ei bibere. Ceteri vero dicebant: **a** “Sine videamus, an veniat Helyas liberans eum.” **m** Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum. **✠** Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo vsque deorsum. Et terra mota est et petre scisse sunt et monumenta aperta sunt et multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt. Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerunt in sanctam ciuitatem et apparuerunt multis. Centurio autem et qui cum eo erant custodientes Iesum viso terremotu et hijs, que fiebant, timuerunt valde dicentes: **a** “Uere filius dei erat iste.” **m** Erant autem ibi multe mulieres a longe, que secute erant Iesum a Galilea ministrantes ei. Inter quas erat Maria Magdalene et Maria, Iacobi et Ioseph mater, et mater filiorum Zebedei. Cum sero autem factum esset, venit quidam homo diues ab Arimathia nomine Ioseph, qui et ipse discipulus erat Iesu. Hic accessit ad Pylatum et petijt corpus Iesu. Tunc Pylatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore Ioseph inuoluit in syndone munda et posuit illud in monumento suo nouo, quod

exciderat in petra. Et aduoluit saxum magnum ad hostium monumenti et abijt. Erant autem ibi Maria Magdalene et altera Maria sedentes contra sepulchrum. **Muta vocem.** {173 | d.vij.} Altera autem die, que est post parasceuen, conuenerunt principes sacerdotum et pharisei ad Pylatum dicentes: “Domine, recordati sumus, quia seductor ille dixit adhuc viuens: ‘Post tres dies resurgam.’ Iube ergo custodiri sepulchrum vsque in diem tertium, ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi: ‘Surrexit a mortuis.’ Et erit nouissimus error peior priore.” Ait illis Pylatus: “Habetis custodiam; ite, custodite, sicut scitis.” Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus.

Offertorium Improperium expectauit cor meum et miseriam et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit consolantem me, quesiuui et non inueni; et dederunt in escam meam fel et in siti mea potauerunt me aceto.

Secreta Concede, quesumus, domine, vt oculis tue maiestatis munus oblatum et gratiam nobis deuotionis obtineat et effectum beate perhennitatis acquirat. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Prefatio Qui salutem.

Communio Pater, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas tua.

Complenda Per huius, domine, operationem misterij et vitia nostra purgentur et iusta desideria compleantur. Per dominum nostrum.

FERIA SECUNDA

Officium

Iudica, domine, nocentes me, expugna impugnantes me, apprehende arma et scutum et exurge in adiutorium meum, domine virtus salutis mee.

Psalmus Effunde frameam et conclude aduersus eos, qui persequuntur me, dic anime mee: ‘Salus tua ego sum.’

Officium reincipiatur. Oremus. Flectamus genua.

Collecta Da, quesumus, omnipotens deus, vt qui in tot aduersis ex nostra infirmitate deficimus, intercedente vnigeniti filij tui passione respiremus. Leuate. Qui tecum.

Lectio Esaye prophete.

In diebus illis: Dixit Esayas: Dominus deus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abij. Corpus meum dedi percutientibus et genas meas vellentibus. {174} Faciem meam non auerti ab increpantibus et conspuentibus in me. Dominus⁶³ deus auxiliator meus et ideo non sum confusus. Ideo posui faciem meam vt petram durissimam et scio, quoniam non confundar.

⁶³ dominus] domine *missale*

Iuxta est, qui iustificat me, quis contradicit mihi? Stemus simul, quis est aduersarius meus? Accedat ad me. Ecce dominus deus auxiliator meus, quis est, qui condemnet me? Ecce omnes quasi vestimentum conterentur, tinea commedet eos. Quis ex vobis timens deum, audiens vocem serui sui? Quis ambulauit in tenebris et non est lumen ei? Speret in nomine domini et imitatur super domino suo.

Graduale Exurge, domine, et intende iudicio meo, deus meus et dominus meus, in causam meam.

✠ Effunde frameam et conclude aduersus eos, qui me persequuntur.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Ante sex dies pasche venit Iesus Bethaniam, vbi Lazarus fuerat mortuus, quem suscitauit Iesus. Fecerunt autem ibi cenam ei et Martha ministrabat. Lazarus vero vnus erat ex discumbentibus cum eo. Maria ergo accepit libram vnguenti preciosi nardi pistici et vnxit pedes Iesu et extersit capillis suis pedes eius et domus impleta est ex odore vnguenti. Dicit ergo vnus ex discipulis eius, Iudas Scariothis, qui erat eum traditurus: “Quare hoc vnguentum non vendidit trecentis denarijs et datum esset egenis?” Dixit autem hoc, non quia de egenis pertinebat ad eum sed quia fur erat et loculos habens ea, que mittebantur, portabat. Dixit ergo Iesus: “Sinite illum, vt in die sepulture mee seruet illud. Pauperes enim semper habetis vobiscum, me autem non semper habebitis.” Cognouit autem turba multa ex Iudeis, quia Iesus illic esset, et venerunt non propter Iesum tantum, sed et vt Lazarum viderent, quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum, vt et Lazarum interficerent, quia multi propter illum abibant ex Iudeis et credebant in Iesum. In crastinum {175 | d.viii.} autem turba multa, que conuenerant ad diem festum, cum audissent, quia venit Iesus Hierosolimam, acceperunt ramos palmarum et processerunt obuiam ei et clamabant: “Osanna filio Dauid, benedictus, qui venit in nomine domini, rex Israel.” Et inuenit Iesus asellum et sedit super eum, sicut scriptum est: Noli timere, filia Syon, ecce rex tuus venit tibi sedens super pullum asine. Hec non cognouerunt discipuli eius primum, sed quando glorificatus est Iesus, tunc recordati sunt, quia hec erant scripta de eo et hec fecerunt ei. Testimonium ergo perhibebat turba, que erat cum eo, quando Lazarum vocauit de monumento et suscitauit eum a mortuis. Propterea et obuiam venit ei turba, quia audierunt eum fecisse hoc signum. Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos: “Uidetis, quia nihil proficimus? Ecce mundus totus post eum abijt.” Erant autem gentiles quidam ex hijs, qui ascenderant, vt adorarent in die festo. Hij ergo accesserunt ad Philippum, qui erat a Bethsayda Galilee, et rogabant eum dicentes: “Domine, volumus Iesum videre.” Uenit Philippus et dicit Andree, Andreas rursum et Philippus dixerunt Iesu, Iesus autem respondit eis dicens: “Uenit hora, vt clarificetur filius hominis. Amen, amen dico vobis, nisi granum frumenti cadens in terra mortuum fuerit, ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit, multum

fructum affert. Qui amat animam suam, perdet eam, et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam eternam custodit eam. Si quis mihi ministrat, me sequatur. Et vbi ego sum, illic et minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit, honorificabit eum pater meus, qui in celis est. Nunc anima mea turbata est. Et quid dicam? Pater, saluifica me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc. Pater, clarifica nomen tuum.” Uenit ergo vox de celo dicens: “Et clarificaui et iterum clarificabo.” {176} Turba ergo, que stabat⁶⁴ et audierat, dicebat tonitruum factum esse. Alij dicebant: “Angelus ei locutus est.” Respondit Iesus et dixit: “Non propter me hec vox venit sed propter vos. Nunc iudicium est mundi, nunc princeps huius mundi eijcietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.” Hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus. Respondit ei turba: “Nos audiuius ex lege, quia Christus manet in eternum. Et quomodo tu dicis: ‘Oportet exaltari filium hominis?’ Quis est iste filius hominis?” Dixit ergo eis Iesus: “Adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate, dum lucem habetis, vt non tenebre vos comprehendant. Et qui ambulat in tenebris, nescit, quo vadat. Dum lucem habetis, credite in lucem, vt filij lucis sitis.” Hec locutus est Iesus et abiit et abscondit se ab eis.

Offertorium Eripe me de inimicis meis, domine, ad te confugi; doce me facere voluntatem tuam, quia deus meus es tu.

Secreta Hec sacrificia nos, quesumus, omnipotens deus, potenti virtute mundatos ad suum faciant puriores venire principium. Per dominum.

Communio Erubescant et reuerentur simul, qui gratulantur malis meis, induantur pudore et reuerentia, qui maligna loquuntur aduersum me.

Complenda Prebeant nobis, domine, diuinum tua sancta feruorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per dominum.

Super populum Inclinate capita. Aduua nos, deus, salutaris noster, et ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, tribue venire gaudentes. Per dominum nostrum.

FERIA TERTIA

Officium

Nos autem gloriari oportet in cruce domini nostri, Ihesu Christi, in quo est salus, vita et resurrectio nostra, per quem saluati et liberati sumus.

Psalmus Deus misereatur nostri et benedicat nobis, illuminet vultum suum super nos et misereatur nostri sine Gloria patri {177 | d.ix.} **sed officium reincipiatur.** Oremus. Flectamus genua.

⁶⁴ stabat] stabat et audiebat *missale*

Collecta Omnipotens sempiternus deus, da nobis ita dominice passionis sacramenta peragere, ut indulgentiam percipere mereamur. Leuate. Per eundem dominum nostrum Iesum.

Lectio Hieremie prophete.

In diebus illis: Dixit Hieremias: Domine, demonstrasti mihi et cognoui, tu ostendisti mihi studia leorum. Et ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam, et non cognoui, quia cogitauerunt super me consilia dicentes: “Mittamus lignum in panem eius et eradamus eum de terra uiuentium et nomen eius non memoretur amplius.” Tu autem, domine Sabaoth, qui iudicas iuste et probas renes et corda, videam uultionem tuam ex eis. Tibi enim reuelauit causam meam, domine deus meus.

Graduale Ego autem, dum mihi molesti essent, induebam me cilicio et humiliabam in ieiunio animam meam et oratio mea in sinu meo conuertetur.

℣ Iudica, domine, nocentes me, expugna impugnantes me, apprehende arma et scutum et exurge in adiutorium mihi.

m Passio domini nostri Iesu Christi secundum Marcum.

Gloria tibi **non dicatur.**

In illo tempore: Erat autem pascha et azima post biduum. Et querebant summi sacerdotes et scribe, quomodo Iesum dolo tenerent et occiderent. Dicebant autem: **a** “Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.” **m** Et erat Iesus Bethanie in domo Simonis leprosi, ut recumberet. Uenit mulier habens alabastrum unguenti nardispicati preciosi et fracto alabastro effudit super caput eius. Erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos et dicentes: **a** “Ut quid perditio ista unguenti facta est?” **m** Poterat enim unguentum istud uendari plusquam trecentis denarijs et dari pauperibus. Et fremebant in eam. Iesus autem dixit: **t** “Sinite eam. Quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me. Semper enim pauperes habetis uobiscum, et cum uolueritis, potestis testis illis benefacere, me autem non semper habebitis. Quod habuit hec, fecit; preuenit unguere corpus meum in sepulturam. Amen dico uobis: ubique predicatum fuerit euangelium istud in uniuerso mundo, et quod fecit hec, narrabitur in memoriam eius.” **m** Et Iudas Scariothis, unus de duodecim, abiit ad summos sacerdotes, ut proderet eum illis. Qui audientes gauisi sunt et promiserunt ei pecuniam se duros. Et querebat, quomodo illum oportune traderet. Et prima die azimorum, quando pascha immolabant, dicunt ei discipuli: **a** “Quo uis eamus et paremus tibi, ut manduces pascha?” **m** Et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis: **t** “Ite in ciuitatem et occurrit uobis homo lagenam aque baiulans; sequimini eum et quocumque introierit, dicite domino domus, quia magister dicit: ‘Ubi est refectio mea, ubi pascha cum discipulis meis manducem?’ Et ipse uobis demonstrabit cenaculum grande stratum et illic parate nobis.” **m** Et abiierunt discipuli eius et uenerunt in ciuitatem et inuenerunt, sicut dixerat illis, et parauerunt pascha. Uespere autem facto

venit cum duodecim. Et discumbentibus eis et manducantibus ait Iesus: **t** “Amen dico vobis, quia vnus ex vobis me tradet, qui manducat mecum.” **m** At illi ceperunt contristari et dicere ei singillatim: **a** “Nunquid ego?” **m** Qui ait illis: **t** “Unus ex duodecim, qui intingit manum mecum in catino. Et filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de eo. Ue autem homini illi, per quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei, si non esset natus homo ille.” **m** Et manducantibus illis accepit Iesus panem et benedicens fregit et dedit eis et ait: **t** “Sumite; hoc est corpus meum.” **<m>** Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et⁶⁵ biberunt ex illo omnes. Et ait illis: **t** “Hic est sanguis meus noui testamenti, qui pro multis effundetur. Amen dico vobis, quod iam non bibam de hoc genimine vitis vsque in diem illum, cum illud bibam nouum in regno dei.” **m** Et hymno dicto exierunt in montem Oliuarum et ait eis { 179 | **d.x.** } Iesus: **t** “Omnes scandalizabimini in nocte ista, quia scriptum est: Percutiam pastorem et dispergentur oues gregis. Sed⁶⁶ postquam resurrexero, precedam vos in Galileam.” **<m>** Petrus autem ait ei: **a** “Et si omnes scandalizati fuerint in te, sed non ego.” **m** Et ait illi Iesus: **t** “Amen dico tibi, quia tu hodie in nocte hac, priusquam bis gallus vocem dederit, ter me es negaturus.” **m** At ille amplius loquebatur: **a** “Et si oportuerit me simul commori tibi, non te negabo.” **m** Similiter autem et omnes dicebant. Et veniunt in predium, cui nomen Gethsemani, et ait discipulis suis: **t** “Sedete hic, donec orem.” **m** Et assumpsit Petrum et Iacobum et Ioannem secum et cepit pauere et tedere et ait illis: **t** “Tristis est anima mea vsque ad mortem. Sustinete hic et vigilate mecum.” **m** Et cum processisset paululum, procidit super terram et orabat, vt si fieri posset, transiret ab eo hora, et dixit: **t** “Abba pater, omnia tibi possible sunt, transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego volo, sed quod tu.” **m** Et venit et inuenit eos dormientes et ait Petro: **t** “Symon, dormis? Non potuisti vna hora vigilare? Uigilate et orate, vt non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.” **m** Et iterum abiens orauit eundem sermonem dicens et reuersus denuo inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati et ignorabant, quid responderent ei. Et venit tertio et ait illis: **t** “Dormite iam et requiescite. Sufficit, venit hora: ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite, eamus. Ecce qui me tradet, prope est.” **m** Et adhuc eo loquente venit Iudas Scarioth, vnus de duodecim, et cum illo turba multa cum gladijs et lignis missi a summis sacerdotibus et scribis et a senioribus. Dederat autem traditor eius signum eis dicens: **a** “Quemcunque osculatus fuero, ipse est, tenete eum et caute ducite.” **m** Et cum venisset, statim accedens ad eum ait: **a** “Rabbi.” **m** Et osculatus est eum. At illi manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum. Unus autem de circumstantibus educens gladium percussit⁶⁷ seruum sum{ 180 }mi sacerdotis et amputauit illi auriculam. Et respondens Iesus ait illis: **t** “Tanquam ad latronem existis cum gladijs et lignis comprehendere me. Quotidie eram apud vos in

⁶⁵ et] **m** et *missale*

⁶⁶ sed] **m** sed *missale*

⁶⁷ percussit] et percussit *missale*

templo docens et non me tenuistis. Sed vt adimpleantur scripture.” **m** Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt. Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo et tenuerunt eum. At ille reiecta sindone nudus profugit ab eis. Et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem et conuenerunt omnes sacerdotes et scribe et seniores. Petrus autem a longe secutus est eum vsque intro in atrium summi sacerdotis. Et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem. Summi vero sacerdotes et omne consilium querebant aduersus Iesum falsum testimonium, vt eum morti traderent, nec inueniebant. Multi enim testimonium falsum dicebant aduersus eum et conuenientia testimonia non erant. Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant aduersus eum dicentes, **a** quoniam: “Nos audiimus eum dicentem: ‘Ego dissoluam templum hoc manufactum et post triduum aliud non manufactum edificabo.’” **m** Et non erat conueniens testimonium illorum. Et exurgens summus sacerdos in medium interrogauit Iesum dicens: **a** “Non respondes quicquam⁶⁸ ad ea, que tibi obijciuntur ab hijs?” **m** Ille autem tacebat et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum et dixit ei: **a** “Tu es Christus, filius dei benedicti?” **m** Iesus autem dixit illi: **t** “Ego sum. Et videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis dei et venientem in nubibus celi.” **m** Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait: **a** “Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiam. Quid vobis videtur?” **m** Qui omnes condemnauerunt eum esse reum mortis et ceperunt quidam conspuere in eum et velare faciem eius et colaphis eum cedere et dicere ei: **a** “Prophetiza.” **m** Et ministri alapis eum cedebant. Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit vna ex ancillis summi sacerdotis. Et cum vidisset Petrum calefacientem se, **a** sciens illum ait: **a** “Et tu cum Iesu Nazareno eras.” **m** At ille negauit dicens: **a** “Neque scio neque noui, quid dicas.” **m** Et exijt foras ante atrium et gallus cantauit. Rursus autem cum vidisset illum alia ancilla, cepit dicere circumstantibus, **a** quia “Hic ex illis est.” **m** At ille iterum negauit. Et post pusillum rursus qui astabant dicebant Petro: **a** “Uere ex illis es. Nam et Galileus es.” **m** Ille autem cepit anathematizare et iurare, **a** quia “Nescio hominem istum, quem dicitis.” **m** Et statim iterum gallus cantauit et recordatus est Petrus verbi, quod dixerat ei Iesus: Priusquam gallus cantet bis, ter me negabis. Et cepit flere. Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et vniuerso concilio vincientes Iesum duxerunt et tradiderunt Pylato. Et interrogauit eum Pylatus: **a** “Tu es rex Iudeorum?” **m** Et ille respondens ait illi: **t** “Tu dicis.” **m** Et accusabant⁶⁹ eum summi sacerdotes in multis. Pylatus autem rursus interrogauit eum dicens: **a** “Non respondes quicquam?⁷⁰ Uide in quantis te accusant.” **m** Iesus autem amplius nihil respondit, ita vt miraretur Pylatus. Per diem autem festum dimittere solebat illis vnum ex vincitis, quemcunque petissent. Erat autem et qui dicebatur Barrabas, qui cum seditiosis erat

⁶⁸ quicquam] quitquam *missale*

⁶⁹ accusabant] cum accusabant *missale*

⁷⁰ quicquam] quitquam *missale*

victus, qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba, cepit rogare, sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit eis et dixit: **a** “Uultis dimittam vobis regem Iudeorum?” **m** Sciebat enim, quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes. Pontifices autem concitauerunt turbam, vt magis Barrabam dimitteret eis. Pilatus autem iterum respondens ait illis: **a** “Quid vultis ergo faciam regi Iudeorum?” **m** Et illi iterum clamauerunt: **a** “Crucifige eum.” **m** Pilatus vero dicebat eis: **a** “Quid enim mali fecit?” **m** Et illi magis clamabant: **a** “Crucifige eum.” **m** Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit illis Barrabam et tradidit illis Iesum flagellis cesum, vt crucifigeretur. Milites autem {182} duxerunt eum intro in atrium pretorij et conuocant totam cohortem et induunt eum purpura et imponunt ei plectentes spineam coronam et ceperunt salutare eum: **a** “Aue rex Iudeorum.” **m** Et percutiebant caput eius arundine et conspuebant eum. Et ponentes genua adorauerunt eum. Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpura. Et induerunt illum vestimentis suis et educunt illum, vt crucifigerent eum. Et angariauerunt pretereuntem quempiam Symonem Cyreneum venientem de villa, patrem Alexandri et Ruffi, vt tolleret crucem eius, et perducunt eum in Golgotha locum, quod est interpretatum ‘caluarie locus’, et daba<n>t ei bibere myrrhatum vinum et non accepit. Et crucifigentes eum diuiserunt vestimenta eius mittentes sortem super eis, quis quid⁷¹ tolleret. Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum. Erat autem titulus cause eius inscriptus ‘rex Iudeorum’, et cum eo crucifigunt duos latrones, vnum a dextris et alium a sinistris eius. Et adimpleta est scriptura, que dicit Et cum iniquis reputatus est. Et pretereuntes blasphemabant eum mouentes capita sua et dicentes: **a** “Uach qui destruis templum dei et in tribus diebus illud reedificas. Saluum fac te ipsum descendens de cruce.” **m** Similiter et summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant: **a** “Alios saluos fecit; seipsum non potest saluum facere? Si rex Israel est, descendat nunc de cruce, vt videamus et credamus.” **m** Et qui cum eo crucifixi erant, conuiciabantur ei. Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram vsque in horam nonam. Et hora nona exclamauit Iesus voce magna dicens: **t** “Hely, Hely, lamazabathani?” **m** quod est interpretatum: **t** “Deus meus, deus meus, vt quid dereliquisti me?” **m** Et quidam de circumstantibus audientes dicebant: **a** “Ecce Helyam vocat iste.” <**m**> Currens autem vnus et implens spongiam aceto circumponensque calamo potum dabat ei dicens: <**a**> “Sinite videamus, si veniat Helyas ad deponendum eum.” **m** Iesus autem emissa voce magna expirauit. ✠ Et velum templi scis{183 | **d.xij.**}sum est in duo a summo vsque deorsum. Uidens autem centurio, qui ex aduerso stabat, quia sic clamans expirasset, ait: **a** “Uere hic homo filius dei erat.” **m** Erant autem et mulieres de longe aspicientes, inter quas erat Maria Magdalene et Maria, Iacobi minoris et Ioseph mater, et Salomee. Et cum esset in Galilea, sequebantur eum et ministrabant ei. Et alie multe, que simul cum eo ascenderant Hierosolimam. **Muta vocem in modum euangelij** Et cum sero esset

⁷¹ quis quid] quisquis *missale*

factum, quia erat parasceue, quod est ante sabbatum, venit Ioseph ab Arimathia, nobilis decurio, qui et ipse erat expectans regnum dei. Et audacter introiuit ad Pylatum et petijt corpus Iesu. Pylatus autem mirabatur, si iam obisset. Et accersito centurione interrogauit eum, si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione, donauit corpus Ioseph. Ioseph autem mercatus sindonem et deponens eum inuoluit sindone. Et posuit eum in monumento, quod erat excisum de petra. Et aduoluit lapidem ad hostium monumenti.

Offertorium Custodi me, domine, de manu peccatoris et ab hominibus iniquis eripe me, domine.

Secreta Sacrificia nos, quesumus, domine, propensius ista restaurent, que medicinalibus sunt instituta misterijs. Per dominum.

Communio Aduersum me exercebantur qui sedebant in porta et in me psallebant qui bibebant vinum; ego uero orationem meam ad te, domine, tempus beneplaciti, deus, in multitudine misericordie tue.

Complenda Sanctificationibus tuis, omnipotens deus, et vitia nostra curentur et remedia nobis sempiterna proueniant. Per dominum.

Super populum Inclinate capita. Tua nos misericordia, deus, et ab omni surreptione vetustatis expurget et capaces sancte nouitatis efficiat. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

In nomine domini omne genu flectatur celestium, terrestrium et infernorum, quia do{184}minus factus est obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis; ideo dominus Iesus Christus in gloria est dei patris.

Psalmus Domine, exaudi orationem meam et clamor meus ad te veniat **sine** Dominus vobiscum **et dicatur** Oremus. Flectamus genua.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui nostris excessibus incessanter affligimur, per vnigeniti tui passionem liberemur. Leuate. Qui tecum.

Lectio Esaye prophete.

Hec dicit dominus deus: Dicite filie Syon: Ecce saluator tuus venit et ecce merces eius cum eo. Quis est iste, qui venit de Edom tinctis vestibus de Bosra? Iste formosus in stola sua, gradiens in multitudine fortitudinis sue. Ego, qui loquor iusticiam et propugnator sum ad saluandum. Quare ergo rubrum est indumentum tuum et vestimenta tua sicut calcantium in torculari? Torcular calcaui solus et de gentibus non est vir mecum. Calcaui eos in furore meo et conculcaui eos in ira. Et aspersus est sanguis eorum super vestimenta mea et omnia indumenta mea

inquinaui. Dies enim ultionis in corde meo, annus retributionis mee venit. Circumspexi et non erat auxiliator, quesivi et non erat, qui adiuuaret. Et saluauit mihi brachium meum et indignatio mea ipsa auxiliata est mihi. Miserationum domini recordabor, laudem domini annuntiabo super omnia, que reddidit nobis dominus deus noster.

Graduale Ne auertas faciem tuam a puero tuo, quoniam tribulor, velociter exaudi me.

✠ Saluum me fac, deus, quoniam intrauerunt aque vsque ad animam meam; infixus sum in limo profundi et non est substantia.

Hic dicitur Dominus vobiscum **et** Flectamus genua.

Collecta Deus, qui pro nobis filium tuum crucis patibulum subire voluisti, vt inimici a nobis expelleres potestatem, concede nobis, famulis tuis, vt resurrectionis gloriam consequamur. Leuate. Qui tecum viuuit.

Lectio Esaye prophete.

In diebus illis: Dixit Esayas: Domine, quis credidit audi{ 185 | d.xiiij. }tui nostro et brachium domini cui reuelatum est? Et ascendet sicut virgultum coram eo et sicut radix de terra sitiendi et non est ei species neque decor. Et vidimus eum et non erat aspectus et desiderauimus eum despectum et nouissimum virorum, virum dolorum et scientem infirmitatem. Et quasi absconditus vultus eius et despectus, vnde nec reputauimus eum. Vere languores nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portauit. Et nos putauimus eum quasi leprosum et percussum a deo et humiliatum. Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra. Discipuli<n>a pacis nostre super eum et liuore eius sanati sumus. Omnes nos quasi oues errauimus, vnusquisque in viam suam declinauit. Et dominus posuit in eo iniquitatem omnium nostrorum. Oblatus est, quia ipse voluit, et non aperuit os suum, sicut ouis ad occisionem ducetur et sicut agnus coram tondente se obmutescet et non aperiet os suum. De angustia et de iudicio sublatus est, generationem eius quis enarrabit? Quia abscisus est de terra viuientium, propter scelus populi mei percussi eum. Et dabit impios pro sepultura et diuites pro morte sua, eo quod iniquitatem non fecerit, ne dolus fuerit in ore eius. Et dominus voluit contere eum in infirmitate. Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longeuum et voluntas domini in manu eius dirigetur, pro eo quod tradidit in mortem animam suam et cum sceleratis reputatus est. Et ipse peccata multorum tulit et pro transgressoribus orauit, vt non perirent, dicit dominus omnipotens.

Tractus Domine, exaudi orationem meam et clamor meus ad te veniat.

✠ Non auertas faciem tuam a me, in quacunque die tribulor, inclina ad me aurem tuam.

✠ In quacunque die inuocauero te, velociter exaudi me.

✠ Quia defecerunt sicut fumus dies mei et ossa mea sicut in fixorio confixa sunt.

✠ Percussus sum sicut fenum et aruit cor meum, quia oblitus sum mandu{ 186 }care panem meum.

☩ Tu exurgens, domine, misereberis Syon, quia venit tempus miserendi eius.

Dominus vobiscum.

m Passio domini nostri Iesu Christi secundum Lucam.

Sine Gloria tibi, domine.

In illo tempore: Appropinquabat autem dies festus azimorum, qui dicitur pascha, et querebant principes sacerdotum et scribe, quomodo Iesum interficerent. Timebant vero plebem. Intrauit autem sathanas in Iudam, qui cognominabatur Scarioth, vnum ex duodecim. Et abiit et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus, quemadmodum illum traderet eis. Et gauisi sunt et pacti sunt pecuniam illi dare. Et spondit. Et querebat oportunitatem, vt traderet illum sine turbis. Uenit ergo dies azimorum, in qua necesse erat occidi pascha. Et misit Petrum et Ioannem dicens: **t** “Euntes parate nobis pascha, vt manducemus.” **m** At illi dixerunt: **a** “Ubi vis paremus?” **m** Et dixit ad eos: **t** “Ecce introeuntibus vobis in ciuitatem occurret vobis homo amphoram aque portans. Sequimini eum in domum, in quam intrat, et dicetis patrifamilias domus: ‘Dicit tibi magister: Ubi est diuersorium, vbi pascha cum discipulis meis manducem?’ Et ipse vobis ostendet cenaculum magnum stratum et ibi parate.” **m** Euntes autem inuenerunt, sicut dixit illis, et parauerunt pascha. Et cum facta esset hora, discubuit et duodecim apostoli cum eo et ait illis: **t** “Desiderio desiderauit hoc pascha manducare vobiscum, antequam patiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno dei.” **m** Et accepto calice gratias egit et dixit: **t** “Accipite et diuidite inter vos. Dico enim vobis, quod non bibam de generatione vitis, donec regnum dei veniat.” **m** Et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens: **t** “Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur. Hoc facite in meam commemorationem.” **m** Similiter et calicem, postquam { 187 | **d.xiiij.** } cenauit, dicens: **t** “Hic est calix noui testamenti in sanguine meo, qui pro vobis effundetur. Ueruntamen ecce manus tradentis me mecum in mensa est. Et quidem filius hominis secundum quod definitum est, vadit. Ueruntamen ve illi homini, per quem filius hominis tradetur.” **m** Et ipsi ceperunt querere inter se, quis esset ex eis, qui hoc facturus esset. Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior. Dixit autem eis Iesus: **t** “Reges gentium dominantur eorum et qui potestatem habent super eos, benefici vocantur. Uos autem non sic. Sed qui maior est in vobis, fiat sicut minor, et qui precessor, sicut ministrator. Nam quis maior est: qui recumbit an qui ministrat? Nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Uos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi pater meus regnum, vt edatis et bibatis super mensam meam in regno meo et sedeat super thronos iudicantes duodecim tribus Israhel.” **m** Ait autem dominus: **t** “Symon, Symon, ecce sathanas expetiuit vos, vt cribraret sicut triticum. Ego autem rogavi pro te, vt non deficiat fides tua. Et tu aliquando conuersus confirma

fratres tuos.” **m** Qui dixit ei: **a** “Domine, tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire.” **m** Et ille dixit: **t** “Dico tibi, Petre, non cantabit hodie gallus, donec ter abneges nosse me.” **m** Et dixit eis: **t** “Quando misi vos sine sacco et pera et calciamentis, nunquid aliquid defuit vobis?” **m** At illi dixerunt: **a** “Nihil.” **m** Dixit ergo eis: **t** “Sed nunc qui habet saccum, tollat similiter et peram. Et qui non habet, vendat tunicam suam et emat gladium. Dico enim vobis, quoniam adhuc hoc, quod scriptum est, oportet impleri in me, et quod cum iniustis deputatus est. Etenim ea, que scripta sunt de me, finem {188} habent.” **m** At illi dixerunt: **a** “Domine, ecce gladij duo hic.” **m** At ille dixit eis: **t** “Satis est.” **m** Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem Oliuarum. Secuti sunt autem illum et discipuli, et cum preuenisset ad locum, dixit illis: **t** “Orate, ne intretis in temptationem.” **m** Et ipse auulsus est ab eis quantum est iactus lapidis. Et positus genibus orabat dicens: **t** “Pater, si vis, transfer calicem istum a⁷² me. Ueruntamen non mea voluntas sed tua fiat.” **m** Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Et cum surrexisset ab oratione et venisset ad discipulos suos, inuenit eos dormientes pre tristitia et ait illis: **t** “Quid dormitis? Surgite, orate, ne intretis in temptationem.” **m** Adhuc eo loquente ecce turba et qui vocabatur Iudas, vnus de duodecim, antecedebat eos et appropinquauit Iesu, vt oscularetur eum. Iesus autem dixit illi: **t** “Iuda, osculo filium hominis tradis.” **m** Uidentes autem hij, qui circa ipsum erant, quod futurum erat, dixerunt ei: **a** “Domine, si percutimus in gladio?” **m** Et percussit vnus ex illis seruum principis sacerdotum et amputauit auriculam eius dextram. Respondens autem Iesus ait: **t** “Sinite vsque huc.” **m** Et cum tetigisset auriculam eius, sanauit eum. Dixit autem Iesus ad eos, qui venerant ad se, principes sacerdotum et magistratus templi et seniores: **t**⁷³ “Quasi ad latronem existis cum gladijs et fustibus comprehendere me? Cum quotidie vobiscum fuerim in templo, non⁷⁴ extendistis manus in me. Sed hec est hora vestra et potestas tenebrarum.” **m** Comprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum. Petrus vero sequebatur eum a longe. Accenso autem igne in medio atrio et circumsedentibus illis erat Petrus in medio eorum. Quem cum vidisset {189 | **d.xv.**} ancilla quedam sedentem ad lumen et eum fuisset intuita, ait: **a** “Et hic cum illo erat.” **m** At ille negauit dicens: **a** “Mulier, non noui illum.” **m** Et post pusillum alius videns eum dixit: **a** “Et tu de illis es.” **m** Petrus vero ait: **a** “O homo, non sum.” **m** Et interuallo facto quasi hore vnus alius quidam affirmabat dicens: **a** “Uere et hic cum illo erat, nam et Galileus est. **m** Et ait Petrus: **a** “Homo, nescio, quid dicis.” **m** Et continuo adhuc eo loquente gallus cantauit. Et conuersus dominus respexit Petrum. Et recordatus est Petrus verbi Iesu, sicut dixerat, quia “Priusquam gallus cantet, ter me negabis,” et egressus Petrus foras fleuit amare. Et viri, qui tenebant eum, illudebant ei cedentes. Et velauerunt

⁷² a] a a *missale*

⁷³ t] a *missale*

⁷⁴ non] et non *missale*

eum et percutiebant faciem eius et interrogauerunt eum dicentes: **a** “Prophetiza nobis, Christe, quis est, qui te percussit?” **m** Et alia multa blasphemantes in eum dicebant, et vt factus est dies, conuenerunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribe et duxerunt illum in concilium suum dicentes: **a** “Si tu es Christus, dic nobis.” **m** Et ait illis: **t** “Si dixero vobis, non credetis⁷⁵ mihi. Si autem et interrogauero, non respondebitis mihi neque dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei.” **m** Dixerunt autem omnes: **a** “Tu es ergo filius dei?” **m** Qui ait: **t** “Uos dicitis, quia ego sum.” **m** At illi dixerunt: **a** “Quid adhuc desideramus testimonium? Ipsi enim audiuimus de ore eius.” **m** Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum. Ceperunt autem accusare illum dicentes: **a** “Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram et prohibentem tributa dari Cesari et dicentem se Christum regem esse.” **m** Pylatus autem interrogauit eum dicens: **a** “Tu es ex Iudeorum?” **m** At ille respondens ait: **t** “Tu dicis.” **m** Ait autem Pylatus ad principes sacerdotum et turbas: **a** “Nihil inuenio cause in hoc homine.” **m** At illi inualescebant dicentes: **a** “Commouit populum docens per vniuersam Iudeam et incipiens a Galilea vsque huc.” **m** Pylatus autem audiens Galileam interrogauit, si homo Galileus esset. Et vt cognouit, quia de Herodis potestate esset, remisit illum ad Herodem, qui et ipse Hierosolimis erat illis diebus. Herodes autem viso Iesu gauisus est valde. Erat enim cupiens ex multo tempore eum videre, eo quod audiret multa de illo et sperabat signum aliquod ab eo videre. Interrogabat autem illum multis sermonibus. At ille nihil respondebat ei. Stabant autem principes sacerdotum et scribe constanter accusantes eum. Spreuit autem illum Herodes cum exercitu suo et illisit indutum veste alba et remisit ad Pylatum et facti sunt amici Herodes et Pylatus in ipsa die, nam antea inimici erant adinuicem. Pylatus autem conuocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit ad illos: **a** “Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam mortis inuenio in homine isto ex hijs, in quibus accusatis eum, sed neque Herodes. Nam remisi vos ad illum et ecce nihil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam.” **m** Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum vnum. Exclamauit autem simul vniuersa turba dicens: **a** “Tolle hunc et dimitte nobis Barrabam.” **m** Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate et homicidium missus in carcerem. Iterum autem Pylatus locutus est ad illos volens dimittere Iesum. At illi succlamabant dicentes: **a** “Crucifige, crucifige eum.” **m** Ille autem tertio dixit ad illos: **a** “Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inuenio in eo. Corripiam ergo illum et dimittam.” **m** At illi instabant vocibus magnis postulantes, vt crucifige{191 | d.xvi.}retur. Et inualescebant voces eorum et Pylatus adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum, qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem, quem petebant. Iesum vero tradidit voluntati eorum. Et cum ducerent eum, apprehenderunt Symonem quandam Cirenensem venientem de villa et

⁷⁵ credetis] creditis *missale*

imposuerunt illi crucem portare post Iesum. Sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum, que plangebant et lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas Iesus dixit: **t** “Filie Hierusalem, nolite flere super me sed super vosmetipsas flete et super filios vestros, quoniam ecce dies venient, in quibus dicent: ‘Beate steriles et ventres, qui⁷⁶ non genuerunt, et vbera, que non lactauerunt.’ Tunc incipient dicere montibus: ‘Cadite super nos,’ et collibus: ‘Operite nos,’ quia si in viridi ligno hec faciunt, in arido quid fiet?” **m** Ducebantur autem et alij duo nequam cum eo, vt interficerentur. Et postquam venerunt in locum, qui vocatur Caluarie, ibi crucifixerunt eum et latrones, vnum a dextris et alterum a sinistris. Iesus autem dicebat: **t** “Pater, dimitte illis: non enim sciunt, quid faciunt.” **m** Diuidentes vero vestimenta eius miserunt sortem. Et stabat populus expectans et deridebant eum principes cum eis dicentes: **a** “Alios saluos fecit; seipsum saluum faciat, si hic est Christus, dei electus.” **m** Illudebant autem ei et milites accedentes et acetum offerebant illi dicentes: **a** “Si tu es Christus, saluum fac te metipsum et nos.” **m** Erat autem et superscriptio scripta super illum litteris Grecis et Latinis et Hebraicis: Hic est Iesus, rex Iudeorum. Unus autem de hijs, qui pendebant, latronibus blasphemabat eum dicens: **a** “Si tu es Christus, salua te metipsum et nos.” **m** Respondens autem alter increpabat eum dicens: **a** “Neque tu times deum, quod in eadem damnatione es, et nos quidem iuste, nam digna factis recipimus. Hic vero nihil mali gessit.” **m** Et dicebat ad Iesum: **a** “Domine, memento mei, dum veneris in regnum tuum.” **m** Et dixit illi Iesus: **t** “Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso.” **m** Erat autem fere hora sexta et tenebre facte sunt in vniuersa terra vsque in horam nonam. Et obscuratus est sol et velum templi scissum est medium et clamans voce magna Iesus ait: **t** “Pater, in manus tuas commendo spiritum meum.” **m** Et hec dicens expirauit. ✠ Uidens autem centurio, quod factum fuerat, glorificabat deum dicens: **a** “Uere hic homo iustus erat.” **m** Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud et videbant que fiebant, percutientes pectora sua reuertebantur. **Muta vocem in modum euangelij.** Stabant autem omnes noti eius a longe et mulieres, que secute erant eum a Galilea, hec videntes. Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus et iustus (hic non consenserat consilio et actibus eorum) ab Arimathia, ciuitate Iudee, qui expectabat et ipse regnum dei. Hic accessit ad Pylatum et petijt corpus Iesu. Et depositum inuoluit sindone et posuit illud in monumento exciso, in quo nondum quisquam positus fuerat.

Offertorium Domine, exaudi orationem meam et clamor meus ad te veniat.

Secreta Purifica nos, misericors deus, vt ecclesie tue preces, que tibi grate sunt, pia munera deferentes fiant expiatis mentibus gratiores. Per dominum.

Communio Potum meum cum fletu temperabam, quia eleuans allisisti me, et ego sicut fenum arui, tu autem, domine, in eternum permanes, tu exurgens misereberis Syon, quia venit tempus miserendi eius.

⁷⁶ qui] que *missale*

Complenda Largire sensibus nostris, omnipotens deus, vt per temporalem filij tui mortem, quam misteria veneranda testantur, vitam nobis datam esse perpetuam confidamus. Per eundem.

Super populum Inclinate capita. **Respice**, quesumus, domine, super hanc familiam tuam, pro qua dominus noster Iesus Christus non dubitauit manibus tradi nocentium et crucis subire tormentum. Qui tecum viuuit et regnat in vnitate. { 193 | **d.xvij.** }

FERIA QUINTA IN CENA DOMINI

Officium Nos autem gloriari **d.viij.**

Collecta Deus, a quo et Iudas traditor reatus sui penam et confessionis sue latro premium sumpsit, concede nobis tue propiciationis effectum, vt sicut in passione sua Iesus Christus, dominus noster, diuersa vtrisque intulit stipendia meritorum, ita nobis ablato vetustatis errore resurrectionis sue gratiam largiatur. Qui tecum.

Ad Corinthios.

Fratres: Conuenientibus vobis in vnum iam non est dominicam cenam manducare. Unusquisque enim suam cenam presumit ad manducandum. Et alius quidem esurit, alius autem ebrius est. Nunquid domos non habetis ad manducandum et bibendum? Aut ecclesiam dei contemnitis et confunditis eos, qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? In hoc non laudo. Ego enim accepi a domino, quod et tradidi vobis, quoniam dominus Iesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem et gratias agens fregit et dixit: “Accipite et manducate. Hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur, hoc facite in meam commemorationem.” Similiter et calicem, postquam cenauit, dicens: “Hic est calix nouum testamentum in meo sanguine. Hoc facite, quotienscunque bibitis, in meam commemorationem.” Quotienscunque enim manducabitis panem hunc et calicem bibetis, mortem domini annunciabitis, donec veniat. Itaque quicumque manducauerit panem vel biberit calicem domini indigne, reus erit corporis et sanguinis domini. Probet autem seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit non dijudicans corpus domini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles et dormiunt multi. Quod si nosmetipsos dijudicaremus, non vtique dijudicaremur. Dum iudicamur autem, a domini corripimur, vt non cum hoc mundo damnemur.

Graduale Christus factus est pro nobis obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis.

✠ Propter quod et deus { 194 } exaltauit illum et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Ante diem festum pasche sciens Iesus, quia venit hora eius, vt transeat ex hoc mundo ad patrem, cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus iam misisset in cor eius, vt traderet eum, Iudas Simonis Scariothis, sciens, quia omnia dedit ei pater in manus et quia a deo exiuit et ad deum vadit, surgit a cena et ponit vestimenta sua, et cum accepisset lintheum, precinxit se. Deinde misit aquam in peluim et cepit lauare pedes discipulorum et extergere lintheo, quo erat precinctus. Uenit ergo ad Symonem Petrum et dicit ei Petrus: “Domine, tu mihi lauas pedes?” Respondit Iesus et dixit ei: “Quod ergo facio, tu nescis modo, scies autem postea.” Dicit ei Petrus: “Non lauabis mihi pedes in eternum.” Respondit ei Iesus: “Si non lauero te, non habebis partem mecum.” Dicit ei Symon Petrus: “Domine, non tantum pedes sed et manus et caput.” Dicit ei Iesus: “Qui lotus est non indiget nisi vt pedes lauet sed est mundus totus. Et vos mundi estis sed non omnes.” Sciebat⁷⁷ enim, quisnam esset, qui traderet eum; propterea dixit: “Non estis mundi omnes.” Postquam ergo lauit pedes eorum et accepit vestimenta sua, cum⁷⁸ recubisset iterum, dixit eis: “Scitis, quid fecerim vobis? Uos vocatis me ‘magister’ et ‘domine’ et benedicitis. Sum etenim. Si ergo ego laui vestros pedes dominus et magister, et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vobis, ita et vos faciatis.”

Offertorium Dextera domini fecit virtutem, dextera domini exaltauit me; non moriar sed viuam et narrabo opera domini.

Credo **dicitur, vbi crisma conficitur.**

Secreta Ipse tibi, quesumus, domine sancte pater, omnipotens deus, sacrificium nostrum reddat acceptum, qui discipulis suis in sui commemoratione hoc fieri hodierna traditione monstrauit, Iesus Christus, dominus noster. Qui tecum.

Prefatio Eterne deus. Qui salutem humani. Communi{ 195 | **d.xviiij.** }cantes et diem. Hanc igitur oblationem. Qui pridie.

Agnus dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis **ter dicatur absque** dona nobis pacem **et pax non datur.**

Sanguis eadem die penitus consumitur. Omnibus autem communicatis sequitur

Communio Dominus Iesus postquam cenauit cum discipulis suis, lauit pedes eorum et ait illis: “Scitis, quid fecerim vobis? Ego dominus et magister exemplum dedi vobis, vt et vos ita faciatis.”

Ad vesperas

A Calicem salutaris accipiam et nomen domini inuocabo.

Psalmus Credidi.

A Cum hijs, qui oderunt pacem, eram pacificus; cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

⁷⁷ sciebat] sitiebat *missale*

⁷⁸ cum] et *missale*

Psalmus Ad dominum.

A Ab hominibus iniquis libera me, domine.

Psalmus Eripe me, domine.

A Custodi me a laqueo, quem statuerunt mihi, et a scandalis operantium iniquitatem.

Psalmus Domine, clamaui.

A Considerabam ad dexteram et videbam et non erat, qui cognosceret me.

Psalmus Uoce mea.

Omnes psalmi absque Gloria patri dicantur. Quibus cum suis antiphonis dictis absque capitulo et hymno supponatur statim a cantoribus antiphona ad Magnificat **C**enantibus autem accepit Iesus panem et benedixit ac fregit, dedit discipulis suis.

Complenda Refecti vitalibus alimentis quesumus, domine deus noster, vt quod tempore nostre mortalitatis exequimur, immortalitatis tue munere consequamur. Per dominum nostrum.

IN DIE PARASCEUES

Incipiatur missa a lectione sine tytulo.

Hec dicit dominus deus: In tribulatione sua mane consurgent ad me dicentes: “Uenite et reuertamur ad dominum, quia ipse cepit et saluabit nos et percutiet et curabit nos. Uiuificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos et viuemus in conspectu eius. Sciemus sequemurque, vt cognoscamus dominum. Quasi diluculum preparatus est egressus eius et veniet quasi ymber nobis temporaneus et serotinus terre. Quid faciam tibi, Effraim? Quid faciam tibi, Iuda? Misericordia vestra quasi nubes matutina et quasi ros mane pertransiens. Propter hoc dolui in prophetis et occidi eos in verba oris mei et iudicia {196} mea quasi lux egredientur. Quia misericordiam volui et non sacrificium et scientiam dei plusquam holocausta.”

Tractus Domine, audiui auditum tuum et timui, consideraui opera tua et expaui.

V In medio duum animalium innotesceris, dum appropinquauerunt anni, cognosceris, dum aduenerit tempus, ostenderis.

V In eo dum conturbata fuerit anima mea, in ira misericordie memor eris.

V Deus a Lybano veniet et sanctus de monte vmbroso et condenso.

V Operuit oculos maiestas eius et laude eius plena est terra. Oremus. Flectamus genua.

Deus, qui peccati veteris hereditariam mortem, in qua posteritatis genus omne successerat, Christi tui, domini nostri, passione soluisti, da, quesumus, vt conformes eidem facti, sicut imaginem terreni nature necessitate portauimus, ita et imaginem celestis gratie sanctificatione portemus. Per eundem.

Sine tytulo.

In diebus illis: Dixit dominus ad Moysen et Aaron in terra Egipti: Mensis iste vobis principium mensium. Primus erit in mensibus anni. Loquimini ad vniuersum cetum filiorum Israel et dicite eis: “Decima die mensis huius tollat vnusquisque agnum per familias et domos suas. Sin autem minor est numerus, vt sufficere non possint ad vescendum agnum, assumet vicinum suum, qui iunctus est domui eius, iuxta numerum animarum, que sufficere possint ad hesum agni. Erit enim agnus absque macula, masculus agniculus. Iuxta quem ritum tolletis et hedum et seruabitis eum vsque ad quartamdecimam diem mensis huius. Immolabitque eum vniuersa multitudo filiorum Israel ad vesperum et sument de sanguine eius ac ponent super vtrumque postem et in superliminaribus⁷⁹ domorum, in quibus commedent illum. Et edant carnes nocte illa assas igni et azimos panes cum lactucis agrestibus. Non commedetis ex eo crudum quid nec coctum aqua sed assum tantum igni. Caput cum pedi{197 | d.xix.}bus eius et intestinis vorabitis et os eius non confringetis nec remanebit ex eo quicquam⁸⁰ vsque mane. Si quid residuum fuerit, igni comburetis. Sic autem commedetis illum: renes vestros accingetis, calciamenta habebitis in pedibus tenentes baculos in manibus et commedetis festinantes. Est enim phase, id est transitus, domini.”

Tractus Eripe me, domine, ab homine malo, a viro iniquo libera me.

✠ Qui cogitauerunt malicias in corde, tota die constituebant prelia.

✠ Acuerunt linguas suas sicut serpentes, venenum aspidum sub labijs eorum.

✠ Custodi me, domine, de manu peccatoris et ab hominibus iniquis libera me.

✠ Qui cogitauerunt supplantare gressus meos, absconderunt superbi laqueum mihi.

✠ Et funes extenderunt in laqueum pedibus meis, iuxta iter scandalum posuerunt mihi.

✠ Dixi domino: Deus meus es tu, exaudi, domine, vocem orationis mee.

✠ Domine, domine, virtus salutis mee, obumbrasti caput meum in die belli.

✠ Ne tradas me a desiderio meo peccatori, cogitauerunt aduersum me, ne derelinquas me, ne vnquam exaltentur.

✠ Caput circuitus eorum, labor labiorum ipsorum operiet eos.

✠ Ueruntamen iusti confitebuntur nomini tuo et habitabunt recti cum vultu tuo. **Sine** Dominus vobiscum.

m Passio domini nostri Iesu Christi secundum Ioannem.

Gloria tibi, domine **non dicitur**.

In illo tempore: Egressus est Iesus cum discipulis suis trans torrentem Cedron, vbi erat ortus, in quem introiuit ipse et discipuli eius. Sciebat autem et Iudas, qui tradebat eum, locum, quia frequenter Iesus conuenerat illuc cum discipulis suis. Iudas ergo cum accepisset cohortem et a

⁷⁹ in superliminaribus] insuper liminaribus *missale*

⁸⁰ quicquam] quitquam *missale*

pontificibus et phariseis ministros, venit illuc cum laternis et facibus et armis. Iesus itaque sciens omnia, que ventura erant super eum, processit et dicit eis: **t** “Quem queritis?” **m** Responderunt ei: **a** “Iesum Nazarenum.” **m** Dicit eis Iesus: **t** “Ego sum.” **m** Stabat autem et Iudas, qui tradidit eum, cum ipsis. Ut ergo dixit eis: ‘Ego sum,’ abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. Iterum ergo eos interrogauit: **t** “Quem queritis?” **m** Illi autem dixerunt: **a** “Iesum Nazarenum.” **m** Respondit Iesus: **t** “Dixi vobis, quia ego sum. Si ergo me queritis, sinite hos abire, vt impleretur sermo, quem dixit: ‘Quia quos dedisti mihi, non perdiidi ex ipsis quemquam.’” **m** Symon ergo Petrus habens gladium eduxit eum et percussit pontificis seruum et abscidit auriculam eius dextram. Erat autem nomen seruo Malchus. Dixit ergo Iesus Petro: **t** “Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem, quem dedit mihi pater, non vis, vt bibam illum?” **m** Cohors ergo et tribunus et ministri Iudeorum comprehenderunt Iesum et ligauerunt eum et adduxerunt eum ad Annam primum. Erat enim socer Cayphe, qui erat pontifex anni illius. Erat autem Cayphas, qui consilium dederat Iudeis, quia expedit vnum hominem mori pro populo. Sequebatur autem Iesum Symon Petrus et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici et introiuit cum Iesu in atrium pontificis. Petrus vero stabat ad hostium foris. Exiuit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit hostiarie et introduxit Petrum. Dixit ergo Petro ancilla hostiaria: **a** “Nunquid et tu ex discipulis es hominis istius?” **m** Dicit illi: **a** “Non sum.” **m** Stabant autem serui et ministri ad prunas, quia frigus erat, et calefaciebant se. Erat autem cum eis et Petrus stans et calefaciens se. Pontifex ergo interrogauit Iesum de discipulis suis et de doctrina eius. Respondit Iesus: **t** “Ego palam locutus sum mundo. Ego semper docui in sinagoga et in templo, quo omnes Iudei conueniunt, et in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? Interroga eos, qui audierunt, quid locutus sum ipsis. Ecce hij sciunt, quid dixerim ego.” **m** Hec autem cum dixisset, vnus assistens ministrorum dedit alapam Iesu dicens: **a** “Sic respondes pontifici?” **m** Respondit ei Iesus: **t** “Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo. Si autem bene, quid me cedis?” **m** Et misit eum Annas ligatum ad Caypham pontificem. Erat autem Symon Petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei: **a** “Nunquid et tu ex discipulis eius es?” **m** Negauit ille et dixit: **a** “Non sum.” **m** Dicit ei vnus ex seruis pontificis, cognatus eius, cuius abscidit Petrus auriculam: **a** “Nonne ego te vidi in orto cum illo?” **m** Iterum ergo negauit Petrus et statim gallus cantauit. Adducunt ergo Iesum a Caypha in pretorium. Erat autem mane et ipsi non introierunt in pretorium, vt non contaminarentur sed vt manducarent pascha. Exiuit ergo Pylatus ad eos foras et dixit: **a** “Quam accusationem affertis aduersus hominem hunc?” **m** Responderunt et dixerunt ei: **a** “Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.” **m** Dixit ergo eis Pylatus: **a** “Accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum.” **m** Dixerunt ergo ei Iudei: **a** “Nobis non licet interficere quemquam,” **m** vt sermo Iesu impleretur, quem dixit significans qua morte esset moriturus. Introiuit ergo iterum in pretorium Pilatus et vocauit Iesum et

dixit ei: **a** “Tu es rex Iudeorum?” **m** Et respondit Iesus: **t** “A temetipso hoc dicis, an alij tibi dixerunt de me?” **m** Respondit Pilatus: **a** “Nunquid ego Iudeus sum? Gens tua et pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti?” **m** Respondit Iesus: **t** “Regnum meum non est de hoc mundo; si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei vtique decertarent, vt non traderer Iudeis. Nunc autem regnum meum non est hic.” **m** Dixit itaque ei Pylatus: **a** “Ergo rex es tu?” **m** Respondit Iesus: **t** “Tu dicis, quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati. Omnis, qui est ex veritate, audit vocem meam.” **m** Dicit ei Pilatus: **a** “Quid est veritas?” **m** Et cum hoc dixisset, iterum exiuit ad Iudeos et dicit eis: **a** “Ego nullam inuenio in eo causam. Est autem consuetudo, vt vnum dimittam vobis in pascha. Uultis ergo dimittam vobis regem Iudeorum?” **m** Clamauerunt rursus omnes dicentes: {200} **a** “Non hunc sed Barraban.” **m** Erat autem Barrabas latro. Tunc ergo apprehendit Pylatus Iesum et flagellauit et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius et veste purpurea circundederunt eum et veniebant ad eum et dicebant: **a** “Aue rex Iudeorum.” **m** Et dabant ei alapas. Exijt iterum Pylatus foras et dicit eis: **a** “Ecce adduco vobis eum foras, vt cognoscatis, quia in eo nullam causam inuenio.” **m** Exiuit ergo Iesus portans spineam coronam et purpureum vestimentum. Et dicit eis: **a** “Ecce homo.” **m** Cum ergo vidissent eum pontifices et ministri, clamabant dicentes: **a** “Crucifige, crucifige eum.” **m** Dicit eis Pylatus: **a** “Accipite eum vos et crucifigite. Ego enim non inuenio in eo causam.” **m** Responderunt ei Iudei: **a** “Nos legem habemus et secundum legem debet mori, quia filium dei se fecit.” **m** Cum ergo audisset Pylatus hunc sermonem, magis timuit et ingressus est in pretorium iterum et dicit ad Iesum: **a** “Unde es tu?” **m** Iesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei Pylatus: **a** “Mihi non loqueris? Nescis, quia potestatem habeo crucifigere te et potestatem habeo dimittere te?” **m** Respondit Iesus: **t** “Non haberes potestatem aduersum me vllam, nisi esset tibi datum desuper. Propterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet.” **m** Et exinde querebat Pylatus dimittere eum. Iudei autem clamabant dicentes: **a** “Si hunc dimittis, non es amicus Cesaris. Omnis enim, qui se regem facit, contradicit Cesari.” **m** Pylatus ergo cum audisset hos sermones, adduxit foras Iesum et sedit pro tribunali in loco, qui dicitur Licostratos, Hebraice autem Gabatha. Erat autem parasceue pasche hora quasi sexta et dicit Iudeis: **a** “Ecce rex vester.” **m** Illi autem clamabant: **a** “Tolle, tolle, crucifige eum.” **m** Dixit eis Pylatus: **a** “Regem vestrum crucifigam?” **m** Responderunt pontifices: **a** “Non {201 | d.xxi.} habemus regem nisi Cesarem.” **m** Tunc ergo tradidit eis illum, vt crucifigeretur. Susceperunt autem Iesum et eduxerunt et baiulans sibi crucem exiuit in eum, qui dicitur Caluarie, locum, Hebraice Golgotha, vbi eum crucifixerunt et cum eo alios duos hinc et hinc, medium autem Iesum. Scripsit autem et⁸¹ titulum Pylatus et posuit super crucem. Erat autem scriptum ‘Iesus Nazarenus, rex Iudeorum’. Hunc ergo titulum multi legerunt Iudeorum, quia

⁸¹ et] et et *missale*

prope ciuitatem erat locus, vbi crucifixus est Iesus, et erat scriptum Hebraice, Grece et Latine. Dicebant ergo Pilato pontifices Iudeorum: **a** “Noli scribere ‘rex Iudeorum’, sed quia ipse dixit: ‘Rex sum Iudeorum.’” **m** Respondit Pilatus: **a** “Quod scripsi, scripsi.” **m** Milites ergo cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta eius et fecerunt quatuor partes, vnique militi partem, et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo adinuicem: **a** “Non scindamus eam sed sortiamur de illa, cuius sit,” **m** vt scriptura impleretur dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi et in vestem meam miserunt sortem, et milites quidem hec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem Iesu mater eius et soror matris eius, Maria Cleophe et Maria Magdalene. Cum vidisset ergo Iesus matrem et discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri sue: **t** “Mulier, ecce filius tuus.” **m** Deinde dicit discipulo: **t** “Ecce mater tua.” **m** Et ex illa hora accepit eam discipulus in suam. Postea sciens Iesus, quia iam omnia consummata sunt, vt consummaretur scriptura, dicit: **t** “Sitis.” **m** Uas ergo positum erat aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto et yso circumponentes obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset Iesus acetum, dicit: **t** “Consummatum est.” **m** Et inclinato capite tradidit spiritum. ✠ Iudei ergo, quoniam parasceue erat, vt non remaneret in cruce corpora sabba{202}to (erat enim magnus dies ille sabbati), rogauerunt Pylatum, vt frangerentur eorum crura et tollerentur. Uenerunt ergo milites et primi quidem fregerunt crura et alterius, qui crucifixus est cum eo. Ad Iesum autem cum venissent, vt⁸² viderunt eum iam mortuum, non fregerunt eius crura sed vnus militum lancea latus eius aperuit et continuo exiuit sanguis et aqua. Et qui vidit, testimonium perhibuit et verum est testimonium eius. Et ille scit, quia vera dicit, vt et vos credatis. Facta sunt enim hec, vt scriptura impleretur: Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit: Uidebunt, in quem transfixerunt. **Muta vocem.** Post hec autem rogauit Pylatum Ioseph ab Arimathia, eo quod esset discipulus Iesu, occultus autem propter metum Iudeorum, vt tolleret corpus Ihesu. Et permisit Pylatus. Uenit ergo et tulit corpus Ihesu. Uenit et Nichodemus, qui venerat ad Iesum nocte primum, ferens mixturam mirrhe et aloes quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus Iesu et ligauerunt eum lintheis cum aromatibus, sicut mos est Iudeis sepelire. Erat autem in loco, vbi crucifixus est, ortus et in orto monumentum nouum, in quo nondum quisquam positus erat. Ibi ergo propter parasceuen Iudeorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt Iesum.

Finis passionis legat sacerdos orationes sequentes solemniter.

Oremus, dilectissimi nobis, pro ecclesia sancta dei, vt eam deus et dominus noster pacificare et custodire dignetur toto orbe terrarum subiiciens ei principatus et potestates detque nobis quietam et tranquillam vitam degentibus⁸³ glorificare deum patrem omnipotentem. **Oremus.** Flectamus genua.

⁸² vt] et *missale*

⁸³ degentibus] de gentibus *missale*

Omnipotens sempiterne deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus reuelasti, custodi opera misericordie tue, vt ecclesia tua toto orbe diffusa stabili fide in confessione tui nominis perseueret. Leuate. Per eundem.

Oremus et pro beatissimo pa{203 | d.xxij.}pa nostro, vt deus et dominus noster, qui elegit eum in ordinem episcopatus, saluum atque incolumem custodiat ecclesie sue sancte ad regendum populum sanctum dei. Oremus. Flectamus genua.

Omnipotens sempiterne deus, cuius eterno iudicio vniuersa fundantur, respice propicius ad preces nostras et electum nobis antistitem tua pietate conserua, vt christiana plebs, que tali gubernatur auctore, sub tanto pontifice credulitatis sue meritis augeatur. Leuate. Per dominum.

Oremus et pro omnibus episcopis, presbiteris, diaconibus, subdiaconibus, acolitis, exorcistis, lectoribus, ostiarijs, confessoribus, virginibus, viduis et pro omni populo sancto dei. Oremus. Flectamus genua.

Omnipotens sempiterne deus, cuius spiritu totum corpus ecclesie sanctificatur et regitur, exaudi nos pro vniuersis ordinibus supplicantes, vt gratie tue munere ab omnibus tibi gradibus fideliter seruiatur. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium <tuum>, qui tecum viuuit et regnat in vnitate eiusdem.

Oremus et pro christianissimo imperatore nostro N, vt deus et dominus noster subditas illi faciat omnes barbaras nationes ad nostram perpetuam pacem. Oremus. Flectamus.

Omnipotens sempiterne deus, in cuius manu sunt omnium potestates et omnium iura regnorum, respice ad christianum benignus imperium, vt omnes gentes, que in sua feritate confidunt, potentie tue dextera comprimantur. Leuate. Per dominum.

Oremus et pro cathecuminis nostris, vt deus et dominus noster adaperiat aures precordiorum ipsorum ianuamque misericordie, vt per lauachrum regenerationis accepta remissione omnium peccatorum et ipsi digni inueniantur in Christo Iesu, domino nostro. Oremus. Flectamus genua.

Omnipotens sempiterne deus, qui ecclesiam tuam noua semper prole fecundas, auge fidem et intellectum cathecuminis nostris, vt renati fonte baptismatis adoptionis tue filijs aggregentur. Leuate. Per dominum.

Oremus, dilectissimi nobis, deum patrem omnipotentem, {204} vt cunctis mundum purget erroribus, morbos auferat, famem repellat, aperiat carceres, vincula dissoluat, peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, nauigantibus portum salutis indulgeat. Oremus. Flectamus genua.

Omnipotens sempiterne deus, mestorum consolatio, laborantium fortitudo, perueniant ad te preces de quacunque tribulatione clamantium, vt omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant affuisse. Leuate. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Oremus et pro hereticis et scismaticis, vt deus et dominus noster eruat eos ab erroribus vniuersis et ad sanctam matrem ecclesiam catholicam atque apostolicam reuocare dignetur. Oremus. Flectamus genua.

Omnipotens sempiterne deus, qui saluas omnes et neminem vis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas, vt omni heretica prauitate deposita errantium corda respiscant et ad veritatis tue redeant vnitatem. Leuate. Per dominum.

Oremus et pro perfidis Iudeis, vt deus et dominus noster auferat velamen de cordibus eorum et vt ipsi agnoscant Iesum Christum, dominum nostrum. **Hic non dicitur** Flectamus genua.

Omnipotens sempiterne deus, qui etiam Iudaicam perfidiam a tua misericordia non repellis, exaudi preces nostras, quas pro illius populi obcecatione deferimus, vt agnita veritatis tue luce, que Christus est, a suis tenebris eruantur. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum.

Oremus et pro paganis, vt deus omnipotens auferat iniquitatem a cordibus eorum et relictis ydolis suis conuertantur ad deum viuum et verum et vnicum filium eius Iesum Christum, dominum nostrum, cum quo viuit et regnat cum spiritu sancto, deus per omnia secula seculorum. Oremus. Flectamus.

Omnipotens sempiterne deus, qui non vis mortem peccatorum sed vitam semper inquiris, suscipe propicius orationem nostram et libera eos ab ydolorum cultura et aggrega ecclesie tue sancte ad laudem et gloriam nominis tui. Leuate. Per dominum. {205 | **d.xxiiij.**}

Deinde episcopus vel ebdomadarius post adoratam crucem resumptis vestibibus, quas deposuerat, et lotis manibus accedat ad locum, vbi pridie reposuerat corpus domini, et assumens illud deferat ad altare et facta simplici confessione ante altare corpus dominicum et calicem vino et aqua imposito more solito cooperiat et incenset et iterum lotis quatuor digitorum summitatibus tonali voce sed tamen mediocri incipiat Oremus. **Preceptis salutaribus et cetera vsque ad finem dominice orationis choro respondente** Sed libera nos a malo. **Deinde sub silentio dicat** Libera nos, quesumus **et cetera, omnia more solito, et diuidat hostiam in tres partes et in fine moderata voce** Per omnia secula seculorum **et nihil amplius dicat. Sanctificatur autem vinum non consecratum per corpus dominicum consecratum. Communione peracta vespere vt in cena domini cantetur et post psalmos Magnificat A.ij.** Cum accepisset acetum, dixit: “Consummatum est,” et inclinato capite emisit spiritum. **Qua dicta vespere finiantur addita oratione Refecti vitalibus d.xviiij.**

IN SABBATO SANCTO

Cerei benedictione completa legatur lectio sine titulo.

In principio creauit deus celum et terram. Terra autem erat inanis et vacua et tenebre erant super faciem abissi et spiritus domini ferebatur super aquas. Dixitque deus: “Fiat lux,” et facta est lux. Et vidit deus lucem, quod esset bona, et diuisit lucem a tenebris. Appellauitque lucem diem et tenebras noctem. Factumque est vespere et mane, dies vnus. Dixit quoque deus: “Fiat firmamentum in medio aquarum et diuidat aquas ab aquis.” Et fecit deus firmamentum diuisitque aquas, que erant sub firmamento, ab hijs, que erant super firmamentum. Et factum est ita. Uocauitque deus firmamentum celum. Et factum est vespere et mane, dies secundus. Dixit vero deus: “Congregentur aque, que sub celo sunt, in locum vnum et appareat arida. Factumque est ita et vocauit deus aridam terram congregationesque aquarum appellauit maria. Et vidit deus, quod esset bonum, et ait: “Germinet terra herbam virentem et facientem semen et lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum, cuius semen in semetipso sit super terram.” Et factum est ita. Et protulit terra herbam virentem et afferentem semen iuxta genus suum lignumque faciens fructum et vnumquodque habens sementem secundum speciem suam. Et vidit deus, quod esset bonum, factumque est vespere et mane, dies tertius. Dixit autem deus: “Fiant luminaria in firmamento celi, diuidant diem ac noctem et sint in signa et tempora et dies et annos, vt luceant in firmamento celi et illuminent terram.” Et factum est ita. Fecitque deus duo luminaria magna: luminare maius, vt preesset diei, et luminare minus, vt preesset nocti, et stellas. Et posuit eas in firmamento celi, vt lucerent super terram et preessent diei ac nocti et diuiderent lucem ac tenebras. Et vidit deus, quod esset bonum, et factum est vespere et mane, dies quartus. Dixit etiam deus: “Producant aque reptile anime viuentis et volatile super terram sub firmamento celi.” Creauitque deus cete grandia et omnem animam viuentem atque motabilem, quam produxerant aque in species suas, et omne volatile secundum genus suum. Et vidit deus, quod esset bonum, benedixitque ei dicens: “Crescite et multiplicamini et replete aquas maris auesque multiplicentur super terram. Et factum est vespere et mane, dies quintus. Dixit quoque deus: “Producat terra animam viuentem in genere suo, iumenta et reptilia et bestias terre secundum species suas. Factumque est ita. Et fecit deus bestias terre iuxta species suas et iumenta et omne reptile terre in genere suo. Et vidit deus, quod esset bonum, et ait: “Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram et presit piscibus maris et volatilibus celi et bestijs vniuerse terre omnique reptili, quod mouetur in terra. Et creauit deus hominem ad imaginem suam; ad imaginem dei creauit illum, masculum et feminam creauit eos. Benedixitque illis deus et ait: “Crescite et multiplicamini et replete terram et subijcite eam et dominamini piscibus maris et volatilibus celi et vniuersis animantibus, que mouentur super terram. Dixitque deus: “Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram et vniuersa ligna, que habent in semetipsis sementem generis sui, vt sint vobis in escam et cunctis animantibus terre omnique volucri celi et vniuersis, que mouentur in terra et in quibus est anima viuens, vt habeant ad

vescendum.” Et factum est ita. Uiditque deus cuncta, que fecit, et erant valde bona. Et factum est vespere et mane, dies sextus. Igitur perfecti sunt celi et terra et omnis ornatus eorum. Compleuitque deus die septimo opus suum, quod fecerat, et requieuit die septimo ab vniuerso opere suo, quod patrarat.

In cuiusque fine sacerdos altari assistens absque salutatione et sine Flectamus genua **dicat hanc orationem:**

Deus, qui mirabiliter creasti hominem et mirabilius redemisti, da nobis, quesumus, contra oblectamenta peccati mentis ratione persistere, vt mereamur ad gaudia eterna peruenire. Per dominum nostrum.

Sequitur lectio secunda sine tytulo.

In diebus illis: Factum est in vigilia matutina et ecce respiciens dominus super castra Egiptiorum per columnam ignis et nubis interfecit exercitum eorum et subuertit rotas curruum.

Ferebanturque in profundum. Dixerunt ergo Egiptij: “Fugiamus Israelem; dominus enim pugnat pro eis contra nos.” Et ait dominus ad Moysen: “Extende manum tuam super mare et reuertantur aque ad Egiptios super currus et equites eorum. Cunque extendisset Moyses manum contra mare, reuersum⁸⁴ est primo dilu{208}culo ad priorem locum. Fugientibusque Egiptijs occurrerunt aque et inuoluit eos dominus in medijs fluctibus. Reuerseque sunt aque et cooperuerunt currus et equites cuncti exercitus Pharaonis, qui sequentes ingressi fuerant mare, nec vnus quidem superfuit ex eis. Filij autem Israel perrexerunt per medium sicci maris et aque eis erant quasi pro muro a dextris et a sinistris. Liberavitque dominus in die illa Israel de manu Egiptiorum et viderunt Egiptios mortuos super litus maris et manum magnam, quam exercuerat dominus contra eos. Metuitque populus dominum et crediderunt domino et Moysi, seruo eius. Tunc cecinit Moises et filij Israel carmen hoc domino et dixerunt:

Tractus Cantemus domino; gloriose enim honorificatus est, equum et ascensorem proiecit in mare.

∞ Adiutor et protector factus est mihi in salutem.

∞ Hic deus meus et honorificabo eum, deus patris mei et exaltabo eum.

∞ Dominus conterens bella, dominus nomen est illi.

Collecta **Deus**, cuius antiqua miracula in presenti quoque seculo choruscare sentimus, presta, quesumus, vt sicut priorem populum ab Egiptijs liberasti, ita hoc ad salutem gentium per aquas baptismatis opereris, vt in Abrahe filios et in Israeliticam dignitatem totius mundi transeat plenitudo. Per dominum.

⁸⁴ reuersum] reuersus *missale*

Lectio tertia sine tytulo.

In diebus illis: Apprehendent septem mulieres virum vnum in die illa dicentes: “Panem nostrum comedemus et vestimentis nostris operiemur, tantummodo inuocetur nomen tuum super nos, aufer opprobrium nostrum.” In die illa erit germen domini in magnificentia et gloria et fructus terre sublimis et exultatio his, qui saluati fuerint de Israel. Et erit: omnis, qui relictus fuerit in Syon et residuus in Hierusalem, sanctus vocabitur, omnis, qui scriptus est in vita in Hierusalem. Si abluerit dominus sordem filiarum Syon et sanguinem Hierusalem lauerit de medio eius in spiritu iudicij et spiritu ardoris. Et creabit⁸⁵ dominus super omnem locum montis {209 | e.i.} Syon et vbi inuocatus est nubem per diem et fumum et splendorem ignis flammantis in nocte. Super omnem enim gloriam protectio et tabernaculum erit in vmbraculum diei ab estu et in securitatem et absconsionem a turbine et a pluuia.

Tractus Uinea facta est dilecto in cornu in loco vberi.

✠ Et maceriam circumdedi et circumfodi et plantaui vineam Soreth et edificaui turrim in medio eius.

✠ Et torcular fodi in ea; vinea enim domini Sabaoth domus Israel est.

Collecta Deus, qui nos ad celebrandum paschale sacramentum vtriusque testamenti paginis instruis, da nobis intelligere misericordiam tuam, vt ex perceptione presentium munerum firma sit expectatio futurorum. Per dominum.

Lectio quarta sine tytulo.

Hec est hereditas seruorum domini et iusticia eorum apud me, dicit dominus. Omnes sitientes, venite ad aquas, et qui non habetis argentum, properate, emite et comedite. Uenite, emite absque argento et absque vlla commutatione vinum et lac. Quare appenditis argentum non in panibus et laborem vestrum <non> in saturitate? Audite, audientes me, et comedite bonum et delectabitur in crassitudine anima vestra. Inclinate aurem vestram et venite ad me. Audite et viuet anima vestra. Et feriam vobiscum pactum sempiternum, misericordias Daudid fidelis. Ecce testem populis dedi eum, ducem et preceptorem gentibus. Ecce gentem, quam⁸⁶ nesciebas, vocabis et gentes, que non cognouerunt te, ad te current propter dominum deum tuum et sanctum Israel, quia glorificauit te. Querite dominum, dum inueniri potest, inuocate eum, dum prope est. Derelinquat impius viam suam et vir iniquus cogitationes suas et reuertatur ad dominum et miserebitur eius et ad deum nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Non enim cogitationes mee cogitationes vestre neque vie vestre vie mee, dicit dominus. Quia sicut exaltantur celi a terra, sic exaltate sunt vie mee a vijs vestris et cogitationes mee a cogitationibus vestris. Et quomodo descendit ymber et nix de

⁸⁵ creabit] creauit *missale*

⁸⁶ quam] quem *missale*

celo et illuc vltra non reuertitur sed inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit et dat semen serenti et panem comedenti, sic erit verbum meum, quod egredietur de ore meo, dicit dominus omnipotens.

Tractus Attende celum et loquar et audiat terra verba ex ore meo.

Ÿ Expectetur sicut pluuiæ eloquium meum et descendat sicut ros, verba mea sicut ymber super gramina.

Ÿ Et sicut nix super fenum, quia nomen domini inuocabo.

Ÿ Date magnitudinem deo nostro; deus, vera opera eius et omnes viæ eius iudicia.

Ÿ Deus fidelis, in quo non est iniquitas, iustus et sanctus dominus.

Oremus Deus, qui diuersitatem gentium in confessione tui nominis adunasti, da, vt renatis fonte baptismatis vna sit fides mentium et pietas actionum. Per dominum.

Tractus Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, deus.

Ÿ Sitiuit anima mea ad deum viuum, quando veniam et apparebo ante faciem dei mei?

Ÿ Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte, dum dicitur mihi per singulos dies: “Ubi est deus tuus?”

Oremus Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui festa paschalia agimus, celestibus desiderijs accensi fontem⁸⁷ vite sitiamus, dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuunt et regnat in vnitæte.

Deinde incipiatur missa cum Kyrieleyson solemniter. Sequitur hymnus Gloria in excelsis deo.

Collecta Deus, qui hanc sacratissimam noctem gloria dominice resurrectionis illustras, conserua in noua familie tue progenie adoptionis spiritum, quem dedisti, vt corpore et mente renouati puram tibi exhibeant seruitutem. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuunt et regnat in vnitæte eiusdem.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Si consurrexistis cum Christo, que sursum sunt querite, vbi Christus est in dextera dei sedens. Que sursum sunt, sapite, non que super {211 | e.ij.} terram. Mortui enim estis et vita vestra abscondita est cum Christo in deo. Cum autem Christus apparuerit, vita vestra, tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria.

Alleluia.

Ÿ Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Tractus Laudate dominum, omnes gentes, laudate eum, omnes populi.

Ÿ Quoniam confirmata est super nos misericordia eius et veritas domini manet in eternum.

Secundum Matheum.

⁸⁷ fontem] sontem *missale*

In illo tempore: Uespere autem sabbati, que lucessit in prima sabbati, venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulchrum. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo et accedens reuoluit lapidem et sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut fulgur et vestimenta eius sicut nix. Pre timore autem eius exterriti sunt custodes et facti sunt velud mortui. Respondens autem angelus dixit mulieribus: “Nolite timere vos, scio enim, quod Iesum, qui crucifixus est, queritis. Non est hic: surrexit enim, sicut dixit. Uenite et videte locum, vbi positus erat dominus. Et cito euntes dicite discipulis eius et Petro, quia surrexit. Et ecce precedet vos in Galileam. Ibi eum videbitis, sicut predixit vobis.”

Secreta Suscipe, quesumus, domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum, vt paschalibus initiata⁸⁸ misterijs ad eternitatis nobis medelam te operante proficiant. Per dominum.

Prefatio Te quidem, domine.

Ad vespervas

A Alleluia, alleluia alleluia.

Psalmus Laudate dominum, omnes gentes.

Ad Magnificat **A** Uespere autem sabbati, que lucessit in prima sabbati, venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulchrum, alleluia.

Complenda Spiritum nobis, domine, tue charitatis infunde, vt quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordēs. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitate eiusdem spiritussancti deus per omnia secula seculorum. Amen. {212}

IN DIE PASCHE

Officium

Resurrexi et adhuc tecum sum, alleluia; posuisti super me manum tuam, alleluia; mirabilis facta est scientia tua, alleluia, alleluia.

Psalmus Domine, probasti me et cognouisti me; tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam.

Collecta Deus, qui hodierna die per vnigenitum tuum eternitatis nobis aditum deuicta morte reserasti, vota nostra, que preueniendo aspiras, etiam adiuuando prosequere. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Chorinthios.

⁸⁸ initiata] initiate *missale*

Fratres: Expurgate vetus fermentum, vt sitis noua conspersio, sicut estis azimi. Etenim pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epulemur non in fermento veteri neque in fermento malicie et nequie sed in azimis sinceritatis et veritatis.

Graduale Hec dies, quam fecit dominus, exultemus et letemur in ea.

✠ Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Alleluia.

✠ Pascha nostrum immolatus est Christus.

✠ Epulemur in azimis sinceritatis et veritatis.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Maria Magdalene et Maria Iacobi et Salome emerunt aromata, vt venientes vngerent Iesum. Et valde mane vna sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole. Et dicebant ad inuicem: “Quis reuoluet nobis lapidem ab hostio monumenti?” Et respicientes viderunt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monumentum viderunt iuuenem sedentem in dextris coopertum stola candida et obstupuerunt. Qui dixit illis: “Nolite expauescere. Iesum queritis Nazarenum crucifixum. Surrexit, non est hic. Ecce locus, vbi posuerunt eum. Sed ite, dicite discipulis eius et Petro, quia precedet vos in Galileam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

Offertorium {213 | e.iiij.} Terra tremuit et quieuit, dum resurgeret deus in iudicio, alleluia.

Secreta Suscipe, domine, quesumus, preces populi tui cum oblationibus hostiarum, vt paschalibus initiata⁸⁹ misterijs ad eternitatis nobis medelam te operante proficiant. Per dominum.

Prefatio Te quidem, domine, omni.

Infra actionem Communicantes et diem sacratissimum celebrantes. Hanc igitur oblationem.

Communio Pascha nostrum immolatus est Christus, alleluia, itaque epulemur in azimis sinceritatis et veritatis, alleluia, alleluia, alleluia.

Complenda Spiritum nobis, domine, tue caritatis infunde, vt quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordem. Per dominum nostrum eiusdem.

FERIA SECUNDA

Officium

Introduxit nos dominus in terram fluentem lac et mel, alleluia, et vt lex domini semper sit in ore vestro, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

⁸⁹ initiata] initiate *missale*

Collecta Deus, qui solemnitate paschali mundo remedia contulisti, populum tuum, quesumus, celesti dono proseguere, vt et perfectam libertatem consequi mereatur et ad vitam proficiat sempiternam. Per dominum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Stans Petrus in medio plebis dixit: “Uiri fratres, vos scitis, quod factum est verbum per vniuersam Iudeam incipiens enim a Galilea post baptismum, quod predicauit Ioannes: Iesum a Nazareth, quomodo vnxit eum deus spiritu sancto et virtute, qui pertransiuit benefaciendo et sanando omnes oppressos a dyabolo, quoniam deus erat cum illo. Et nos testes sumus omnium, que fecit in regione Iudeorum et Hierusalem, quem occiderunt suspendentes in ligno. Hunc deus suscitauit tertia die et dedit eum manifestum fieri non omni populo sed testibus preordinatis a deo, nobis, qui manducauimus et bibimus cum illo, postquam resurrexit a mortuis. Et precepit nobis predicare populo et testificari, {214} quia ipse est, qui constitutus est a deo iudex viuorum et mortuorum. Huic omnes prophete testimonium perhibent remissionem omnium peccatorum accipere per nomen eius omnes, qui credunt in eum.”

Graduale Hec dies e.ij.

☩ Dicat nunc Israel, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Alleluia.

☩ Nonne cor nostrum ardens erat in nobis de Iesu, dum nobis loqueretur in via.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Exeuntes duo de discipulis Iesu ibant ipsa die in castellum, quod erat in spacio stadiorum sexaginta ab Hierusalem nomine Emaus, et ipsi loquebantur adinuicem de hijs omnibus, que acciderant. Et factum est, dum fabularentur et secum quererent, et ipse Iesus appropinquans ibat cum illis. Oculi autem eorum tenebantur, ne eum agnoscerent. Et ait ad illos: “Qui sunt hij sermones, quos confertis adinuicem ambulantes et estis tristes?” Et respondens vnus, cui nomen Cleophas, dixit ei: “Tu solus peregrinus es in Hierusalem et non cognouisti, que facta sunt in illa hijs diebus?” Quibus ille dixit: “Que?” Et dixerunt: “De Ihesu Nazareno, qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo. Et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israel. Et nunc super hec omnia tertia dies est hodie, quo<d> hec facta sunt. Sed et mulieres quedam ex nostris terruerunt nos, que ante lucem fuerunt ad monumentum. Et non inuento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse, qui dicunt eum viuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum et ita inuenerunt, sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non inuenerunt.” Et ipse dixit ad eos: “O stulti et tardi corde ad

credendum in omnibus, que locuti sunt prophete. Nonne hec oportuit Christum pati et ita intrare in gloriam suam?" Et incipiens a Moyse et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis, que de ipso erant. Et appropinquabant {215 | e.iiij.} castello, quo ibant, et ipse se finxit longius ire. Et coegerunt eum dicentes: "Mane nobiscum, quoniam aduesperascit et inclinata est iam dies." Et intrauit cum illis. Et factum est, dum recumberet cum eis, accepit panem et benedixit, fregit et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum et cognouerunt eum. Et ipse euauit ab oculis eorum. Et dixerunt adinuicem: "Nonne cor nostrum ardens erat in nobis de Iesu, dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas?" Et surgentes eadem hora ingressi sunt in Hierusalem et inuenerunt congregatos vndecim et eos, qui cum ipsis erant, dicentes, quod surrexit dominus vere et apparuit Symoni. Et ipsi narrabant que gesta erant in via et quomodo cognouerunt eum in fractione panis.

Offertorium Angelus domini descendit de celo et dixit mulieribus: "Quem queritis? Surrexit, sicut dixit," alleluia.

Secreta Paschales hostias recensentes quesumus, domine, vt quod frequentamus actu, comprehendamus effectum. Per dominum.

Prefatio Te quidem.

Infra actionem Communicantes. Hanc igitur.

Per totam ebdomadam sicut in die pasche.

Communio Surrexit dominus et apparuit Petro, alleluia.

Complenda Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui resurrectionis dominice solemnia colimus, in nouitate spiritus tui a morte anime resurgamus. Per dominum eiusdem.

FERIA TERTIA

Officium

A qua sapientie potauit eos, alleluia, firmabitur in illis et non flectetur, alleluia, et exaltabit eos in eternum, alleluia, alleluia.

Ÿ Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Collecta Deus, qui ecclesiam tuam nouo semper fetu multiplicas, concede famulis tuis, vt sacramentum viuendo teneant, quod fide perceperunt. Per dominum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Surgens Paulus et manu silentium indicens ait: "Uiri fratres, filij generis Abraham et qui in vobis timent deum, vobis verbum salutis huius missum est. Qui enim habitant Hierusalem et principes eius ignorant Iesum et voces prophetarum, que per omne sabbatum leguntur, iudicantes impleuerunt. Et nullam causam mortis inuenientes in eo petierunt a Pylato, vt

interficerent eum. Cunque consummassent omnia, que de eo scripta erant, deponentes eum de ligno posuerunt in monumento. Deus vero suscitauit eum a mortuis tertia die, qui visus est per dies multos hijs, qui simul ascenderant cum eo de Galilea in Hierusalem, qui vsque nunc sunt testes eius ad plebem. Et nos vobis annunciamus eam, que ad patres nostros repromissio facta est, quoniam hanc deus adimpleuit filijs nostris resuscitans Iesum Christum, dominum nostrum.”

Graduale Hec dies e.ij.

✠ Dicant nunc qui redempti sunt a domino, quos redemit de manu inimici, de regionibus congregauit eos.

Alleluia.

✠ Surrexit pastor bonus, qui posuit animam suam pro ouibus suis et pro suo grege mori dignatus est.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Stetit Iesus in medio discipulorum suorum et dixit eis: “Pax vobis. Ego sum, nolite timere.” Conturbati vero et conterriti estimabant se spiritum videre. Et dixit eis: “Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra? Uidete manus meas et pedes meos, quia ipse ego sum. Palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habet, sicut me videtis habere.” Et hoc cum dixisset, ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus pre gaudio dixit: “Habetis hic aliquid, quod manducetur?” At illi obtulerunt ei partem piscis assi et fauum mellis. Et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad eos: “Hec sunt verba, que locutus sum ad vos, cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia, que scripta sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de me.” Tunc aperuit illis sensum, vt intelligerent scripturas, et dixit eis: “Quoniam sic scriptum est et sic oportebat Christum pati et {217 | e.v.} resurgere a mortuis tertia die et predicare penitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes.”

Offertorium Intonuit de celo dominus et altissimus dedit vocem suam et apparuerunt fontes aquarum, alleluia.

Secreta Suscipe, domine, fidelium preces cum oblationibus hostiarum, vt per hec pie deuotionis officia ad celestem gloriam transeamus. Per dominum.

Communio Si consurrexistis cum Christo, que sursum sunt querite, alleluia, vbi Christus est in dextera dei sedens, que sursum sunt sapite, alleluia.

Complenda Concede, quesumus, omnipotens deus, vt paschalis perceptio sacramenti continua in nostris mentibus perseueret. Per dominum.

FERIA QUARTA

Officium

Uenite, benedicti patris mei, percipite regnum, alleluia, quod vobis paratum est, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Cantate domino canticum nouum, quia mirabilia fecit.

Collecta Deus, qui nos resurrectionis dominice annua solemnitate letificas, concede propicius, vt per temporalia festa, que agimus, peruenire ad gaudia eterna mereamur. Per eundem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Aperiens Petrus os suum dixit: “Uiri Israelite et qui timetis deum, audite: deus Abraham et deus Ysaac et deus Iacob, deus patrum nostrorum glorificauit filium suum Iesum, quem vos quidem tradidistis et negastis ante faciem Pylati iudicante illo dimitti. Uos autem sanctum et iustum negastis et petistis virum homicidam donari vobis. Auctorem vero vite interfecistis, quem deus suscitauit a mortuis, cuius nos testes sumus. Et nunc, fratres, scio, quia per ignorantiam fecistis, sicut et principes vestri. Deus autem, qui prenunciauit per os omnium prophetarum pati Christum suum, impleuit sic. Penitemini igitur et conuertimini, vt deleantur uestra peccata.”

Graduale Hec dies e.ij.

✠ Dextera domini fecit virtutem, dextera domini exaltauit me.

Alleluia.

✠ Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors {218} illi vltra non dominabitur.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Manifestauit se Iesus discipulis suis ad mare Tyberiadis. Manifestauit autem sic: Erant simul Symon Petrus et Thomas, qui dicitur Didimus, et Nathanael, qui erat a Chana Galilee, et filij Zebedei et alij ex discipulis eius duo. Dicit eis Symon Petrus: “Uado piscari.” Dicunt ei: “Uenimus et nos tecum.” Et exierunt et ascenderunt in nauim et illa nocte nihil prendiderunt. Mane autem facto stetit Iesus in litore. Non tamen agnouerunt discipuli, quia Iesus est. Dicit ergo eis Iesus: “Pueri, nunquid pulmentarium habetis?” Responderunt ei: “Non.” Dicit eis: “Mittite in dexteram nauigij rete et inuenietis.” Miserunt ergo rete et iam non valebant illud trahere pre multitudine piscium. Dicit ergo discipulus ille, quem diligebat Iesus, Petro: “Dominus est.” Symon ergo Petrus cum audisset, quia dominus est, tunica succinxit se (erat enim nudus) et misit se in mare. Alij autem discipuli nauigio uenerunt (non enim longe erant a terra sed quasi cubitis ducentis) trahentes rete piscium. Ut ergo descenderunt in terram, viderunt prunas positas et piscem suppositum et panem. Dicit eis Iesus: “Afferte de piscibus, quos prendidistis nunc.” Ascendit autem Symon Petrus et traxit rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent, non est scissum rete. Dicit eis Iesus: “Uenite prandete.” Et nemo audebat discumbentium interrogare eum: “Tu quis es?” scientes, quia dominus est. Et venit Iesus et accepit

panem et dedit eis et piscem similiter. Hoc iam tertio manifestatus est Iesus discipulis suis, cum resurrexisset a mortuis.

Offertorium **P**ortas celi aperuit dominus et pluit illis manna, vt ederent, panem celi dedit illis, panem angelorum manducauit homo, alleluia.

Secreta **S**acrificia, domine, paschalibus gaudijs immolamus, quibus ecclesia tua mirabiliter et pascitur et nutritur. {219 | e.vi.} Per dominum nostrum Iesum.

Communio **C**hristus resurgens ex mortuis iam non moritur, alleluia, mors illi vltra non dominabitur, alleluia, alleluia.

Complenda **A**b omni nos, quesumus, domine, vetustate purgatos sacramenti tui veneranda perceptio in nouam transferat creaturam. Per dominum.

FERIA QUINTA

Officium

Uitricem manum tuam, domine, laudauerunt pariter, alleluia, quia scientia aperuit os mutum et linguas infantium fecit disertas, alleluia, alleluia.

Psalmus Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Collecta **D**eus, qui diuersitatem gentium in confessione tui nominis adunasti, da vt renatis fonte baptismatis vna sit fides mentium et pietas actionum. Per dominum nostrum Iesum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Angelus domini locutus est ad Philippum dicens: “Surge et vade contra meridianum ad viam, que descendit ab Hierusalem in Gazam; hec est deserta.” Et surgens abiit. Et ecce vir Ethiops, eunuchus, potens Candacis, regine Ethiopum, qui erat super omnes gazas eius, venerat adorare in Hierusalem. Et reuertebatur sedens super currum suum legensque Esayam prophetam. Dixit autem spiritus Philippo: “Accede et adiunge te ad currum istum.” Accurrens autem Philippus audiuit illum legentem Esayam prophetam et dixit: “Putasne intelligis, que legis?” Qui ait: “Et quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi?” Rogauitque Philippum, vt ascenderet et sederet secum. Locus autem scripture hic erat, quem legebat: Tanquam ovis ad occisionem ductus est et sicut agnus coram tondente se sine voce sic non aperuit os suum. In humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem eius quis enarrabit? Quoniam tolletur de terra vita eius. Respondens autem eunuchus dixit Philippo: “Obsecro te: de quo propheta dicit hoc, de se an de alio aliquo?” Aperiens autem Philippus os suum et incipiens a scriptura ista euangelizauit illi Iesum. Et dum irent per viam, venerunt ad quandam aquam. Et ait eunuchus: “Ecce aqua. Quis prohibet me baptizari?” Et ait eunucho Philippus: “Si credis in filium dei?” At ille ait: “Credo filium

dei esse Iesum Christum.” Et iussit stare currum. Et descenderunt vterque in aquam Philippus et eunuchus et baptizauit eum. Cum autem ascendissent de aqua, spiritus domini rapuit Philippum et amplius non vidit eum eunuchus. Ibat autem per viam suam gaudens. Philippus autem inuentus est in Azoto. Et pertransiens euangelizabat ciuitatibus cunctis, donec veniret Cesaream, nomen domini Iesu Christi.

Graduale Hec dies e.ij.

✠ Benedictus, qui venit in nomine domini, deus dominus, et illuxit nobis.

Alleluia.

✠ In die resurrectionis mee dicit dominus: Precedam vos in Galileam.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Maria stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fleret, inclinauit se et prospexit in monumentum. Et vidit duos angelos in albis sedentes, vnum ad caput et vnum ad pedes, vbi positum fuerat corpus Iesu. Dicunt ei illi: “Mulier, quid ploras?” Dicit eis: “Quia tulerunt dominum meum et nescio, vbi posuerunt eum.” Hec cum dixisset, conuersa est retrorsum et vidit Iesum stantem et nesciebat, quia Iesus est. Dicit ei Iesus: “Mulier, quid ploras? Quem queris?” Illa existimans, quia ortulanus esset, dicit⁹⁰ ei: “Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi, vbi posuisti eum, et ego eum tollam.” Dicit ei Iesus: “Maria.” Conuersa illa dicit ei: “Rabboni,” quod dicitur ‘magister’. Dicit ei Iesus: “Noli me tangere; nondum enim ascendi ad patrem meum. Uade autem ad fratres meos et dic eis: ‘Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum et ad deum meum et deum vestrum.’” Uenit Maria Magdalene annuncians discipulis, quia “Uidi dominum et hec dixit mihi.”

Offertorium {221 | e.vij.} In die solemnitatis vestre dicit dominus: Inducam vos in terram fluentem lac et mel, alleluia.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, munera populorum tuorum propicius, vt confessione tui nominis et baptisate renouati sempiternam beatitudinem consequantur. Per dominum.

Communio Populus acquisitionis, annunciate virtutes eius, alleluia, qui vos de tenebris vocauit in ammirabile lumen suum, alleluia.

Complenda Exaudi, domine, preces nostras, vt redemptionis nostre sacrosancta commercia et vite nobis conferant presentis auxilium et gaudia sempiterna concilient. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

FERIA SEXTA

⁹⁰ dicit] et dicit *missale*

Officium

Eduxit eos dominus in spe, alleluia, et inimicos eorum operuit mare, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Attendite, popule meus, legem meam. Inclinate aurem vestram in verba oris mei.

Collecta Omnipotens sempiternus deus, qui paschale sacramentum in reconciliationis humane federe contulisti, da mentibus nostris, ut quod professione celebramus, imitemur effectu. Per dominum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis, ut nos offerret deo mortificatos quidem carne, viuificatos autem spiritu. In quo et hijs, qui in carcere erant, spiritualiter veniens predicauit, qui increduli fuerant aliquando, quando expectabant dei patientiam in diebus Noe, cum fabricaretur archa, in qua pauci, id est octo, anime salue facte sunt per aquam. Quod et nos nunc similis forme saluos facit baptisma. Non carnis depositio sordium sed conscientie bone interrogatio in deum. Per resurrectionem domini nostri Iesu Christi, qui est in dextera dei.

Graduale Hec dies e.ij.

✠ Lapidem, quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli; a domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris.

Alleluia.

✠ Oportebat pati Christum et resurgere a mortuis et ita intrare {222} in gloriam suam.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Undecim discipuli abierunt in Galileam, in montem, ubi constituerat illis Iesus. Et videntes eum adorauerunt, quidam autem dubitauerunt. Et accedens Iesus locutus est eis dicens: "Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti, docentes eos seruare omnia, quecumque mandauimus vobis, et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi."

Offertorium Erit vobis hic dies memorialis, alleluia, et diem festum celebrabitis solemnem domino in progenies vestras legitimum sempiternum diem, alleluia, alleluia, alleluia.

Secreta Hostias, quesumus, domine, placatus assume, quas et pro renatorum expiatione peccati deferimus et pro acceleratione celestis auxiliij. Per dominum.

Communio Data est mihi omnis potestas in celo et in terra, alleluia, euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti, alleluia, alleluia.

Complenda Respice, domine, quesumus, populum tuum et quem eternis dignatus es renouare misterijs, a temporalibus culpis dignanter absolue. Per dominum.

SABBATO POST PASCHE

Officium

Eduxit dominus populum suum in exultatione, alleluia, et electos suos in letitia, alleluia, alleluia.
Psalmus Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui festa paschalia venerando egimus, per hec contingere ad gaudia eterna mereamur. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Deponentes omnem maliciam et omne dolum et simulationes et inuidiam et omnes detractiones; sicut modo geniti infantes, rationabiles sine dolo, lac concupiscite, vt in eo crescatis in salutem, si tamen gustastis, quoniam dulcis est dominus. Ad quem accedentes lapidem viuum, ab hominibus quidem reprobatum, a deo autem electum et honorificatum, et ipsi tanquam lapides⁹¹ viui superedificamini, {223 | e.viij.} domus⁹² spirituales, sacerdotium sanctum, offerre spiritalis hostias acceptabiles deo per Iesum Christum. Propter quod continet scriptura: Ecce pono in Syon lapidem summum angularem probatum, electum, preciosum. Et omnis, qui credit in eum, non confundetur. Uobis igitur honor credentibus, non credentibus autem lapis, quem reprobauerunt edificantes, hic factus est in caput anguli et lapis offensionis et petra scandali hijs, qui offendunt in verbo nec credunt in quo et positi sunt. Uos autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, vt virtutes annuncietis eius, qui de tenebris vos vocauit in ammirabile lumen suum. Qui aliquando non populus, nunc autem populus dei, qui non secuti misericordiam, nunc autem misericordiam consecuti.

Alleluia.

✠ Hec dies, quam fecit dominus, exultemus et letemur in ea.

Alleluia.

✠ Laudate, pueri, dominum, laudate nomen domini.

✠ Sit nomen domini benedictum ex hoc nunc et vsque in seculum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Una sabbati Maria Magdalene venit mane, cum adhuc tenebre essent, ad monumentum et vidit lapidem sublatum a monumento. Cucurrit ergo et venit ad Simonem

⁹¹ lapides] lapides *missale*

⁹² domus] domos *missale*

Petrum et ad alium discipulum, quem diligebat⁹³ Iesus, et dicit eis: “Tulerunt dominum meum de monumento et nescimus, vbi posuerunt eum.” Exiuit ergo Petrus et ille alius discipulus et venerunt ad monumentum. Currebant autem duo simul et ille alius discipulus precucurrit citius Petro et venit prior ad monumentum. Et cum se inclinasset, vidit posita lintheamina, non tamen introiuit. Uenit ergo Symon Petrus sequens eum et introiuit in monumentum et vidit lintheamina posita et sudarium, quod fuerat super caput eius, non cum lintheaminibus positum sed separatim⁹⁴ inuolutum in vnum locum. Tunc ergo introiuit ille discipulus, qui venerat prius ad monumentum, et vidit et credidit. Nondum enim sciebant scripturas, quia oportuerat eum a mortuis resurgere.

Offertorium Benedictus, qui venit in nomine domini, benediximus vobis de domo domini, deus dominus, et illuxit nobis, alleluia, alleluia.

Secreta Concede, quesumus, domine, semper nos per hec misteria paschalia gratulari, vt continua nostre reparationis operatio perpetue nobis fiat causa letitie. Per dominum.

Communio Omnes, qui in Christo baptisati estis, Christum induistis, alleluia.

Complenda Redemptionis nostre munere vegetati quesumus, domine, vt per hoc perpetue salutis auxilium fides semper vera proficiat. Per dominum.

DOMINICA IN OCTAUA PASCHE

Officium

Resurrexi et cetera sicut in die pasche pretermittendo in collecta hodierna die et in prefatione sed in hoc potissimum die, pretermittendo et secundum alleluia, quod sequitur.

Alleluia.

✠ Angelus domini descendit de celo et accedens reuoluit lapidem et sedebat super eum.

✠ Respondens autem angelus dixit mulieribus: “Quem queritis?” Ille autem dixerunt: “Iesum Nazarenum.”

FERIA SECUNDA

Officium

Quasi modo geniti infantes, alleluia, rationabiles sine dolo, lac concupiscite, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Exultate deo, adiutori nostro, iubilate deo Iacob. Gloria patri.

⁹³ diligebat] dilistebat *missale*

⁹⁴ separatim] separatum *missale*

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui paschalia festa peregimus, hec te largiente moribus et vita teneamus. Per dominum.

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Charissimi: Omne, quod natum est ex deo, vincit mundum. Et hec est victoria, que vincit mundum: fides nostra. Quis est autem, qui vincit mundum, nisi qui credit, quoniam Iesus est filius dei? Hic est, qui venit per aquam et sanguinem, Ihesus Christus. Non in aqua solum sed in aqua et sanguine. Et spiritus est, qui testificatur, quoniam Christus est veritas. Quoniam tres sunt, qui testimonium dant in terra: spiritus, aqua et sanguis. Et tres sunt, qui testimonium {225 | e.ix.} dant in celo: pater, verbum et spiritussanctus. Et hij tres vnum sunt. Si testimonium hominum accipimus, testimonium dei maius est, quoniam hoc est testimonium dei, quod maius est, quia testificatus est de filio suo. Qui credit in filium dei, habet testimonium in se.

Alleluia.

✠ Post dies octo ianuis clausis stetit Iesus in medio⁹⁵ discipulorum suorum et dixit: “Pax vobis.”

Alleluia.

✠ Surgens Iesus, dominus noster, stetit in medio discipulorum suorum et dixit: “Pax vobis.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum esset sero die illo, vna sabbatorum, cum fores essent clause, vbi erant discipuli congregati propter metum Iudeorum, venit Iesus in medio eorum et dixit eis: “Pax vobis,” et cum hoc dixisset, ostendit eis manus et latus. Gauisi sunt ergo discipuli viso domino. Dixit ergo eis iterum: “Pax vobis. Sicut misit me pater, et ego mitto vos.” Hoc cum dixisset, insufflauit et dicit eis: “Accipite spiritum sanctum. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt.” Thomas autem, vnus de duodecim, qui dicitur Didimus, non erat cum eis, quando venit Iesus. Dixerunt ergo alij discipuli: “Uidimus dominum.” Ille autem dixit eis: “Nisi videro in manibus eius fixuram clauorum et mittam digitum meum in locum clauorum et mittam manum meam in latus eius, non credam.” Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus et Thomas cum eis. Uenit Iesus ianuis clausis et stetit in medio et dixit: “Pax vobis.” Deinde dicit Thome: “Infer digitum tuum huc et vide manus meas et affer manum tuam et mitte in latus meum et noli esse incredulus sed fidelis.” Respondit Thomas et dixit: “Dominus meus et deus meus.” Dicit ei Iesus: “Quia vidisti me, Thoma, credidisti; beati, qui non viderunt et crediderunt.” Multa quidem et alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum, que non sunt scripta in libro hoc. Hec

⁹⁵ medio] medio dio *missale*

autem scripta sunt, vt credatis, quia Iesus Christus est filius dei, et vt credentes vitam habeatis in nomine eius. {226}

Offertorium Angelus domini descendit de celo et dixit mulieribus: “Quem queritis? Surrexit, sicut dixit,” alleluia.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, munera exultantis ecclesie, et cui causam tanti gaudij prestitisti, perpetuum fructum concede letitie. Per dominum.

Communio Mitte manum tuam et cognosce loca clauorum, alleluia, et noli esse incredulus sed fidelis, alleluia, alleluia.

Complenda Quesumus, domine deus noster, vt sacrosancta misteria, que pro reparationis nostre munimine contulisti, et presens nobis remedium esse facias et futurum. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Hebreos.

Fratres: Obedite prepositis vestris et subiaceate eis. Ipsi enim peruigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, vt cum gaudio hoc faciant et non gementes. Hoc enim non expedit vobis, orate pro nobis. Confidimus enim, quia bonam conscientiam habemus in omnibus bene volentes conuersari. Amplius autem deprecor vos hoc facere, quo celerius restituar vobis. Deus autem pacis, qui eduxit de mortuis pastorem magnum ouium in sanguine testamenti eterni, dominum nostrum Iesum Christum, aptet vos in omni tempore bono, vt faciatis voluntatem eius, faciens⁹⁶ in vobis quod placeat coram se. Per Iesum Christum, cui est gloria in secula seculorum. Amen.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Surgens autem Iesus mane prima sabbati apparuit primo Marie Magdalene, de qua eiecerat septem demonia. Illa autem precurrens nunciauit hijs, qui cum illa erant, lugentibus et flentibus. Et illi audientes, quia viueret et visus est ab ea, non crediderunt. Post hec autem duobus ex his ambulans apparuit in alia effigie euntibus in villam et illi euntes nunciauerunt ceteris.

FERIA SEXTA

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

⁹⁶ faciens] vt faciens *missale*

In diebus illis: Uidi in dextera sedentis super thronum librum scriptum intus et foris, signatum sigillis septem. Et vidi angelum fortem predicantem voce magna: “Quis est dignus aperire librum et soluere signacula eius?” Et nemo poterat neque in celo neque in terra neque subtus terram aperire librum neque respicere illum. Et ego flebam multum, quia nemo dignus inuentus est aperire librum nec videre eum. Et vnus de senioribus dixit mihi: “Ne fleueris. Ecce vicit leo de tribu Iuda, radix Daud, aperire librum et soluere septem signacula eius.” Et vidi et ecce in medio throni et quatuor animalium et in medio seniorum agnum stantem tanquam occisum, habentem cornua septem et oculos septem, qui sunt septem spiritus dei missi in omnem terram. Et venit et accepit de dextera sedentis in throno librum, et cum aperuisset librum, quatuor animalia et viginti quatuor seniores ceciderunt coram agno habentes singuli cytharas et phialas aureas plenas odoramentorum, que sunt orationes sanctorum. Et cantabant canticum nouum dicentes: “Dignus es, domine, accipere librum et aperire signacula eius, quoniam occisus es et redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione. Et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes. Et regnabunt in secula seculorum. Amen.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Exierunt mulieres de monumento cum timore et gaudio magno currentes nunciare discipulis eius. Et ecce Iesus occurrit illis dicens: “Auete.” Ille autem accesserunt et tenuerunt pedes eius et adorauerunt eum. Tunc ait illis Iesus: “Nolite timere. Ite, nunciate fratribus meis, vt eant in Galileam: ibi me videbunt.” Que cum audissent, ecce quidam de custodibus venerunt in ciuitatem et nunciauerunt principibus sacerdotum omnia, que facta fuerant. Et congregati cum senioribus consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus dicentes: “Dicite, quia discipuli eius nocte venerunt et furati sunt eum vobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a preside, nos suadebimus ei et securos vos faciemus.” At illi accepta pecunia fecerunt, sicut erant docti, et diuulgatum est verbum istud apud Iudeos vsque in hodiernum diem. {228}

DOMINICA SECUNDA

Officium

Resurrexi, vt supra signatum est dominica prima, preter secundum alleluia.

Alleluia.

✠ Surrexit pastor bonus, qui posuit animam suam pro ouibus suis et pro suo grege mori dignatus est.

FERIA SECUNDA

Officium

Misericordia domini plena est terra, alleluia, verbo dei celi firmati sunt, alleluia, alleluia.
✠ Exultate, iusti, in domino, rectos decet collaudatio. Gloria patri.

Collecta Deus, qui in filij tui humilitate iacentem mundum erexisti, fidelibus tuis perpetuam concede letitiam, vt quos perpetue mortis eripuisti casibus, gaudijs facias sempiternis perfrui. Per eundem dominum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum, vt sequamini vestigia eius. Qui peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Qui cum malediceretur, non maledicebat, cum pateretur, non comminabatur. Tradebat autem iudicanti se iniuste, qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum, vt peccatis mortui iusticie viuamus, cuius liuore sanati sumus. Eratis enim sicut oues errantes. Sed conuersi estis nunc ad pastorem et episcopum animarum uestrarum.

Alleluia.

✠ Ego sum pastor bonus et cognosco oues meas et cognoscunt me mee.

Alleluia.

✠ Surrexit pastor bonus, qui posuit animam suam pro ouibus suis et pro grege suo mori dignatus est.

Alleluia.

✠ Surrexit pastor bonus, qui posuit animam suam pro grege suo.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Mercennarius autem et qui non est pastor, cuius non sunt oues proprie, videt lupum venientem et dimittit oues et fugit et lupus rapit et dispergit oues. Mercennarius autem fugit, quia mercennarius est et non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus et cognosco oues meas et cognoscunt me mee, sicut nouit me pater {229 | e.xi.} et ego agnosco patrem, et animam meam pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo, que non sunt ex hoc ouili, et illas oportet me adducere et vocem meam audient. Et fiet vnum ouile et vnus pastor.

Offertorium Deus, deus meus, ad te de luce vigilo et in nomine tuo leuabo manus meas, alleluia.

Secreta Benedictionem nobis, domine, conferat salutarem sacra semper oblatio, vt quod agit misterio, virtute perficiat. Per dominum nostrum.

Communio Ego sum pastor bonus, alleluia, et cognosco oues meas et cognoscunt me mee, alleluia, alleluia.

Complenda Presta nobis, quesumus, omnipotens deus, vt viuificationis tue gratiam consequentes in tuo semper munere gloriemur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Scientes, quod non corruptibilibus argento vel auro redempti estis de vana vestra conversatione paterne traditionis sed precioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati Christi, precogniti quidem ante mundi constitutionem, manifestati autem nouissimis temporibus propter vos, qui per ipsum fideles estis in deo, qui suscitauit eum a mortuis et dedit ei gloriam, vt fides vestra et spes esset in domino. Animas vestras castificantes in obedientia charitatis, in fraternitatis amore simplici ex corde inuicem diligite attentius renati non ex semine corruptibili sed incorruptibili per verbum dei viui et permanentis. Quia omnis caro fenum et omnis gloria eius tanquam flos agri. Exaruit enim fenum et flos eius decidit. Uerbum autem domini manet in eternum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Una sabbati valde diluculo venerunt mulieres ad monumentum portantes, que parauerunt, aromata. Et inuenerunt lapidem reuolutum a monumento et ingresse non inuenerunt corpus domini Iesu. Et factum est, dum mente consternate essent de isto, ecce duo viri steterunt iuxta illas in veste fulgenti. Cum timerent autem et declinarent vultum in terram, dixerunt ad {230} illas: “Quid queritis viuentem cum mortuis? Non est hic sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est vobis, cum adhuc in Galilea esset, dicens, quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et tertia die resurgere.” Et recordate sunt verborum eius. Et egressa a monumento nunciauerunt hec omnia illis vndecim et ceteris omnibus. Erat autem Maria Magdalene et Iohanna et Maria Iacobi et cetera, que cum eis erant, que dicebant ad apostolos hec. Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista et non credebant illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens vidit linthemina sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat.

FERIA SEXTA

Ad Romanos.

Fratres: Certus sum ego ipse de vobis, quoniam et ipsi pleni estis dilectione, repleti omni scientia, ita vt possitis ad alterutrum monere. Audacius autem scripsi vobis, fratres, ex parte tanquam in memoriam reducens propter gratiam, que data est mihi a deo, vt sim minister Iesu

Christi in gentibus sanctificans euangelium dei, vt fiat oblatio gentium accepta, sanctificata⁹⁷ in spiritu sancto. Habeo igitur gloriam in Iesu <Christ>o, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt ad Iesum discipuli Ioannis dicentes: “Quare nos et pharisei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant?” Et ait illis Iesus: “Nunquid possunt filij sponsi lugere, quandiu cum illis est sponsus? Uenient autem dies, cum auferetur ab eis sponsus, et tunc ieiunabunt. Nemo autem immittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus. Tolle enim plenitudinem eius a vestimento et peior scissura sit. Neque mittunt vinum nouum in vtres veteres, alioquin rupentur vtres et vinum effundetur et vtres peribunt. Sed vinum nouum in vtres novos mittunt et ambo conseruantur.”⁹⁸

DOMINICA TERTIA

Officium

Resurrexi e.ij.

Alleluia.

☩ Surrexit dominus et occurrens mulieribus ait: “Auete.” Tunc accesserunt et tenuerunt pedes eius. {231 | e.xij.}

FERIA SECUNDA

Officium

Iubilate deo, omnis terra, alleluia, psalmum dicite nomini eius, alleluia, date gloriam laudi eius, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Dicite deo: “Quam terribilia sunt opera tua, domine, in multitudine virtutis tue mentientur tibi inimici tui.

Collecta Deus, qui errantibus, vt in viam possint redire iusticie, veritatis tue lumen ostendis, da cunctis, qui christiana professione censentur, et illa respuere, que huic inimica sunt nomini, et ea, que sunt apta, sectari. Per dominum nostrum Iesum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

⁹⁷ sanctificata] sanctificati *missale*

⁹⁸ conseruantur] conseruentur *missale*

Charissimi: Obsecro vos tanquam aduenas et peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs, que militant aduersus animam. Conuersationem vestram inter gentes habentes bonam, vt in eo, quod detractant de vobis tanquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos considerantes glorificent deum in die visitationis. Subiecti estote omni humane creature propter deum, siue regi quasi precellenti, siue ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum. Quia sic est voluntas dei, vt beneficientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam, quasi liberi et non quasi velamen habentes malicie libertatem sed sicut serui dei. Omnes honorate, fraternitatem diligite, deum timete, regem honorificate. Serui subditi estote in omni timore domini non tantum bonis et modestis sed etiam discolis. Hec est enim gratia. In Christo Iesu, domini nostro.

Alleluia.

✠ Modicum et non videbitis me, dicit dominus, iterum modicum et videbitis me, quia vado ad patrem.

Alleluia.

✠ Iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum et gaudium vestrum nemo tollet⁹⁹ a vobis.

Alleluia.

✠ Surrexit dominus et occurrens mulieribus ait: “Auete.” Tunc accesserunt et tenuerunt¹⁰⁰ pedes eius.

Secundum Ioannem. {232}

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Modicum et iam non videbitis me et iterum modicum et videbitis me, quia vado ad patrem.” Dixerunt ergo quidam ex discipulis eius adiuuicem: “Quid est hoc, quod dicit nobis, ‘modicum et iam non videbitis me et iterum modicum et videbitis me, quia vado ad patrem’?” Dicebant ergo: “Quid est hoc, quod dicit, modicum? Nescimus, quid loquitur.” Cognouit autem Iesus, quia volebant eum interrogare, et dixit eis: “De hoc queritis inter vos, quia dixi: ‘Modicum et non videbitis me et iterum modicum et videbitis me’? Amen, amen dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos, mundus autem gaudebit. Uos autem contristabimini sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius. Cum autem peperit puerum, iam non meminit pressure propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis. Iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum. Et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.”

Offertorium Lauda, anima mea, dominum, laudabo dominum in vita mea, psallam deo meo, quandiu ero, alleluia.

Secreta Hijs nobis, domine, misterijs conferatur, quo terrena mitigantes desideria discamus amare celestia. Per dominum nostrum.

⁹⁹ tollet] rollet *missale*

¹⁰⁰ tenuerunt] tenuerunt *missale*

Communio Modicum et non videbitis me, alleluia, iterum modicum et videbitis me, quia vado ad patrem, alleluia, alleluia.

Complenda Sacramenta, que sumpsimus, domine, quesumus, et spiritalibus nos instruant alimentis et corporalibus tueantur auxilijs. Per dominum nostrum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Charissimi: Hec scribo vobis, vt non peccetis. Sed et si quis peccauerit, aduocatum habemus ad patrem nostrum Iesum Christum iustum et ipse est propiciatio pro peccatis nostris. Non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi. Et in hoc scimus, quoniam cognouimus eum, si mandata eius obseruemus. Qui dicit se nosse deum et mandata eius non {233 | e.xiiij.} custodit, mendax est et in eo veritas non est. Qui autem seruat verbum eius, vere in hoc charitas dei perfecta est. In hoc scimus, quoniam in ipso manemus, si in ipso consumemur. Qui dicit se in ipso manere, debet, sicut ipse ambulauit, et ipse ambulare. Charissimi, non mandatum nouum scribo vobis sed mandatum vetus, quod habuistis ab initio. Mandatum vetus est verbum, quod audistis. Iterum mandatum nouum scribo vobis, quod verum est et in ipso et in vobis, quoniam tenebre transierunt et lumen vestrum iam lucet. Per Iesum Christum dominum nostrum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Facta est questio ex discipulis Ioannis cum Iudeis de purificatione et venerunt ad Ioannem et dixerunt ei: “Rabbi, qui erat tecum trans Iordanem, cui testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat et omnes veniunt ad eum.” Respondit Ioannes et dixit: “Non potest homo accipere quicquam, nisi fuerit ei datum de celo. Ipsi vos mihi testimonium perhibetis, quod dixerim: ‘Ego non sum Christus,’ sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam, sponsus est. Amicus autem sponsi, qui stat et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere, me autem minui. Qui desursum venit, super omnes est. Qui de terra est, de terra loquitur. Qui de celo venit, super omnes est. Et quod vidit et audiuit, hoc testatur et testimonium eius nemo accipit. Qui autem accipit eius testimonium, signauit, quia deus verax est. Quem enim misit deus, verba dei loquitur. Non enim ad mensuram dat deus spiritum, pater diligit filium et omnia dedit in manu eius. Qui credit in filium, habet vitam eternam. Qui autem incredulus est filio, non videbit vitam. Sed ira dei manet super eum.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Dico vobis, vt nemo vos decipiat in sublimitate sermonum. Nam et si corpore absens sum, sed spiritu vobiscum sum gaudens et videns ordinem vestrum et firmamentum eius, que est in Christo, fidei vestre. Sicut ergo accepistis Christum Iesum dominum, in ipso ambulate radicati et superedificati et confirmati in fide, sicut didicistis. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ego lux in mundum veni, vt omnis, qui credit in me, in tenebris non maneat, et si quis audierit verba mea et non custodierit ea, ego non iudico eum. Non enim veni, vt iudicem mundum sed vt saluificem mundum. Qui spernit me et non accipit verba mea, habet qui iudicet eum. Sermo, quem locutus sum, ille iudicabit eum in nouissimo die, quia ego a meipso non sum locutus, sed qui misit me, pater ipse mihi mandatum dedit, quid dicam et quid loquar. Et scio, quia mandatum eius vita eterna est. Que ergo ego loquor, sicut dedit mihi pater, sic loquor.”

DOMINICA QUARTA

Officium

Resurrexi e.ij.

Alleluia.

✠ Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur.

FERIA SECUNDA

Officium

Cantate domino canticum nouum, alleluia, quia mirabilia fecit dominus, alleluia, ante conspectum gentium reuelauit iusticiam suam, alleluia, alleluia.

Psalmus Saluauit sibi dextera eius et brachium sanctum eius.

Collecta Deus, qui fidelium mentes vnus efficis voluntatis, da populis tuis id amare, quod precipis, id desiderare, quod promittis, vt inter mundanas varietates ibi nostra fixa sint corda, vbi vera sunt gaudia. Per dominum.

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est descendens a patre luminum, apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Uoluntarie enim genuit nos verbo veritatis, vt simus initium aliquod creature eius. Scitis, fratres mei dilectissimi: {235 | e.xiiij.} Sit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum et tardus ad iram. Ira enim viri iusticiam dei non operatur. Propter quod abijcientes omnem immunditiam et abundantiam malicie in mansuetudine suscipite insitum verbum, quod potest saluare animas vestras.

Alleluia.

✠ Uado ad eum, qui misit me, sed quia hec locutus sum vobis, tristitia impleuit cor vestrum.

Alleluia.

✠ In die resurrectionis mee, dicit dominus, precedam vos in Galileam.

Alleluia.

✠ Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uado ad eum, qui me misit, et nemo ex vobis interrogat me: ‘Quo vadis?’ Sed quia hec locutus sum vobis, tristitia impleuit cor vestrum. Sed ego veritatem dico vobis: expedit vobis, vt ego vadam. Si enim non abiero, paraclitus non veniet ad vos. Si autem abiero, mittam eum ad vos. Et cum venerit, ille arguet mundum de peccato et de iusticia et de iudicio. De peccato quidem, quia non crediderunt in me. De iusticia vero, quia ad patrem vado et iam non videbitis me. De iudicio autem, quia princeps mundi huius iam iudicatus est. Adhuc multa habeo vobis dicere sed non potestis portare modo. Cum autem venerit ille spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. Non enim loquetur a semetipso sed quecunque audiet loquetur et que ventura sunt annunciabit vobis. Ille me clarificabit, quia de meo accipiet et annunciabit vobis.

Offertorium Iubilare deo, vniuersa terra, iubilate deo, vniuersa terra, psalmum dicite nomini eius; venite et audite et narrabo vobis, omnes, qui timetis deum, quanta fecit dominus anime mee, alleluia.

Secreta Deus, qui nos per huius sacrificij veneranda commertia vnus summeque diuinitatis participes esse fecisti, presta, quesumus, vt sicut tuam cognouimus veritatem, sic eam dignis moribus assequamur. Per dominum. {236}

Communio Cum venerit ille paraclitus, spiritus veritatis, ille arguet mundum de peccato et de iusticia et de iudicio, alleluia, alleluia.

Complenda Adesto nobis, quesumus, domine deus noster, vt per hec, que fideliter sumpsimus, et purgemur a vitijs et a periculis omnibus exuamur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: Omnes enim vos filij lucis estis et filij diei. Non sumus noctis neque tenebrarum. Igitur non dormiamus sicut ceteri sed vigilemus et sobrij simus. Qui enim dormiunt, nocte dormiunt, et qui ebrij sunt, nocte ebrij sunt. Nos autem, qui diei sumus, sobrij simus induti lorica fidei et charitatis et galea spei salutis, quoniam non posuit nos deus in iram sed in acquisitionem salutis per dominum nostrum Iesum Christum, qui mortuus est pro nobis, vt siue vigilemus, siue dormiamus simul cum illo viuamus. Propter quod consolamini inuicem et edificamini alterutrum in Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Respiciens Iesus discipulos suos dixit: “Pater sancte, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi **et cetera vsque ad finem, require supra, sabbato palmarum in medio euangelij d.ij.**

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: De temporibus et momentis non indigetis, vt scribamus vobis. Ipsi enim diligenter scitis, quia dies domini, sicut fur in nocte, ita veniet. Cum enim dixerint pax et securitas, tunc repentinus eis superueniet interitus, sicut dolor in vtero habenti,¹⁰¹ et non effugient. Uos autem, fratres, non estis in tenebris, vt vos dies illa tanquam fur comprehendat. Omnes enim vos filij lucis estis et filij diei.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Filioli, adhuc modicum vobiscum sum. Queretis me, **et sicut dixi Iudeis, quo ego vado, non potestis venire. Et vobis dico mo{237 | e.xv.}do:** mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, sicut et ego dilexi vos, vt et vos inuicem diligatis. In hoc cognoscent omnes, qui mei estis discipuli, si dilectionem habueritis adinuicem.” Dicit ei Simon Petrus: “Domine, quo vadis?” Respondit Iesus: “Quo ego vado, non potes me modo sequi, sequeris autem postea.”

¹⁰¹ habenti] habentis *missale*

DOMINICA QUINTA

Officium

Resurrexi et cetera, vt supra signatum est in octauis pasche.

Alleluia.

☩ Ite, nunciate fratribus meis, vt eant in Galileam: ibi me videbunt.

FERIA SECUNDA

Officium

Uocem iocunditatis annunciate et audiatur, alleluia, nunciate vsque ad extremum terre:
liberauit dominus populum suum, alleluia, alleluia.

Psalmus Iubilare deo, omnis terra, psalmum dicite nomini eius, date gloriam laudi eius. Gloria patri et filio.

Hic non dicitur Gloria in excelsis, **similiter etiam per duos dies sequentes.**

Collecta Deus, a quo bona cuncta procedunt, largire supplicibus tuis, vt cogitemus te inspirante que recta sunt et te gubernante eadem faciamus. Per dominum nostrum.

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Estote factores verbi et non auditores tantum fallentes vosmetipsos. Quia si quis auditor est verbi et non factor, hic comparabitur viro consideranti vultum natiuitatis sue in speculo. Considerauit enim se et abiit et statim oblitus est, qualis fuerit. Qui autem perspexerit in lege perfecte libertatis et manserit in ea, non auditor obliuiosus factus sed factor operis; hic beatus in facto suo erit. Si quis autem putat se religiosum esse non refrenans linguam suam sed seducens cor suum, huius vana est religio. Religio munda et immaculata apud deum et patrem hec est: visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum et immaculatum se custodire ab hoc seculo.

Alleluia.

☩ Usque modo non petistis quicquam in nomine meo; petite et accipietis.

Alleluia.

☩ Sur{238}rexit Christus, qui creauit omnia, et misertus est humano generi.

Alleluia.

☩ In die resurrectionis mee, dicit dominus, precedam vos in Galileam.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen, amen dico vobis: si quid petieritis patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quicquam in nomine meo. Petite et accipietis, vt gaudium vestrum sit plenum. Hec in prouerbijs locutus sum vobis. Uenit hora, cum iam non in prouerbijs loquar vobis, sed palam de patre meo annunciabo vobis. Illo die in nomine meo petetis. Et nunc dico vobis, quia ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pater amat vos, quia vos me amastis et credidistis, quia a deo exiui. Exiui a patre et veni in mundum. Iterum relinquo mundum et vado ad patrem.” Dicunt ei discipuli eius: “Ecce nunc palam loqueris et prouerbum nullum dicis. Nunc scimus, quia scis omnia et non opus est tibi, vt quis te interroget. In hoc credimus, quia a deo existi.”

Offertorium Benedicite, gentes, dominum deum nostrum, et obaudite voci laudis eius, qui posuit animam meam ad vitam et non dedit commoueri pedes meos; benedictus dominus, qui non amouit deprecationem meam et misericordiam suam a me, alleluia.

Secreta Suscipe, domine, fidelium preces cum oblationibus hostiarum, vt per hec pie deuotionis officia ad celestem gloriam transeamus. Per dominum.

Communio Cantate domino, alleluia, cantate domino et benedicite nomen eius; bene nunciate de die in diem salutare eius, alleluia, alleluia.

Complenda Tribue nobis, domine, celestis mense virtute satiatis et desiderare que recta sunt et desiderata percipere. Per dominum nostrum Ihesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat.

FERIA QUARTA

Officium

Exaudiuit de templo sancto suo vocem meam, alleluia, et clamor meus in conspectu eius introiuit in aures eius, alleluia, alleluia.

Psalmus Diligam te, domine, fortitudo mea, dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus. {239 | e.xvi.}

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra aduersa omnia tua semper protectione muniamur. Per dominum.

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Confitemini alterutrum peccata vestra et orate pro inuicem, vt saluemini. Multum enim valet deprecatio iusti assidua. Helyas erat homo similis nobis passibilis et oratione orauit, vt non plueret super terram, et non pluit annos tres et menses sex. Et rursum orauit et celum dedit pluuiam et terra dedit fructum suum. Si quis autem errauerit ex vobis a veritate et conuerterit

quis eum, scire debet, quoniam qui conuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue, saluabit animam eius a morte et operit multitudinem peccatorum.

Alleluia.

✠ Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Quis vestrum habebit amicum et ibit ad illum media nocte et dicet illi: ‘Amice, commoda mihi tres panes, quoniam amicus meus venit de via ad me et non habeo, quod ponam ante illum.’ Et ille deintus respondens dicat: ‘Noli mihi molestus esse, iam hostium clausum est et pueri mei mecum sunt in cubili, non possum surgere et dare tibi.’ Et ille si perseuerauerit pulsans, dico vobis: et si non dabit illi surgens, eo quod amicus eius sit, propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi quotquot habet necessarios. Et ego vobis dico: petite et dabitur vobis. Querite et inuenietis. Pulsate et aperietur vobis. Omnis enim, qui petit, accipit, et qui querit, inuenit et pulsanti aperietur. Quis enim ex vobis patrem petit panem, nunquid lapidem dabit illi? Aut pisces, nunquid pro pisce serpentem dabit illi? Aut si petierit ouum, nunquid porriget illi scorpionem? Si ergo vos cum sitis mali, nostis bona dare filiis vestris, quanto magis pater vester de celo dabit spiritum bonum petentibus se?” {240}

Offertorium Confitebor domino nimis in ore meo et in medio multorum laudabo eum, qui astitit ad dexteram pauperis, vt saluam faceret a persequentibus animam meam, alleluia.

Secreta Sacrificium nostre plenitudinis ieunantes, domine, tibi persoluimus obsecrantes, vt eius virtute muniti semper ad celeste conuiuium festinemus. Per dominum.

Communio Petite et accipietis, querite et inuenietis, pulsate et aperietur vobis; omnis enim, qui petit, accipit, et qui querit, inuenit et pulsanti aperietur, alleluia.

Complenda Uota nostra, quesumus, domine, pio fauore proseguere, vt dum dona tua in tribulatione percepimus, de consolatione nostra in tuo amore crescamus. Per dominum.

IN UIGILIA ASCENSIONIS DOMINI

Officium

Omnes gentes, plaudite manibus, iubilate deo in voce exultationis, alleluia.
Psalmus¹⁰² Subiecit populos nobis et gentibus sub pedibus nostris. Gloria patri et filio.

¹⁰² psalmus] ✠ missale

Collecta Presta, quesumus, omnipotens pater, vt nostre mentis intentio quo solemnitatis hodiernae gloriosus auctor ingressus est semper intendat, et quo fide pergit, conuersatione perueniat. Per eundem dominum nostrum Iesum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Multitudinis autem credentium erat cor vnum et anima vna. Nec quisquam eorum que possidebat aliquid suum esse dicebat sed erant illis omnia communia. Et virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis Ihesu Christi, domini nostri, et gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant vendentes afferebant precia eorum, que vendebant, et ponebant ante pedes apostolorum. Diuidebant autem singulis prout cuique opus erat.

Alleluia.

✠ Omnes gentes, plaudite manibus, iubilate deo in voce exultationis.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Suble{241 | e.xvij.}uatis Iesus oculis in celum dixit: “Pater sancte, vt supra, **sabbato palmarum in medio euangelij vsque ad finem d.ij.**

Offertorium Viri Galilei, quid admiramini aspicientes in celum? Hic Iesus, qui assumptus est a vobis in celum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum ascendentem in celum, alleluia.

Secreta Sacrificium, domine, supplices pro filij tui venerabili, quam preuenimus, nunc ascensione deferimus, presta, quesumus, vt per ipsum hijs commertijs sacrosanctis ad celestia resurgamus. Qui tecum.

Communio Pater, cum essem cum eis, ego seruabam eos, quos dedisti mihi, alleluia, nunc autem ad te venio, non rogo, vt tollas eos de mundo sed vt serues eos a malo, alleluia, alleluia.

Complenda Tribue, quesumus, domine deus noster, vt per hec sancta, que sumpsimus, illuc tendat nostre deuotionis affectus, quo tecum est nostra substantia, dominus noster Iesus Christus, filius tuus, qui tecum viuit et regnat in vnitae spiritussancti deus per omnia secula seculorum.

IN DIE ASCENSIONIS

Officium

Uiri Galilei, quid admiramini aspicientes in celum, alleluia, quemadmodum vidistis eum ascendentem in celum, ita veniet, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Cunque intuerentur in celum euntem illum, ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis, qui et dixerunt. Gloria patri.

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui hodierna die vnigenitum tuum, redemptorem nostrum, ad celos ascendisse credimus, ipsi quoque mente in celestibus habitemus. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Lectio Actuum apostolorum.

Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, que cepit Iesus facere et docere vsque in diem, qua precipiens apostolis per spiritum sanctum, quos elegit, assumptus est. Quibus et prebuit seipsum viuum post passionem suam in multis argumentis per dies quadraginta apparens eis et loquens de regno dei. Et conuescens precepit {242} eis, ab Hierosolimis ne discederent sed expectarent promissionem patris, “quam audistis,” inquit, “per os meum. Quia Ioannes quidem baptizauit aqua, vos autem baptizabimini spiritu sancto non post multos hos dies.” Igitur qui conuenerant, interrogabant eum dicentes: “Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israel?” Dixit autem eis: “Non est vestrum nosse tempora vel momenta, que pater posuit in sua potestate, sed accipietis virtutem superuenientis spiritussancti in vos et eritis mihi testes in Hierusalem et in omni Iudea et Samaria et vsque ad vltimum terre.” Et cum hoc dixisset, videntibus illis eleuatus est et nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cunque intuerentur in celum euntem illum, ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis, qui et dixerunt: “Uiri Galilei, quid statis aspicientes in celum? Hic Iesus, qui assumptus est a vobis in celum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in celum.”

Alleluia.

∇ Ascendit deus in iubilatione et dominus in voce tube.

Alleluia.

∇ Ascendens Christus in altum captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Recumbentibus vndecim discipulis apparuit illis Iesus et exprobrauit incredulitatem illorum et duriciam cordis, quia hijs, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit illis: “Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. Qui crediderit et baptizatus fuerit, saluus erit. Qui vero non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hec sequentur: in nomine meo demonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit. Super egros manus imponent et bene habebunt.” Et dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, assumptus est in celum et sedet a dextris dei. Illi autem profecti predicauerunt vbique domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis.

Offertorium Ascendit deus in iubilatione et dominus in voce tube, alleluia.

Secreta Suscipe, domine, munera, que pro filij tui gloriosa ascensione de{243 | e.xviiij.}ferimus, et concede propicius, vt a presentibus periculis liberemur et ad vitam perueniamus eternam. Per eundem.

Communio Psallite domino, qui ascendit super celos celorum ad orientem, alleluia.

Complenda Presta nobis, quesumus, omnipotens et misericors deus, vt que visibilibus misterijs sumenda percepimus, inuisibili consequamur effectum. Per dominum nostrum Iesum Christum.

DOMINICA INFRA OCTAUAS ASCENSIONIS DOMINI

Officium

Exaudi, domine, vocem meam, qua clamaui ad te, alleluia, tibi dixit cor meum, quesui vultum tuum; vultum tuum, domine, requiram, ne auertas faciem tuam a me, alleluia, alleluia.

Psalmus Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, fac nos tibi semper et deuotam gerere voluntatem et maiestati tue sincero corde seruire. Per dominum nostrum Iesum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Estote prudentes et vigilate in orationibus ante omnia autem mutuum in vobismetipsis charitatem continuam habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum. Hospitales inuicem sine murmuratione. Unusquisque enim, sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes sicut boni dispensatores multiformis gratie dei. Si quis loquitur quasi sermones dei, si quis ministrat tanquam ex virtute, quam administrat deus, vt in omnibus honorificetur deus. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Alleluia.

✠ Dominus in Syna in sancto ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem.

Alleluia.

✠ Non vos relinquam orphanos, vado et venio ad vos et gaudebit cor vestrum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum venerit paraclitus, quem ego mittam vobis a patre spiritum veritatis, qui a patre procedit, ille testimonium perhibebit de me. Et vos testimonium perhibebitis, {244} quia ab initio mecum estis. Hec locutus sum vobis, vt non scandalizemini. Absque synagogis facient vos. Sed venit hora, vt omnis, qui interficit vos, arbitretur

obsequium se prestare deo. Et hec facient vobis, quia non nouerunt patrem neque me. Sed hec locutus sum vobis, vt cum venerit hora eorum, reminiscamini, quia ego dixi vobis.”

Offertorium Uiri Galilei **e.xvij.**

Secreta Sacrificia nos, domine, immaculata purificent et mentibus nostris superne gratie dent vigorem. Per dominum.

Communio Pater, cum essem cum eis, ego seruabam eos, quos dedisti mihi, alleluia, nunc autem ad te venio, non rogo, vt tollas eos de mundo sed vt serues eos a malo, alleluia, alleluia.

Complenda Repleti, domine, muneribus sacris, da, quesumus, vt in gratiarum semper actionem maneamus. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Hebreos.

Fratres: Uidimus Ihesum Christum propter passionem mortis gloria et honore coronatum, vt gratia dei pro omnibus gustaret mortem. Conueniens enim erat ipsum, propter quem omnia et per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis ipsorum et nostre per passionem consumari. Qui enim sanctificat, et hij, qui sanctificantur, ex vno sunt omnes. Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare dicens: “Narrabo nomen tuum fratribus meis, in medio ecclesie laudabo te.” Et iterum: “Ego ero fidens in illum.” Et iterum: “Ecce ego et pueri mei, quos mihi dedit deus.” Quia ergo pueri communicauere carni et sanguini et similiter ipse particeps fuit eorum, vt per mortem destrueret eum, qui mortis obtinebat imperium, id est diabolus, et liberaret eos, qui timore mortis per omne vite tempus obnoxij erant seruituti. Nusquam enim angelos apprehendit sed semen Abrahe apprehendit. Unde debuit per omnia fratribus similari, vt misericors et fidelis inueniretur pontifex in hijs, que pertinent ad deum, vt repropiciaret delicta populi. In eo enim, {245 | **e.xix.**} in quo passus est ipse et temptatus est, potest adiuuare eos, qui temptantur. Unde etiam, o fratres, sancte vocationis participes celestis, considerate apostolum et pontificem confessionis vestre Iesum Christum, dominum nostrum.

Initium sancti euangelij secundum Ioannem. Gloria tibi domine.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint, quodcunque volueritis, petetis et fiet vobis. In hoc clarificatus est pater meus, vt fructum multum afferatis et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater, et ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego patris mei precepta

seruau et maneo in eius dilectione. Hec locutus sum vobis, vt gaudium meum in vobis sit et gaudium vestrum impleatur.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Chorintios.

Fratres: Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat. Seruus vocatus es? Non sit tibi cure, sed si potes liber fieri, magis vttere. Qui enim vocatus est seruus, libertus est domini. Similiter qui liber vocatus est, seruus est Christi. Precio empti estis. Nolite fieri serui hominum. Unusquisque in quo vocatus est, fratres,¹⁰³ in hoc permaneat apud deum.

Initium sancti euangelij secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ego mittam promissum patris mei in vos; vos autem sedete in ciuitate, quoadusque induamini virtutem ex alto.” Eduxit autem eos foras in Bethaniam et eleuatis manibus suis benedixit eis. Et factum est, dum benediceret illis, recessit ab eis et ferebatur in celum. Et ipsi adorantes regressi sunt in Hierusalem cum gaudio magno. Et erant semper in templo laudantes et benedicentes deum. {246}

IN UIGILIA PENTHECOSTES

legatur lectio sine tytulo.

In diebus illis: Temptauit deus Abraham et dixit ad eum: “Abraham, Abraham.” At ille respondit: “Assum.” Ait illi: “Tolle filium tuum vnigenitum, quem diligis, Ysaac, et vade in terram visionis atque offer eum ibi in holocaustum super vnum montium, quem monstrauero tibi.” Igitur Abraham de nocte consurgens strauit asinum suum ducens secum duos iuuenes et Ysaac, filium suum. Cunque concidisset ligna in holocaustum, abijt ad locum, quem preceperat ei deus. Die autem tertio eleuatis oculis vidit locum procul dixitque ad pueros suos: “Expectate hic cum asino; ego et puer illuc vsque properantes, postquam adorauius, reuertemur ad vos.” Tulit quoque ligna holocausti et imposuit super Ysaac, filium suum. Ipse vero portauit in manibus suis ignem et gladium. Cunque duo pergerent simul, dixit Ysaac patri suo: “Pater mi.” At ille¹⁰⁴ respondit: “Quid vis, fili?” “Ecce,” inquit, “ignis et ligna. Ubi est victima holocausti?” Dixit Abraham: “Deus prouidebit sibi victimam holocausti, fili mi.” Pergebant autem pariter veneruntque ad locum, quem ostenderat ei deus, in quo

¹⁰³ fratres] frater *missale*

¹⁰⁴ ille] ille *missale*

edificauit altare et desuper ligna composuit. Cunque colligasset Ysaac, filium suum, posuit eum in altare super struem lignorum. Extenditque manum et arripuit gladium, vt immolaret filium suum. Et ecce angelus domini clamauit de celo dicens: “Abraham, Abraham.” Qui respondit: “Assum.” Dixitque ei: “Non extendas manum tuam super puerum neque facias illi quicquam. Nunc cognoui, quod times dominum et non pepercisti vnigenito filio tuo propter me.” Leuauit Abraham oculos suos viditque post tergum arietem inter vepres herentem cornibus, quem assumens obtulit holocaustum pro filio. Appellauitque nomen loci illius ‘dominus videt’. Unde vsque hodie dicitur: ‘in monte dominus videbit’. Uocauit autem angelus domini Abraham secundo de celo dicens: “Per {247 | e.xx.} memetipsum iuraui, dicit dominus, quia fecisti rem hanc et non pepercisti filio tuo vnigenito propter me: benedicam tibi et multiplicabo semen tuum sicut stellas celi et sicut arenam, que est in litore maris. Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum et benedicentur in semine tuo omnes gentes terre, quia obedisti voci mee.” Reuersus est Abraham ad pueros suos abieruntque Bersabee simul et habitauit ibi.

Tractus Cantemus domino gloriose **d.xxiiij.**

Oremus Deus, qui in Abrahe, famuli tui, opere humano generi obedientie exempla prebuiisti, concede nobis et nostre voluntatis prauitatem frangere et tuorum preceptorum rectitudinem in omnibus adimplere. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Lectio libri Deutronomij.

In diebus illis: Scripsit Moyses canticum et docuit filios Israel. Precepitque Iosue filio Nun et ait: “Confortare et esto robustus. Tu enim introduces filios Israel in terram, quam pollicitus sum, et ego ero tecum.” Postquam ergo scripsit Moyses verba legis huius in volumine atque compleuit, precepit leuitis, qui portabant archam federis domini, dicens: “Tollite librum istum et ponite illum in latere arche federis domini dei nostri, vt sit ibi contra te in testimonium. Ego enim scio contentionem tuam et ceruicem tuam durissimam. Adhuc viuento me et ingrediente vobiscum semper contentiose egisti contra dominum, quanto magis cum mortuus fuero? Congregate ad me, omnes maiores natu¹⁰⁵ per tribus vestras atque doctores, et loquar audientibus eis sermones istos et inuocabo contra eos celum et terram. Noui enim post mortem meam inique agetis et declinabitis cito de via, quam precepi vobis. Et occurrent vobis mala in extremo tempore, quando feceritis malum in conspectu domini, vt irritetis eum per opera manuum vestrarum.” Locutus est ergo Moyses audiente vniuerso cetu filiorum Israel verba carminis huius et ad finem vsque compleuit. {248}

Tractus Uinea facta est dilecto in cornu in loco vberi.

V Et maceriam circundedit et circumfodit et plantauit vineam Soreth et edificauit turrin in medio eius.

¹⁰⁵ natu] matu *missale*

✠ Et torcular fodit in ea, vinea enim domini Sabaoth domus Israel est.

Collecta Deus, qui nobis per prophetarum ora precepisti temporalia relinquere atque ad eterna festinare, da famulis tuis, vt que a te iussa cognouimus, implere celesti inspiratione valeamus. Per dominum.

Lectio Esaye prophete. In diebus illis apprehendent septem mulieres virum vnum. d xxiiij.

Tractus Attende celum e.i.

Collecta Deus, qui nos ad celebrandam hanc festiuitatem vtriusque testamenti paginis imbuisti, da nobis intelligere misericordiam tuam, vt ex perceptione presentium munerum firma sit expectatio futurorum. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

Audi, Israel, mandata vite, auribus percipe, vt scias prudentiam. Quid est Israel, quod in terra inimicorum es, inueterasti in terra aliena? Coinquinatus es cum mortuis, deputatus es cum hijs, qui in inferno sunt. Dereliquisti fontem sapientie. Nam si in via dei ambulasses, habitasses vtique in pace super terram. Disce, vbi sit sapientia, vbi sit virtus, vbi prudentia, vt scias simul, vbi sit longiturnitas vite¹⁰⁶ et virtus, vbi sit lumen oculorum et pax. Quis inuenit locum eius et quis introiuit in thesauros eius? Ubi sunt principes gentium et qui dominantur super bestias, que sunt in terra? Qui in aibus celi illudunt, qui argumentum thesaurisant et aurum, in quo confidunt homines, et non est finis possessionis eorum? Qui argentum fabricant et solliciti sunt nec est inuentio operum illorum? Et tamen exterminati sunt et ad inferos descenderunt et alij in locum illorum surrexerunt. Iuuenes viderunt lumen et habitauerunt in pace super terram. Uiam autem discipline nescierunt neque intellexerunt semitas eius. Neque susceperunt eam filij eorum, {249 | e.xxi.} a facie eorum longe facta est. Non est audita in Chanaan neque visa est in Theman. Filij quoque Agar, qui exquisierunt prudentiam, que de terra est, negociantes terre, fabulatores Theman et exquisitores prudentie et intelligentie. Uiam autem discipline et sapientie nescierunt neque meminerunt semitarum eius. O Israel, quam magna domus dei et ingens locus possessionis eius! Magnus et non habet consummationem, excelsus et immensus. Ibi fuerunt gygantes nominati illi, qui ab initio fuerunt statura magna scientes bellum. Non hos elegit dominus neque viam discipline inuenerunt, propterea perierunt. Et quoniam non habuerunt sapientiam, interierunt propter suam insipientiam. Quis ascendit in celum et accepit eam et deduxit de nubibus? Quis transfretauit mare et inuenit eam et attulit eam¹⁰⁷ super aurum electum? Non est, qui sciat viam eius neque qui excogitet semitas eius. Sed qui scit vniuersa, nouit illam et inuenit eam prudentia sua; qui perfecit terram in sempiterno

¹⁰⁶ vite] vita *missale*

¹⁰⁷ eam] eum *missale*

tempore et impleuit eam pecudibus et quadrupedibus; qui emittit lucem et vadit et vocauit eam et obaudit illi in tremore. Stelle autem dederunt lumen in custodijs suis et letate sunt. Uocate sunt et dixerunt: “Assumus,” et luxerunt ei cum iocunditate, qui fecit illas. Hic est deus noster et non estimabitur alius aduersus illum. Hic adinuenit omnem viam discipline et dedit illam Iacob, puero suo, et Israel, dilecto suo. Post hec super terram visus est et cum hominibus conuersatus est.

Tractus Sicut ceruus desiderat **e.i.**

Oremus Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui solemnitatem doni spiritussancti colimus, celestibus desiderijs accensi fontem vite sitiamus. Dominum nostrum eiusdem spiritussancti.

Deinde exeat processio ad fontes benedicendos cantando letaniam Kyrieleison cum ceteris omnibus, sicut in vigilia pasche prenotantur. Quibus {250} per ordinem finitis inchoetur missa cum

Kyrieleison ter, Christeleyson ter, Kyrieleyson ter, Gloria in excelsis.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt claritatis tue super nos splendor effulgeat et lux tue lucis corda eorum, qui per gratiam tuam renati sunt, sancti spiritus illustratione confirmet. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Factum est autem, cum Apollo esset Corinthi, vt¹⁰⁸ Paulus peragratis superioribus partibus veniret Ephesum et inueniret quosdam discipulos dixitque ad eos: “Si spiritum sanctum accepistis credentes?” At illi dixerunt ad eum: “Sed neque si spiritussanctus est, audiuius.” Ille vero ait: “In quo ergo baptizati estis?” Qui dixerunt: “In Ioannis baptisate.” Dixit autem Paulus: “Ioannes baptizauit baptismo penitentie populum dicens, in eum, qui venturus esset post ipsum, vt crederent, hoc est, in Iesum.” Hic auditis baptizati sunt in nomine domini Iesu. Et cum imposuisset illis manus Paulus, venit spiritussanctus super eos et loquebantur linguis et prophetabant. Erant autem omnes viri fere duodecim. Introgressus autem synagogam Paulus cum fiducia loquebatur per tres menses disputans et suadens de regno dei.

Alleluia. Confitemini **e.ij.**

Tractus Laudate dominum, omnes gentes **e.ij.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Si diligitis me, mandata mea seruate. Et ego rogabo patrem et alium paraclitum dabit vobis, vt maneat vobiscum in eternum, spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non vidit eum nec scit eum. Uos autem cognoscetis eum, quia apud vos manebit et in vobis erit. Non reliquam vos orphanos, veniam ad vos. Adhuc modicum et

¹⁰⁸ vt] et *missale*

mundus me non videt. Uos autem videtis me, quia ego viuo et vos viuetis. In illo die vos cognoscetis, quia ego sum in patre meo et vos in me et ego in vobis. Qui habet mandata {251 | e.xxij.} mea et seruat ea, ille est, qui diligit me. Qui autem diligit me, diligitur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum.”

Offertorium Emitte spiritum tuum et creabuntur et renouabis faciem terre, sit gloria domini in secula, alleluia.

Secreta Munera, domine, quesumus, oblata sanctifica et corda nostra sancti spiritus illustratione emunda. Per dominum eiusdem.

Prefatio Qui ascendens super omnes celos *etcetera*. Communicantes et diem sacratissimum penthecostes preuenientes. Hanc oblationem.

Communio Ultimo festiuitatis die dicebat Iesus: “Qui in me credit, flumina de ventre eius fluent aque viue.” Hoc autem dixit de spiritu, quem accepturi erant credentes in eum, alleluia, alleluia.

Complenda Sancti spiritus, domine, corda nostra mundet infusio et sui roris intima aspersione fecundet. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitatem eiusdem spiritussancti deus per omnia secula seculorum. Amen.

IN DIE PENTHECOSTES

Officium

Spiritus domini repleuit orbem terrarum, alleluia, et hoc, quod continet omnia, scientiam habet vocis, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Omnium est enim artifex omnem habens virtutem, omnia prospiciens.

Psalmus Exurgat deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius. Gloria patri.

Collecta Deus, qui hodierna die corda fidelium sancti spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere et de eius semper consolatione gaudere. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Dum complerentur dies penthecostes, erant omnes discipuli pariter in eodem loco. Et factus est repente de celo sonus tanquam aduenientis spiritus vehementis et repleuit totam domum, vbi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispersite lingue tanquam ignis seditque supra singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui varijs linguis, prout spiritussanctus dabat eloqui illis. {252} Erant autem in Hierusalem habitantes Iudei, viri religiosi ex omni natione, que sub celo est. Facta autem hac voce conuenit multitudo et mente confusa est, quoniam audiebat vnusquisque lingua sua loquentes. Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes: “Nonne ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilei sunt? Et quomodo nos audiuimus

vnusquisque linguam nostram, in qua nati sumus? Parthi et Medi et Elamite et qui habitant Mesopotamiam, Iudeam et Capadociam, Pontum et Asiam, Frigiam et Pamphiliam, Egiptum et partes Libie, que est circa Cyrenen, et aduene Romani, Iudei quoque et proseliti, Cretes et Arabes, audiuiimus eos loquentes nostris linguis magnalia dei.”

Alleluia.

✠ Ueni, sancte spiritus, reple tuorum corda fidelium et tui amoris in eis ignem accende.

Alleluia.

✠ Paraclitus¹⁰⁹ spiritus, quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnem veritatem.¹¹⁰

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Si quis diligit me, sermonem meum seruabit. Et pater meus diliget eum et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me, sermones meos non seruat. Et sermonem, quem audistis, non est meus sed eius, qui misit me, patris. Hec locutus sum vobis apud vos manens. Paraclitus autem spiritussanctus, quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia, quecunque dixero vobis. Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis. Non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum neque formidet. Audistis, quia ego dixi vobis: ‘vado et venio ad vos’. Si diligeretis me, gauderetis vtique, quia vado ad patrem, quia pater est maior me. Et nunc dixi vobis, priusquam fiat, vt cum factum fuerit, credatis. Iam non multa loquar vobiscum. Uenit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquam. Sed vt cognoscat mundus, quia diligo patrem, et sicut mandatum dedit mihi pater, sic facio.”

Offertorium Confirma hoc, deus, quod operatus es in nobis, a templo tuo, quod est in Hierusalem, tibi offerent reges munera, alleluia.

Secreta {253 | e.xxiiij.} **Munera, domine, quesumus, oblata sanctifica et corda nostra sancti spiritus illustratione emunda. Per dominum nostrum eiusdem spiritus.**

Prefatio Qui ascendens super omnes celos.

Infra actionem Communicantes et diem sacratissimum penthecostes celebrantes. Hanc igitur.

Communio Factus est repente de celo sonus aduenientis spiritus vehementis, vbi erant sedentes, alleluia, et repleti sunt omnes spiritu sancto loquentes magnalia dei, alleluia, alleluia.

Complenda Sancti spiritus, quesumus, domine, corda nostra mundet infusio et sui roris intima aspersione fecundet. Per dominum eiusdem.

¹⁰⁹ paraclitus] paracliticus *missale*

¹¹⁰ veritatem] deritatem *missale*

FERIA SECUNDA

Officium

Cibauit eos ex adipe frumenti, alleluia, et de petra melle saturauit eos, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Exultate deo, adiutori nostro, iubilate deo Iacob.

Collecta Deus, qui apostolis tuis sanctum dedisti spiritum, concede plebi tue pie petitionis effectum, vt quibus dedisti fidem, largiaris et pacem. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Aperiens Petrus os suum dixit: “Uiri fratres et patres, nobis precepit dominus predicare populo et testificari, quia ipse est, qui constitutus est a deo iudex viuorum et mortuorum. Huic omnes prophete testimonium perhibent remissionem peccatorum accipere per nomen eius <omnes>, qui credunt in eum.” Adhuc loquente Petro verba hec cecidit spiritussanctus super omnes, qui audiebant verbum. Et obstupuerunt ex circumcissione fideles, qui venerant cum Petro, quia in nationes gratia spiritussancti effusa est. Audiebant enim illos loquentes linguis et magnificantes deum. Tunc respondit Petrus: “Nunquid aquam quis prohibere potest, vt non baptizentur hij, qui spiritum sanctum acceperunt, sicut et nos?” Et iussit eos baptizari in nomine domini nostri Iesu Christi.

Alleluia.

✠ Emitte spiritum tuum et creabuntur et renouabis faciem terre.

Alleluia.

✠ Dum comple{254}rentur dies penthecostes, erant omnes pariter dicentes.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Sic deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis, qui credit in ipsum, non pereat sed habeat vitam eternam. Non enim misit deus filium suum in mundum, vt iudicet mundum sed vt saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum, non iudicatur. Qui autem non credit, iam iudicatus est, quia non credit in nomine vnigeniti filij dei. Hoc est autem iudicium, quia lux venit in hunc mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Erant enim eorum mala opera. Omnis enim, qui male agit, odit lucem. Et non venit ad lucem, vt non arguantur opera eius. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, vt manifestentur opera eius, quia in deo facta sunt.”

Credo in vnum deum.

Offertorium Intonuit de celo dominus et altissimus dedit vocem suam et apparuerunt fontes aquarum, alleluia.

Secreta Propicius, domine, quesumus, hec dona sanctifica et hostie spiritalis oblatione suscepta nosmetipsos tibi perface munus eternum. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui.

Prefatio Qui ascendens.

Infra actione<m> Communicantes. Hanc igitur **per totam ebdomadam sicut in die sancto.**

Communio Spiritus sanctus docebit vos omnia, quecunque dixero vobis, alleluia, alleluia.

Complenda Adesto, quesumus, domine, populo tuo et quem misterijs celestibus imbuisti, ab hostium furore defende. Per dominum.

FERIA TERTIA

Officium

Accipite iocunditatem glorie vestre, alleluia, gratias agentes deo, alleluia, qui vos ad celestia regna vocauit, alleluia, alleluia, alleluia.

Psalmus Attendite, popule meus, legem meam, inclinate aurem vestram in verba oris mei.

Collecta Assit nobis, domine, quesumus, virtus spiritussancti, que et corda nostra clementer expurget et ab omnibus tueatur aduersis. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum. {255 | e.xxiiij.}

In diebus illis: Cum audissent apostoli, qui erant Hierosolimis, quia recepit Samaria verbum dei, miserunt ad illos Petrum et Iohannem. Qui cum venissent, orauerunt pro ipsis, vt acciperent spiritum sanctum. Nondum enim in quemquam illorum venerat sed baptizati tantum erant in nomine domini Ihesu. Tunc imponebant manus super illos et accipiebant spiritum sanctum.

Alleluia.

✠ Verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum.

Alleluia.

✠ Factus est repente de celo sonus aduenientis spiritus vehementis.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen, amen dico vobis: qui non intrat per ostium in ouile ouium sed ascendit aliunde, ille fur est et latro. Qui autem intrat per ostium, pastor est ouium. Huic ostiarius aperit et oues vocem eius audiunt. Et proprias oues vocat nominatim et educit eas, et cum proprias oues emiserit, ante eas vadit. Et oues illum sequuntur, quia sciunt vocem eius. Alienum autem non sequuntur sed fugiunt ab eo, quia non nouerunt vocem alienorum.” Hoc prouerbum dixit eis Iesus. Illi autem non cognouerunt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum

Iesus: “Amen, amen dico vobis, quia ego sum ostium ouium. Omnes, quotquot venerunt, fures sunt et latrones sed non audierunt eos oues. Ego sum ostium. Per me si quis introierit, saluabitur et ingredietur et egredietur et pascua inueniet. Fur non venit, nisi vt furetur et mactet et predat. Ego veni, vt vitam habeant et abundantius habeant.”

Credo dicitur.

Offertorium **P**ortas celi aperuit dominus et pluit illis manna, vt ederent panem celi, dedit illis panem angelorum, manducauit homo, alleluia.

Secreta **P**urificet nos, quesumus, domine, muneris presentis oblatio et dignos sacra participatione perficiat. Per dominum.

Communio **S**piritus, qui a patre procedit, alleluia, ille me clarificabit, alleluia, alleluia.

Complenda **M**entes nostras, quesumus, domine, spiritussanctus diuinis reparet sacramentis, quia ipse est {256} remissio omnium peccatorum. Per dominum in vnitate eiusdem.

FERIA QUARTA

Officium

Deus, dum egrederis coram populo tuo, alleluia, iter faciens eis, alleluia, habitans in illis, alleluia, alleluia.

Psalmus Exurgat deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius.

Dominus vobiscum **non dicitur.**

Collecta **M**entes nostras, quesumus, domine, paraclitus, qui a te procedit, illuminet et inducat in omnem, sicut tuus promisit filius, veritatem. Qui tecum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Stans Petrus cum vndecim eleuauit vocem suam et locutus est eis: “Uiri Iudei et qui habitatis in Hierusalem vniuersi, hoc vobis notum sit et auribus percipite verba mea. Non enim, sicut vos estimatis, hij ebrij sunt, cum sit hora diei tertia, sed hoc est, quod dictum est per prophetam Iohel: Et erit in nouissimis diebus, dicit dominus, effundam de spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt filij vestri et filie vestre. Iuuenes vestri visionem videbunt et seniores vestri somnia somniabunt. Et quidem super seruos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et prophetabunt. Et dabo prodigia in celum sursum et signa in terra deorsum, sanguinem et ignem et vaporem fumi. Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguinem, antequam veniat dies domini magnus et manifestus. Et omnis, quicumque inuocauerit nomen domini, saluus erit.”

Alleluia.

✠ Spiritus domini repleuit orbem terrarum et hoc, quod continet omnia, scientiam habet vocis.

Dominus vobiscum **dicitur.**

Collecta Presta, quesumus, omnipotens et misericors deus, vt spiritussanctus adueniens templum nos glorie sue dignanter inhabitando perficiat. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Per manus apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe et erant vnanimiter omnes in porticu Salomonis. Ceterorum autem nemo audebat se coniungere illis sed magnificabat eos populus. Magis autem augebatur credentium in domino multitudo virorum ac mulierum, ita vt in plateis eijcerent infirmos et ponerent in lectulis et grabatis, vt veniente Petro saltem umbra illius obumbraret quemquam illorum et liberarentur ab infirmitate sua. Concorrebat autem et multitudo vicinarum ciuitatum in Hierusalem afferentes egros et vexatos a spiritibus immundis, qui curabantur omnes.

Alleluia.

✠ Cum essent discipuli in vnum congregati propter metum Iudeorum, spiritussanctus venit super eos.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nemo potest venire ad me, nisi pater, qui misit me, traxerit eum. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Est enim scriptum in prophetis: et erant omnes docibiles dei. Omnis, qui audiuit a patre meo et didicit, venit ad me. Non quia patrem vidit quisquam, nisi is, qui est ex deo, hic vidit patrem. Amen, amen dico vobis: qui credit in me, habet vitam eternam. Ego sum panis vite. Patres vestri manducauerunt manna in deserto et mortui sunt. Hic est panis de celo descendens, vt si quis ex ipso manducauerit, non moriatur. Ego sum panis viuus, qui de celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in eternum. Et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.”

Offertorium Emitte **e.xxij.**

Secreta Accipe, quesumus, domine, munus oblatum et dignanter operare, vt quod misterijs agimus, pijs effectibus celebremus. Per dominum.

Communio Pacem meam do vobis, alleluia, pacem relinquo vobis, alleluia, alleluia.

Complenda Sumentes, domine, celestia sacramenta quesumus clemantiam tuam, vt quod temporaliter gerimus, eternis gaudijs consequamur. Per dominum nostrum Iesum Christum.

FERIA QUINTA

Officium

Spiritus domini **cum Psalmus** Exurgat deus **e.xxij.**

Collecta Presta, quesumus, domine, vt a nostris mentibus carnales ammoueat spiritus sanctus affectus et temporalia {258} dona nobis potenter infundat. Per dominum nostrum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Philippus descendens in ciuitatem Samarie predicabat illis Christum. Intendebant autem turbe hijs, que a Philippo dicebantur, vnanimiter audientes et videntes signa, que faciebat. Multi enim eorum, qui habebant spiritus immundos clamantes voce magna exhibant. Multi autem paralitici et claudi curati sunt. Factum est ergo magnum gaudium in illa ciuitate.

Alleluia.

✠ Ueni, sancte **e.xxij.**

Alleluia.

✠ Paraclitus spiritus **e.xxij.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Conuocatis Iesus duodecim apostolis dedit illis virtutem et potestatem super omnia demonia, et vt languores curarent, et misit illos predicare regnum dei et sanare infirmos. Et ait ad illos: "Nihil tuleritis in via: neque virgam neque peram neque panem neque pecuniam neque duas tunicas habeatis. Et in quancunque domum intraueritis, ibi manete et inde ne exeatis. Et quicumque non receperint vos exeuntes de ciuitate illa, etiam puluerem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos." Egressi autem circuibant per castella euangelizantes et curantes vbique.

Credo dicitur.

Offertorium Confirma **e.xxij.**

Secreta Hostias populi tui, quesumus, domine, miseratus intende, et vt tibi reddantur accepte, conscientias nostras sanctispiritus salutaris emundet aduentus. Per dominum eiusdem.

Communio Factus est repente de celo **e.xxiiij.**

Complenda Sacrificijs celestibus, domine, vita nostra purgetur, vt muneribus tuis possimus semper aptari. Per dominum nostrum.

FERIA SEXTA

Officium

Repleatur os meum laude tua, alleluia, vt possim cantare, alleluia, gaudebunt labia mea, dum cantauero tibi, alleluia, alleluia.

Psalmus In <te>, domine, speraui, non confundar in eternum, in iusticia tua libera me.

Collecta Da, quesumus, ecclesie tue, misericors deus, vt sancto spiritu congregata ho{259 | f.ij.}stili nullatenus incursione turbetur. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Aperiens Petrus os suum dixit: “Uiri Israelite, audite verba hec: Iesum Nazarenum, virum approbatum a deo in vobis virtutibus et signis et prodigijs, que fecit per illum deus, in medio vestri, sicut vos scitis, hunc definito concilio et prescientia dei traditum per manus iniquorum affligentes interemistis. Quem deus suscitauit solutis doloribus inferni, iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo. Daudid enim dicit in eum: Prouidebam dominum coram me semper, quoniam a dextris est mihi, ne commouear. Propter hoc dilatatum est cor meum et exultauit lingua mea, insuper et caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinques animam meam in inferno nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Notas mihi fecisti vias vite, replebis me iocunditate cum facie tua.”

Alleuia.

☩ Loquebantur varijs linguis apostoli magnalia dei.

Alleuia.

☩ Repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui magnalia dei.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Factum est in vna dierum et Iesus sedebat docens. Et erant pharisei sedentes et legisdoctores, qui venerant ex omni castello Galilee et Iudee et Hierusalem, et virtus erat domini ad sanandum eos. Et ecce viri portantes in lecto hominem, qui erat paraliticus, et querebant eum inferre et ponere ante eum et non inuenientes, qua parte illum inferrent pre turba, ascenderunt supra tectum et per tegulas submiserunt illum cum lecto in medium ante Iesum. Quorum fidem vt vidit, dixit: “Homo, remittuntur tibi peccata tua.” Et ceperunt cogitare scribe et pharisei dicentes: “Quis est hic, qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata nisi solus deus?” Ut cognouit autem Iesus cogitationes eorum, respondens dixit ad illos: “Quid cogitatis mala in cordibus vestris? Quid est facilius dicere: ‘dimittantur tibi peccata,’ an dicere ‘surge et ambula’? Ut autem sciatis, quia filius hominis potestatem habet in terra dimittendi peccata,” ait paralitico, “Tibi dico: surge, tolle lectum tuum et vade in domum {260} tuam.” Et confestim surgens coram illis tulit lectum, in quo iacebat, et abiit in domum suam magnificans deum et stupor apprehendit omnes et magnificabant deum. Et repleti sunt timore dicentes, quia “Uidimus mirabilia hodie.”

Credo dicitur.

Offertorium Lauda, anima mea, dominum, laudabo dominum in vita mea, psallam deo meo, quam diu ero, alleluia.

Secreta Sacrificia, domine, tuis oblata conspectibus ignis ille diuinus assumat, qui discipulorum Christi tui per spiritum sanctum corda succendit. Per dominum eiusdem.

Communio Spiritus, vbi vult, spirat et vocem eius audis, alleluia, et nescis, vnde veniat aut quo vadat, alleluia, alleluia, alleluia.

Complenda Sumpsimus, domine, sacri dona misterij humiliter deprecantes, vt que in tui commemorationem nos facere precepisti, in nostre proficiant infirmitatis auxilium. Per dominum nostrum Iesum.

SABBATO POST PENTHECOSTEN

Caritas dei diffusa est in cordibus nostris, alleluia, per inhabitantem spiritum eius in vobis, alleluia, alleluia.

Psalmus Domine deus salutis mee, in die clamaui et nocte coram te.

Collecta Mentibus nostris, quesumus, domine, spiritum sanctum benignus infunde, cuius et sapientia conditi sumus et prouidentia gubernemur. Per dominum eiusdem.

Lectio libri Sapientie.

In diebus illis: Dixit Salomon filijs Israel: Diligite iusticiam, qui iudicatis terram. Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum, quoniam inuenietur in hijs, qui non temptant illum, apparet autem eis, qui fidem habent in illum. Peruerse enim cogitationes separant a deo, probata autem virtus corripit insipientes. Quoniam in maliuolam animam non intrabit sapientia nec habitabit in corpore subdito peccatis. Sanctus enim spiritus discipline¹¹¹ effugiat fictum et auferet se a cogitationibus, que sunt sine intellectu, et corripietur a superueniente iniquitate. Benignus est enim spiritus sapientie et non liberabit maledictum a labijs suis, quoniam renum illius testis est deus et cordis {261 | f.iiij.} eius scrutator est verus et lingue illius auditor. Quoniam spiritus domini repleuit orbem terrarum et hoc, quod continet omnia, scientiam habet vocis.

Alleluia.

☩ Spiritus domini repleuit e.xxiiij.

Oremus Illo nos igne, domine, quesumus, spiritus sanctus inflammet, quem dominus noster Iesus Christus misit in terram et voluit vehementer accendi. Per dominum eiusdem.

¹¹¹ discipline] discipipline *missale*

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: Audi, Iacob, serue meus, et Israel, quem elegi. Faciens et formans te hab vtero auxiliator tuus, quia ego sum, qui deleo iniquitates tuas propter me et peccatorum tuorum non recordabor. Reduc me in memoriam et iudicemur simul. Narra, si quid habes, vt iustificeris. Noli timere, serue¹¹² meus Iacob, et rectissime, quem elegi. Effundam enim aquas super sitientem et fluenta aque super aridam. Effundam spiritum meum super semen tuum et benedictionem meam super generationem tuam, dicit dominus omnipotens.

Alleluia.

☩ Paraclitus spiritus e.xxij.

Oremus Deus, qui ad animarum medelam ieiunij deuotione castigari corpora precepisti, concede nobis propicius gratia spiritussancti et mente et corpore tibi semper esse deuotos. Per dominum eiusdem.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Conuenit vniuersa ciuitas audire verbum domini. Uidentes autem turbas Iudei repleti sunt zelo et contradicebant his, que a Paulo dicebantur, blasphemantes. Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt: “Uobis oportebat primum loqui verbum dei, sed quoniam repulistis illud et indignos vos iudicastis eterne vite, ecce conuertimur ad gentes. Sic enim precepit nobis dominus: Posui te in lucem gentibus, vt sis in salutem vsque ad extremum terre.” Audientes autem gentes gauise sunt et glorificabant verbum domini et crediderunt quotquot erant preordinati ad vitam eternam. Disseminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem concitabant religiosas et honestas mulieres et primos ciuitatis et excitauerunt perse{262}cutionem in Paulum et Barnabam et eiecerunt eos de finibus suis. At illi excusso puluere pedum in eos venerunt Yconium. Discipuli quoque replebantur gaudio et spiritu sancto.

Alleluia.

☩ Uerbo domini e.xxiiij.

Oremus Da nobis, quesumus, domine, per gratiam spiritussancti nouam tui paracliti spiritalis obseruantie disciplinam, vt mentes nostras sacro purificante ieiunio cunctis reddamur eius muneribus aptiores. Per dominum eiusdem.

Lectio Iohelis prophete.

Hec dicit dominus deus: Effundam de spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt filij vestri et filie vestre. Senes vestri somnia somniabunt et iuuenes vestri visiones videbunt et

¹¹² serue] seruus *missale*

quidem super seruos meos et super ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et dabo prodigia in celo sursum et signa in terra deorsum, sanguinem et ignem et vaporem fumi. Sol conuertitur in tenebras et luna in sanguinem, antequam veniat dies domini magnus et horribilis. Et omnis, quicumque inuocauerit nomen domini, saluus erit.

Alleluia.

✠ Ueni, sancte spiritus **e.xxij.**

Oremus Annue, misericors deus, vt qui diuina precepta violando a paradisi felicitate decidimus, ad eterne beatitudinis duce spiritu sancto redeamus accessum per tuorum custodiam mandatorum. Per dominum eiusdem.

Lectio Danielis prophete.

Angelus domini **a.vij.**

Finita lectione mox absque hymno Benedictus es **sequatur.**

Alleluia.

✠ Benedictus es, domine deus patrum nostrorum, et laudabilis in secula.

Dominus vobiscum **dicitur.**

Oremus Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propicius, vt nos, famulos tuos, non exurat flamma vitiorum. Per dominum.

Ad Romanos.

Fratres: Iustificati ex fide pacem habeamus ad deum per dominum nostrum Iesum Christum. Per quem et accessum habemus per fidem in gratiam istam, in qua stamus et gloriamur in spe glorie filiorum dei. Non solum autem sed et gloriamur in tribulationibus scientes, quod tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero spem, spes autem non confundit, quia caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum, qui datus est nobis.

Alleluia.

✠ Laudate dominum, omnes gentes, laudate eum, omnes populi.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Surgens Iesus de sinagoga introiuit in domum Symonis. Socrus autem Symonis tenebatur magnis febribus et rogauerunt illum pro ea. Et stans super illam imperauit febrim et dimisit illam. Et continuo surgens ministrabat illis. Cum sol autem occidisset, omnes, qui habebant infirmos varijs languoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponens curabat eos. Exibant autem demonia a multis clamantia et dicentia, quia "Tu es filius dei." Et increpans non sinebat ea loqui, quia sciebant eum esse Christum. Facta autem die egressus ibat in desertum locum

et turbe requirebant eum. Et venerunt vsque ad ipsum et detinebant illum, ne discederet ab eis. Quibus ille ait, quia “Et alijs ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dei.”

Credo dicitur.

Offertorium Emitte spiritum tuum **e.xxij.**

Secreta Hec oblatio, domine, quesumus, cordis nostri maculis emundet, vt sancti spiritus digna in nobis efficiatur habitatio. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat in vnitate eiusdem spiritussancti deus.

Communio Non vos relinquam orphanos, veniam ad vos iterum, alleluia, et gaudebit cor vestrum, alleluia, alleluia.

Complenda Prebeant nobis, domine, diuinum tua sancta feruorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per dominum.

DE SANCTA TRINITATE

Benedicta sit sancta trinitas atque indiuisa vnitas; confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Psalmus Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu. Gloria patri.

Collecta Omnipotens sempiternus deus, qui dedisti nobis, famulis tuis, in confessione vere fidei eterne trinitatis gloriam agnoscere et in potentia maiestatis adorare vnitatem, quesumus, vt eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur aduersis. In qua viuus. {264}

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Uidi ostium apertum in celo et vox prima, quam audiui, tanquam tube loquentis mecum dicens: “Ascende huc et ostendam tibi que oportet fieri cito post hec.” Statim fui in spiritu. Et ecce sedes posita erat in celo et supra sedem sedens. Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis et sardini. Et iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdinis. Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor et super thronos viginti quatuor seniores sedentes circumamicti vestimentis albis et in capitibus eorum corone auree et de throno procedebant fulgura et voces et tonitrua. Et septem lampades ardentes ante thronum, qui sunt septem spiritus dei. Et in conspectu sedis tanquam mare vitreum simile cristallo. Et in medio sedis et in circuitu sedis quatuor animalia plena oculis ante et retro. Et animal primum simile leoni et secundum animal simile vitulo. Et tertium animal habens faciem quasi hominis. Et quartum animal simile aquile volanti. Et quatuor animalia singula eorum habebant alas senas et in circuitu et intus plena sunt oculis et requiem non habebant die ac nocte dicentia: “Sanctus, sanctus, sanctus dominus deus omnipotens, qui erat et qui est et qui venturus est.” Et cum darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super

thronum, viuenti in secula seculorum, procidebant viginti quatuor seniores ante sedentem in throno et adorabant viuentem in secula seculorum.

Graduale Benedictus es, domine, qui intueris abissos et sedes super cherubin.

✠ Benedicite deum celi, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Alleluia.

✠ Benedictus es, domine **f.iiij.**

Alleluia.

✠ O beata, benedicta, gloriosa trinitas, pater, filius, spiritussanctus.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Erat homo ex phariseis Nichodemus nomine, princeps Iudeorum. {265 | **f.v.**} Hic venit ad Iesum nocte et dixit ei: “Rabbi, scimus, quia a deo venisti magister. Nemo enim potest hec signa facere, que tu facis, nisi fuerit deus cum eo.” Respondit Iesus et dixit ei: “Amen, amen dico tibi: nisi quis natus fuerit denuo, non potest videre regnum dei.” Dicit ad eum Nichodemus: “Quomodo potest homo nasci, cum sit senex? Nunquid potest in ventrem matris sue iterum introire et renasci?” Respondit Iesus: “Amen, amen dico tibi: nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritusancto, non potest videre regnum dei. Quod natum est ex carne, caro est. Et quod natum est ex spiritu, spiritus est. Non mireris,¹¹³ quia dixi tibi: ‘Oportet vos nasci denuo.’ Spiritus, vbi vult, spirat et vocem eius audis et non scis, vnde veniat aut quo vadat. Sic est omnis, qui natus est ex spiritu.” Respondit Nichodemus et dixit ei: “Quomodo possunt hec fieri?” Respondit Iesus et dixit ei: “Tu es magister in Israel et hec ignoras? Amen, amen dico tibi, quia quod scimus, loquimur, et quod vidimus, testamur et testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis et non creditis, quomodo, si dixero vobis celestia, credetis? Et nemo ascendit in celum nisi qui de celo descendit, filius hominis, qui est in celo. Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, vt omnis, qui credit in ipsum, non pereat sed habeat vitam eternam.”

Offertorium Benedictus sit deus pater vnigenitusque dei filius, sanctus quoque spiritus, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

Secreta Sanctifica, quesumus, domine deus noster, per tui sancti nominis inuocationem et per vnigeniti tui virtutem huius oblationis hostiam et cooperante spiritu sancto per eam nosmetipsos tibi perfice munus eternum. Per eundem eiusdem.

Prefatio Qui cum vnigenito filio.

Communio Benedicimus deum celi et coram omnibus viuentibus confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam. {266}

¹¹³ mireris] miretis *missale*

Complenda Proficiat nobis ad salutem corporis et anime, domine deus, huius sacramenti susceptio et sempiternae sancte trinitatis eiusdemque indiuidue vnitatis confessio. In qua viuus.

Infra octauas trinitatis omnia sicut in die cum epistola et euangelio sequentibus:

Ad Romanos.

O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius! Quis enim cognouit sensum domini? Aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis prior dedit illi et retribuetur ei? Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. Ipsi honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum uenerit paraclitus, quem ego mittam uobis a patre spiritum ueritatis, qui a patre procedit, ille testimonium perhibebit de me. Et uos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. Hec locutus sum uobis, ut non scandalizemini. Absque sinagogis facient uos. Sed uenit hora, ut omnis, qui interficit uos, arbitretur obsequium se prestare deo. Et hec facient uobis, quia non nouerunt patrem neque me. Sed hec locutus sum uobis, ut cum uenerit hora eorum, reminiscamini, quia ego dixi uobis.”

DE UENERABILI SACRAMENTO

Officium

Cibauit e.xxiiij.

Collecta Deus, qui nobis sub sacramento mirabili passionis tue memoriam reliquisti, tribue, quesumus, ita nos corporis et sanguinis tui sacra misteria uenerari, ut redemptionis tue fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui uiuus et regnas in ueritate.

Ad Corintheos.

Fratres: Ego enim accepi a domino quod et tradidi uobis, quoniam dominus Iesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem et gratias agens fregit et dixit: “Accipite et manducate. Hoc est corpus meum, quod pro uobis tradetur. Hoc facite in meam commemorationem.” Similiter et calicem, postquam cenauit, dicens: “Hic calix nouum {267 | f.vi.} testamentum est in meo sanguine. Hoc facite, quotienscunque bibitis, in meam commemorationem.” Quotienscunque enim manducabitis panem hunc et calicem bibetis, mortem domini annunciabitis, donec ueniat. Itaque quicumque manducauerit panem uel biberit calicem domini indigne, reus erit corporis et sanguinis

domini. Probet autem seipsum homo et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit non dijudicans corpus domini.

Graduale Oculi omnium in te sperant, domine, et tu das illis escam in tempore oportuno.

✠ Aperis tu manum tuam et imple omne animal benedictione.

Alleluia.

✠ Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus: qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in eo.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis et turbis Iudeorum: “Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in illo. Sicut misit me viuens pater et ego viuo propter patrem, et qui manducat me et ipse viuet propter me. Hic est panis, qui de celo descendit. Non sicut manducauerunt patres vestri manna et mortui sunt, qui manducat hunc panem, viuet in eternum.”

Offertorium Sacerdotes incensum domini et panes offerunt deo et ideo sancti erunt deo suo et non polluent nomen eius, alleluia.

Aliud offertorium Sicut viuens misit me pater et ego viuo propter patrem, et qui manducat me et ipse viuet propter me, alleluia.

Secreta Ecclesie tue, quesumus, domine, vnitatis et pacis propicius dona concede, que sub oblatiis muneribus mystice designantur. Per dominum.

Prefatio Quia per incarnati.

Communio Quotiescunque manducabitis panem hunc et calicem bibetis, mortem domini annunciabitis, donec veniat; itaque quicumque manducauerit panem vel biberit calicem domini indigne, reus erit corporis et sanguinis domini, alleluia.

Complenda Fac nos, quesumus, domine, {268} diuinitatis tue semper fruitione repleri, quam preciosi corporis et sanguinis tui temporalis perceptio prefigurat. Qui viuis et regnas in vnitate spiritussancti.

Aliud officium de corpore Christi

Ego sum panis viuus, qui de celo descendi: si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in eternum et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita, alleluia.

✠ Panis enim verus est, qui de celo desce<n>dit et dat vitam mundo. Gloria patri.

Graduale Nisi manducaueritis carnem filij hominis et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.

✠ Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, habet vitam eternam.

Tractus Laudate dominum e.ij.

Offertorium Sicut viuens misit vt supra in officio precedenti.

Aliud offertorium Portas celi aperuit dominus et pluit illis manna, vt ederent, panem celi dedit illis, panem angelorum manducauit homo, alleluia.

Communio Qui manducat carnem meam et bibit sanguinem meum in me manet et ego in eo, dicit dominus.

DOMINICA PRIMA POST TRINITATIS

Officium

Domine, in tua misericordia speraui, exultauit cor meum in salutari tuo, cantabo domino, qui bona tribuit mihi.

Psalmus Usquequo, domine, obliuisceris me in finem, vsquequo auertis faciem tuam a me. Gloria patri et filio.

Collecta Deus, in te sperantium fortitudo, adesto propicius inuocationibus nostris, et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, presta auxilium gratie tue, vt in exequendis mandatis tuis et voluntate tibi et actione placeamus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitate.

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Charissimi: Deus caritas est. In hoc apparuit caritas dei in nobis, quoniam filium suum vnigenitum misit deus in mundum, vt viuamus per eum. In hoc est caritas, non quasi nos dilexerimus deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos et misit filium suum propiciationem pro peccatis nostris. Carissimi, si deus dilexit nos, et nos debemus in inuicem diligere. Deum nemo vidit vnquam. Si diligamus inuicem, deus in nobis manet et caritas eius in nobis perfecta est. In hoc intelligimus, quoniam in eo manemus et ipse in nobis, quoniam de spiritu suo dedit nobis. Et nos vidimus et testificamur, quoniam pater misit filium saluatorem mundi. Quisque confessus fuerit, quoniam Iesus est filius dei, deus in eo manet et ipse in deo. Et nos cognouimus et credimus caritati, quam habet deus in nobis. Deus caritas est. Et qui manet in caritate, in deo manet et deus in eo. In hoc perfecta est caritas dei nobiscum, vt fiduciam habeamus in die iudicij, quia sicut ille est, et nos sumus in hoc mundo. Timor non est in caritate sed perfecta caritas foras mittit timorem, quoniam timor penam habet. Qui autem timet, non est perfectus in caritate. Nos ergo diligamus deum, quoniam ipse prior dilexit nos. Si quis dixerit, quoniam “Diligo deum,” et fratrem suum oderit, mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum, quem videt, deum, quem non videt, quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habemus a deo, vt qui diligit deum, diligat et fratrem suum.

Graduale Ego dixi: “Domine, miserere mei, sana animam meam, quia peccaui tibi.”

✠ Beatus, qui intelligit super egenum et pauperem, in die mala liberabit eum dominus.

Alleluia.

✠ Domine deus meus, in te speravi, saluum me fac ex omnibus persequentibus me et libera me.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: “Homo quidam erat diues et induebatur purpura et bisso et epulabatur quotidie splendide. Et erat quidam mendicus nomine Lazarus, qui iacebat ad ianuam eius vlceribus plenus cupiens saturari de micis, que cadebant de mensa diuitis, et nemo illi dabat. Sed et canes veniebant et lingeabant vlcera eius. Factum est autem, vt moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahe. Mortuus est autem et diues et sepultus est in inferno. Eleuans autem oculos suos, cum esset in tormentis, vidit Abraham a longe et Lazarum in sinu eius. Et ipse clamans dixit: ‘Pater Abraham, miserere mei et mitte Lazarum, vt intingat extremum digiti sui in aquam, vt refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma.’ Et dixit illi Abraham: ‘Fili, recordare, quia recepisti bona in vita tua et Lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. Et in hijs omnibus inter nos et vos chaos magnum firmatum est, vt hij, qui volunt ad vos hinc transire, non possint neque inde huc transmeare.’ Et ait: ‘Rogo ergo te, pater, vt mittas eum in domum patris mei. Habeo enim quinque fratres, vt testetur illis, ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum.’ Et ait illi Abraham: ‘Habent Moysen et prophetas; audiant illos.’ At ille dixit: ‘Non, pater Abraham, sed si quis ex mortuis ierit ad eos, penitentiam agent.’ Ait autem illi: ‘Si Moysen et prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent.’”

Offertorium Intende voci orationis mee, rex meus et deus meus, quoniam ad te orabo, domine.

Secreta Hostias nostras, quesumus, domine, tibi dicatas placatus assume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium. Per dominum.

Communio Narrabo omnia mirabilia tua, letabor et exultabo in te, psallam nomini tuo, altissime.

Complenda Tantis, domine, repleti muneribus, presta, quesumus, vt et salutaria dona capiamus et a tua nunquam laude cessemus. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli ad Colocenses.

Fratres: Mortificate membra vestra, que sunt super terram: fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam et auaritiam, que est ydolorum seruitus propter que venit ira dei {271 | f.vij.} super filios diffidentie, in quibus et vos ambulastis aliquando, cum viueretis in

illis. Nunc autem deponite et vos omnia: iram, indignationem, maliciam, blasphemiam; turpis sermo de ore vestro non procedat. Nolite mentiri inuicem expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis et induentes nouum eum, qui renouatur in agnitionem dei secundum imaginem eius, qui creauit eum. Ubi non est gentilis et Iudeus, circumcisio et prepuccium, barbarus et Scitha, seruus et liber sed omnia et in omnibus Christus.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nolite putare, quia veni soluere legem aut prophetas. Non veni soluere legem sed adimplere. Amen quippe dico vobis: donec transeat celum et terra, iota vnum aut vnus apex non preteribit a lege, donec omnia fiant. Qui ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit, hic magnus vocabitur in regno celorum.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Galathas.

Fratres: Abraham credidit deo et reputatum est ei ad iusticiam. Cognoscite ergo, quia qui ex fide sunt, hij sunt filij Abrahe. Prouidens autem scriptura, quia ex fide iustificat gentes deus, prenunciauit Abrahe, quia “Benedicentur in te omnes gentes.” Igitur qui ex fide sunt benedicentur cum fideli Abraham. Quicumque enim ex operibus legis iusti sunt, sub maledicto sunt. Scriptum est enim: Maledictus omnis, qui non permanserit in omnibus, que scripta sunt in libro legis, vt faciat¹¹⁴ ea. Quoniam nemo iustificatur in lege apud deum, manifestum est, quia iustus ex fide viuuit.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Impossibile est, vt non veniant scandala; ve autem illi, per quem veniunt. Utilius est illi, si lapis molaris imponatur circa collum eius et projiciatur in mare, quam vt scandalizet vnum de pusillis istis. {272} Attendite vobis: si peccauerit in te frater tuus, increpa illum. Et si penitentiam egerit, dimitte illi. Et si septies in die peccauerit in te et septies in die conuersus fuerit dicens: ‘Penitet me,’ dimitte illi.” Dixerunt apostoli domino: “Adauge nobis fidem.” Dixit autem dominus: “Si haberetis fidem sicut granum sinapis, diceretis huic arbori moro eradicare et transplantare in mare et obediret vobis. Quis autem vestrum habens seruum arantem aut boues pascentem quo regresso de agro dicet illi: ‘Statim transi, recumbe,’ et non dicet ei: ‘Para quod cenem et precinge te et ministra mihi, donec manducem et bibam, et post hec tu manducabis et

¹¹⁴ faciat] faciant *missale*

bibes'? Nunquid gratiam habet seruo illi, quia fecit que sibi imperauerat? Non puto. Sic et vos, cum feceritis omnia, que precepta sunt vobis, dicite: 'Serui inutiles sumus: quod debuimus facere non fecimus.'"

DOMINICA SECUNDA POST TRINITATIS

Officium

Factus est dominus protector meus et eduxit me in latitudinem, saluum me fecit, quoniam voluit me.

Psalmus Diligam te, domine, fortitudo mea; dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus.

Collecta Sancti nominis tui, domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquam tua gubernatione destituis, quos in soliditate tue dilectionis instituis. Per dominum.

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Charissimi: Nolite mirari, si odit vos mundus. Nos scimus, quia translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres. Qui non diligit, manet in morte. Omnis, qui odit fratrem suum, homicida est. Et scitis, quia omnis homicida non habet vitam eternam in se manentem. In hoc cognouimus caritatem dei, quoniam ille pro nobis animam suam posuit, et nos debemus pro fratribus animas ponere. Qui habuerit substantiam mundi huius et viderit fratrem suum necessitatem patientem et clausit viscera sua ab eo, quomodo caritas dei manet in eo? Filioli mei, non diligamus verbo neque lingua sed opere et veritate.

Graduale Ad dominum, cum tribularer, clamaui et exaudiuit me.

✠ Domine, libera animam meam a labijs iniquis et a lingua dolosa.

Alleluia.

✠ Deus iudex iustus et patiens, nunquid irascetur per singulos dies?

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis similitudinem hanc: "Homo quidam fecit cenam magnam et vocauit multos. Et misit seruum suum hora cene dicere inuitatis, vt venirent, quia iam parata sunt omnia. Et ceperunt omnes se simul excusare. Primus dixit ei: 'Uillam emi et necesse habeo exire et videre illam. Rogo te: habe me excusatum.' Et alter dixit: 'Iuga boum emi quinque et eo probare illa. Rogo te: habe me excusatum.' Et alius dixit: 'Uxorem duxi et ideo non possum venire.' Et reuersus seruus nunciauit hec domino suo. Tunc iratus paterfamilias dixit seruo suo: 'Exi

cito in plateas et vicos ciuitatis et pauperes ac debiles, cecos et claudos introduc huc.’ Et ait seruus: ‘Domine, factum est, vt imperasti, et adhuc locus est.’ Et ait dominus seruo: ‘Exi in vias et sepes et compelle intrare, vt impleatur domus mea.’ Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cenam meam.”

Offertorium Domine, conuertere et eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam.

Secreta Oblatio nos, domine, tuo nomini dicanda purificet et de die in diem ad celestis vite transferat actionem. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Communio Cantabo domino, qui bona tribuit mihi, et psallam nomini domini altissimi.

Complenda Sumptis muneribus, domine, sacris quesumus, vt cum frequentatione misterij crescat nostre salutis effectus. Per dominum nostrum Iesum Christum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos. {274}

Fratres: Considerate apostolum et pontificem confessionis vestre Iesum, qui fidelis est ei, qui fecit illum, sicut Moyses in omni domo illius. Amplioris enim glorie iste pre Moyse dignus habitus est, quanto ampliorem honorem habet domus, qui fabricauit illam. Omnisque domus fabricatur ab aliquo. Qui autem omnia creauit, deus est. Et Moyses quidem fidelis erat in tota domo eius tanquam famulus in testimonium <eorum>, que dicenda erant. Christus vero tanquam filius in domo sua, que domus sumus nos, si fiduciam et gloriam spei vsque in finem firmum retineamus.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Accedentes discipuli ad Iesum dixerunt illi: “Dimitte turbas, vt euntes in castella villasque, que circa sunt, diuertant et inueniant escas, quia hic in loco deserto sumus.” Ait autem ad illos: “Date vos illis manducare.” At illi dixerunt: “Non sunt nobis plusquam quinque panes et duo pisces, nisi forte nos eamus et emamus in omnem hanc turbam escas.” Erant autem viri fere quinque milia. Ait autem ad discipulos suos: “Facite illos discumbere per conuiuia quinquagenos.” Et ita fecerunt et discumbere fecerunt omnes. Acceptis autem quinque panibus et duobus piscibus respexit in celum et benedixit eos et fregit et distribuit discipulis suis, vt ponerent ante turbas. Et manducauerunt omnes et saturati sunt.

FERIA SEXTA

Lectio Iohelis prophete.

Hec dicit dominus deus: Exultate, filie Syon, et letamini in domino deo vestro, quia dedit vobis doctorem iustitie et descendere faciet ad vos ymbrem matutinum et serotinum sicut in principio et implebuntur horrea vestra frumento et redundabunt torcularia vino et oleo et comedetis vescentes et saturabimini et laudabitis nomen dei vestri, quia fecit vobiscum mirabilia. Et non confundetur populus meus in sempiternum. Et scietis, quia in medio Israel ego sum et ego dominus deus vester. Et non confundetur populus meus {275 | f.x.} in eternum, ait dominus omnipotens.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Uenit ad Iesum vir, cui nomen Yairus, et ipse princeps synagoge erat et cecidit ad pedes Iesu rogans eum, vt intraret in domum eius. Et filia vnica erat illi fere annorum duodecim et hec moriebatur. Et contigit, dum iret, a turbis comprimebatur. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim, que in medicos erogauerat omnem substantiam suam nec ab vllo potuit curari. Et accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius et confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait Iesus: “Quis est, qui me tetigit?” Negantibus autem omnibus dixit Petrus et qui cum illo erant: “Preceptor, turbe te comprimunt et affligunt et tu dicis: ‘Quis me tetigit?’” Et dixit Iesus: “Tetigit me aliquis, nam et ego noui virtutem de me exisse.” Uidens autem mulier, quia non latuit, tremens venit et procidit ante pedes eius et ob quam causam tetigerit eum indicauit coram omni populo et quemadmodum sanata sit. At ipse dixit illi: “Filia, fides tua saluam te fecit; vade in pace.” Adhuc illo loquente venit quidam ad principem sinagoge dicens ei, quia “Mortua est filia tua, noli vexare illum.” Iesus autem audito hoc verbo respondit patri puelle: “Noli timere. Crede tantum et salua erit.” Et cum peruenisset ad domum, non permisit quemquam intrare secum nisi Petrum et Ioannem et Iacobum et patrem et matrem puelle. Flebant autem omnes et plangebant illam. At ille dixit: “Nolite flere: non est mortua sed dormit,” et deridebant eum scientes, quia mortua esset. Ipse autem tenens manum eius clamauit dicens: “Puella, surge!” Et reuersus est spiritus eius et continuo surrexit et iussit illi dare manducare. Et obstupuerunt parentes eius. Quibus precepit, ne alicui dicerent, quod factum fuerat.

DOMINICA TERTIA POST TRINITATIS

Officium {276}

Respice in me et miserere mei, domine, quoniam vnicus et pauper sum ego; vide humilitatem meam et laborem meum et dimitte omnia peccata mea, deus meus.

Psalmus Ad te, domine, leuaui animam meam; deus meus, in te confido, non erubescam.

Collecta Deprecationem nostram, quesumus, domine, benignus exaudi et quibus supplicandi prestas affectum, tribue defensionis auxilium. Per dominum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Carissimi: Humiliamini sub potenti manu dei, vt nos exaltet in tempore visitationis, omnem sollicitudinem vestram proicientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis. Sobrij estote et vigilate, quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide, scientes eandem passionem ei, que in mundo est, vestre fraternitati fieri. Deus autem omnis gratie, qui vocauit nos in eternam suam gloriam in Christo Iesu, modicum passos ipse perficiet, confirmabit solidabitque. Ipsi gloria et imperium in secula seculorum. Amen.

Graduale Iacta cogitatum **b.vij.**

Alleluia.

✠ Diligam te, domine **f.xij.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Erant appropinquantes ad Iesum publicani et peccatores, vt audirent illum. Et murmurabant pharisei et scribe dicentes, quia “Hic peccatores recipit et manducat cum illis.” Et ait ad illos parabolam istam dicens: “Quis ex vobis homo, qui habet centum oues, et si perdidit vnā ex illis, nonne dimittit nonaginta nouem in deserto et vadit ad illam, que perierat, donec inueniat illam? Et cum inuenerit eam, imponit in humeros suos gaudens. Et veniens domum conuocat amicos et vicinos dicens illis: ‘Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam, que perierat.’ Dico vobis, quod ita gaudium erit in celo super vno peccatore penitentiam agente quam super nonaginta nouem iustis, que non indigent penitentia. Aut que mulier habens dragmas decem, si perdidit dragmam vnā, nonne accendit lucernam et euertit domum et querit diligenter, donec {277 | **f.xi.**} inueniat? Et cum inuenerit, conuocat amicos et vicinas dicens: ‘Congratulamini mihi, quia inueni dragmam, quam perdideram.’ Ita dico vobis: gaudium erit coram angelis dei super vno peccatore penitentiam agente.”

Offertorium Sperent in te omnes, qui nouerunt nomen tuum, domine, quoniam non derelinquis querentes te; psallite domino, qui habitat in Syon, quoniam non est oblitus orationem pauperis.

Secreta Munera, domine, oblata sanctifica, vt tui nobis vnigeniti corpus et sanguis fiant. Per eundem dominum.

Communio Ego clamaui, quoniam exaudisti me, deus, inclina aurem tuam et exaudi verba mea.

Complenda Sacris muneribus, domine, perceptis quesumus, vt nos eorum virtute et a vitijs omnibus expies et donis tue gratie iugiter repleas. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Omnia, quecunque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine domini nostri Iesu Christi facite gratias agentes deo et patri per ipsum. Mulieres, subdite estote viris, sicut oportet in domino. Uiri, diligite vxores vestras et nolite amari esse ad eas. Filij, obedite parentibus vestris per omnia, hoc enim placitum est domino. Patres, nolite ad iracundiam prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant. Serui, obedite per omnia dominis carnalibus non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes sed in simplicitate cordis timentes dominum. Quodcunque facitis, ex animo operamini sicut domino et non hominibus scientes, quod a domino recipietis hereditatis retributionem. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Esto consentiens aduersario tuo cito, dum es cum eo in via, ne forte tradat te iudici et iudex tradat te ministro et in carcerem mittaris. Amen dico tibi: non exies inde, donec reddas nouissimum quadrantem. Audistis, quia dictum est antiquis: Non mechaberis. Ego autem dico vobis, quia omnis, qui viderit mulierem ad concupiscendam eam, iam mechatus est eam in corde suo. Quod si oculus tuus dexter scandalizat {278} te, erue eum et proice abs te. Expedi enim tibi, vt pereat vnum membrorum tuorum, quam totum corpus mittatur in Iehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te, abscide eam et proice abs te. Expedi enim tibi, vt pereat vnum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum eat in Iehennam.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Nolite in personarum acceptione habere fidem domini nostri Iesu Christi glorie. Etenim si introierit in conuentum vestrum vir aureum anulum habens in veste candida, introierit autem et pauper in sordido habitu et intendatis in eum, qui indutus est veste preclara, et dixeritis ei: “Tu sede hic bene,” pauperi autem dicatis: “Tu sta illic aut sede sub scabello pedum meorum.” Nonne iudicatis apud vosmetipsos et facti estis iudices cogitationum iniquarum? Audite, fratres mei dilectissimi: nonne deus elegit pauperes in hoc mundo diuites in fide et heredes regni, quod repromisit deus diligentibus se? Uos autem exhonorastis pauperem. Nonne diuites per potentiam opprimunt vos et ipsi trahunt vos ad iudicia? Nonne ipsi blasphemant nomen bonum,

quod inuocatum est super vos? Si tamen legem perficitis regalem secundum scripturas: Diliges proximum tuum sicut teipsum, benefacitis. Si autem personas accipitis, peccatum operamini.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Introiuit Iesus Hierosolimam in templum et circumspexit omnibus, cum iam vespera esset hora, exijt in Bethania cum duodecim. Et alia die cum exiret de Bethania, esuriijt. Cunque vidisset a longe ficum habentem folia venit, si quid forte inueniret in ea. Et cum venisset ad eam, nihil inuenit preter folia. Non enim erat tempus ficorum. Et respondens dixit illi: “Iam non amplius in eternum quisquam ex te fructum manducet.” Et audiebant discipuli eius et venerunt iterum Hierosolimam. Et cum introisset in templum, cepit eijcere vendentes et ementes in templo et mensas nummulariorum et cathedras vendentium {279 | f.xij.} columbas euertit. Et non sinebat, vt quisquam transferret vas per templum, et docebat dicens eis: “Nonne scriptum est, quia domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus? Uos autem fecistis illam speluncam latronum.” Quo audito principes sacerdotum et scribe querebant quomodo eum perderent. Timebant enim eum, quoniam vniuersa turba ammirabatur super doctrina eius. Et cum vespera facta esset, egrediebatur de ciuitate. Et cum mane transirent, viderunt ficum aridam factam a radicibus. Et recordatus Petrus dixit illi: “Rabbi, ecce ficus, cui maledixisti, aruit.” Et respondens Iesus ait illis: “Habete fidem. Amen dico vobis, quia quicumque dixerit huic monti: ‘Tollere et mittere in mare,’ et non hesitauerit in corde suo sed crediderit, quia quodcumque dixerit fiat, fiet ei.”

DOMINICA QUARTA

Officium

Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo? Dominus defensor vite mee, a quo trepidabo? Qui tribulant me, inimici mei, infirmati sunt et ceciderunt.

Psalmus Si consistent aduersum me castra, non timebit cor meum.

Collecta Protector in te sperantium, deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, vt te rectore, te duce sic transeamus per bona temporalia, vt non amittamus eterna. Per dominum.

Ad Romanos.

Fratres: Existimo enim, quod non sint condigne passionis huius temporis ad futuram gloriam, que reuelabitur in nobis. Nam expectatio creature reuelationem filiorum dei expectat. Uanitati enim creatura subiecta est non volens sed propter eum, qui subiecit in spe. Quia et ipsa creatura

liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. Scimus enim, quod omnis creatura ingemiscit et parturit vsque adhuc. Non solum autem illa sed et nos ipsi primitias spiritus habentes, et ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum dei expectantes redemptionem corporis nostri. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Propicius esto **b.xvi.**

Alleluia.

✠ Diligam te, domine virtus mea; dominus firmamentum meum et refugium meum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Estote misericordes, sicut et pater vester misericors est. Nolite iudicare et non iudicabimini. Nolite condemnare et non condemnabimini. Dimittite et dimittemini. Date et dabitur vobis. Mensuram bonam et confertam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum vestrum. Eadem vero mensura, qua mensi fueritis, remetietur vobis.” Dicebat autem illis et similitudinem: “Nunquid potest cecus cecum ducere? Nonne ambo in foueam cadunt? Non est discipulus super magistrum. Perfectus autem omnis homo erit, si sit sicut magister eius. Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem, que in oculo tuo est, non consideras? Aut quomodo poteris dicere fratri tuo: ‘Sine, frater, eice festucam de oculo tuo,’ ipse in oculo tuo trabem non videns? Ipocrita, eice primum trabem de oculo tuo et tunc perspicies, vt educas festucam de oculo fratris tui.”

Offertorium Illumina oculos meos, ne quando obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus: “Preualui aduersus eum.”

Secreta Respice, domine, munera supplicantis ecclesie et salutis credentium perpetua sanctificatione sumenda concede. Per dominum.

Communio Dominus, firmamentum meum et refugium meum et liberator meus, deus meus, adiutor meus.

<Complenda> Sancta tua nos, domine, sumpta viuificent et misericordie sempiternae preparent expiatos. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Ephesos.

Fratres: Non cesso gratias agens pro vobis, vestri memoriam faciens in orationibus meis, vt deus domini nostri Iesu Christi, pater glorie, det vobis spiritum sapientie et reuelationis in agnitione eius illuminatos oculos cordis vestri, vt sciatis, que sit spes vocationis eius, que diuitie glorie hereditatis eius in sanctis et que superueniens magnitudo virtutis eius in nos, qui

credimus secundum operationem virtutis eius, quam operatus est in Christo suscitans eum a mortuis et constituens eum ad dexteram suam in celestibus super omnem principatum et potestatem et virtutem et dominationem et omne nomen, quod nominatur non solum in hoc seculo sed etiam in futuro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum venisset Iesus in templum, accesserunt ad eum principes sacerdotum et seniores populi dicentes: “In qua potestate hec facis et quis dedit tibi hanc potestatem?” Respondit Iesus et dixit illis: “Interrogabo vos et ego vnum sermonem, quem si dixeritis mihi, et ego vobis dicam, in qua potestate hec facio. Baptismum Ioannis vnde erat: e celo an ex hominibus?” At illi cogitabant iuxta se dicentes: “Si dixerimus ‘e celo’, dicet nobis: ‘Quare non credidistis illi?’ Si autem dixerimus ‘ex hominibus’, timemus turbam.” Omnes enim habebant Ioannem sicut prophetam. Et respondentes Iesu dixerunt: “Nescimus.” Ait illis et ipse: “Nec ego dico vobis, in qua potestate hec facio.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Charissimi: Si dixerimus nos societatem habere cum deo et in tenebris ambulamus, mentimur et non facimus veritatem. Si autem in lumine ambulamus, sicut et ipse est in lumine, societatem habemus cum deo et sanguis Iesu Christi, filij eius, purgat nos ab omni peccato. Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. Si confiteamur peccata nostra, fidelis est deus et iustus, vt remittat nobis peccata et purgat nos ab omni iniquitate. Quod si dixerimus, quia non peccauimus, mendacem facimus eum et verbum eius non est in nobis. Filioli mei, hec scribo vobis, vt non peccetis. Sed si quis peccauerit, aduocatum habemus apud patrem Iesum Christum {282} iustum. Et ipse exorat pro peccatis nostris; non pro peccatis nostris tantum sed etiam pro totius mundi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Interrogauerunt Iesum discipuli eius dicentes: “Quid ergo scribe dicunt, quod Heliam oporteat primum venire?” At ille respondens ait: “Helyas quidem venturus est et restituet omnia. Dico autem vobis, quia Helyas iam venit et non cognouerunt eum sed fecerunt in eum quecumque voluerunt. Sic et filius hominis passus est ab eis.” Tunc intellexerunt discipuli, quia de Ioanne baptista dixisset eis. Et cum venisset ad turbam, accessit ad eum homo genibus prouolutus

ante eum dicens: “Domine, miserere filio meo, quia lunaticus est et male patitur. Nam sepe cadit in ignem et crebro in aquam et obtuli eum discipulis tuis et non potuerunt curare eum.” Respondens Iesus ait: “O generatio incredula et peruersa, quousque ero vobiscum? Usquequo patiar vos? Afferte illum huc ad me.” Et increpauit illum Iesus et exijt ab eo demonium.

DOMINICA QUINTA

Officium

Exaudi, domine, vocem meam, qua clamaui ad te; adiutor meus esto, ne derelinquas me neque despicias me, deus, salutaris meus.

Psalmus Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo?

Collecta Da nobis, domine, quesumus, vt et mundi cursus pacifice nobis tuo ordine dirigatur et ecclesia tua tranquilla deuotione letetur. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Charissimi: Omnes vnanimis in oratione estote, compatibles, fraternitatis amatores, misericordes, modesti, humiles, non reddentes malum pro malo vel maledictum pro maledicto sed econtrario benedicentes, quia in hoc vocati estis, vt benedictionem hereditate possideatis. Qui enim vult vitam diligere et videre bonos dies, coerceat linguam suam a malo et labia eius, ne loquantur dolum. Declinet {283 | f.xiiiij.} autem a malo et faciat bonum, inquiret pacem et persequatur eam, quia oculi domini super iustos et aures eius ad preces eorum, vultus autem domini super facientes mala. Et quis est, qui vobis noceat, si boni emulatores fueritis? Sed et si quid patimini propter iustitiam, beati. Timorem autem eorum ne timueritis, vt non conturbemini. Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris.

Graduale Protector noster **b.xi.**

Alleluia.

✠ Domine, in virtute tua letabitur rex et super salutare tuum exultabit vehementer.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Cum turbe irruerent ad Iesum, vt audirent verbum dei, et ipse stabat secus stagnum Genezareth. Et vidit duas naues stantes secus stagnum; piscatores autem descenderant et lauabant retia. Ascendens autem in vnam nauim, que erat Simonis, rogauit eum, vt a terra reduceret pusillum. Et sedens docebat de naucula turbas. Ut cessauit autem loqui, dixit ad

Symonem: “Duc in altum et laxate retia vestra in capturam.” Et respondens Simon dixit illi: “Preceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo laxabo rete.” Et cum hoc fecisset, concluderunt piscium multitudinem copiosam. Rumpatur autem rete eorum et annuerunt socijs, qui erant in alia nauis, vt venirent et adiuuarent eos. Et venerunt et impleuerunt ambas nauiculas, ita vt pene mergerentur. Quod cum videret Symon Petrus, procidit ad genua Iesu dicens: “Exi a me, quia homo peccator sum, domine.” Stupor enim circundederat eum et omnes, qui cum illo erant in captura piscium, quam ceperant. Similiter autem Iacobum et Ioannem, filios Zebedei, qui erant socij Symonis. Et ait ad Symonem Iesus: “Noli timere: ex hoc iam eris homines capiens.” Et subductis ad terram nauibus, relictis omnibus secuti sunt eum.

Offertorium Benedicam dominum, qui tribuit mihi intellectum, prouidebam deum in conspectu meo semper, quoniam a dextris {284} est mihi, ne commouear.

Secreta Ascendant, quesumus, domine, preces humilitatis nostre in conspectu clementie tue et descendat super hec oblata virtus tue diuinitatis, quam nostris quoque purificandis mentibus largiaris. Per dominum.

Communio Unam petij a domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo domini omnibus diebus vite mee.

Complenda Misteria nos, domine, sancta purificent et suo munere tueamur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Thimoteum.

Carissime: Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarumactiones pro omnibus hominibus, pro regibus et omnibus, qui in sublimitate sunt, vt quietam vitam agamus in omni pietate et castitate. Hoc enim bonum est et acceptum coram saluatore nostro deo, qui omnes homines vult saluos fieri et ad agnitionem veritatis venire. Unus enim deus, vnus mediator dei et hominum homo Christus Iesus, qui dedit semetipsum pro nobis redemptionem omnibus, cuius testimonium confirmatum est temporibus suis, in quo positus sum ego predicator et apostolus. Veritatem dico, non mentior, doctor gentium in fide et veritate.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Exultauit Iesus in spiritu sancto et dixit: “Confitebor tibi, pater et domine celi et terre, quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. Etiam, pater, quia sic placuit ante te. Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit, qui sit filius, nisi pater et cui voluerit filius reuelare.”¹¹⁵ Et conuersus ad discipulos suos dixit: “Beati oculi, qui vident, que

¹¹⁵ reuelare] reueuelare *missale*

vos videtis. Dico enim vobis, quod multi prophete et reges voluerunt videre, que vos videtis, et non viderunt et audire, que auditis, et non audierunt.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Quid proderit, si fidem quis dicat se habere, opera autem non habeat? Nunquid poterit fides saluare eum? Si autem frater aut soror nudi sunt et indigent victu quotidiano, dicat autem de vobis aliquis illis: “Ite in pace, calefacimini et saturamini,” {285 | f.xv.} non dederitis autem eis que necessaria sunt corpori, quid proderit? Sic et fides: si non habeat opera, mortua est in semetipsa.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Afferebant ad Iesum infantes, vt eos tangeret. Quod cum viderunt discipuli, increpabant eos. Iesus autem conuocans illos dixit: “Sinite paruulos venire ad me et nolite eos vetare. Talium est enim regnum celorum. Amen dico vobis: quicumque non acceperit regnum dei sicut puer, non intrabit in illud.”

DOMINICA SEXTA

Officium

Dominus fortitudo plebis sue et protector salutarium Christi sui est; saluum fac populum tuum, domine, et benedic hereditati tue et rege eos vsque in seculum.

Psalmus Ad te, domine, clamabo, deus meus, ne sileas a me, nequando taceas a me et assimilabor descendentibus in lacum. Gloria patri.

Collecta Deus, qui diligentibus te bona inuisibilia preparasti, infunde cordibus nostris tui amoris affectum, vt te in omnibus et super omnia diligentes promissiones tuas, que omne desiderium superant, consequamur. Per dominum.

Ad Romanos.

Fratres: Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in morte, vt quomodo resurrexit Christus a mortuis per gloriam patris, ita et nos in nouitate vite ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul et resurrectionis erimus hoc scientes, quia vetus homo noster simul crucifixus est,

vt destruat corpus peccati, vt vltra non seruiamus peccato. Qui enim mortuus est, iustificatus est a peccato. Si enim mortui sumus cum Christo, credimus, quia simul etiam viuemus cum Christo scientes, quod Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi vltra non dominabitur. Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel. Quod autem viuuit, viuuit deo. Ita et vos existimate nos mortuos quidem esse peccato, viuentes autem deo. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Conuertere, domine, aliquantulum et deprecare super seruos tuos.

✠ Domine, refugium factus es nobis a generatione et progenie.

Alleluia.

✠ Omnes gentes, plaudite manibus, iubilare deo in voce exultationis.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen dico vobis, quia nisi abundauerit iustitia vestra plusquam scribarum et phariseorum, non intrabitis in regnum celorum. Audistis, quia dictum est antiquis: Non occides. Qui autem occiderit, reus est iudicio. Ego autem dico vobis, quia omnis, qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo: ‘Racha,’ reus erit consilio. Qui autem dixerit: ‘Fatue,’ reus erit Iehenne ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque ibi munus tuum ad altare et vade prius reconciliari fratri tuo. Et tunc veniens offeres munus tuum.”

Offertorium Perfice gressus **B.xx.**

Secreta Propiciare, domine, supplicationibus nostris et has oblationes famulorum famularumque tuarum benignus assume, vt quod singuli obtulerunt ad honorem nominis tui, cunctis proficiat ad salutem. Per dominum.

Communio Circuibo et immolabo in tabernaculo eius hostiam iubilationis, cantabo et psalmum dicam domino.

Complenda Quos celesti, domine, dono satiasti, presta, quesumus, vt et a nostris mundemur occultis et ab hostium liberemur insidijs. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Hebreos.

Fratres: Habemus gratiam, per quam seruiamus placentes deo cum metu et reuerentia. Etenim deus noster ignis consumens est. Caritas fraternitatis maneat in vobis et hospitalitatem nolite obliuisci. Per hanc enim placuerunt quidam angelis hospitio receptis. Mementote victorum tanquam simul vincti et laborantium tanquam et ipsi simul in corpore commorantes. Honorabile connubium in omnibus {287 | **f.xvi.**} et thorus immaculatus. Fornicatores autem et adulteros

iudicabit deus. Sint mores sine auaritia contenti presentibus. Ipse enim dixit: “Non te deseram neque derelinquam,” ita vt confidenter dicamus: “Dominus mihi adiutor est; non timebo, quid faciat mihi homo.” Mementote prepositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum dei. Quorum intuentes exitum conuersationis imitamini fidem. Iesus Christus heri et hodie, ipse et in secula seculorum. Amen.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Cum egressus esset Iesus in via, precurrens quidam genuflexo ante eum rogauit eum: “Magister bone, quid faciam, vt vitam eternam percipiam?” Iesus autem dixit ei: “Quid me dicis bonum? Nemo bonus nisi vnus deus. Precepta nosti.” Ille dixit: “Que?” Dicit ei Iesus: “Non occides, non adulterabis, non fureris, non falsum testimonium dixeris, non fraudem feceris, honora patrem tuum et matrem.” At ille respondens ait illi: “Magister, hec omnia obseruauit a iuuentute mea.” Iesus autem intuitus eum dilexit eum et dixit illi: “Unum tibi deest: vade et vende que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo et veni sequere me.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Carissimi: Si zelum amarum habetis et contentiones sunt in cordibus vestris, nolite gloriari et mendaces esse aduersus veritatem. Non enim est ista sapientia desursum descendens sed terrena, animalis, diabolica. Ubi enim zelus et contentio, ibi instantia et omne opus prauum. Que autem desursum est sapientia, primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis consentiens, plena misericordie et fructibus bonis, iudicans sine simulatione. Fructus autem iustitie in pace seminatur facientibus pacem.

Secundum Marcum.

In¹¹⁶ illo tempore: Uenit Iesus in regionem Gerazenorum. Et exeunti ei de nauis statim occurrit de monumentis {288} homo in spiritu inmundo,¹¹⁷ qui domicilium habebat in monumentis, et neque cathenis iam quisquam eum poterat ligare, quoniam sepe cathenis et compedibus vinctus dirupisset cathenas et compedes comminisset, et nemo poterat eum domare. Et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat clamans et conscindens se lapidibus. Uidens autem Iesum a longe cucurrit et adorauit eum et clamans voce magna dixit: “Quid mihi et tibi, Iesu, fili dei summi?”

¹¹⁶ in] ii *missale*

¹¹⁷ inmundo] in mundo *missale*

Adiuro te per deum, ne me torqueas.” Dicebat enim illi: “Exi, spiritus immunde, ab homine,” et interrogabat eum: “Quid tibi nomen est?” Et dicit ei: “Legio nomen mihi est, quia multi sumus,” et deprecabatur eum multum, ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum in agris pascens et deprecabantur spiritus dicentes: “Mitte nos in porcos, vt in eos introeamus,” et concessit eis statim Iesus. Et exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos et magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia et suffocati sunt in mari. Qui autem pascebant eos, fugierunt et nunciauerunt in ciuitatem et in agros. Et egressi sunt videre, quid esset factum. Et veniunt ad Iesum et vident illum, qui a demonio vexabatur, sedentem vestitum et sane mentis et timuerunt et narrauerunt illis, qui viderant, qualiter factum esset illi, qui demonium habuerat, et de porcis et ceperunt rogare eum, vt discederet de finibus eorum. Cunque ascenderet nauim, cepit illum deprecari, qui a demonio vexatus fuerat, vt esset cum illo, et non admisit eum sed ait illi: “Uade in domum ad tuos et annuncia illis, quanta tibi dominus fecerit, et misertus sit tibi.” Et abiit et cepit predicare in Decapoli, quanta sibi fecisset Iesus, et omnes mirabantur.

DOMINICA SEPTIMA POST TRINITATIS

Officium {289 | f.xvij.}

Omnes gentes, plaudite manibus, iubilare deo in voce exultationis.

Psalmus Subiecit populos nobis et gentes sub pedibus nostris. Gloria patri.

Collecta Deus virtutum, cui est totum, quod est optimum, insere pectoribus nostris amorem tui nominis et presta in nobis religionis augmentum, vt que sunt bona nutrias ac pietatis studio que sunt nutrita custodias. Per dominum.

Ad Romanos.

Fratres: Humanum dico propter infirmitatem carnis vestre. Si enim exhibuistis membra vestra seruire immunditie¹¹⁸ et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitie in sanctificationem. Cum enim serui essetis peccati, liberi fuistis iusticie. Quem ergo fructum habuistis tunc, in quibus nunc erubescitis? Nam finis illorum mors est. Nunc vero liberati a peccato, serui autem facti deo habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem vero vitam eternam. Stipendia enim peccati mors. Gratia autem dei vita eterna. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Unite, filij, audite me, timorem domini docebo vos.

Ÿ Accedite ad eum et illuminamini et facies vestre non confundentur.

Alleluia.

¹¹⁸ immunditie] immundicitie *missale*

✠ Magnus dominus et laudabilis valde in ciuitate dei nostri, in monte sancto eius.

Alleluia.

✠ Eripe me de inimicis meis, deus meus, et ab insurgentibus in me libera me.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Cum multa turba esset cum Iesu nec haberent quod manducarent, conuocatis discipulis suis ait illis: “Misereor super turbam, quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducant. Et si dimisero eos ieiunos in domum suam, deficient in via.” Quidam autem ex eis de longe venerunt. Et responderunt ei discipuli sui: “Unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine?” Et interrogauit eos: “Quot panes habetis?” Qui dixerunt: “Septem.” Et precepit turbe discumbere super terram. Et accipiens septem panes gratias agens benedixit ac fregit {290} et dabat discipulis suis, vt apponerent, et apposuerunt turbe; et habebant pisciculos paucos et ipsos benedixit et iussit apponi. Et manducauerunt et saturati sunt. Et sustulerunt quod superauerat de fragmentis septem sportas. Erant autem qui manducauerunt quasi quatuor milia. Et dimisit eos.

Offertorium Sicut in holocaustum¹¹⁹ arietum et taurorum et sicut in milibus agnorum pinguium, sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, vt placeat tibi, quia non est confusio confidentibus in te, domine.

Secreta Propiciare, domine, supplicationibus nostris et has populi tui oblationes benignus assume, et vt nullius sit irritum votum et nullius vacua postulatio, presta, vt quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per dominum.

Communio Inclina aurem tuam, accelera, vt eruas nos.

Complenda Repleti, domine, muneribus tuis, tribue, quesumus, vt eorum et mundemur effectum et muniamur auxilio. Per dominum nostrum Iesum Christum.

FERIA QUARTA

Ad Romanos.

Fratres: Nihil damnationis est hijs, qui sunt in Christo Iesu, qui non secundum carnem ambulant. Lex enim spiritus vite in Christo Iesu liberauit me a lege peccati et mortis. Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem, deus misit filium suum mittens in similitudinem carnis peccati et de peccato damnauit peccatum in carne, vt iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus sed secundum spiritum. Qui enim secundum carnem sunt, que carnis sunt sapiunt; qui vero secundum spiritum, que spiritus sunt

¹¹⁹ holocaustum] halocaustum *missale*

sapiunt. Nam prudentia carnis mors est, prudentia autem spiritus vita et pax. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt ad Iesum saducei et pharisei temptantes et rogauerunt eum, vt signum de celo ostenderet eis. At ille respondens ait illis: “Facto vespere dicitis: ‘Serenum erit: rubicundum est enim celum,’ et mane: ‘Hodie {291 | f.xviiij.} tempestas erit: rutilat enim celum.’ Faciem enim celi dijudicare noscis, signa autem temporum non potestis scire. Generatio mala et adultera signum querit et non dabitur ei nisi signum Ione.” Et relictis illis abiit, et cum venissent discipuli eius trans fretum, obliti sunt panes accipere. Qui dixit illis: “Intuemini et cauete a fermento phariseorum et saduceorum.” At illi cogitabant intra se dicentes, quia “Panes non accepimus.” Sciens autem Iesus dixit: “Quid cogitatis inter vos, modice fidei, quia panes non habetis? Nondum intelligitis neque recordamini quinque panum in quinque milia hominum et quot cophinos sumpsistis neque septem panum in quatuor milia hominum et quot sportas sumpsistis. Quare non intelligitis, quia non de pane dixi vobis cauere a fermento phariseorum et saduceorum?” Tunc intellexerunt, quia non dixerat cauendum a fermento panum sed doctrina phariseorum et saduceorum.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Iacobi.

Fratres: Subditi estote deo, resistite diabolo et fugiet a vobis. Appropinquate deo et appropinquabit vobis. Emundate manus, peccatores, et purificate corda, duplices animo. Miseri estote et lugete et plorate, risus vester conuertetur in luctum et gaudium in merorem. Humiliamini in conspectu domini et exaltabit vos.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Abiit Iesus sabbato per sata, discipuli autem eius esurientes ceperunt vellere spicas et manducare. Pharisei autem videntes dixerunt ei: “Ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbato.” At ille dixit eis: “Non legistis, quid fecerit Daud, quando esuriit, et qui cum eo erant, quomodo intrauit in domum dei et panes propositionis comedit, quod non licebat ei edere neque his, qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus? Aut non legistis in lege, quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant et sine crimi{292}ne sunt? Dico autem vobis, quia templo

maior est hic. Si autem sciretis, quid est, ‘misericordiam volo et non sacrificium’, nunquam condemnassetis innocentes.”

DOMINICA OCTAUA

Officium

Suscipimus, deus, misericordiam tuam in medio templi tui secundum nomen tuum, deus, ita et laus tua in fines terre, iustitia plena est dextera tua.

Psalmus Magnus dominus et laudabilis nimis in ciuitate dei nostri, in monte sancto eius.

Collecta Deus, cuius prouidentia in sui dispositione non fallitur, te supplices exoramus, vt noxia cuncta submoueas et omnia nobis profutura concedas. Per dominum.

Ad Romanos.

Fratres: Debitores sumus non carni, vt secundum carnem viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini. Si enim spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis. Quicumque enim spiritu dei aguntur, hij filij sunt dei. Non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus: “Abba pater.” Ipse enim spiritus testimonium reddet spiritui nostro, quod sumus filij dei. Si autem filij, et heredes. Heredes quidem dei, coheredes autem Christi.

Graduale Esto mihi in deum **c.xij.**

Alleluia.

Ÿ Te decet hymnus, deus, in Syon et tibi reddetur votum in Hierusalem.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis vuas aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona fructus bonos facit. Mala autem arbor fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor, que non facit fructum bonum, excidetur et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non omnis, qui dicit mihi ‘domine, domine’, intrabit in regnum celorum. Sed qui facit voluntatem patris {293 | **f.xix.**} mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum.

Offertorium Populum humilem **c.xviiij.**

Secreta Deus, qui legalium differentias hostiarum vnius sacrificij perfectione sanxisti, accipe sacrificium a deuotis tibi famulis et pari benedictione sicut munera Abel sanctifica, vt quod singuli obtulerunt ad maiestatis tue honorem, cunctis proficiat ad salutem. Per dominum.

Communio Gustate et videte, quoniam suavis est dominus; beatus vir, qui sperat in eo.

Complenda Tua nos, domine, medicinalis operatio et a nostris peruersitatibus clementer expediat et ad ea, que sunt recta, perducatur. Per dominum nostrum Iesum.

FERIA QUARTA

Pauli ad Romanos.

Fratres: Scimus, quoniam adhuc peccatores essemus, cum Christus pro nobis mortuus est, multo magis iustificati nunc in sanguine ipsius salui erimus ab ira per ipsum. Si enim cum inimici essemus, reconciliati sumus deo per mortem filij eius, multo magis reconciliati salui erimus in vita ipsius. Non solum autem, sed gloriamur in deo per Iesum Christum, dominum nostrum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Ioannes ad Iesum: “Magister, vidimus quendam in nomine tuo eijcientem demonia, qui non sequitur nos, et prohibuimus eum.” Iesus autem ait illis: “Nolite prohibere eum. Nemo est, qui facit virtutem in nomine meo et possit loqui cito mala de me. Qui enim non est aduersum nos, pro nobis est. Quisquis enim potum dederit vobis calicem aque in nomine meo, quia Christi estis, amen dico vobis: non perdet mercedem suam. Et quisquis scandalizauerit vnum ex hijs pusillis credentibus in me, bonum est ei magis, si circumdaretur mola asinaria in collo eius et in mare mittatur. Et si scandalizat te manus tua, abscide illam. Bonum est tibi debilem intrare in vitam eternam, quam duas manus habentem ire in Iehenna in ignem inextinguibilem, vbi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum. Bonum est tibi claudum introire in vitam eternam, quam duos pedes habentem mitti in Iehennam ignis {294} inextinguibilis, vbi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. Quod si oculus tuus scandalizat te, erue eum. Bonum est tibi luscum introire in regnum dei, quam duos oculos habentem mitti in Iehennam ignis, vbi vermis eorum et ignis non extinguitur.

FERIA SEXTA

Pauli ad Hebreos.

Fratres. Uidete, ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a deo uiuo.
Sed exhortamini vosmetipsos per singulos dies, ut non obduretur quis in uobis fallatia peccati.
Participes enim Christi effecti sumus, si tamen initium substantie usque ad finem firmum teneamus.
In Christo Ihesu, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis Iudeorum: “Ue uobis, scribe et pharisei ypocrite, quia clauditis Regnum dei ante homines. Uos enim non intratis nec introeuntes sinitis intrare. Ue uobis, scribe et pharisei ypocrite, qui comeditis domos viduarum orationes longas orantes. Propter hoc amplius accipitis iudicium. Ue uobis, scribe et pharisei ypocrite, qui circuitis mare et aridam, ut faciatis unum proselitum, et cum fuerit factus, facitis eum filium Iehenne duplo quam uos. Ue uobis, duces ceci, qui dicitis: ‘Quicumque iurauerit per templum, nihil est, qui autem iurauerit in auro templi, debet.’ Stulti et ceci, quid enim maius est: aurum an templum, quod sanctificat aurum? Et ‘quicumque iurauerit in altari, nihil est, quicumque autem iurauerit in dono, quod est super illud, debet’. Ceci, quid enim maius est: donum an altare, quod sanctificat donum? Qui ergo iurat in altari, iurat in eo et in omnibus, que super illud sunt. Et quicumque iurauerit in templo, iurat in eo et in eo, qui habitat in ipso. Et qui iurat in celo, iurat in throno dei et in eo, qui sedet super eum. Ue uobis, scribe et pharisei ypocrite, qui decimatis mentam et anetum et ciminum et reliquistis que grauiora sunt legis, iudicium et misericordiam et fidem. Hec autem oportuit facere et illa non omittere.” {295 | f.xx.}

DOMINICA NONA

Officium

Ecce deus adiuuat me et dominus susceptor est anime mee; auerte mala inimicis meis et in ueritate tua disperde illos, protector meus, domine.

Psalmus Deus, in nomine tuo saluum me fac et in uirtute tua iudica me.

Collecta Largire nobis, domine, quesumus, semper spiritum cogitandi que recta sunt propicius et agendi, ut qui sine te non possumus, secundum te uiuere ualeamus. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Non simus concupiscentes malorum, sicut et illi concupierunt. Neque ydolatrie efficiamini sicut quidam ex ipsis, quemadmodum scriptum est: Sedit populus manducare et bibere et surrexerunt ludere. Neque fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt et ceciderunt

vna die viginti tria milia. Neque temptemus Christum, sicut quidam eorum temptauerunt et a serpentibus perierunt. Neque murmuraueritis, sicut quidam eorum murmurauerunt et perierunt ab exterminatore. Hec autem omnia in figura contingebant illis. Scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines seculorum deuenerunt. Itaque qui se existimat stare, videat, ne cadat. Temptatio vos non apprehendat nisi humana. Fidelis autem deus est, qui non patietur vos temptari supra id, quod potestis, sed faciat cum temptatione¹²⁰ etiam prouentum, vt possitis sustinere.

Graduale Domine dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

✠ Quoniam eleuata est magnificentia tua super celos.

Alleluia.

✠ In te speraui non confundar in eternum, in tua iustitia libera me et eripe me, inclina ad me aurem tuam, accelera, vt eripias me.

Alleluia.

✠ Attendite, popule meus, legem meam.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Homo quidam erat diues, qui habebat villicum, et hic diffamatus est apud illum, quasi dissipasset bona ipsius, et vocauit illum et ait illi: ‘Quid hoc audio de te? Redde rationem villicationis tue, iam enim non poteris villicare.’ Ait autem villicus intra se: ‘Quid faciam, quia dominus meus aufert a me villicationem? Fodere non valeo, mendicare {296} erubesco. Scio, quid faciam, vt cum amotus fuero a villicatione, recipiant me in domos suas.’ Conuocatis itaque singulis debitoribus domini sui dicebat primo: ‘Quantum debes domino meo?’ At ille dixit: ‘Centum cados olei.’ Dixitque illi: ‘Accipe cautionem tuam et sede cito, scribe quinquaginta.’ Deinde alio dixit: ‘Tu vero quantum debes?’ Qui ait: ‘Centum choros tritici.’ Ait illi: ‘Accipe litteras tuas et scribe octoginta.’ Et laudauit dominus villicum iniquitatis, quia prudenter fecisset, quia filij huius seculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt. Et ego dico vobis: facite vobis amicos de mammona iniquitatis, vt cum defeceritis, recipiant vos in eterna tabernacula.”

Offertorium Iusticie domini recte letificantes **c.ij.**

Secreta Suscipe munera, domine, quesumus, que tibi de tua largitate deferimus, vt hec sacrosancta misteria gratie tue operante virtute et presentis vite nos conuersatione sanctificent et ad gaudia sempiterna perducant. Per dominum.

Communio Primum querite regnum dei et omnia adicientur vobis, dicit dominus.

¹²⁰ cum temptatione] contemptatione *missale*

Complenda Sit nobis, domine, reparatio mentis et corporis celeste misterium, vt cuius exequimur actionem, sentiamus effectum. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli ad Romanos.

Fratres: Nescitis, quoniam cui exhibuistis vos seruos ad obediendum, serui estis eius, cui obedistis, siue peccati in mortem siue obeditionis ad iustitiam. Gratias autem ago deo, quod fuistis serui peccati, obedistis autem ex corde in eam formam doctrine, in qua traditi estis. Liberati autem a peccato serui facti estis iustitie. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Qui fidelis est in minimo, et in maiore fidelis est. Et qui in modico iniquus est, et in maiore iniquus est. Si ergo et in iniquo mammona fideles non fuistis, quod verum est, quis credet vobis? Et si in alieno fideles¹²¹ non fuistis, quod vestrum est quis dabit vobis? Nemo ser{297 | f.xxi.}uus potest duobus dominis seruire: aut enim vnum odiet et alterum diliget aut vni adherebit et alterum contemnet. Non potestis deo seruire et mammona.” Audiebant autem hec omnia pharisei, qui erant auari, et deridebant illum. Et ait illis: “Uos estis, qui iustificatis vos coram hominibus, deus autem nouit corda vestra, quia quod hominibus altum est, abhominabile est apud deum.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Carissimi: Nolite peregrinari in feruore, qui ad temptationem vobis fit, quasi noui vobis aliquid contingat, sed communicantes Christi passionibus gaudete, vt in reuelatione glorie eius gaudeatis exultantes. Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis, quoniam quod est honoris et glorie et virtutis et qui est eius spiritus, super vos requiescet.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Rogabat Iesum quidam phariseus, vt pranderet apud se. Et ingressus recubuit. Phariseus autem cepit intra se reputans dicere, quare non baptizatus esset ante prandium. Et ait

¹²¹ fideles] fidelis *missale*

dominus ad illum: “Nunc vos pharisei quod deforis est calicis et cathini¹²² mundatis, quod autem intus est vestrum, plenum est rapina et iniquitate. Stulti, nonne qui fecit quod deforis est, etiam quod intus est fecit? Ueruntamen quod superest date elemosinam et ecce omnia munda sunt vobis. Sed ve vobis, pharisei, qui decimatis mentam et rutam et omne olus et pretermittitis iudicium et charitatem. Hec autem oportuit facere et illa non omittere. Ue vobis, pharisei, qui diligitis primas cathedras in synagogis et salutationes in foro. Ue vobis, quia estis vt monumenta, que non parent, et homines ambulantes supra nesciunt.” Respondens autem quidam ex legisperitis ait illi: “Magister, hec dicens etiam nobis contumeliam facis.” At ille ait: “Et vobis legisperitis ve, qui oneratis homines oneribus, que portari non possunt, et ipsi vno digito vestro non tangitis sarcinas ipsas.”

DOMINICA DECIMA

Officium

Dum clamarem ad dominum, exaudiuit vocem meam ab hijs, qui appropinquant mihi, et humiliavit eos, qui est ante secula et manet in eternum; iacta cogitatum tuum in domino et ipse te enutriet.

Psalmus Exaudi, deus, orationem meam et ne despexeris deprecationem meam; intende mihi et exaudi me. Gloria patri.

Collecta Pateant aures misericordie tue, domine, precibus supplicantium, et vt petentibus desiderata concedas, fac eos que tibi sunt placita postulare. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Scitis, quoniam cum gentes essetis, ad simulachra muta prout ducebamini euntes. Ideo notum vobis facio, quod nemo in spiritu dei loquens dicit anathema Iesu. Et nemo potest dicere ‘dominus Iesus’ nisi in spiritu sancto. Diuisiones vero gratiarum sunt, idem autem spiritus; et diuisiones ministracionum sunt, idem autem dominus. Et diuisiones operationum sunt, idem vero deus, qui operatur omnia in omnibus. Unicuique autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. Alij quidem per spiritum datur sermo sapientie, alij autem sermo scientie secundum eundem spiritum, alteri fides in eodem spiritu, alij gratia sanitatum in vno spiritu, alij operatio virtutum, alij prophetia, alij discretio spirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio sermonum. Hec autem omnia operatur vnus atque idem spiritus diuidens singulis prout vult.

¹²² cathini] cachini *missale*

Graduale Custodi me **b.xiiij.**

Alleluia.

V Exultate deo, adiutori¹²³ nostro, iubilate deo Iacob, sumite psalmum iocundum cum cythara.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Cum appropinquaret Iesus Hierusalem, videns ciuitatem fleuit super illam dicens, quia “Si cognouisses et tu, et quidem in hac die tua, que ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia ve{299 | **f.xxij.**} nient dies in te et circundabunt te inimici tui vallo et circundabunt te et coangustabunt te vndique et ad terram prosternent te et filios tuos, qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoueris tempus visitationis tue.” Et ingressus in templum cepit eicere vendentes in illo et ementes dicens illis: “Scriptum est, quia domus mea domus orationis est. Uos autem fecistis illam speluncam latronum,” et erat docens quotidie in templo.

Offertorium Ad te, domine **b.vij.**

Secreta Concede nobis hec, quesumus, domine, digne frequentare misteria, quia quotiens huius hostie commemoratio celebratur, opus nostre redemptionis exercetur. Per dominum.

Communio Acceptabis sacrificium **b.vij.**

Complenda Tui nobis, domine, communio sacramenti et purificationem conferat et tribuat vnitatem. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Non omnis caro eadem caro sed alia caro hominum, alia pecorum, alia volucrum, alia autem piscium. Et corpora celestia et corpora terrestria, sed alia quidem celestium gloria, alia autem terrestrium. Alia claritas solis, alia lune claritas, alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate, sic et resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione, surget in incorruptione. Seminatur in ignobilitate, surget in gloria. Seminatur in infirmitate, surget in virtute. Seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Si est corpus animale, est et spirituale. Sic enim scriptum est: Factus est primus homo Adam in animam viuentem, nouissimus Adam in spiritum viuificantem. Sed non prius quod spirituale est, sed quod animale, deinde quod spirituale. In Christo Iesu, domino nostro.

¹²³ adiutori] adiutotori *missale*

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum videritis circumdari ab exercitu Hierusalem, tunc scitote, quia appropinquabit desolatio eius. Tunc qui in Iudea sunt fugient in montes et qui in medio {300} eius, discedant et qui in regionibus, non intrent in eam, quia dies ultionis hij sunt, vt impleantur omnia, que scripta sunt. Ue autem pregnantibus et nutrientibus in illis diebus. Erit¹²⁴ autem pressura magna super terram et ira populo huic et cadent in ore gladij et captiui ducentur in omnes gentes et Hierusalem calcabitur a gentibus, donec impleantur tempora nationum. Et erunt signa in sole et luna et stellis et in terris pressura gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum arescentibus hominibus pre timore et expectatione, que superuenient vniuerso orbi.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Cum essetis aliquando alienati in operibus malis et inimici sensu, nunc autem reconciliauit vos Christus in corpore carnis eius per mortem exhibere vos sanctos et immaculatos et irreprehensibiles coram ipso, si tamen permanetis in fide fundati et stabiles et immobiles a spe euangelij, quod audistis, quod predicatum est in vniuersa creatura, que sub celo est. Cuius factus sum ego Paulus minister, qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis et adimpleo ea, que desunt passionibus Christi, in carne mea pro corpore eius, quod est ecclesia, cuius factus sum ego minister. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Attendite vobis, ne forte grauentur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vite et superueniat in vos repentina dies illa. Tanquam laqueus enim superueniet in omnes, qui sedent super faciem terre. Uigilate itaque orantes omni tempore, vt digni habeamini fugere ista omnia, que futura sunt, et stare ante filium hominis.”

DOMINICA UNDECIMA POST TRINITATIS

Officium {301 | f.xxiiij.}

¹²⁴ erit] erat *missale*

Deus in loco sancto suo, deus, qui inhabitare facit vnanimes in domo, ipse dabit virtutem et fortitudinem plebi¹²⁵ sue.

Psalmus Exurgat deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius.

Collecta Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime et miserando manifestas, multiplica super nos gratiam tuam, vt ad tua promissa currentes celestium bonorum facias esse consortes. Per dominum.

Ad Corinthios.

Fratres: Notum vobis facio euangelium, quod predicauit vobis, quod et accepistis, in quo et statis, per quod et saluemini, qua ratione predicauerim vobis, si retinetis, nisi frustra credidistis. Tradidi enim vobis in primis quod et accepi, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas et quia sepultus est et quia resurrexit tertia die secundum scripturas et quia visus Cephe et post hec vndecim. Deinde visus est plusquam quingentis fratribus simul, ex quibus multi manent vsque adhuc, quidam autem dormierunt. Deinde visus est Iacobo, deinde apostolis omnibus. Nouissime autem omnium, tanquam abortiuo, visus est et mihi. Ego enim sum minimus apostolorum, qui non sum dignus vocari apostolus, quoniam persecutus sum ecclesiam dei. Gratia autem dei sum id, quod sum, et gratia eius in me vacua non fuit.

Graduale In deo sperauit cor meum et adiutus sum et refluuit caro mea et ex voluntate mea confitebor illi.

✠ Ad te, domine, clamabo, deus meus, ne sileas, ne discedas a me.

Alleluia.

✠ Exultate deo **f.xxi.**

Alleluia.

✠ Domine deus salutis mee, in die clamaui et nocte coram te.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus ad quosdam, qui in se confidebant tanquam iusti et aspernabantur¹²⁶ ceteros, parabolam istam dicens: “Duo homines ascenderunt in templum, vt orarent, vnus phariseus et alter publicanus. Phariseus stans hec apud se orabat: ‘Deus, gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, velud etiam hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato, decimas do omnium, que possideo.’ Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad celum leuare sed percutiebat pectus suum dicens: ‘Deus, propicius esto mihi peccatori.’ Dico vobis: descendit hic iustificatus in domum suam ab illo, quia omnis, qui se exultat, humiliabitur, et qui se humiliat, exaltabitur.”

¹²⁵ plebi] plebis *missale*

¹²⁶ aspernabantur] aspernebantur *missale*

Offertorium Exaltabo te, domine, quoniam suscepisti me nec¹²⁷ delectasti inimicos meos super me; domine, clamaui ad te et sanasti me.

Secreta Tibi, domine, sacrificia dicata reddantur, que sic ad honorem nominis tui deferenda tribuisti, vt eadem remedia fieri nostra prestares. Per dominum.

Communio Honora dominum de tua substantia et de primitijs frugum tuarum, vt impleantur horrea tua saturitate et vino torcularia redundabunt.

Complenda Quesumus, domine deus noster, vt quos diuinis reparare non desinis sacramentis, tuis non destituas benignus auxilijs. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Corinthios.

Fratres: Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi? Tollens ergo membra Christi faciam membra meretricis? Absit. An nescitis, quoniam qui adheret meretrici, vnum corpus efficitur? Erunt enim duo in carne vna. Qui autem adheret domino, vnus spiritus est. Fugite fornicationem. Omne peccatum, quodcunque fecerit homo, extra corpus est. Qui autem fornicatur in corpus suum peccat. An nescitis, quoniam membra vestra templum sunt spiritussancti, qui in vobis est, quem habetis a deo, et non estis vestri? Empti enim estis precio magno: glorificate et portate deum in corde et corpore vestro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus phariseis: “Qui non est mecum” **b.v.**

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Cum liber essem ex omnibus, omnium me seruum feci, vt plures lucrificarem. Factus Iudeis tanquam Iudeus, vt Iudeos lucrificarem, et hijs, qui sub lege sunt, qua{303 | **f.xxiiij.**} si sub lege essem, vt eos, qui sub lege erant, lucrificarem, et hijs, qui sine lege erant, tanquam sine lege essem, cum sine lege dei non essem sed in lege essem Christi, vt lucrificarem eos, qui sine lege erant. Factus sum infirmis infirmus, vt infirmos lucrificarem. Omnibus omnia factus sum, vt omnes facerem saluos.

¹²⁷ nec] et *missale*

Secundum Lucam.

In illo tempore: Interrogatus Iesus a phariseis: “Quando venit regnum dei?” respondit eis et dixit: “Non venit regnum dei cum obseruatione, neque dicent ‘ecce hic’ aut ‘ecce illic’. Ecce enim regnum dei intra vos est.” Et ait ad discipulos suos: “Uenient dies, quando desiderabitis videre vnum diem filij hominis et non videbitis et dicent vobis: ‘Ecce hic’, et ‘ecce illic.’ Nolite ire neque sectemini. Nam sicut fulgur choruscans de sub celo in ea, que sub celo sunt, fulget, ita erit filius hominis in die sua. Primum autem oportet illum multa pati et reprobari a generatione hac. Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit in diebus filij hominis. Edebant et bibebant, vxores ducebant et dabantur ad nuptias vsque in diem, qua intrauit Noe in archam et venit diluuium et perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus Loth et edebant et bibebant, emebant et vendebant, plantabant et edificabant. Qua die autem exijt Loth a Sodomis, pluit dominus ignem et sulphur de celo et perdidit omnes. Secundum hec erit, quando filius hominis reuelabitur. In illa hora qui fu<er>it in tecto et vasa eius in domo, non descendit tollere illa. Et qui in agro similiter non redeat retro. Memores estote vxoris Loth. Quicumque quesierit animam suam saluam facere, perdet eam. Et quicumque perdidit animam suam propter me, viuificabit eam. Dico autem vobis: in illa nocte erunt duo in lecto vno: vnus assumetur et alter relinquetur. Due molentes in vnum: vna assumetur et altera relinquetur. Duo in agro: vnus assumetur et alter relinquetur.” Respondentes dixerunt illi: “Ubi, domine?” {304} Qui dixit eis: “Ubicunque fuerit corpus, illuc congregabuntur et aquile.”

DOMINICA DUODECIMA

Officium

Deus, in adiutorium **b.xxi.**

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui abundantia pietatis tue et merita supplicum excedis et vota, effunde super nos misericordiam tuam, vt dimittas que conscientia metuit et adicias quod oratio non presumit. Per dominum.

Ad Corinthios.

Fratres: Fiduciam talem habemus per Christum ad deum, non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis, quasi ex nobis, sed nobis sufficientia nostra ex deo est, qui et idoneos nos fecit ministros noui testamenti non littera sed spiritu. Littera enim occidit, spiritus autem viuificat. Quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus fuit in gloria, ita vt non possent intendere filij Israel in faciem Moysi propter gloriam vultus eius, que euacuatur, quomodo non magis ministratio

spiritus erit in gloria? Nam si ministratio damnationis gloria est, multo magis abundat ministerium iusticie in gloria.

Graduale Benedicam dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.

∇ In domino laudabitur anima mea, audiant mansueti et letentur.

Alleluia.

∇ Domine, refugium factus es nobis a generatione et progenie.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Exiens Iesus de finibus Tyri venit per Sidonem ad mare Galilee inter medios fines Decapoleos. Et adducunt ei surdum et mutum et deprecabantur eum, vt imponat illi manum. Et apprehendens eum de turba seorsum misit digitos suos in auriculas et expuens tetigit linguam eius. Et suspiciens in celum ingemuit et ait illi: “Effeta,” quod est ‘aperire’. Et statim aperte sunt aures eius et solutum est vinculum lingue eius et loquebatur recte. Et precepit illis, ne cui dicerent. Quanto autem eis precipiebat, tanto magis plus predicabant et eo amplius ammirabantur dicentes: “Bene omnia fecit et surdos fecit audire et mutos loqui.”

Offertorium Precatus est Moyses **b.xxij.**

Secreta {305 | g.i.} Respice, domine, quesumus, nostram propicius seruitutem, vt quod offerimus sit tibi munus acceptum, sit nostre fragilitati subsidium. Per dominum.

Communio De fructu operum tuorum, domine, satiabitur terra, vt educas panem de terra et vinum letificet cor hominis, vt exhilaret faciem in oleo et panis cor hominis confirmet.

Complenda Sentiamus, domine, quesumus, cum tui perceptione sacramenti subsidium mentis et corporis, vt in vtroque saluati celestis remedij plenitudine gloriemur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Corinthios.

Fratres: Non predicamus nosmetipsos sed Iesum Christum, dominum nostrum. Nos autem seruos vestros per Iesum, quoniam deus, qui dixit de tenebris lumen splendescere, illuxit in cordibus nostris ad illuminationem scientie dei in faciem Iesu Christi. Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus, vt sublimitas sit virtutis dei et non ex nobis. In omnibus tribulationem patimur sed non angustiamur, aporiamur sed non destituimur, persecutionem patimur sed non derelinquimur, deijcitur sed non perimus semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes, vt et vita Iesu in corporibus nostris manifestetur.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Transeunte Iesu secuti sunt eum duo ceci clamantes et dicentes: “Miserere nostri, fili Daud.” Cum autem venisset domum, accesserunt ad eum ceci et dixit eis Iesus: “Creditis, quia hoc possum facere vobis?” Dicunt ei: “Utique, domine.” Tunc tetigit¹²⁸ oculos eorum dicens: “Secundum fidem vestram fiat vobis.” Et aperti sunt oculi eorum et comminatus est eis Iesus dicens eis: “Uidete, ne quis sciat.” Illi autem exeuntes diffamauerunt eum in tota terra illa. Egressis autem illis ecce obtulerunt ei hominem mutum demonium habentem. Et eiecto demonio locutus est mutus et mirate sunt turbe dicentes: “Nunquam apparuit sic in Israel.” Pharisei autem dicebant: “In principe demoniorum eijcit demonia.” Et circuibat Iesus ciuitates omnes et castella docens in synagogis¹²⁹ eorum et predicans euangelium {306} regni et curans omnem languorem et omnem infirmitatem.

FERIA SEXTA

Ad Corinthios.

Fratres: Fugite ab ydolorum cultura. Ut prudentibus loquor, vosipsi iudicate quod dico. Calix benedictionis, cui¹³⁰ benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis, quem frangimus, nonne participatio corporis domini est? Quoniam vnus panis et vnum corpus multi sumus omnes, qui de vno pane participamus.¹³¹ In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cepit Iesus exprobrare ciuitatibus, in quibus facte sunt plurime virtutes eius, quia non egissent penitentiam. “Ue tibi, Corrozaim, ve tibi, Bethsayda, quia si in Tyro et Sidone facte fuissent virtutes, que facte sunt in vobis, olim in cinere et cilicio penitentiam egissent. Ueruntamen dico vobis: Tyro <et> Sidoni remissius erit in die iudicij quam vobis. Et tu, Capharnaum, nunquid in celum exaltaberis? Usque in infernum descendes, quia si in Sodomis facte fuissent virtutes, que facte sunt in te, forte mansissent vsque in hanc diem. Ueruntamen dico vobis, quia terre Sodomorum remissius erit in die iudicij quam tibi.”

DOMINICA DECIMATERTIA

¹²⁸ tetigit] accepit *missale*

¹²⁹ synagogis] synagoga *missale*

¹³⁰ cui] tui *missale*

¹³¹ participamus] participiamus *missale*

Officium

Respice, domine, in testamentum tuum et animas pauperum tuorum, ne derelinquas in finem; exurge, domine, et iudica causam tuam et ne obliuiscaris voces querentium te.

Psalmus Ut quid, deus, repulisti in finem, iratus est furor tuus super oves pascue tue.

Collecta Omnipotens sempiternus deus, de cuius munere venit, ut tibi a fidelibus tuis digne et laudabiliter seruiatur, tribue, quesumus, nobis, ut ad promissiones tuas sine offensione curramus. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Galathas.

Fratres: Abrahe dicte sunt promissiones et semini eius. Non dicit ‘et seminibus’, quasi in multis, sed quasi in vno, ‘et semini tuo’, qui est Christus. Hoc autem dico testamentum confirmatum a deo, que post quadringentos et triginta annos facta est lex, non irritum facit ad euacuandam promissionem. Nam si ex lege esset hereditas, iam non ex repromissione, Abrahe autem promissionem donauit deus. Quid igitur lex? Propter transgressionem posita est, donec veniret semen, cui promiserat, ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator autem vnus non est, deus autem vnus est. Lex ergo aduersus promissa dei? Absit. Si enim data esset lex, <que> posset viuificare, vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato, ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus.

Graduale Respice c.xvi.

Alleluia.

✠ Domine, refugium f.xxiiij.

Alleluia.

✠ Uenite exultemus domino, iubilemus deo, salutari nostro.

✠ Preoccupemus faciem eius in confessione et in psalmis iubilemus ei.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Beati oculi, qui vident que vos videtis. Dico autem vobis, quod multi prophete et reges voluerunt videre que vos videtis et non viderunt. Et audire que auditis et non audierunt.” Et ecce quidam legisperitus surrexit temptans illum et dicens: “Magister, quid faciendo vitam eternam possidebo?” At ille dixit ad eum: “In lege quid scriptum est? Quomodo legis?” Ille respondens dixit: “Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et ex omni mente tua et proximum tuum sicut teipsum.” Dixitque illi: “Recte respondisti. Fac hoc et viues.” Ille autem volens iustificare seipsum dixit ad

Iesum: “Et quis est meus proximus?” Suscipiens¹³² autem Iesus dixit: “Homo quidam descendebat ab Hierusalem in Hierico et incidit in latrones. Qui etiam despoliauerunt eum et plagis impositis abierunt semiuiuo relicto. Accidit autem, vt sacerdos quidam descenderet eadem via et viso illo preterijt. Similiter et leuita cum esset secus locum et videret eum, pertransijt. Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum et videns eum misericordia motus est at appropians {308} alligauit vulnera eius et infundens oleum et vinum. Et imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum et curam eius egit. Et altera die protulit duos denarios et dedit stabulario et ait: ‘Curam illius habe, et quodcunque supererogaueris, ego, cum rediero, reddam tibi.’ Quis horum trium tibi videtur proximus fuisse illi, qui incidit in latrones?” At ille dixit: “Qui fecit misericordiam in illum,” et ait illi Iesus: “Uade et tu fac similiter.”

Offertorium In te speraui **b.xij.**

Secreta Hostias tibi, domine, quesumus, propicius intende, quas sacris altaribus exhibemus, vt nobis indulgentiam largiendo tuo nomini dent honorem. Per dominum nostrum.

Communio Panem de celo dedisti nobis, domine, habentem omne delectamentum et omnem saporem suauitatis.

Complenda Uiuificet nos, quesumus, domine, huius participatio sancta misterij et pariter nobis expiationem tribuat et munimen. Per dominum nostrum Iesum.

FERIA QUARTA

Ad Corinthios.

Fratres: Scimus, quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur, quod edificationem ex deo habemus, domum non manufactam, eternam in celis. Nam in hoc ingemiscimus habitationem nostram, que de celo est, superindui cupientes. Si tamen vestiti et non nudi inueniamur? Nam et qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus grauati, eo quod nolumus expoliari sed superuestiri, vt absorbeat quod mortale est a vita. Qui autem efficit nos in hoc ipsum, deus, qui dedit nobis pignus spiritus. Audientes igitur semper et scientes, quoniam dum sumus in corpore, peregrinamur a domino, per fidem enim ambulamus et non per speciem. Audemus autem et bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore et presentes esse ad deum. Et ideo contendimus siue absentes, siue presentes placere illi. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis sui, prout {309 | **g.iiij.**} gessit, siue bonum, siue malum. Scientes ergo timorem domini hominibus suademus, deo autem manifesti sumus. Spero autem et in conscientijs nostris manifestos nos esse. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

¹³² suscipiens] suspiciens *missale*

Secundum Matheum.

In illo tempore: Abeuntes pharisei consilium faciebant aduersus Iesum, quomodo eum perderent. Iesus autem sciens recessit inde et sequuti sunt eum multi et curauit omnes. Et precepit eis, ne manifestum eum facerent, vt adimpleretur quod dictum est per Esayam prophetam dicentem: Ecce puer meus, quem elegi, dilectus meus, in quo bene complacuit anime mee. Ponam spiritum meum super eum et iudicium gentibus nunciabit. Non contendet neque clamabit neque audiet aliquis in plateis vocem eius. Arundinem quassatam non confringet et lumen fumigans non extinguet, donec eijciat ad victoriam iudicium. Et in nomine eius gentes sperabunt.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Tessalonicenses.

Fratres: Quam gratiarum actionem possimus deo retribuere pro nobis in omni gaudio, quo gaudemus propter vos ante deum nostrum nocte et die abundantius orantes, vt videamus faciem vestram et compleamus ea, que desunt fidei vestre? Ipse autem deus et pater noster et dominus Iesus Christus dirigat viam nostram ad vos; vos autem dominus multiplicet et abundare faciat vestram charitatem in inuicem et in omnes, quemadmodum et nos in vobis, ad confirmandum corda vestra sine querela in sanctitate ante deum et patrem nostrum in aduentu domini nostri Iesu Christi cum omnibus sanctis eius. Amen.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Ibat Iesus per ciuitates et castella docens et iter faciens in Hierusalem. Ait autem illi quidam: “Domine, si pauci sunt, qui saluantur?” Ipse autem dixit ad illos: “Contendite intrare per angustam portam, quia multi, dico vobis, querunt intrare et non poterunt. Cum autem {310} intrauerit paterfamilias et clauerit hostium, incipietis¹³³ foras stare et pulsare dicentes: ‘Domine, aperi nobis.’ Et respondens dicet vobis: ‘Nescio vos vnde sitis.’ Tunc incipietis dicere: ‘Manducauimus coram te et bibimus et in plateis nostris docuisti.’ Et dicet vobis: ‘Nescio vos vnde sitis. Discedite a me, omnes operarij iniquitatis, in tenebras exteriores.’ Ibi erit fletus et stridor dentium, cum videritis Abraham et Ysaac et Iacob et omnes prophetas esse in regno dei, vos autem expelli foras. Et venient ab oriente et occidente et ab aquilone et austro et recumbent in regno dei et ecce sunt nouissimi, qui erant primi, et sunt primi, qui erant nouissimi.”

¹³³ incipietis] incipient *missale*

DOMINICA DECIMAQUARTA

Officium

Protector noster, aspice, deus, et respice in faciem Christi tui, quia melior est dies vna in atrijs tuis super milia.

Psalmus Quam dilecta tabernacula tua, domine virtutum, concupiscit et defecit anima mea in atria domini.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, da nobis fidei, spei et charitatis augmentum, et vt mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod precipis. Per dominum nostrum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Galathas.

Fratres: Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritum, spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur, vt non quecunque vultis, illa faciatis. Quod si spiritu ducemini, non estis sub lege. Manifesta autem sunt opera carnis. Que sunt fornicatio, immunditia, luxuria, ydolorum seruitus, veneficia, inimicitie, contentiones, emulationes, ire, rixe, dissentiones, secte, inuidie, homicidia, ebrietates, commessiones et hijs similia, que predico vobis, sicut predixi, quoniam qui talia agunt, regnum dei non consequentur. Fructus enim spiritus est caritas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, bonitas, benignitas, mansuetudo, fides, modestia, humilitas, continentia, castitas. Aduersus huiusmodi non est lex. Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscentijs.

Graduale Bonum est confidere **c.xvij.**

Alleluia.

Venite exultemus domino, iubilemus deo, salutari nostro.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dum iret Iesus in Hierusalem, transibat per mediam Samariam et Galileam. Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi. Qui steterunt a longe et leuauerunt vocem dicentes: “Iesu, preceptor, miserere nostri.” Quos vt vidit, dixit: “Ite, ostendite vos sacerdotibus,” et factum est, dum irent, mundati sunt. Unus autem ex illis vt vidit, quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans deum. Et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens. Et hic erat Samaritanus. Respondens autem Iesus dixit: “Nonne decem mundati sunt et nouem vbi sunt? Non est inuentus, qui rediret et daret gloriam deo, nisi hic alienigena,” et ait illi: “Surge, vade, quia fides tua te saluum fecit.”

Offertorium Immittit angelus **b.xiiij.**

Secreta Propiciare, domine, populo tuo, propiciare muneribus, vt hac oblatione placatus et indulgentiam nobis tribuas et postulata concedas. Per dominum.

Communio Panis, quem ego dabo, caro **b.xiiij.**

Complenda Sumptis, domine, celestibus sacramentis ad redemptionis eterne, quesumus, proficiamus augmentum. Per dominum.

FERIA QUARTA

Paulus ad Corinthios.

Fratres: Nolite iugum ducere cum infidelibus. Que enim participatio iusticie cum iniquitate? Aut que societas luci ad tenebras? Que autem conuentio Christi ad Belial? Aut que pars fideli cum infidele? Quis autem consensus templo dei cum ydolis? Uos enim estis templum dei viui, sicut dixit dominus: Quoniam inhabitabo in illis et inambulabo et ero illorum deus et ipsi erunt mihi populus. Propter quod exite de medio eorum et separamini, dicit dominus, et immundum ne tetigeritis et ego recipiam vos. Et ero vobis in patrem et vos eritis mihi in filios et filias, dicit dominus omnipotens. {312} Has ergo habentes promissiones, carissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus perficientes sanctificationem in timore dei. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Uenit ad Iesum leprosus deprecans eum et genuflexo dixit: “Si vis, potes me mundare.” Iesus autem misertus eius extendit manum suam et tangens eum ait illi: “Uolo mundare.” Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra et mundatus est. Et comminatus est ei statim et eiecit eum et dicit illi: “Uide nemini dixeris sed vade, ostende te principi sacerdotum et offer pro emundatione tua, que precepit Moyses in testimonium illis.” At ille egressus cepit predicare et diffamare sermonem, ita vt non posset iam manifeste ciuitatem introire sed foris in desertis locis esse. Et conueniebant ad eum vndique.

FERIA SEXTA

Ad Thimotheum.

Carissime: Presbiteri, qui bene presunt, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo et doctrina. Dicit enim scriptura: Non infrenabis os boui trituranti et dignus est operarius mercede sua. Aduersus presbiterum accusationem noli recipere, nisi sub duobus aut tribus

testibus. Peccantes coram omnibus argue, vt ceteri timorem habeant. Testor deo et Iesu Christo et electis angelis, vt hec custodias sine preiudicio nihil faciens in aliam partem declinando.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Ait ad Iesum quidam de turba: “Magister, dic fratri meo, vt diuidat mecum hereditatem.” At ille dixit ei: “Homo, quis me constituit iudicem aut diuisorem vestrum super vos?” Dixitque ad illos: “Uidete et cauete ab omni auaricia, quia non in abundantia cuiusquam vita eius ex hijs, que possidet.” Dixit autem ad illos similitudinem dicens: “Hominis cuiusdam diuitis vberes fructus ager attulit et cogitabat intra se dicens: ‘Quid faciam, {313 | g.v.} quod non habeo, quo congregem fructus meos?’ Et dixit: ‘Hoc faciam: destruam horrea mea et maiora faciam et illuc congregabo omnia, que nata sunt mihi, et bona mea et dicam anime mee: Anima habens multa bona posita in annos plurimos, epulare, requiesce, commede, bibe et epulare.’ Dixit autem illi deus: ‘Stulte, hac nocte animam tuam repetunt a te; que autem parasti, cuius erunt?’ Sic est, qui sibi thezaurizat et non est in deum diues.” Dixitque ad discipulos suos: “Ideo dico vobis: nolite solliciti esse anime vestre, quid manducetis, neque corpori vestro, quo vestiamini. Anima plus est quam esca et corpus plus quam vestimentum. Considerate coruos, quia non seminant neque metunt, quibus non est cellarium neque horreum, et deus pascit illos.”

DOMINICA DECIMAQUINTA

Officium

Inclina, domine, aurem tuam ad me et exaudi me, saluum fac seruum tuum sperantem in te, miserere mihi, domine, quoniam ad te clamaui tota die.

Psalmus Letifica animam serui tui, quoniam ad te, domine, animam meam leuaui.

Collecta Custodi, domine, quesumus, ecclesiam tuam propiciatione perpetua, et quia sine te labitur humana mortalitas, tuis semper auxilijs et abstrahatur a noxijs et ad salutaria dirigatur. Per dominum.

Ad Galathas.

Fratres: Si spiritu viuimus, spiritu et ambulemus. Non efficiamur inanis glorie cupidi inuicem prouocantes, inuicem inuidentes. Fratres, et si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis considerans teipsum, ne et tu tempteris. Alter alterius onera portate et sic adimplebitis legem Christi. Nam si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit. Opus autem suum probet vnusquisque et sic in semetipso tantum

gloriam habebit et non in altero. Unusquisque enim onus suum portabit. Communicet autem is,¹³⁴ {314} qui chatezizatur verbo, ei, qui se chatezizat, in omnibus bonis. Nolite errare. Deus non irridetur. Que enim seminaverit homo, hec et metet, quoniam qui seminat in carne sua, de carne et metet corruptionem, qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet vitam eternam. Bonum autem facientes non deficiamus. Tempore enim suo metemus non deficientes. Ergo, dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei.

Graduale Bonum est confiteri **b.xxiiij.**

Alleluia.

✠ Confitemini domino et inuocate nomen eius, annunciate inter gentes opera eius.

Alleluia.

✠ Paratum cor meum, deus, paratum cor meum, cantabo et psallam tibi in gloria mea.

Alleluia.

✠ Quoniam deus magnus dominus et rex magnus super omnem terram.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nemo potest duobus dominis seruire. Aut enim vnum odio habebit et alterum diliget aut vnum sustinebit et alterum contemnet. Non potestis deo seruire et mammoni. Ideo dico vobis, ne solliciti sitis anime vestre, quid manducetis, neque corpori vestro, quid induamini. Nonne anima plus est quam esca et corpus plusquam vestimentum? Respicite volatilia celi, quoniam non serunt neque metunt neque congregant in horrea et pater vester celestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis? Quis autem vestrum cogitans potest adijcere ad staturam suam cubitum vnum? Et de vestimento quid solliciti estis? Considerate lilia agri, quomodo crescunt: non laborant neque nent. Dico autem vobis, quoniam nec Salomon in omni gloria sua coopertus est, sicut vnum ex istis. Si autem fenum agri, quod hodie est et cras in clibanum mittitur, deus sic vestit, quantomagis vos, minime fidei? Nolite ergo solliciti esse dicentes: ‘Quid manducabimus?’ aut ‘Quid bibemus?’ aut ‘Quo operiemur?’ Hec autem omnia gentes inquirunt. Scit enim pater vester, quia hijs omnibus indigetis. Querite ergo primum regnum dei et iusticiam {315 | **g.vi.**} eius; et hec omnia adicientur vobis.”

Offertorium Expectans expectaui **c.xiiij.**

Secreta Concede, quesumus, nobis, domine, vt hec hostia salutaris et nostrorum fiat purgatio delictorum et tue propiciatio pietatis. Per dominum.

Communio Qui manducat carnem meam **f.vi.**

¹³⁴ is] hijs *missale*

Complenda Purificent semper et muniant tua sacramenta nos, deus, et ad perpetue ducant saluationis effectum. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Corinthios.

Fratres: Gratias agamus deo patri, qui dignos nos fecit in parte sortis sanctorum in lumine, qui eripuit nos de potestate tenebrarum et transtulit in regnum filij dilectionis sue. In quo habemus redemptionem et remissionem peccatorum, qui est imago dei inuisibilis, primogenitus omnis creature, quia in ipso condita sunt vniuersa in celis et in terra, visibilia et inuisibilia, siue throni, siue dominationes, siue potestates. Omnia per ipsum et in ipso creata sunt et ipse est ante omnes et omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie, qui est principium, primogenitus ex mortuis, vt sit ipse in omnibus primatum tenens Iesus Christus, dominus noster.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Audistis, quia dictum est antiquis: Non periurabis, reddes autem domino iuramenta tua. Ego autem dico vobis non iurare omnino, neque per celum, quia thronus dei est, neque per terram, quia scabellum pedum eius est, neque per Hierosolimam, quia ciuitas est magni regis, neque per caput tuum iuraueris, quia non potes vnum capillum album facere aut nigrum. Sit autem sermo vester: est, est, non, non. Quod autem abundantius est a malo est. Audistis, quia dictum est: oculum pro oculo et dentem pro dente. Ego autem dico vobis non resistere malo. Sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, prebe ei et alteram. Et qui vult tecum in iudicio contendere et tunicam tuam tollere, dimitte ei et pallium. Et quicumque te angariauerit mille passus, vade cum illo alia duo. {316} Qui petit a te, da ei et volenti mutuari a te ne auertaris.”

FERIA SEXTA

Ad Corinthios.

Fratres: Si autem Christus predicatur, quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt in vobis, quod resurrectio mortuorum non est? Si autem resurrectio mortuorum non est neque Christus resurrexit, si autem Christus non resurrexit, inanis est ergo predicatio nostra, inanis est et fides nostra. Inuenimur autem et falsi testes dei, quoniam testimonium diximus aduersus deum, quod suscitauerit Christum, quem non suscitauit, <si mortui non resurgunt>. Nam si mortui non

resurgunt neque Christus resurrexit, quod si Christus non resurrexit, vana est fides vestra. Adhuc enim estis in peccatis vestris. Ergo et qui dormierunt in Christo, perierunt. Si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus. Nunc autem Christus resurrexit a mortuis primitie dormientium, quoniam enim per hominem mors et per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes viuificabuntur. Unusquisque autem in suo ordine. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Factum est in vna dierum docente Iesu populum in templo et euangelizante conuenerunt principes sacerdotum et scribe cum senioribus et aiunt ad illum dicentes: “Dic nobis, in qua potestate hec facis aut quis est, qui dedit tibi hanc potestatem.” Respondens Iesus dixit ad illos: “Interrogabo et ego vos vnum verbum, respondete mihi: baptismum Ioannis de celo erat an ex hominibus?” At illi cogitabant intra se dicentes, quia “Si dixerimus ‘de celo’, dicet ‘Quare ergo non creditis illi?’ Si autem dixerimus ‘ex hominibus’, plebs vniuersa lapidabit nos. Certi sunt¹³⁵ enim Ioannem prophetam esse.” Et responderunt se nescire, vnde esset. Et ait illis Iesus: “Neque ego dico vobis, in qua potestate hec facio.”

DOMINICA DECIMASEXTA POST TRINITATIS

Officium {317 | g.vij.}

Miserere mihi, domine, quoniam ad te clamaui tota die, quia tu, domine, suavis ac mitis es et copiosus in misericordia omnibus inuocantibus te.

Psalmus Inclina, domine, aurem tuam et exaudi me, quoniam inops et pauper sum ego.

Collecta Ecclesiam tuam, domine, miseratio continuata mundet et muniat, et quia sine te non potest salua consistere, tuo semper munere gubernetur. Per dominum.

Ad Ephesios.

Fratres: Obsecro vos, ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis, que est gloria vestra. Huius rei gratia flecto genua mea ad patrem domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in celis et in terra nominatur, vt det vobis secundum diuitias glorie sue virtute¹³⁶ corroborari per spiritum eius in interiori homine, habitare Christum per fidem in cordibus vestris in caritate radicati et fundati, vt possitis comprehendere cum omnibus sanctis, que sit latitudo et longitudo et

¹³⁵ sunt] sumus *missale*

¹³⁶ virtute] virtutem *missale*

sublimitas et profundum, scire etiam supereminentem scientie claritatem Christi, vt impleamini in omnem plenitudinem dei. Ei autem, qui potens est omnia facere superabundanter quam¹³⁷ petimus aut intelligimus secundum virtutem, que operatur in nobis, ipsi gloria in ecclesia et in Christo Iesu in omnes generationes seculi seculorum. Amen.

Graduale Timebunt gentes **a.xxi.**

Alleluia.

∿ In exitu Israel de Egipto, domus Iacob de populo barbaro.

∿ Facta est Iudea sanctificatio eius, Israel potestas eius.

Alleluia.

∿ Confitemini domino **g.v.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Ibat Iesus in ciuitatem, que vocatur Naim, et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa. Cum appropinquaret porte ciuitatis, ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue. Et hec vidua erat et turba multa cum illa. Quam cum vidisset dominus, misericordia motus super eam dixit illi: “Noli flere.” Et accessit et tetigit loculum. Hij autem, qui portabant, steterunt et ait: “Adolescens, tibi dico: surge.” Et resedit qui erat mortuus, et cepit {318} loqui et dedit illum matri sue. Accepit autem omnes timor et magnificabant deum dicentes, quia “Propheta magnus surrexit in nobis,” et quia “deus visitauit plebem suam.”

Offertorium Domine, in auxilium meum respice, confundantur et reuereantur qui querunt animam meam, vt auferant eam.

Secreta Tua nos, domine, sacramenta custodiant et contra dyabólicos tueantur semper incursus. Per dominum.

Communio Domine, memorabor iustitie tue solius, deus, docuisti me a iuuentute mea et vsque in senectam et senium, deus, ne derelinquas me.

Complenda Mentis nostras et corpora possideat, quesumus, domine, doni celestis operatio, vt non noster sensus in nobis sed iugiter eius preueniat effectus. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Colocenses.

Fratres: Uidete, ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi et non secundum Christum, quia in Christo

¹³⁷ quam] quod *missale*

habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter et estis in illo repleti, qui est caput omnis principatus et potestatis. In quo et circumcisi estis circumcissione non manufacta in expletionem corporis carnis <sed> in circumcissione Christi, consepulti ei in baptismo, in quo et resurrexistis¹³⁸ per fidem operationis dei, qui suscitauit illum a mortuis. Et vos cum mortui essetis in delictis et prepucio carnis vestre, conuiuificauit vos cum illo donans vobis omnia delicta. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ascendens ad Iesum quidam ait illi: “Magister bone, quid boni faciam, vt habeam vitam eternam?” Qui dixit ei: “Quid me interrogas de bono? Unus est bonus, deus. Si autem vis ad vitam ingredi, serua mandata.” Dicit illi: “Que?” Iesus autem dixit: “Non homicidium facies, non adulterabis, non facies furtum, non falsum testimonium dices, honora patrem et matrem et diliges proximum tuum sicut teipsum.” Dicit illi adolescens: “Omnia hec custodiui. Quid adhuc mihi deest?” Ait illi Iesus: “Si vis perfectus {319 | g.viij.} esse, vade et vende que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo; et veni sequere me.”

FERIA SEXTA

Ad Philippenses.

Fratres: Si qua consolatio in Christo, si quod solatium caritatis, si qua societas spiritus, si qua viscera miserationum, implete gaudium meum, vt idem sapiatis eandem caritatem habentes, vnanimis idipsum sentientes, nihil per contentionem neque per inanem gloriam sed in humilitate superiores sibi inuicem arbitantes, non que sua sunt singuli considerantes, sed ea, que aliorum. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Uenit Iesus Betsayda et adducunt ei cecum et rogabant eum, vt illum tangeret. Et apprehensa manu ceci eduxit eum extra vicum et exspuens in oculos eius impositis manibus suis interrogauit eum, si aliquid videret. Et aspiciens ait: “Uideo homines velud arbores ambulantes.” Deinde iterum imposuit manum super oculos eius et cepit videre clare omnia et misit illum in domum suam dicens: “Uade in domum tuam. Et si in vicum introieris, nemini dixeris.”

¹³⁸ resurrexistis] resuerexistis *missale*

DOMINICA DECIMASEPTIMA

Officium

Iustus es, domine, et rectum iudicium tuum, fac cum seruo tuo secundum misericordiam tuam.

Psalmus Beati immaculati in via, qui ambulant in lege domini. Gloria.

Collecta Tua nos, domine, quesumus, gratia semper et preueniat et sequatur ac bonis operibus iugiter prestat esse intentos. Per dominum.

Paulus ad Ephesios.

Fratres: Obsecro itaque vos ego vinctus in domino, vt digne ambuletis vocatione, qua vocati estis, cum omni humilitate et mansuetudine, cum patientia supportantes inuicem in caritate, solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus et vnus spiritus, sicut vocati estis in vna spe vocationis vestre, vnus dominus, vna fides, vnum baptisma. Unus deus et pater omnium, qui super omnes et per omnia in omnibus nobis, qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

{320}

Graduale Beata gens c.xiiij.

Alleluia.

∇ Paratum g.v.

Alleluia.

∇ Qui timent dominum, sperent in eum, adiutor et protector eorum est.

Alleluia.

∇ Dilexi, quoniam exaudiuit dominus vocem meam.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Cum intraret Iesus in domum cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem, et ipsi obseruabant eum. Et ecce quidam hydropicus erat ante illum. Et respondens Iesus dixit ad legisperitos et phariseos dicens: “Si licet sabbato curare?” At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit: “Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet et non continuo extrahet illum die sabbati?” Et non poterant ad hec respondere illi. Dicebat autem et ad inuitatos parabolam intendens, quomodo primos accubitus eligerent, dicens ad illos: “Cum inuitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo et veniens is, qui te et illum vocauit, dicat tibi: ‘Da huic locum,’ et tunc incipias cum rubore nouissimum locum tenere. Sed cum vocatus fueris, vade, recumbe in nouissimo loco, vt cum venerit qui te inuitauit, dicat tibi: ‘Amice, ascende superius.’ Tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus, quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur, et qui se humiliat, exaltabitur.

Offertorium Oraui deum meum ego Daniel dicens: Exaudi, domine, preces serui tui, illumina faciem tuam super sanctuarium tuum et propicius intende populum istum, super quem inuocatum est nomen tuum, deus.

Secreta Munda nos, domine, sacrificij presentis effectu et miseratus perface in nobis, vt eius mereamur esse participes. Per dominum.

Communio Vouete et reddite domino deo vestro, omnes, qui in circuitu eius affertis munera terribili et ei, qui aufert spiritum principum, terribili apud omnes reges terre.

Complenda Purifica, domine, quesumus, mentes nostras benignus et renoua celestibus sacramentis, vt consequenter et corporum presens pariter et futurum capiamus auxilium. Per dominum nostrum.
{321 | g.ix.}

FERIA QUARTA QUATUOR TEMPORUM

Officium

Exultate deo, adiutori nostro, iubilate deo Iacob, sumite psalmum iocundum cum cythara, canite initium mensis tuba, quia preceptum in Israel est et iudicium deo Iacob.

Psalmus Sumite psalmum et date tympanum, psalterium iocundum cum cythara.

Collecta Misericordie tue remedijs, quesumus, domine, fragilitas nostra subsistat, vt que sua conditione atteritur, tua clementia reparetur. Per dominum.

Lectio Amos prophete.

Hec dicit dominus deus: Ecce dies veniunt, dicit dominus, et comprehendet arator messorum et calcator vire mittentem semen. Et stillabunt montes dulcedinem et omnes colles culti erunt. Et conuertam captiuitatem populi mei Israel et edificabunt ciuitates desertas et habitabunt in eis. Et plantabunt vineas et bibent vinum earum et facient ortos et comedent fructus eorum et plantabo eos super humum suam et non euellam eos vltra de terra sua, quam dedi eis, dicit dominus omnipotens.

Graduale Quis sicut dominus deus noster, qui in altis habitat et humilia respicit in celo et in terra.

✠ Suscitans a terra inopem et de stercore erigens pauperem.

Collecta Presta, quesumus, domine, familie supplicanti, vt dum a cibis corporalibus se abstinent, a vitijs mente ieiuent. Per dominum.

Lectio Esdre prophete.

In diebus illis: Congregatus est omnis populus quasi vir vnus ad plateam, que est ante portam aquarum, et dixerunt Esdre scribe, vt afferret librum legis Moysi, quam precepit dominus Israeli.

Attulit autem Esdras sacerdos legem coram multitudine¹³⁹ virorum ac mulierum cunctisque, qui poterant intelligere, in die prima mensis septimi, et legit in ea aperte in platea, que erat ante portam aquarum, a mane vsque ad mediam diem in conspectu virorum et mulierum sapientum. Et aures omnis populi erant erecte ad librum. Stetit autem Esdras scriba super gradum ligneum, quem fecerat ad loquendum, et steterunt iuxta eum et aperuit Esdras librum coram omni populo {322} et benedixit domino deo voce magna. Et respondit omnis populus: “Amen.” Eleuans autem omnis populus manus suas et incuruati sunt et adorauerunt dominum proni in terram. Porro leuite silentium faciebant in populo ad audiendam legem. Populus autem stabat in gradu suo. Et legerunt in libro legis dei distincte et aperte ad intelligendum. Et intellexerunt, cum legeretur. Dixit autem Neemias et Esdras sacerdos et scriba et leuite interpretantes vniuerso populo: “Dies sanctificatus est domino deo nostro, nolite lugere et nolite flere.” Et dixit eis: “Ite, comedite pingua et bibite mulsum et mittite partes illis, qui non preparauerunt sibi, quia sanctus dies domini est, et nolite contristari. Gaudium etenim domini est fortitudo nostra.

Graduale Tribulationes cordis mei dilatate **b.xij.**

Secundum Marcum.

In illo tempore: Respondens vnus de turba dixit ad Iesum: “Magister, attuli filium meum ad te habentem spiritum mutum, qui vbicumque eum apprehenderit, allidet eum et spumat et stridet dentibus et arescit. Et dixi discipulis tuis, vt eijcerent illum, et non potuerunt.” Qui respondens eis dixit: “O generatio incredula, quamdiu apud vos ero, quamdiu vos patiar? Afferte illum ad me.” Et attulerunt illum. Et cum vidisset illum, statim spiritus conturbauit eum et elisus in terra volutabatur¹⁴⁰ spumans. Et interrogauit patrem eius: “Quantum temporis est, ex quo hoc ei accidit?” At ille ait: “Ab infantia; et frequenter eum in ignem et in aquas misit, vt eum perderet. Sed si quid potes, adiuua nos misertus nostri.” Iesus autem ait illi: “Si potes credere, omnia possibile sunt credenti.” Et continuo exclamans pater pueri cum lachrimis aiebat: “Credo, domine, adiuua incredulitatem meam.” Et cum videret Iesus concurrentem turbam, comminatus est spiritui immundo dicens illi: “Surde et mute spiritus, ego tibi precipio: exi ab eo et amplius non introeas in eum.” Et clamans et {323 | **g.x.**} multum discerpens eum exijt ab eo. Et factus est sicut mortuus, ita vt multi dicerent, quia mortuus est. Iesus autem tenens manum eius eleuauit eum. Et surrexit. Et cum introisset domum, discipuli eius secreto interrogabant eum: “Quare nos non potuimus eijcere eum?” Et dixit illis: “Hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione et ieiunio.”

Offertorium Meditabor in **b.xij.**

¹³⁹ multitudine] multitudinem *missale*

¹⁴⁰ volutabatur] voluptabatur *missale*

Secreta Deus, qui de hijs terre fructibus tua sacramenta constare voluisti, presta, quesumus, vt per hec opem nobis et presentis vite conferat et eterne. Per dominum.

Communio Commedite pingua et bibite mulsum et mittite partes eis, qui non preparauerunt sibi, sanctus enim dies domini est, nolite contristari; gaudium etenim domini est fortitudo nostra.

Complenda Sumentes, domine, dona celestia suppliciter deprecamur, vt que sedula seruitute donante te gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per dominum nostrum Iesum.

FERIA SEXTA QUATUOR TEMPORUM POST TRINITATIS

Officium

Letetur cor querentium dominum, querite dominum et confirmamini, querite faciem eius semper.

Psalmus Confitemini domino et inuocate nomen eius, annunciate inter gentes opera eius.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt obseruationes sacras annua deuotione recolentes et corpore tibi placeamus et mente. Per dominum.

Lectio Osee prophete.

Hec dicit dominus: Conuertere, Israel, ad dominum deum tuum, quoniam corruisti iniquitate tua. Tollite vobiscum verba et conuertimini ad dominum et dicite ei: ‘Omnem aufer iniquitatem et accipe bonum et reddemus vitulos labiorum nostrorum. Assur non saluabit nos, super equum non ascendemus nec dicemus vltra: dij nostri opera manuum nostrarum, quia eius, qui in te est, misereberis populi.’ Sanabo contritiones eorum, diligam eos spontanee, quia auersus est furor meus ab eis. Ero quasi ros, Israel germinabit quasi liliu. Erumpet {324} radix eius vt Libani, ibunt rami eius. Et erit quasi oliua gloria eius et odor eius vt Libani. Conuertentur sedentes in vmbra eius, viuent tritico et germinabunt quasi vinea. Memoriale eius sicut vinum Libani. Ego exaudiam et dirigam eum. Ego vt abietem virentem, ex me fructus tuus inuentus est. Quis sapiens et intelliget ista, intelligens et sciet hec? Quia recte vie domini et iusti ambulabunt in eis.

Graduale Conuertere, domine **f.xv.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Rogabat Iesum quidam phariseus, vt manducaret cum illo. Et ingressus domum pharisei discubuit. Et ecce mulier, que erat in ciuitate peccatrix, vt cognouit, quod Iesus accubuit in domo pharisei, attulit alabastrum vnguenti et stans retro secus pedes eius lacrimis cepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat et osculabatur pedes eius et vnguento vngebat. Uidens

phariseus, qui vocauerat eum, ait intra se dicens: “Hic si esset propheta, sciret vtique que et qualis est mulier, que tangit eum, quia peccatrix est.” Et respondens Iesus dixit ad illum: “Symon, habeo tibi aliquid dicere.” At ille ait: “Magister, dic.” Et respondit Iesus: “Duo debitores erant cuidam feneratori: vnus, qui debebat quingentos denarios, et alius quinquaginta. Non habentibus illis, vnde redderent, donauit vtrisque. Quis ergo plus diligit eum?” Respondens Simon dixit: “Estimo, quia is, cui plus donauit.” At ille dixit ei: “Recte iudicasti.” Et conuersus ad mulierem dixit Simoni: “Uides hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti. Hec autem lachrimis rigauit pedes meos et capillis capitis sui tersit. Osculum mihi non dedisti. Hec autem, ex quo intraui, non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non vnixisti; hec autem vnguento vnxit pedes meos. Propter quod dico tibi: remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus diligit.” {325 | g.xi.} Dixit ad illam Iesus: “Remittuntur tibi peccata tua.” Et ceperunt qui simul accumbebant dicere intra se: “Quis est hic, qui etiam peccata dimittit?” Dixit autem ad mulierem: “Fides tua te saluam fecit. Uade in pace.”

Offertorium Benedic, anima **b.xv.**

Secreta Accepta tibi sint, domine, quesumus, nostri dona ieiunij, que et expiando nos tua gratia dignos efficiant et ad sempiterna promissa perducant. Per dominum.

Communio Aufer a me opprobrium et contemptum, quia mandata tua exquisiui, domine, nam et testimonia tua meditatio mea est.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt de perceptis muneribus gratias exhibentes beneficia potiora sumamus. Per dominum.

SABBATO QUATUOR TEMPORUM

Uenite adoremus deum et procidamus ante dominum, ploremus ante eum, qui fecit nos, quia ipse est dominus deus noster.

Psalmus Preoccupemus faciem eius in confessione et in psalmis iubilemus ei.

Collecta Omnipotens sempiternus deus, qui per continentiam salutarem et corporibus mederis et mentibus, maiestatem tuam supplices exoramus, vt pia ieiunantium deprecatione placatus et presentia nobis subsidia prebeas et futura. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Lectio libri Leuitici.

In diebus illis: Locutus est dominus ad Moysen dicens: Decimo die mensis huius septimi dies Expiationum erit celeberrimus et vocabitur sanctus. Affligetisque animas vestras in eo et offeretis holocaustum domino. Omne opus non facietis in tempore diei huius, quia dies propiciationis est, vt

propicietur vobis dominus deus vester. Omnis anima, que afflicta non fuerit die hoc, peribit de populis suis. Et que operis quippiam fecerit, delebo eam¹⁴¹ de populo suo. Nihil ergo operis facietis in eo. Legittimum sempiternum erit vobis in cunctis generationibus et habitationibus vestris. Sabbatum requietionis est. Affligetis animas vestras. Die nono mensis a vespere vsque ad vesperum celebrabitis sabbata vestra, dicit dominus omnipotens.

Graduale Propicius **b.xvi.**

Collecta Da nobis, quesumus, omnipotens deus, vt ieiunando tua gratia satiemur et abstinendo cunctis efficiamur hostibus fortiores. Per dominum.

Lectio libri Leuitici.

In diebus illis: Locutus est dominus ad Moysen dicens: Quintodecimo die mensis septimi, quando congregaueritis omnes fructus terre vestre, celebrabitis ferias domini septem diebus. Die primo et die octauo erit sabbatum, id est requies. Sumetisque vobis die primo fructus arboris pulcherrime spatulasque palmarum et ramos ligni densarum frondium et salices de torrente et letabimini coram domino deo vestro. Celebrabitisque solemnitatem eius septem diebus per annum, legittimum sempiternum erit in generationibus vestris. Mense septimo festa celebrabitis et habitabitis in vmbraculis septem diebus. Omnis, qui de genere Israel est, manebit in tabernaculis, vt discant posteri vestri, quod in tabernaculis habitare fecerim filios Israel, cum educerem eos de terra Egipti; ego dominus deus vester.

Graduale Protector noster, aspice **b.xi.**

Oratio Tuere, quesumus, domine, familiam tuam, vt salutis eterne remedia, que te aspirante requirimus, te largiente consequamur. Per dominum.

Lectio Michee prophete.

Domine deus noster, pasce populum tuum in virga tua, gregem hereditatis tue habitantes † in terram in salutem† iuxta dies antiquos. Uidebunt gentes et confundentur super omni fortitudine sua, quoniam quis, deus, similis tui, qui aufers iniquitatem et transfers peccatum reliquiarum hereditatis tue? Non immittit vltra furorem suum, quoniam volens est misericordia<m> et reuertetur et miserebitur nostri. Deponat iniquitates nostras et projiciet in profundum maris omnia peccata nostra. Dabis veritatem Iacob, misericordiam Abraham, que iurasti patribus nostris a diebus antiquis, domine deus noster.

Graduale {327 | g.xij.} Ab occultis **c.iiij.**

¹⁴¹ eam] eum *missale*

Oratio Presta, quesumus, domine, sic nos ab epulis abstinere carnalibus, vt a vitijs irruentibus pariter ieiunemus. Per dominum.

Lectio Zacharie prophete.

In diebus illis: Factum est verbum domini ad me dicens: Hec dicit dominus deus exercituum: Sicut cogitavi, vt affligerem vos, cum ad iracundiam me prouocassent patres vestri et non sum misertus, sic conuersus cogitavi in diebus istis, vt benefaciam Hierusalem et domui Iuda. Nolite timere, hec sunt ergo verba, que facietis. Loquimini veritatem vnusquisque cum proximo suo. Veritatem et iudicium pacis iudicate in portis vestris, vt vnusquisque malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus vestris et iuramentum mendax ne diligatis. Omnia enim hec sunt, que odi, dicit dominus. Et factum est verbum domini exercituum ad me dicens: Hec dicit dominus exercituum: Ieiunium primi, ieiunium quarti, ieiunium quinti et ieiunium septimi et ieiunium decimi erit domui Iude in gaudium et in letitiam et in solemnitates preclaras. Veritatem tantum et pacem diligite, dicit dominus omnipotens.

Graduale Conuertere, domine **f.xv.**

Oratio Ut nos, domine, tribuis solemne tibi deferre ieiunium, sic nobis, quesumus, indulgentie tue presta subsidium. Per dominum.

Lectio Danielis prophete.

Angelus domini et cetera vsque ad diuisionem a.vij.

Tractus Omnipotentem semper adorant. Et benedicunt omne per eum.

☩ Astra polorum cuncta chorique solque sororque, lumina celi. Omnipotentem.

☩ Sic quoque limphe queque superne, ros pluuięque, spiritus omnis. Et benedicunt.

☩ Ignis et estus, cauma geluęque, frigus et ardor atque pruina. Omnipotentem semper.

☩ Nix glaciesque noxque diesque, lux tenebreque, fulgura, montes. Et benedicunt omne per eum.

☩ Arida, montes, germina, colles, flumina, fontes, ponthus et vnde. Omnipotentem semper adorant.

☩ Omnia viua, que vehit equor, que vehit aer terraque nutrit. Et benedicunt omne per eum.

☩ Cuncta hominum gens, Israel ipse christicoleque, {328} seruuli quique. Omnipotentem.

☩ Sancti humilesque corde benigno tresque pusilli exsuperantes. Et benedicunt.

☩ Rite camini ignei flammæ, iussa tyranni tempnere prompti. Omnipotentem.

☩ Sit genitori laus genitoque lausque beato flamini sacro. Et benedicunt. Omnipotentem.

Oratio Deus, qui tribus pueris mitigasti flammæ ignium, concede propicius, vt nos, famulos tuos, non exurat flamma vitiorum. Per dominum.

Paulus ad Hebreos.

Fratres: Tabernaculum factum est primum, in quo erant candelabra et mensa et propositio panum, quod dicitur sancta. Post velamentum autem secundum tabernaculum, quod dicitur sancta sanctorum, aureum habens turribulum et archam testamenti circumtectam ex omni parte auro. In qua vrna aurea habens manna et virga Aaron, que fronderat, et tabule testamenti. Super que erant cherubin glorie obumbrantia propiciatorium, de quibus non est modo dicendum per singula. Hijs vero ita compositis in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificiorum officia consummantes. In secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine, quem offert pro sua et populi ignorantia. Hoc¹⁴² significante spiritus sancto nondum propalatum esse sanctorum viam adhuc priori tabernaculo habente statum. Que parabola est temporis instantis, iuxta quam munera et hostie offeruntur, que non possunt iuxta conscientiam perfectum facere seruientem, solummodo in cibis et potibus et varijs baptismatibus et iusticijs carnis vsque ad tempus correctionis impositis. Christus autem assistens, pontifex futurorum bonorum, per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum, id est, non huius creationis, neque per sanguinem hyrcorum aut vitulorum sed per proprium sanguinem introiuit in sancta eterna redemptione inuenta.

Tractus Laudate dominum, omnes **b.xvij.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dicebat Iesus turbis similitudinem hanc: “Arborem ficu habebat quidam plantatam in vinea sua et venit querens fructum in illa et non inuenit. Dixit autem ad cultorem vinee: ‘Ecce anni tres sunt, ex quo venio querens fructum in ficulnea hac et non inuenio. Succide ergo illam, vt quid etiam terram occupat?’ At ille respondens dixit illi: ‘Dimitte illam, domine, in hoc anno, vsque dum fodiam circa illam et mittam stercora, et sic quidem fecerit fructum. Sin autem, in futurum succides eam.’” Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. Et ecce mulier, que habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo et erat inclinata nec omnino poterat sursum respicere. Quam cum videret Iesus, vocauit ad se et ait illi: “Mulier, dimissa es ab infirmitate tua,” et imposuit illi manus et confestim erecta est et glorificabat deum. Respondens autem archisynagogus indignans, quia sabbato curasset Iesus, dicebat turbe: “Sex dies sunt, in quibus oportet operari. In hijs ergo venite et curamini et non in die sabbati.” Respondit autem ad illum dominus et dixit: “Ipocrite, vnusquisque vestrum sabbato non soluit bouem suum aut asinum a presepio et ducit adquare? Hanc autem filiam Abrahe, quam alligauit sathanas ecce decem et octo

¹⁴² hoc] hos *missale*

annis, non oportuit solui a vinculo isto die sabbati?” Et cum hec diceret, erubescabant omnes aduersarij eius et omnis populus gaudebat in vniuersis, que gloriose fiebant ab eo.

Offertorium Domine deus salutis mee, in die clamaui et nocte coram te, intret oratio mea in conspectu tuo, domine.

Secreta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt oculis tue maiestatis munus oblatum et gratiam nobis deuotionis obtineat et effectum beate perhennitatis acquirat. Per dominum.

Communio Mense septimo festa celebrabitis, cum in tabernaculis habitare fecerim filios Israel, cum educerem eos de terra Egipti; ego dominus deus vester.

Complenda Perficiant in nobis, quesumus, tua sacramenta quod continent, vt que nunc specie gerimus, rerum veritate capiamus. Per dominum.

DOMINICA DUODEUICESIMA

Officium {330}

Da pacem, domine, sustentibus te, vt prophete tui fideles inueniantur; exaudi preces serui tui et plebis tue Israel.

☩ Letatus sum in his, que dicta sunt mihi, in domum domini ibimus. Gloria patri et filio et spiritui.

Collecta Da, quesumus, domine, populo tuo diabolica vitare contagia et te solum deum pura mente sectari. Per dominum.

Ad Corinthios.

Fratres: Gratias ago deo meo semper pro vobis in gratia dei, que data est vobis in Christo Iesu, quia in omnibus diuites facti estis in illo in omni verbo et in omni scientia, sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis, ita vt nihil vobis desit in vlla gratia expectantibus reuelationem domini nostri Iesu Christi. Qui et confirmabit vos vsque in finem sine crimine in die aduentus domini nostri Iesu Christi.

Graduale Letatus sum c.x.

Alleluia.

☩ Qui timent g.viij.

Alleluia.

☩ Laudate dominum, omnes gentes, et collaudate eum, omnes populi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt ad Iesum saducei et interrogauit eum vnus ex eis legisdoctor temptans eum: “Magister, quod est mandatum magnum in lege?” Ait illi Iesus: “Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et in tota anima tua et in tota mente tua. Hoc est maximum

et primum mandatum. Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum sicut teipsum. In hijs duobus mandatis vniuersa lex pendet et prophete.” Congregatis autem phariseis interrogauit eos Iesus dicens: “Quid vobis videtur de Christo? Cuius filius est?” Dicunt ei: “Dauid.” Ait illis: “Quomodo ergo Dauid in spiritu vocat eum dominum dicens: ‘Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum’? Si ergo Dauid vocat eum dominum, quomodo filius eius est?” Et nemo poterat respondere ei verbum neque ausus fuit quisquam ex illa die amplius eum interrogare.

Offertorium Sanctificauit Moyses altare domino offerens super illud holocausta {331 | g.xiiij.} et immolans victimas fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis domino deo in conspectu filiorum Israel.

Secreta Maiestatem tuam, domine, suppliciter deprecamur, vt hec sancta, que gerimus, et a preteritis nos delictis exuant et futuris. Per dominum.

Communio Tollite hostias et introite atria eius, adorate dominum in aula sancta eius.

Complenda Sanctificationibus tuis, omnipotens deus, et vitia nostra purgentur et remedia nobis eterna proueniant. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Ephesios.

Fratres: Non cesso gratias agens pro vobis, memoriam vestri faciens in orationibus meis, vt deus, domini nostri Iesu Christi pater glorie, det vobis spiritum scientie et reuelationis in agnitionem eius, illuminatos oculos cordis vestri, vt sciatis, que sit spes vocationis eius et diuitie glorie hereditatis eius in sanctis et que sit supereminens magnitudo virtutis eius, quam operatus est in Christo suscitans Iesum a mortuis et constituens ad dexteram suam in celestibus supra omnem principatum et potestatem et virtutem et dominationem et omne nomen, quod nominatur non solum in hoc seculo sed etiam in futuro. Et omnia subiecit sub pedibus eius et ipsum dedit caput supra omnia ecclesie, que est corpus eius et plenitudo eius, quoniam omnia in omnibus adimpletur.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Simile factum est regnum celorum homini, qui seminauit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines, venit inimicus eius et superseminauit zizania in medio tritici et abijt. Cum autem creuisset herba et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania. Accedentes autem serui patrisfamilias dixerunt ei: ‘Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania?’ Et ait illis: ‘Inimicus homo hoc fecit.’ Serui autem dixerunt ei: ‘Uis imus et colligimus ea?’ Et ait: ‘Non, ne forte colligentes zizania eradicetis

simul et triticum. Sinite vtraque crescere vsque ad messem et in tempore messis dicam messoribus: {332} Colligite primum zizania et alligate ea in fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horreum meum.”

FERIA SEXTA

Ad Corinthios.

Fratres: Nescitis, quod iniqui regnum dei non possidebunt? Nolite errare: neque fornicarij neque ydolis seruietes neque adulteri neque molles neque masculorum concubitores neque fures neque auari neque ebriosi neque maledici neque rapaces regnum dei possidebunt. Et hec quidem fecistis sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis in nomine domini nostri Iesu Christi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Simile est regnum celorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo, quod minimum est quidem omnibus seminibus, cum autem creuerit, maius est omnibus oleribus et fit arbor, ita vt volucres celi veniant et habitent in ramis eius.” Aliam parabolam locutus est eis: “Simile est regnum celorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farina satis tribus diebus, donec fermentatum est totum.” Hec omnia locutus est Iesus in parabolis ad turbas et sine parabolis non loquebatur eis, vt impleretur quod dictum est per prophetam dicentem: Aperiam in parabolis os meum, eructabo¹⁴³ abscondita a constitutione mundi.

DOMINICA UNDEVICESIMA

Officium

Salus populi ego sum *c.vi.*

Collecta Dirigat corda nostra, domine, quesumus, tue miserationis operatio, quia tibi sine te placere non possumus. Per dominum.

Ad Ephesios.

Fratres: Renouamini spiritu mentis vestre et induite nouum hominem, qui secundum deum creatus est in iusticia et sanctitate veritatis. Propter quod deponentes mendacium loquimini

¹⁴³ eructabo] eructuabo *missale*

veritatem vnusquisque cum proximo suo, quoniam simus inuicem membra. Irascimini et nolite peccare. Sol non occidat super iracundiam vestram. Nolite locum dare diabolo. Qui furabatur, iam non furetur. Magis autem la{333 | g.xv.}boret operando manibus suis, quod bonum est, vt habeat, vnde tribuat necessitatem patienti.

Graduale Dirigatur oratio **b.xij.**

Alleluia.

∪ Dextera domini fecit virtutem, dextera domini exaltauit me.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ascendens Iesus in nauiculam transfretauit et venit in ciuitatem suam. Et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto. Et videns Iesus fidem illorum dixit paralytico: “Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua.” Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se: “Hic blasphematur.” Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, dixit: “Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? Quid est facilius: dicere ‘dimittuntur tibi peccata tua’ an dicere ‘surge et ambula’? Ut sciatis autem, quoniam filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata,” tunc ait paralytico: “Surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam.” Et surrexit et abiit in domum suam. Uidentes autem turbe timuerunt. Et glorificauerunt deum, qui dedit potestatem talem hominibus.

Offertorium Si ambulauero **c.vi.**

Secreta Deus, qui nos per huius sacrificij veneranda commercia vnus summeque diuinitatis participes efficis, presta, quesumus, vt sicut tuam cognoscimus veritatem, sic eam dignis mentibus assequamur. Per dominum.

Communio Tu mandasti **c.vi.**

Complenda Gratias tibi, domine, referimus, sacro munere vegetati quesumus misericordiam tuam deprecantes, vt dignos nos eius participatione perficiat. Per dominum nostrum.

FERIA QUARTA

Ad Tessalonicenses.

Fratres: State et tenete traditiones, quas didicistis siue per sermonem, siue per epistolam nostram. Ipse autem dominus noster Iesus Christus et deus, pater noster, qui dilexit nos et dedit consolationem eternam¹⁴⁴ et spem bonam in gratia, exhortetur corda vestra et confirmet in omni opere et sermone bono. De cetero, fratres, orate pro inuicem et pro nobis, vt sermo domini

¹⁴⁴ eternam] eternum *missale*

currat et clarificetur, sicut apud vos,¹⁴⁵ vt liberemur ab importunis et malis homi{334}nibus. Non enim omnium est fides. Fidelis autem deus est, qui et confirmabit vos et custodiet¹⁴⁶ a malo. Confidimus autem de vobis in domino, quoniam que precepimus et facitis et facietis. Dominus autem dirigat corda vestra in caritate dei et patientia Christi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt ad Iesum discipuli eius dicentes: “Edissere nobis parabolam zizaniorum agri.” Qui respondens ait: “Qui seminavit bonum semen est filius hominis, ager autem est mundus. Bonum vero semen hij sunt filij regni, zizania autem filij sunt nequam. Et inimicus homo, qui seminavit ea, est diabolus, messis vero consummatio est seculi. Messores autem angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania et igni comburuntur, sic erit in consummatione seculi. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno suo omnia scandala et eos, qui faciunt iniquitatem, et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Qui habet aures audiendi, audiat.”

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Carissimi: Omnis, qui credit, quoniam Iesus Christus ex deo natus est, et omnis, qui diligit eum, qui genuit, diligit et eum, qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus, quoniam diligimus natos dei, cum deum diligamus¹⁴⁷ et mandata eius faciamus. Hec enim est caritas dei, vt mandata eius custodiamus, et mandata eius grauia non sunt, quoniam omne, quod natum est ex deo, vincit mundum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Interrogatus Iesus a discipulis suis de consummatione seculi dixit eis: “Cum videritis abominationem desolationis, que dicta est a Daniele propheta, stantem in loco sancto, qui legit et intelligat. Tunc qui in Iudea sunt, fugiant¹⁴⁸ in montes, et qui in tecto, non descendant tollere aliquid de domo sua, et <qui> in agro, non reuertatur tollere tunicam suam. Ue autem pregnantibus et nutrientibus illis diebus. Orate autem, vt non fiat {335 | **g.xvi.**} fuga vestra hyeme vel sabbato. Erit enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi vsque modo neque fiet.

¹⁴⁵ vos] nos *missale*

¹⁴⁶ custodiet] custodiat *missale*

¹⁴⁷ diligamus] diligimus *missale*

¹⁴⁸ fugiant] fugient *missale*

Et nisi breuiati fuissent dies illi, non fuisset salua omnis caro. Sed propter electos breuiabuntur dies illi. Tunc si quis vobis dixerit: ‘Ecce hic est Christus aut illic,’ nolite credere. Surgent enim pseudochristi et pseudoprophete et dabunt signa magna et prodigia, ita vt in errorem inducantur etiam, si fieri potest, electi; vos ergo videte. Ecce predixi vobis. Si ergo dixerint vobis: ‘Ecce in deserto est,’ nolite credere, ‘Ecce in penetrabilibus,’ nolite credere. Sicut enim fulgur exit¹⁴⁹ ab oriente et patet vsque ad occidentem, ita erit aduentus filij hominis. Ubicunque fuerit corpus, illic congregabuntur et aquile. Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stelle cadent de celo et virtutes celorum mouebuntur. Et tunc parebit signum filij hominis in celo et tunc plangent omnes tribus terre et videbunt filium hominis venientem in nubibus celi cum virtute magna et maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba et voce magna et congregabunt electos eius a quatuor angulis et ventis, a summis celorum vsque ad terminos eorum.”

DOMINICA UICESIMA

Officium

Omnia, que fecisti nobis, domine, in vero iudicio fecisti, quia peccauimus tibi et mandatis tuis non obediimus; sed da gloriam nomini tuo et fac nobiscum secundum multitudinem misericordie tue.

Psalmus Magnus dominus et laudabilis nimis in ciuitate dei nostri, in monte sancto eius. Gloria patri.

Collecta Omnipotens et misericors deus, vniuersa nobis aduersantia propiciatus exclude, vt mente et corpore pariter expediti que tua sunt liberis mentibus exequamur. Per dominum.

Ad Corinthios.

Fratres: Uidete itaque, quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes sed vt sapientes, redimentes tempus, quoniam {336} dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes sed vt intelligentes, que sit voluntas dei. Et nolite inebriari vino, in quo est luxuria, sed impleamini spiritu sancto loquentes vobismetipsis in psalmis et hymnis et canticis spiritalibus, cantantes et psallentes in cordibus vestris domino, gratias agentes semper pro omnibus in nomine domini nostri Iesu Christi deo et patri, subiecti inuicem in timore Christi.

Graduale Oculi omnium **c.vi.**

Alleluia.

☩ De profundis clamaui ad te, domine; domine, exaudi vocem meam.

¹⁴⁹ exit] erit *missale*

Secundum Matheum.

In illo tempore: Loquebatur Iesus cum discipulis suis in parabolis dicens: “Simile factum est Regnum celorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias et nolebant venire. Iterum misit alios seruos dicens: ‘Dicite inuitatis: Ecce prandium meum parauit, tauri mei et altilia occisa et omnia parata sunt; venite ad nuptias.’ Illi autem neglexerunt. Et abierunt, alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam. Reliqui vero tenuerunt seruos eius et contumelia affectos occiderunt. Rex autem cum audisset, iratus est et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos et ciuitatem illorum succendit. Tunc ait seruis suis: ‘Nuptie quidem parate sunt sed qui inuitati erant non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum, et quoscumque inueneritis, vocate ad nuptias.’ Et egressi serui eius in vias congregauerunt omnes, quos inuenerunt, malos et bonos, et implete sunt nuptie discumbentium. Intrauit autem rex, vt videret discumbentes, et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali et ait illi: ‘Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem?’ At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris: ‘Ligatis manibus eius et pedibus mittite eum in tenebras exteriores; ibi erit fletus et stridor dentium.’ Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.”

Offertorium Super flumina Babilonis, illic sedimus et fleuimus, dum {337 | g.xvij.} recordaremur tui, Syon.

Secreta Hec munera, quesumus, domine, que oculis tue maiestatis offerimus, salutaria nobis esse concede. Per dominum.

Communio Memento verbi tui seruo tuo, domine, in quo mihi spem dedisti; hec me consolata est in humilitate mea.

Complenda Tua nos, domine, medicinalis operatio et a nostris peruersitatibus clementer expediat et tuis faciat semper inherere mandatis. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Ephesios.

Fratres: Denunciamus vobis in nomine domini nostri Iesu Christi, vt subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate et non secundum traditionem, quam acceperunt a nobis. Ipsi enim scitis, quemadmodum oportet vos imitari nos, quoniam non inquieti fuimus inter vos, neque gratis panem manducauimus aliquando sed in labore et fatigatione nocte et die operantes, ne quem vestrum grauaremus, non quasi non habuerimus potestatem sed vt nos daremus vobis formam ad imitandum nos. Nam et cum essemus apud vos, hoc denuncia<ba>mus vobis, quoniam si quis non vult operari, non manducet. Audiuius enim inter vos quosdam ambulantes in quiete, nihil operantes sed curiose agentes. Hijs autem, qui huiusmodi sunt, denunciamus vobis et obsecramus in

domino Iesu Christo, vt cum silentio operantes panem suum manducent. Uos autem, fratres, nolite deficere beneficientes. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dicebat Iesus cuidam principi phariseorum: “Cum facis prandium aut cenam, noli vocare amicos tuos neque cognatos neque vicinos neque diuites, ne forte et ipsi te reuoluerint et fiat tibi retributio. Sed cum facis conuiuium, voca debiles, cecos et claudos et beatus eris, quia non habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.” Hec cum audisset quidam de simul discumbentibus, dixit illi: “Beatus, qui manducabit panem in regno dei.” {338}

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Ioannis apostoli.

Carissimi: Scimus, quia omnis, qui natus est ex deo, non peccat sed generatio dei conseruat eum. Scimus, quoniam ex deo sumus et mundus totus in maligno positus est. Et scimus, quoniam filius dei venit et dedit nobis sensum, vt cognoscamus deum verum et simus in vero filio eius. Hic est verus deus et vita eterna.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Beati eritis, cum vos oderint homines et separauerint vos et exprobrauerint et eiecerint nomen vestrum tanquam malum propter filium hominis. Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces vestra multa est in celis. Secundum hec autem faciebant prophetis patres eorum. Ueruntamen ue vobis diuitibus, qui habetis hic consolationem vestram. Ue vobis, qui saturati estis, quia esurietis. Ue vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis. Ue cum benedixerint vobis omnes homines. Secundum¹⁵⁰ hec faciebant pseudoprophetis patres eorum. Sed vobis dico, qui auditis: diligite inimicos vestros, benefacite hijs, qui vos oderunt, orate pro calumniantibus vos, et qui percutit te in maxillam, prebe ei et alteram. Et ab eo, qui aufert tibi vestimentum, etiam tunicam noli prohibere ei. Omni autem petenti tribue, et qui aufert que tua sunt, ne repetas. Et prout vultis, vt faciant vobis homines, et vos facite illis similiter. Et si diligitis eos, qui vos diligunt, que vobis est gratia? Siquidem peccatores hoc faciunt. Nam et peccatores diligentes se diligunt. Et si benefacitis hijs, qui vobis benefaciunt, que vobis est gratia? Siquidem et peccatores hoc faciunt. Et si mutuum dederitis hijs, a quibus speratis recipere, que gratia est vobis? Nam et peccatores peccatoribus fenerantur, vt recipiant equalia. Ueruntamen diligite inimicos

¹⁵⁰ secundum] sed *missale*

vestros et benefacite et mutuum date nihil inde sperantes. Et erit merces vestra multa in celis.” {339
| g.xviiij. }

DOMINICA UICESIMA PRIMA

Officium

In voluntate tua, domine, vniuersa sunt posita et non est, qui possit resistere voluntati tue; tu enim fecisti omnia: celum et terram et vniuersa, que celi ambitu continentur, dominus vniuersarum tu es.

Psalmus Et nunc, domine, rex regum, deus Abraham, miserere populo tuo, quia volunt nos inimici nostri perdere et hereditatem tuam delere.

Psalmus Beati immaculati in via, qui ambulant in lege domini.

Collecta Largire, quesumus, domine, fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem, vt pariter ab omnibus mudentur offensis et segura tibi mente deseruiant. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Ephesios.

Fratres: Confortamini in domino et in potentia virtutis eius. Induimini armatura dei, vt possitis stare aduersus insidias diaboli, quoniam non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem sed aduersus principes et potestates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitie in celestibus. Propterea accipite armaturam dei, vt possitis resistere in die malo et in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate, induti lorica fidei et calciati pedes in preparatione euangelij pacis, in omnibus sumentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Et galeam salutis assumite et gladium spiritus, quod est verbum dei.

Graduale Domine, refugium factus es nobis a generatione et progenie.

∞ Priusquam montes fierent aut formaretur terra et orbis, a seculo et in seculum tu es deus.

Alleluia.

∞ Laudate g.xiiij.

Alleluia.

∞ De profundis g.xvi.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur Capharnaum. Hic cum audisset, quia Iesus adueniret a Iudea in Galileam, abiit ad eum et rogabat eum, vt descenderet et sanaret filium eius. Incipiebat enim mori. Dixit ergo Iesus ad eum: “Nisi signa et prodigia

videritis, non creditis.” Dixit ad eum regulus: “Domine, descende, priusquam moriatur filius meus.” Dixit ei Iesus: “Uade, filius tuus uiuit.” Et credidit homo sermoni, quem dixit ei Iesus, et ibat. Iam autem eo descendente serui occurrerunt ei et nunciauerunt dicentes, quia filius eius uiueret. Interrogabat ergo horam ab eis, in qua melius habuerit. Et dixerunt, quia “Heri hora septima reliquit eum febris.” Cognouit autem pater, quia illa hora <erat>, in qua dixit ei Iesus: “Filius tuus uiuit,” et credidit ipse et domus eius tota.

Offertorium Uir erat in terra nomine Iob, simplex et rectus ac timens deum, quem sathan petijt, vt temptaret, et data est ei potestas a domino in facultate et in carne eius perdiditque omnem substantiam ipsius et filios, carnem quoque eius graui vlcere vulnerauit.

Secreta Celestem nobis prebeant hec misteria, quesumus, domine, medicinam et vitia cordis nostri expurgent. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium.

Communio In salutari tuo anima mea et in verbum tuum speraui; quando facies de persequentibus me iudicium? Iniqui persecuti sunt me, adiuua me, domine deus meus.

Complenda Ut sacris, domine, reddamur digni muneribus, fac nos tuis obedire mandatis. Per dominum.

FERIA QUARTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Thimoteum.

Carissime: Nihil intulimus in hunc mundum: haud dubium, quia nec auferre quid possumus. Habentes autem alimenta et quibus tegamur, hijs contenti simus. Nam qui volunt diuites fieri, incidunt in temptationem et in laqueum diaboli et desideria multa inutilia et nociua, que mergunt homines in interitum et perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes errauerunt a fide et inseruerunt se doloribus multis. Tu autem, o homo {341 | **g.xix.**} dei, hec fuge, sectare vero iusticiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem. Certa bonum certamen fidei, apprehende vitam eternam, in qua vocatus es, confessus bonam confessionem coram multis testibus. Precipio tibi coram deo, qui iustificat omnia in Christo Iesu, qui testimonium reddidit sub Pontio Pylato, confessionem bonam, vt serues mandatum sine macula, irreprehensibile vsque ad aduentum domini nostri Iesu Christi.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Factum est, vt intraret Iesus in synagogam et doceret. Et erat ibi homo et manus eius dextera erat arida. Obseruabant autem eum scribe et pharisei, si in sabbato curaret, vt inuenirent, vnde accusarent eum. Ipse vero sciebat cogitationes eorum et ait homini, qui habebat aridam manum: “Surge et in medium sta.” Et surgens stetit. Ait autem ad illos Iesus: “Interrogo vos,

si licet sabbato bene facere an male? Animam saluam facere an perdere?” Et circumspexit omnibus dixit homini: “Extende manum tuam.” Et extendit et restituta est manus eius. Ipsi autem repleti sunt insipientia et colloquebantur adinuicem, quidnam facerent de Iesu.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Regnauit mors ab Adam vsque ad Moysen etiam in eos, qui non peccauerunt in similitudinem preuaricationis Ade, qui est forma futuri. Sed non sicut delictum, ita et donum. Si enim vnus delicto mortui sunt multi, multo magis gratia dei et donum et gratia vnus hominis, Iesu Christi, in plures abundat. Et non sicut per vnum peccantem, ita et donum. Nam iudicium ex vno in condemnationem. Si enim in vnus delicto mors regnauit per vnum, multo magis abundantiam gratie et donationis et iusticie accipientes in vita regnabunt per vnum dominum nostrum Iesum Christum.

Secundum Matheum. {342}

In illo tempore: Cum venisset Iesus in domum Petri, vidit socrum eius iacentem et febricitantem. Et tetigit manum eius et dimisit eam febris. Et surrexit et ministrabat eis. Uespere autem facto obtulerunt ei multos demonia habentes et eiecerat spiritus verbo et omnes male habentes curauit, vt adimpleretur quod dictum est per Esayam prophetam dicentem: Ipse infirmitates nostras accepit et egrotationes portauit.

DOMINICA VICESIMA SECUNDA

Officium

Si iniquitates obseruaueris, domine, domine, quis sustinebit, quia apud te propiciatio est, deus meus.

Psalmus De profundis clamaui ad te, domine; domine, exaudi vocem meam.

Collecta Familiam tuam, quesumus, domine, continua pietate custodi, vt a cunctis aduersitatibus te protegente sit libera et in bonis actibus tuo nomini sit deuota. Per dominum nostrum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Philippenses.

Fratres: Confidimus in domino Iesu, quia qui cepit in vobis opus bonum, perficiet vsque in diem Christi Ihesu, sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis, eo quod habeam vos in corde et in vinculis meis et in defensione et confirmatione euangelij, socios gaudij mei omnes vos esse. Testis est mihi deus, quomodo cupiam omnes vos esse in visceribus Christi Iesu. Et hoc oro, vt caritas vestra magis ac magis abundet in scientia et in omni sensu, vt probetis potiora et sitis sinceres et sine offensa in diem Christi repleti fructu iusticie per Iesum Christum in gloriam et laudem dei.

Graduale Ecce quam bonum et quam iocundum habitare, fratres, in vnum.

✠ Sicut vnguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron.

✠ Mandauit dominus benedictionem et vitam vsque in seculum.

Alleluia.

✠ Qui sanat contritos corde et alligat contritiones eorum.

Alleluia.

✠ Lauda, anima mea, dominum, laudabo {343 | g.xx.} dominum in vita mea, psallam deo meo, quamdiu ero.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Simile est regnum celorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum seruis suis. Et cum cepisset rationem ponere, oblatus est ei vnus, qui debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet, vnde redderet, iussit eum dominus venundari et vxorem eius et filios et omnia, que habebat, et reddi. Procidens seruus ille adorabat eum dicens: ‘Patientiam habe in me et omnia reddam tibi.’ Misertus autem dominus serui illius dimisit eum et debitum dimisit ei. Egressus autem seruus ille inuenit vnum de conseruis suis, qui debebat ei centum denarios. Et tenens suffocabat eum dicens: ‘Redde quod debes.’ Et procidens conseruus suus rogabat eum dicens: ‘Patientiam habe in me et omnia reddam tibi.’ Ille autem noluit sed abijt et misit eum in carcerem, donec redderet debitum. Uidentes autem conserui eius que fiebant contristati sunt valde. Et venerunt et narrauerunt domino suo omnia, que facta fuerant. Tunc vocauit illum dominus suus et ait illi: ‘Serue nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit et te misereri conserui tui, sicut et ego tui misertus sum?’ Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus, quoadusque redderet vniuersum debitum. Sic et pater meus celestis faciet vobis, si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus vestris.”

Offertorium Recordare mei, domine, omni potentatui dominans da sermonem rectum et benesonantem in os meum, vt placeant verba mea in conspectu principum; euerte cor eius in odium repugnantium nobis et in eos, qui consentiunt eis. Nos autem libera in manu tua, deus noster, in eternum.

Secreta Suscipe, domine, propicius hostias, quibus et te placari voluisti et nobis salutem potenti pietate restitui. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium.

Communio Dico vobis: gaudium est angelis super vno peccatore penitentiam agente.

Complenda {344} **Immortalitatis alimonia consecuti quesumus, domine, vt quod ore percepimus, mente sectemur. Per dominum.**

FERIA QUARTA

Ad Thimotheum.

Carissime: Finis precepti est caritas de corde puro et conscientia bona et fide non ficta. A quibus quidam aberrantes conuersi sunt in vaniloquium volentes esse legisdoctores, non intelligentes, neque que loquuntur neque de quibus affirmant. Scimus autem, quia bona est lex, si quis ea legitime vtatur sciens hoc, quia lex iusto non est posita sed iniustis et non subditis, impijs et peccatoribus, sceleratis et contaminatis, patricidis et matricidis, homicidis et fornicarijs, masculorum concubitoribus, plagarijs, mendacibus et periuris et si quid aliud sane doctrine aduersatur, que est secundum euangelium glorie beati dei, quod creditum est mihi. Gratias ago ei, qui me confortauit. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Habete fidem dei. Amen dico vobis, quia quicumque dixerit monti huic: ‘Tollere et mittere in mare,’ et non hesitauerit in corde suo sed crediderit, quia quodcunque dixerit, fiat, fiet ei. Propterea dico vobis: omnia quecunque orantes petitis, credite, quia accipietis, et euenient vobis. Et cum stabitis ad orandum, dimittite, si quid habetis aduersus aliquem, vt et pater vester, qui in celis est, dimittat vobis peccata vestra. Quod si vos non dimiseritis, nec pater vester, qui in celis est, dimittet vobis peccata vestra.

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Ephesios.

Fratres: Dico et testificor in domino, vt iam non ambuletis, sicut gentes ambulant in vanitate sensus sui tenebris obscuratum habentes intellectum, alienati a via dei per ignorantiam, que est in illis propter cecitatem cordis ipsorum, qui desperantes semetipsos tradiderunt impudicitie in operationem immundicie omnis et auaricie. Uos autem non ita didicistis Christum.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uidet, quid audiat. In qua mensura mensi fueritis, reme{345 | g.xxi.}tur vobis et adijcietur vobis. Qui enim habet, dabitur illi, et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab eo.” Et dicebat: “Sic est regnum dei, quemadmodum si iaciat homo frumentum in terra et dormiat et exurgat nocte ac die et semen germinet et increseat, dum nescit ille. Ultro enim terra primum fructificat herbam, deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica. Et cum ex se produxerit fructus, statim mittit falcem, quando adest messis.” Et dicebat: “Cui assimilamus regnum dei? Aut cui parabole comparabimus illud? Sicut granum sinapis, quod, cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus, que sunt in terra, et cum seminatum fuerit, ascendit et fit maius omnibus oleribus et faciat ramos magnos, ita vt possint sub vmbra eius aues celi habitare.” Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire. Sine parabola autem non loquebatur eis. Seorsum autem discipulis suis disserebat omnia.

DOMINICA UICESIMA TERTIA

Officium

Dicit dominus: Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis, inuocabitis me et ego exaudiam vos et reducam captiuitatem vestram de cunctis locis.

Psalmus Benedixisti, domine, terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob.

Collecta Deus, refugium nostrum et virtus, adesto pijs ecclesie tue precibus auctor ipse pietatis et presta, vt quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per dominum.

Ad Philippenses.

Fratres: Imitatores mei estote et obseruate eos, qui ita ambulant, sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulant, quos sepe dicebam vobis. Nunc autem et flens dico inimicos Christi, quorum finis interitus, quorum deus venter est et gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt. Nostra autem conuersio in celis est. Unde etiam saluatorem expectamus, dominum nostrum Iesum Christum, qui reformauit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue secundum operationem, qua {346} possit¹⁵¹ etiam subijcere sibi omnia. Itaque, fratres mei carissimi et desideratissimi,¹⁵² gaudium meum et corona mea, sic state in domino, carissimi. Euchodiam rogo et Sinticem deprecor idipsum sapere in domino. Etiam rogo et te, germane compar, adiuua illos, qui mecum laborauerunt in euangelio cum Clemente et ceteris coadiutoribus meis, quorum nomina sunt in libro vite.

¹⁵¹ possit] possis *missale*

¹⁵² desideratissimi] desiderantissimi *missale*

Graduale Libera nos, domine, ex affligentibus nos, et eos, qui nos oderunt, confundisti.

✠ In deo laudabimur tota die et in nomine tuo confitebimur in secula.

Alleluia.

✠ Lauda, Hierusalem, dominum, lauda deum tuum, Syon.

Alleluia.

✠ Qui sanat contritos **g.xix.**

Secundum Matheum.

In illo tempore: Abeuntes pharisei consilium inierunt, vt Iesum caperent in sermone. Et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes: “Magister, scimus, quia verax es et viam dei in veritate doces et non est tibi cura de aliquo. Non enim respicis personam hominum. Dic ergo nobis: quid tibi videtur? Licet census dari Cezari an non?” Cognita autem Iesus nequitia eorum ait: “Quid me temptatis, ypocrite? Ostendite mihi nummismata census.” At illi obtulerunt ei denarium. Et ait illis Iesus: “Cuius est imago hec et superscriptio?” Dicunt ei: “Cesaris.” Tunc ait illis Iesus: “Reddite ergo que sunt Cesaris Cesari et que sunt dei deo.”

Offertorium De profundis clamaui ad te, domine; domine, exaudi vocem meam.

Secreta Da, misericors deus, vt hec nos salutaris oblatio et a proprijs reatibus indesinentes expediat et ab omnibus tueatur aduersis. Per dominum.

Communio Amen dico vobis: quidquid orantes petitis, credite, quia accipietis, et fiet vobis.

Complenda Sumpsimus, domine, sacri dona misterij¹⁵³ humiliter deprecantes, vt que in tui commemoratione nos facere precepisti, in nostre proficiant infirmitatis auxilium. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Thimotheum.

Carissime: Noli erubescere testimonium domini nostri Iesu Christi neque me vinctum eius sed collabora euangelio secundum virtutem dei, qui nos {347 | **g.xxij.**} liberauit et vocauit vocatione sua sancta, non secundum opera nostra sed secundum propositum suum et gratiam, que data est nobis in Christo Iesu ante tempora secularia. Manifestata est autem nunc per illuminationem saluatoris nostri Iesu Christi, qui destruxit quidem mortem, illuminauit autem vitam et incorruptionem per euangelium, in quo positus sum ego predicator et apostolus et magister gentium. Ob quam causam etiam hec patior sed non confundor. Scio enim, cui credidi, et certus

¹⁵³ misterij] misterijs *missale*

sum, quia potens est depositum meum seruare in illum diem. Formam habe sanorum verborum, que a me audisti in fide et dilectione. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum venisset Iesus et discipuli eius Capharnaum, accesserunt qui didragmam acceperunt ad Petrum et dixerunt ei: “Magister vester non soluit didragmam?” Ait: “Etiam.” Et cum intrasset domum, preuenit eum Iesus dicens: “Quid tibi videtur, Symon? Reges terre a quibus accipiunt tributum vel censum: a filijs suis an ab alienis?” Et ille dixit: “Ab alienis.” Dicit illi Iesus: “Ergo liberi sunt filij. Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare et mitte hamum et eum piscem, qui prius ascenderit, tolle. Et aperto ore eius inuenies staterem: illum sumens da eis pro me et pro te.”

FERIA SEXTA

Ad Ephesios.

Fratres: Probate quid sit beneplacitum deo et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, magis autem et redarguite. Que enim in occulto fiunt ab ipsis, turpe est dicere. Omnia enim, que aguntur, a lumine manifestantur. Omne enim, quod manifestatur, lumen est. Propter quod dicit: Surge, qui dormis, et exurge a mortuis et illuminabit te Christus.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Conuenerunt ad Iesum pharisei et quidam de scribis venientes ab Hierosolimis et cum vidissent quosdam de discipulis suis communibus manibus, id est, non lotis, manducare panes, vituperauerunt. Pharisei enim et omnes {348} Iudei, nisi crebro lauent manus, non manducant tenentes traditiones seniorum, et a foro nisi baptizentur, non comedunt et alia multa sunt, que tradita sunt illis seruare: baptismata calicum et vrceorum et eramentorum et lectorum.¹⁵⁴ Et interrogauerunt eum scribe et pharisei: “Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum sed communibus manibus manducant panem?” At ille respondens dixit eis: “Bene prophetauit Esayas de vobis ypocritis, sicut scriptum est: Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longe est a me. In uanum autem me colunt docentes doctrinas et precepta hominum, relinquentes enim mandata dei, tenentes traditionem hominum.”

¹⁵⁴ lectorum] electorum *missale*

DOMINICA UICESIMA QUARTA

Sperent in te, domine, qui nouerunt nomen tuum, quoniam non derelinquis querentes te; psallite domino, qui habitat in Syon.

Psalmus Confitebor tibi, domine, in toto corde meo, narrabo omnia mirabilia tua.

Collecta Excita, domine, quesumus, tuorum fidelium voluntates, vt diuini operis fructum propensius exequentes pietatis tue remedia maiora percipiant. Per dominum.

Paulus ad Corinthios.

Fratres: Non cessamus pro vobis orantes et postulantes, vt impleamini agnitione voluntatis eius in omni sapientia et intellectu spiritali, vt ambuletis digne deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes et crescentes in scientia dei, in omni virtute confortati secundum potentiam claritatis eius, in omni patientia et longanimitate cum gaudio. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Iustus es, domine, et rectum iudicium tuum, fac cum seruo tuo secundum magnam misericordiam tuam.

☩ Gressus meos dirige, domine, secundum eloquium tuum, vt non dominetur mihi omnis iniusticia.

Alleluia.

☩ Qui sanat **g.xix.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Loquente Iesu ad turbas ecce princeps vnus accessit et adorauit eum dicens: “Domine, filia mea modo defuncta est, sed veni, impone manum super eam et viuet.” {349 | **g.xxiiij.**} Et surgens Iesus sequebatur eum et discipuli eius. Et ecce mulier, que sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti eius. Dicebat enim intra se: “Si tetigero tantum vestimentum eius, salua ero.” At Iesus conuersus videns eam dixit: “Confide, filia, fides tua te saluam fecit.” Et salua facta est mulier ex illa hora. Et cum venisset Iesus in domum principis et vidisset ibi tibicines et turbam tumultuantem, dicebat: “Recedite.¹⁵⁵ Non est mortua puella sed dormit.” Et deridebant eum, et cum eiecta esset turba, intrauit et tenuit manum eius et surrexit puella. Et exijt fama hec in vniuersam terram.

Offertorium Domine deus meus, in te speraui, saluum me fac ex omnibus persequentibus me et eripe me.

Secreta Propicius esto, domine, supplicationibus nostris et populi tui oblationibus precibusque susceptis et omnium nostrorum ad te corda conuerte, vt a terrenis cupiditatibus liberi ad celestia desideria transcurramus. Per dominum.

Communio Custodi me, domine, vt pupillam oculi, sub vmbra alarum tuarum protege me.

¹⁵⁵ recedite] accedite *missale*

Complenda Concede nobis, quesumus, domine, vt per hec sacramenta, que sumpsimus, quicquid in nostra mente viciosum est medicationis dono curetur. Per dominum.

FERIA QUARTA

Ad Romanos.

Fratres: Nolo vos ignorare misterium hoc, vt non sitis vobismetipsis sapientes, quia cecitas ex parte contingit in Israel, donec plenitudo gentium intraret, et sic omnis Israel saluus fieret, sicut scriptum est: Ueniet ex Sion, qui eripiat et auertat impietates ab Iacob. Et hoc illis a me testamentum, cum abstulero peccata eorum. Secundum euangelium quidem inimici propter nos, secundum electionem autem carissimi propter patres. Sine penitentia enim sunt dona et vocatio dei. Sicut enim et vos non credidistis deo, nunc autem misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem, ita et isti nunc crediderunt in nostram misericordiam, vt et ipsi misericordiam consequantur. Conclisit enim deus omnia in incredulitate, vt omnium misereatur. O altitudo {350} diuitiarum sapientie et scientie dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia eius et inuestigabiles vie eius! Quis enim cognouit sensum domini? Aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis prior dedit illi et retribuetur ei? Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia; ipsi honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Interrogauit Iesum vnus de scribis, quod esset primum omnium mandatum. Iesus autem respondit ei, quia “Primum omnium mandatum est: Audi, Israel, dominus deus tuus deus vnus est. Et diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua. Hoc est primum mandatum. Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum tanquam teipsum. Maius horum aliud mandatum non est.” Et ait illi scriba: “Bene, magister, in veritate dixisti, quia vnus est deus et non est alius preter eum et vt diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine et diligere proximum tanquam seipsum maius est omnibus holocaustomatibus et sacrificijs.” Iesus autem videns, quod sapienter respondisset, dixit illi: “Non es longe a regno dei.”

FERIA SEXTA

Ad Romanos.

Fratres: Infirmum in fide assumite, non in disceptationibus cogitationum. Alius enim credit se manducare omnia, qui enim infirmus est, olera manducet. Is, qui manducat, non manducantem non spernat, et qui non manducat, manducantem non iudicet. Deus enim illum assumpsit. Tu quis es, qui iudicas alienum seruum? Suo domino stat aut cadit. Stabit autem. Potens est enim deus statuere illum. Nam alius iudicat diem inter diem, vnusquisque in suo sensu abundat. Qui sapit diem, domino sapit, et qui manducat, domino manducat. Gratias enim agit deo. Et qui non manducat, domino non manducat et gratias agit deo. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Sicut in diebus Noe, ita erit et aduentus filij hominis. Sic enim erant in diebus ante diluuium comedentes et bibentes, nubentes et nuptum tradentes vsque ad eum diem, quo introiuit in archam Noe, et non cognouerunt, donec venit diluuium et tulit omnes; ita erit et aduentus filij hominis. Tunc duo erunt in agro: vnus assumetur et alter relinquetur. Due molentes in mola: vna assumetur et vna relinquetur. Uigilate ergo, quia nescitis, qua hora dominus vester venturus sit.”

DOMINICA ANTEQUAM ADUENTUS DOMINI INCIPIATUR

Officium Dicit dominus: Ego cogito **g.xxi.**

Collecta Excita, domine, potentiam tuam et veni et quod ecclesie tue promisisti vsque in finem seculi clementer operare. Qui cum patre et spiritu sancto viuis et regnas deus.

Lectio Hieremie prophete.

Ecce¹⁵⁶ dies veniunt, dicit dominus, et suscitabo Daud, germen iustum, et regnabit rex et sapiens erit et faciet iudicium et iusticiam in terra. In diebus illis saluabitur Iuda et Israel habitabit confidenter. Et hoc est nomen, quod vocabunt eum: dominus iustus noster. Propter hoc ecce dies veniunt, dicit dominus, et non dicetur vltra: viuit dominus, qui eduxit filios Israel de terra Egipti, sed viuit dominus, qui eduxit et adduxit semen domus Israel de terra aquilonis et de cunctis terris, ad quas eieceram eos illuc, et habitabunt in terra sua, dicit dominus omnipotens.

Graduale Liberasti nos **g.xxi.**

Alleluia.

V Qui posuit fines tuos <p>acem et adipe frumenti satiat te.

¹⁵⁶ ecce] hce *missale*

Euangelium Cum subleuasset oculos Iesus **et cetera quere in dominica quarta quadragesime circa principium euangelij c.xi.**

Offertorium De profundis **g.xxi.**

Secreta Sacrificium tibi, domine, celebrandum placatus intende, quod et nos a vitijs nostre conditionis emundet et tuo nomini reddat acceptos. Per dominum.

Communio Amen dico vobis **g.xxi.**

Complenda Anime nostre, quesumus, omnipotens deus, sancti spiritus tui inflammantur desiderio, vt diuino munere satiati ante conspectum venientis Christi, filij tui, velud clara lumina fulgeamus. Qui tecum viuit et regnat in vnitate. {352}

FERIA QUARTA

Ad Tessalonicenses.

Fratres: Gratias agere debemus deo semper pro vobis, ita vt dignum est, quoniam supercrescit fides vestra et abundat caritas vnus cuiusque omnium nostrum in inuicem, ita vt nos ipsi in vobis gloriemur in ecclesijs dei pro patientia vestra et fide in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus, quas sustinetis in exemplum iusti iudicij dei, vt digni habeamini in regno dei, pro quo et patimini. Si tamen iustum est apud deum retribuere tribulationem hijs, qui vos tribulant, et vos, qui tribulamini,¹⁵⁷ requiem nobiscum¹⁵⁸ in reuelationem domini nostri Iesu Christi de celo cum angelis virtutis eius in flamma ignis dantis vindictam de his, qui non nouerunt deum, qui non obediunt euangelio domini nostri Iesu Christi, qui penas dabunt in interitum eternas a facie domini et gloria virtutis eius, cum venerit glorificari in sanctis suis et ammirabilis fieri in omnibus, qui crediderunt Iesum Christum, dominum nostrum.

Euangelium Cum venisset Iesus in domum **g.xix.**

FERIA SEXTA

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Hebreos.

Fratres: Habentes fiduciam in introitu sanctorum in sanguine Christi, quam¹⁵⁹ inchoauit nobis viam nouam et viuentem per velamen, id est carnem suam, et sacerdotem magnum super

¹⁵⁷ tribulamini] tribulationum *missale*

¹⁵⁸ nobiscum] vobiscum *missale*

¹⁵⁹ quam] quem *missale*

domum dei, attendamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersi corda et conscientia mala et abluti corpus aqua munda, teneamus spei nostri confessionem indeclinabilem. Fidelis enim deus est, qui te promisit, et consideremus inuicem in prouocatione caritatis et bonorum operum non deserentes collectionem vestram, sicut est consuetudinis quibusdam, sed consolantes, et tantomagis quanto videritis appropinquantem diem domini nostri Iesu Christi.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uidete et vigilate,” **vide in comuni sanctorum**
A.xviij.

Sequuntur preparamenta in missa. {353 | h.i.}

Sacerdos missam celebraturus subscriptum legat hymnum: **Ueni, creator spiritus vsque ad finem.**
Deinde legantur psalmi sequentes: Quam dilecta. Gloria patri. Aue Maria. Deus, propicius esto mihi peccatori. Et parce peccatis meis propter nomen sanctum tuum, domine Iesu Christe, quia pius es.

Psalmus Benedixisti.

Gloria patri. Aue Maria. Deus, propicius.

Psalmus Inclina, domine.

Credidi.

De profundis.

Finitis psalmis dicatur Antiphona Ueni, sancte spiritus.

Deinde Kyrieleison. Christeleison. Kyrieleison. Pater noster. Et ne nos.

Conuertere, domine, vsquequo? Et deprecabilis esto super seruos tuos.

Fiat misericordia tua, domine, super nos, Quemadmodum sperauimus in te.

Sacerdotes tui induantur iustitiam Et sancti tui exultent.

Protector noster, aspice, deus, Et respice in faciem Christi tui.

Domine deus virtutum. Et ostende faciem.

Domine, exaudi. Et clamor.

Dominus vobiscum. Et cum spiritu.

Oremus Fac me, queso, omnipotens deus, ita iusticia indui, vt in sanctorum tuorum merear exultatione letari, quatenus emundatus a cunctis vitiorum sordibus consortium adipiscar tibi

placentium sacerdotum meque tua misericordia a vitijs omnibus exuat, quem conscientia proprij reatus accusat. Per Christum, dominum nostrum.

Psalmus

Iudica me, deus, et discerne causam meam de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

Quia tu es deus, fortitudo mea, quare me repulisti et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

Et introibo ad altare dei, ad deum, qui letificat iuventutem meam.

Confitebor tibi in cythara, deus, deus meus, quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me?

Spera in deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et deus meus.

Gloria patri. Kyrieleison. Christeleison. Kyrieleison. Pater noster. Et ne nos.

Introibo ad altare dei, ad deum, qui letificat iuventutem meam.

Confitemini domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

Confiteor deo omnipotenti et beate **et cetera**.

Respondetur Misereatur vestri omnipotens deus et dimissis **et cetera**. {354} Dominus custodiat nos ab omni malo. Custodiat animam tuam dominus.

Oratio Indulgentiam et remissionem omnium peccatorum nostrorum, spacium vere penitentie, emendationem vite, gratiam et consolationem sancti spiritus tribuat nobis omnipotens pater, pius et misericors dominus. Amen. Deus, tu conuersus viuificabis nos. Et plebs tua letabitur in te. Ostende nobis. Et salutare. Ab occultis. Et ab. Domine deus virtutum. Domine, exaudi. Dominus vobiscum.

Hic inclinet se dicens Aufer a nobis, domine, cunctas iniquitates nostras, vt ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire.

Actiones nostras, quesumus, domine, et aspirando preueni et adiuuando prosequere, vt cuncta nostra opera et oratio et a te semper incipiat et per te incepta finiatur. Per Christum, dominum nostrum.

Amen.

Et osculato altari dicat Adiutorium nostrum. Qui fecit. Sit nomen. Ex hoc. Benedicite domino.¹⁶⁰ In nomine patris et filij et spiritussancti. Amen.

Hic inchoatur officium misse.

Deinde Kyrieleison.

Gloria in excelsis deo. Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te.

Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine deus, rex

¹⁶⁰ dominum] dominus *missale*

celestis, deus pater omnipotens. Domine fili vnigenite Iesu Christe. Domine deus, agnus dei, filius patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus dominus. Tu solus altissimus, Iesu Christe. Cum sancto spiritu in gloria dei patris. Amen.

In summis festiuitatibus Gloria in excelsis deo.

In maioribus duplicibus Gloria in excelsis deo.

In duplicibus festis Gloria in excelsis deo.

In simplicibus festis Gloria in excelsis deo.

Kyrieleyson de beata virgine h.xvi. {355 | h.ij.}

In festis trium lectionum cum sequentia Gloria in excelsis deo.

In simplicibus sine sequentia Gloria in excelsis deo.

In dominicis post penthecosten et epiphaniam Gloria in excelsis deo.

In die sancto pasche, feria quarta et dominicis inter pascha et penthecosten, die penthecostes et feria quarta eiusdem Gloria in excelsis deo.

In duplicibus de beata virgine Gloria in excelsis deo.

In simplicibus de beata virgine Gloria in excelsis deo.

In summis de beata virgine Gloria in excelsis deo.

Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te.

Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine deus, rex celestis, deus pater omnipotens. Domine fili vnigenite Iesu Christe. Spiritus et alme orphanorum paraclite.

Domine deus, agnus dei, filius patris. Primogenitus Marie virginis matris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Ad Marie gloriam. Qui sedes ad dexteram patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Mariam sanctificans. Tu solus dominus. Mariam gubernans. Tu solus altissimus. Mariam coronans, Iesu Christe. Cum sancto spiritu in gloria dei patris. Amen.

Ferialibus diebus de domina Gloria in excelsis deo.

Et in terra pax hominibus bone voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te.

Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine deus, rex celestis, deus pater omnipotens. Domine fili Marie vnigenite Iesu Christe. Domine deus, agnus dei, filius patris.

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Per precem pijssimam tue matris, {356} Marie virginis.

Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Ut nos tibi placeamus iugiter et

sacrosancte tue matri, Marie virgini. Qui sedes ad dexteram patris, miserere nobis. Per Marie

suffragia, que est mater sue prolis et filia. Quoniam tu solus sanctus. Maria sola mater innupta. Tu

solus dominus. Maria sola domina. Tu solus altissimus. Pater Marie et filius, Iesu Christe. Cum sancto spiritu in gloria dei patris. Amen.

Benedictio dyaconi ante euangelium Dominus sit in corde tuo et in labijs tuis, vt competenter pronuncies euangelium pacis omnibus nobis. In nomine patris ✠ et filij et spiritussancti. Amen.

Dyaconus lecturus euangelium dicat Da mihi, domine, sermonem rectum et benesonantem in os meum, vt placeant tibi verba mea et omnibus audientibus et credentibus verbum dei propter nomen sanctum tuum in vitam eternam. Amen.

Finito euangelio dicatur hec oratio Per istos sermones sancti euangelij pacis indulgeat nobis dominus vniuersa nostra delicta et sit pax omnibus audientibus et credentibus verbum dei. Amen.

Osculans euangelium dicat Pax Christi, quam nobis per euangelium suum tradidit, conseruet et confirmet corda vestra in vitam eternam. Amen.

In summis Credo in vnum deum.

In ferijs Credo in vnum deum,

Patrem omnipotentem, factorem celi et terre. Uisibilium omnium et inuisibilium. Et in vnum dominum, Iesum Christum, filium dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia secula. Deum de deo, lumen de lumine, deum verum de deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de celis. Et incarnatus est de spiritu sancto ex Maria virgine et homo factus est Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pylato, passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in celum, sedet ad dexteram patris. Et iterum venturus est {357 | h.iiij.} cum gloria iudicare viuos et mortuos. Cuius regni non erit finis. Et in spiritum sanctum, dominum et viuificantem. Qui ex patre filioque procedit. Qui cum patre et filio simul adoratur et conglorificatur. Qui locutus est per prophetas. Et vnam sanctam catholicam et apostolicam ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen.

Dyacono offerente calicem cum patena et oblata supraposita dicat sacerdos

Sancti ✠fica, quesumus, domine, hanc oblationem, vt nobis vnigeniti tui corpus et sanguis efficiatur. In nomine patris et filij et spiritussancti. Amen.

Sacerdos accepta oblatione procedat ad medium altaris et dicturus orationem teneat calicem in manibus cum patena et oblata desuper locata Suscipe, sancta trinitas, hanc oblationem, quam tibi offerimus, in memoriam passionis, resurrectionis et ascensionis domini nostri Iesu Christi. Et in honorem sanctissime et perpetue virginis Marie. Et beatorum apostolorum Petri et Pauli atque Andree et omnium sanctorum tuorum. Ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem. Et illi pro nobis intercedere dignentur in celis, quorum memoriam agimus in terris. Per eundem Christum dominum nostrum. Amen.

Postea deponat calicem super altare in modum crucis et hostiam ante pedes calicis et patenam aliquantulum super corporali ad dexteram et cooperiat calicem cum corporali dicens Acceptum sit omnipotenti deo sacrificium nostrum. In nomine patris et filij et spiritussancti. Amen.

Deinde benedicat vtrumque simul dicens Veni, sanctificator, omnipotens eterne deus, ac benedic hoc sacrificium ad laudem et gloriam tuo nomini preparatum. In nomine patris et filij et spiritussancti. Amen.

Deinde benedicat incensum dicens In nomine patris et filij et spiritussancti benedicatur hoc incensum et acceptabile fiat domino in odorem suauitatis. Amen.

Deinde incenset sacrificium dicens Incensum istud a te benedictum ascendat ad te, domine, et {358} descendat super nos misericordia tua.

Domine, clamaui ad te, exaudi me. Intende voci mee, dum clamauero ad te.

Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.

Deinde lauet manus et dicat

Lauabo inter innocentes manus meas et circumdabo altare tuum, domine. Ut audiam vocem laudis tue et enarrem vniuersa mirabilia tua. Domine, dilexi decorem domus tue et locum habitationis glorie tue. Ne perdas cum impijs, deus, animam meam et cum viris sanguinum vitam meam. In quorum manibus iniquitates sunt, dextera eorum repleta est muneribus. Ego autem in innocentia mea ingressus sum: redime me et miserere mei. Pes enim meus stetit in directo, in ecclesijs benedicam te domine. Gloria patri.

Postea procedens ante medium altaris dicat orationem sequentem profunde inclinatus

In spiritu humilitatis et in animo contrito suscipiamur a te et sic fiat sacrificium nostrum, vt a te suscipiatur hodie et placeat tibi, domine deus, omnipotens pater. In nomine patris et filij et spiritussancti. Amen.

Deinde vertens se ad populum dicat Orate pro me, fratres et sorores, vt meum pariter et vestrum in conspectu domini acceptum sit sacrificium.

Deinde dicat secretas et in fine vltime secrete dicat Per dominum vsque ad Per omnia secula seculorum.

In natiuitate domini ad omnes missas et deinceps quotidie vsque ad vigiliam epiphantie inclusiue festo sancti Ioannis euangeliste duntaxat excepto cum octaua eiusdem festi. Item in singulis diebus dominicis ab octaua epiphantie vsque ad festum purificationis beate Marie virginis inclusiue. Et similiter in missis ipsius beate virginis, quotiens de ea missa medio tempore celebrata fuerit, dicatur prefatio subscripta. Etiam de corpore Christi. Communicantes vero ipso die natiuitatis dominice dicatur ad omnes missas {359 | h.iiij.}

UEre dignum; Eterne deus; Quia per incarnati verbi misterium noua mentis nostre oculis lux tue claritatis infulsit; Ut dum visibiliter deum cognoscimus, per hunc in inuisibilium amorem rapiamur; Et ideo.

Communicantes et diem **vel** noctem sacratissimam celebrantes, qua beate Marie intemerata virginitas huic mundo edidit saluatorem; Sed et memoriam venerantes; In primis eiusdem gloriose semper virginis Marie genitricis, eiusdem dei et domini nostri Iesu Christi; Sed et beatorum et cetera.

In die epiphantie et quotidie per octauam eiusdem festi inclusiue dicatur infrascripta prefatio. Communicantes vero non nisi solo die dicatur.

UEre dignum; Eterne deus; Quia cum vnigenitus tuus in substantia nostre mortalitatis apparuit, in noua nos immortalitatis sue luce reparauit; Et ideo cum angelis et archangelis.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo vnigenitus in tua tecum gloria
coeternus in veritate carnis nostre visibiliter corporalis apparuit; Sed et memoriam venerantes;
In primis gloriose semper virginis Marie genitricis eiusdem dei et domini nostri Iesu Christi; Sed et.

*Feria quarta in capite ieiunij et deinceps quotidie, tam diebus dominicis quam ferialibus, vsque ad
dominica palmarum exclusiue dicatur prefatio subscripta in missis de tempore*

UEre dignum; Eterne deus; Qui corporali ieiunio vitia comprimis, mentem eleuas, virtutem
largiris et {360} premia. Per Christum, dominum nostrum.

Ferialibus diebus tempore quadragesime

UEre dignum; Eterne deus; Qui corporali ieiunio vitia comprimis, mentem eleuas, virtutem
largiris et premia. Per Christum, dominum nostrum.

*In dominica palmarum et quotidie deinceps vsque ad bonam quintam feriam inclusiue. Item in
vtroque festo sancte crucis et in missis de beata cruce per anni circulum dicatur prefatio infrascripta*

UEre dignum; Eterne deus; Qui salutem humani generis in ligno crucis constituisti, vt vnde
mors oriebatur, inde vita resurgeret; Et qui in ligno vincebat, in ligno quoque vinceretur.
Per Christum, dominum nostrum.

In cena domini dicatur sequens Communicantes. Hanc igitur et Qui pridie.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo dominus noster Iesus Christus pro
nobis est traditus; Sed et memoriam venerantes; In primis gloriose semper virginis Marie,
genitricis eiusdem dei et domini nostri Iesu Christi; Sed et beatorum.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostre sed et cuncte familie tue, quam tibi offerimus ob diem,
in qua dominus noster Iesus Christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui misteria
celebranda. Quesumus, domine.

Qui, pridie quam pro nostra omniumque salute pateretur, hoc est, hodie accepit panem et cetera.

*In vigilia pasche et deinceps quotidie per totam ebdomadam inclusiue dicatur sequens prefatio cum
suo Communicantes et Hanc igitur.*

UEre dignum, Equum et salutare; Te quidem, domine, omni tempore sed in hac {361 | h.v.}
potissimum nocte, gloriosius predicare, cum pascha nostrum immolatus est Christus.

Ipse enim verus est agnus, qui abstulit peccata mundi. Qui mortem nostram moriendo destruxit et vitam resurgendo reparauit. Et ideo cum.

Communicantes et noctem *vel* diem sacratissimam *vel* -mum resurrectionis domini nostri Iesu Christi secundum carnem celebrantes. Sed et memoriam venerantes. In primis gloriose semper virginis Marie, genitricis eiusdem domini nostri Iesu Christi. Sed et beatorum.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostre sed et cuncte familie tue, quam tibi offerimus pro hijs quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritusancto tribuens eis remissionem omnium peccatorum. Quesumus, domine.

Prefatio prescripta, videlicet Te quidem, dicatur etiam in octauis pasche et deinceps quotidie, tam diebus dominicis quam ferialibus, vsque ad vigiliam ascensionis inclusiue ordine infrascripto seruato Te quidem, domine, omni tempore sed in hoc potissimum <die>, gloriosius predicare, cum pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est agnus.

Festis tamen apostolorum et sancte crucis exceptis, in quibus prefationes proprie habeantur, etiam in missis beate virginis propria prefatio dicatur necnon de spiritusancto. Similiter in die ascensionis domini et deinceps quotidie vsque ad vigiliam penthecostes exclusiue dicat<ur> prefatio infrascripta. Communicantes solo die ascensionis dicatur.

UEre dignum; Eterne deus. Per Christum, dominum nostrum; Qui post resurrectionem suam omnibus discipulis suis manifestus apparuit et ipsis cernentibus est eleuatus in celum; {362} Ut nos diuinitatis sue tribueret esse participes; Et ideo cum.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, quo dominus noster, vnigenitus filius tuus, vnitam sibi fragilitatis nostre substantiam in glorie sue dexteram collocauit; Sed et memoriam venerantes.

In vigilia penthecostes et deinceps vsque ad sabbatum trinitatis inclusiue dicatur prefatio infrascripta cum suo Communicantes *et* Hanc igitur. *Item in missis specialibus de sancto spiritu.*

UEre dignum; Eterne deus; Per Christum, dominum nostrum; Qui ascendens super omnes celos sedensque ad dexteram tuam promissum spiritum sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit; Quapropter profusis gaudijs totus in orbe terrarum mundus exultat. Sed et superne virtutes atque angelice potestates ymnum glorie tue concinnunt sine fine dicentes.

Communicantes et diem sacratissimum penthecostes celebrantes, quo spiritussanctus apostolis in linguis igneis apparuit. Sed et.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostre sed et cuncte familie tue, quam tibi offerimus pro hijs quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et spiritusancto tribuens eis remissionem omnium peccatorum. Quesumus, domine.

In festo trinitatis et in missis spiritalibus de ipsa sancta trinitate. Item in singulis dominicis diebus a prefato festo vsque ad aduentum domini exclusiue, tam de tempore quam de sanctis, dicatur prefatio infrascripta nisi in festis, in quibus specialis prefatio est habenda.

UEre dignum; Eterne deus; Qui {363 | h.vi.} cum vnigenito filio tuo et spiritusancto vnus es deus, vnus es dominus; Non in vnus singularitate persone sed in vnus trinitate substantie; Quod enim de tua gloria reuelante te credimus, hoc de filio tuo, hoc de spiritusancto sine differentia discretionis sentimus; Ut in confessione vere sempiterneque deitatis et in personis proprietatis et in essentia vnitas et in maiestate adoretur equalitas; Quam laudant angeli atque archangeli, cherubin quoque ac seraphin, qui non cessant clamare vna voce dicentes.

De domina.

UEre dignum; Eterne deus; Et te in annunciatione; In assumptione; In natiuitate; In conceptione; In visitatione; In presentatione; In veneratione beate Marie semper virginis exultantibus animis laudare, benedicere et predicare; Que et vnigenitum tuum sancti spiritus obumbratione concepit et virginitatis gloria permanente huic mundo lumen eternum effudit, Iesum Christum, {364} dominum nostrum; Per quem.

De apostolis et euangelistis.

UEre dignum; Equum et salutare; Te, domine, suppliciter exorare, vt gregem tuum, pastor eterne, non deseras sed per beatos apostolos tuos vel euangelistas tuos continua protectione custodias; Ut ijsdem rectoribus gubernetur, quos operis tui vicarios eidem contulisti preesse pastores; Et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus; Cumque omni militia celestis exercitus hymnum glorie tue canimus sine fine dicentes.

Prefatio quotidiana.

Per omnia secula seculorum; Amen; Dominus vobiscum; Et cum spiritu tuo; Sursum corda; Habemus ad dominum; Gratias agamus domino deo nostro; Dignum et iustum est.

UEre dignum et iustum est, equum et salutare; Nos tibi semper et vbique gratias agere, domine sancte, pater omnipotens, eterne deus; Per Christum, dominum nostrum; Per quem maiestatem tuam laudant angeli, adorant dominationes, tremunt potestates; Celi {365 | h.vij.} celorumque virtutes ac beata seraphin socia exultatione concelebrant; Cum quibus et nostras voces vt admitti iubeas, deprecamur supplici confessione dicentes.

Ferialis prefatio.

Per omnia secula seculorum; Amen; Dominus vobiscum; Et cum spiritu tuo; Sursum corda; Habemus ad dominum; Gratias agamus domino deo nostro; Dignum et iustum est.

UEre dignum et iustum est, equum et salutare; Nos tibi semper et vbique gratis agere, domine sancte, pater omnipotens, eterne deus; Per Christum, dominum nostrum; Per quem maiestatem tuam laudant angeli, adorant dominationes, tremunt potestates; Celi celorumque virtutes ac beata seraphin socia exultatione concelebrant; Cum quibus et nostras voces vt admitti iubeas, deprecamur supplici confessione dicentes.

Sanctus, sanctus, sanctus dominus deus Sabaoth. Pleni sunt celi et terra gloria tua. Osanna in excelsis. Bene✠dictus, qui venit in nomine domini. Osanna in excelsis. {366} {367 | h.vij.}

Te igitur, clementissime pater, per Iesum Christum, filium tuum, dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus, **Hic osculetur altare** vti accepta habeas et benedicas hec ✠ dona, hec ✠ munera, hec ✠ sancta sacrificia illibata. In primis, que tibi offerimus pro ecclesia tua sancta catholica, quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum, vna cum famulo tuo, papa nostro N et antistite nostro N et rege nostro N et omnibus orthodoxis atque catholice et apostolice fidei cultoribus.

Petitio secunda pro fratribus spiritualibus.

Memento, domine, famulorum famularumque tuarum **Hic faciat memoriam** {368} **recommendorum, sed non longam, quia periculosa forte erit** et omnium circumstantium atque fidelium christianorum, quorum tibi fides cognita est et nota deuotio, pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis sue tibi que reddunt vota sua, eterno deo viuo et vero.

Petitio tertia pro sacerdotibus et ministris. Hic interseruntur aliqua verba in precipuis festiuitatibus.

Communicantes et memoriam venerantes in primis gloriose semper virginis Marie, genitricis dei et domini nostri Iesu Christi, sed et beatorum apostolorum ac martyrum tuorum Petri, Pauli, Andree, Iacobi, Ioannis, Thome, {369 | h.ix.} Iacobi, Philippi, Bartholomei, Mathei, Simonis et Thadei, Lini, Cleti, Clementis, Siluestri, Cornelij, Cipriani, Laurentij, Crisogoni, Ioannis et Pauli, Cosme et Damiani. Et eorum, quorum hodie gloriosus celebratur triumphus, et omnium sanctorum tuorum, quorum meritis precibusque concedas, vt in omnibus protectionis tue muniamur auxilio. Per eundem Christum, dominum nostrum. Amen. **Hic interseruntur aliqua verba in precipuis festiuitatibus. Inclinet se ante altare dicens**

Hanc igitur oblationem seruitutis nostre sed et cuncte familie tue, quesumus, domine, vt placatus accipias diesque nostros in tua pace disponas atque ab eterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum, dominum nostrum. Amen. Hic erigat se sacerdos dicens {370}

Quam oblationem tu, deus, in omnibus quesumus **Signet super calicem et hostiam simul** bene✠dictam, ascri✠ptam, ra✠tam, rationabilem acceptabilemque facere digneris. **Hic faciat primo crucem super solam hostiam, deinde super solum calicem.** Ut nobis cor✠pus et san✠guis fiat dilectissimi filii tui, domini nostri Iesu Christi, **Tersis digitis oblatam accipiat dicens**

Qui, pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas Hic accipiat panem in manus et sursum erigat visum absque mora et eleuatis oculis in celum ad te, deum, patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens bene✠dixit ac fregit deditque discipulis suis dicens: “Accipite et manducate ex hoc omnes. Hoc est enim corpus meum.” **Hic hostia leuetur et reponatur, deinde calicem accipiat dicens** {371 | h.x.}

Simili modo, postquam cenatum est, accipiens et hunc preclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens bene✠dixit deditque discipulis suis dicens: “Accipite et bibite ex hoc omnes. Hic est enim calix sanguinis mei, noui et eterni testamenti misterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. **Hic calicem leuat et postmodum reponat et cooperiat dicens** Hec, quotienscumque feceritis, in mei memoriam facietis.” **Hic extendat brachia in modum crucis sursum eleuata.**

Unde et memores, domine, nos, tui serui, sed et plebs tua sancta eiusdem Christi, filii tui, domini dei nostri, tam beate passionis necnon et ab inferis resurrectionis sed et in celos gloriose ascensionis, offerimus preclare maiestati tue de tuis do{372}nis ac datis **Hic faciat tres cruces super vtrumque dicens** Hostiam ✠ puram, hostiam ✠ sanctam, hostiam ✠ immaculatam, **Hic signet corpus domini solum** Panem ✠ sanctum vite eterne **Signet calicem solum** et calicem sa✠lutis perpetue, supra que propitio ac sereno vultu respicere digneris et accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti Abel et sacrificium patriarche nostri Abrahe et quod tibi

obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Cancellatis manibus inclinans se dicat **S**upplices te rogamus, omnipotens deus, iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum in conspectu diuine maiestatis tue. **Erigens se osculetur altare dicens** Ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filij tui **Hic primo signet corpus domini, deinde sanguinem** corpus et sanguinem sumpserimus, **Hic signet seipsum** omni benedictione celesti et gratia repleamur. Per eundem Christum, dominum nostrum. Amen.

Petitio quarta pro vniuersis fidelibus defunctis, in qua due orationes dicuntur

Memento etiam, domine, famulorum famularumque tuarum, qui nos precesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno pacis.

Hic meditandum est pro familiaribus <et> amicis defunctis

Ipsis, domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerij, lucis et pacis vt indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum, dominum nostrum. Amen.

Hic exaltans vocem paululum tundet pectus parum cum summatibus illorum solummodo digitorum, quibus sacramentum altaris non tangitur dicens

Nobis quoque peccatoribus, famulis tuis, de multitudine miseracionum tuarum sperantibus partem aliquam et societatem donare digneris cum tuis sanctis apostolis et martyribus, cum Ioanne, Stephano, Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Cecilia, Anastasia et cum omnibus sanctis tuis, intra quorum nos consortium non estimator meriti sed venie, quesumus, largitor, admitte. Per Christum, dominum nostrum. **Hic non dicatur** Amen. Per quem hec omnia, domine, semper bona creas, **Hic signet ter vtrumque sanctificas, viui ficas, benedixis et prestas nobis. Deinde discooperiat calicem et sumat corpus domini inter manus et faciat quinque cruces cum corpore domini super calicem. Prima enim crux protendatur vltra calicem, secunda crux calici coequetur, videlicet de labio ad labium, tertia infra calicem, quarta fiat sicut prima, quinta inter calicem et presbiterum** Per ipsum et cum ipso et in ipso est tibi, deo patri omnipotenti, in vnitate spiritus sancti omnis honor et gloria. **Deinde deponat corpus domini et cooperiat calicem cum corporali et postea alta voce incipiat (solenniter)**

Per omnia secula seculorum. Amen.

Proremus. Preceptis salutaribus moniti et diuina institutione formati audemus dicere

Pater noster, qui es in celis, sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem. Sed libera nos a malo.

Sequitur nota ferialis. {376}

Per omnia secula seculorum. Amen.

Poremus. Preceptis salutaribus moniti et diuina institutione formati audemus dicere

Pater noster, qui es in celis, sanctificetur nomen tuum. Adueniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem. Sed libera nos a malo. Amen.

Libera nos, quesumus, domine, ab omnibus malis preteritis, presentibus et futuris et intercedente beata et gloriosa semper virgine, dei genitrice Maria, et beatis apostolis tuis, Petro et Paulo atque Andrea, cum omnibus sanctis, da propicius **Hic accipiat patenam et osculetur eam** pacem in diebus nostris, **Hic supra caput in modum crucis cum patena signet** vt ope misericor{377 | h.xiiij.} die tue adiuti **Hic tangat pectus in modum crucis cum patena** et a peccato simus semper liberi **Hic tangat oculos** et ab omni perturbatione securi. **Hic deposita patena ante pedes calicis discooperiatur calix et corpus domini vtraque manu teneatur supra medium calicis et frangatur primo in duas particulas et particula dextre manus locetur in patena. Deinde frangatur particula residua in sinistra manu iterum in duas partes et pars sinistre manus locetur in patena cum prima parte sed tertiam teneat super calicem dicens** Per eundem dominum nostrum, Iesum Christum, **Hic fiat prima fractio** filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitate **Secunda fractio** spiritussancti deus **Deinde teneat tertiam partem super calicem, donec misceatur cum sanguine, et {378} paululum calicem leuet, dum dicitur** per omnia secula seculorum **et statim deponat.**

Per omnia secula seculorum. Amen. Pax ✠ domini sit ✠ semper vobi ✠scum.

Agnus dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Agnus dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Agnus dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Quando commiscetur corpus cum sanguine, dicat

Hec sacrosancta commixtio et consecratio corporis et sanguinis domini nostri Iesu Christi fiat mihi et omnibus sumentibus salus mentis et corporis et ad vitam eternam promerendam et capescendam sit preparatio salutaris. Amen.

Oratio subscripta dicatur, antequam pax detur, que non pretermittatur, nisi quando missa fiat pro defunctis, et in die cene domini.

Domine Iesu Christe, qui dixisti apostolis {379 | h.xiiij.} tuis: “Pacem meam do vobis, pacem relinquo vobis,” ne respicias peccata mea sed fidem sancte ecclesie tue catholice eamque secundum voluntatem tuam pacificare, custodire, adunare et regere digneris, qui cum patre et spiritu sancto viuis et regnas deus per omnia secula seculorum. Amen. **Osculans librum et altare dicat** Pax Christi et sancte matris ecclesie abundet semper in cordibus nostris **Osculans sacramentum corporis et sanguinis dicat** per spiritum sanctum, qui datus est nobis. **Dans pacem clerico dicat** Pax tecum. **Respondeat clericus** Et cum spiritu tuo. **Deinde subiungat presbiter** Habete vinculum pacis et charitatis, vt apti sitis misterijs sacrosanctis per Christum, dominum nostrum. Amen.

Antequam communicet, dicat orationes sequentes

Domine sancte, pater omnipotens, eterne deus, da mihi hoc corpus et sanguinem {380} filii tui, domini nostri Iesu Christi, ita digne sumere, vt merear per hoc remissionem omnium peccatorum meorum accipere et tuo sancto spiritu repleri, quia tu es deus solus et preter te non est alius, cuius regnum et imperium sine fine permanet in secula seculorum. Amen.

Oratio Domine Iesu Christe, fili dei viui, qui ex voluntate patris cooperante spiritu sancto per mortem tuam mundum viuificasti, libera me per hoc sacrum corpus et sanguinem tuum a cunctis iniquitatibus meis et fac me tuis semper obedire mandatis et a te nunquam in perpetuum separari permittas, qui cum <d>eo patre viuis et regnas in vnitatem eius spiritus sancti deus per omnia secula seculorum. Amen. **Accipiat patenam inter manus, in qua locatum est corpus domini, dicens** Panem celestem accipiam et nomen domini inuocabo.

Deinde dicat ter

Domine, non sum dignus, vt intres sub tectum {381 | h.xv.} meum, sed tantum dic verbo et sanabitur anima mea.

Hic signet se cum patena dicens

Corpus domini nostri Iesu Christi custodiat animam meam in vitam eternam. Amen.

Hic communicet et postea leuet calicem dicens

Quid retribuam domino pro omnibus, que retribuit mihi. Calicem salutaris accipiam et nomen domini inuocabo. Laudans inuocabo dominum et ab inimicis meis saluus ero. **Hic signet se cum calice in modum crucis dicens** Sanguis domini nostri Iesu Christi custodiat animam meam in vitam eternam. Amen.

Postquam communicauerit, dicat

Corpus tuum, domine, quod sumpsi, et sanguis, quem potavi, adhereat semper in visceribus meis et presta, vt in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt sacramenta. Qui viuis et regnas cum deo patre in vnitatem spiritus sancti per omnia secula seculorum. Amen. {382}

Deinde lauet digitos et sumpta lotionem veniat ad medium altaris et ibi inclinatus dicat

Quod ore sumpsimus, domine, pura mente capiamus et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum. Amen. **Deinde lauet manus dicens psalmum** Nunc dimittis **vsque ad finem. Hic legatur communio.**

Dictoque Ite missa est **inclinat se sacerdos dicens**

Placeat tibi, sancta trinitas, obsequium seruitutis mee et presta, vt hoc sacrificium, quod oculis tue maiestatis ego indignus obtuli, tibi sit acceptabile mihi que et omnibus, pro quibus illud obtuli, sit te miserante propiciabile hic et in vitam eternam. In qua viuis et regnas deus per omnia secula seculorum. Amen.

Deinde fiat benedictio super populum dicens Benedicat vos diuina maiestas, pa^{ter} et fi^{lius} et spiritus^ssanctus. Amen. Dominus vobiscum. Et cum spiritu.

Initium sancti euangelij secundum Ioannem {383 | h.xvi.}

In principio erat **A.xiij.**

Deo gratias. Per euangelica dicta deleantur nostra delicta. Amen.

Oratio Deus, qui humane substantie dignitatem mirabiliter condidisti et mirabilius reformasti, da nobis, quesumus, eius diuinitatis esse consortes, qui humanitatis nostre dignatus est fieri particeps, Iesus Christus dominus noster. Amen.

Alia Protector noster, in te sperantium, deus, sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, vt te rectore, te duce sic transeamus per bona temporalia, vt non amittamus eterna.

Alia Ecclesiam tuam, quesumus, domine, benignus illustra, vt beati Ioannis, apostoli tui et euangeliste, illuminata doctrinis ad dona perueniat sempiterna. Per dominum.

Finita missa cum se sacerdos sacris vestibus exiit, dicat hos psalmos sequentes cum antiphona Trium puerorum.

Psalmus Benedicite, sacerdotes domini, domino **vsque ad finem.**

Laudate dominum in sanctis **et cetera.**

Nunc dimittis **et cetera.** Gloria patri. Aue Maria.

Antiphona Trium puerorum cantemus hymnum, quem cantabant in camino ignis benedicentes dominum.

Kyrieleison.

Christeleison.

Kyrieleison. Pater noster. Et ne nos inducas.

Confiteantur tibi, domine, omnia opera tua et sancti tui benedicant tibi.

Exultabunt sancti in gloria, letabuntur in cubilibus suis.

Exultent iusti in conspectu dei et delectentur in leticia.

Non nobis, domine, non nobis, sed nomini tuo benedicto da gloriam.

Domine deus virtutum.

Domine, exaudi.

Dominus vobiscum.

Collecta Oremus.

Deus, qui tribus pueris flammam ignium mitigasti, concede propicius, ut per interuentum eorum et merita omnium sanctorum nos, famulos tuos, non exurat flamma vitiorum.

Alia

Actiones nostras, quesumus, domine, aspirando preueni et adiuuando proseguere, ut cuncta nostra operatio et oratio a te semper incipiat et per te incepta finiatur. Et pacem tuam nostris concede temporibus. Et anime famulorum famularumque tuarum requiescant in perpetua pace. Per dominum. Dominus vobiscum. Benedicamus domino. Deo gratias.

In summis festiuitatibus {384} **Ite**, missa est.

In maioribus duplicibus **Ite**, missa est.

In duplicibus festis **Ite**, missa est.

In festis trium lectionum cum sequentia **Ite**, missa est.

In simplicibus sine sequentia **Ite**, missa est.

In dominicis post penthecosten et epiphaniam **Ite**, missa est.

In dominicis aduentus et septuagesime vsque pascha **Benedicamus** domino.

In ferijs **Benedicamus** domino.

In sabbato sancto pasche. **Benedicamus** domino, alleluia, alleluia, alleluia.

In die sancto pasche, feria quarta et dominicis inter pascha et penthecostes. Etiam in die penthecostes et feria quarta eiusdem **Ite**, missa est.

In summis de beata virgine **Kyrieleyson**. **Ite**, missa est.

In duplicibus de beata virgine **Kyrieleyson**. **Ite**, missa est.

In simplicibus de beata virgine **Kyrieleyson**. **Ite**, missa est.

Sequitur de sanctis per totius anni circulum.

ET PRIMO DE UIGILIA BEATI ANDREE APOSTOLI AD MISSAM

Officium {385 | h.xvij.}

Dominus secus mare Galilee vidit duos fratres, Petrum et Andream, et vocauit eos:
“Uenite post me: faciam vos fieri piscatores¹⁶¹ hominum.”
Psalmus Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius annunciat firmamentum.

Collecta Quesumus, omnipotens deus, vt beatus Andreas apostolus tuum pro nobis impleret auxilium, vt a nostris reatibus absoluti a cunctis etiam periculis exuamur.

Eodem die sancti Saturnini collecta Sanctorum martyrum tuorum, domine, Saturnini, Crisantij, Mauri et Darie nobis assit oratio, vt quos obsequio veneramur pio, iugiter expiamur auxilio. Per dominum.

Epistola Benedictio domini **A.i.**

Graduale Nimis honorati **A.ij.**

Alleluia. Per manus autem **A.ij.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Stabat Ioannes et ex discipulis eius duo. Et respiciens Iesum ambulans dicit: “Ecce agnus dei.” Et audierunt eum duo discipuli loquentem et secuti sunt eum. Conuersus autem Iesus et videns¹⁶² eos sequentes se dicit eis: “Quid queritis?” Qui dixerunt ei: “Rabbi,” (quod dicitur interpretatum ‘magister’) “vbi habitas?” Dicit eis: “Uenite et videte.” Uenerunt et viderunt, vbi maneret, et apud eum manserunt die illo. Hora autem erat quasi decima. Erat autem Andreas, frater Symonis Petri, vnus ex duobus, qui audierant a Ioanne et secuti fuerant eum. Inuenit hic primum fratrem suum Simonem et dicit ei: “Inuenimus Messiam,” (quod est interpretatum ‘Christus’) et adduxit eum ad Iesum. Intuitus autem eum Iesus dixit: “Tu es Symon, filius Ioanna, tu vocaberis Cephas” (quod interpretatur ‘Petrus’). In crastinum autem voluit exire in Galileam et inuenit Philippum. Et dixit ei Iesus: “Sequere me.” Erat autem Philippus a Bethsaida, ciuitate Andree et Petri. Inuenit Philippus Nathanael et dicit ei: “Quem scripsit Moyses in lege et prophete inuenimus, Iesum, filium Ioseph, a Nazareth.” Et dixit ei Nathanael: “A Nazareth potest aliquid boni esse?” Dicit {386} ei Philippus: “Ueni et vide.” Uidit Iesus Nathanael venientem ad se et dicit de eo: “Ecce verus Israelita, in quo dolus non est.” Dicit ei Nathanael: “Unde me nostis?” Respondit Iesus et dicit ei: “Priusquam Philippus te vocaret, cum esses sub ficu, vidi te.” Respondit ei Nathanael et ait: “Rabbi, tu es filius dei, tu es rex Israel.” Respondit ei Iesus et dixit: “Quia dixi tibi

¹⁶¹ piscatores] piscatores *missale*

¹⁶² videns] vidit *missale*

‘vidi te sub ficu’, credis; maius his videbis.” Et dicit eis: “Amen, amen dico vobis: videbitis celum apertum et angelos ascendentes et descendentes supra filium hominis.”

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Secreta Sacrandum tibi, domine, munus offerimus, quo beati Andree solemnna preuenientes purificationem quoque nostris mentibus imploramus.

Alia secreta¹⁶³ **de sancto Saturnino** Munera tibi, domine, dicata sanctifica et intercedentibus beatis martyribus tuis per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Communio Dicit Andreas Symoni, fratri suo: “Inuenimus Messyam, qui dicitur Christus,” et adduxit eum ad Iesum.

Complenda Perceptis, domine, sacramentis suppliciter exoramus, vt intercedente beato Andrea, apostolo tuo, que pro illius veneranda gerimus passione nobis proficiant ad medelam.

Alia complenda Sanctificet nos, quesumus, domine, tui perceptio sacramenti et intercedentibus sanctis tuis tibi reddat acceptos. Per dominum.

IN DIE SANCTO

Officium

Mihi autem **A.ij.**

Collecta Maiestatem tuam, domine, suppliciter exoramus, vt sicut ecclesie tue beatus Andreas apostolus extitit predicator et rector, ita apud te sit pro nobis perpetuus intercessor. Per dominum nostrum.

Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Romanos.

Fratres: Corde creditur ad iusticiam, ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura: Omnis, qui credit in illum, non confundetur. Non est enim distinctio Iudei et Greci. Nam idem dominus omnium, diues in omnes, qui inuocant illum. Omnis enim quicumque {387 | **h.xviiij.**} inuocauerit nomen domini saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo audient sine predicante? Quomodo vero predicabunt, nisi mittantur? Sicut scriptum est: Quam speciosi pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona! Sed non omnes obediunt euangelio. Esayas autem dicit: Domine, quis credidit auditui nostro? Ergo fides ex auditu. Auditus autem per verbum Christi. Sed dico: Nunquid non audierunt? Et quidem in omnem terram exiuit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum.

Graduale Constitues **A.iiij.**

Alleluia.

¹⁶³ secreta] complenda *missale*

✠ Dilexit Andream dominus in odorem suauitatis.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ambulans Iesus iuxta mare Galilee vidit duos fratres, Symonem, qui vocatur Petrus, et Andream, fratrem eius, mittentes rete in mare. Erant enim piscatores. Et ait illis: “Uenite post me: faciam vos fieri piscatores hominum.” At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde vidit alios duos fratres, Iacobum Zebedei et Ioannem, fratrem eius, in nauis cum Zebedeo, patre eorum, reficientes retia sua et vocauit eos. Illi autem statim relictis retibus et patre secuti sunt eum.

Credo **dicitur.**

Offertorium Mihi autem **A.ijj.**

Secreta Sacrificium nostrum tibi, domine, quesumus, beati Andree apostoli predicatio sancta conciliet, vt cuius honore solemniter perhibetur, meritis efficiatur acceptum. Per dominum nostrum.

Communio “Uenite post me: faciam vos fieri piscatores hominum,” at illi relictis retibus et nauis secuti sunt dominum.

Complenda Sumpsimus, domine, diuina misteria beati Andree festiuitate letantes, que sicut tuis sanctis ad gloriam, ita nobis, quesumus, ad veniam prodesse perficias. Per dominum nostrum.

Missa infra octauam Mihi autem.

Epistola Iam non estis.

Epistola Unicuique vestrum.

Graduale Nimis honorati **A.ij.**

Alleluia. Per manus autem. {388}

Alleluia.

✠ Te gloriosus **A.ijj.**

Euangelium Ecce ego mitto **A.x.**

Euangelium Hoc est preceptum.

Offertorium In omnem terram.

Communio Uos, qui secuti **A.ijj.**

DE SANCTA BARBARA UIRGINE ET MARTYRE

Officium

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Beate Barbare, virginis tue, domine, nos, quesumus, pia intercessione letifica, quatinus cuius solemnitas veneramur, eius semper adiuuemur meritis et muniamur suffragijs. Per dominum.

Epistola Confitebor tibi, domine **A.xx.**

Graduale Adiuuabit eam.

Alleluia. Diffusa est gratia **A.xxij.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem virginibus **A.xxijj.**

Offertorium Offerentur regi virgines **A.xxij.**

Secreta Deus, qui sanctam virginem tuam, Barbaram, roseo martyrij cruore perfusam hodie in thalamo regni tui collocasti, concede propicius, vt per eam suorum apud te delictorum veniam obtineant, qui eius sempiternae claritati humillima deuotione congaudent. Per dominum.

Communio Quinque prudentes **A.xxij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vota humilium hodiernae festiuitatis clementer extende, vt que tua sunt pura deuotione iugiter exequentes beate Barbare, martiris tue, interueniente patrocinio tuo nunquam destituantur auxilio. Per dominum nostrum.

DE SANCTO NICOLAO EPISCOPO

Officium

Beatus Nicolaus, pontifex summus, mandatis obsequens sanctis etherea regna petijt, quem fidei meritis Christus dare presulem preuidit suo populo.
Psalmus¹⁶⁴ Memento, domine, Dauid et omnis mansuetudinis eius.

Collecta Deus, qui beatum Nicolaum, pium pontificem tuum, innumeris decorasti miraculis, tribue nobis, quesumus, vt eius meritis et precibus a Iehenne incendijs liberemur. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo Israel **A.xiiij.**

Graduale Domine, preuenisti **A.xvi.**

Alleluia.

☩ Tumba sancti Nicolai sacrum resudat oleum, quod egros sanat.

Euangelium Homo quidam peregre **A.xvi.**

Offertorium Ueritas mea **A.xviiij.**

Secreta {389 | **h.xix.**} Sanctifica, domine, quesumus, oblata munera, que in ueneratione sancti antistitis tui Nicolai offeruntur, vt per ea uita nostra inter aduersa et prospera ubique dirigatur. Per dominum nostrum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

¹⁶⁴ psalmus] ☩ *missale*

Complenda Sacrificia, que sumpsimus, domine, pro solemnitate sancti pontificis tui Nicolai sempiterna nos protectione confirment. Per dominum nostrum.

IN OCTAUA SANCTI ANDREE

Officium

Mihi autem nimis **A.ij.**

Cetera sicut in die sancto absque Credo **cum prefatione de apostolis h vi.**

Collecta Protegat nos, domine, beati Andree, apostoli tui, sepius repetita solemnitas, vt cuius merita sine intermissione recolimus, perpetuam defensionem sentiamus. Per dominum.

Secreta Indulgentiam prebeant nobis hec munera, quesumus, domine, largiorem, que venerabilis Andree apostoli suffragijs offeruntur. Per dominum.

Complenda Beati Andree, apostoli tui, domine, quesumus, intercessione nos adiuaa, pro cuius iterata solemnitate percepimus tua sancta letantes. Per dominum nostrum.

IN DIE CONCEPTIONIS MARIE VIRGINIS

Officium

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Deus, qui beate semper virginis Marie conceptionem parentibus angelico vaticinio predixisti, presta, quesumus, huic presenti familie tue, vt continuis eius presidijs muniatur, cuius sacra conceptionis solemnia congrua deuotione veneratur. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quicquam faceret a principio. Ab eterno ordinata sum et ex antiquis, antequam terra fieret. Necdum erant abissi et ego iam concepta eram. Necdum fontes aquarum eruperant, necdum montes graui mole constiterant. Ante colles ego parturiebar. Adhuc terram non fecerat et flumina et cardines orbis terre. Quando preparabat celos, aderam, quando certa lege et gyro valla{390}bat abissos. Quando ethera firmabat sursum et librabat fontes aquarum. Quando circundabat mare terminum suum et legem ponebat aquis, ne transirent fines suos. Quando appendebat fundamenta terre, cum eo eram cuncta componens. Et delectabar per singulos dies ludens coram eo in omni tempore, ludens in orbe terrarum et delicie mee esse cum filijs hominum. Nunc ergo, filij, audite me. Beati, qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam et estote sapientes et nolite abicere eam. Beatus homo, qui audit me

et qui vigilat ad fores meas quotidie et obseruat ad postes ostij mei. Qui me inuenerit, inueniet vitam et hauriet salutem a domino.

Graduale Audi, filia **A.xxij.**

Alleluia.

✠ Hodie concepta est virgo semper Maria, virgo ante partum, virgo in partu, virgo post partum.

Secundum Matheum.

Liber generationis Iesu Christi, filij Dauid, filij Abraham. Abraham genuit Ysaac. Ysaac autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Iudam et fratres eius. Iudas autem genuit Phares et Zaram de Thamar. Phares autem genuit Esrom. Esrom autem genuit Aram. Aram autem genuit Aminadab. Aminadab autem genuit Naason. Naason autem genuit Salmon. Salmon autem genuit Booz de Raab. Booz autem genuit Obeth ex Ruth. Obeth autem genuit Yesse. Yesse autem genuit Dauid regem. Dauid autem rex genuit Salomonem ex ea, que fuit Urie. Salomon autem genuit Roboam. Roboam autem genuit Abyam. Abyas autem genuit Aza. Aza autem genuit Iosaphat. Iosaphat autem genuit Ioram. Ioram autem genuit Oziam. Ozias autem genuit Ioathan. Ioathan autem genuit Achaz. Achaz autem genuit Ezechiam. Ezechias autem genuit Manassen. Manasses autem genuit Amon. Amon autem genuit Iosiam. Iosias autem genuit Ieconiam et fratres eius in transmigratione Babylonis. Et post transmigrationem {391 | **h.xx.**} Babilonis Ieconias genuit Salathiel. Salathiel autem genuit Sorobabel. Sorobabel autem genuit Abiuth. Abiuth autem genuit Elyachim. Elyachim autem genuit Azor. Azor autem genuit Sadoch. Sadoch autem genuit Achim. Achim autem genuit Eliud. Eliud autem genuit Eleazar. Eleazar autem genuit Mathan. Mathan autem genuit Iacob. Iacob autem genuit Ioseph, virum Marie, de qua natus est Iesus, qui vocatur Christus.

Offertorium Diffusa est **A.xxij.**

Secreta Salutarem hostiam tibi, omnipotens pater, immolamus clementiam tuam implorantes, vt genitricis filij tui supplicatione placatus per eam nos a peccatis omnibus absolvas et ad visionem glorie perducas. Per eundem.

Communio Dilexisti **A.xxij.**

Complenda Celestis alimonie vegetati libamine quesumus, domine deus noster, et gloriose virginis Marie continuata nos foueat protectio, cuius causa nostre salutis existit hodierna conceptio. Per dominum.

DE SANCTA ANNA

Officium

Gaudeamus omnes in domino **A.xx.**

Collecta Deus, qui beate Anne tantam gratiam donare dignatus es, vt beatissimam Mariam, matrem tuam, in suo glorioso vtero portare mereretur, da nobis per intercessionem matris et filie tue propiciationis habundantiam, vt quarum memoriam (**vel** solemnia) pio amore complectimur, earum precibus ad celestem patriam peruenire mereamur. Qui viuus.

Lectio libri Sapientie.

Felix est sterilis et incoinquinata, que nesciuit thorum in delicto: habebit fructum in respectione animarum sanctarum. Et qui non est operatus per manus suas iniquitatem nec cogitauit aduersus deum nequissima. Dabitur ei donum electum et sors in templo dei acceptissima. Bonorum enim laborum gloriosus est fructus et que non concidet radix est sapientie. Filie enim adulterorum in consummatione erunt et ab iniquo thoro exterminabitur semen. Et siquidem longe vite erunt, in nihilum computabuntur et sine honore erit nouissima senectus illorum. O quam pulchra est casta generatio cum caritate! Immortalis est enim memoria illius, quoniam et apud deum nota est et apud homines. Cum presens est, imitatur illam, et desiderat eam, cum se eduxerit, et in perpetuum coronata triumphat incoinquinatorum certaminum premium vincens.

Graduale Specie tua **A.xxij.**

Alleluia.

Ÿ Salue sancta mater Anna, matris Christi mater alma, nobis dona vite manna et sanctorum frui palma cum Christo in gloria.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Omnis arbor bona fructus bonos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor, que non facit fructum bonum, excidetur et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Non omnis, qui dicit mihi: ‘Domine, domine,’ intrabit in regnum celorum. Sed qui facit voluntatem patris mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum.”

Offertorium Filie regum **A.xxij.**

Secreta Presentibus sacrificijs, quesumus, domine, intende placatus, vt intercessione beate Anne, que mater est matris tue, deuotioni¹⁶⁵ nostre proficiant et saluti. Qui viuus et regnas.

Communio Diffusa est **A.xxij.**

¹⁶⁵ deuotioni] deuotione *missale*

Complenda Celestibus sacramentis et diuinis epulis vegetati quesumus, domine deus noster, vt intercedente beata Anna, quam matrem esse matris filij tui confitemur, ad eternam pertingere mereamur consolationem. Per eundem.

UICTORICI ET FUSCIANI

Officium

Salus autem **A.vij.**

Collecta Deus, qui fidelium tuorum multitudinem annua sanctorum martyrum tuorum Uictorici et Fusciani festiuitate letificas, concede propicius, vt quorum passionem deuote recolimus, eorum tibi meritis commendemur et precibus. Per dominum.

Epistola Respondens vnus de senioribus **A.vij.**

Graduale Iustorum anime.

Alleluia.

Ÿ Sancti tui.

Euangelium Ecce ego mitto vos **A.x.**

Offertorium Mirabilis deus **A.xij.**

Secreta Uotiuua tibi, domine, munera deferentes in tuorum martyrum passionem et tuam magnificenciam veneramur et per eam nobis tue pietatis auxilium imploramus. Per dominum.

Communio Ego vos elegi **A.xij.**

Complenda Presta nobis, quesumus, eterne largitor, eorum vbique pio protegi patrociniu, quorum natalicia per hec sancta, que sumpsimus, uotiuo celebramus obsequio. Per dominum. {393 | **h.xxi.**}

Eodem die Damasi confessoris

Collecta Misericordiam tuam, domine, nobis, quesumus, interueniente beato confessore tuo Damaso clementer impende et nobis peccatoribus ipsius propiciare suffragijs. Per dominum.

Secreta Da nobis, domine, quesumus, semper hec tibi vota granter persoluere, quibus sancti confessoris tui Damasi depositionem recolimus, et presta, vt in eius semper laude tuam gloriam predicemus. Per dominum.

Complenda Sumptum, domine, celestis remedij sacramentum ad perpetuam nobis peruenire gratiam beatus Damasus pontifex obtineat. Per dominum.

SANCTE LUCIE UIRGINIS

Officium

Dilexisti A.xx.

Collecta Exaudi nos, deus, salutaris noster, vt sicut de beate Lucie festiuitate gaudemus, ita pie deuotionis erudiamur affectu. Per dominum.

Epistola Confitebor tibi, domine A.xx.

Graduale Dilexisti.

Alleluia.

Ÿ Diffusa est.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Offerentur primum A.xxij.

Secreta Accepta tibi sit, domine, sacrate plebis oblatio pro tuorum honore sanctorum, quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium. Per dominum.

Communio Diffusa A.xxij.

Complenda Satiasti, domine, familiam tuam muneribus sacris, eius, quesumus, semper interuentione nos refove, cuius solemnina celebramus. Per dominum.

Magni martyris

Gloria et honore A.v.

Collecta Adesto, domine, supplicationibus nostris et intercedente beato Magno, martyre tuo, ab hostium nos defende propiciatus incurso. Per dominum.

Epistola Iustus si morte A.v.

Graduale Posuisti.

Alleluia.

Ÿ Beatus vir A.vi.

Euangelium Nolite arbitrari, quoniam veni A.vij.

Offertorium Posuisti A.iiij.

Communio Posuisti A.vij.

Secreta et complenda quere in communi de vno martyre A.vij.

NICHASII ET SOCIORUM EIUS

Collecta Deus, qui hunc diem sacratissimum beatorum martyrum tuorum Nichasij sociorumque eius passione consecrasti, presta, quesumus, vt eorum apud te suffragia sentiamus in celis, quorum solemnina amore pio veneramur in terris. Per dominum.

Secreta Oblata tibi, domine, munera populi tui pro sanctorum martyrum {394} tuorum, Nichasij sociorumque eius, suscipe memoria eorumque nobis intercessione sanctifica. Per dominum.

Complenda Omnipotens et misericors deus, qui nos sacramentorum tuorum participes efficis et ministros, presta, quesumus, vt intercedentibus sanctis martyribus tuis Nichasio socijsque eius eisdem proficiamus et fidei consortio et digno seruitio. Per dominum.

IN UIGILIA SANCTI THOME APOSTOLI

Officium

Ego autem.

Collecta Beatus apostolus **quere in communi A.i.**

Epistola Beatus vir, qui inuentus **A.v.**

Graduale Iustus vt palma.

Euangelium Ego sum vitis **A.i.**

Offertorium Gloria et honore.

Secreta Beati apostoli.

Communio Magna est gloria.

Complenda Diuino munere. **Hec omnia quere A.ij.**

IN DIE SANCTO

Officium

Mihi autem nimis **A.ij.**

Collecta Da nobis, quesumus, domine, beati apostoli tui Thome solemnitatibus gloriari, vt eius semper et patrocinijs subleuemur et fidem congrua deuotione sectemur. Per dominum.

Epistola Iam non estis hospites.

Graduale Nimis honorati **A.ij.**

Alleluia. Uos, qui secuti **A.ijj.**

Sequentia Clare sanctorum **C.ijj.**

Euangelium Thomas autem vnus **vt patet in medio euangelij dominica** Quasi modo geniti **e.ix. et legatur vsque** Beati, qui non viderunt.

Credo **dicitur.**

Offertorium In omnem terram **A.ijj.**

Secreta Debitum, domine, tibi nostre reddimus seruitutis suppliciter exorantes, vt suffragijs beati Thome apostoli in nobis tua munera tuearis, cuius honorando confessionem laudis tibi hostias immolamus. Per dominum.

Prefatio Te, domine, suppliciter **h.vi.**

Communio Uos, qui secuti **A.iiij.**

Complenda Conserua, domine, populum tuum et quem sanctorum tuorum presidijs non desinis adiuuare, perpetuis tribue gaudere remedijs. Per dominum.

SANCTI TORLACI EPISCOPI ET CONFESSORIS

Officium

Statuit **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui populo tuo eterne salutis beatum Torlacum, confessorem tuum atque pontificem, ministrum tribuisti, presta, quesumus, vt quem doctorem vite habuimus in terris, intercessorem semper habere mereamur in celis. Per dominum.

Epistola Plures facti sunt sacerdotes **A.xv.**

Graduale Ecce sacerdos.

Alleluia. Sacerdos magnus **A.xvi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Ueritas mea.

Communio Beatus {395 | **h.xxij.**} seruus **A.xviiij.**

Secreta et complenda vide in communi vnus confessoris et pontificis A.xix.

HILARII ET REMIGII CONFESSORUM IN OCTAUA EPIPHANIE

Oratio Deus, qui venerabilem beatorum confessorum tuorum atque pontificum Hilarij et Remigij festiuitatem populo dedicasti, te suppliciter deprecamur, vt quod in eorum honore deposcimus, ipsis suffragantibus consequi mereamur. Per dominum.

Secreta Annue, quesumus, omnipotens deus, vt sicut in beatis Hilario et Remigio, confessoribus tuis, miramur quod colimus, ita apud tuam misericordiam in presenti munere mereamur, quod tibi placeamus. Per dominum.

Complenda Deus, fidelium remunerator animarum, presta, quesumus, vt beatorum confessorum tuorum atque pontificum Hilarij et Remigij, quorum venerandam celebramus festiuitatem, eorum precibus indulgentiam consequamur. Per dominum.

SANCTI FELICIS IN PINCIS

Officium

Os iusti A.iiij.

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt ad meliorem vitam sancti Felicis, confessoris tui, exempla nos prouocent, quatinus cuius solemnia colimus, etiam actus imitemur. Per dominum.

Epistola Testificor A.vi.

Graduale Iuravit dominus.

Alleluia. Iustus non conturbabitur A.xvi.

Euangelium Qui vos audit A.xviiij.

Offertorium Gloria et honore A.ij.

Secreta Hostias tibi, domine, beati Felicis, confessoris tui, dicatas meritis benignus assume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium. Per dominum.

Communio Posuisti, domine A.vij.

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt cuius solemnia celebramus, eius orationibus adiuuemur. Per dominum.

MAURI ABBATIS

Officium

Os iusti A.iiij.

Collecta Deus, qui eterne glorie participem concessisti fieri beatissimum Maurum, leuitam atque abbatem, concede nobis propicius ipso intercedente aditum regni celestis, cuius ad bene viuendum informamur exemplis. Per dominum.

Epistola Dilectus a deo et hominibus.

Graduale Domine, prouenisti.

Alleluia. Posui adiutorium A.xvi.

Euangelium Nemo lucernam accendens operit eam vase A.xix.

Offertorium Ueritas mea A.xviiij.

Secreta Super sacrosancta libamina {396} assit, quesumus, omnipotens pater, tue benedictionis copia et beati Mauri abbatis interuenientibus meritis sint ad remedium cunctis fidelibus populis. Per dominum.

Communio Fidelis seruus et prudens A.xviiij.

Complenda Assit, petimus, clementissime deus, huic familie tue miserationis propiciatio et beati Mauri, confessoris tui, intercessione hec sancta, que indigne sumpsimus, ad salutem nobis esse concede. Per dominum.

SANCTI MARCELLI PAPE

Officium

Statuit ei dominus A.xij.

Collecta Preces populi tui, quesumus, domine, clementer exaudi, vt beati Marcelli, martyris tui atque pontificis, meritis adiuuemur, cuius passione letamur. Per dominum.

Epistola Plures facti A.xv.

Graduale Inueni.

Alleluia. Disposui A.xvi.

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Ueritas mea A.xvii.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, munera dignanter oblata et beati Marcelli, martyris tui atque pontificis, suffragantibus meritis ad nostre salutis auxilium prouenire concede. Per dominum.

Communio. Domine, quinque A.xvii.

Complenda Satiasti, domine, familiam tuam muneribus sacris; eius, quesumus, semper interuentione nos refoue, cuius solemnia celebramus. Per dominum.

ANTHONII CONFESSORIS

Os iusti A.iiij.

Collecta Sancti Anthonij, confessoris tui atque abbatis, nos, domine, quesumus, prosequatur oratio, vt quod petitio nostra non impetrat, ipso pro nobis interueniente prestetur. Per dominum.

Epistola Iustus cor suum A.xv.

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Sancte Anthoni A.xvi.

Euangelium Ecce nos reliquimus A.iiij.

Offertorium Posuisti, domine A.iiij.

Secreta Super has, domine, nostre deuotionis hostias propicius respice et peccatorum nostrorum vincula beati Anthonij, confessoris tui, meritis clementer absolue. Per dominum.

Communio Magna est A.vij.

Complenda Sacris, domine, refecti alimonijs quesumus, vt intercedente beato Anthonio, confessore tuo atque abbate, per has a cunctis protegatur aduersis et ab hostium liberemur insidijs. Per dominum.

PRISCE UIRGINIS

Officium

Loquebar A.xx.

Collecta Da, quesumus, omnipotens deus, vt qui beate Prisce, martyris tue, natalicia colimus, et annua solemnitate letemur et tante fidei proficiamus exemplo. Per dominum. {397 | h.xxiiij.}

Epistola Domine deus meus.

Graduale Specie.

Alleluia. Diffusa A.xxij.

Tractus Qui seminant A.x.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Filie regum A.xxij.

Secreta Hostia, domine, quesumus, quam in sancte Prisce, martyris tue, natalicia recensentes offerimus, et vincula nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie dona conciliet. Per dominum.

Communio Feci iudicium A.xxij.

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt cuius solemnia celebramus, eius orationibus adiuuemur. Per dominum.

SANCTI HENRICI EPISCOPI ET MARTYRIS

Officium

Gaudeamus A.xx.

✠ Misericordias domini.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui beato Henrico, martyri tuo atque pontifici, gloriosi triumpho largitus es palmam, eius, quesumus, meritis et precibus gratiam nobis largiaris et gloriam. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit A.xv.

Graduale Beatus vir A.iiij.

Alleluia.

Ÿ Pie presul, voces ecclesie, o Henrice, clementer respice, iuua reos, errantes corrige.

Tractus Desiderium.

Euangelium Nisi granum frumenti **A.vi.**

Offertorium Inueni Dauid **A.xviiij.**

Secreta Suscipe, quesumus, domine, munera dignanter oblata et beati Henrici suffragantibus meritis ad nostre salutis auxilium prouenire concede. Per dominum.

Communio Qui mihi ministrat **vide de sancto Laurentio.**

Complenda Satiasti, domine, familiam tuam muneribus sacris; eius, quesumus, interuentione nos refoue, cuius solemnia celebramus. Per dominum.

Eodem die Marij et Marthe martirum.

Exaudi, domine, populum tuum cum sanctorum tuorum Marij et Marte tibi patrociniis supplicantem, vt et temporalis vite nos tribuas pace gaudere et eternum reperire subsidium. Per dominum.

Secreta Preces, domine, oblationesque tuorum respice fidelium, vt et tibi grate sint pro tuorum festiuitate sanctorum et nobis conferant tue propiciationis auxilium. Per dominum.

Complenda Sanctorum tuorum, domine, intercessione placatus presta, quesumus, vt que temporali celebramus actione, perpetua saluatione capiamus. Per dominum.

SANCTORUM FABIANI ET SEBASTIANI

Officium

Intret in conspectu **A.vij.**

Collecta Deus, qui beatos martyres tuos Fabianum et Sebastianum virtute constantie in passione roborasti, eorum nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi despiciere et nulla eius aduersa formidare. Per dominum.

Epistola Sancti per fidem **A.viiij.**

Graduale Gloriosus **A.ix.**

Alleluia Sancti tui.

Tractus Qui seminant.

Euangelium Descendens Iesus de monte **A.x.**

Offertorium Letamini **A.xiiij.**

Secreta Hostias tibi, domine, beatorum Fabiani et Sebastiani, martyrum tuorum, dicatas meritis benignus assume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium. Per dominum.

Communio Multitudo **A.xiiij.**

Complenda Refecti participatione muneris sacri quesumus, domine, deus noster, vt quorum exequimur cultum, sentiamus effectum. Per dominum.

SANCTE AGNETIS UIRGINIS ET MARTYRIS

Me expectauerunt **A.xx.**

Collecta Omnipotens sempiternus deus, qui infirma mundi eligis, vt fortia queque confundas, concede propicius, vt qui beate Agnetis, martyris tue, solemniter colimus, eius apud te patrocinia sentiamus. Per dominum.

Epistola Confitebor tibi, domine **A.xx.**

Graduale Diffusa.

Alleluia. Adducentur **A.xxij.**

Tractus Qui seminant **A.x.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem virginibus **A.xxij.**

Offertorium Offerentur regi virgines, primum **A.xxij.**

Secreta Hostias, domine, quas tibi offerimus, propicius suscipe et intercedente beata Agnete, martyre tua, vincula peccatorum nostrorum absolue. Per dominum.

Communio Quinque prudentes **A.xxij.**

Complenda Refecti cibo potuque celesti, deus noster, te supplices exoramus, vt in cuius hac commemoratione percepimus, eius muniamur et precibus. Per dominum.

SANCTI VINCENTII MARTYRIS

Officium

Letabitur iustus in domino **A.iiij.**

Collecta Adesto, domine, supplicationibus nostris, vt qui ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus, beati Vincentij, martyris tui, intercessione liberemur. Per dominum.

Epistola Beatus vir, qui in sapientia **A.v.**

Graduale Posuisti, domine.

Alleluia. Letabitur iustus.

Tractus Desiderium.

Euangelium Nisi granum frumenti **A.vi.**

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Secreta Muneribus nostris, quesumus, domine, precibusque susceptis et celestibus nos munda misterijs et clementer exaudi. Per dominum.

Communio Qui {399 | h.xxiiij.} vult venire A.vij.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt qui celestia alimenta percepimus, intercedente beato Uincenio, martyre tuo, per hec contra omnia aduersa muniamur. Per dominum.

SANCTI BABILLE EPISCOPI ET MARTYRIS

Officium

Sacerdotes dei, benedicite A.xiiij.

Collecta Deus, qui nos annua beati Babilie, martyris tui atque pontificis, solemnitate letificas, da famulis tuis de eius natalicio semper gaudere, vt apud misericordiam tuam et exemplis eius protegamur et meritis. Per dominum.

Epistola Doctrinis varijs A.xv.

Graduale Inueni Daud.

Alleluia. Ecce sacerdos magnus A.xvi.

Tractus Desiderium A.vi.

Euangelium Uidete, vigilate.

Offertorium Ueritas mea A.xviiij.

Secreta Sacrificium nostrum tibi, quesumus, domine, beati Babilie, martiris tui atque pontificis, precatio sancta conciliet, vt cuius honore solemniter exhibetur, meritis efficiatur acceptum. Per dominum.

Communio Semel iurauit A.xviiij.

Complenda Sacro munere satiati supplices te, domine, deprecamur, vt quod debite seruitutis celebramus officio, intercedente beato Babilla, martyre tuo atque pontifice, saluationis sentiamus augmentum. Per dominum.

IN CONUERSIONE SANCTI PAULI

Officium

Letemur omnes in domino, hodiernum diem solemniter celebremus, quo beatus Paulus conuersione sua presentem mundum decorauit.

Psalmus De illustratione sancte predicationis et de conuersione beati Pauli.

Collecta Deus, qui vniuersum mundum beati Pauli apostoli predicatione docuisti, da nobis, quesumus, vt cuius hodie conuersionem colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Saulus adhuc spirans minarum et cedis in discipulos domini accessit ad principem sacerdotum et petijt ab eo epistolas in Damascum ad synagogas, vt si quos inuenisset huius vie viros ac mulieres, vinctos perduceret in Hierusalem. Et cum iter faceret, contigit, vt appropinquaret Damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo et cadens in terram audiuit vocem dicentem sibi: {400} “Saule, Saule, quid me persequeris?” Qui ait: “Quis es, domine?” Et ille: “Ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare.” Et tremens ac stupens dixit: “Domine, quid me vis facere?” Et dominus ad illum: “Surge et ingredere ciuitatem et dicetur tibi quid te oporteat facere.” Uiri autem illi, qui comitabantur cum eo, stabant stupefacti audientes quidem vocem, neminem autem videntes. Surrexit autem Saulus de terra apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes introduxerunt Damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns et non manducauit neque bibit. Erat autem quidam discipulus Damasci nomine Ananias. Et dixit ad illum in visu dominus : “Anania.” At ille ait: “Ecce ego, domine.” Et dominus ad illum: “Surge et vade in vicum, qui vocatur Rectus, et quere in domo Iude Saulum nomine Tharsensem; ecce enim orat. Et vidit virum Ananiam nomine introeuntem et imponentem sibi manus, vt visum recipiat.” Respondit autem Ananias: “Domine, audiui a multis de viro hoc, quanta mala fecerit sanctis tuis in Hierusalem. Et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes, qui inuocant nomen tuum.” Dixit autem ad eum dominus: “Uade, quoniam vas electionis mihi est iste, vt portet nomen meum coram gentibus et regibus et filijs Israel. Ego enim ostendam illi, quanta oporteat eum pati pro nomine meo.” Et abiit Ananias et introiuit in domum et imponens ei manus dixit:¹⁶⁶ “Saule, frater, dominus misit me Iesus, qui apparuit tibi in via, qua veniebas, vt videas et implearis spiritus sancto.” Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanquam squame et visum recepit. Et surgens baptizatus est, et cum accepisset cibum, confortatus est. Fuit autem cum discipulis, qui erant Damasci, per dies aliquot. Et continuo in synagogis predicabat Iesum, quoniam hic est filius dei. Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, et dicebant: “Nonne hic est, qui impugnabat in Hierusalem eos, qui inuocabant nomen istud? Et huc ad hoc venit, vt vinctos illos duceret ad principes sacerdotum?” Saulus autem multo magis conualescebat et confundebat Iudeos, qui habitabant Damasci, affirmans, quoniam hic est Christus.

Graduale Qui operatus est Petro in apostolatam, operatus est et mihi inter gentes et cognouerunt gratiam, que data est mihi.

¹⁶⁶ dixit] et dixit *missale*

Ÿ Gratia dei in me vacua non fuit sed gratia eius semper in me manet.

Alleluia.

Ÿ Hodie dominus strauit Saulum et sibi elegit Paulum pro ouibus suis, et vt esset doctor orbis vniuersi.

Tractus Tu es vas electionis, sancte Paule apostole, vere digne es glorificandus.

Ÿ Predicator veritatis et doctor gentium in fide et veritate.

Ÿ Per te omnes gentes cognouerunt gratiam dei.

Ÿ Intercede pro nobis ad dominum, qui te elegit.

Euangelium Ecce nos reliquimus **A.iiij.**

Credo **dicitur.**

Offertorium Mihi autem **A.iiij.**

Secreta Apostoli tui Pauli precibus, domine, plebis tue dona sanctifica, vt que tibi grata sunt instituto, gratiora fiant patrociniis supplicantis. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Amen dico **A.iiij.**

Complenda Sanctificati, domine, salutari misterio quesumus, vt pro nobis eius non desit oratio, cuius nos donasti patrociniis gubernari. Per dominum.

Eodem die Preiecti martyris memoria.

Martiris tui Preiecti nos, quesumus, domine, interuentio gloriosa commendet, vt quod nostris actibus non meremur, eius precibus consequamur. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Secreta Suscipe, domine, propicius orationem nostram cum oblationibus hostiarum superimpositis et martyris tui Preiecti deprecatione pietati tue perfice benignus acceptas et illam, que in eo flagruit, fortem dilectionem nobis aspira benignus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Complenda Uotiua, domine, pro beati martyris tui Preiecti passione dona percepimus; quesumus, vt eius precibus et presentis nobis vite pariter et eterne tribuas {402} conferre presidium. Per dominum.

POLICARPI EPISCOPI ET MARTYRIS

Officium

Sacerdotes tui **A.xiiij.**

Collecta Beati Policarpi, martyris tui atque pontificis, fragilitatem nostram, domine, quesumus, tuere presidij, vt cuius venerandam festiuitatem annua deuotione recolimus, eius meritis et intercessionibus ab omnibus aduersitatibus liberemur. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit **A.xv.**

Graduale Inueni Dauid.

Alleluia. Iste sanctus **A.xvi.**

Tractus Desiderium **A.vi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Ueritas **A.xviiij.**

Secreta Sacrificium tibi, domine, laudis offerimus pro sancti Policarpi, martyris tui atque pontificis, veneranda depositione; largire propicius, vt propiciationem tuam, quam nostris operibus non meremur, pijs suffragatoribus consequamur. Per dominum.

Communio Fidelis **A.xviiij.**

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt beati Policarpi, martyris tui atque pontificis, orationibus adiuuemur, cuius solemnitas celebramus. Per dominum.

IN OCTAUA SANCTE AGNETIS

Uultum **A.xx.**

Collecta Deus, qui nos annua beate Agnetis, martyris tue, solemnitate letificas, da, quesumus, vt quam veneramur officio, etiam pie conuersationis sequamur exemplo. Per dominum.

Epistola Confitebor tibi **A.xx.**

Graduale Specie tua.

Alleluia. Audi, filia **A.xxij.**

Tractus Qui seminant **A.x.**

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Offerentur regi **primum A.xxij.**

Secreta Grata sint tibi, quesumus, domine, munera, quibus sancte Agnetis magnifica solemnitas recensetur; sic enim ab exordio sui vsque in finem beati certaminis extitit gloriosa, vt eius nec initium debeamus preterire nec finem. Per dominum nostrum.

Communio Simile est regnum **A.xxij.**

Complenda Adiuuent nos, quesumus, domine, et hec misteria sancta, que sumpsimus, et beate Agnetis intercessio veneranda. Per dominum.

SANCTE BRIGIDE VIRGINIS ET MARTYRIS

Dilexisti iusticiam **A.xx.**

Collecta Celorum atque terrarum conditor et gubernator, omnipotens deus, precanti populo tua succurre pietate et presta, vt qui in honore sancte Brigide, virginis tue, presentem diei huius solemnitatem gerimus, {403 | **i.ij.**} per ipsius suffragia perhenni misericordia tua potiamur. Per dominum.

Epistola Sapientia vincit **A.xx.**

Graduale Dilexisti iusticiam.

Alleluia. Diffusa.

Tractus Diffusa est **A.xxij.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem virginibus **A.xxij.**

Offertorium Offerentur regi virgines **primum A.xxij.**

Secreta Hanc, domine, quesumus, oblationem pro commemoratione beate Brigide, virginis tue, maiestati tue oblatam benigna pietate suscipe et nobis eius suffragantibus meritis ad salutem eternam eam prouenire concede. Per dominum.

Communio Diffusa **A.xxij.**

Complenda Quos celesti, domine, refectione satiasti, beate Brigide, virginis tue, meritis et intercessionibus a cunctis eripe propiciatus aduersis. Per dominum.

IN PURIFICATIONE BEATE MARIE VIRGINIS

Suscepimus, deus **f.xvij.**

Collecta Omnipotens sempiterne deus, maiestatem tuam suppliciter exoramus, vt sicut vnigenitus filius tuus hodierna die cum nostre carnis substantia in templo est presentatus, ita nos facias purificatis tibi mentibus presentari. Per eundem.

Lectio Malachie prophete.

Hec dicit dominus deus: Ecce ego mitto angelum meum, qui preparabit viam ante faciem tuam. Et statim veniet ad templum suum dominator, quem vos queritis, et angelus testamenti, quem vos vultis. Ecce veniet, dicit dominus exercituum. Et quis poterit cogitare diem aduentus eius? Et quis stabit ad videndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum. Et sedebit conflans et emundans argentum et purgabit filios Leui. Et conflagabit eos quasi aurum et quasi

argentum et erunt domino sacrificia offerentes in iusticia. Et placebit domino sacrificium Iuda et Hierusalem sicut dies seculi et sicut anni antiqui, dicit dominus omnipotens.

Graduale Suscepimus, deus, misericordiam tuam in medio templi tui secundum nomen tuum, domine, ita et laus tua in fines terre.

✠ Sicut audiuiimus, ita et vidimus in ciuitate dei nostri.

Alleluia.

✠ Adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo.

Tractus Gaude, Maria virgo, cunctas hereses sola interemisti.

✠ {404} Que Gabrielis archangeli dictis credidisti.

✠ Dum virgo deum et hominem genuisti et post partum virgo inuiolata permansisti.

✠ Dei genitrix, intercede pro nobis.

Secundum Lucam

In illo tempore: Postquam impleti sunt dies purgationis Marie secundum legem Moysi, tulerunt illum in Hierusalem, vt sisterent eum domino, sicut scriptum est in lege domini, quia omne masculinum adaperiens vuluam sanctum domino vocabitur, et vt darent hostiam secundum quod dictum est in lege domini: par turturum aut duos pullos columbarum. Et ecce erat homo in Hierusalem, cui nomen Symeon, et homo iste iustus et timoratus, expectans consolationem Israel et spiritussanctus erat in eo. Et responsum acceperat a spiritusancto non visurum se mortem, nisi prius videret Christum domini. Et venit in spiritu in templum. Et cum inducerent puerum Iesum parentes eius, vt facerent secundum consuetudinem legis pro eo, et ipse accepit eum in vlnas suas et benedixit deum et dixit: “Nunc dimittis seruum tuum, domine, secundum verbum tuum in pace, quia viderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti ante faciem omnium populorum, lumen ad reuelationem gentium et gloriam plebis tue Israel.”

Offertorium Diffusa est **A.xxij.**

Secreta Exaudi, domine, preces nostras, et vt digna sint munera, que oculis tue maiestatis offerimus, subsidium nobis tue pietatis impende. Per dominum.

Communio Responsum accepit Symeon a spiritusancto non visurum se mortem, nisi videret Christum domini.

Complenda Quesumus, domine deus noster, vt sacrosancta misteria, que pro reparationis nostre munimine contulisti, intercedente beata semper virgine Maria et presens nobis remedium esse facias et futurum. Per dominum.

SANCTI BLASII EPISCOPI ET MARTYRIS

Officium

Statuit ei **A.xiiij.**

Collecta Omnipotens sempiternus deus, qui beatum Blasium, presulem martyremque tuum, hodierna die eternitatis gloria sublimasti, presta, quesumus, ut apud te pro nobis precipuus sit suffragator, qui tui nominis extitit idoneus {405 | **i.iiij.**} predicator. Per dominum.

Epistola Plures facti sunt sacerdotes **A.xv.**

Graduale Iuravit.

Alleluia. Ecce sacerdos magnus, qui quasi sol **A.xvi.**

Tractus Desiderium **A.vi.**

Euangelium Homo quidam nobilis **A.xvij.**

Offertorium Veritas mea **A.xviiij.**

Secreta Humilitatem seruorum tuorum, domine, quesumus, clementer intende et sacrificium, quod plebs tibi deuota in honorem athlete tui offert Blasij, dignanter suscipe et omnium crimina propiciatus absolue. Per dominum.

Communio Domine, quinque talenta **A.xviiij.**

Complenda Salutaribus repleti misterijs quesumus, domine deus noster, ut beati Blasij, martyris tui atque pontificis, orationibus subleuemur, cuius miraculorum meritis instruamur. Per dominum.

AGATHE VIRGINIS ET MARTYRIS

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Deus, qui inter cetera potentie tue miracula etiam in sexu fragili victoriam martyrij contulisti, concede propicius, ut cuius natalicia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum.

Epistola Confitebor tibi **A.xx.**

Graduale Adiuuabit.

Alleluia. Diffusa est **A.xxij.**

Tractus Qui seminant **A.x.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem **A.xxiiij.**

Offertorium Offerentur **primum** **A.xxij.**

Secreta Suscipe, domine, munera, que in beate Agathe, martyris tue, solemnitate deferimus, cuius nos confidimus patrocinio liberari. Per dominum.

Communio Qui me dignatus est ab omni plaga curare et mamillas meas meo pectori restituere, ipsum inuoco deum viuum.

Complenda Auxilientur nobis, domine, sumpta misteria et intercedente beata Agata, martire tua, sempiterna protectione confirmet. Per dominum.

UEDASTI ET AMANDI

Sacerdotes eius A.xij.

Collecta Fac nos, domine, quesumus, beatorum confessorum atque pontificum Uedasti et Amandi solemnitatem conuenienter celebrare, vt intercedentibus ipsis sempiternum apud te remedium valeamus impetrare. Per dominum.

Epistola Plures facti sunt sacerdotes A.xv.

Graduale Sacerdotes A.xvi.

Alleluia. Iusti epulentur.

Tractus Qui seminant A.x.

Euangelium Sint lumbi A.xix.

Offertorium Mirabilis deus A.xij.

Secreta Hostia nos, domine, quesumus, salutaris purificet et beatorum episcoporum Uedasti et Amandi precibus adiuuemur, quorum transitu triumphali hodierna die letamur. Per dominum.

Communio Ego vos elegi A.xij.

Complenda Concede, quesumus, omnipotens deus, vt sicut festum beatorum confessorum atque pontificum Uedasti et Amandi iocundantes exequimur, ita ipsis suffragantibus gaudijs celestibus inseramur. Per dominum.

Dorothee virginis et martyris

Collecta Omnipotens sempiterne deus, in cuius nomine gloriosa virgo et martyr Dorothea multorum genera tormentorum superauit, te suppliciter exoramus, vt eius meritis et precibus cuncta pericula vincamus ipsamque in omnibus necessitatibus nostris celerem adiutricem sentiamus. Per dominum.

Cetera vt in festo Brigide notata sunt et secreta et complenda i ij.

SANCTE APPOLONIE VIRGINIS ET MARTYRIS

Collecta Deus, qui inter cetera potentie tue miracula etiam in sexu fragili victoriam martyrij contulisti, concede propicius, vt cuius natalicia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum.

Secreta et complenda in communi vnus virginis et martyris A xxij.

SCOLASTICE VIRGINIS

Officium

Dilexisti iusticiam A.xx.

Collecta Deus, qui beate virginis tue Scolastice animam ad ostendendam innocentie viam in columbe specie celum penetrare fecisti, concede nobis eius meritis ita innocenter viuere, vt ad eadem mereamur gaudia peruenire. Per dominum.

Epistola Sapientia laudabit animam A.xx.

Graduale Dilexisti iusticiam.

Alleluia. Diffusa est.

Tractus Diffusa est.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Offerentur primum A.xxij.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, ad honorem sacre virginis tue Scolastice munus oblatum et quod nostris assequi meritis non valemus, eiusdem suffragantibus meritis largire propicius. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Diffusa est A.xxiiij.

Complenda Quos celesti, domine, refectione saginasti, beate, quesumus, Scolastice, virginis tue, meritis a cunctis exime propiciatus aduersis. Per dominum.

UALENTINI MARTYRIS

In virtute A.v.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui beati Ualentini, martyris tui, natalicia colimus, a cunctis {407 | i.iiij.} malis imminentibus eius intercessionibus liberemur. Per dominum.

Epistola Benedictus deus et pater domini nostri A.v.

Graduale Beatus vir A.iiij.

Alleluia. Beatus vir.

Tractus Desiderium.

Euangelium Si quis vult A.vi.

Offertorium In virtute A.vij.

Secreta Oblatis, domine, quesumus, placare muneribus et intercedente beato Ualentino martyre a cunctis nos defende periculis. Per dominum.

Communio Magna A.vij.

Complenda Sit nobis, domine, intercedente beato Ualentino, martyre tuo, reparatio mentis et corporis celeste misterium, vt cuius exequimur actionem, sentiamus effectum. Per dominum.

SANCTI SIGFRIDI EPISCOPI ET CONFESSORIS

Statuit A.xiiij.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui semper vbique es presens, vbique gloriosus in sanctis tuis atque mirabilis, meritis beati Sigfridi, confessoris tui atque pontificis, quesumus immensam clementiam tuam, vt sicut ei inenarrabilem gloriam contulisti, sic ad consequendam misericordiam tuam eius nos facias precibus adiuuari. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui quasi stella A.xiiij.

Graduale Ecce sacerdos.

Alleluia. Ecce sacerdos magnus, qui quasi sol A.xvi.

Euangelium Homo quidam nobilis A.xviij.

Offertorium Ueritas mea A.xviij.

Secreta Sancti Sigfridi, confessoris tui atque pontificis, annua solemnitas, quesumus, domine, perpetuo nos reddat acceptos, vt per hec pie oblationis officia, sicut illum beata retributio <comitetur>, ita et nobis gratie tue dona conciliet. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Communio Beatus seruus, quem A.xviij.

Complenda Deus, qui populo tuo beatum Sigfridum fidelem dedisti predicatorem, concede propicius, vt tanti pontificis et doctoris intercessione, tue pietatis defensione, ab omnibus vbique liberemur aduersis et tranquilla prosperitate in tua laude letemur. Per dominum.

IULIANE UIRGINIS ET MARTYRIS

Officium

Loquebar de testimonijs A.xx.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui infirma mundi eligis, vt fortia queque confundas, da nobis in festiuitate sancte martyris tue Iuliane congrua deuotione gaudere, vt et potentiam tuam in eius passione {408} laudemus et prouisum nobis percipiamus auxilium. Per dominum.

Epistola Domine deus meus, exaltasti A.xxi.

Graduale Specie tua.

Alleluia. Diffusa **A.xxij.**

Tractus Qui seminant **A.x.**

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Filie regum **A.xxij.**

Secreta In sancte martyris tue Iuliane passione preciosa te, domine, mirabilem predicantes munera votiuā deferimus; presta, quesumus, vt sicut eius tibi grata sunt merita, sic nostre seruitutis accepta reddantur officia. Per dominum.

Communio Feci iudicium **A.xxij.**

Complenda Libantes, domine, mense tue beata misteria quesumus, vt sancte Iuliane, martyris tue, interuentionibus presentem misericordiam conferant et eternam. Per dominum.

IN CATHEDRA SANCTI PETRI

Officium Statuit **A.xiiij.**

Gloria in excelsis deo **dicitur.**

Collecta Deus, qui beato Petro, apostolo tuo, collatis clauibus regni celestis animas ligandi atque soluendi pontificium tradidisti, concede, vt intercessionis eius auxilio a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Per dominum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Petrus, apostolus Iesu Christi, electis aduenis dispersionis Ponti, Galatie, Capadocie, Asie et Bithinie secundum prescientiam dei patris, in sanctificationem spiritus, in obedientiam et aspersionem sanguinis Iesu Christi; gratia vobis et pax multiplicetur. Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Christi, qui secundum magnam misericordiam suam regenerauit nos in spem vite per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et immarcessibilem, conseruatam in celis in vobis, qui in virtute dei custodimini per fidem in salutem paratam reuelari tempore nouissimo. In quo exultabitis, modicum nunc, si oportet contristari in varijs tribulationibus, vt probatio vestre fidei multo preciosior sit auro, quod per ignem probatur, inueniatur in laudem et gloriam et honorem, in reuelationem Iesu Christi, domini nostri.

Graduale Exaltem eum in ecclesia plebis et collaudent eum in cathedra seniorum.

✠ Confiteantur domino misericordie eius et mirabilia eius filijs hominum.

Tractus Tu es Petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam.

✠ Et porte inferi non preualebunt aduersus eam et tibi dabo claues regni celorum.

✠ {409 | i.v.} Quodcunque ligaueris super terram erit ligatum et in celis.

✠ Et quodcunque solueris super terram erit solutum et in celis.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Uenit Iesus in partes Cezaree Philippi et interrogauit discipulos suos dicens: “Quem dicunt homines esse filium hominis?” At illi dixerunt: “Alij Ioannem baptistam, alij autem Helyam, alij uero Hieremiam aut vnum ex prophetis.” Dicit illis Iesus: “Uos autem quem me esse dicitis?” Respondens Symon Petrus dixit: “Tu es Christus, filius dei uiui.” Respondens autem Iesus dixit ei: “Beatus es, Symon Bariona, quia caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater meus, qui est in celis. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Et porte inferi non preualebunt aduersus eam et tibi dabo claues regni celorum. Et quodcunque ligaueris super terram erit ligatum et in celis et quodcunque solueris super terram erit solutum et in celis.”

Credo **dicitur**.

Offertorium Ueritas mea **A.xviij.**

Secreta Ecclesie tue, quesumus, domine, preces et hostias beati Petri, apostoli tui, tibi commendet oratio, vt quod pro illius gloria celebramus nobis prosit ad ueniam. Per dominum.

Communio Tu es Petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam.

Complenda Letificet nos, quesumus, domine, munus oblatum, vt sicut apostolo tuo Petro te mirabilem predicamus, sic per illum tue sumamus indulgentie largitatem. Per dominum.

IN UIGILIA BEATI MATHIE APOSTOLI

Omnia in communi: collecta, secreta et complenda A i.

IN DIE SANCTO

Mihi autem A.ij.

Gloria in excelsis dicitur.

Collecta Deus, qui beatum Mathiam apostolorum tuorum collegio sociasti, tribue, quesumus, vt eius interuentione tue circa nos semper viscera pietatis sentiamus. Per dominum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Exurgens Petrus in medio fratrum dixit: “Uiri fratres, oportet impleri scripturam, quam predixit spiritussanctus per os Dauid de Iuda, qui fuit dux eorum, qui comprehenderunt Iesum, qui connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerij huius. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis et suspensus crepuit medius {410} et diffusa sunt omnia viscera eius. Et notum factum est omnibus habitantibus in Hierusalem, ita vt appellaretur ager ille lingua eorum Acheldemach, hoc est, ‘ager sanguinis’. Scriptum est enim in libro psalmorum: Fiat habitatio eius deserta et non sit, qui inhabitet in ea, et episcopatum eius accipiat alter. Oportet enim ex hijs viris, qui nobiscum sunt congregati in omni tempore, quo intrauit et exiuit inter nos dominus Iesus, incipiens a baptismo Ioannis vsque in diem, qua assumptus est a nobis, testem resurrectionis eius nobiscum fieri vnum ex istis.” Et statuerunt duos, Ioseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Iustus, et Mathiam, et orantes dixerunt: “Tu, domine, qui corda nosti omnium, ostende, quem elegeris ex hijs duobus vnum accipere locum ministerij huius et apostolatus, de quo preuaricatus est Iudas, vt abiret in locum suum.” Et dederunt sortes eis et cecidit sors super Mathiam. Et annumeratus est cum undecim apostolis.

Graduale Nimis honorati **A.ij.**

Tractus Desiderium anime **A.vi.**

Euangelium Respondens Iesus dixit: “Confiteor tibi, domine pater” **b.i.**

Credo dicitur.

Offertorium In omnem terram exiuit **A.ij.**

Secreta Deus, qui proditoris apostate ruinam, ne apostolorum tuorum numerus sacratus perfectione careret, beati Mathie electione supplesti, presentia munera sanctifica et per ea nos gratie tue virtute confirma. Per dominum.

Prefatio Te, domine **h.vi.**

Communio Uos, qui secuti **A.ij.**

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt per hec sancta, que sumpsimus, intercedente beato Mathia, apostolo tuo, veniam consequamur.

SANCTI THOME DE AQUINO

Officium

Os iusti **A.iiij.**

Deus, qui ecclesiam tuam mira beati Thome, confessoris tui, eruditione clarificas et sancta operatione fecundas, da nobis, quesumus, et, que docuit, intellecta conspiciere et, que egit, imitatione complere. Per dominum.

Epistola Iustus cor suum **A.xv.**

Graduale Domine, preuenisti **A.xvi.**

Tractus Beatus vir **A.xvi.**

Euangelium Dixit Symon Petrus **A.iiij.**

Offertorium Ueritas mea **A.xviiij.**

Communio Fidelis seruus **A.xviiij.**

Secreta et complenda in communi vnus confessoris non pontificis **A.xix.**

Eodem die comme{411 | i.vi.} **}moratio Perpetue et Felicitatis.**

Da nobis, quesumus, domine deus noster, sanctarum virginum et martyrum Perpetue et Felicitatis palmas incessabili deuotione venerari, vt quas non possumus digne imitari, humilibus saltem frequentemus obsequijs. Per dominum.

Secreta et complenda in communi pluriarum virginum **A.xxiiij.**

GREGORII PAPE

Sacerdotes dei **A.xiiij.**

Gloria in excelsis **et** Ite, missa est **dicitur.**

Collecta Deus, qui anime famuli tui Gregorij eterne beatitudinis premia contulisti, concede propicius, vt qui peccatorum nostrorum pondere premimur, eius apud te precibus subleuemur. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo Israel **A.xiiij.**

Graduale Iurauit dominus.

Tractus Beatus vir, qui timet **A.xvi.**

Euangelium Homo quidam nobilis **A.xvij.**

<**Offertorium**> Ueritas mea et misericordia **A.xviiij.**

Secreta Annue nobis, domine, vt intercedente beato Gregorio pontifice hec nobis prosit oblatio, quam immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta. Per dominum.

Communionio Fidelis seruus **A.xviiij.**

Complenda Deus, qui beatum Gregorium pontificem sanctorum tuorum meritis coequasti, concede propicius, vt qui commemorationis eius festa percolimus, vite quoque imitemur exempla. Per dominum.

SANCTE GERTRUDIS VIRGINIS

Omnia vt supra, Scolastice virginis, i.iiij, preter collectam Adesto inuocationibus nostris, omnipotens deus, et¹⁶⁷ intercessione sancte Gertrudis, virginis tue, peccatorum nostrorum¹⁶⁸ vincula solue ac desiderabilia propiciationis tue dona concede. Per dominum.

Secreta et complenda in communi vnus virginis non martyris A.xxij.

Sancti Patricij episcopi et confessoris.

Collecta A.xij.

Secreta et complenda in communi vnus confessoris et pontificis A.xviiij.

CUTHBERTI EPISCOPI ET CONFESSORIS

Officium

Statuit ei A.xij.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui in meritis sancti Cuthberti sacerdotis semper es et vbique mirabilis, quesumus clementiam tuam, vt sicut ei eminentem gloriam contulisti, sic ad consequendam misericordiam tuam eius nos facias precibus adiuuari. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus A.xiiij.

Tractus Ignea in spera vidit beatus pater Cuthbertus.

✠ Pontificis modesti ferri sanctam animam. {412}

✠ Nidum intra septa paradisiace amenitatis cum flore castitatis.

✠ Ubi cum Christo regnat in eum.

Euangelium Sint lumbi A.xix.

Offertorium Posuisti, domine A.iiij.

Secreta Hec tibi, domine, quesumus, beati Cuthberti sacerdotis precibus grata reddatur oblatio et per eum nostrum gloriose famulatum purifica. Per dominum.

Communio Beatus seruus A.xviiij.

Complenda Deus, qui nos sanctorum tuorum temporalis tribuis commemoratione gaudere, presta, quesumus, vt beato Cuthberto interueniente in ea numeremur sorte salutis, in qua illi sunt gratia tua gloriosi. Per dominum.

¹⁶⁷ et] vt *missale*

¹⁶⁸ nostrorum] tuorum *missale*

SANCTI BENEDICTI ABBATIS

Omnia vt supra, sancti Thome de Aquino i.v.

Collecta Omnipotens sempiterna deus, qui hodierna die carnis eductum ergastulo beatum confessorem tuum Benedictum subleuasti ad celum, concede, quesumus, hec festa tuis famulis celebrantibus cunctorum veniam delictorum, vt qui exultantibus animis eius claritati congaudent, ipso apud te interueniente consocientur et meritis. Per dominum.

Tractus Domine, ne aspicias peccata mea sed fidem hominis huius, qui rogat suscitari filium suum.

✠ Et redde in hoc corpusculum animam pueri, quam tulisti.

✠ Et completa oratione reuixit et sanum reddidit patri suo.

Secreta Intercessio, quesumus, domine, beati Benedicti abbatis munera commendet nosque eius veneratio sancta tue maiestati reddat acceptos. Per dominum.

Complenda Perceptis tui corporis et sanguinis, domine, sacramentis concede nobis supplicante beato Benedicto, confessore tuo, ita muniri, vt et temporalibus abundemus commodis et fulciamur eternis. Qui cum deo patre et spiritu sancto viuis.

IN ANNUNCIATIONE BEATE MARIE VIRGINIS

Officium

Rorate B.ij.

✠ Et iusticia eius oriatur simul.

Gloria in excelsis **et** Ite, missa est **dicuntur.**

Cetera omnia vt infra de beata virgine in aduentu habetur in B.ij et iij, preter Alleluia, loco cuius dicitur Tractus Aue Maria, gratia plena, dominus tecum.

✠ Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui.

✠ Ecce concipies et paries filium et vocabitur nomen eius Emanuel.

✠ “Quomodo,” inquit, “fiet istud, quoniam virum non cognosco?” Et respondens angelus intulit ei.

✠ Spiritussanctus superueniet in te et vir{413 | i.vij.}tus altissimi obumbrabit tibi.

✠ Ideoque quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei.

SANCTI AMBROSII EPISCOPI ET CONFESSORIS

In medio ecclesie **a.xiiij.**

Collecta Deus, qui populo tuo eterne salutis beatum Ambrosium ministrum concessisti, presta, quesumus, vt quem ecclesia tua doctorem vite habuit in terris, intercessorem semper habere mereamur in celis. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo Israel **A.xiiij.**

Graduale Iurauit dominus.

Tractus Beatus vir **A.xvi.**

Euangelium Nemo accendit lucernam **A.xvij.**

Offertorium Ueritas mea **A.xviiij.**

Secreta Hec in nobis sacrificia, deus, intercedente beatissimo confessore tuo Ambrosio et actione permaneant et operatione firmentur. Per dominum.

Communio Fidelis seruus **A.xviiij.**

Complenda Hec nos communio, domine, purget a crimine et intercedente beato sacerdote, confessore tuo Ambrosio, celestis remedij faciat esse consortes. Per dominum.

TIBURTII ET UALERIANI

Sancti tui, domine, benedicent te, gloriam regni tui dicent, alleluia.

Ÿ Exaltabo te, domine, quoniam suscepisti me nec delectasti inimicos meos super me.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui sanctorum martyrum tuorum Tiburtij et Ualeriani solemnia colimus, eorum apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum.

Epistola Lingua sapientum ornat scientiam **A.ix.**

Alleluia.

Ÿ Sancti tui, domine, floreant sicut liliam et sicut odor balsami erunt ante te.

Aliud de resurrectione.

Euangelium Uidit Iesus turbam **A.x.**

Offertorium Letamini in domino **A.xiiij.**

Prefatio Te quidem, domine, in omni tempore sed **h.v.**

Secreta Hostia hec, quesumus, domine, quam sanctorum tuorum natalicia recensentes offerimus, et vincula nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie dona conciliet. Per dominum.

Communio Gaudete, iusti **A.xiiij.**

Complenda Sacro munere satiati supplices te, domine, deprecamur, vt quod debite seruitutis celebramus officio, saluationis tue sentiamus augmento. Per dominum.

MAGNI MARTYRIS

Protexisti me, deus, a conuentu malignantium, alleluia, a multitudine operantium {414} iniquitatem, alleluia, alleluia.

Psalmus Exaudi, deus, orationem meam, cum deprecor, a timore inimici eripe animam meam.

Collecta vt in festo priori h xxi.

Epistola Omne gaudium B.xi. vel Iustus si morte A.v.

Alleluia. Egredie martyr Christi A.vi.

Aliud de resurrectione.

Euangelium Nolite arbitrari A.vij.

Offertorium Confitebuntur vt infra.

Communio Letabitur A.vij.

Secreta et complenda in communi vnus martyris A.vij.

SANCTI GEORGII MARTYRIS

Protexisti in pagina precedenti.

Collecta Deus, qui nos beati Georgij, martiris tui, meritis et intercessione letificas, concede propicius, vt qui beneficia poscimus, dono tue gratie consequamur. Per dominum.

Epistola Scimus, quoniam si terrestres g.ij.

Alleluia. Exultabunt A.x.

Aliud de resurrectione.

Euangelium Conuocata turba cum discipulis A.vij.

Offertorium Confitebuntur vt infra.

Secreta Munera, domine, oblata sanctifica et intercedente beato Georgio, martyre tuo, nos per hec a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Communio Letabitur A.vij.

Complenda Supplices te rogamus, omnipotens deus, vt quos tuis reficis sacramentis, intercedente beato Georgio, martire tuo, tibi etiam placitis moribus dignanter tribuas deseruire. Per dominum.

SANCTI MARCI EUANGELISTE

Officium

Protexisti vt supra.

Collecta Deus, qui beatum Marcum, euangelistam tuum, euangelice predicationis gratia sublimasti, tribue, quesumus, semper eius nos eruditione proficere et oratione defendi. Per dominum.

Epistola Unicuique nostrum **A.ij.**

Alleluia. Letabitur iustus **A.vi.**

Aliud de resurrectione.

Euangelium Ecce ego mitto **A.x.**

Credo **dicitur.**

Offertorium Confitebuntur celi mirabilia tua, domine, et veritatem tuam in ecclesia sanctorum, alleluia, alleluia.

Secreta Beati Marci, euangeliste tui, solemnitate tibi munera deferentes quesumus, domine, vt sicut illum predicatio euangelica fecit gloriosum, ita nos eius intercessio et verbo et opere tibi reddat acceptos. Per dominum.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Ego vos **A.xij.**

Complenda Tribuant nobis, quesumus, domine, continuum tua sancta presidium, quo beati Marci, euangeliste tui, precibus nos ab omnibus semper tueantur aduersis. Per dominum.

SANCTI UITALIS MARTYRIS

Protexisti **vt supra.**

Collecta {415 | **i.vij.**} **Presta**, quesumus, omnipotens deus, vt intercedente beato Uitale, martyre tuo, et a cunctis aduersitatibus liberemur in corpore et a prauis cogitationibus mundemur in mente. Per dominum.

Epistola Nemo militans **A.v.**

Alleluia. Corona aurea **A.vi.**

Aliud de resurrectione.

Euangelium Ego sum vitis **A.xij.**

Offertorium Repleti sumus mane misericordia tua et exultauimus et delectati sumus, alleluia.

Secreta Accepta sit in conspectu tuo, domine, nostra deuotio et eius nobis fiat supplicatione salutaris, pro cuius solemnitate defertur. Per dominum.

Communio Ego sum vitis **A.vij.**

Complenda Refecti participatione muneris sacri quesumus, domine deus noster, vt cuius exequimur cultum, sentiamus effectum. Per dominum.

PETRI MARTYRIS

Officium

Protexisti **i.vij.**

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt beati Petri, martyris tui, fidem congrua deuotione sectemur, qui pro eiusdem fidei dilatatione martyrij palmam meruit obtinere. Per dominum.

Epistola Iustus si morte **A.v.**

Alleluia. Letabitur iustus **A.vi.**

Euangelium Ego sum vitis **A.xij.**

Offertorium Confitebuntur **i.vij.**

Communio Letabitur **A.vij.**

Secreta et complenda vt supra, Georgij, i.vij.

SANCTORUM APOSTOLORUM PHILIPPI ET IACOBI

Officium

Exclamauerunt ad te, domine, in tempore afflictionis sue et tu de celo exaudisti eos, alleluia, alleluia.
Psalmus Exultate, iusti, in domino, rectos decet collaudatio.

Collecta Deus, qui nos annua apostolorum tuorum Philippi et Iacobi solemnitate letificas, presta, quesumus, vt quorum gaudemus meritis, instruamur exemplis. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos, qui se angustiauerunt et qui abstulerunt labores eorum. Uidentes autem turbabuntur timore horribili et mirabuntur in subitatione insperate salutis dicentes intra se, penitentiam agentes et pre angustia spiritus gementes: “Hij sunt, quos aliquando habuimus in derisum et in similitudinem improperij. Nos insensati vitam illorum estimabamus insaniam et finem illorum sine honore. Quomodo ergo computati sunt inter filios dei et inter sanctos sors illorum est. {416}

Alleluia.

¶ Isti sunt due oliue et duo candelabra lucentia ante dominum; habent potestatem claudere celum nubibus et aperire portas eius, quia lingue eorum claues celi facte sunt.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Non turbetur cor uestrum. Creditis in deum: et in me credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem vobis, quia vado parare vobis locum, et si abiero et preparauero vobis locum, iterum venio et accipio vos ad meipsum, vt vbi sum ego et vos sitis et quo ego vado scitis et viam scitis.” Dicit ei Thomas: “Domine, nescimus, quo vadis. Et quomodo possumus viam scire?” Dicit ei Iesus: “Ego sum via, veritas et vita. Nemo venit ad patrem nisi per me. Si cognouissetis me, et patrem meum vtique cognouissetis, et ammodo cognoscetis eum et vidistis eum.” Dicit ei Philippus: “Domine, ostende nobis patrem et sufficit nobis.” Dicit ei Iesus: “Tanto tempore vobiscum sum et non cognouistis me? Philippe, qui videt me videt et patrem. Quomodo tu dicis ‘ostende nobis patrem’? Non credis, quia ego in patre et pater in me est? Uerba, que ego loquor vobis, a meipso non loquor. Pater autem in me manens ipse facit opera. Non creditis, quia ego in patre et pater in me est? Alioquin propter opera ipsa credite. Amen, amen dico vobis: qui credit in me opera, que ego facio, et ipse faciet. Et maiora horum faciet, quia ego ad patrem vado. Et quodcunque petieritis in nomine meo, hoc faciam.”

Credo **dicitur**.

Offertorium Confitebuntur **i.vij**.

Secreta Munera, domine, que pro apostolorum tuorum Philippi et Iacobi solemnitate deferimus, propicius suscipe et mala omnia, que meremur, auerte. Per dominum.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Tanto tempore vobiscum sum et non cognouistis me? Philippe, qui videt me videt et patrem, alleluia; non credis, quia ego in patre et pater in me est, alleluia, alleluia.

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt quorum solemnia celebramus, eorum orationibus adiuuemur. Per dominum.

IN INUENTIONE SANCTE CRUCIS

Nos autem **B.i**.

Collecta Deus, qui in preclara salutifere crucis inuentione passionis tue miracula suscitasti, concede, vt {417 | **i.ix**.} vitalis ligni precio eterne vite suffragia consequamur. Qui cum patre et spiritus sancto viuus et regnas deus per omnia.

Ad Galathas.

Fratres: Confido de vobis in domino, quod nihil aliud sapietis. Qui autem conturbat vos, portabit iudicium, quicumque est ille. Ego autem, fratres, si circumcisionem predico, quid adhuc persecutionem patior? Ergo euacuatum est scandalum crucis. Utinam abscidantur, qui vos

conturbant. Quicumque enim volunt placere in carne, hij cogunt vos circumcidi, tantum vt crucis Christi persecutionem non patiantur. Neque enim qui circumciduntur legem custodiunt sed volunt vos circumcidi, vt in carne vestra gloriantur. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo.

Alleluia. Dulce lignum **B.i.**

Alleluia. Surrexit pastor **e.iiij.**

Euangelium Erat homo ex phariseis, Nichodemus nomine **f.v.**

Credo dicitur.

Offertorium Protege, domine, plebem **B.ij.**

Secreta Sacrificium, domine, quod immolamus, placatus intende et ab omni nos exuat bellorum nequitia et per vexillum sancte crucis filij tui ad conterendas aduersariorum insidias nos in tue protectionis securitate constituat. Per eundem.

Prefatio Eterne deus, qui salutem humani **h.iiij.**

Communio Per lignum **B.ij.**

Complenda Repleti alimonia celesti et spiritali poculo recreati quesumus, omnipotens deus, vt ab hoste maligno defendas quos per lignum sancte crucis filij tui armis iusticie pro salute mundi triumphare iussisti. Qui tecum.

De sanctis Alexandro, Euentio et Theodolo

Clamauerunt iusti cum alleluia **A.vij.**

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui sanctorum martyrum tuorum Alexandri, Euentij et Theodoli natalicia colimus, a cunctis malis imminentibus eorum intercessionibus liberemur. Per dominum.

Epistola Reddet deus mercedem **A.ix.**

Alleluia. Letamini in domino **A.x.**

Aliud de resurrectione.

Euangelium Hec mando vobis **A.iiij.**

Offertorium Repleti sumus **i.viiij.**

Secreta {418} **Super** has, quesumus, domine, hostias benedictio copiosa descendat, que et sanctificationem nobis clementer operetur et de martyrum tuorum Alexandri, Euentij et Theodoli nos solemnitate letificet. Per dominum.

Communio Iustorum anime **A.xiiij.**

Complenda Pasce nos, domine, tuorum gaudijs vbique sanctorum, quia nostre salutis augmenta sunt, quotiens illis honor impenditur, in quibus tu mirabilis predicaris. Per dominum.

SANCTI IOANNIS ANTE PORTAM LATINAM

Ut supra in priori eius festo per totum a.xiiij. preter que sequentur.

Collecta Deus, qui conspicis, quia nos vndique mala perturbant, presta, quesumus, vt beati Ioannis, apostoli tui et euangeliste, intercessio gloriosa nos protegat. Per dominum.

Secreta Muneribus nostris, quesumus, domine, precibusque susceptis et celestibus nos munda misterijs et clementer exaudi. Per dominum.

Complenda Refecti, domine, pane celesti intercedente beato Ioanne, apostolo tuo, ad vitam, quesumus, nutriamur eternam. Per dominum.

SANCTI IOANNIS BEUERLACENSIS

Protexisti i.vij.

Collecta Deus, qui presentem diem nobis in celesti natiuitate beati Ioannis, episcopi et confessoris, solemnem esse fecisti, presta, quesumus, vt qui depositionis illius sacratissime celebramus festiuitatem, eius in celis perhennem consequamur societatem. Per dominum.

Epistola Dedit dominus confessionem A.xv.

Alleluia. Iustum deduxit A.xvi.

Euangelium Uidete, vigilate A.xviiij.

Offertorium Confitebuntur i.vij.

Secreta Sacrificium oblatum, quesumus, domine, intercessio beati Ioannis, confessoris tui et episcopi, maiestati tue reddat acceptum, pro cuius veneranda depositione deuoto tibi defertur obsequio. Per dominum.

Communio Letabitur iustus A.vij.

Complenda Sumentes, domine, celestis dona misterij benedictionis tue gratiam interueniente beato Ioanne, confessore tuo atque pontifice, consequi mereamur, vt cuius venerando gloriam predicamus, eius in cunctis necessitatibus nostris auxilium sentiamus. Per dominum.

DE SANCTIS GORDIANO ET EPIMACHO

Sancti tui i.vij.

Collecta Da, quesumus, omnipotens deus, vt qui beatorum martyrum tuorum Gordiani atque Epimachi solemnita colimus, eorum apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum. {419 | i.x.}

Epistola Rememoramini A.ix.

Alleluia. Iudicabunt A.x.

Aliud de resurrectione.

Euangelium Uidens Iesus A.x.

Offertorium Mirabilis A.xiiij.

Secreta Grata tibi sint, domine, munera nostra, que et tuis instituta sunt preceptis et beatorum martyrum Gordiani atque Epimachi festiuitas gloriosa commendet. Per dominum.

Communio Iustorum anime A.xiiij.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt qui celestia alimenta percepimus, intercedentibus sanctis tuis Gordiano et Epimacho per hec contra omnia aduersa muniamur. Per dominum.

SANCTORUM NEREI, ACHILLEI ATQUE PANCRATII

Ecce oculi A.viiij.

Collecta Semper nos, domine, martyrum tuorum Nerei, Achillei et Pancratij foueat beata solemnitas et tuo dignos reddat obsequio. Per dominum.

Epistola Iusti autem in perpetuum A.ix.

Alleluia. Fulgebunt iusti.

Euangelium Ecce ego mitto vos A.x.

Offertorium Confitebuntur celi mirabilia i.vij.

Secreta Sanctorum tuorum, domine, Nerei, Achillei et Pancratij tibi grata confessio et munera nostra commendet et tuam nobis indulgentiam semper imploret. Per dominum.

Communio Gaudete, iusti A.xiiij.

Complenda Quesumus, domine, vt beatorum martyrum tuorum Nerei, Achillei et Pancratij deprecationibus sacramenta, que sumpsimus, ad tue nobis proficiant placationis augmentum. Per dominum.

SANCTI HALUARDI MARTYRIS

Protexisti i.vij.

Collecta Sanctus martyr tuus Haluardus quesumus, domine, nos vbique letificet, vt dum eius merita in presenti festiuitate recolimus, patrocinia in augmentum virtutum sentiamus. Per dominum.

Epistola Omne gaudium **B.xi.**

Alleluia. Corona aurea **A.vi.**

Euangelium Qui amat patrem plus **A.vij.**

Offertorium Confitebuntur celi mirabilia **i.vij.**

Secreta Tanto placabiles in conspectu maiestatis tue, quesumus, domine, nostre sint hostie, quanto sancti martyris Haluardi, pro cuius solemnitate exhibentur, tibi grata sunt merita. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Letabitur **A.vij.**

Complenda Beati Haluardi, martyris tui, domine, suffragijs exoratus percepti sacramenti tui nos virtute defende. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit. {420}

SANCTI ERICI, REGIS ET MARTYRIS

Officium

Gaudemus omnes in domino diem festum celebrantes sub honore Erii martyris, de cuius passione gaudent angeli et collaudant filium dei.

Psalmus Domine, in virtute tua letabitur rex et super salutare tuum exultabit vehementer.

Collecta Deus, qui beato Erico, regi et martyri tuo, victoriae palmam viteque coronam et celestis regni gloriam contulisti, fac nos, quesumus, eius meritis et intercessione cuncta nobis aduersantia vincere et coronam glorie in celis feliciter obtinere. Per dominum.

Epistola Iustus si morte **A.v.**

Alleluia.

Ÿ Rex pie, martyr inclite, tuorum memor supplicum, Erice, recto tramite duc nos ad regnum celicum.

Euangelium Si quis vult venire **A.vi.**

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Secreta Maiestati tue, domine, munera nostre seruitutis beati Erii, regis et martyris, commendet oratio et concede propicius, vt cuius gloriamur triumpho, protegamur auxilio. Per dominum.

Communio Magna est gloria **A.ij.**

Complenda Huius nos, domine, perceptio sacramenti mundet et muniat et intercedente beato Erico, rege et martyre tuo, ad celestia regna perducatur. Per dominum.

SANCTI DUNSTANI¹⁶⁹ EPISCOPI ET CONFESSORIS

Si extra tempus paschale venerit, officium

Statuit ei **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui beatum Dunstanum¹⁷⁰ pontificem ad regna transtulisti celestia, concede nobis per gloriosa eius merita ad gaudia transire perhennia. Per dominum.

Eodem die Potentiane.

Beate Potentiane, virginis tue, natalicia veneranda, quesumus, domine, ecclesia tua deuote suscipiat et fiat magne glorificationis amore deuotior. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo Israel **A.xiiij.**

Graduale Iurauit dominus.

Alleluia. Inueni **A.xvi.**

Euangelium Uos estis.

Offertorium Ueritas **A.xviiij.**

Secreta Hijs, domine, quesumus, interueniente sacratissimo pontifice tuo Dunstano¹⁷¹ placare honoribus et ab omnibus nos eripe hostium nostrorum aduersitatibus. Per dominum.

Alia Accipe, domine, munera, que in beate Potentiane, virginis martyrisque tue, solemnitate deferimus, quia ad tua patrocinia recurrit, et laudem, quod vel talis orta est vel assumpta. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda {421 | **i.xi.**} Quesumus, omnipotens deus, vt quos tuis reficere dignatus es muneribus, per sanctissimum pontificem tuum Dunstanum¹⁷² in supernis glorificare digneris sedibus. Per dominum.

Alia complenda Hec nos, quesumus, domine, gratia tua semper exerceat, vt et diuinis instauret corda nostra misterijs et tui commemoratione letificet. Per dominum.

Si tempore paschali venerit, cantetur per totum vt supra de sancto Ioanne episcopo **i.ix.**

SANCTI URBANI PAPE ET MARTYRIS

Sacerdotes tui **A.xiiij.**

¹⁶⁹ Dunstani] Dunsani *missale*

¹⁷⁰ Dunstanum] Dunsanum *missale*

¹⁷¹ Dunstano] Dunsano *missale*

¹⁷² Dunstanum] Dunsanum *missale*

Collecta Da, quesumus, omnipotens deus, vt qui beati Urbani, martyris tui atque pontificis, solemnia colimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit **A.xv.**

Graduale Inueni Dauid.

Alleluia. Iste sanctus **A.xvi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Ueritas mea **A.xviiij.**

Secreta Munera, quesumus, domine, tibi dicata sanctifica et intercedente beato Urbano, martyre tuo, per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Communio Fidelis **A.xviiij.**

Complenda Beati Urbani, martyris tui atque pontificis, domine, intercessione placatus presta, quesumus, vt que temporali celebramus actione, perpetua saluatione capiamus. Per dominum.

Si vero tempore paschali euenerit, Protexisti i.vij.

SANCTI AUGUSTINI DOCTORIS ANGLORUM

Statuit ei dominus **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui beatum Augustinum pontificem primum doctorem populo concessisti Anglorum, eius interuentu nobis veniam¹⁷³ tribue peccatorum et cum ipso celestium gaudia premiorum. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in vita sua curauit gentem **A.xiiij.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Iustus germinabit.

Euangelium Homo quidam peregre **A.xvi.**

Offertorium Inueni Dauid **A.xviiij.**

Secreta Hec oblatio, domine, tibi complacat et intercessio sancti doctoris Anglorum Augustini nos tibi dignos exhibeat. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda Sacramenta tua, domine, nostra, quesumus, extergant piacula sanctique Augustini, confessoris tui, oratio nos adiuuet recte incedere inter omnia huius vite pericula. Per dominum.

Si autem tempore paschali venerit, cantetur officium Protexisti me, vt supra habetur i.vij.

¹⁷³ veniam] vitam *missale*

GERMANI EPISCOPI

Sacerdotes dei **A.xiiij.**

Collecta {422} **Deus**, qui es omnium sanctorum tuorum splendor mirabilis quique hunc diem beati Germani, confessoris tui, depositione consecrasti, da ecclesie tue de eius natalicio gaudere, vt apud misericordiam tuam et exemplis eius protegamur et meritis. Per dominum.

Epistola Testificor coram **A.vi.**

Graduale Inueni.

Alleluia. Ecce sacerdos **A.xvi.**

Euangelium Facta est contentio **A.iiij.**

Offertorium Ueritas **A.xviiij.**

Secreta Sacrificium nostrum tibi, domine, quesumus, beati Germani precatio sancta conciliet, vt cuius honore solemniter exhibetur, meritis efficiatur acceptum. Per dominum.

Communio Semel iuravi **A.xviiij.**

Complenda Sacro munere satiati supplices te, domine, deprecamur, vt quod debite seruitutis celebramus officio, intercedente beato Germano, confessore tuo, saluationis tue sentiamus augmentum. Per dominum.

SANCTE PETRONILLE UIRGINIS

Officium

Dilexisti iusticiam **A.xx.**

Collecta Omnipotens sancte deus, auctor virtutis et amator virginitatis, fac nos, quesumus, sancte Petronille virginis placitis tibi meritis commendari, cuius vita merito castitatis tibi complacuit. Per dominum.

Epistola Sapientia vincit **A.xx.**

Graduale Dilexisti.

Alleluia. Specie tua **A.xxiiij.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem virginibus **A.xxiiij.**

Offertorium Offerentur **primum** **A.xxiiij.**

Secreta Hec dona, quesumus, domine, placatus intende, quibus et summum sacrificium continetur et morte preciosa virginis tue Petronille tibi placita hostia consecratur. Per dominum.

Communio Diffusa est **A.xxiiij.**

Complenda Hec nos gratia tua, domine, quesumus semper exerceat et que sumpsimus diuinis instaurent nostra corda misterijs et virginis tue Petronille commemoratione letificent. Per dominum.

SANCTORUM MARCELLINI ET PETRI

Clamauerunt **A.vij.**

Collecta Deus, qui nos annua beatorum martyrum tuorum Marcellini et Petri solemnitate letificas, presta, quesumus, vt quorum gaudemus meritis, prouocemur exemplis. Per dominum.

Epistola Respondens vnus **A.viiij.**

Graduale Iustorum anime.

Alleluia. Sancti et iusti **A.x.**

Euangelium Cum audieritis **A.xi.**

Offertorium Letamini **A.xiiij.**

Secreta Uotiua, domine, munera deferentes in tuorum Marcellini et Petri martyrum passione tuam magnificentiam veneramur et per eam nobis imploramus tue pietatis auxilium. Per dominum. {423 | i.xij. }

Communio Iustorum anime **A.xiiij.**

Complenda Intercedentibus sanctis tuis, domine, plebi tue presta subsidium, vt ab omnibus noxijs expedita cuncta sibi profutura percipiat. Per dominum.

Si tamen tempore paschali venerit, vt supra, Tiburtij et Ualeriani, i.vij.

COMMÉMORATIO SANCTI ERASMI IN CRASTINO DIE

Oratio Deus, qui beatum Erasmum, martyrem tuum atque pontificem, tormentis ereptum angelico pane cibasti, presta supplicibus tuis, vt eius meritis et precibus ab omnibus hostibus anime et corporis triumphare valeamus et eterna dulcedine perfrui mereamur. Per dominum.

Secreta et complenda in communi vnus martyris et pontificis A.vij.

SANCTI BONIFACII EPISCOPI ET MARTYRIS

Sacerdotes eius **A.vij.**

Collecta Deus, qui multitudinem populorum beati Bonifacij, martyris tui atque pontificis, instantia ad agnitionem tui sancti nominis vocare dignatus es, concede propicius, vt cuius solemnities colimus, etiam patrocinia sentiamus. Per dominum.

Epistola Nemo militans **A.v.**

Graduale Sacerdotes eius **A.x.**

Alleluia. Disposui **A.xvi.**

Euangelium Si quis vult **A.vi.**

Offertorium In virtute tua **A.vij.**

Secreta Accepta sit, quesumus, in conspectu tuo,¹⁷⁴ domine, nostre humilitatis oblatio et sancti martyris tui Bonifacij fiat supplicatione salutaris, pro cuius solemnitate tue maiestati defertur. Per dominum.

Communio Magna est **A.vij.**

Complenda Presta, domine, quesumus, vt sacramenti tui participatione vegetati sancti Bonifacij precibus adiuuemur. Per dominum.

Si vero tempore paschali euenerit, cantetur Protexisti **i.vij.**

SANCTORUM MEDARDI ET GILDARDI

Sacerdotes tui **A.xiij.**

Collecta Deus, qui sanctam nobis diei huius solemnitatem in honore sanctorum confessorum tuorum Medardi et Gildardi consecrasti, adesto familie tue precibus et dona, vt quorum festa celebramus, merito eorum et auxilio subleuemur. Per dominum.

Epistola Plures facti **A.xv.**

Graduale Exultabunt.

Alleluia. Letamini **A.x.**

Euangelium Sint lumbi **A.xix.**

Offertorium Mirabilis **A.xiij.**

Secreta Respice, domine, quesumus, populum tuum ad tua sacramenta et presentem festiuitatem beatorum confessorum tuorum Medardi et Gildardi currentem, vt quod in honore nominis tui detulerunt cunctis proficiat ad veniam et salutem. Per dominum. {424}

Communio Ego vos **A.xiij.**

Complenda Gratias agimus tibi, domine Iesu Christe, qui nos celesti medela reparare dignatus es, da, quesumus, peccatis nostris veniam, sicut beatis confessoribus tuis Medardo et Gildardo sedes dedisti pontificales. Per eundem.

Sed si tempore paschali venerit, dicatur officium Sancti tui **i.vij.**

¹⁷⁴ tuo] tuo tuo *missale*

PRIMI ET FELICIANI MARTYRUM

Sapientiam sanctorum A.viij.

Collecta Fac nos, quesumus, domine, sanctorum tuorum Primi et Feliciani semper festa sectari, quorum suffragijs protectionis tue dona sentiamus. Per dominum.

Epistola Iusti in perpetuum.

Graduale Gloriosus A.ix.

Alleluia. Iusti epulentur A.x.

Euangelium Hoc est preceptum A.iiij.

Offertorium Mirabilis deus A.xiiij.

Secreta Sacrificium, domine, quod pro sanctis martyribus tuis Primo et Feliciano proponit nostra deuotio, eorum merito nobis augeat te donante suffragium. Per dominum.

Communio Ego vos A.xiiij.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt sanctorum tuorum celestibus misterijs celebrata solemnitas indulgentiam nobis tue propiciationis acquirat. Per dominum.

Si tempore paschali, officium Sancti tui i.vij.

BARNABE APOSTOLI

Mihi autem A.ij.

Collecta Deus, cuius nomine beatus Barnabas apostolus vna cum Paulo segregatus est electione superna ad predicandum gentibus euangelium Christi, filij tui, concede propicius, vt gentium populus apud misericordiam tuam pium sentiat intercessorem, quem eterne vite te largiente meruit habere predicatorem. Per eundem.

Epistola Conuenit vniuersa f.iiij.

Graduale Nimis honorati A.ij.

Alleluia. Nimis honorati.

Euangelium Facta est contentio A.iiij.

Credo dicitur.

Offertorium In omnem terram A.iiij.

Secreta Presentia munera, quesumus, domine, placito vultu intueri et presta, vt sanctispiritus perfundantur benedictione et in nostris cordibus eam dilectionem validius infundant, per quam sanctus apostolus Barnabas omnia oblectamenta mundi deuicit. Per dominum eiusdem.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Uos, qui secuti A.iiij.

Complenda Beati Barnabe, apostoli tui, nos, quesumus, domine, festa tueantur et eius tue maiestati¹⁷⁵ commendet oratio veneranda. Per dominum.

IN NATALI SANCTORUM BASILIDIS, CIRINI, NABORIS ET NAZARII

Officium

Intret in conspectu A.vij.

Collecta Sanctorum Basilidis, Cirini, Naboris et Nazarij, quesumus, domine, natalicia nobis votiuia resplendeant et quod illis contulit excellentia sempiterna, fructibus nostre deuotionis accrescat. Per dominum.

Epistola Benedictus deus et pater A.i.

Graduale Uindica.

Alleluia. Te martyrum A.ix.

Euangelium Attendite a fermento A.xij.

Offertorium Exultabunt A.xiiij.

Secreta Pro sanctorum Basilidis, Cirini, Naboris et Nazarij sanguine venerando hostiam tibi, domine, solemniter immolamus tua mirabilia pertractantes, per que talis est perfecta victoria; presta, quesumus, vt et vincula nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie dona conciliet. Per dominum.

Communio Posuerunt A.xiiij.

Complenda Leti, domine, semper sanctorum Basilidis, Cirini, Naboris et Nazarij solemnia celebremus et eorum patrocina iugiter sentiamus. Per dominum.

SANCTI BASILII EPISCOPI

Officium

Statuit A.xiiij.

Collecta Deus, qui perhennem gloriam sanctissimi Basilij, confessoris tui atque pontificis, anime contulisti, tribue, quesumus, eius nos apud te patrocinijs subleuari, vt cum eo vitam possideamus eternam. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo et inuentus A.xiiij.

¹⁷⁵ maiestati] maiestatis *missale*

Graduale Ecce sacerdos.

Alleluia. Inueni.

Euangelium Homo quidam peregre proficiscens **A.xvi.**

Offertorium Ueritas mea **A.xviiij.**

Secreta Oblatis, domine, ob honorem confessoris tui Basilij placare muneribus et ipsius interuentu famulis tuis cunctorum tribue indulgentiam peccatorum. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda Fidelium tuorum, quesumus, domine, vota serenus intende et intercedente beato Basilio, confessore tuo atque pontifice, a cunctis nos reatibus absolutos concede festis interesse perpetuis. Per dominum.

SANCTORUM UITI, MODESTI ET CRESCENTIE

Omnia vt supra in die Marcellini et Petri i.xi.

Collecta Deus, qui beatum Uitum in puerili adhuc etate triumphantem coronasti et Modestum atque Crescentiam eius meritis coequasti, concede propicius, vt quorum solemnia veneranda colimus, eorum etiam pia consolatione respiremus. Per dominum.

Secreta Sicut glorie diuine potentiam munera pro sanctis oblata testantur, sic nobis effectum, domine, tue saluationis impendant. Per dominum.

Complenda Refecti, domine, benedictione celesti quesumus, vt per intercessionem sanctorum tuorum Uiti, Modesti atque {426} Crescentie medicina sacramenti et corporibus nostris prosit et mentibus. Per dominum.

SANCTI BOTULPHI ABBATIS

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Deus, omnium regnorum gubernator et rector, qui famulis tuis annuam beati Botulphi abbatis festiuitatem celebrare largiris, nostrorum, quesumus, dele cicatrices vulnerum patrieque celestis donis reficis sempiternis. Per dominum.

Epistola Iustus cor **A.xv.**

Graduale Os iusti.

Alleluia. Sancte Botulphe **A.xvi.**

Euangelium Ecce nos **A.iiij.**

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Secreta Munus tibi a deuotis oblatum famulis, eterne rerum conditor, dignanter respice et intercedentibus meritis almi patris Botulphi celesti illud benedictione sanctifica, vt nobis ad cunctorum veniam peccaminum et ad gaudij celestis proficiat augmentum. Per dominum.

Communio Magna est **A.vij.**

Complenda Celestis mense pasci dapibus supplices te rogamus, omnipotens deus, quatinus per gloriosa almi patris Botulphi merita gaudijs eternis nos iubeas sociari. Per dominum.

SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI

Salus autem **A.vij.**

Collecta Sanctorum martirum tuorum nos, domine, Marci et Marcelliani natalicia tueantur, qui tanto fiducialius tuo nomini supplicamus, quanto frequentius martyrum benedictionibus confouemur. Per dominum.

Epistola Lingua sapientum **A.ix.**

Graduale Anima nostra.

Alleluia. Uenite ad.

Euangelium Ecce ego mitto vos **A.x.**

Offertorium Anima nostra **A.xij.**

Secreta Munera tibi, domine, dicata sanctifica et intercedentibus sanctis tuis Marco et Marcelliano per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Communio Amen dico **A.xij.**

Complenda Salutaris tui munere, domine, satiati supplices exoramus, vt quorum letamur gustu, renouemur affectu. Per dominum.

SANCTORUM GERUASII ET PROTHASII

Loquetur **A.vij.**

Collecta Deus, qui nos annua sanctorum tuorum Geruasij et Prothasij solemnitate letificas, concede propicius, vt quorum gaudemus meritis, accendamus exemplis. Per dominum.

Epistola Sancti per fidem.

Graduale Gloriosus **A.ix.**

Alleluia. Iudicabunt sancti **A.x.**

Euangelium Cum egrederetur Iesus **A.xi.**

Offertorium Letamini in domino **A.xij.**

Secreta Oblatis, quesumus, domine, placare mu{427 | i.xiiij.}neribus et intercedentibus sanctis tuis a cunctis nos defende periculis. Per dominum.

Communio Posuerunt mortalia A.xiiij.

Complenda Hec nos communio, domine, purget a crimine et intercedentibus sanctis tuis Geruasio et Prothasio celestis remedij faciat esse consortes. Per dominum.

LEOFREDI ABBATIS

Os iusti A.iiij.

Collecta Deus, qui diuersis nationum populis preclaros vere fidei ministros constituisti, concede, quesumus, vt omnes, qui ad sanctissimi confessoris tui atque abbatis Leofredi festa conuenerunt, presentis gaudium prosperitatis et beatitudinis future gloriam consequantur. Per dominum.

Epistola Dilectus a deo et.

Graduale Os iusti.

Alleluia. Posui adiutorium A.xvi.

Euangelium Uidete, vigilate et orate A.xviiij.

Offertorium Desiderium A.vij.

Secreta Beati Leofredi, confessoris tui atque abbatis, precibus, domine, quesumus, tibi grata reddatur oblatio, pro cuius est festiuitate immolanda. Per dominum.

Communio Beatus seruus A.xviiij.

Complenda Sacramentis, domine, et gaudijs celebritate optata expletis quesumus, omnipotens deus, vt beati Leofredi, confessoris tui et abbatis, precibus adiuuemur, cuius recordationibus exhibentur. Per dominum.

SANCTI ALBANI

Officium

In virtute tua A.v.

Collecta Deus, qui hunc diem beati Albani martyrio consecrasti, tribue, quesumus, vt cuius annuo gratulamur officio, eius continuo foueamur auxilio. Per dominum.

Epistola Benedictus deus et pater A.v.

Graduale Beatus vir A.iiij.

Alleluia. Posuisti.

Euangelium Si quis vult A.vi.

Offertorium In virtute **A.vij.**

Secreta Hec hostia salutaris, quesumus, domine, quam in sancti Albani, martyris tui, sociorumque eius veneranda commemoratione tue maiestati suppliciter offerimus, et ligamina nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie carismata tribuat. Per dominum.

Communio Qui vult venire **A.vij.**

Complenda Quesumus, omnipotens et misericors deus, vt quos in sanctorum tuorum veneranda memoria de tuis sacris donis satiasti, per hec indulgentiam nos tue propiciationis consequi mereamur. Per dominum.

IN UIGILIA IOANNIS BAPTISTE

Ne timeas, Zacharia, exaudita est oratio tua et Elizabet, vxor tua, pariet tibi filium et vocabis nomen eius {428} Ioannem et erit magnus coram domino et spiritus sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue et multi in natiuitate eius gaudebunt.

Psalmus Domine, in virtute tua **et cetera.**

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt familia tua per viam salutis incedat et beati Ioannis precursoris hortamenta sectando ad eum, quem predixit, segura perueniat. Dominum nostrum.

Eodem die Adeldride virginis.

Collecta Omnipotens sempiternus deus, auctor virtutis et amator virginitatis, qui beatam Adeldridam hodierna die dignatus es ad celi gaudia deducere, tuam suppliciter imploramus clementiam, vt cuius sacram solemnitatem celebramus in aruis, de eiusdem patrocinijs gaudeamus in astris. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

In diebus illis: Factum est verbum domini ad me dicens: “Priusquam te formarem in vtero, noui te, et antequam exires de vulua, sanctificaui te et prophetam in gentibus dedi te.” Et dixi: “A, a, domine deus. Ecce nescio loqui, quia puer ego sum.” Et dixit dominus ad me: “Noli dicere, ‘quia puer ego sum,’ quoniam ad omnia, que mittam te, ibis et vniuersa, que mandauero tibi, loqueris. Ne timeas a facie eorum, quia ego tecum sum, vt eruam te,” dicit dominus. Et misit dominus manum suam et tetigit os meum. Et dixit dominus ad me: “Ecce dedi verba mea in ore tuo. Ecce constitui te hodie super gentes et super regna, vt euellas et destruas et disperdas et dissipes et edifices et plantes,” ait dominus omnipotens.

Graduale Fuit homo missus a deo, cui nomen Ioannes erat, hic venit.

Ÿ Ut testimonium perhiberet de lumine et pararet domino plebem perfectam.

Secundum Lucam.

Fuit in diebus Herodis, regis Iudee, sacerdos quidam nomine Zacharias de vice Abia et vxor illi de filiabus Aaron et nomen eius Elizabeth. Erant autem iusti ambo ante deum incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querela et non erat illis filius, eo quod esset Elizabeth sterilis et ambo processissent in diebus suis. Factum est autem, cum¹⁷⁶ sacerdotio fungeretur Zacharias in ordine vicis sue ante deum, secundum consuetudinem sacerdotij sorte exijt, vt incensum poneret ingressus in templum domini. {429 | i.xv.} Et omnis multitudo populi erat orans foris hora incensi. Apparuit autem ei angelus domini stans a dextris altaris incensi. Et Zacharias turbatus est videns et timor irruit super eum. Ait autem ad illum angelus: “Ne timeas, Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua et vxor tua Elizabeth pariet tibi filium et vocabis nomen eius Ioannem. Et erit tibi gaudium et exultatio et multi in natiuitate eius gaudebunt. Erit enim magnus coram domino, vinum et siceram non bibet et spiritus sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Et multos filiorum Israel conuertet ad dominum deum ipsorum. Et ipse precedet ante illum in spiritu et virtute Helye, vt conuertat corda patrum in filios et incredulos ad prudentiam iustorum parare domino plebem perfectam.”

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Secreta Munera, domine, oblata sanctifica et intercedente beato Ioanne baptista nos per hec a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Alia secreta Domine deus omnipotens, pater totius mundane molis, opifex mirificus, suscipe deprecationem seruorum tuorum cum muneribus hostiarum, que tibi in sacratissima celebritate famule tue Adeldride deferimus, et concede, vt per hec diuina sacramenta cunctos carnales actus valeamus exuere et omnium incrementa virtutum percipere. Per dominum.

Communio Magna est gloria **A.ij.**

Complenda Beati Ioannis baptiste nos, domine, preclara committetur oratio et quem venturum esse predixit pascit nobis fore placatum. Dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui.

Alia Celestibus satiati sacramentis, clementissime deus, munificentiam tuam deprecamur, vt per interuentum beate virginis Adeldride beatitudinis eterne beneficia capere largiora possimus. Per dominum.

IN DIE SANCTO

¹⁷⁶ cum] vt *missale*

Officium

De ventre matris mee vocauit me dominus nomine meo et posuit os meum vt gladium acutum; sub tegumento manus sue protexit me, posuit me quasi sagittam electam.

Psalmus Audite, insule, et attendite, populi, de longe: dominus ab vtero vocauit me.

Collecta Deus, qui presentem diem honorabilem nobis in beati Ioannis natiuitate {430} fecisti, da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis eterne. Per dominum.

Lectio Hieremie prophete.

Hec dicit dominus deus: Audite, insule, et attendite, populi, de longe. Dominus ab vtero vocauit me, de ventre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meum quasi gladium acutum, in vmbra manus sue protexit me. Et posuit me sicut sagittam electam, in pharetra sua abscondit me et dixit mihi: Seruus meus es tu, Israel, quia in te gloriabor. Et nunc hec dicit dominus formans me ex vtero seruum sibi: Dedi te in lucem gentium, vt sis salus mea vsque ad extremum terre. Reges videbunt et consurgent principes et adorabunt dominum deum tuum et sanctum Israel, qui elegit te.

Graduale Priusquam te formarem in vtero, noui te et antequam exires de ventre, sanctificaui te.

✠ Misit dominus manum suam et tetigit os meum et dixit mihi.

Alleluia.

✠ Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne baptista.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Elizabeth impletum est tempus pariendi et peperit filium. Et audierunt vicini et cognati eius, quia magnificabat dominus misericordiam suam cum illa, et congratulabantur ei. Et factum est in die octauo, venerunt circumcidere puerum et vocabant eum nomine patris sui Zachariam. Et respondens mater eius dixit: “Nequaquam, sed vocabitur Ioannes.” Et dixerunt ad illam, quia “Nemo est in cognatione tua, qui vocetur hoc nomine.” Innuebant autem patri eius, quem vocari vellet eum. Et postulans pugillarem scripsit dicens: “Ioannes est nomen eius.” Et mirati sunt vniuersi. Apertum est autem ilico os eius et lingua eius et loquebatur benedicens deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum et super omnia montana Iudee diuulgabantur omnia verba hec. Et posuerunt omnes, qui audierant, in corde suo dicentes: “Quis, putas, puer iste erit?” Etenim manus domini erat cum illo. Et Zacharias, pater eius, impletus est spiritu sancto et prophetauit dicens: “Benedictus dominus deus Israel, quia visitauit et fecit redemptionem plebis sue.”

Offertorium Iustus vt palma **A.xviij.**

Secreta Tua nos, domine, muneribus altaria cumulamus illius {431 | **i.xvi.**} nobis per hec opem adesse poscentes et natiuitatem honore debito celebrantes, qui saluatorem mundi et affuturum cecinit et adesse monstrauit dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Communio Tu, puer, propheta altissimi vocaberis, preibis enim ante faciem domini parare vias eius.

Prefatio quotidiana h.vi., nisi fuerit dominica.

Complenda Sumat ecclesia tua, deus, beati Ioannis baptiste generatione letitiam, per quem sue regenerationis cognouit auctorem. Dominum nostrum.

INFRA OCTAUAS EIUS

Officium

Iustus vt palma **A.v.**

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt qui beati Ioannis baptiste solemnna colimus, eius apud te intercessione muniamur. Per dominum.

Hieremie prophete.

In diebus illis: Factum est verbum domini ad me dicens: Tu ergo, fili hominis, accinge lumbos tuos et surge et loquere ad eos omnia, que ego precipio tibi. Ne formides a facie eorum, nec enim timere te faciam vultum eorum. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatem munitam et in columnam ferream et in murum ereum super omnem terram regibus Iuda et principibus eius et sacerdotibus et populo terre. Et bellabunt aduersum te et non preualebunt, quia ego tecum sum, ait dominus, vt liberem te.

Graduale Iustus vt palma florebit **A.i.**

Alleluia.

∇ Fuit homo missus a deo, cui nomen Ioannes erat.

Alleluia.

∇ Tu, puer, propheta altissimi vocaberis, preibis enim ante dominum parare vias eius.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Respondens Gabriel angelus dixit ad eum: “Ego sum Gabriel, qui asto ante deum, et missus sum loqui ad te et hec tibi euangelizare. Ecce eris tacens et non poteris loqui vsque in diem, quo hec fiant, pro eo, quod non credidisti verbis meis, que implebuntur in tempore suo.” Et erat plebs expectans Zachariam et mirabantur, quod tardaret in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos et cognouerunt, quod visionem vidisset in templo. Et ipse erat innuens illis et

permansit mutus. Et factum est, vt impleti sunt dies officij eius, abiit in domum suam. Post hos autem dies concepit Elizabeth, vxor eius, et occultabat se mensibus quinque dicens, quia “Sic fecit mihi dominus in diebus, in quibus respexit, auferre opprobrium meum inter homines.” {432}

Offertorium In virtute tua **A.vij.**

Secreta Munera, domine, oblata sanctifica et intercedente beato Ioanne baptista nos per hec a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Communio Posuisti **A.vij.**

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui celestia alimenta percepimus, intercedente beato Ioanne baptista per hec contra omnia aduersa muniamur. Per dominum.

Ultimo die octauarum cantetur sicut in die sancto.

IN DIE SANCTORUM IOANNIS ET PAULI

Multe tribulationes **A.vij.**

Collecta Quesumus, omnipotens deus, vt nos geminata letitia hodiernae festiuitatis excipiat, que de beatorum martirum Ioannis et Pauli glorificatione procedit, quos eadem fides et passio vere fecit esse germanos. Per dominum.

Epistola Hij sunt viri misericordie **A.vij.**

Graduale Ecce quam bonum.

Alleluia. Iste sunt due oliue **A.x.**

Euangelium Attendite a fermento **A.xij.**

Offertorium Gloriabuntur **A.xij.**

Secreta Hostias altaribus tuis, domine, placationis imponimus potentiam tuam in sanctorum tuorum Ioannis et Pauli passionibus honorando et per eos nobis implorando veniam peccatorum. Per dominum.

Communio Et si coram **A.xij.**

Complenda Celesti munere satiati quesumus, domine deus noster, vt nos hec dona martyrum tuorum Ioannis et Pauli deprecatione sanctificent. Per dominum.

IN UIGILIA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI

Officium

Dicit dominus Petro: “Cum esses iunior, cingebas te et ambulabas vbi volebas, cum autem senueris, extends manus tuas et alius te cinget et ducet, quo tu non vis.” Hoc autem dixit significans, qua morte clarificaturus esset deum.

Ÿ Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius *etcetera*.

Collecta Deus, qui nobis beatorum apostolorum Petri et Pauli natalicia gloriosa preire concedas, tribue, quesumus, eorum nos semper et beneficijs preueniri et orationibus adiuuari. Per dominum.

Eodem die Deus, qui beatum Leonem pontificem sanctorum tuorum meritis coequasti, concede propicius, vt qui commemorationis eius festa percolimus, vite quoque imitemur exempla. Per dominum.

Lectio Actuum apostolorum.

In diebus illis: Petrus et Ioannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam. Et quidam vir, qui erat claudus ex vtero matris sue, baiulabatur, quem quotidie ponebant ad portam templi, que dicitur speciosa, vt peteret elemosinam ab introeuntibus¹⁷⁷ in templum. Is cum videret Petrum et Ioannem incipientes introire in templum, rogabat, vt elemosinam acciperet. Intuens autem in eum Petrus cum Iohanne dixit: “Respice in nos.” At ille intendebat in eos sperans se aliquid accepturum ab eis. Petrus autem dixit: “Argentum et aurum non est mihi; quod autem habeo, tibi do. In nomine Iesu Christi Nazareni surge et ambula.”¹⁷⁸ Et apprehensa manu eius dextera alleuauit eum et protinus solidate sunt bases eius et plante. Et exiliens stetit et ambulabat et intrauit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans deum. Cognoscebant autem illum, quoniam ipse erat, qui ad elemosinam sedebat ad speciosam portam templi. Et repleti sunt omnes stupore et extasi in eo, quod contigerat illi.

Graduale In omnem *A.ij.*

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus Petro: “Symon Ioannis, diligis me plus hijs?” Dicit ei: “Etiam, domine, tu scis, quia amo te.” Dicit ei: “Pasce oues meas.” Dicit ei iterum: “Symon Ioannis, diligis me?” Ait illi: “Etiam, domine, tu scis, quia amo te.” Dicit ei: “Pasce agnos meos.” Dicit ei tertio: “Simon Ioannis, amas me?” Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio, ‘amas me?’ et dicit ei: “Domine, tu omnia scis: tu scis, quia amo te.” Dicit ei: “Pasce oues meas. Amen, amen dico tibi, cum esses iunior, cingebas te et ambulabas, vbi volebas; cum autem senueris, extends manus tuas

¹⁷⁷ introeuntibus] introeuneibus *missale*

¹⁷⁸ ambula] amblua *missale*

et alius te cinget et ducet, quo tu non vis.” Hoc autem dixit significans, qua morte clarificaturus esset deum.

Offertorium Mihi autem **A.iiij.**

Secreta Munus populi tui, domine, quesumus, apostolica intercessione sanctifica nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Alia Annue, domine, vt anime famuli tui Leonis hec prosit oblatio, quam immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta. Per dominum.

Communio “Symon Ioannis, diligis me plus hijs?” “Domine, tu omnia nosti: tu scis, domine, quia amo te.”

Complenda Quos celesti, domine, alimento satiasti, apostolorum tuorum Petri et Pauli intercessione ab omni aduersitate custodi. Per dominum.

Alia {434} Deus, qui anime famuli tui Leonis eterne beatitudinis premia contulisti, concede propicius, vt qui peccatorum nostrorum pondere premimur, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum.

IN DIE SANCTO

Nunc scio vere, quia misit dominus angelum suum et eripuit me de manu Herodis et de omni expectatione plebis Iudeorum.

Psalmus Domine, probasti me et cognouisti me.

Collecta Deus, qui hodiernam diem apostolorum Petri et Pauli martirio consecrasti, da ecclesie tue eorum in omnibus sequi preceptum, per quos religionis sumpsit exordium. Per dominum.

Actus apostolorum.

In diebus illis: Misit Herodes rex manus, vt affligeret quosdam de ecclesia. Occidit autem Iacobum, fratrem Ioannis, gladio. Uidens autem, quia placeret Iudeis, apposuit apprehendere et Petrum. Erant autem dies azimorum. Quem cum apprehendisset, misit in carcerem tradens quatuor quaternionibus militum custodiendum, volens post pascha producere eum populo. Et Petrus quidem seruabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Cum autem producturus esset eum Herodes, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vinctus cathenis duabus. Et custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus domini astitit et lumen refulsit in habitaculo carceris. Percussoque latere Petri excitauit eum dicens: “Surge velociter,” et ceciderunt cathene de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum: “Precingere et calcia te caligas tuas.” Et fecit sic. Et dixit illi: “Circunda tibi vestimentum tuum et sequere me.” Et exiens sequebatur eum et nesciebat, quia verum est, quod fiebat per angelum. Estimabat autem se visum

videre. Transeuntes autem primam et secundam custodiam venerunt ad portam ferream, que ducit ad ciuitatem, que vltro aperta est eis. Et exeuntes processerunt vicum vnum et continuo discessit angelus ab eo. Et Petrus ad se reuersus dixit: “Nunc scio vere, quia misit dominus angelum suum et eripuit me de manu Herodis et de omni expectatione plebis Iudeorum.” {435 | i.xviiij.}

Graduale Constitues **A.iiij.**

Alleluia.

Ÿ Tu es pastor ouium, princeps apostolorum, tibi tradite sunt claues regni celorum.

Euangelium Uenit Iesus **i.v.**

Offertorium Constitues **A.iiij.**

Secreta Hostias, domine, quas nomini tuo sacrandas offerimus, apostolica prosequatur oratio, per quam nos expiari tribuis et defendi. Per dominum.

Prefatio de apostolis **h.vi.**

Communio Tu es Petrus **i.v.**

Complenda Quos celesti, domine, alimento satiasti, apostolicis intercessionibus ab omni aduersitate custodi. Per dominum.

IN COMMEMORATIONE SANCTI PAULI

Scio, cui credidi, et certus sum, quia potens est depositum meum seruare in illum diem.

Psalmus Domine, probasti me et cognouisti.

Collecta Deus, qui multitudinem gentium beati Pauli apostoli predicatione docuisti, da nobis, quesumus, vt cuius natalicia colimus, eius apud te patrocinia sentiamus. Per dominum.

Ad Galathas

Fratres: Notum vobis facio euangelium, quod euangelizatum est a me, quia non est secundum hominem neque ego ab homine illud accepi neque didici sed per reuelationem Iesu Christi. Audistis enim conuersationem meam aliquando in iudaismo, quoniam supra modum persequabar ecclesiam dei et expugnabam illam. Et proficiebam in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo abundantius existens emulator paternarum traditionum. Cum autem placuit ei, qui me segregauit de vtero matris mee et vocauit me per gratiam suam, vt reuelaret in me filium suum, vt euangelizarem illum in gentibus, continuo non acquieui carni et sanguini neque Hierosolimam veni ad antecessores meos apostolos sed abij in Arabiam et iterum reuersus sum Damascum. Deinde post annos tres veni Hierosolimam videre Petrum et mansi apud eum diebus quindecim. Alium autem apostolorum vidi neminem nisi Iacobum, fratrem domini. Que autem scribo vobis, ecce coram deo,

quia non mentior. Deinde veni in partes Syrie et Cicilie. Eram autem ignotus facie ecclesijs Iudee,¹⁷⁹ que erant in Christo. Tantum autem auditum habebant, quoniam qui persequebatur nos aliquando, nunc euangelizat fidem, quam aliquando expugnabat. Et in me {436} clarificabant dominum Iesum Christum.

Graduale Qui operatus **i.i.**

Alleluia.

Ÿ Sancte Paule apostole, predicator et doctor gentium, intercede pro nobis.

Euangelium Ecce nos reliquimus **A.iiij.**

Credo **dicitur.**

Offertorium Mihi autem **A.iiij.**

Secreta Ecclesie tue, quesumus, domine, preces et hostias apostolica commendet oratio, vt quod pro illorum gloria celebramus, nobis prosit ad veniam. Per dominum.

Prefatio de apostolis.

Communio Amen dico **A.iiij.**

Complenda Perceptis, domine, sacramentis, beatis apostolis intercedentibus deprecamur, vt que pro illorum celebrata sunt gloria nobis proficiant ad medelam. Per dominum.

IN UISITATIONE VIRGINIS MARIE

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Da ecclesie tue, quesumus, omnipotens deus, beate Marie semper virginis assidua visitatione consolari, vt per eius salutationem mellifluam sentiamus saluatoris nostri spiritualem presentiam et in tue laudis iubulum deuotis mentibus exurgamus. Per eundem.

Alia Deus, qui coeternum tibi filium in beate Marie virginis vtero clausum in montana, ne lateret, ad Elizabeth gestari voluisti, presta, quesumus, vt cuius virginitatem in hac visitationis commemoratione veneramur, eam subsequi, quo precessit, ad celestis regni gaudia mereamur. Per dominum.

Sapientie.

Clara est hec et nunquam marcesset, facile videtur ab hijs, qui diligunt eam, et inuenitur ab hijs, qui querunt illam. Preoccupat illos, qui se concupiscunt, vt illis se priorem ostendat. Qui diluculo vigilauerit ad illam, non laborabit. Assidentem autem illam in foribus suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus est consummatus. Qui vigilauerit propter illam, cito erit securus,

¹⁷⁹ facie ecclesijs Iudee] faciei ecclesie Iudei *missale*

quoniam circuit querens dignos se et in vijs suis se ostendit illis hilariter et in omni prouidentia occurrit eis. Initium enim illius verissima discipline concupiscentia est. Cura ergo discipline eius dilectio est et dilectio custodia legum illius est. Custodia autem legum illius consummatio incorruptionis est. Incorruptio autem proximum esse deo facit. Concupiscentia itaque eius deducit ad regnum perpetuum.

Lectio libri Sapientie.

Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles. Similis est dilectus meus capre hinnuloque ceruorum. En ipse stat post {437 | i.xix.} parietem nostrum respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur mihi: “Surge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea, et veni: iam enim hyems transijt, imber abiit et recessit. Flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit. Uox turturis audita est in terra nostra, ficus protulit grossos suos, vinee florentes dederunt odorem suum. Surge, propera, amica mea, speciosa mea, columba mea, in foraminibus petre, in cauernis macerie, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis. Uox enim tua dulcis et facies tua decora.”

Graduale Adiuuabit vel Propter veritatem A.xxij.

Alleluia.

Ÿ O virgo Maria, ad eum, qui est via, veritas et vita, perducere nos festina.

Alleluia.

Ÿ Pia mater et humilis, nature memor, fragilis, in eius vite fluctibus nos rege tuis precibus.

Euangelium Exurgens Maria B.xv.

Credo dicitur.

Offertorium Aue Maria B.iiij.

Secreta Largire, misericors deus, vt in his altaribus beata Maria virgo spiritualiter adueniens filium suum, verum deum et hominem, nobis sub specie panis et vini representet et famelice sue familie de mensa glorie celestis micas gratie clementer distribuat. Per eundem.

Alia Deus, qui curam de omnibus in te confidentibus semper habes, presta, quesumus, hac oblatione placatus, vt beate Marie semper virginis visitationem spiritualem in nostris necessitatibus sentiamus et a cunctis periculis eruamur. Per dominum.

Prefatio Et te in visitatione h.vi.

Communio Diffusa A.xxij.

Complenda Sumpta sacramenta, domine, nos vbique in tua pace custodiant et gloriosa virgo Maria nobis hic et in futuro tanquam pia consolatrix et mater semper occurrat, quam idcirco filij tui genitricem fieri voluisti, vt apud te sit ipsa nostre salutis clementissima procuratrix et aduocata. Per eundem.

Alia Concede, quesumus, omnipotens deus, per beate Marie virginis interuentum, vt qui eius visitationem deuotis obsequijs celebramus, illius, quem in hoc sacramento sumpsimus, gratiam nobis semper adesse sentiamus. Per dominum.

Aliud officium de visitatione B.xv.

Processi et Martiniani

Collecta Deus, qui nos sanctorum tuorum Processi et Martiniani confessionibus gloriosis circundas et protegis, da nobis et eorum imitatione proficere {438} et intercessione gaudere. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, preces et munera, que et tuo sint digna conspectui; sanctorum tuorum, quesumus, precibus adiuuemur. Per dominum.

Complenda Corporis sacri et preciosi sanguinis repleti libamine quesumus, domine deus noster, vt quod pia deuotione gerimus, certa redemptione capiamus. Per dominum.

IN TRANSLATIONE SANCTI MARTINI

Collecta Deus, qui populo tuo eterne salutis beatum Martinum ministrum concessisti, presta, quesumus, vt quem doctorem vite habuimus in terris, intercessorem semper habere mereamur in celis. Per dominum.

Secreta Beati confessoris tui atque pontificis Martini, domine, nobis patrocínio suffragante has oblationes diuine maiestati tue offerimus deprecantes, vt clementer et benigne suscipias que animabus omnium fidelium defunctorum requiem et lucem obtineant perpetuam ac viuentibus omnibus indulgentiam et salutem conferant sempiternam. Per dominum.

Complenda Presta, quesumus, omnipotens domine deus noster, vt cuius festiuitate votiuia sunt sacramenta, eius intercessione nobis salutaria reddantur. Per dominum.

IN OCTAUA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI

Sapientiam A.viiij.

Collecta Deus, cuius dextera beatum Petrum ambulans in fluctibus, ne mergeretur, erexit et coapostolum eius Paulum tertio naufragantem de profundo pelagi liberauit, exaudi nos propicius et concede, vt amborum meritis eternitatis gloriam consequamur. Per dominum.

Epistola Egressus Petrus de carcere.

Uel Lectio epistole beati Pauli apostoli ad Galatas.

Fratres: Deus personam hominis non accipit. Mihi enim qui videbantur esse aliquid, nihil contulerunt sed econtra, cum vidissent, quod creditum est mihi euangelium prepuj sicut et Petro circumcisionis; qui enim operatus est Petro in apostolatu circumcisionis, operatus est et mihi inter gentes, et cum cognouissent gratiam, que data est mihi, Iacobus et Cephas et Ioannes, qui videbantur colonne esse, dextras dederunt mihi et Barnabe societatis, vt nos inter gentes, ipsi autem in circumcisionem tantum, vt pauperum memores essemus, quod autem sollicitus fui hoc ipsum facere. In Christo Iesu, domino nostro.

Alia epistola Hij sunt viri misericordie **A.viiij.**

Graduale Iustorum anime.

Alleluia. Isti sunt duo oliue **A.x.** {439 | **i.xx.**}

Secundum Matheum.

In illo tempore: Iussit Iesus discipulos suos ascendere in nauiculam et precedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascendit in montem solus orare, vespere autem facto solus erat ibi. Nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus. Erat enim eis contrarius ventus. Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans super mare. Et videntes eum supra mare ambulantem turbati sunt dicentes, quia “Fantasma est.” Et pre timore clamauerunt. Statimque Iesus locutus est eis dicens: “Habete fiduciam. Ego sum, nolite timere.” Respondens autem Petrus dixit: “Domine, si tu es, iube me venire ad te super aquas.” At ipse ait: “Ueni.” Et descendens Petrus de nauicula ambulabat super aquas, vt veniret ad Iesum. Uide<n>s vero ventum validum timuit. Et cum cepisset mergi, clamauit dicens: “Domine, saluum me fac!” Et continuo Iesus extendens manum apprehendit eum et ait illi: “Modice fidei, quare dubitasti?” Et cum ascendissent in nauiculam, cessauit ventus. Qui autem in nauicula erant, venerunt et adorauerunt eum dicentes: “Uere filius dei es.”

Offertorium Exultabunt **A.xiiij.**

Secreta Offerimus tibi, domine, preces et munera, que vt tuo sint digna conspectui, apostolorum tuorum precibus adiuuemur. Per dominum.

Communio Iustorum anime **A.xiiij.**

Complenda Beatorum apostolorum, domine, Petri et Pauli desiderata solemniter recensentes, presta, quesumus, vt eorum supplicationibus muniamur, quorum regimur principatu. Per dominum.

IN TRANSLATIONE SANCTI THOME CANTUARIENSIS

Collecta Deus, qui nobis translationem beati Thome, martyris tui atque pontificis, celebrare concedis, te suppliciter exoramus, vt eius precibus et meritis a vitijs ad virtutes, a carcere transferamur ad regnum. Per dominum.

Secreta et complenda vt supra, festi eiusdem a.xvi.

SANCTE SUNNIE VIRGINIS ET MARTYRIS ET SOCIORUM EIUS

Iudicant A.viij.

Collecta Supplicationibus nostris, omnipotens deus, aures tue pietatis inclina, vt qui sanctorum martyrum tuorum Sunnie sociorumque eius merita recolimus, eorum tueamur presidijs et ab omnibus liberemur aduersis. Per dominum.

Epistola Expectatio A.viij.

Graduale Exultabunt {440}

Alleluia. Uox exultationis A.x.

Euangelium Nihil opertum A.vi.

Offertorium Anima nostra A.xiij.

Secreta Hostias, domine, quas in sanctorum martyrum tuorum Sunnie et sociorum eius solemnitate deferimus, propicius respice et presta, vt eorum meritis et orationibus pro delictis populi tui ante conspectum diuine maiestatis tue angelorum manibus referantur. Per dominum.

Communio Anima nostra A.xiij.

Complenda Quos dilectissimi filij tui, domini nostri Iesu Christi, omnipotens deus, corpore et sanguine satiasti, intercedentibus sanctis tuis in Selio quiescentibus ab omnibus, quesumus, aduersis custodire dignare. Per eundem.

IN NATALICIA SEPTEM FRATRUM

Laudate, pueri A.viij.

Collecta Fraternalis nos, domine, martyrum tuorum corona letificet, que et fidei nostre prebeat incitamenta virtutum et multiplici nos suffragio consoletur. Per dominum.

Epistola Rememoramini A.ix.

Graduale Anima nostra.

Alleluia. Laudate, pueri A.x.

Euangelium Loquente Iesu A.xi.

Offertorium Anima nostra A.xiij.

Secreta Sacrificijs presentibus, domine, quesumus, intende placatus, vt intercedentibus sanctis tuis deuotioni nostre proficiant et saluti. Per dominum.

Communio Quicumque fecerit **A.xiiij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt intercedentibus sanctis tuis illius salutaris capiamus effectum, cuius per hec misteria pignus accepimus. Per dominum.

IN TRANSLATIONE SANCTI BENEDICTI ABBATIS

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Intercessio nos quesumus, domine, beati Benedicti abbatis commendet, vt quod nostris meritis non valemus, eius patrocinio assequamur. Per dominum.

Epistola Iustus cor **A.xv.**

Graduale Os iusti **A.xvi.**

Alleluia.

✠ Uir domini Benedictus spiritu omnium iustorum plenus fuit.

Euangelium Nemo accendit lucernam **A.xvij.**

Offertorium Ueritas mea **A.xviij.**

Secreta Sacris altaribus, domine, hostias superimpositas sanctus Benedictus, quesumus, in salutem nobis prouenire deponat. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviij.**

Complenda Protegat nos, domine, cum tui perceptione sacramenti beatus Benedictus abbas pro nobis intercedendo, vt et conuersationis eius experiamur insignia et intercessionis eius percipiamus suffragia. Per dominum.

IN DIUISIONE APOSTOLORUM

Mihi autem **A.ij.**

Collecta Sacrosancta, domine, beatorum apostolorum tuorum solemnna celebrantes clementiam tuam deprecamur, omnipotens {441 | **i.xxi.**} deus, vt eorum interuentu scelerum nostrorum enormitas deleatur, quorum scientia et doctrina a nocte perfidie totus mundus illuminatur. Per dominum.

Epistola Unicuique.

Graduale Nimis honorati **A.ij.**

Alleluia. Ego vos elegi **A.ij.**

Euangelium Conuocatis Iesus duodecim **f.i.**

Credo dicitur.

Offertorium In omnem **A.iiij.**

Secreta Humani generis restaurator, omnipotens deus, annue, quesumus, precibus nostris, vt eorum suffragijs sacrificium tibi nostrum efficiatur acceptum, quorum doctrinis mundum credimus esse saluatum. Per dominum.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Uos, qui **A.iiij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, salutaribus repleti misterijs, vt qui apostolorum tuorum solemnia celebramus, eorum orationibus adiuuemur. Per dominum.

In translatione sancti Swithuni

Statuit **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui hunc diem sanctissimi Swithuni, confessoris tui atque pontificis, translatione decorasti, fac nos eius meritis in sanctorum tuorum societate transferri. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in vita sua curauit **A.xiiij.**

Graduale Ecce sacerdos.

Alleluia. Sacerdos magnus N **A.xvi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Inueni **A.xviiij.**

Secreta Uotiu, domine, mistici dona sacramenti pro sancti Swithuni, confessoris tui et episcopi, ueneratione tue maiestati oblata nostra purgent facinora et purificatos nos tantis misterijs exequendis reddant acceptos. Per dominum.

Communio Fidelis seruus **A.xviiij.**

Complenda Celestis alimonie refecti sacramento quesumus, domine, vt intercedente beato Swithuno, confessore tuo atque pontifice, que pro ipsius celebramus gloria, ad salutis nostre proficiant incrementa. Per dominum.

SANCTI ALEXIS CONFESSORIS

Os iusti meditabitur **A.iiij.**

Collecta Deus, qui nos annua beati Alexis, confessoris tui, festiuitate letificas, da nobis eius interuenientibus meritis et perpetua protectione muniri et salutari gaudere profectu. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit **A.xv.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Sancte Alexis confessor **A.xvi.**

Euangelium Nemo accendit lucernam **A.xvij.**

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Secreta Donis celestibus da, quesumus, domine, libera nos mente seruire et munera, que deferimus, interueniente beato Alexi, confessore tuo, et medelam nobis operentur et gloriam. Per dominum.

Communio Magna est gloria **A.ij.**

Complenda {442} **R**epleti alimonia celesti quesumus, domine, intercedente beato Alexi, confessore tuo, misericordie tue gratiam consequi mereamur. Per dominum.

SANCTE MARGARETE UIRGINIS

Dilexisti **A.xx.**

Collecta Deus, qui beatam Margaretam virginem hodierna die ad celos per martyrij palmam venire fecisti, concede nobis, quesumus, vt eius exempla sequentes ad te peruenire valeamus. Per dominum.

Epistola Domine deus **A.xxi.**

Graduale Specie tua et.

Alleluia. Ueni, electa.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Offerentur regi **primum** **A.xxij.**

Secreta Hec munera, domine, quesumus, pro beate virginis tue Margarete merito oblata et mentium nobis sanctitatem et corporum obtinea<n>t castitatem. Per dominum.

Communio Simile est regnum **A.xxij.**

Complenda Huius, domine, sacramenti perceptione et beate Margarete, virginis et martyris, intercessione et tu in nobis manere dignare et nos in te vicissim manere concede. Per dominum.

PRAXEDIS UIRGINIS

Loquebar **A.xx.**

Collecta Assit plebi tue, omnipotens deus, beate virginis tue Praxedis supplicatio, vt quicumque eius gaudent honore, protegantur auxilio. Per dominum.

Epistola Sapientia vincit **A.xx.**

Graduale Dilexisti.

Alleluia. Audi, filia **A.xxij.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem virginibus **A.xxij.**

Offertorium Diffusa **A.xxij.**

Secreta Hostia, domine, quesumus, quam sanctorum tuorum natalicia recensentes offerimus, et vincula nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie dona conciliet. Per dominum.

Communio Diffusa est **A.xxij.**

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt cuius solemnna celebramus, eius orationibus adiuuemur. Per dominum.

MARIE MAGDALENE

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Largire nobis, clementissime pater, quo sicut beata Maria Magdalena dominum nostrum Iesum Christum super omnia diligendo suorum obtinuit veniam peccatorum, ita nobis apud misericordiam tuam sempiternam impetret beatitudinem. Per eundem.

Eodem die Wandregisili.

Collecta Largire nobis, domine, quesumus, beati Wandregisili, confessoris tui atque abbatis, precibus stipendia salutis eterne, vt casta semper pectora baiulantes clementie tue laudes referamus letantes. Per dominum.

Epistola Mulierem fortem **A.xxi.**

Graduale Audi, filia **A.xxij.**

Alleluia.

Ÿ {443 | **i.xxij.**} Optimam partem elegit sibi Maria, que non auferetur ab ea in eternum.

Euangelium Rogabat Iesum **g.x.**

Credo dicitur cum prefatio quotidiana h.vi.

Offertorium Filie regum **A.xxij.**

Secreta Munera nostra, quesumus, domine, beate Marie Magdalene meritis tibi gloriosis reddantur accepta, cuius oblationis obsequium vnigenitus filius tuus clementer suscipit impensum. Qui tecum.

Alia secreta Hostias tibi, domine, pro commemoratione beati Wandregisili abbatis offerimus, quem a tui corporis vnitate nulla temptatio separauit. Per dominum.

Communio Diffusa est **A.xxij.**

Complenda Sumpto, domine, vnico ac salutari remedio, corpore scilicet et sanguine tuo precioso, quesumus, vt ab omnibus malis sancte Marie Magdalene patrocinijs exuamur. Per dominum.

Alia Annue, quesumus, domine deus noster, vt misterij<s> tuis sanctis iugiter impleamur et sancti confessoris et abbatis Wandregisili semper auxilijs muniamur. Per dominum.

SANCTI APPOLLINARIS EPISCOPI ET MARTYRIS

Sacerdotes dei A.xijj.

Collecta Clementiam tuam quesumus, omnipotens deus, vt intercedente pro nobis beato Appollinare, martyre tuo atque pontifice, veniam omnium consequamur peccatorum et vitam capere valeamus eternam. Per dominum.

Epistola Testificor coram **A.vi. vel** Doctrinis varijs **A.xv.**

Graduale Inueni Dauid.

Alleluia. Hic in oratione **vel** Ecce sacerdos **A.xvi.**

Euangelium Facta est contentio **A.ijj.**

Offertorium Veritas mea **A.xvijj.**

Secreta Munera, quesumus, domine, pro martyris tui Appollinaris solemnitate oblata propicius respice et ad salutem perpetuam nobis prouenire concede. Per dominum.

Communio Semel iuravi **vide in communi A.xvijj.**

Complenda Refecti, domine, pane celesti intercedente pro nobis beato Appollinare, martyre tuo, ad vitam, quesumus, nutriamur eternam. Per dominum.

IN UIGILIA SANCTI IACOBI APOSTOLI

Officium et collecta in communi A.i.

Eodem die Cristine.

Collecta Quesumus, omnipotens deus, vt nostrorum habitacula cordium delictis euacuata sanctitatis luce resplendeant et intercessione beate Cristine, quam virginitas coronat et passio, celestis aule nos faciat esse participes. Per dominum.

Epistola Benedictus deus.

Graduale Iustus vt palma. **Quo cum versu finito repetatur.**

Euangelium {444} Ego sum vitis **A.i. vel** Misit Iesus duodecim.

Offertorium Gloria et honore.

Secreta in communi A.ij.

Alia Holocausta sint ista tuis, omnipotens deus, conspectibus medullata atque perplacita, et sicut beata martyr Cristina nomini tuo deseruiuit, sic per eam nostre seruitutis munera maiestati tue sint accepta. Per dominum.

Communio Magna est.

Complenda in communi A.ij.

Alia Quos supernis, domine deus, alimentis satiasti, hos, quesumus, incrementis refice sempiternis et intercedente beata Cristina, martyre tua, sidereis adiunge collegijs. Per dominum.

Missa cum Benedicamus domino **finiatur**.

IN DIE SANCTO

Mihi autem A.ij.

Collecta Esto, domine, plebi tue sanctificator et custos, vt apostoli tui Iacobi munita presidijs et conuersione tibi placeat et secunda deseruiat. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit A.xv.

Graduale Nimis honorati A.ij.

Alleluia. Uos, qui secuti A.iiij.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accessit ad Iesum mater filiorum Zebedei cum filijs suis adorans et petens aliquid ab eo. Qui dixit ei: “Quid vis?” Ait illi: “Dic, vt sedeant hij duo filij mei, vnus ad dextram tuam et vnus ad sinistram, in regno tuo.” Respondens autem Iesus dixit: “Nescitis, quid petatis. Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?” Dicunt ei: “Possumus.” Ait illis: “Calicem quidem meum bibetis; sedere autem ad dexteram meam et sinistram non est meum dare vobis sed quibus paratum est a patre meo.”

Credo dicitur.

Offertorium Mihi autem A.iiij.

Secreta Oblationes populi tui, domine, quesumus, beati apostoli tui Iacobi passio beata conciliet et que nostris non apta sunt meritis, fiant tibi placita eius deprecatione. Per dominum.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Uos, qui **vide in communi** A.iiij.

Complenda Beati apostoli tui Iacobi, cuius hodierna festiuitate corpore et sanguine tuo nos refecisti, quesumus, domine, intercessione nos adiuua, pro cuius solemnitate percepimus tua sancta letantes. Per dominum.

Sancti Christofori et Cucufatis.

Officium

Loquetur dominus A.viij.

Collecta Martyrum tuorum, domine, Cristofori et Cucufatis natalicia celebrantes supplices te rogamus, vt quos in celesti gloria sublimasti, tuis concedas adesse fi{445 | i.xxiiij.}delibus. Per dominum.

Epistola Sancti per fidem A.viij.

Graduale Gloriosus A.ix.

Alleluia. Iudicabunt A.x.

Euangelium Cum egrederetur A.xi.

Offertorium Letamini in domino A.xiiij.

Secreta Altare tuum, deus, muneribus cumulamus oblatis, da, quesumus, vt ad salutem nostram beatorum martyrum tuorum Christofori et Cucufatis preces proficiant, quorum solemnitate pio veneramur obsequio. Per dominum.

Communio Posuerunt A.xiiij.

Complenda Repleti, domine, martirum tuorum celebritate quesumus, vt et deuotis mentibus te semper in eorum commemoratione laudemus et ipsis deprecantibus misericordiam tuam consequi mereamur. Per dominum.

SEPTEM DORMIENTIUM

Multe tribulationes A.viij.

Collecta Deus, qui gloriosos resurrectionis eterne preces, septem dormientes, magnifice coronasti, presta, quesumus, vt eorum precibus sanctam resurrectionem, que in eis mirabiliter preostensa est, consequamur. Per dominum.

Epistola Benedictus deus A.v.

Graduale Ecce quam bonum.

Alleluia. Ecce quam bonum **vel** Iusti in perpetuum A.x.

Euangelium Loquente A.xi.

Offertorium Gloriabuntur A.xiiij.

Secreta Munera, domine, que pro sanctorum tuorum solemnitate deferimus, propicius suscipe et eorum intercessione mala omnia, que meremur, auerte. Per dominum.

Communio Anima nostra A.xiiij.

Complenda Adiuuent nos, quesumus, domine, sacramenta, que sumpsimus, et sanctorum tuorum assidua et veneranda precatio ab omnibus semper tueatur aduersis. Per dominum.

SANCTORUM FELICIS ET SIMPLICII ET ALIORUM

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt sicut populus christianus martirum tuorum Felicis, Simplicij, Faustini et Beatricis atque Pantaleonis temporali solemnitate congaudet, ita perfruatur eterna, et quod votis celebrat, comprehendat effectum. Per dominum.

Secreta Hostias tibi, domine, pro sanctorum martyrum tuorum Felicis, Simplicij, Faustini et Beatricis atque Pantaleonis commemoratione deferimus suppliciter obsecrantes, et vt indulgentiam nobis pariter conferant et salutem. Per dominum.

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt sanctorum tuorum Felicis, Simplicij, Faustini et Beatricis atque Pantaleonis celestibus misterijs celebrata solemnitas indulgentiam nobis tue propiciationis acquirat. Per dominum.

IN SOLEMNITATE SANCTI OLAUI REGIS ET MARTYRIS

Gaudeamus **i.x.**

✠ Misericordias domini **vel** Domine, in virtute.

Collecta {446} Deus, qui es regum omnium corona et martyrum victoria, annue nos beati Olai, regis et martyris, pia apud te experiri patrocina, vt per tuam, quam in eius glorificamus passione, magnificentiam coronam vite diligentibus te percipiamus repromissam. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit **A.xv.**

Graduale Posuisti, domine **A.vi.**

Alleluia. Sancte Olaue, qui in celis **A.xvi.**

Euangelium Si quis **A.vi.**

Credo **dicitur.**

Offertorium Posuisti **A.iiij.**

Secreta Inscrutabilem secreti tui virtutem trepidi imploramus, omnipotens pater, vt has electas ad sanctum sacrificium creaturas in corpus et sanguinem Christi, filij tui, de celo sanctifices et interuentu beati Olai, regis et martyris, in salutem corporis et anime prouenire concedas. Per dominum.

Prefatio quotidiana; sed si fuerit dominica, dicatur Qui cum vnigenito **h.vi.**

Communio Magna est **A.ij.**

Complenda Uitalis hostie verbi carofacti delectamento refocillati per ipsum et per suffragia sanctissimi Olai, regis et martyris, tue omnipotentie, deus, obsecramus reconciliari, vt presentis vite commodis perfrui et eterne digni habeamur participari. Per eundem.

Alia Agni celestis dulcedine satiati supplices te rogamus, omnipotens deus, vt intercedente¹⁸⁰ beato Olauo, rege et martyre tuo, ipsius semper simus deitate protecti, cuius sumus preciosa crucis morte redempti. Qui tecum.

SINGULIS DIEBUS INFRA OCTAUAS DE BEATO OLAUO CANTETUR, NISI FESTUM NOUEM LECTIONUM IMPEDIAT, CUM HOC OFFICIO

Iustus vt palma **A.v.**

Collecta Deus, qui es regum vt supra, vel ista Omnipotens sempiterne deus, clementiam tuam suppliciter exoramus, vt sicut beatus Olauus rex in terris extitit catholicus, ita apud tuam in celis misericordiam pro nobis intercessor sit ipse perpetuus. Per dominum.

Alia de martiribus Deus, qui sanctis tuis Abdon et Sennen ad hanc gloriam veniendi copiosum munus gratie contulisti, da nobis, famulis tuis, nostrorum veniam peccatorum, vt sanctorum tuorum intercedentibus meritis ab omnibus mereamur aduersitatibus liberari. Per dominum.

Epistola Beatus vir, qui inuentus.

Alia Beatus vir, qui in sapientia vel Nemo militans.

Alia Iustus si morte **A.v.**

Graduale Domine, preuenisti **A.xvi.**

Alleluia. Egregie martyr vel Hic in oratione.

Euangelium Si quis vult.

Aliud Nisi granum **A.vi.**

Aliud Conuoca{447 | i.xxiiij.}ta **A.vij.**

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Secreta Suscipe, quesumus, omnipotens deus, preces nostras et sanctifica huius oblationis hostiam et intercedente beato Olauo, rege et martyre tuo, a cunctis tueamur aduersis. Per dominum.

Alia secreta de martiribus Hec hostia, quesumus, domine, quam sanctorum tuorum natalicia recensentes offerimus, et vincula nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie dona conciliet. Per dominum.

¹⁸⁰ intercedente] intrecedente *missale*

Communio Qui vult venire **A.vij.**

Complenda Agimus tibi gratias, omnipotens deus, tua sacramenta sumentes et intercessione beati Olai, regis et martiris tui, per hec ab omnibus muniamur aduersis. Per dominum.

Alia Per huius, domine, operationem misterij et vitia nostra purgentur et intercedentibus sanctis tuis iusta desideria compleantur. Per dominum.

MEMORIA DE SANCTO GERMANO

Maiestatem tuam, domine, sanctus Germanus, confessor tuus atque pontifex, cuius hodie depositionem celebramus, pro nobis exoret, vt quod nostris meritis non valemus, eius precibus consequamur. Per dominum.

Secreta et complenda in communi vnus confessoris et pontificis. A xvij.

AD UINCULA PETRI

Nunc scio vere **i.xvij.**

Collecta Deus, qui beatum Petrum apostolum a vinculis absolutum illesum abire fecisti, nostrorum, quesumus, absolue vincula peccatorum et omnia mala a nobis propiciatus exclude. Per dominum.

Secunda collecta fiat de martyribus Fraternalis nos, domine, martirum tuorum corona letificet, que et fidei nostre prebeat incitamenta virtutum et multiplici nos suffragio consoletur. Per dominum.

Tertia de beato Olauo.

Epistola Misit Herodes **i.xvij.**

Graduale Constitues **A.ijj.**

Alleluia.

∿ “Petre, amas me?” “Tu scis, domine, quia amo te.” “Pasce oues meas.” **vel** Tu es pastor **i.xvijj.**

Euangelium Iussit Iesus discipulis **i.xx.**

Credo dicitur.

Offertorium Constitues **A.ijj.**

Secreta Oblatum tibi, domine, sacrificium viuificet nos semper et muniat. Per dominum.

Alia Uotiuua misteria, domine, quesumus sanctorum tuorum solemnia celebrantes deuota mente tractamus, quibus nobis et presidium crescat et gaudium. Per dominum.

Tertia de beato Olauo.

Prefatio de apostolis **h.vi.**

Communio Tu es Petrus **i.v.**

Complenda Corporis sacri et preciosi sanguinis repleti libamine quesumus, domine deus noster, vt quod pia deuotione agimus, certa redemptione capiamus. Per dominum.

Alia complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt quorum memoriam sacramenti participatione recolimus, fidem quoque proficiendo sectemur. Per dominum.

Tertia de beato Olauo.

QUINTA DIE DICATUR MISSA DE SANCTO OLAUO UT IN SECUNDA DIE EIUSDEM FESTI PRENOTATUM INUENITUR

Et fiat secunda oratio de beato Stephano papa.

Deus, qui nos beati Stephani, martyris tui atque pontificis, annua solemnitate letificas, concede propicius, vt cuius natalicia colimus, de eiusdem etiam protectione gaudeamus. Per.

Secreta Munera, domine, tibi dicata sanctifica et intercedente beato Stephano, martire tuo atque pontifice, per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Complenda Hec nos communio, domine, purget a crimine et intercedente beato Stephano, martyre tuo atque pontifice, celestis remedij faciat esse consortes. Per dominum.

IN TRANSLATIONE OLAUI REGIS ET MARTYRIS

Totum cantetur solemniter de sancto Olauo vt in festo eius cum collecta et secunda oratio fiat de inuentione beatorum martyrum Stephani et aliorum.

Collecta Deus, qui es sanctorum tuorum splendor mirabilis quique hodierna die beatorum martyrum tuorum Stephani, Nicodemi, Gamalielis et Abibon inuentionem gloriosam reuelasti, da nobis in eterna letitia de eorum societate gaudere. Per dominum.

Secreta Munera tibi, domine, nostre deuotionis offerimus, que et pro tuorum tibi grata sint honore sanctorum et nobis salutaria te miserante reddantur. Per dominum.

Complenda Sumpsimus, domine, sanctorum tuorum Stephani, Nicodemi, Gamalielis atque Abibon solemnia celebrantes sacramenta celestia, presta, quesumus, vt quod temporaliter gerimus, eternis gaudijs consequamur. Per dominum.

IN OCTAUA SANCTI OLAUI

Omnia vt in festo priori cum collecta ibidem vel cum hijs sequentibus:

Collecta Deus, qui beatum Olauum, regem et martyrem, virtute magna et mirabili scientia ditasti et ad gloriam ineffabilem hodierna die sublimasti, concede nobis, famulis tuis, eius meritis intercedentibus hostis antiqui machinamenta superare et ad ciuium supernorum societatem peruenire. Per dominum.

Eodem die commemoratio.

Omnipotens sempiterne deus, qui beato regi Oswaldo terrene gloriam potestatis in amorem diuinum dedisti conuertere, da nobis, quesumus, eius quoque intercessione in tui nominis amore iu{k.i.}giter permanere. Per dominum.

Secreta Suscipe, clementissime deus, has oblationes, quas in tui commemoratione et beati Olai, regis et martiris, veneratione tibi, deo viuo et vero, offerimus, vt per hec sancta sacrificia et martyris tui gloriosa suffragia ab omnibus inimicorum nostrorum insidijs nos liberes et a cunctis mundi huius periculis eripias et ad gaudia sempiterna perducas. Per dominum.

Alia Munera nostra, domine, que in beati Oswaldi, regis et martyris, commemoratione maiestati tue offerimus, benignus ac propicius assume. Per dominum.

Complenda Sancti martyris tui Olai, domine, quesumus, intercessio gloriosa nos vbique protegat et adiuuet et per hec sancta, que sumpsimus, a peccatorum nostrorum vinculis absoluat et ab omnibus inimicis tueatur semper et muniat et ad tuam presentiam te donante perducatur. Per dominum.

Alia Agimus tibi gratias, domine Iesu Christe, qui nos sacri corporis tui et sanguinis susceptione satiare dignatus es, suppliciter exorantes, vt quod conscientia nostra non presumit, beati Oswaldi, regis et martyris, interueniente auxilio consequi mereamur, qui tibi fideliter et deuote seruiuit. Qui viuus et.

TRANSFIGURATIONIS DOMINI

Benedicta f.iiij.

Collecta Deus, qui hodierna die vnigenitum tuum mirabiliter transformatum celitus vtriusque testamenti patribus reuelasti, da nobis, quesumus, actibus tibi beneplacitis ad eius semper contemplandam pertingere gloriam, in quo paternitati tue optime complacuisse testatus es. Qui tecum.

Eodem die memoria.

Deus, qui nos concedis sanctorum martyrum tuorum Sixti, Felicissimi et Agapiti natalicia colere, da nobis in eterna beatitudine de eorum societate gaudere. Per dominum.

Alia memoria.

Deus, qui ecclesiam tuam beati Dominici, confessoris tui, illuminare dignatus es meritis et doctrinis, concede propicius, vt intercessione eius temporalibus non destituatur auxilijs et spiritualibus semper proficiat incrementis. Per dominum.

Lectio episcopi beati Petri apostoli.

Carissimi: Dabo operam et frequenter habere vos post obitum meum, vt horum memoriam ha{450}beatis. Nos enim indoctas fabulas secuti notam fecimus vobis domini nostri Iesu Christi virtutem et sapientiam sed speculatores facti illius magnitudinis. Accipiens enim a deo patre honorem et gloriam voce lapsa ad eum huiuscemodi a¹⁸¹ magnifica gloria: hic est filius meus dilectus, in quo mihi conplacui. Et hanc vocem nos audiuius de celo allatam, dum essemus cum ipso in monte sancto. Et habemus firmiorem propheticum sermonem: cui benefacitis accedentes quasi lucerne ardenti in caliginoso loco, donec dies luceat et lucifer oriatur in cordibus vestris.

Graduale Benedictus f.iiiij.

Alleluia.

Ÿ Ascendit Iesus in montem et assumpsit Petrum, Iacobum et Ioannem; et ecce transformatus et vox patris audita est: hic est filius meus dilectus, in quo mihi conplacui, ipsum audite.

Euangelium Assumpsit Iesus Petrum b.xvij.

Credo **dicitur.**

Offertorium Benedictus sit f.v.

Secreta Ecclesie tue, domine, quesumus, <dona> sanctifica nos per hec a culpis expediens, illi configurari tribue, qui suis olim discipulis gloria transfiguratus apparuit, Iesus Christus, dominus noster, qui tecum.

Alia in communi vnus confessoris non pontificis A.xix.

Alia Grata tibi sint, domine, quesumus, munera hodiernae deuotionis, que pro beatorum martyrum tuorum Sixti, Felicissimi et Agapiti passione commemoratio gloriosa depromit. Per dominum.

Prefatio de sancta trinitate h.vi.

Communio Benedicimus deum **f.v.**

¹⁸¹ a] et missale

Complenda Deus, qui hunc diem incarnati verbi tui transfiguratione tueque ad eum missa paternitatis voce consecrasti, tribue, quesumus, vt diuinis pasci alimonijs in eius mereamur membra transferri, qui hec in sui memoriam fieri precepit, Iesu Christi, domini nostri, qui tecum.

Alia in communi vnus confessoris non pontificis A.xix.

Alia complenda Presta nobis, quesumus, domine, intercedentibus sanctis tuis Sixto et Felicissimo et Agapito, vt que ore contingimus, pura mente capiamus. Per dominum.

In transfiguratione domini aliud officium

In excelso throno a.xviiij.

Graduale Uiderunt omnes.

Alleluia. Dies sanctificatus **a.xij.**

Offertorium Deus enim firmavit **B.iiij.**

Communio Benedicimus deum **f.v.**

Communio Uiderunt omnes **a xiiij. vel** Reuelabitur gloria domini et videbit omnis caro salutare dei nostri.

Cetera non mutantur.

Si autem {451 | k.ij.} placuerit de martiribus totum cantare die sequenti, hoc sit officium:

Salus autem A.vij.

Collecta vt supra.

Epistola Iustorum anime **A.ix.**

Graduale Iustorum.

Alleluia. Sancti tui.

Euangelium Ecce ego **A.x.**

Offertorium Gloriabuntur **A.xiiij.**

Secreta vt supra.

Communio Ego vos **A.xiiij.**

Complenda vt supra.

SANCTI DONATI PONTIFICIS ET MARTYRIS

Sacerdotes dei A.xiiij.

Collecta Deus, qui es tuorum gloria sacerdotum, presta, quesumus, vt sancti martiris tui atque pontificis Donati, cuius festa gerimus, sentiamus auxilium. Per dominum.

Epistola Plures facti **A.xv.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Ecce sacerdos **A.xvi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Inueni Dauid **A.xviiij.**

Secreta Presta, quesumus, domine, vt sancti martiris tui atque pontificis Donati precibus, quem ad laudem nominis tui dicatis muneribus honoramus, pie nobis deuotionis fructus accrescat. Per dominum.

Communio Fidelis **A.xviiij.**

Complenda Uotiua, domine, dona, pro¹⁸² beati martiris atque pontificis Donati solemnitate percepimus; quesumus, vt eius precibus et presentis nobis vite pariter et eterne tribuas conferre subsidium. Per dominum.

SANCTI CIRIACI ET SOCIORUM EIUS

Timete dominum **A.viiij.**

Collecta Deus, qui nos annua beati Ciriaci, martiris tui, sociorumque eius solemnitate letificas, concede propicius, vt quorum natalicia colimus, virtutem quoque passionis imitemur. Per dominum.

Epistola Sancti per fidem **A.viiij** **vel** Memor este dominum.

Graduale Timete.

Alleluia. Letamini **A.x.**

Euangelium Nihil opertum **A.vi.**

Offertorium Letamini in domino **A.xiiij.**

Secreta Suscipe, domine, sacrificium placationis et laudis, quod nos interueniente sancto tuo Ciriaco cum socijs eius et perducatur ad veniam et in perpetuam gratiarum constituat actionem. Per dominum.

Communio Signa eos **A.xiiij.**

Complenda Quesumus, domine deus noster, vt interueniente sancto Ciriaco, martire tuo, cum socijs suis¹⁸³ sacrosancta misteria, que sumpsimus, actu obsequamur et sensu. Per dominum.

IN UIGILIA SANCTI LAURENTII

¹⁸² pro] que pro *missale*

¹⁸³ suis] tuis *missale*

Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in seculum seculi, cornu eius exaltabitur in gloria.
✠ Beatus vir, qui.

Gloria in excelsis non dicitur.

Collecta Adesto, domine, supplicationibus nostris et intercessione beati Laurentij, martiris tui, perpetuam nobis misericordiam benignus impende. Per dominum. {452}

Epistola Confitebor tibi, domine **A.xx.**

Graduale Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in seculum seculi.

✠ Potens in terra erit semen eius, generatio rectorum benedicetur **quo dicto repetatur.**

Euangelium Si quis vult **A.vi.**

Offertorium Oratio mea munda est et ideo peto, vt detur locus voci mee in celo, quia ibi est iudex meus et conscius meus, in eternum ascendat ad dominum deprecatio mea.

Secreta Hostias, domine, quas tibi offerimus, propicius suscipe et intercedente beato Laurentio, martire tuo, vincula peccatorum nostrorum absolue. Per dominum.

Communio Qui vult post **A.vij.**

Complenda Da, quesumus, domine deus noster, vt sicut beati Laurentij, martiris tui, commemoratione temporali gratulamur officio, ita perpetuo letemur aspectu. Per dominum.

Missa cum Benedicamus **finiatur.**

IN DIE SANCTO

Confessio b.xij.

Collecta Da nobis, quesumus, omnipotens deus, vitiorum nostrorum flammam extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per dominum.

Ad Galathas.

Fratres: Qui parce seminat, parce et metet. Et qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet. Unusquisque prout destinavit in corde suo, non ex tristitia aut ex necessitate. Hilarem enim datorem diligit deus. Potens est autem deus omnem gratiam abundare facere in vobis, vt in omnibus semper omnem sufficientiam habentes abundetis in omne opus bonum, sicut scriptum est: Dispersit, dedit pauperibus, iusticia eius manet in seculum seculi. Qui autem administrat semen seminanti et panem ad manducandum prestabit, et multiplicabit semen vestrum et augebit incrementa frugum iusticie vestre.

Graduale Probasti, domine, cor meum et visitasti nocte.

Ÿ Igne me examinasti et non est inuenta in me iniquitas.

Alleluia.

Ÿ Leuita Laurentius bonum opus operatus est, qui per signum crucis cecos illuminauit.

Euangelium Nisi granum **A.vi.**

Offertorium Confessio et pulchritudo in conspectu eius, sanctitas et magnificentia in sanctificatione eius.

Secreta Accipe, quesumus, domine, munera dignanter oblata et beati Laurentij suffragantibus meritis ad nostre salutis auxilium prouenire concede. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Qui mihi ministrat, me sequatur, et vbi ego sum, illic {453 | **k.iiij.**} et minister meus erit.

Complenda Sacro munere satiati supplices te, domine, deprecamur, vt quod debite seruitutis celebramus officio, intercedente beato Laurentio, martyre tuo, saluationis tue sentiamus augmentum. Per dominum.

SANCTI TIBURTII MARTYRIS

Iustus vt **A.v.**

Collecta Beati Tiburtij nos, domine, foueant continuata presidia, quia non desinis propicius intueri quos talibus concesseris adiuuari. Per dominum.

Alia sicut in die Laurentij.

Epistola Doctrinis **A.xv.**

Graduale Iustus vt palma **A.i.**

Alleluia. Posuisti **A.vi.**

Euangelium Nemo lucernam accendit et operit **A.xix.**

Offertorium In virtute **A.vij.**

Secreta Adesto, domine, precibus populi tui, adesto muneribus, vt que sacris sunt oblata misterijs, tuorum tibi placeant intercessione sanctorum. Per dominum.

Alia sicut in die Laurentij.

Communio Posuisti **A.vij.**

Complenda Sumentibus, domine, pignus redemptionis eterne sit nobis, quesumus, interueniente beato Tiburtio, martyre tuo, vite presentis auxilium pariter et future. Per dominum.

Alia sicut in die Laurentij.

SANCTI IPOLITI SOCIORUMQUE EIUS

Iusti epulentur **A.vijj.**

Collecta Da nobis, omnipotens deus, vt beati Ypoliti, martiris tui, sociorumque eius veneranda solemnitas et deuotionem nobis augeat et salutem. Per dominum.

Epistola Iustus si morte **A.v.**

Graduale Iustorum anime.

Alleluia. Iusti epulentur **A.x.**

Euangelium Attendite a **A.xij.**

Offertorium Anima nostra **A.xij.**

Secreta Respice, domine, munera populi tui cum sanctorum festiuitate votiua et tue testificatio veritatis nobis proficiat ad salutem. Per dominum.

Communio Dico autem vobis **A.xij.**

Complenda Sacramentorum tuorum, domine, communio sumpta nos saluet et in tue veritatis luce confirmet. Per dominum.

IN UIGILIA ASSUMPTIONIS BEATE MARIE VIRGINIS

Salue sancta parens, enixa puerpera regem, qui celum terramque regit in secula seculorum.
V Et gaudium matris habens cum virginitatis honore nec primam similem visa est nec habere sequentem.
Gloria in excelsis **et** **Ite**, missa est **non dicuntur.**

Collecta Deus, qui virginalem aulam beate Marie, in qua habitares, eligere dignatus es, da, quesumus, vt sua nos defensione munitos iocundos faciat sue {454} interesse festiuitati. Qui tecum.

Secunda de sancto Eusebio Deus, qui nos beati Eusebij, confessoris tui, annua solemnitate letificas, concede propicius, vt cuius natalicia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum.

Tertia de sancto Laurentio.

Epistola Sapientia laudabit **A.xx.**

Graduale Benedicta et venerabilis **B.ij. quo cum suo versu percantato reincipiatur.**

Secundum Lucam.

In illo tempore: Extollens vocem quedam mulier de turba dixit: “Beatus venter, qui te portauit, et vbera, que suxisti.” At ille dixit: “Quin immo. Beati, qui audiunt verbum dei et custodiunt illud.” Turbis autem concurrentibus cepit dicere: “Generatio hec generatio nequam est: signum querit et signum non dabitur illi nisi signum Ione prophete. Nam sicut fuit Ionas signum Niniuitis, ita erit et filius hominis generationi isti. Regina austri surget in iudicio cum viris generationis huius et condemnabit illos, quia venit a finibus terre audire sapientiam Salomonis. Et ecce plusquam

Salomon hic. Uiri Niniuite surgent in iudicio cum generatione hac et condemnabunt illam, quia penitentiam egerunt ad predicationem Ione. Et ecce plusquam Iona hic.”

Offertorium Felix namque **B.ij.**

Prefatio quotidiana dicatur.

Secreta Munera nostra, domine, apud clementiam tuam dei genitricis commendet oratio, quam idcirco de presenti seculo transtulisti, vt pro peccatis nostris apud te fiducialiter intercedat. Per dominum.

Alia secreta Laudis tue hostias, domine, immolamus in tuorum commemoratione sanctorum, quibus nos et presentibus exui malis confidimus et futuris. Per dominum.

Tertia de sancto Laurentio.

Communio Beata viscera **B.ij.**

Complenda Concede, misericors deus, fragilitati nostre subsidium et qui sancte dei genitricis requiem celebramus, intercessionis eius auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per dominum.

Alia Sancti Eusebij natalicia celebrantes supplices te, domine, deprecamur, vt huius misterij perceptio nobis semper indulgentie causa sit et salutis. Per dominum.

Tertia de sancto Laurentio.

IN DIE SANCTO

Officium

Gaudeamus omnes in domino **A.xx.**

Collecta Ueneranda nobis, domine, huius diei festiuitas opem {455 | **k.iiij.**} conferat sempiternam, in qua sancta dei genitrix mortem subiit temporalem nec tamen mortis nexibus deprimi potuit, que filium tuum, dominum nostrum, de se genuit incarnatum. Qui tecum.

Sapientie.

In omnibus requiem quesui et in hereditate domini morabor. Tunc precepit et dixit mihi creator omnium, et qui creauit me, requieuit in tabernaculo meo, et dixit mihi: In Iacob inhabita et in Israel hereditare et in electis meis mitte radices. Et sic in Sion firmata sum et in ciuitate sanctificata similiter requieui et in Hierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato et in parte¹⁸⁴ dei mei hereditas illius et in plenitudine sanctorum detentio mea. Quasi cedrus exaltata sum in Libano et quasi cypressus in monte Syon. Quasi palma exaltata sum in Cades et quasi plantatio rose in

¹⁸⁴ parte] partes *missale*

Ierico. Quasi oliua speciosa in campis et quasi platanus exaltata sum iuxta aquam in plateis. Sicut cynamomum et balsamum aromatizans odorem dedi. Quasi mirra electa dedi suauitatem odoris.

Graduale Propter veritatem **A.xxij.**

Alleluia.

✠ Hodie Maria virgo celos ascendit; gaudete, quia cum Christo regnat in eternum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Intrauit Iesus in quoddam castellum et mulier quedam Martha nomine excepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine Maria. Que etiam sedens secus pedes domini audiebat verbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium, que stetit et ait: “Domine, non est tibi cure quod soror mea reliquit me solam ministrare? Dic ergo illi, vt me adiuuet.” Et respondens dixit illi dominus: “Martha, Martha, sollicita es et turbaris erga plurima. Porro vnum est necessarium. Maria optimam partem elegit, que non auferetur ab ea.”

Credo dicitur.

Offertorium Ave Maria, gratia **B.ijj.**

Secreta Subueniat, domine, plebi tue dei genitricis oratio, quam etsi pro conditione carnis migrasse cognoscimus, in celesti gloria apud te pro nobis orare sentiamus. Per eundem.

Prefatio Et te in assumptione.

Communio Alma dei genitrix, succurre precantibus cunctis, nos quoque vna precamur supplices, vt tuis precibus adiuti laudemus trinitatem.

Complenda Mense celestis participes effecti imploramus clementiam tuam, domine deus noster, vt qui festa {456} dei genitricis colimus, a cunctis malis imminentibus eius intercessionibus liberemur. Per dominum.

INFRA OCTAUAS ASSUMPTIONIS

Officium

Salve sancta parens **vt supra in vigilia eiusdem.**

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, ad beate Marie semper virginis gaudia nos eterna pertingere, de cuius veneranda assumptione tribuis annua solemnitate gaudere. Per dominum.

Epistola Sapientia laudabit **A.xx. vel** Ego quasi vitis **A.xxi. vel** Ab initio et.

Graduale Benedicta **B.ij.**

Alleluia.

✠ Assumpta est Maria in celum, gaudent angeli, laudantes benedicunt dominum.

Euangelium Loquente Iesu **B.ij.**

Aliud Stabant iuxta B.iiij.

Credo dicitur.

Offertorium, secreta, communio et complenda vt supra in vigilia eiusdem k.iiij.

Prefatio Et te in assumptione h.vi. vt prenotatum est, cantetur singulis diebus infra octauas assumptionis Marie.

IN OCTAUA SANCTI LAURENTII

Officium

Probasti, domine, cor meum et visitasti nocte, igne me examinasti et non est inuenta in me iniquitas.
Psalmus Exaudi, domine, iusticiam.

Collecta Beati Laurentij nos faciat, domine, passio veneranda letantes, et vt eam sufficienter recolamus, efficiat promptiores. Per dominum.

Secunda oratio de beata virgine.

Epistola Beatus vir, qui inuentus A.v.

Graduale Gloria et honore.

Alleluia. Beatus vir, qui suffert.

Euangelium Si quis vult A.vi.

Offertorium In virtute tua A.vij.

Secreta Beati Laurentij, martyris tui, honorabilem passionem muneribus, domine, geminatis exequimur, que, licet proprijs sit memoranda principijs, indesinenter tamen permanet gloriosa. Per dominum.

Communio Qui vult venire A.vij.

Complenda Solemnis nobis intercessio beati Laurentij martiris, quesumus, domine, prestat auxilium, vt celestis mense participatio, quam sumpsimus, tribuat ecclesie tue recensitam letitiam. Per dominum.

Infra octauas Marie

Alleluia.

Ÿ Salue virgo, dei mater, templum sancti spiritus, que sola vocari digna meruisti regina celorum et domina.

Alleluia.

Ÿ Uirga Iesse floruit, virgo deum et hominem genuit, pacem deus reddidit in se reconcilians ima summis.

Alleluia.

Ÿ Succurre nobis, famulis tuis, mundi domina, regina celi, clamantibus ad te et ora tuum filium, vt nos semper adiuuet.

Alleluia.

Ÿ Aue paradisi vernans liliū, vincens et magdalene nardipisticum, suaue super balsamum, cuius flore, diua Iesu prole, mundus tra{457 | k.v.}xit vite odorem.

Communio Uera fides geniti purgavit crimina mundi et tibi virginitas inuiolata manet.

Communio Diffusa A.xxijj.

Communio Beata es, virgo Maria, que dominum portasti, creatorem mundi genuisti, qui te fecit, et in eternum permanes virgo.

Communio Dilexisti A.xxijj.

ULTIMO DIE OCTAUARUM BEATE MARIE OMNIA FESTIUE AGANTUR AD MISSAM SICUT IN PRIMA DIE CUM MEMORIA DE SANCTIS MARTYRIBUS

Collecta Auxilium tuum nobis, domine, quesumus, placatus intende et intercedentibus sanctis martiribus tuis Thimotheo et Simphoriano dexteram super nos tue maiestatis extende. Per dominum.

Secreta Accepta tibi sit, domine, sacrate plebis oblatio pro tuorum honore sanctorum, quorum se meritis percepisse de tribulatione cognoscit auxilium. Per dominum.

Complenda Diuini muneris largitate satiati quesumus, domine deus noster, vt intercedentibus sanctis tuis Thimotheo et Simphoriano eius semper participatione viuamus. Per dominum.

IN UIGILIA BARTHOLOMEI

Officium Ego autem A.i.

Epistola Iustum deduxit A.xv.

Cetera in communi A.i et ij.

IN DIE SANCTO

Officium

Mihi autem A.ij.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui huius diei venerandam sanctamque letitiam in beati apostoli tui Bartholomei festiuitate tribuisti, da ecclesie tue, quesumus, et amare quod credidit et predicare quod docuit. Per dominum.

Epistola Iam non estis.

Graduale Nimis honorati **A.ij.**

Alleluia.

Uox Bartholomei quasi tuba vehemens est, ambulans cum eo angeli dei.

Euangelium Facta est contentio **A.ij.**

Credo dicitur.

Offertorium Mihi autem **A.ij.**

Secreta Beati apostoli tui, domine, Bartolomei solemniter recensentes quesumus, ut auxilio eius tua beneficia capiamus, pro cuius honore hostias tibi laudis offerimus. Per dominum.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Vos, qui secuti **A.ij.**

Complenda Sumpsimus, domine, pignus salutis eterne celebrantes beati Bartholomei, apostoli tui, vota solemniter et perpetua merita venerantes. Per dominum.

Sancti Audoeni episcopi et confessoris.

Sacerdotes dei **A.xij.**

Collecta Deus, qui perennem gloriam sanctissimi confessoris tui atque pontificis Audoeni anime contulisti, tribue, quesumus, ita nos eius apud te patrocinio sublimari, ut cum eo vitam possideamus eternam. Per dominum.

Epistola Plures facti **A.xv.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Ecce sacerdos {458} magnus **A.xvi.**

Euangelium Vigilate ergo.

Offertorium Inveni Dauid **A.xvii.**

Secreta Oblata, quesumus, domine, populi fidelis munera meritis beatissimi Audoeni tibi reddantur accepta, ut ab omni contagione peccati hisdem, quibus famulamur, misterio clementer emundari mereamur. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xvii.**

Complenda Mense celestis participatione vegetati supplices te rogamus, omnipotens deus, ut sicut de beati Audoeni perpetua glorificatione et annua celebritate gaudemus, ita ipsius apud te intercessione ab omni aduersitate mereamur defendi. Per dominum.

SANCTI HERMETIS MARTYRIS

Iustus non **A.v.**

Collecta Deus, qui beatum Hermetem, martyrem tuum, virtute constantie in passione roborasti, ex eius nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi despicere et nulla eius aduersa formidare. Per dominum.

Epistola Nemo militans **A.v.**

Graduale Iustus non.

Alleluia. Letabitur iustus **A.vi.**

Euangelium Si quis venit **A.xvij.**

Offertorium In virtute **A.vij.**

Secreta Munera nostra, domine, quesumus, assume, et vt digne tuis famulemur altaribus, sancti tui nos Hermetis intercessionem custodi. Per dominum.

Communio Posuisti **A.vij.**

Complenda Repleti, domine, benedictione celesti quesumus clementiam tuam, vt intercedente beato Hermete, martire tuo, que humiliter gerimus, salubriter sentiamus. Per dominum.

IN NATALI SANCTI AUGUSTINI MAGNI YPONENSIS EPISCOPI ET DOCTORIS EXIMII

Officium

Statuit ei dominus **A.xij.**

Collecta Deus, qui beatum Augustinum ecclesie tue in exponendis scripture sacre misterijs doctorem optimum et electum antistitem prouidisti, da nobis eius semper et doctrinis instrui et oratione fulciri. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui quasi **A.xiiij.**

Graduale Iurauit.

Alleluia. Sacerdos magnus **A.xvi.**

Euangelium Uos estis sal.

Offertorium Ueritas **A.xviiij.**

Secreta Sancti confessoris tui Augustini nobis, domine, pia non desit oratio, que et munera nostra conciliet et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per dominum.

Communio Domine, quinque **A.xviiij.**

Complenda Ut nobis, domine, tua sacrificia dent salutem, beatus Augustinus, confessor tuus et pontifex, quesumus, preceptor accedat. Per dominum.

IN DECOLLATIONE IOANNIS BAPTISTE

Ioannes autem cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis ait il{459 | k.vi.}li: “Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?”

✠ Respondens autem Iesus ait illis: “Euntes renunciate Ioanni que audistis et vidistis.”

Collecta Sancti Ioannis, baptiste et martiris tui, domine, quesumus, veneranda festiuitas salutaris auxiliij nobis prestet augmentum. Per dominum.

Eodem die memoria.

Deus, qui inter cetera potentie tue miracula etiam in sexu fragili victoriam martyrij contulisti, concede propicius, vt cuius natalicia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per dominum.

Epistola Expectatio A.viij.

Graduale Herodes enim tenuit et ligauit Ioannem et posuit in carcerem.

✠ Propter Herodiamem, quam tulerat fratri suo Philippo vxorem.

Alleluia.

✠ Misso Herodes spiculatore precepit amputare caput Ioannis in carcere.

Secundum Marcum.

In illo tempore: Misit Herodes et tenuit Ioannem et vinxit eum propter Herodiamem, vxorem Philippi, fratris sui, quia duxerat eam; dicebat enim Ioannes Herodi: “Non licet tibi habere vxorem fratris tui.” Herodias autem insidiabatur illi et volebat occidere nec poterat. Herodes enim metuebat Ioannem sciens eum virum iustum et sanctum et custodiebat eum. Et audito eo multa faciebat et libenter eum audiebat. Et cum dies oportunus accidisset, Herodes natalis sui cenam fecit principibus et tribunis et primis Galilee. Cumque introisset filia ipsius Herodias et saltasset et placuisset Herodi simulque recumbentibus, rex ait puelle: “Pete a me quod vis et dabo tibi.” Et iurauit illi, quia “Quicquid petieris, dabo tibi, licet dimidium regni mei.” Que cum exisset, dixit matri sue: “Quid petam?” Et illa dixit: “Caput Ioannis baptiste.” Et cum introisset statim cum festinatione ad regem, petiuit dicens: “Uolo, vt protinus des mihi in disco caput Ioannis baptiste.” Et contristatus est rex propter iusiurandum et propter simul discumbentes noluit eam contristari sed misso spiculatore precepit afferri caput Ioannis baptiste in disco. Et decollauit eum in carcere et attulit caput eius in disco et dedit illud puelle et puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento.

Credo non dicitur, nisi fuerit domini{460}ca.

Offertorium Misit rex spiculatorem, precepit amputare caput Ioannis in carcere; quo audito discipuli eius venerunt et sepelierunt eum, alleluia.

Secreta Munera, que tibi, domine, pro sancti martyris tui Ioannis baptiste passione deferimus, qui dum finiretur in terris, factus est celesti sede perpetuus, quesumus, vt eius obtentu nobis proficiant ad salutem. Per dominum.

Alia de sancta Sabina.

Hostias, domine, beate Sabine, martyris tue, dicatas meritis benignus assume et ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium. Per dominum.

Communio **Ite**, dicite Ioanni: “Ceci vident, surdi audiunt, mortui resurgunt et beatus est, qui scandalizatus non fuerit in me.”

Complenda Conferat nobis, domine, sancti Ioannis beata solemnitatis, vt et magnifica sacramenta, que sumpsimus, significata veneremur et in nobis potius edita gaudeamus. Per dominum.

Alia Purificet nos, domine, quesumus, et diuini sacramenti perceptio et gloriose sancte Sabine deprecatio. Per dominum.

SANCTORUM MARTYRUM FELICIS ET ADAUCTI

Officium

Sapientiam A.viij.

Collecta Maiestatem tuam, domine, supplices deprecamur, vt sicut nos iugiter sanctorum tuorum Felicis et Adaucti commemoratione letificas, ita semper supplicatione defendas. Per dominum.

Epistola Iustorum anime.

Graduale Gloriosus A.ix.

Alleluia. Sancti tui A.x.

Euangelium Cum¹⁸⁵ egrederetur A.xi.

Offertorium Letamini A.xiij.

Secreta Hostias, domine, tue plebis intende et quas in honore sanctorum tuorum deuota mente celebrat, proficere sibi sentiat ad salutem. Per dominum.

Communio Quod dico A.xiij.

Complenda Repleti, domine, muneribus sacris quesumus, vt intercedentibus sanctis tuis in gratiarum tuarum actione semper maneamus. Per dominum.

SANCTI EGIDII ABBATIS

¹⁸⁵ cum] eum *missale*

Os iusti meditabitur **A.iiij.**

Collecta Pretende nobis, domine, misericordiam tuam et beati Egidij abbatis intercessio, cuius nos dedisti patrocinijs adiuuari, tribue, vt maiestatem tuam iugiter exoret pro nobis. Per dominum.

Memoria de sancto Prisco.

Omnipotens sempiterne deus, fortitudo certantium et martyrum palma, solemnitatem hodiernae diei propicius intueri et ecclesiam tuam continua fac celebritate letari, vt intercessione beati martyris tui Prisci omnium in te credentium vota perficias. Per dominum.

Epistola Dilectus deo.

Graduale Os iusti.

Alleluia. Ueni, alme Egidi **A.xvi.**

Euangelium Dixit Symon {461 | **k.vij.**} Petrus **A.iiij.**

Offertorium Ueritas **A.xviiij.**

Secreta Intercessio, quesumus, domine, beati Egidij abbatis munera nostra tibi commendet nosque in eius ueneratione sancta maiestati tue reddat acceptos. Per dominum.

Alia Eius tibi precibus, domine, quesumus, grata reddatur oblatio, pro cuius est festiuitate oblata. Per dominum.

Communio Fidelis seruus **A.xviiij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt qui celestia alimenta percepimus, intercedente beato Egidio, confessore tuo, per hec contra omnia aduersa muniamur et ad eterna gaudia consequenda spes nobis suppetat et facultas. Per dominum.

Alia Presta, domine, vt sacramenti tui participatione ueritatis sancti quoque martyris tui Prisci deprecationibus adiuuemur. Per dominum.

IN TRANSLATIONE SANCTI CUTBERTI

Statuit **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui sacerdotis tui excellentissimi Cutberti vitam omni gloria apostolica decorasti, presta, quesumus, vt qui glorifice translationis sue festa celebramus, per ipsius suffragia tua semper consequamur beneficia. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo et inuentus **A.xiiij.**

Graduale Ecce sacerdos.

Alleluia. Sancte Cuthberte, qui in celis **A.xvi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Inueni **A.xviiij.**

Collecta Deprecatio, domine, beatissimi Cuthberti, qui seipsum viuam fecit hostiam, nos et ista tibi gratificet libamina. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda Sancta tua, domine, que sumpsimus, nos sui semper virtute tueantur et beato interueniente Cutberto, cuius vita tota extitit miranda, vita nostra in pace et sanctitate dirigatur. Per dominum.

SANCTI BERTINI ABBATIS

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui mirabiliter fulges in electis tuis, quos te habitatore glorificare voluisti, da nobis beati Bertini, confessoris tui atque abbatis, ita digne solemniam venerari, vt eius suffragantibus meritis templum tuum fieri mereamur. Per dominum.

Epistola Iustum deduxit **A.xv.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Sancte Bertine confessor **A.xvi.**

Euangelium Nemo accendit **A.xvij.**

Offertorium Posuisti **A.iiij.**

Secreta Oblatis nostris, domine, tue semper oculis maiestatis intende et intercessio beati Bertini abbatis opem tuam nobis conferat sempiternam. Per dominum.

Communio Magna est **A.vij.**

Complenda Preces nostras, quesumus, domine, propiciatus admitte, et vt digne tuis famulemur altari{462}bus, beati Bertini abbatis nos intercessione custodi. Per dominum.

SANCTI ADRIANI MARTYRIS

Letabitur **A.iiij.**

Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui beati Adriani, martiris tui, natalicia colimus, a cunctis malis imminentibus eius intercessione liberemur. Per dominum.

Epistola Beatus vir, qui inuentus **A.v.**

Graduale Posuisti.

Alleluia. Corona aurea.

Euangelium Si quis vult **A.vi.**

Offertorium In virtute **A.vij.**

Secreta Munera, domine, quesumus, oblata sanctifica et intercedente beato Adriano, martire tuo, per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Communio Posuisti **A.vij.**

Complenda Beati Adriani, martiris tui, domine, intercessione placatus presta, quesumus, vt que temporaliter gerimus, perpetua saluatione capiamus. Per dominum.

In natiuitate Marie.

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Supplicationem seruorum tuorum, deus miserator, exaudi, vt qui in natiuitate dei genitricis et virginis Marie congregamur, eius intercessionibus a te de instantibus periculis eruamur. Per dominum.

Sapientie.

O quam pulchra est casta generatio cum claritate! Immortalis est enim memoria illius, quia et apud deum nota est et apud homines. Cum presens est, imitantur illam et desiderant eam, cum se subduxerit, et in perpetuum coronata triumphat premium incoinquinatorum certaminum vincens. Multigena enim impiorum multitudo non erit vtilis et spuria vitulamina non dabunt radices altas nec stabile firmamentum collocabunt. Et si in ramis in tempore germinauerint, infirmiter posita a vento commouebuntur et a nimietate ventorum eradicabuntur. Confringentur enim rami inconsummati et fructus illorum inutiles et acerbi ad manducandum et ad nihilum apti. Ex iniquis enim omnes filij qui nascuntur, testes sunt nequitie aduersus parentes in interrogatione sua. Iustus si morte preoccupatus fuerit, in refrigerio erit.

Graduale Propter veritatem **A.xxij.**

Alleluia.

✠ Natiuitas gloriose virginis Marie ex semine Abrahe orta, de tribu Iude, clara ex stirpe Daud.

Euangelium Liber generatio **h.xix.**

Credo **dicitur.**

Offertorium Aue Maria **B.iiij.**

Secreta Unigeniti tui, domine, nobis succurrat humanitas, vt qui natus de virgine matris integritatem non minuit sed sacrauit, in natiuitatis eius solemnij a nostris nos piaculis exuens oblationem nostram sibi faciat acceptam Iesus Christus, {463 | **k.vij.**} dominus noster, qui tecum.

Prefatio Et te in natiuitate **h.vi.**

Communio Alma dei genitrix **k.iiij.**

Complenda Sumpsimus, domine, celebritatis annue votiua sacramenta, presta, quesumus, vt intercessione beate dei genitricis Marie et temporalis vite remedia nobis prebeant et eterne. Per dominum.

DE SANCTO GORGONIO

Oratio Sanctus, domine, martir tuus Gorgonius sua nos intercessione letificet et pia faciat solemnitate gaudere. Per dominum.

Secreta Grata tibi sit, domine, nostre seruitutis oblatio, pro qua sanctus Gorgonius martir interueniat. Per dominum.

Complenda Familiam tuam, deus, suauitas illa contingat et vegetet, qua in sancto martire tuo Gorgonio Christi tui iugiter odore pascatur. Per dominum.

Sancti Audomari episcopi.

Oratio Deus, qui es auctor mundi et conditor, qui hodiernae festiuitatis diem in beati Audomari, confessoris tui atque pontificis, depositione consecrasti, presta nobis, quesumus, vt cuius annuam celebritatem deuotis obsequijs veneramur, eius suffragio tue pietatis auxilium consequi mereamur. Per dominum.

Secreta Presta, quesumus, domine, vt qui dona presentia consecramus famuli tui Audomari, apud te consequamur presidium, cuius fides intemerata percepit redemptionis eterne conuiuium. Per dominum.

Complenda Sancti tui confessoris Audomari nos, quesumus, domine, iugiter prosequatur oratio, vt quod petitio nostra non impetrat, ipso pro nobis interueniente prestetur. Per dominum.

SANCTORUM PROTHI ET IACINCTI MARTYRUM

Oratio Beatorum Prothi et Iacincti nos, domine, foueat preciosa confessio et pia iugiter intercessio tueatur. Per dominum.

Secreta Pro sanctorum martyrum Prothi et Iacincti munera tibi, domine, commemoratione, que debemus, exsoluimus, presta, quesumus, vt remedium nobis perpetue salutis operentur. Per dominum.

Complenda Ut percepta nos, domine, tua sancta purificent, beati Prothi et Iacincti, quesumus, imploret oratio. Per dominum.

IN FESTO SUSCEPTIONIS SANGUI<NI>S DOMINI

Suscepimus **f.xviii**.

Collecta Deus, qui vnigeniti filij tui, domini nostri Iesu Christi, precioso sanguine genus humanum redimere dignatus es, concede propicius, vt qui eiusdem sanguinis susceptionem debita veneratione percolimus, a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Per dominum.

Epistola Scientes, quod non corruptibilibus **e.xi**.

Graduale Suscepimus **i.ij**.

Alleluia.

∇ Laus tibi, {464} Christe, summi patris vnica proles inclita, qui solus torcular calcans conculcasti mortem proprium per sanguinem.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen, amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filij hominis et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat carnem meam et bibit meum sanguinem, habet vitam eternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Caro enim mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in illo. Sicut misit me viuens pater et ego viuo propter patrem, et qui manducat me, ipse viuet propter me. Hic est panis, qui de celo descendit. Non sicut manducauerunt patres vestri manna in deserto et mortui sunt, qui manducat hunc panem viuet in eternum.” Hec dixit in synagoga docens sabbato in Capharnaum.

Credo dicatur.

Offertorium Erit vobis hic dies memorialis, alleluia, et diem festum celebrabitis solemnem domino in progenijs vestris legitimum sempiternum diem, alleluia, alleluia, alleluia.

Secreta Supplices te rogamus, omnipotens deus, vt hijs sacrificijs gregis tui peccata mudentur et oues, quas precioso filij tui sanguine redemisti, diabolico¹⁸⁶ non sinas lacerari incursu. Per dominum.

Prefatio Qui<a> per incarnati **h.iiij**.

Communio Qui manducat **b.xxij**.

Complenda Iesu Christi, filij tui, domini nostri, corpore et sanguine saginati, per quem sancte crucis sanctificatum est vexillum, quesumus, domine deus noster, vt per hec sancta, que in eius susceptionis veneratione suscepimus, perhennitatis eius gloria salutari potiamur effectu. Per eundem.

¹⁸⁶ diabolico] diabolica *missale*

CORNELII ET CIPRIANI

Sacerdotes dei **A.vij.**

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt sicut deuotissime christianus populus ad sanctorum sacerdotum tuorum Cornelij et Cipriani temporalem solemnitatem decurrit, ita perfruatur eterna, et quod votis celebrat, comprehendat effectum. Per dominum.

Epistola Qui timet deum **a.xiiij.**

Graduale Timete.

Alleluia. Letamini **A.x.**

Euangelium Ue vobis, qui **A.xij.**

Offertorium Mirabilis **A.xiiij.**

Secreta Plebis tue, domine, munera benignus intende, que maiestati tue pro sanctorum tuorum Cornelij et Cipriani solemnitatem sunt dicata. Per dominum.

Communio {465 | **k.ix.**} Ego vos elegi **A.xiiij.**

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt quorum solemnia celebramus, eorum orationibus adiuuemur. Per dominum.

In exaltatione sancte crucis.

Nos autem **B.i.**

Gloria in excelsis **dicatur.**

Collecta Deus, qui vnigeniti filij tui, domini nostri Iesu Christi precioso sanguine humanum genus redimere dignatus es, concede propicius, vt qui ad adorandam crucem adueniunt, a peccatorum nexibus liberentur. Per eundem.

Ad Galathas.

Fratres: Uidete, qualibus litteris scripsi vobis mea manu. Quicumque volunt placere in carne, hij cogunt vos circumcidi, tantum vt crucis Christi persecutionem non patiantur. Neque enim qui circumciduntur, legem custodiunt sed volunt vos circumcidi, vt in carne vestra gloriantur. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo.

Graduale Christus factus.

Alleluia. Dulce lignum **B.i.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis: “Nunc iudicium est mundi, nunc princeps huius mundi eicietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.” Hoc autem dicebat significans, qua morte esset moriturus. Respondit ei turba: “Nos audiimus ex lege, quia Christus manet in eternum. Et quomodo tu dicis: ‘oportet exaltare filium hominis’? Quis est iste filius hominis?” Dixit ergo eis Iesus: “Adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate, dum lucem habetis, vt non tenebre vos comprehendant. Et qui ambulat in tenebris, nescit, quo vadit. Dum lucem habetis, credite in lucem, vt filij lucis sitis.”

Credo dicatur.

Offertorium Protege **B.ij.**

Secreta Iesu Christi, domini nostri, corpore et sanguine saginati, per quem crucis sanctificatum est vexillum, quesumus, domine deus noster, vt sicut eam adorare meruimus, ita per ipsam glorie sempiternae gaudia consequi mereamur. Per dominum.

Prefatio Qui salutem humani generis **h.iiij.**

Communio Per lignum **B.ij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt quos misterio sancte crucis diuina tribuis participatione gaudere, humanis non sinas subiaccere periculis. Per dominum.

SANCTI¹⁸⁷ NICOMEDIS MARTIRIS

Collecta Adesto, domine, populo tuo, vt beati Nicomedis, martyris tui, merita preclara suscipiens ad impetrandam misericordiam tuam semper eius {466} patrocinijs adiuuetur. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, munera propicius oblata, que maiestati tue beati Nicomedis commendet oratio. Per dominum.

Complenda Purificent nos, domine, sacramenta, que sumpsimus, et intercedente beato Nicomede, martire tuo, a cunctis efficiant vitijs absolutos. Per dominum.

EUFEMIE VIRGINIS ET MARTYRIS

Cognoui **A.xx.**

¹⁸⁷ sancti] sancte *missale*

Collecta Omnipotens sancte deus, qui infirma mundi eligis, vt fortia queque confundas, concede propicius, vt qui beate Eufemie, martiris tue, solemnia colimus, eius apud te patrocinia sentiamus. Per dominum.

Epistola Sapientia laudabit **A.xx.**

Graduale Specie.

Alleluia. Surge, propera.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Filie regum **A.xxij.**

Secreta Presta, quesumus, domine deus noster, vt sicut in tuo conspectu mors est preciosa sanctorum, ita eorum merita venerantium tibi reddatur oblatio accepta. Per dominum.

Communio Principes **A.xxij.**

Complenda Sanctificet nos, domine, tui perceptio sacramenti et intercessio beate martiris tue Eufemie tibi reddat acceptos. Per dominum.

LAMBERTI EPISCOPI ET MARTYRIS

Statuit **A.xij.**

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt beatum Lambertum, quem ecclesie tue pontificem concessisti esse et martirem, suffragatorem nos facias habere perhennem et ad beatitudinis sue consortia pium introductorem. Per dominum.

Epistola Plures facti **A.xv.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Ecce sacerdos **A.xvi.**

Euangelium Homo quidam nobilis **A.xvij.**

Offertorium Veritas mea **A.xvij.**

Secreta Suscipe, domine, sacrificium, cuius te voluisti dignanter immolatione placari, et presta, vt per interuentum beati Lamberti, martiris tui atque pontificis, beneplacitum tibi nostre mentis offeramus effectum. Per dominum.

Communio Domine, quinque **A.xvij.**

Complenda Adesto nobis, domine deus noster, et¹⁸⁸ quos tuis misterijs recreasti, intercedente beato Lamberto, martire tuo atque pontifice, perpetuis defende presidijs. Per dominum.

¹⁸⁸ et] vt *missale*

IN UIGILIA BEATI MATHEI APOSTOLI ET EUANGELISTE

Ego autem **A.i.**

Collecta Da nobis, omnipotens deus, vt beati Mathei, apostoli tui atque euangeliste, quam preuenimus, veneranda solemnitas et deuotionem nobis augeat et salutem. Per dominum.

Epistola Beatus homo.

Graduale Iustus vt palma **A.i.**

Graduale repetatur.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Uidit Iesus publicanum nomine Leui sedentem ad theloneum et ait illi: “Sequere {467 | **k.x.**} me.” Et relictis omnibus surgens secutus est eum. Et fecit ei conuiuium magnum Leui in domo sua et erat turba multa publicanorum et aliorum, qui cum illis erant discumbentes. Et murmurabant pharisei et scribe eorum dicentes ad discipulos eius: “Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis et bibitis?” Et respondens Iesus dixit ad illos: “Non egent, qui sani sunt, medico, sed qui male habent. Non enim veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam.”

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Secreta Apostolice reuerentie culmen offerimus sacris misterijs imbuendum, presta, quesumus, domine, vt beati Mathei, apostoli tui et euangeliste, suffragijs, cuius natalicia preuenimus, hec plebs tua semper et sua vota depromat et desiderata percipiat. Per dominum.

Communio Magna **A.ij.**

Complenda Beati Mathei, apostoli tui et euangeliste, quesumus, domine, supplicatione placatus et veniam nobis tribue et remedia sempiterna concede. Per dominum.

IN DIE SANCTO

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Beati Mathei, apostoli tui et euangeliste, domine, precibus adiuuemur, vt quod possibilitas nostra non obtinet, eius nobis intercessione donetur. Per dominum.

Epistola Unicuique **A.ij.**

Graduale Beatus vir.

Alleluia. Primus ad Syon **A.iiij.**

Secundum Matheum.

In illo tempore: Cum transiret Iesus, vidit hominem sedentem in theloneo Matheum nomine et ait illi: “Sequere me.” Et surgens secutus est eum. Et factum est discumbente eo in domo, ecce multi publicani et peccatores venientes discumbebant cum Iesu et discipulis eius. Et videntes pharisei dicebant discipulis eius: “Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester?” At Iesus audiens ait: “Non est opus valentibus medicus sed malehabentibus. Euntes autem discite: quid est, misericordiam volo et non sacrificium? Non enim veni vocare iustos sed peccatores.”
Credo **dicatur**.

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij**.

Secreta Supplicationibus beati Mathei, apostoli tui et euangeliste, quesumus, ecclesie tue, domine, commendetur oblatio, cuius magnificis predicationibus eruditur. Per dominum.

Prefatio Te, domine, suppliciter **h.vi**.

Communio Magna est gloria **A.ij**.

Complenda Perceptis, domine, sacramentis beato Matheo, apostolo tuo et euangelista, interueniente deprecamur, {468} vt que pro illius celebrata sunt gloria, nobis proficiant ad medelam. Per dominum.

SANCTI MAURICII SOCIORUMQUE EIUS

Salus autem **A.vij**.

Collecta Annue, quesumus, omnipotens deus, vt nos sanctorum tuorum Mauricij, Exuperij, Candidi, Uictoris, Innocentij et Uitalis ac sociorum eorundem letificet festiua solemnitas, vt quorum suffragijs innitimur, natalicijs gloriemur. Per dominum.

Epistola Respondens vnus **vel** Sancti per **A.viiij**.

Graduale Exultabunt.

Alleluia. Te martyrum.

Euangelium Uidens Iesus turbas **A.x**.

Offertorium Mirabilis deus **A.xiiij**.

Secreta Respice, domine, munera, que in sanctorum martirum tuorum Mauricij, Exuperij, Candidi, Uictoris, Innocentij et Uitalis ac sociorum eorundem commemoratione deferimus, et presta, vt quorum honore grata sunt, eorum nobis fiant intercessione perpetua. Per dominum.

Communio Dico autem **A.xiiij**.

Complenda Celestibus refecti sacramentis et gaudijs supplices te rogamus, omnipotens deus, vt quorum gloriamur triumphis, protegatur auxilijs. Per dominum.

FIRMINI EPISCOPI ET MARTYRIS

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Maiestatis tue clementiam suppliciter deprecamur, omnipotens et misericors deus, vt sicut vnigeniti filij tui agnitionem per beatissimi Firmini, martiris tui atque pontificis, predicationem populorum tuorum cordibus infudisti, ita meritis ipsius opitulantis fidei firmitate et stabilitate firmentur. Per eundem.

Epistola Dominus dedit **A.xv.**

Graduale Iurauit.

Alleluia. Iustus non conturbabitur **A.xvi.**

Euangelium Qui vos audit **A.xviiij.**

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Secreta Sicut Abel munera, domine deus, vultu placido respexisti, ita, quesumus, hec sacrificia tibi sint placabilia, vt beati Firmini, martiris tui atque pontificis, digna peragamus solemnina. Per dominum.

Communio Posuisti **A.vij.**

Complenda Sicut in deserto manna dedisti, domine deus, munere gratuito immeritis et ingratis, ita precibus beati Firmini, martiris tui atque pontificis, cibum nobis tribue sempiternae salutis. Per dominum.

COSME ET DAMIANI

Sapientiam **A.viiij.**

Collecta Magnificet te, domine, sanctorum tuorum Cosme et Damiani beata solemnitas, qua et illis gloriam sempiternam et opem nobis ineffabili prouidentia contulisti. Per dominum.

Epistola Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Christi, qui secundum {469 | **k.xi.**} magnam **A.v.**

Graduale Clamauerunt.

Alleluia. Exultabunt iusti **A.x.**

Euangelium Hec mando vobis **A.ij.**

Offertorium Gloriantur **A.xiiij.**

Secreta Sanctorum tuorum, domine, nobis pia non desit oratio, que et munera nostra conciliet et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per dominum.

Communio Posuerunt **A.xiiij.**

Complenda Protegat, domine, quesumus, populum tuum et participatio celestis indulta conuiuij et deprecatio collata sanctorum. Per dominum.

MICHAELIS ARCHANGELI

Officium

Benedicite dominum, omnes angeli eius, potentes virtute, qui facitis verbum eius ad audiendam vocem sermonum eius.
Psalmus Benedic, anima **B.xix.**

Collecta Deus, qui miro ordine angelorum ministeria hominumque dispensas, concede propicius, vt a quibus tibi ministrantibus in celo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur. Per dominum.

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Significauit deus que oportet fieri, cito loquens per angelum suum seruo suo Ioanni, qui testimonium perhibuit verbo dei et testimonium Iesu Christi, quecunque vidit. Beatus, qui legit et qui audit verba prophetie huius et seruat ea, que in ea scripta sunt. Tempus enim prope est. Ioannes septem ecclesijs, que sunt in Asia, gratia vobis et pax ab eo, qui est et qui erat et qui venturus est, et a septem spiritibus, qui in conspectu throni eius sunt, et ab Iesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum et princeps regum terre, qui dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

Uel ista: Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Factum est prelium in celo, Michael et angeli eius preliabantur cum dracone et draco pugnabat et angeli eius. Et non valuerunt neque locus inuentus est eorum amplius in celo. Et proiectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur diabolus et sathanas, qui seducit vniuersum orbem. Proiectus est in terram et angeli eius missi sunt cum illo. Et audiui vocem magnam de celo dicentem: “Nunc facta est salus et virtus et regnum deo nostro et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum dei nostri die ac nocte. Et ipsi vicerunt illum propter sanguinem agni {470} et propter verbum testimonij sui et non dilexerunt animas suas vsque ad mortem. Propterea letamini, celi et qui habitatis in eis.”

Graduale Benedicite domino **B.xix.**

Alleluia.

Ÿ In conspectu angelorum psallam tibi, domine deus meus.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Accesserunt discipuli ad Iesum dicentes: “Quis, putas, maior est in regno celorum?” Et aduocans Iesus paruulum statuit eum in medio eorum <et> dixit: “Amen dico vobis: nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus iste, hic maior est in regno celorum. Et qui susceperit vnum paruulum talem in nomine meo, me suscipit. Qui autem scandalizauerit vnum de pusillis istis, qui in me credunt, expedit ei, vt suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris. Ue mundo ab scandalis. Necesse est enim, vt veniant scandala. Ueruntamen ve homini illi, per quem scandalum venit. Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscide eum et projice abs te. Bonum est tibi ad vitam ingredi debilem vel claudum, quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem eternum. Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum et proice abs te. Bonum est tibi cum vno oculo ad vitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in Iehennam ignis. Uidete, ne contemnatis vnum ex hijs pusillis. Dico enim vobis, quia angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei, qui in celis est.”

Credo non dicatur, nisi fuerit dominica.

Offertorium Stetit angelus iuxta aram templi habens thuribulum aureum in manu sua et data sunt ei incensa multa et ascendit fumes aromatum in conspectu domini, alleluia.

Secreta Hostias B.xix.

Prefatio quotidiana dicatur, nisi fuerit dominica.

Communio Benedicite, omnes **B.xix.**

Complenda Beati archangeli tui Michaelis intercessione suffulti supplices te, domine, deprecamur, vt quod ore prosequimur, contigamus et mente. Per dominum.

SANCTI HIERONIMI CONFESSORIS

In medio ecclesie **a.xiiij.**

Collecta Deus, qui nobis per beatum Hieronimum, confessorem sacerdotemque tuum, sacre scripture veritatem et mistica sacramenta reuelare dignatus es, presta, quesumus, vt cuius natalicia colimus, eius semper et erudiamur doctrinis et meritis adiuuemur. Per dominum.

Sapientie. {471 | **k.xij.**}

In diebus illis: Dixit: “Rigabo ortum meum plantationum et inebriabo partus mei fructum. Et ecce factus est mihi trames abundans et fluuius meus propinquauit ad mare, quoniam doctrinam quasi antelucanum illumino omnibus. Et enarrabo illam vsque in longinquo, penetrabo inferiores partes

terre et inspiciam omnes dormientes et illuminabo omnes sperantes in domino. Adhuc doctrinam quasi prophetiam effundam et relinquam illam querentibus sapientiam et non desinam progenies illorum vsque in eum sanctum. Uidete, quoniam non solum mihi laboraui sed ex omnibus exquirentibus veritatem. In tribus placitum est spiritui meo, que sunt placita coram deo et hominibus: concordia fratrum et amor proximorum.”

Graduale Iurauit.

Alleluia. Iurauit **A.xvi.**

Euangelium Nemo accendit lucernam **A.xvij.**

Offertorium Inueni Dauid **A.xviij.**

Secreta Oblatio nos, domine, tuo nomini dicanda purificet et intercedente beato Hieronimo, confessore tuo, ab omnibus aduersitatibus eruamur. Per dominum.

Communio Fidelis **A.xviij.**

Complenda Adesto nobis, domine deus noster, vt per hec, que fideliter sumpsimus, intercedente beato Hieronimo, confessore tuo, ab omnibus aduersitatibus eruamur. Per dominum.

REMIGII ET ALIORUM

Sacerdotes eius **A.xiij.**

Collecta Exaudi, domine, populum tuum et sanctorum confessorum tuorum Remigij, Germani, Uedasti solemnia celebrantem temporalis vite tribue pace gaudere et eternum reperire subsidium. Per dominum.

Epistola Plures facti **A.xv.**

Graduale Sacerdotes **A.xvi.**

Alleluia. Letamini **A.x.**

Euangelium Sint lumbi **A.xix.**

Offertorium Letamini **A.xiij.**

Secreta Preces nostras, quesumus, domine, tuorum respice oblationem fidelium, vt tibi grate sint in tuorum festiuitate sanctorum et tue nobis conferant propiciationis auxilium. Per dominum.

Communio Ego vos elegi **A.xiij.**

Complenda Prestent nobis, domine, quesumus, tua sancta presidium, quod interuenientibus¹⁸⁹ sanctorum tuorum meritis ab omnibus nos absoluat peccatis. Per dominum.

¹⁸⁹ interuenientibus] interueniente *missale*

LEODEGARIJ EPISCOPI ET MARTYRIS

Sacerdotes eius **A.xiiij.**

Collecta Sancti Leodegarij, martiris tui, domine, nos commendet oratio et sicut hunc diem eius gloriosa decorat passio, ita nos ipsius semper muniamur suffragio. Per dominum.

Epistola Omnis pontifex.

Graduale Os iusti.

Alleluia. Iustus vt palma **vel** Ecce sacerdos **A.xvi.** {472}

Euangelium Homo quidam nobilis **A.xvij.**

Offertorium Ueritas **A.xviiij.**

Secreta Dicandum tibi, domine, munus offerimus, quod interueniente beato Leodegario, martire tuo, maiestati tue nos reddat acceptos. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda Diuino munere satiati quesumus, domine deus noster, vt tuo muniamur auxilio et beati Leodegarij, martiris tui, orationibus subleuemur. Per dominum.

SANCTI FRANCISCI CONFESSORIS

Gaudeamus **A.xx.**

Psalmus Exultate, iusti.

Collecta Deus, qui ecclesiam tuam beati Francisci meritis fetu noue prolis amplificas, tribue nobis, quesumus, ex eius imitatione terrena despiciere et celestium donorum semper participatione gaudere. Per dominum.

Ad Galathas.

Fratres: Mihi autem absit gloriari <nisi> in cruce domini nostri Iesu Christi, per quam mihi mundus crucifixus est et ego mundo. In Christo enim Iesu neque circumcisio aliquid valet neque prepuccium, sed noua creatura. Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia et super Israel dei. De cetero nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata domini Iesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro, fratres. Amen.

Graduale Os iusti **A.xvi.**

Alleluia.

Ÿ O patriarcha pauperum Francisce, tuis precibus auge tuorum numerum in caritate Christi, quos cancellatis manibus cecutiens¹⁹⁰ et moriens Iacob benedixisti.

¹⁹⁰ cecutiens] secutiens *missale*

Alleluia.

Ÿ Hic Franciscus pauper et modicus celum diues ingreditur, himnis celestibus honoratur.

Euangelium Confitebor **b.i.**

Offertorium Desiderium anime **A.vij.**

Secreta Munera tibi, domine, dicata sanctifica et intercedente beato Francisco ab omni nos culparum labe purifica. Per dominum.

Communio Qui mihi ministrat **k.ij.**

Complenda Ecclesiam tuam, quesumus, domine, gratia celestis amplificet, quam beati Francisci illuminare voluisti gloriosis meritis et exemplis. Per dominum.

FIDIS UIRGINIS

Loquebar **A.xx.**

Collecta Deus, qui beatam Fidem fidei virtute roborasti et virginitatis decore exornasti, tribue, quesumus, vt eius interuentu et a vitijs omnibus emundemur et a tua nunquam dilectione separemur. Per dominum.

Epistola Sapientia vincit **A.xx.**

Graduale Dilexisti.

Alleluia. Audi, filia.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Diffusa est **A.xxij.**

Secreta Suscipe, domine, preces et hostias meritis beate Fidis, virginis et martiris, tibi dicatas et concede, {473 | **k.xiiij.**} vt eius nobis sint supplicatione salutare, cuius sunt veneratione solemnes. Per dominum.

Communio Simile est **A.xxij.**

Complenda Quos celesti, domine, refecisti conuiuio, beate Fidis, virginis et martiris tue, adiuuante patrocinio supernorum ciuium fac dignos esse collegio. Per dominum.

Sancti Eskilli episcopi et martyris.

Collecta Deus, qui beatum Eskillum, pontificem tuum, pro fidei dilatatione martyrium subire voluisti, presta, quesumus, vt omnes, qui eius implorant auxilium, petitionis sue celerem consequantur effectum. Per dominum.

Secreta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt hec oblatio, quam conspectui tuo indigni offerimus, beati Eskilli, pontificis et martiris tui, precibus tue fiat accepta maiestati. Per dominum.

Complenda Ecclesiam tuam, quesumus, domine, ab omni aduersitate custodi, vt sub tua protectione secura beati Eskilli meritis et precibus maiestati tue iugiter famuletur. Per dominum.

BIRGITTE

Gaudeamus vel Loquebar A.xx.

Collecta Deus, qui ecclesiam tuam per beatam Birgittam sacris illuminare dignatus es consilijs et exemplis, concede propicius eius intercessione, vt que pro nostris purgandis excessibus clementer reuelasti, deuotis mentibus exequamur. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Optaui et datus est mihi sensus, vocaui et venit in me spiritus sapientie. Et proposui illam regnis et sedibus. Et diuitias nihil esse dixi in comparatione illius nec comparauit illi lapidem preciosum, quoniam omne aurum in comparatione illius arena est exigua, tanquam lutum existimabitur argentum in conspectu illius. Super salutem et speciem dilexi eam et proposui pro luce habere illam, quoniam inextinguibile est lumen illius; venerunt mihi omnia bona pariter cum¹⁹¹ illa et innumerabilis honestas per manus illius et letata sum in omnibus, quoniam antecedebat me ista sapientia, et ignorabam, quoniam omnium bonorum mater est, quoniam sine fictione et sine inuidia communico et honestatem illius non abscondo. Infinitus enim thesaurus est hominibus, quo vsi sunt participes facti sunt amicitie dei.

Graduale Propter veritatem A.xxij.

Alleluia.

Y Ex sacris sponse labijs riuus deliciarum dei fluxit in varijs exemplis doctrinarum.

Euangelium Exultauit Iesus f.xiiij.

Offertorium Diffusa est gratia A.xxij.

Secreta Hostias tibi laudis, domine, offerimus suppliciter deprecantes, vt easdem beate Birgitte interueniente suffragio et placatus suscipias et ad salutem nostram prouenire concedas. Per dominum.

Communio Diffusa A.xxij.

Complenda Satiasti, domine, familiam tuam muneribus sacris, presta, quesumus, vt eodem cibo in mortis tempore repleatur, quo beata Birgitta post magnorum notitiam archanorum a mundi sapientibus occultorum in suo exitu fruebatur. Per dominum.

¹⁹¹ cum] est *missale*

Marci episcopi et confessoris

Sacerdotes dei A.xij.

Collecta Exaudi, domine, quesumus, preces nostras et intercedente beato Marco, confessore tuo atque pontifice, supplicationes nostras placatus intende. Per dominum.

Eodem die memoria.

Sanctorum tuorum, quesumus, domine, Marcelli et Apulei beata merita <nos> prosequantur et tuo semper facia<n>t amore feruentes. Per dominum.

Epistola Dominus dedit A.xv.

Graduale Inueni Dauid.

Alleluia. Uitam petijt.

Euangelium Homo quidam peregre A.xvi.

Offertorium Ueritas A.xvii.

Secreta Benedictio tua, domine, larga descendat, que et munera nostra deprecante sancto Marco, confessore tuo atque pontifice, tibi reddat accepta et nobis sacramentum redemptionis efficiat. Per dominum.

Alia in communi de martyribus A.xij.

Communio Beatus seruus A.xvii.

Complenda Da, quesumus, domine, fidelibus populis sancti Marci, confessoris tui atque pontificis, semper ueneratione letari et eius perpetua supplicatione muniri. Per dominum.

Alia in communi de martyribus A.xij.

DEMETRII MARTYRIS

Confessio et pulchritudo b.xij.

Collecta, secreta et complenda vt supra, sancti Georgij i.vij.

Epistola Nemo militans A.v.

Graduale Iustus vt palma A.i.

Alleluia. Egregie martyr.

Euangelium Nisi granum A.vi.

Offertorium In uirtute.

Communio Qui uult A.vij.

SANCTI DIONISII ET SOCIORUM EIUS

Intret in conspectu **A.vij.**

Collecta Deus, qui hodierna die beatum Dionisium virtute constantie in passione roborasti qui que illi ad predicandum gentibus gloriam tuam Rusticum et Eleuterium sociare dignatus es, tribue nobis, quesumus, ex eorum imitatione pro amore tuo prospera mundi despiciere et nulla eius aduersa formidare. Per dominum.

Lectio Actuum apostolorum.

Paulus cum esset Athenis, Silam et Thimoteum expectaret; incitabatur spiritus eius in ipso videns ydolatrie ciuitatem. Disputabat igitur in sinagoga cum Iudeis et colentibus et in foro per omnes {475 | **k.xiiij.**} dies ad eos, qui audierant. Quidam autem epicurei et stoici philosophi et Dionisius disserebant cum eo et quidam dicebant: “Quid vult seminator verborum hic dicere?” Alij vero: “Nouorum demoniorum videtur annunciator esse,” quia Iesum et resurrectionem nunciabat eis. Et apprehensum eum ad Ariopagum duxerunt dicentes: “Possumus scire, que est hec noua, que a te dicitur, doctrina? Noua enim infers auribus nostris: volumus ergo scire, quidnam velint hec esse.” Athenienses autem omnes et aduene hospites cum Dionisio ad nihil aliud vacabant, nisi aut dicere aut aliquid audire noui. Stans autem Paulus in medio Ariopagi dixit: “Uiri Athenienses, per omnia vos video quasi superstitiosos; preteriens enim et videns simulacra vestra inueni et aram, in qua scriptum erat: ignoto deo. Quod ergo ignorantes colitis, hoc autem annuncio vobis. Deus, qui fecit mundum et omnia, que in eo sunt, hic cum sit celi et terre dominus, non in manufactis templis habitat nec manibus humanis colitur indigens aliquo, cum ipse det omnibus vitam et inspirationem et omnia; fecitque ex vno omne genus humanum inhabitare super vniuersam faciem terre definiens statuta tempora et terminos habitationis eorum et querere deum, si forte attractent eum aut inueniant, quamuis non longe sit ab vnoquoque nostrum. In Christo enim viuimus et mouemur et sumus, sicut et quidam vestrum poetarum dixerunt: ‘Ipsius enim genus sumus.’ Genus ergo cum sumus dei, non debemus estimare auro aut argento aut lapidi, sculpture artis et cogitationis hominis diuinum esse simile. Et tempora quidem huius ignorantie despiciet deus, nunc annunciat hominibus, vt omnes vbique penitentiam agant, eo quod statuit diem, in quo iudicaturus est orbem in equitate, in viro, in quo statuit, fidem prebens omnibus, suscitans eum a mortuis.” Cum audissent autem resurrectionem mortuorum, quidam quidem irridebant, quidam vero dixerunt cum Dionisio: “Audiemus te de hoc iterum.” Sic Paulus exiuit de medio eorum. Quidam vero viri adherentes ei crediderunt, inter quos et Dionisius Ariopagita.

Graduale Gloriosus **A.ix.**

Alleluia. Iusti epulentur.

Euangelium Ecce ego **vel** Uidens Iesus **A.x.**

Offertorium Mirabilis **A.xiiij.**

Secreta Hostia, domine, quam sanctorum tuorum Dionisij, Rustici et Eleutherij natalicia recensentes offerimus, et vincula nostre prauitatis absoluat et tue nobis misericordie dona conciliet. Per dominum.

Communio Posuerunt **A.xiiij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt qui celestia alimenta percepimus, intercedentibus sanctis tuis Dionisio, Rustico et Eleutherio per hec contra omnia aduersa muniamur. Per dominum.

SANCTI GEREONIS ET SOCIORUM EIUS

Iusti epulentur **A.viiij.**

Collecta Deus, qui hodiernam diem beatorum martirum tuorum Gereonis sociorumque eius fidelibus tuis venerabilem prebuidisti, presta, quesumus, vt sicut eos per triumphum martyrij ad superna celorum gaudia transtulidisti, ita et nobis premia largiaris eterna. Per dominum.

Epistola Spectaculum **A.ix.**

Graduale Iustorum anime.

Alleluia. Ecce quam bonum **A.x.**

Euangelium Cum persequentur **A.xij.**

Offertorium Anima nostra **A.xiiij.**

Secreta Munera plebis tue, domine, quesumus, beatorum martyrum tuorum Gereonis sociorumque eius fiant grata suffragijs et pro quorum triumphis tuo nomini offeruntur, ipsorum meritis digna perficiantur. Per dominum.

Communio Dico autem **A.xiiij.**

Complenda Celestium munerum libamine satiati quesumus, domine, quatenus hec nos dona sanctorum martirum tuorum Gereonis sociorumque eius deprecatione sanctificentur et ad perfectum perhennitatis tue brauium ducatu tuo medicinali perducant. Per dominum.

IN FESTO RELIQUIARUM

Sapientiam **A.viiij.**

Collecta Propiciare nobis, quesumus, domine, famulis tuis, per sancti Olai, regis et martiris tui, et aliorum omnium, quorum reliquie hic et in vniuersali continentur ecclesia, merita gloriosa et eorum pia intercessione ab omnibus semper protegamur aduersis. Per dominum.

Epistola Iusti autem in perpetuum **A.ix.**

Graduale Iustorum anime.

Alleluia. Sancti et iusti **A.ix.**

Euangelium Sint lumbi **A.xix.**

Offertorium Mirabilis **A.xiiij.**

Secreta Suscipiat clementia tua, domine, quesumus, de manibus nostris munus oblatum et beati Olai, regis et martyris tui, et aliorum omnium, quorum reliquie hic continentur, orationes nos ab omnibus emundent peccatis. Per dominum.

Communio Gaudete, iusti **A.xiiij.**

Complenda Diuina libantes misteria, que pro beati Olai, regis et martiris tui, et aliorum omnium, quorum reliquie hic et in vniuersali continentur ecclesia, veneratione tue obtulimus maiestati, quesumus, vt per ea¹⁹² veniam mereamur peccatorum et celestis gratie donis reficiamur. Per dominum. {477 | **k.xv.**}

SANCTI CALIXTI PAPE ET MARTYRIS

Sacerdotes tui **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui nos conspicias ex nostra infirmitate deficere, ad amorem tuum nos misericorditer per sanctorum tuorum exempla restaura. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo Israel **A.xiiij.**

Graduale Iurauit.

Alleluia. Disposui **A.xvi.**

Euangelium Uigilate ergo.

Offertorium Inueni **A.xviiij.**

Secreta Mistica nobis, domine, prosit oblatio, que nos et a reatibus nostris expediat et perpetua saluatione confirmet. Per dominum.

Communio Domine, quinque **A.xviiij.**

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt et reatum nostrum munera sacra purificent et recte viuendi nobis operentur effectum. Per dominum.

SANCTE MARTHE VIRGINIS NON MARTYRIS

Loquebar **A.xx.**

¹⁹² ea] eas *missale*

Collecta Omnipotens clementissime deus, cuius filius in ede beate Marthe hospitare dignatus est, quesumus, vt eius meritis, que illum placide suscepit, in ede polorum hospitare valeamus. Per eundem.

Epistola Qui gloriatur **A.xxi.**

Graduale Propter veritatem.

Alleluia. Emulor **A.xxij.**

Euangelium Intrauit Iesus **k.iiij.**

Offertorium Offerentur **secundum A.xxij.**

Secreta et complenda in communi vnus virginis non martyris.

Communio Diffusa est **A.xxiiij.**

SANCTI LUCE EUANGELISTE

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Interueniat pro nobis, domine, sanctus tuus Lucas euangelista, qui crucis mortificationem iugiter in suo corpore pro tui nominis honore portauit. Per dominum.

Epistola Similitudo **A.iiij.**

Graduale Domine, preuenisti **A.xvi.**

Alleluia. Primus ad.

Euangelium Designauit **A.iiij.**

Credo **dicatur.**

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Secreta Donis celestibus da nobis, quesumus, domine, libera mente seruire, vt munera, que deferimus, interueniente euangelista tuo Luca et medelam nobis operentur et gloriam. Per dominum.

Prefatio de apostolis h.vi.

Communio Magna est **A.ij.**

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt id, quod de sancto altari tuo accepimus, precibus beati euangeliste tui Luce sanctificet animas nostras, per quod tuti esse possimus. Per dominum.

Eodem die memoria.

Deus, qui beato Iusto talem fortitudinem tribuisti, vt in puerili corpusculo gloriosum pro amore tuo subiret martyrium, concede propicius, vt ipsius intercedentibus meritis ab omnibus nos absoluas peccatis. Per dominum.

Secreta Sicut diuine potentie munera pro sanctis oblata testantur, sic nobis effectum, domine, tue saluatio{478}nis impendant. Per dominum.

Complenda Tui, domine, misterij participatione et beati Iusti solemnitate letantes quesumus, vt eius nobis intercessione et mentium maturitatem et corporum indulgeas sospitatem. Per dominum.

SANCTARUM UNDECIM MILIUM VIRGINUM

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Deus, qui in sanctarum virginum meritis fortia virorum actibus operaris, da, vt sanctarum virginum palmas, quas ecclesia tua hodie leta suscipit, in proectu iocunditatis sentiat salutes et in fine obtineat pacis tue dono placabiles. Per dominum.

Epistola De virginibus **A.xxiiij.**

Graduale Gloriosus **A.ix.**

Alleluia. Adducentur **A.xxij.**

Euangelium Simile est regnum celorum decem virginibus **A.xxiiij.**

Offertorium Offerentur **secundum A.xxij.**

Secreta Munus altaris tui, domine, quesumus, largo vultu respice et sanctarum virginum tuarum dignare suffragijs benedicere, vt quod tibi harum commemoratione debetur in laudem fidei nostre proficiat ad spem. Per dominum.

Communio Quinque prudentes **A.xxij.**

Complenda Deus, qui beatis virginibus inuiolabilis castitatis donum desiderabile contulisti, mentes nostras a carnalibus concupiscentijs emunda et castimonie puritatem et in sanctis moribus perseuerantiam nobis misericorditer presta. Per dominum.

SEUERINI EPISCOPI ET CONFESSORIS

Statuit **A.xiiij.**

Collecta Deus, qui nos annua beati Seuerini, confessoris tui atque pontificis, solemnitate letificas, concede propicius, vt apud misericordiam tuam pro nostris reatibus supplex existat intercessor, qui ecclesie tue idoneus extitit predicator et rector. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos, qui quasi stella **A.xiiij.**

Graduale Iurauit.

Alleluia. Sacerdos magnus **A.xvi.**

Euangelium Uos estis sal.

Offertorium Ueritas mea **A.xviij.**

Secreta Oblata, quesumus, domine, munera fidelis populi meritis beatissimi confessoris tui Seuerini tibi reddantur accepta, vt ab omni contagione peccati hijsdem, quibus famulamur, misterijs clementer emundari mereamur. Per dominum.

Communio Domine **A.xviij.**

Complenda Omnipotens et misericors deus, qui beatum Seuerinum, confessorem tuum atque pontificem, terrena oblectamenta superare fecisti, concede, vt qui eius annue festiuitatis diem celebramus, insuperabiles tua protectione ab hostis insidijs maneamus. Per dominum.

CRISPINI ET CRISPINIANI

Multe **A.viij.**

Collecta Deus, qui sanctis martiribus tuis Crispino et Crispinia{479 | **k.xvi.**}no ad hanc gloriam veniendi copiosum munus gratie contulisti, da nobis, famulis tuis, nostrorum veniam delictorum, vt sanctorum tuorum intercedentibus meritis ab omnibus mereamur aduersitatibus liberari. Per dominum.

Epistola Sancti per fidem **A.viij.**

Graduale Ecce quam bonum.

Alleluia. Ecce quam bonum.

Euangelium Ecce ego mitto **A.x.**

Offertorium Gloriabuntur **A.xiij.**

Secreta Hostias nostras tibi, domine, dicatas placatus assume et intercedentibus sanctis tuis Crispino et Crispiniano ad perpetuum nobis tribue prouenire subsidium. Per dominum.

Communio Et si coram hominibus **A.xiij.**

Complenda Tantis, domine, repleti muneribus, presta, quesumus, vt intercedentibus sanctis tuis Crispino et Crispiniano salutaria dona capiamus et a tua nunquam laude cessemus. Per dominum.

IN UIGILIA APOSTOLORUM SIMONIS ET IUDE

Intret in **A.vij.**

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt sicut apostolorum tuorum Simonis et Iude gloriosa natalicia preuenimus, sic ad tua beneficia promerenda maiestatem tuam pro nobis ipsi preueniant. Per dominum.

Epistola Iustorum anime.

Graduale **U**indica **A.ix.**

Graduale repetatur.

Euangelium **Q**ui habet **A.i.**

Offertorium **E**xultabunt **A.xij.**

Secreta **M**uneribus, domine, apostolorum Simonis et Iude festa precedentes quesumus, vt que conscientie nostre prepediuntur obstaculis, illorum meritis grata reddantur. Per dominum.

Communio **I**ustorum anime **A.xij.**

Complenda **S**umpto, domine, sacramento suppliciter deprecamur, vt intercedentibus apostolis tuis Simone et Iuda quod temporaliter gerimus, ad vitam capiamus eternam. Per dominum.

IN DIE SANCTO

Mihi autem **A.ij.**

Collecta **D**eus, qui nos per beatos apostolos tuos Simonem et Iudam ad agnitionem tui nominis venire tribuisti, da nobis eorum gloriam sempiternam et proficiendo celebrare et celebrando proficere. Per dominum.

Epistola **S**cimus, quoniam diligentibus **A.ij.**

Graduale **N**imis honorati **A.ij.**

Alleluia. Non vos me.

Euangelium **H**ec mando **A.ij.**

Credo dicatur.

Offertorium **I**n omnem **A.ij.**

Secreta **G**loriam, domine, sanctorum apostolorum Simonis et Iude perpetuam percurrentes quesumus, vt eam sacris misterijs expiati dignius celebremus. Per dominum.

Prefatio de apostolis **h.vi.**

Communio **U**os, qui secuti **A.ij.**

Complenda **P**erceptis sacramentis, domine, suppliciter rogamus, vt intercedentibus beatis apostolis tuis Simone et Iuda que per illorum veneranda gerimus passio{480}ne, nobis proficiant ad medelam. Per dominum.

SANCTI QUINTINI MARTIRIS

Letabitur iustus **A.iiij.**

Collecta Deus, qui ecclesiam tuam meritis et orationibus preciosissimi Quintini, martyris tui, mirifico splendore clarificas, concede propicius, vt qui memoriam illius veneramur in terris, intercessorem eum apud te habere mereamur in celis. Per dominum.

Epistola Beatus vir, qui inuentus **A.v.**

Graduale Posuisti, domine.

Alleluia. Corona aurea.

Euangelium Si quis vult post **A.vi.**

Offertorium In virtute tua **A.vij.**

Secreta Hostiam nostram, quesumus, domine, beati Quintini, martiris tui, et veneranda confessio et exaudibilis commendet oratio. Per dominum.

Communio Posuisti, domine **A.vij.**

Complenda Sumentes, domine, de participatione sacramenti et festiuitate beati martyris tui Quintini gaudia sempiterna suppliciter deprecamur, vt que seruitute sedula donante te gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per dominum.

In vigilia omnium sanctorum.

Officium Timete dominum **A.vij.**

Collecta Domine deus noster, multiplica super nos gratiam tuam et quorum preuenimus gloriosa solemnia tribue subsequi in sancta professione letitiam. Per dominum.

Lectio libri Apocalipsis¹⁹³ **beati Ioannis apostoli.**

In diebus illis: Uidi in medio throni et quatuor animalium et in medio seniorum agnum stantem tanquam occisum habentem cornua septem et oculos septem, qui sunt septem spiritus dei missi in omnem terram. Et venit et accepit librum de dextera sedentis in throno. Et cum aperuisset librum, quatuor animalia et vigintiquatuor seniores ceciderunt coram agno habentes singuli cytharas et phialas aureas plenas odoramentorum, que sunt orationes sanctorum. Et cantabant canticum nouum dicentes: “Dignus es, domine, accipere librum et aperire signacula eius, quoniam occisus es et redemisti nos deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes et regnabunt super terram.” Et vidi et audiui vocem angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum et erat numerus eorum milia milium voce magna dicentium: “Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem et diuinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem in secula seculorum. Amen.”

Graduale Gloriosus **A.ix. et re**{481 | **k.xvij.**}**petatur.**

¹⁹³ Apocalipsis] Aapocalipsis *missale*

Euangelium Descendens Iesus de **A.x.**

Offertorium Exultabunt **A.xiiij.**

Secreta Altare tuum, domine, muneribus cumulamus oblatis, da, quesumus, vt ad salutem nostram omnium sanctorum tuorum precatione proficiant, quorum solemnna ventura precurrimus. Per dominum.

Communio Iustorum anime **A.xiiij.**

Complenda Sacramentis, domine, et gaudijs optate celebritatis expletis quesumus, vt eorum precibus adiuuemur, quorum recordationibus exhibentur. Per dominum.

IN DIE SANCTO

Officium Gaudeamus **A.xx.**

✠ Exultate, iusti.

Collecta Omnipotens sempiterne deus, qui nos omnium sanctorum merita sub vna tribuisti celebritate venerari,¹⁹⁴ quesumus, vt desideratam nobis tue propiciationis abundantiam multiplicatis intercessoribus largiaris. Per dominum.

Lectio libri Apocaliypsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Ecce ego Ioannes vidi angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum dei viui. Et clamauit voce magna quatuor angelis, quibus datum est nocere terre et mari, dicens: “Nolite nocere terre et mari neque arboribus, quoadusque signemus seruos dei nostri in frontibus eorum.” Et audiui numerum signatorum: centum quadraginta quatuor milia signati ex omni tribu filiorum Israel. Ex tribu Iuda duodecim milia signati; ex tribu Ruben duodecim milia signati; ex tribu Gad duodecim milia signati; ex tribu Azer duodecim milia signati; ex tribu Neptali duodecim milia signati; ex tribu Manasse duodecim milia signati; ex tribu Symeon duodecim milia signati; ex tribu Leui duodecim milia signati; ex tribu Yzachar duodecim milia signati; ex tribu Zabulon duodecim milia signati; ex tribu Ioseph duodecim milia signati; ex tribu Benjamin duodecim milia signati. Post hec vidi turbam, quam nemo dinumerare poterat, ex omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis stantes ante thronum et in conspectu agni amicti stolis albis et palmis in manibus eorum et clamabant voce magna dicentes: “Salus deo nostro, qui est super thronum, et agno.” Et omnes angeli stabant in conspectu throni et seniorum et quatuor animalium. Et ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adorauerunt deum dicentes: “Amen. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio, honor et virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum. Amen.”

¹⁹⁴ venerari] venetari *missale*

Graduale Timete.

Alleluia. Iudicabunt.

Euangelium Uidens Iesus A.x.

Credo dicitur.

Offertorium Mirabilis deus A.xiiij.

Secreta Munera tibi, domine, nostre deuotionis offerimus, que et pro cunctorum tibi grata sint honore iustorum et nobis salutaria te miserante reddantur. Per dominum.

Prefatio quotidiana, nisi fuerit dominica: tunc prefatio de sancta trinitate dicatur h.vi.

Communio Gaudete A.xiiij.

Complenda Da, quesumus, domine, fidelibus tuis omnium sanctorum semper ueneratione letari et perpetua supplicatione muniri. Per dominum.

In commemoratione defunctorum

Requiem eternam B.xi.

Collecta Fidelium B.xiiij.

Epistola Nolumus vos B.xi.

Graduale Requiem.

Tractus Absolue B.xij.

Euangelium Cum uenerit b.xi.

Offertorium Domine Iesu B.xij.

Secreta B.xiiij.

Prefatio quotidiana h.vi.

Communio Lux eterna B.xij.

Complenda B.xiiij.

Officium misse in dominica infra octauas omnium sanctorum et in ipsa octaua die ex toto, sicut in die sancto celebretur. In reliquis octauarum diebus ista duo officia uicissim habeantur, scilicet Timete dominum A.viiij.

Collecta, secreta et complenda semper ut in die sancto cum epistola de uigilia Uidi in medio k.xvi.

Graduale Gloriosus A.ix.

Alleluia. Iusti epulentur A.x.

Sequentia quotidie infra octauas ut in die sancto excepta dominica, in qua cantetur sequentia

Superne matris C.viiij.

Euangelium Descendens Iesus A.x.

Credo non dicitur nisi in octava die et dominica.

Offertorium Exultabunt.

Communio Iustorum anime **A.xiij.**

Aliud officium vicissim cantandum

Sapientiam sanctorum.

Epistola Respondens vnus **A.viij.**

Graduale Exultabunt.

Alleluia. Iusti in perpetuum.

Euangelium Uidens Iesus turbas **A.x.**

Offertorium Mirabilis **A.xiij.**

Communio Amen dico vobis **A.xiij.**

SANCTORUM EUSTACHII SOCIORUMQUE EIUS

Collecta Deus, qui beatum Eustachium in temptationibus probasti et probatum coronasti, ipsius sancti sociorumque eius meritis ab omnibus temptationibus tuum nobis presta auxilium et gaudium sempiternum. Per dominum.

Secreta Sit tibi, pater omnipotens, hoc holocaustum, sicut fuit quod tibi obtulit qui peccata nostra in {483 | **k.xviij.**} cruce pertulit, et sancto Eustachio cum socijs suis intercedente ad tua sancta sumenda dignos nos prepara. Per eundem.

Complenda Sicut beatus Eustachius et socij eius in claritate celesti tecum puri rutilant, sic sancta, que sumpsimus, ipsis intercedentibus nos tibi gratos et puros efficiant. Per dominum.

LEONARDI CONFESSORIS

Os iusti **A.iiij.**

Collecta Maiestati tue, quesumus, domine, sanctissimi confessoris tui Leonardi nos pia iugiter commendet oratio, vt quem solemni veneramur officio, ipsius suffragio subleuemur optato. Per dominum.

Epistola Iustus cor **A.xv.**

Graduale Os iusti.

Alleluia. Iste sanctus **A.xvi.**

Euangelium Nemo lucernam accendens operit **A.xix.**

Offertorium Desiderium **A.vij.**

Secreta Munera, domine, quesumus, hec presentia, altari tuo superposita beato Leonardo, confessore tuo, intercedente tibi fiant in odorem suauitatis accepta et per hec temporalia, que agimus, misteria te largiente bona consequi mereamur eterna. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviij.**

Complenda Sumpta, domine, quesumus, libamina in honore tui nominis immolata beati Leonardi meritis, cuius solemnia colimus, nobis obtineant delictorum veniam et sempiternam immortalitatis coronam. Per dominum.

SANCTI WILLEHADI EPISCOPI

Collecta Omnipotens et misericors deus, qui beatum Willehadum, confessorem tuum atque pontificem, dedisti nobis salutis eterne doctorem, vt plebem perfectam Christo domino prepararet, da, quesumus, vt omnes, qui ad eiusdem protectoris nostri solemnia conuenerunt, ipsius intercessione continua ab omnibus liberentur aduersis et segura tibi soli mente deseruiant. Per dominum.

Secreta Omnipotens sempiterne deus, munera tue pietati oblata per intercessionem beati Willehadi, confessoris tui atque pontificis, ad perpetuam nobis proficere facias salutem. Per dominum.

Complenda Sumptis, domine, salutis nostre subsidijs da, quesumus, eius nos patrocinijs vbique protegi, in cuius veneratione hec tue obtulimus maiestati. Per dominum nostrum.

SANCTORUM QUATUOR CORONATORUM

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui gloriosos martires Claudium, Nicostratum, Castorium atque Simplicium fortes in sua confessione cognouimus, pios apud te in nostra intercessione sentiamus. Per dominum. {484}

Secreta Benedictio tua, domine, larga descendat, que et munera nostra deprecantibus sanctis tuis tibi reddat accepta et nobis sacramentum redemptionis efficiat. Per dominum.

Complenda Celestibus refecti sacramentis et gaudijs supplices te, domine, deprecamur, vt quorum gloriamur triumphis, protegatur auxilijs. Per dominum.

FESTUM SPINEE CORONE DOMINI SALUATORIS

Officium

Gaudemus omnes in domino diem festum celebrantes sub honore corone domini, de cuius solemnitate gaudent angeli et collaudant filium dei.

Psalmus Omnes gentes, plaudite manibus, iubilate deo in voce exultationis.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui in memoriam domini nostri Iesu Christi coronam eius spineam veneramur in terris, ab ipso gloria et honore coronari mereamur in celis. Qui tecum.

Sapientie.

Lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi. Uniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex Salomon de lignis Libani. Columnas eius fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum, media caritate constrauit¹⁹⁵ propter filias Hierusalem. Egredimini, filie Syon, et videte regem Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua in die desponsationis illius et die letitie cordis eius. Quam pulchra es, amica mea, quam pulchra es: oculi tui columbarum absque eo, quod intrinsecus latet. Ueni de Libano, sponsa mea, veni de Libano, veni, coronaberis.

Graduale Posuisti **A.vi.**

Alleluia.

∇ Diadema spineum veneremur hodie, cuius per aculeum sertum datur glorie.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Apprehendit Pylatus Iesum et flagellauit et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius et veste purpurea circundederunt eum et veniebant ad eum et dicebant ei: “Aue rex Iudeorum.” Et dabant ei alapas. Exiuit iterum Pylatus foras et dixit: “Ecce adduco eum vobis foras, vt cognoscatis, quia nullam in eo inuenio causam.” Exiuit ergo Iesus portans coronam spineam et purpureum vestimentum.

Credo dicitur.

Offertorium Munera conserua populo, que, Christe, dedisti, per que mortiferis nos {485 | **k.xix.**} casibus eripuisti et tua signa inuenit, quos passio sancta redemit, vitaeque sit nobis, cuius mors facta peremit.

Secreta Tuorum militum, omnipotens deus, virtutem corrobora, vt quos in huius mortalitatis stadio vnigeniti filij tui corona letificat, consumato cursu certaminis immortalitatis brauium apprehendat. Per eundem.

¹⁹⁵ constrauit] prostrauit *missale*

Communio Nos signis, pie Christe, tuis fac vincere mundum et nostre quecunque patent aduersa saluti, vt nobis sit pax hic et post vita perhennis.

Complenda Supplices te rogamus, omnipotens deus, vt hec sacramenta, que sumpsimus, per sacrosancte filij tui corone, cuius solemnna recensemus, virtutem nobis proficiant ad medelam. Per eundem.

Eodem die sancti Theodori martyris.

Collecta Deus, qui nos beati Theodori, martiris tui, confessione gloriosa circundas et protegis, presta, quesumus, nobis eius imitatione proficere et oratione fulciri. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, fidelium preces cum oblationibus hostiarum et intercedente beato Theodoro, martyre tuo, per hec pie deuotionis officia ad celestem gloriam transeamus. Per dominum.

Complenda Presta nobis, domine, quesumus, intercedente beato Theodoro, martire tuo, vt que ore contingimus, pura mente capiamus. Per dominum.

SANCTI MENNE MARTIRIS

Os iusti A.iiij.

Collecta Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui beati Menne, martiris tui, natalicia colimus, intercessione eius in tui nominis amore roboremur. Per dominum.

Epistola Iustus si morte A.v.

Graduale Iustus non conturbabitur.

Alleluia. Beatus vir, qui.

Euangelium Si quis vult A.vi.

Offertorium Desiderium A.vij.

Secreta Beati Menne, martiris tui, solemnna recensentes quesumus, domine, vt auxilio eius tua beneficia capiamus, pro quo tibi hostias laudis offerimus. Per dominum.

Communio Posuisti A.vij.

Complenda Benedictio tua, deus, impleat corda fidelium talesque perficiat qui et martirum honorificent passiones et remedia salutis eterne eisdem patrocinantibus assequantur. Per dominum.

Martini episcopi.

Statuit A.xiiij.

Collecta Deus, qui conspicias, quia ex nulla nostra virtute subsistimus, concede propicius, vt intercessione beati Martini, confessoris tui atque pontificis, contra omnia aduersa muniamur. Per dominum. {486}

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in vita sua curauit gentem **A.xiiij.**

Graduale Iurauit **A.xvi.**

Alleluia.

Ÿ Martinus episcopus migravit a seculo, viuit in Christo, gemma sacerdotum.

Euangelium Homo quidam peregre **A.xvi.**

Offertorium Inueni Dauid **A.xviiij.**

Secreta Da, misericors deus, vt hec nos salutaris oblatio intercedente beato Martino, confessore tuo atque pontifice, et a proprijs reatibus indesinenter expediat et ab omnibus tueatur aduersis. Per dominum.

Communio Fidelis **A.xviiij.**

Complenda Presta, quesumus, domine deus noster, vt quorum festiuitate votiua sunt sacramenta, eorum salutaria nobis intercessione reddantur. Per dominum.

INFRA OCTAUAS SANCTI MARTINI

Officium

O beatum virum, in cuius transitu sanctorum canit numerus, angelorum exultat chorus omniumque celestium virtutum occurrit psallentium exercitus.

Ÿ Ora pro nobis, beate Martine, vt digni efficiamur promissione Christi.

Orationes cum epistola et euangelium sicut in die sancto.

Graduale Ora pro nobis, beate Martine, vt digni efficiamur promissionibus Christi.

Ÿ Dum sacramenta offerret beatus Martinus, globus igneus apparuit super caput eius.

Alleluia.

Ÿ Hic Martinus pauper et modicus celum diues ingreditur, hymnis celestibus honoratur **vel** O Martine presul, contexisti veste dominum Iesum Christum, idcirco poscimus nostri memor assis **vel** Hic in oratione **A.xvi.** **vel** Hic est, qui contempsit vitam mundi **vel** Ecce sacerdos magnus **A.xvi.**

Offertorium Martinus igitur obitum suum longe ante presciuit dixitque fratribus dissolutionem sui corporis imminere, quia indicauit se iam resolui.

Communio Martinus Abrahe sinu letus excipitur, Martinus hic pauper et modicus celum diues ingreditur, hymnis celestibus honoratur.

SANCTI BRICTII EPISCOPI ET CONFESSORIS

Sacerdotes dei **A.xiiij.**

Collecta Conserua, quesumus, domine, populum tuum intercessione beati Brictij, confessoris tui atque pontificis, in tuo amore confisum, vt mereamur ipso intercedente consortes fieri celestium gaudium. Per dominum.

Epistola Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo et inuentus **A.xiiij.**

Graduale Domine, preuenisti.

Alleluia. Iustus germinabit **A.xvi.**

Euangelium Uos estis.

Offertorium Ueritas mea **A.xviiij.**

Secreta Hec hostia, domine, quesumus, sic tibi fiat acceptabilis, sicut beatus Brictius ecclesie tue factus est confessor venerabilis. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda Refectos, domine, mense celestis participatione beato Brictio intercedente ab omni nos aduersitate tua protectione defende. Per dominum.

MEMORIA DE SANCTO EADMUNDO

Deus, qui largissime bonitatis consilio ecclesiam tuam beati Eadmundi, confessoris atque pontificis, preclare vite meritis decorasti et gloriosis letificasti miraculis, concede nobis, famulis tuis, vt et ipsius in melius reformemur exemplis et ab omnibus eius patrocinijs protegatur aduersis. Per dominum.

Secreta Beati Eadmundi, confessoris tui atque pontificis, precibus, quesumus, tibi, domine, munera offerenda complacent et oblata nobis proficiant ad salutem. Per dominum.

Complenda Mentis nostras, quesumus, domine, susceptis roboris sacramentis, vt sicut nos beati Eadmundi, confessoris tui atque pontificis, dignatus es nouis confortare miraculis, sic etiam iuuare suffragijs et illustrare digneris exemplis. Per dominum.

IN OCTAUA SANCTI MARTINI

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt beati Martini, confessoris tui atque pontificis, frequentata solemnitas ad perpetuam nobis proficiat salutem, et quem sepius veneramus in terris, semper habeamus patronum in celis. Per dominum.

Secreta Munera, quesumus, domine, pro iterata beati Martini, confessoris tui atque pontificis, solemnitate oblata propicius suscipe et eius pia intercessione salutem nobis perpetuam prouenire concede. Per dominum.

Communio Magna est **A.ij.**

Complenda Da, quesumus, omnipotens deus, per hec sacramenta, que sumpsimus, beati Martini, confessoris tui atque pontificis, nos intercessionibus adiuuari, cuius iteratam solemnitatem deuota largiris mente venerari. Per dominum.

SANCTE ELIZABETH VIDUE

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Tuorum corda fidelium, deus miserator, illustra et beate Elizabet precibus gloriosis fac nos prospera mundi despiciere et celesti semper consolatione gaudere. Per dominum.

Epistola Mulierem **A.xxi.**

Graduale Adiuuabit eam **A.xxij.**

Alleluia. Egregia sponsa Christi, ora pro nobis ad dominum Iesum Christum.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Diffusa **A.xxij.**

Secreta Munera, domine, nostre deuotionis offerimus vt¹⁹⁶ tibi grata, nobis salutaria beate Elizabeth pia supplicatione reddantur. Per dominum.

Communio Diffusa **A.xxij.** {488}

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt quos salutaribus dignatus es erudire misterijs, beate Elizabet intercessio gloriosa reficiat celestibus alimentis. Per dominum.

SANCTI EADMUNDI REGIS ET MARTYRIS

Confessio et pulchritudo **b.xij.**

Collecta Deus ineffabilis misericordie, qui beatissimum regem Eadmundum tribuisti pro tuo nomine inimicum moriendo deuincere, concede propicius huic familie tue, vt eo interueniente mereatur in se antiqui hostis incitamenta superando extinguere. Per dominum.

Epistola Nemo militans **A.v.**

Graduale Iustus vt palma **A.i.**

Alleluia.

¹⁹⁶ vt] et vt *missale*

Ÿ Almus hodie Eadmundus aulam rex et martir regni celorum intrauit coronatus.

Euangelium Nisi granum **A.vi.**

Offertorium In virtute tua **A.vij.**

Secreta Hoc sacrificium deuotionis nostre, quesumus, omnipotens deus, clementer respice et intercedente beato Eadmundo, rege et martire tuo, pro hac familia tua placatus assume, vt per illud a peccatis liberemur et altaribus sacris astare digni et ydonei efficiamur. Per dominum.

Communio Qui vult **A.vij.**

Complenda Sint tibi, omnipotens deus, grata nostre seruitutis obsequia et hec sancta, que sumpsimus, intercedente beato Eadmundo, rege et martire tuo, ab omni nos aduersitate defendant et nobis ad perpetue vite premia capescenda proficiant et perhenni tibi prosperitate seruire concede. Per dominum.

IN FESTO PRESENTATIONIS VIRGINIS MARIE

Gaudeamus **A.xx.**

Collecta Deus, qui sanctam dei genitricem, virginem Mariam, templum sancti spiritus, post triennium in templum tuum presentari voluisti, presta, quesumus, vt qui presentationis sue festa veneramur, templum, in quo habitare digneris, effici mereamur. Per eundem.

Epistola Ego quasi vitis **A.xxi.**

Graduale Audi, filia **A.xxij.**

Alleluia.

Ÿ Felix virgo, que nondum edita matris aluo repletur gratia, in templo dei posita illustratur summa peritia.

Euangelium Liber generationis **h.xix.**

Credo dicitur.

Offertorium Offerentur **primum** **A.xxij.**

Secreta Hec munera, quesumus, domine, beate Marie virginis intercessione sanctifica, quam in templum tui numinis sacratissimam offerri parentum manibus voluisti. Per dominum.

Communio Diffusa **A.xxij.**

Complenda {489 | **k.xxi.**} Sacramenta, que sumpsimus, domine, beate Marie semper virginis intercessione nos saluent, que deuotionem sui cordis pijssimi acceptabile tibi sacrificium iugiter immolauit. Per dominum.

SANCTE CECILIE VIRGINIS ET MARTYRIS

Loquebar A.xx.

Collecta Deus, qui nos annua beate Cecilie, martyris tue, solemnitate letificas, da, quesumus, vt quam veneramur officio, etiam pie conuersationis sequamur exemplo. Per dominum.

Epistola De virginibus autem A.xxiiij.

Graduale Audi, filia.

Alleluia. Emulor.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Offerentur secundum A.xxij.

Secreta Hec hostia, domine, placationis et laudis, quesumus, vt intercedente beata Cecilia, martyre tua, nos propiciatione dignos semper efficiat. Per dominum.

Communio Confundantur A.xxiiij.

Complenda Satiasti, domine, familiam tuam muneribus sacris, eius, quesumus, semper interuentione nos refoue, cuius solemnia celebramus. Per dominum.

SANCTI CLEMENTIS PAPE ET MARTYRIS

Dicit dominus: Sermones B.i.

Collecta Deus, qui nos annua beati Clementis, martiris tui atque pontificis, solemnitate letificas, concede propicius, vt cuius natalicia colimus, virtutem quoque passionis imitemur. Per dominum nostrum.

Eodem die memoria.

Presta, quesumus, omnipotens deus, vt beate Felicitatis, martiris tue, solemnia recensentes meritis ipsius protegamur et precibus. Per dominum.

Epistola Doctrinis varijs A.xv.

Graduale Iurauit.

Alleluia.

☩ Iste sanctus A.xvi.

Euangelium Homo quidam nobilis A.xvij.

Offertorium Ueritas A.xviiij.

Secreta Munera, domine, oblata sanctifica et intercedente beato Clemente, martire tuo, per hec nos a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per dominum.

Alia Uota populi tui propicius intende et quorum nos tribuis solemnia celebrare, fac gaudere suffragijs. Per dominum.

Communio Beatus seruus **A.xviiij.**

Complenda Corporis sacri et preciosi sanguinis repleti libamine quesumus, domine, deus noster, vt quod pia deuotione gerimus, certa redemptione capiamus. Per dominum.

Alia Supplices te rogamus, omnipotens deus, vt interuenientibus sanctis tuis et tua in nobis dona multiplices et tempora nostra disponas. Per dominum.

SANCTI GRISOGONI MARTIRIS

Letabitur **A.iiij.**

Collecta Adesto, quesumus, domine, supplicatio{nibus nostris, vt qui ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus, beati Grisogoni, martiris tui, intercessione liberemur. Per dominum.

Epistola Beatus homo, qui inuentus **A.i.**

Graduale Iustus non conturbabitur.

Alleluia. Beatus vir, qui suffert **A.vi. vel** Hic in oratione **A.xvi.**

Euangelium Conuocata turba **A.vij.**

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Secreta Oblatis, quesumus, domine, placare muneribus et intercedente beato Grisogono, martire tuo, a cunctis nos defende periculis. Per dominum.

Communio Posuisti **A.vij.**

Complenda Annue, domine, quesumus, vt misterijs tuis iugiter repleamur et sancti Grisogoni, martiris tui, semper muniamur auxilijs. Per dominum.

SANCTE KATHERINE VIRGINIS ET MARTYRIS

Dilexisti **A.xx.**

Collecta Deus, qui dedisti legem Moysi in summitate montis Sinay et in eodem loco per sanctos angelos tuos corpus beate Katherine, virginis et martiris tue, mirabiliter collocasti, presta, quesumus, vt eius meritis et intercessione ad montem, qui Christus est, valeamus peruenire. Per dominum.

Epistola Gaudens gaudebo **A.xxi.**

Graduale Dilexisti.

Alleluia. Ueni, electa.

Euangelium Simile est regnum celorum thesauro.

Offertorium Offerentur **primum** **A.xxij.**

Secreta Munera, domine, sacrificij presentis, que tibi offerimus in honore sancte martiris tue Katherine, fiant nobis, quesumus, eius precibus vita perpetua et te donante salus infinita. Per dominum.

Communio Diffusa est **A.xxiiij.**

Complenda Omnipotens sempiterne deus, qui corpus gloriose virginis martyrisque tue Katherine in montem Sinay ab angelis deferri iussisti, concede, quesumus, nos eius obtentu per hec sancta, que sumpsimus, ad arcem virtutum prouehi, vbi visionis tue claritatem sine fine mereamur intueri. Qui viuis et regnas in vnitatem.

Hijis diebus Credo in vnum deum **cantatur:**

Omnibus diebus dominicis per totum annum.

In omnibus festis Christi, que sunt Natiuitatis, solo die ad omnes missas. Circumcisionis. Epiphanie, prima die et vltima. Cena domini, vbi crisma conficitur, et alias non. Die resurrectionis et quotidie per octauam. Ascensionis domini, prima et vltima die. Penthecostes, ipso die et quotidie per octauas. Corporis Christi, prima et vltima die. Transfigurationis domini. Susceptionis sanguinis. Spinee corone. In vtroque festo sancte crucis.

In omnibus festiuitatibus beate virginis Marie, vt sunt Conceptionis, Purificationis, Annunciationis, Presentationis, Uisitacionis, primo et vltimo die. Assumptionis, ipso die et quotidie per octauam. Natiuitatis Marie, similiter ipso die et quotidie per octauam.

In festo beate Marie Magdalene.

In omnibus festis apostolorum et euangelistarum, etiam Barnabe, Marci et Luce.

In festo dedicationis cuiusuis ecclesie et altaris. Omnium sanctorum. Patroni cuiuslibet ecclesie, solo die, sicut est Iohannis baptiste et in vtroque festo sancti Olai in ecclesia Nidrosiensi, sic et in alijs ecclesijs, quantum ad patronos eorum.

Ad altare beate virginis Marie hoc modo Credo cantabitur:

In omnibus diebus dominicis per totum annum. In festis Christi, que hic sequuntur, videlicet Natiuitatis, Circumcisionis, Epiphanie, Pasche, Ascensionis, Penthecostes et Corporis Christi, et in hijs non nisi solo die.

In omnibus festis beate Marie virginis, etiam solo die.

Diebus apostolorum, qui celebres habentur, et in die Omnium sanctorum.

In omnibus sabbatinis diebus, si tempus patitur, preter septuagesimam et aduentum domini. Sub communi autem nota et non solemni ad altare beate Marie virginis semper **Credo** canatur.

Notandum, quod ad altare beate Marie virginis in omnibus festiuitatibus eiusdem plenum officium de festo peragatur sed per octauas, que habentur, earundem festiuitatum solomodo collecta, secreta et complenda de festo habeantur sed et in prefatione de festo mentio fiat, reliquum autem officium {492} *Salue sancta parens cum epistola et euangelio solito more seruetur. Per annum autem ad variationem temporum officium in † eorie vadem altari tur puta† in aduentu domini Rorate celi et cetera cum sequentia Missus Gabriel.*

A festo Natiuitatis ad purificationem *Uultum tuum et cetera cum sequentia Letabundus. In tempore paschali vsque ad festum Penthecostes Salue sancta parens et cetera cum sequentia Uirgini Marie et reliquo officio, vt in missali continetur, hoc prouiso, quod collecta Prosit nobis cum suis secreta et complenda per idem tempus absque variatione seruentur etiam post festum Ascensionis sicut ante. Hijs predictis exceptis officium commune Salue sancta parens cum collecta Concede nos per totum annum absque variatione seruetur, prouiso tamen, quod per ebdomadam Penthecostes Alleluia pro graduali de beata virgine et secundum de sancto spiritu habeatur. Sequentia vero pro beneplacito poterit variari.*

Aduertendum est, quod in missa beate virginis collectarum numerus ternarium non excedat.

Sequitur commune sanctorum. Et primo de apostolis. {493 | A.i.}

IN UIGILIA UNIUS APOSTOLI

Ego autem sicut oliua fructificaui in domo domini, speraui in misericordia dei mei et expectabo nomen tuum, quoniam bonum est ante conspectum sanctorum tuorum.

¶ Quid gloriaris in malicia, qui potens es iniquitate?

Collecta Beatus apostolus tuus N, domine, cuius solempnitatem deuoto preuenimus obsequio, quesumus, te pro nobis iugiter imploret, vt a nostris reatibus absoluti a cunctis etiam periculis eruamur. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Beatus homo, qui inuenit sapientiam et qui affluit prudentia. Melior est acquisitio eius negociacione argenti et auri, primi et purissimi fructus eius. Preciosior est cunctis opibus et omnia, que desiderantur, huic non valent comparari. Longitudo dierum in dextera eius et in sinistra eius diuitie et gloria. Uie eius vie pulcre et omnes semite eius pacifice. Lignum vite est hijs, qui

apprehenderit eam, et qui tenuerit eum beatus. Dominus sapientia fundauit terram et stabiliiuit celos prudentia. Sapientia illius eruperunt abissi et nubes rore concresecunt.

Sapientie.

Benedictio domini super caput iusti. Ideo dedit illi hereditatem et diuisit ei partem in tribubus duodecim et inuenit gratiam in conspectu omnis carnis. Magnificauit eum in timore inimicorum et in uerbis suis monstra placauit. Glorificauit eum in conspectu regum et ostendit illi gloriam suam. In fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum et elegit eum ex omni carne. Dedit illi precepta et legem uite et discipline et excelsum fecit illum. Statuit ei testamentum eternum et circumcinxit eum zona iusticie. Et induit eum dominus corona iusticie.

Petri apostoli.

Fratres: Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Cristi, qui benedixit nos in omni benedictione spiritali, in celestibus in Christo, sicut elegit nos ante mundi constitutionem, ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate. Qui predestinauit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis sue, in laudem et gloriam {494} gratie sue, in qua gratificauit nos in dilecto filio suo, in quo habemus redemptionem per sanguinem eius et remissionem peccatorum secundum diuicias glorie sue. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Graduale Iustus ut palma florebit, sicut cedrus Libani multiplicabitur in domo domini.

Ÿ Ad annuntiandum mane misericordiam tuam et ueritatem tuam per noctem.

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ego sum uitis uera, uos palmites. Qui manet in me et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nichil potestis facere. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palme et arescet et colligent eum et in ignem mittent et ardet. Si manseritis in me et uerba mea in uobis manserint, quodcumque uolueritis petetis et fiet uobis. In hoc clarificatus est pater meus, ut fructum plurimum afferatis et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater et dilexi uos, manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego patris mei precepta seruauit et maneo in eius dilectione. Hec locutus sum uobis, ut gaudium meum in uobis sit et gaudium uestrum impleatur.”

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen, amen dico vobis, quia plorabitis et flebitis vos, mundus autem gaudebit. Uos autem contristabimini sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius. Cum autem peperit puerum, iam non meminit pressure propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Uos ergo nunc quidem tristitiam habetis. Iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum. Et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.”

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Qui habet mandata mea et seruat ea, ille est, qui diligit me. Qui autem diligit me, diligitur a patre meo. Et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum.” Dicit ei Iudas (non ille Scariotis): “Domine, quid factum est, quia nobis manifestaturus es teipsum et non mundo?” Respondit Iesus et dixit eis: “Si quis diligit me, sermonem meum seruabit. Et pater meus diliget eum et ad eum veniemus et manifestationem {495 | A.ij.} apud eum faciemus. Qui non diligit me, sermones meos non seruat. Et sermonem, quem audistis, non est meus sed eius, qui misit me, patris.”

Offertorium Gloria et honore coronasti eum et constituisti eum super opera manuum tuarum, domine.

Secreta Beati apostoli tui N, domine, solemnia preuenientes quesumus, vt eius auxilio tua beneficia capiamus, cuius commemoratione tibi hostias laudis offerimus. Per dominum.

Communio Magna est gloria eius in salutari tuo, gloriam et magnum decorem impones super eum, domine.

Complenda Diuino munere saciati maiestatem tuam supplices exoramus, omnipotens deus, vt sicut beati apostoli tui N gloriosa natalicia preuenimus, ita eius intercessionibus et proprijs careamus culpis et tuis semper valeamus inherere mandatis. Per dominum nostrum.

IN DIE SANCTO TAM UNIUS QUAM PLURIMORUM APOSTOLORUM

Officium

Michi autem nimis honorati sunt amici tui, deus, nimis confortatus est principatus eorum.

Ÿ Domine, probasti me et cognouisti me; tu cognouisti sessionem meam et resurrectionem meam.

Collecta Exaudi, domine, populum tuum cum sancti apostoli tui N patrocinio supplicantem, vt tuo semper auxilio segura tibi possit deuotione seruire. Per dominum.

Ad Ephesios.

Fratres: Iam non estis hospites et aduene sed estis ciues sanctorum et domestici dei superedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum ipso summo angulari lapide Cristo Iesu, in quo omnis edificatio constructa crescit in templum sanctum in domino, in quo et vos edificamini in habitaculum dei in spiritusancto.

Ad Ephesios.

Fratres: Unicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Cristi, propter quod dicit: “Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus.” Quod autem ascendit,¹⁹⁷ quid est, nisi quia et descendit primum in inferiores partes terre? Qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes celos, vt adimpleret omnia. Et ipse dedit quosdam quidem apostolos, quosdam autem prophetas, {496} alios vero euangelistas, alios autem pastores et doctores ad consumptionem sanctorum in opus misterij, in edificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in vnitatem fidei et agnitionis filij dei, in virum perfectum, in mensuram etatis plenitudinis Cristi.

Ad Romanos.

Fratres: Scimus, quoniam diligentibus deum omnia cooperantur in bonum, hijs, qui secundum propositum vocati sunt sancti. Nam quos presciuit et predestinauit conformes fieri imagini filij dei, vt sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem predestinauit, hos et vocauit. Et quos vocauit, hos et iustificauit. Quos autem iustificauit, illos et magnificauit. Quid ergo dicemus ad hec? Si deus pro nobis, quis contra nos? Qui etiam proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit? Quis acusabit aduersus electos dei? Deus, qui¹⁹⁸ iustificat, quis est, qui condempnet? Christus Iesus, qui mortuus est, immo qui et resurrexit, qui est ad dexteram dei, qui etiam interpellat pro nobis. Quis nos separabit a caritate Cristi? Tribulatio an angustia an persecutio an fames an nuditas an periculum an gladius? Sicut scriptum est: Quia propter te morti afficimur tota die, estimati sumus sicut oues occisionis. Sed in hijs omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos. Certus sum enim, quia neque mors neque vita neque angeli neque principatus neque potestates neque virtutes neque instantia neque futura neque fortitudo neque altitudo neque profundum neque creatura aliqua poterit nos separare a caritate dei, que est in Cristo Iesu, domino nostro.

Graduale Nimis honorati sunt amici tui, deus, nimis confortatus est principatus eorum.

∇ Dinumerabo¹⁹⁹ eos et super arenam multiplicabuntur.

¹⁹⁷ ascendit] descendit *missale*

¹⁹⁸ qui] quis *missalw*

¹⁹⁹ dinumerabo] dimumerabo *missale*

Graduale In omnem terram exiuit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum.

∞ Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius a {497 | A.iiij.} nunciat firmamentum.

Graduale Constitues eos principes super omnem terram, memores erunt nominis tui, domine.

∞ Pro patribus tuis nati sunt tibi filij, propterea populi confitebuntur tibi.

Alleluya.

∞ Per manus autem apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe.

Alleluia.

∞ Non vos me elegistis sed ego elegi vos et posui vos, vt eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat.

Alleluia.

∞ Nimis honorati sunt amici tui, deus, nimis confortatus est principatus eorum.

Alleluia.

∞ Te gloriosus apostolorum chorus laudat, domine.

Alleluia.

∞ Ego vos elegi de mundo, vt eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat.

Alleluya.

∞ Uos, qui secuti estis me, sedebitis super sedes iudicantes duodecim tribus Israel.

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Hoc est preceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem nemo habet, vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Uos amici mei estis, si feceritis que precipio vobis. Iam non dicam vos seruos, quia seruus nescit, quid faciat dominus eius. Uos autem dixi amicos, quia quecumque audiui a patre meo, nota feci vobis. Non vos me elegistis sed ego elegi vos et posui vos, vt eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. Et quidcunq; petieritis patrem in nomine meo, det vobis.”

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Hec mando vobis, vt diligatis inuicem. Si mundus vos odit, scitote, quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus quod suum esset diligeret; quia vero de mundo non estis sed elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. Mementote sermonis mei, quem ego dixi vobis: Non est seruus maior domino suo. Si me persecuti sunt, et vos persequentur. Si sermonem meum seruauerunt, et vestrum seruabunt. Sed hec omnia facient vobis propter nomen meum, quia nesciunt eum, qui misit me. Si non venissem et locutus eis fuissem, peccatum non haberent. Nunc autem excusationem non habent de peccato suo. Qui me odit, et patrem meum odit. Si opera {498} non fecissem in eis, que nemo alius fecisset, peccatum

non haberent. Nunc autem viderunt et oderunt et me et patrem meum, sed vt impleatur sermo, qui in lege eorum scriptus est: Quia odio habuerunt me gratis.”

Secundum Lucam.

In illo tempore: Facta est contentio inter discipulos Iesu, quis eorum videretur esse maior. Dixit autem eis Iesus: “Reges gentium dominantur eorum et qui potestatem habent super eos, benefici vocantur. Uos autem non sic. Sed qui maior est in vobis, fiat sicut minor, et qui precessor est, sicut ministrator. Nam quis maior est: qui recumbit an qui ministrat? Nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Uos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. Et ego dispono vobis, sicut disposuit michi pater meus regnum, vt edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Et sedeat super thronos iudicantes duodecim tribus Israel.”

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Symon Petrus ad Iesum: “Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis?” Iesus autem dixit eis: “Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue, sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel. Et omnis, qui reliquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut filios aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam eternam possidebit.”

Offertorium I In omnem terram exiuit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum.

Offertorium C Constitues eos principes super omnem terram, memores erunt nominis tui, domine, in omni progenie et generatione.

Offertorium M Michi autem nimis honorati sunt amici tui, deus, nimis confortatus est principatus eorum.

Secreta Sacrandum tibi, domine, munus offerimus, quo beati N, apostoli tui, solemnia recolentes purificationem quoque nostris mentibus imploramus. Per dominum.

Communio Uos, qui secuti estis me, sedebitis super sedes iudicantes duodecim tribus Israel, dicit dominus.

Communio Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, centuplum acci{499 | **A.iiij.**}pietis et vitam eternam possidebitis.

Communio Ego vos elegi de mundo, vt eatis et fructum²⁰⁰ afferatis et fructus vester maneat.

Complenda Sumpsimus, domine, diuina misteria in beati N, apostoli tui, festiuitate letantes, que, sicut tuis sanctis ad gloriam, ita nobis, quesumus, ad veniam prodesse perficias. Per dominum.

²⁰⁰ fructum] fructum

IN UIGILIA PLURIMORUM APOSTOLORUM

Officium

Intret in conspectu **A vij.**

Collecta Concede, quesumus, omnipotens deus, vt sicut apostolorum tuorum N et N gloriosa natalicia preuenimus, sic ad tua beneficia promerenda maiestatem tuam pro nobis ipsi preueniant. Per dominum nostrum.

Secreta Muneribus nostris, domine, apostolorum tuorum N et N festa precedimus, vt que conscientie nostre prepediuntur obstaculis, eorum meritis grata reddantur. Per dominum.

Complenda Sumpto, domine, sacramento suppliciter deprecamur, vt intercedentibus sanctis apostolis tuis N et N per hoc, quod temporaliter gerimus, vitam eternam capiamus. Per dominum.

IN NATALI PLURIMORUM APOSTOLORUM

Collecta Deus, qui nos annua apostolorum tuorum N et N solemnitate letificas, presta, quesumus, vt quorum gaudemus meritis, instruamur exemplis. Per dominum.

Secreta Munera, domine, que pro apostolorum tuorum N et N solennitate deferimus, propicius suspice et mala omnia, que meremur, auerte. Per dominum.

Complenda Quesumus, domine, salutaribus repleti misterijs, vt quorum solemnna celebramus, eorum orationibus adiuuemur. Per dominum.

UNIUS EUANGELISTE

Officium

Os iusti meditabitur sapientiam et lingua eius loquetur iudicium; lex dei eius in corde ipsius.
℣ Noli emulari in malignantibus neque celaueris facientes iniquitatem.

Collecta Magnificet te, domine, sancti tui euangeliste N beata sollemnitas, per quam illi gloriam sempiternam et opem nobis ineffabili prouidentia contulisti. Per dominum.

Lectio Ezechielis prophete

Similitudo vultus animalium: facies hominis et facies leonis a dextris ipsorum quatuor. Et facies eorum et penne eorum extente desuper: due penne singulorum iungebantur et due tegebant corpora eorum. Et unumquodque eorum {500} coram facie sua ambulabat. Ubi erat spiritus

impetus, illuc gradiebantur, cum ambularent, nec reuertebantur. Et similitudo animalium et aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium et quasi aspectus lampadarum. Hec erat visio discurrens in medio animalium: splendor ignis et de igne fulgur egrediens. Et animalia ibant et reuertebantur in similitudinem fulguris choruscantis.

Graduale Beatus vir, qui timet dominum in mandatis eius, cupit nimis.

✠ Potens in terra erit semen eius, generatio rectorum benedicetur.

Alleluia.

✠ Primus ad Syon dicet: Ecce assum et Iherusalem euangelistam dabo.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Designauit dominus Iesus et alios septuaginta duos discipulos et misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem et locum, quo erat ipse venturus. Et dicebat illis: “Messis quidem multa, operarij autem pauci. Rogate ergo dominum messis, vt mittat operarios in messem suam. Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta et neminem per viam salutaueritis. In quamcunque domum intraueritis, primum dicite: ‘Pax huic domui.’ Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra. Sin autem, ad vos reuertetur. In eadem autem domo manete edentes et bibentes que apud illos sunt. Dignus est enim operarius mercede sua.”

Offertorium Posuisti, domine, in capite eius coronam de lapide precioso.

Secreta

Ad altaria tua, domine, veneranda cum hostijs et oblationibus laudis accedimus; fac, quesumus, vt et indulgentiam nobis obtineant et fauorem. Per dominum.

Communio Magna est gloria **A.ij.**

Complenda Sacramentis, domine, et gaudijs optata celebritate expletis quesumus, vt eius precibus adiuuemur, cuius recordationibus exhibentur. Per dominum nostrum.

DE UNO MARTIRE NON PONTIFICE

Letabitur iustus in domino et sperabit in eo et laudabuntur omnes recti corde.

✠ Exaudi, deus, orationem meam, cum deprecor; a timore inimici eripe animam meam.

Officium

In virtute tua, domine, letabitur iustus et super saluta{501 | **A.v.**}re tuum exultabit vehementer; desiderium anime eius tribuisti ei.

Ÿ Et voluntate labiorum eius non fraudasti²⁰¹ eum.

Officium

Iustus vt palma florebit, sicut cedrus Libani multiplicabitur, plantatus in domo domini, in atrijs domus dei nostri.

Ÿ Bonum est confiteri domino et psallere nomini tuo, altissime.

Officium

Iustus non conturbabitur, quia dominus firmat manum eius, tota die miseretur et comodat et semen eius in benedictione erit, in eternum conseruabitur.

Ÿ Noli emulari in malignantibus neque celaueris facientes iniquitatem.

Officium

Gloria et honore coronasti eum et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Ÿ Domine dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in vniuersa terra.

Collecta

Deus, qui sanctam nobis huius diei solemnitatem pro commemoratione beati N, martiris tui, fecisti, adesto familie tue precibus et da, vt cuius hodie festa celebramus, eius meritis et intercessionibus adiuuemur. Per dominum.

Sapientie.

Beatus vir, qui in sapientia morabitur et qui in iusticia meditabitur et in sensu cogitabit circumspectionem dei. Cibabit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potabit illum. Et firmabitur in illo et non flectetur et continebit illum et non confundetur et exaltabit illum apud proximos suos. Et nomine eterno hereditabit illum dominus deus noster.

Sapientie.

Beatus vir, qui inuentus est sine macula, qui post aurum non abijt nec sperauit in thesauris pecunie. Quis est hic et laudabimus eum? Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus est in illo et perfectus est et erit illi gloria eterna. Qui potuit transgredi et non est transgressus et facere malum et non fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in domino et elemosinas illius enarrabit omnis ecclesia sanctorum.

Ad Tymotheum.

Karissime: Nemo militans deo implicat se negocijs secularibus, vt ei placeat, cui se probauit. Nam qui certat in agone, non coronatur, nisi legitime certauerit. Laborantem agricolam

²⁰¹ fraudasti] fraudadasti *missale*

oportet primum de fructibus accipere. Intellige, que dico: {502} dabit enim tibi dominus in omnibus intellectum. Memor esto dominum nostrum Iesum Christum resurrexisse a mortuis ex semine Dauid secundum euangelium meum, in quo laboro vsque ad vincula quasi male operans sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos, vt et ipsi salutem consequantur, que est in Christo Iesu cum gloria celesti.

Sapientie.

Iustus si morte preocupatus fuerit, in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est non diuturna neque in numero annorum computata. Cani sunt autem sensus hominis et etas senectutis vita immaculata.²⁰² Placens deo factus est dilectus et viuens inter peccatores translatus est. Raptus est enim, ne malicia mutaret sensum illius aut fictio deciperet animam ipsius. Consumatus in breui expleuit tempora multa. Placita enim erat deo anima illius, propter hoc properauit educere illum de medio iniquitatum, quoniam gratia dei et misericordia est in sanctos eius et respectus in electos illius.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Cristi, qui secundum magnam misericordiam suam regenerauit nos in spem vite eterne per resurrectionem Ihesu Cristi ex mortuis, in hereditatem incorruptibilem, incontaminatam et immarcessibilem, conseruatam in celis in vobis, qui in virtute dei custodimini per fidem in salutem paratam reuelari in tempore nouissimo. In quo exultabitis, modicum nunc, si oportet contristari in varijs tribulationibus, vt probatio vestre fidei multo preciosior sit auro, quod per ignem purgatur. Cristo igitur pro nobis passo in carne et vos eadem cogitatione armamini, quia qui passus est in carne, desijt a peccatis, vt iam non hominum desideria sectemini sed voluntatem dei. Estote itaque prudentes et vigilate in orationibus ante omnia autem mutuum in vobismetipsis caritatem continuam habentes sicut boni dispensatores multiformis gratie dei. Si quis loquitur quasi sermones dei, {503 | A.vi.} si quis ministrat tanquam ex virtute, quam administrat deus, vt in omnibus honorificetur deus per Iesum Christum. Et cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcessibilem coronam glorie. Deus autem omnis gratie, qui vocauit nos in eternam suam gloriam in Christo Iesu, modicum passos ipse perficiet, confirmabit solidabitque. Ipsi honor et imperium in secula seculorum.

Ad Tymotheum.

²⁰² immaculata] immaculala *missale*

Karissime: Testificor coram deo et Christo Iesu, qui iudicaturus est viuos et mortuos, et aduentum ipsius et regnum eius: predica verbum, insta oportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina. Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus. Et a veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur. Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac euangeliste, ministerium tuum imple, sobrius esto. Ego enim iam delibor et tempus mee resolutionis instat. Bonum certamen certavi, cursum consumaui, fidem seruaui. De reliquo reposita est michi corona iusticie, quam reddet michi dominus in illa die, iustus iudex. Non solum autem michi sed et hijs, qui diligunt aduentum eius.

Graduale Posuisti, domine, super caput eius coronam de lapide precioso.

✠ Desiderium anime eius tribuisti ei et voluntate labiorum eius non fraudasti eum.

Graduale Beatus vir **A.iiij.**

Graduale Iustus vt palma **A.i.**

Graduale Gloria et honore coronasti eum, domine.

✠ Et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Graduale Iustus non conturbabitur, quia dominus firmat manum eius.

✠ Tota die miseretur et commodat et semen eius in benedictione erit.

Alleluia.

✠ Letabitur iustus in domino et sperabit in eo et laudabuntur omnes recti corde.

Alleluia.

✠ Beatus vir, qui timet dominum in mandatis eius, cupit nimis.

Alleluia.

✠ Gloria et honore coronasti eum, domine.

Alleluia.

✠ Corona aurea super caput eius expressa signo sanctitatis, glorie et honoris.

Alleluia.

✠ Egregie martir Christi N, pro nobis implora ad dominum Iesum Cristum.

Alleluia.

✠ Hic in oratione confitebitur domino et ipse palam faciet disciplinam doctrine sue.

Alleluia.

✠ Posuisti, domine, super caput eius coronam de lapide precioso. {504}

Alleluia.

✠ Beatus vir, qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet²⁰³ coronam vite.

Tractus Desiderium anime eius tribuisti ei et voluntate labiorum eius non fraudasti eum.

²⁰³ accipiet] accipiat *missale*

✠ Quoniam preuenisti eum in benedictionibus dulcedinis.

✠ Posuisti super caput eius coronam de lapide precioso.

Secundum Iohannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Amen, amen dico vobis: nisi granum frumenti cadens in terra mortuum fuerit, ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert. Qui amat animam suam, perdet eam. Et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam eternam custodit eam. Si quis michi ministrat, me sequatur. Et vbi sum ego, illic et minister meus erit. Si quis michi ministrauerit, honorificabit eum pater meus, qui est in celis.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Si quis vult post me venire, abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Qui enim voluerit animam suam saluam facere, perdet eam. Qui autem perdiderit animam suam propter me, inueniet eam. Quid enim prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, anime vero sue detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Filius quidem hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis et tunc reddet vnicuique iuxta opera eius. Amen dico vobis: sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant filium hominis venientem in regno suo.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nichil opertum, quod non reuelabitur, et occultum, quod non scietur. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine. Et quod in aure auditis, predicate super tecta. Et nolite timere eos, qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timete, qui potest animam et corpus perdere in Iehennam. Nonne duo passeret asse veneunt et vnus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? Uestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere; multis passeribus meliores estis vos. Omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram patre meo, qui est in celis.” {505 | A.vij.}

Secundum Matheum.

In illo tempore: Conuocata turba Iesus cum discipulis suis dixit eis: “Si quis vult me sequi, deneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Qui animam suam voluerit saluam facere, perdet eam. Qui vero perdiderit animam suam propter me et euangelium, saluam faciet illam. Quid enim proderit homini, si lucretur totum mundum ac anime sue faciat detrimentum? Aut

quid dabit homo commutationis pro anima sua? Qui enim me confessus fuerit et verba mea in generatione ista adultera et peccatrice, et filius hominis confitebitur eum, cum venerit in gloria patris sui cum angelis suis.” Et dicebat illis: “Amen dico vobis, quoniam qui me erubuerit et meos sermones, hunc filius hominis erubescet, cum venerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum. Dico vobis vere: sunt aliqui hic stantes, qui non gustabunt mortem, donec videant regnum dei.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nolite arbitrari, quia venerim pacem mittere in terram. Non veni pacem mittere sed gladium. Ueni enim separare hominem aduersus patrem suum et filiam aduersus matrem suam et nurum aduersus socrum suam et inimici hominis domestici eius.

Qui amat patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus. Et qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus. Qui inuenit animam suam, perdet illam. Et qui perdiderit animam suam propter me, inueniet eam. Et qui non accipit crucem suam et sequitur me, non est me dignus. Qui vos recipit, me recipit. Et qui me recipit, recipit eum, qui me misit. Qui recipit prophetam in nomine prophete, mercedem prophete accipiet. Et qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet. Et quicumque potum dederit vni ex minimis istis calicem aque frigide tantum in nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.”

Offertorium Gloria et honore **A.ij.**

Offertorium Posuisti, domine **A.iiij.**

Offertorium In virtute tua, domine, letabitur iustus et super salutare tuum exultabit vehementer, desiderium anime eius tribuisti ei.

Offertorium Desiderium anime eius tribuisti ei, domine, et voluntate labiorum eius non fraudasti eum, {506} posuisti in capite eius coronam de lapide precioso.

Secreta Presentia munera, quesumus, domine, serena pietate intueri, vt sanctispiritus perfundantur benedictione et in nostris cordibus eam dilectionem validam infundant, per quam sanctus martyr N omnia corporis tormenta deuicit. Per dominum eiusdem.

Communio Qui vult venire post me, abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me.

Communio Magna est gloria eius in salutari tuo, gloriam et magnum decorem impones super eum, domine.

Communio Posuisti, domine, in capite eius coronam de lapide precioso.

Communio Letabitur iustus in domino et sperabit in eo et laudabuntur omnes recti corde.

Communio Ego sum vitis vera et vos palmites; qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum, alleluia, alleluia.

Complenda Sumpsimus, domine, sancti martiris tui N solemnitate celestia sacramenta, cuius suffragijs, quesumus, largiaris, vt quod temporaliter gerimus, eternis gaudijs consequamur. Per dominum.

IN NATALI UNIUS MARTIRIS ET PONTIFICIS

Collecta Da, quesumus, omnipotens deus, vt qui beati N, martiris tui atque pontificis, solemnia colimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum.

Secreta Munera, quesumus, domine, tibi dicanda sanctifica et intercedente beato N, martire tuo atque pontifice, per eadem nos placatus intende. Per dominum.

Complenda Beati N, martiris tui atque pontificis, domine, intercessione placatus presta, quesumus, vt que temporali celebramus actione, perpetua saluatione capiamus. Per dominum.

IN NATALI PLURIMORUM MARTIRUM

Officium

Sacerdotes eius induant salutari et sancti eius exultatione exultabunt.
☩ Memento, domine, Dauid et omnis mansuetudinis eius.

Officium

Intret in conspectu tuo, domine, gemitus compeditorum, redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum, vindica sanguinem sanctorum tuorum, qui effusus est.

☩ Deus, venerunt gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum.

Officium

Salus autem iustorum a domino et protector eorum in tempore tribulationis.
☩ Noli emulari.

Officium

Clamauerunt iusti et dominus exaudiuit eos et ex omnibus tribulationibus eorum liberauit eos.
☩ Benedicam dominum in omni tempore, semper laus. {507 | A.viiij.}

Officium

Loquetur dominus pacem in plebem suam et super sanctos suos et in eos, qui conuertuntur ad ipsum.

☩ Benedixisti, domine, terram tuam, auertisti captiuitatem Iacob.

Officium

Multe tribulationes iustorum et de hijs omnibus liberauit eos dominus, dominus custodit omnia ossa eorum, vnum ex hijs non conteretur.

☩ Benedicam dominum in omni tempore.

Officium

Iudicant sancti gentes et dominantur populis, regnabit dominus deus illorum in perpetuum.

☩ Gaudete, iusti, in domino.

Officium

Sapientiam sanctorum narrant populi et laudem eorum nunciat ecclesia, nomina autem eorum viuent in seculum seculi.

☩ Gaudete, iusti, in domino, rectos decet collaudatio.

Officium

Laudate, pueri, dominum, laudate nomen domini, qui habitare facit sterilem in domo matrem filiorum letantem.

☩ Sit nomen domini benedictum ex hoc nunc et cetera.

Officium

Timete dominum, omnes sancti eius, quoniam nichil deest timentibus eum; diuites egerunt et esurierunt, inquirentes autem dominum non deficient omni bono.

☩ Benedicam dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.

Officium

Iusti epulentur et exultent in conspectu dei et delectentur in leticia.

☩ Exurgat deus et dissipentur inimici eius et fugiant qui oderunt eum a facie eius.

Officium

Sancti tui, domine, benedicent te, gloriam regni tui dicent, alleluya.

☩ Exultate, iusti, in domino, rectos decet collaudatio.

Officium

Ecce oculi domini super timentes eum, sperantes in misericordia eius, alleluia, vt eripiat a morte animas eorum, quoniam adiutor et protector noster est, alleluia, alleluia.

☩ Exultate, vt supra.

Collecta

Deus, qui nos concedis sanctorum martirum tuorum N nat<a>licia colere, da nobis in eterna beatitudine de eorum societate gaudere. Per dominum.

Ad Hebreos.

Fratres: Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones. Obturauerunt ora leonum, extinxerunt impetum ignis, effugerunt aciem gladij, conualuerunt de infirmitate, fortes facti sunt in bello. Castra verterunt exterorum, acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos. Alij autem distenti sunt non suscipientes redemptionem, vt meliorem inuenirent resurrectionem. {508} Alij vero ludibria et verbera experti, insuper et vincula et carceres. Lapidati sunt, secti sunt, temptati sunt, in occisione gladij mortui sunt. Circuierunt in melotis, in pellibus caprinis. Egentes, angustiati, afflicti, quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes et in montibus et in speluncis et in cauernis terre. Et hij omnes testimonium fidei probati inuenti sunt. In Christo Iesu, domino nostro.

Lectio libri Apocalipsis beati Iohannis apostoli.

In diebus illis: Respondens vnus de senioribus dixit michi: “Hij, qui amicti sunt stolis albis, qui sunt et vnde ven<e>runt?” Et dixi illi: “Domine mi, tu scis.” Et dixit michi: “Hij sunt, qui venerunt ex magna tribulatione et lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt ante tronum dei et seruiunt ei die ac nocte in templo eius. Et qui sedet super tronum, habitat super illos. Non esurient neque sitient amplius neque cadet super illos sol neque vllus estus, quoniam agnus, qui in medio troni est, reget illos et deducet eos ad vite fontes aquarum et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum.

Sapientie.

Hij sunt viri misericordie, quorum iusticie obliuionem non acceperunt. Cum semine eorum manent bona, hereditas sancta nepotes eorum. Et in testamentis stetit semen eorum et filij

eorum propter eos vsque in eternum manent. Generatio eorum et gloria eorum non derelinquetur. Corpora eorum in pace sepulta sunt et viuent nomina eorum in secula. Sapientiam eorum narrabunt omnes populi et laudem eorum pronunciet omnis ecclesia sanctorum.

Sapientie.

Expectatio iustorum leticia, spes autem impiorum peribit. Fortitudo simplicis via domini et pauor hijs, qui operantur malum. Iustus in eternum non commouebitur, impij autem non habitabunt in terra. Os iusti parturiet²⁰⁴ sapientiam, lingua prauorum peribit. Labia iusti considerant placita, os impiorum peruersa. Simplicitas iustorum diriget eos et supplantatio peruersorum vastabit illos. Iusticia rectorum liberabit eos et in insidijs suis capiantur iniqui. Iustus de angustia liberatus est et tradetur impius pro eo. Simulator ore decipit amicum suum, iusti autem liberabuntur {509 | A.ix.} scientia. In bonis iustorum exaltabitur ciuitas et in perditione impiorum erit laudatio. In benedictione iustorum exaltabitur ciuitas.

Lectio libri Sapientie.

Lingua sapientum ornat scientiam, os fatuorum ebullit stulticiam. In omni loco oculi domini contemplantur bonos et malos. Lingua placabilis lignum vite, que autem immoderata est, conterit spiritum. Domus iusti plurima fortitudo et in fructibus impij conturbatio. Labia sapientum disseminabunt scientiam, cor stultorum dissimile erit. Uictime impiorum abhominabiles domino, vota iustorum placabilia. Qui sequitur iusticiam diligitur a domino.

Sapientie.

Reddet deus mercedem laborum sanctorum suorum et deducet illos in via mirabili. Et fuit illis in velamento diei et in luce stellarum nocte. Transtulit illos per mare rubrum et transuexit eos per aquam nimiam. Inimicos autem illorum demersit in mare et ab altitudine inferorum eduxit illos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorum et decantauerunt, domine, nomen sanctum tuum. Et victricem manum tuam laudauerunt pariter, domine deus noster.

Sapientie.

Iustorum anime in manu dei sunt et non tanget illos tormentum mortis. Uisi sunt oculis insipientium mori et estimata est afflictio exitus illorum. Et quod a nobis est iter exterminij, illi autem sunt in pace. Et si coram hominibus tormenta passi sunt, spes illorum immortalitate plena est. In paucis vexati, in multis bene disponentur, quoniam deus tentauit illos et inuenit eos dignos se.

²⁰⁴ parturiet] perturit *missale*

Tanquam aurum in fornace probauit illos et quasi holocausti hostiam accepit eos et in tempore erit respectus illorum. Fulgebunt iusti et tanquam scintille in arundineto discurrent. Iudicabunt nationes et dominabuntur populis. Et regnabit dominus illorum in perpetuum.

Sapientie.

Iusti autem in perpetuum uiuent et apud dominum est merces eorum et cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipient regnum decoris et dyadema speciei de manu domini, quoniam dextera²⁰⁵ {510} sua teget eos et brachio sancto suo defendet illos. Accipient armaturam zeli illius et armabit creaturam ad uisionem inimicorum. Induent pro thorace iusticiam et accipient pro galea iudicium certum. Sument scutum impugnabile equitatem, ibunt directe promissiones et ad certum locum deducet illos dominus deus noster.

Lectio epistole beati Pauli ad Hebreos.

Fratres: Rememoramini pristinos dies, in quibus illuminati magnum certamen sustinuistis passionum. In altero quidem opprobrijs et tribulationibus spectaculum facti, in altero autem socij taliter conuersantium effecti. Nam et uinctis compassi estis et rapinam bonorum uestrorum cum gaudio suscepistis cognoscentes uos habere meliorem et manentem substantiam. Nolite itaque amittere confidentiam uestram, que magnam habet remunerationem. Patientia enim uobis necessaria est, ut uoluntatem dei facientes reportetis promissiones. Adhuc modicum aliquantulum, qui uenturus est ueniet et non tardabit. Iustus autem meus ex fide uiuit.

Ad Chorinthios.

Fratres: Spectaculum facti sumus huic mundo et angelis et hominibus. Nos stulti propter Christum, uos autem prudentes in Christo. Nos infirmi, uos autem fortes. Uos nobiles, nos autem ignobiles. Usque in hanc horam esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis cedimur et instabiles sumus et laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur et benedicimus. Persecutionem patimur et sustinemus. Blasphemamur et obsecramus. Tanquam purgamentum huius mundi facti sumus, omnium peripsima usque adhuc. Non ut confundam uos, hec scribo, sed ut filios meos charissimos moneo in Christo Iesu, domino nostro.

Graduale **U**indica, domine, sanguinem sanctorum tuorum, qui effusus est.

℣ Posuerunt mortalia seruorum tuorum, escas uolatilibus celi, carnes sanctorum tuorum bestijs terre.

Graduale **G**loriosus deus in sanctis suis, mirabilis in maiestate faciens prodigia.

℣ Dextera tua, domine, glorificata est in uirtute, dextera manus tua confregit inimicos.

²⁰⁵ dextera] dextrera *missale*

Graduale Ecce quam bonum et {511 | A.x.} quam iocundum habitare, fratres, in vnum.

✠ Sicut vnguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Graduale Exultabunt sancti in gloria, letabuntur in cubilibus suis.

✠ Cantate domino canticum nouum, laus eius in ecclesia sanctorum.

Graduale Iustorum anime in manu dei sunt et non tanget illos tormentum malicie.

✠ Uisi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.

Graduale Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium.

✠ Laqueus contritus et nos liberati sumus, adiutorium nostrum in nomine domini, qui fecit celum et terram.

Graduale Timete dominum, omnes angeli eius, quoniam nihil deest timentibus eum.

✠ Inquirentes autem dominum non deficient omni bono.

Graduale Sacerdotes eius induam salutari et sancti eius exultatione exultabunt.

✠ Illuc producam cornu Dauid, paraui lucernam Christo meo.

Graduale Clamauerunt iusti et dominus exaudiuit eos et ex omnibus tribulationibus eorum liberauit eos.

✠ Iuxta est dominus his, qui tribulato sunt corde, et humiles spiritu saluabit.

Alleluia.

✠ Sancti et iusti in domino, gaudete, vos elegit deus in hereditatem sibi.

Alleluia.

✠ Iusti epulentur et exultent in conspectu dei.

Alleluia.

<✠> Te martyr candidatus laudat exercitus, domine.

Alleluia.

✠ Mirabilis dominus noster in sanctis suis.

Alleluia.

✠ Fulgebunt iusti et tanquam scintille in arundineto discurrent in eternum.

Alleluia.

✠ Laudate, pueri, dominum, laudate nomen domini.

Alleluia.

✠ Iudicabunt sancti nationes et dominabuntur populis et regnabit illorum rex in eternum.

Alleluia.

✠ Iste sunt due oliue et duo candelabra lucentia ante dominum; habent potestatem claudere celum nubibus et aperire portas eius, quia lingue eorum claues celi facte sunt.

Alleluia.

✠ Uox exultationis et salutaris in tabernaculis iustorum.

Alleluia.

✠ Sancti tui, domine, benedicent te, gloriam regni tui dicent.

Alleluia.

✠ Ecce quam bonum et quam iocundum habitare, fratres, in vnum, sicut precepit Iesus discipulis suis.

Alleluia.

✠ Iusti in perpetuum viuent et apud dominum est merces eorum.

Alleluia.

✠ Letamini in domino et exultate, iusti, et gloriamini, omnes recti corde.

Alleluia.

✠ Exultabunt sancti in gloria, letabuntur in cubilibus suis.

Alleluia.

✠ Uenite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.

Alleluia.

✠ Confitebuntur celi mirabilia tua, domine, etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.

Tractus Qui seminant in lachrimis, in exultatione metent.

✠ Euntes ibant et {512} flebant mittentes semina sua.

✠ Uenientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Uidens Iesus turbas ascendit in montem. Et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius. Et aperiens os suum docebat eos dicens: “Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Beati, qui esuriunt et sitiunt iusticiam, quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde, quoniam ipsi deum videbunt. Beati pacifici, quoniam filij dei vocabuntur. Beati, qui persecutionem patiuntur propter iusticiam, quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati estis, cum maledixerint vobis homines et persecuti vos fuerint et dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter me. Gaudete et exultate: ecce enim merces vestra copiosa est in celis.”

Secundum Lucam.

In illo tempore: Descendens Iesus de monte stetit in loco campestri et turba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis ab omni Iudea et Hierusalem et maritima et Tyri Sydonis, qui venerant, vt audirent eum et sanarentur a languoribus suis. Et qui vexabantur a spiritibus immundis curabantur. Et omnis turba querebat eum tangere, quia virtus de illo exhibat et sanabat omnes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat: “Beati pauperes, quia vestrum est regnum dei. Beati, qui nunc esuritis, quia saturabimini. Beati, qui nunc fletis, quia ridebitis. Beati eritis, cum vos oderint homines et cum separauerint vos et exprobrauerint et eiecerint nomen vestrum tanquam malum propter filium hominis. Gaudete in illa die et exultate. Ecce enim merces vestra multa est in celis.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ecce ego mitto vos sicut oues²⁰⁶ in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes et simplices vt columbe. Cauete autem ab hominibus. Tradent enim vos in consilijs et in synagogis suis flagellabunt vos. Et ante reges et presides ducemini propter me {513 | A.xi.} in testimonium illis et gentibus. Cum autem tradent vos, nolite cogitare, quomodo aut quid loquamini. Dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini. Non enim vos estis, qui loquimini, sed spiritus patris vestri, qui loquitur in vobis. Tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium. Et insurgent filij in parentes et morte eos afficient. Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Qui autem perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit.”

Secundum Marcum.

In illo tempore: Cum egrederetur Iesus de templo, ait illi vnus ex discipulis suis: “Magister, aspice quales lapides et quales structure.” Et respondens Iesus ait illi: “Uides has omnes magnas edificationes? Non relinquetur lapis super lapidem, qui non destruat.” Et cum sederet in monte Oliuarum contra templum, interrogabant eum separatim Petrus et Iacobus et Ioannes et Andreas: “Dic nobis, quando ista fient et quod signum erit, quando hec omnia incipient consummari.” Et respondens Iesus cepit dicere illis: “Uidete, ne quis vos seducat. Multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ‘Ego sum,’ et multos seducent. Cum audieritis autem bella et opiniones bellorum, ne timueritis. Oportet enim hec fieri sed nondum finis. Exurget autem gens contra gentem et regnum super regnum et erunt terre motus per loca et fames: initium dolorum hec. Uidete autem vosmetipsos. Tradent enim vos in consilijs et in synagogis vapulabitis. Et ante presides et reges stabitis propter me in testimonium illis. Et in omnes gentes primum oportet predicare euangelium. Et cum duxerint vos tradentes, nolite precogitare, quid loquamini, sed quod datum fuerit vobis in illa hora, id loquimini. Non enim estis vos loquentes sed spiritus sanctus. Tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium. Et consurgent filij in parentes et morte afficient ex eis. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui autem sustinuerit in finem, hic saluus erit.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Sedente Iesu super montem Oliueti acces{514}serunt ad eum discipuli eius secreto dicentes: “Dic nobis, quando hec erunt et quod signum aduentus tui et consummationis seculi.” Et respondens Iesus dixit eis: “Uidete, ne quis vos seducat. Multi enim venient in nomine meo dicentes, ‘Ego sum Christus,’ et multos seducent. Audituri enim estis prelia et opiniones

²⁰⁶ oues] ouis *missale*

preliorum: videte, ne turbemini. Oportet enim hec fieri sed nondum est finis. Consurget autem gens in gentem et regnum in regnum et erunt pestilentie et fames et terremotus per loca. Hec autem omnia initia sunt dolorum. Tunc tradent vos in tribulationem et occident vos et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. Et tunc scandalizabuntur multi et inuicem tradent et odio habebunt inuicem. Et multi pseudoprophete surgent et seducent multos. Et quoniam abundabit iniquitas, refrigescet charitas multorum. Qui autem perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Loquente Iesu ad turbas ecce mater eius et fratres eius stabant foris querentes loqui ei. Dixit autem ei quidam: “Ecce mater tua et fratres tui foris stant querentes te.” Et ipse respondens dicenti sibi ait: “Que est mater mea et qui sunt fratres mei?” Et extendens manum in discipulos suos dixit: “Ecce mater mea et fratres mei. Quicumque enim fecerit voluntatem patris mei, qui in celis est, ipse frater et soror et mater est.”

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum audieritis prelia et seditiones, nolite terreri. Oportet primum hec fieri sed nondum statim finis.” Tunc dicebat illis: “Surget gens contra gentem et regnum aduersus regnum et terremotus magni erunt per loca et pestilentie et fames terroresque de celo et signa magna erunt. Sed ante hec omnia incient vobis manus suas et persequentur vos tradentes in synagogas et custodias, trahentes ad reges et presides propter nomen meum. Continget autem vobis in testimonium. Ponite ergo in cordibus vestris non premeditari, quemadmodum respondeatis. Ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterunt resistere et contradicere omnes aduersarij vestri. Trademini autem {515 | A.xij.} a parentibus et fratribus et cognatis et amicis et morte afficient ex vobis. Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. Et capillus de capite vestro non peribit. In patientia vestra possidebitis animas vestras.”

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dicebat Iesus turbis phariseorum, principibus sacerdotum: “Ue vobis, qui edificatis monumenta prophetarum: patres autem vestri occiderunt illos. Profecto testificamini, quod consentitis operibus patrum vestrorum, quoniam quidem ipsi eos occiderunt, vos autem edificatis eorum sepulchra. Propterea et sapientia dei dixit: Mittam ad illos prophetas et apostolos et ex illis occident et persequentur, vt inquiratur sanguis omnium prophetarum, qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista a sanguine Abel vsque ad sanguinem Zacharie, qui perijt inter altare et edem. Ita dico vobis: requiretur ab hac generatione. Ue vobis, legisperitis, qui tulistis

clauem scientie, ipsi non introistis et eos, qui introibant, prohibuistis.” Cum autem hec ad illos diceret, ceperunt pharisei et legisperiti grauiter insistere et os eius opprimere de multis insidiantes ei et querentes capere aliquid ex ore eius, vt accusarent eum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Attendite a fermento phariseorum, quod est hipocrisis. Nihil enim opertum est, quod non reueletur, neque absconditum, quod non sciatur, quoniam que in tenebris dixistis, in lumine dicentur. Et quod in aure locuti estis in cubiculis, predicabitur in tectis. Dico autem vobis, amicis meis, ne terreamini ab hijs, qui occidunt corpus et post hec non habent amplius, quid faciant. Ostendam autem vobis, quem timeatis. Timete eum, qui, postquam occiderit, habet potestatem mittere in Iehennam. Ita dico vobis: hunc timeate. Nonne quinque passerres veniunt dipondio et vnus ex illis non est in obliuione coram deo? Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere; multis passeribus pluris estis. Dico autem vobis, omnis quicumque confessus fuerit me coram hominibus, et filius hominis confitebitur illum coram angelis dei.”

Secundum Matheum. {516}

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Cum persequentur vos in ciuitatem istam, fugite in aliam. Amen dico vobis, non consummabitis ciuitates Israel, donec veniat filius hominis. Non est discipulus super magistrum nec seruus super dominum suum. Sufficit discipulo, vt sit sicut magister eius et seruus sicut dominus eius. Si patremfamilias Beelzebub vocauerunt, quantomagis domesticos eius? Ne ergo timueritis eos. Nihil enim opertum est, quod non reuelabitur, et occultum, quod non sciatur. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, et quod in aure auditis, predicate super tecta. Et nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timeate, qui potest animam et corpus perdere in Iehennam. Nonne duo passerres asse veniunt et vnus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? Uestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere; multis passeribus meliores estis vos. Omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram patre meo, qui in celis est.”

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Ego sum vitis vera et pater meus agricola est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum tollet eum. Et omnem, qui fert fructum, purgabit eum, vt fructum plus afferat. Iam vos mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis. Manete in me et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso, nisi manserit in

vite, sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites. Qui manet in me et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes et arescet et colligent eum et in ignem mittent et ardet. Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint, quodcunque volueritis, petetis et fiet vobis. In hoc clarificatus est pater meus, vt fructum plurimum afferatis et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater, et ego dilexi vos: manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego precepta patris mei seruam et maneo in eius dilectione. Hec locutus sum vobis, vt gaudium meum in vobis sit et gaudium vestrum impleatur.”

Offertorium Confitebuntur celi mirabilia tua, domine, etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.

Offertorium Letamini in domino et exultate, iusti, et gloriamini, omnes recti corde.

Offertorium Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium, laqueus contritus est et nos liberati sumus.

Offertorium Mirabilis deus in sanctis suis, deus Israel ipse dabit virtutem et fortitudinem plebi sue, benedictus deus.

Offertorium Exultabunt sancti, gloria letabuntur in cubilibus suis, exultationes dei in faucibus eorum.

Offertorium Gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum, quoniam tu, domine, benedices iusto, domine, vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos.

Secreta Laudis tue, domine, hostias immolamus in tuorum commemoratione sanctorum N, quibus nos et presentibus exui malis confidimus et futuris. Per dominum.

Communio Iustorum anime in manu dei sunt et non tanget illos tormentum malicie; visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.

Communio Ego vos elegi de mundo, vt eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat.

Communio Posuerunt mortalia seruorum tuorum, domine, escas volatilibus celi, carnes sanctorum tuorum bestijs terre; secundum magnitudinem brachij tui posside filios morte punitorum.

Communio Et si coram hominibus tormenta passi sunt, deus temptauit illos tanquam aurum in fornace, probauit eos et sicut holocausta accepit illos.

Communio Amen dico vobis, quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis; venite, benedicti patris mei, possidete preparatum vobis regnum ab initio seculi.

Communio Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium.

Communio Quicumque fecerit voluntatem patris mei, qui in celis est, ipse meus frater, soror et mater est, dicit dominus.

Communio Signa eos, qui in me credunt, hec sequentur: demonia eicient, super egros manus imponent et bene habebunt.

Communio Dico autem vobis, amicus meus, ne terreamini ab hijs, qui vos persequuntur.

Communio Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, dicit do{518}minus, et quod in aure auditis, predicate super tecta.

Communio Multitudo languentium et qui vexabantur a spiritibus immundis veniebant ad eum, quia virtus de illo exibat et sanabat omnes.

Communio Gaudete, iusti, in domino, rectos decet collaudatio, alleluia.

Complenda Sanctorum martyrum tuorum N, domine, supplicatione placatus et veniam nobis tribue et remedia sempiterna concede. Per dominum.

IN NATALI UNIUS CONFESSORIS ET PONTIFICIS

Officium

Sacerdotes tui, domine, induant iusticiam et sancti tui exultent propter Daud, seruum tuum; non auertas faciem Christi tui.
☩ Memento, domine, Daud et omnis mansuetudinis eius.

Aliud

Sacerdotes dei, benedicite dominum, sancti et humiles corde, laudate deum.
☩ Benedicite omnia opera domini, domino laudate et superexaltate eum in secula.

Aliud

Sacerdotes eius induam salutari et sancti eius exultatione exultabunt.
☩ Memento, domine, Daud et omnis mansuetudinis eius.

Aliud

Statuit ei dominus testamentum pacis et principem fecit eum, vt sit illi sacerdotij dignitas in eternum.
☩ Misericordias domini in eternum cantabo.

Collecta

Adesto, domine, precibus nostris, quas in sancti confessoris tui N atque pontificis solemnitate deferimus, vt qui iusticie nostre fiduciam non habemus, eius, qui tibi placuit, precibus et meritis adiuuemur. Per.

Sapientie.

Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo et inuentus est iustus. Et in tempore iracundie factus est reconciliatio. Non est inuentus similis illi, qui conseruaret legem excelsi. Ideo iureiurando fecit illum dominus crescere in plebem suam. Benedictionem omnium gentium dedit illi et testamentum suum confirmauit super caput eius. Cognouit eum in benedictionibus suis, conseruauit illi misericordiam suam et inuenit gratiam coram oculis domini. Magnificauit eum in

conspectu regum et dedit illi coronam glorie. {519 | A.xiiij.} Statuit ei testamentum sempiternum et dedit illi sacerdotium magnum et beatificauit illum in gloria fungi sacerdotio et habere laudem in nomine ipsius et offerre illi incensum dignum in odorem suauitatis.

Lectio libri Sapientie.

Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo Israel; ideo statuit ad illum testamentum pacis, vt sit illi sacerdotij dignitas in eternum. Inuocauit dominum omnipotentem et dedit in dextera eius tolerare hominem fortem in bello et exaltare cornu gentis sue. In die suo non pertimuit principem et in potentia nemo vicit illum nec superauit illum verbum aliquod et mortuum prophetauit corpus eius. In vita sua fecit monstra et in morte operatus est mirabilia. In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria et vt musica in conuiuio vini. Ipse est directus diuinitus in penitentiam gentis et tulit abhominaciones impietatis et gubernauit ad dominum cor ipsius. Et in diebus peccatorum corroborauit pietatem homo princeps fratrum, firmamentum gentis, stabilimentum populi, rector fratrum. Beatus, qui in istis versabitur bonis, qui ponit illa in corde suo, sapiens erit semper. Si enim hec fecerit, ad omnia valebit, quia lux dei vestigium eius est.

Lectio libri Sapientie.

Ecce sacerdos magnus, qui quasi stella matutina in medio nebule et quasi luna in diebus suis luet. Et quasi sol refulgens, sic ille effulsit in templo dei, quasi arcus refulgens inter nebulas glorie et quasi flos rosarum in diebus vernis; quasi lilia, que sunt in transitu aque, et quasi thus redolens in diebus estatis; quasi ignis effulgens et thus ardens in igne; quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso; quasi oliua pullulans et cypressus in altitudinem se extollens. In accipiendo ipsam stolam glorie dedit sanctitatis amictum. Corona fratrum quasi plantatio cedri in monte Libani. Dedit gloriam deo a labijs suis et in nomine ipsius gloriatus est.

Lectio libri Sapientie.

Ecce sacerdos magnus, qui in vita sua suffulsit domum et in diebus suis corroborauit templum. Templi etiam altitudo ab ipso fundata est duplex edificatio et excelsi parietis templi. In diebus ipsius emanauerunt putei aquarum et quasi mare impleti sunt supra modum. Qui curauit gentem suam et liberauit eam a pernicie; qui preualuit edificare ciuitatem, qui adeptus est gloriam in conuersione gentis et ingressum domus et atrij amplificauit. Quasi stella matutina in medio nebule et quasi luna plena in diebus sue lucis et quasi sol refulgens, sic ille effulsit in templo dei; quasi arcus effulgens inter nebulas glorie et quasi flos rosarum in diebus vernis; quasi lilia, que sunt in transitu aque, et quasi <thus> redolens in diebus estatis; quasi ignis effulgens et thus ardens in igne;

quasi vas auri solidum ornatum lapide precioso; quasi oliua pullulans et cypressus in altum se extollens, in accipiendo ipsam stolam glorie et vestiri²⁰⁷ eum in consummatione virtutis. In accensu altaris sancti gloriam dedit sanctitatis amictum. In accipiendo panem de manu sacerdotis et ipse stans iuxta aram porrexit manum suam in libatione et libauit odorem suauitatis excelso principi. Et iterauit orationem suam volens ostendere virtutem dei, qui fecit nobiscum misericordiam suam, vt det nobis iocunditatem cordis et fieri pacem in diebus nostris per dies sempiternos.

Lectio libri Sapientie.

Ecce sacerdos magnus, qui in vita sua curauit gentem suam et liberauit illam a perditione; qui suffulsit domum et in diebus suis corroborauit templum; qui preualuit amplificare ciuitatem, qui adeptus est gloriam in conuersatione gentis. Quasi stella matutina in medio nebule et quasi luna plena in diebus suis lucet et quasi sol refulgens, sic ille effulsit in templo dei; quasi arcus refulgens inter nebulas glorie et quasi flos rosarum in diebus veris; quasi lilia, que sunt in transitu aque, et quasi thus redolens in diebus estatis; quasi ignis effulgens et thus redolens in igne, quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso; {521 | A.xv.} quasi oliua pullulans et cypressus in altitudinem se extollens, in accipiendo illum stolam glorie et vestiri eum in consummatione virtutis. In ascensu altaris sancti gloriam dedit sanctitatis amictum. In accipiendo autem partes de manu sacerdotum et ipse stans iuxta aram porrexit manum suam in libatione et libauit odorem diuinum excelso principi. Et iterauit orationem suam volens ostendere virtutem dei, qui fecit nobiscum secundum misericordiam suam, qui det nobis iocunditatem cordis et fieri pacem in diebus nostris in Israel per dies sempiternos.

Ad Thimoteum.

Charissime: Dominus mihi astitit et confortauit, vt per me predicatio adimpleatur et audiant omnes gentes, quia liberatus sum de ore leonis. Liberauit me dominus ab omni opere malo et saluum faciet in regno suo celesti. Ipsi gloria et imperium in secula seculorum.

Lectio libri Sapientie.

Iustum deduxit dominus per vias rectas et ostendit illi regnum dei et dedit illi scientiam sanctorum. Honestauit illum in laboribus et compleuit labores illius. In fraude circumuenientium illi affuit et honestum fecit illum. Custodiuit eum ab inimicis et a seductoribus tutauit illum. Et certamen forte dedit illi, vt vinceret et sciret, quoniam omnium potentior est sapientia. Hec venditum iustum non dereliquit sed a peccatoribus liberauit eum. Descenditque cum illo in foueam

²⁰⁷ vestiri] vestiuit *missale*

et in vinculis non dereliquit illum, donec afferret illi sceptrum regni et potentiam aduersus eos, qui eum deprimebant. Et mendaces ostendit, qui maculauerunt illum, et dedit illi claritatem eternam dominus deus noster.

Ad Hebreos.

Fratres: Doctrinis varijs et peregrinis nolite abduci. Optimum est enim gratia stabiliri cor, non Escis, que non profuerunt ambulantis in eis. Habemus altare, de quo edere non habent potestatem, qui tabernaculo deseruiunt. Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra. Propter quod et Iesus, vt sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra inproperium eius portantes. Non habemus enim hic manentem ciuitatem sed futuram inquirimus. Per ipsum ergo offeramus hostias laudis semper deo, id est, fructum labiorum confitentium nomini eius. Beneficentie autem et communicationis nolite obliuisci. Talibus enim hostijs promeretur deus.

Ad Hebreos.

Fratres: Plures facti sunt sacerdotes secundum legem, idcirco quod morte prohiberentur permanere. Iesus autem, eo quod maneat in eternum, sempiternum habet sacerdotium. Unde et saluare in perpetuum potest accedens per semetipsum ad deum, semper viuens ad interpellandum pro nobis. Talis enim decebat vt nobis esset pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus et excelsior celis factus. Qui non habet quotidie necessitatem, quemadmodum sacerdotes, prius pro suis delictis offerre hostias, deinde pro populo. Hoc enim fecit semel se offerendo dominus noster Iesus Christus.

Lectio libri Sapientie.

Iustus cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad dominum, qui fecit illum, et in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in oratione et pro delictis suis deprecabitur; si enim magnus dominus voluerit, spiritu intelligentie replebit illum. Et ipse tanquam ymbres mittet eloquia sapientie sue et in oratione confitebitur domino. Et ipse diriget consilium eius et disciplinam et in absconditis suis consiliabitur. Et ipse palam faciet disciplinam doctrine sue et in lege testamenti domini gloriabitur. Collaudabunt multi sapientiam eius et vsque in seculum non delebitur. Non recedet memoria eius et nomen eius requiretur a generatione in generationem.

Lectio libri Sapientie.

Dominus dedit confessionem sancto suo et excelso²⁰⁸ in verbo glorie. De omni corde suo laudauit dominum et dilexit deum, qui fecit eum. Et dedit illi contra inimicos potentiam et stare fecit cantores contra altare et in sonos eorum dulces fecit modos et dedit in celebrationibus decus et ornauit tempora vsque ad consummationem vite. Christus purgauit peccata ipsius et exaltauit in eternum {523 | **A.xvi.**} cornu ipsius. Sapientia laudabit animam suam et in domino honorabitur et in medio populi gloriabitur. Et in ecclesijs altissimi aperiet os suum et in conspectu virtutis illius gloriabitur. In medio populi exaltabitur et in plenitudine sancta admirabitur. In multitudine electorum habebit laudem et inter benedictos benedicetur.

Ad Hebreos.

Fratres: Omnis pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his, que sunt ad deum, vt offerat dona et sacrificia pro peccatis. Qui condolere possit his, qui ignorant et errant, quoniam et ipse circumdatus est infirmitate. Et propterea debet, quemadmodum et pro populo, ita etiam pro semetipso offerre et pro peccatis. Nec quisquam sibi sumat honorem, sed qui vocatur a deo tanquam Aaron, quemadmodum scriptum est: Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech.

Lectio libri Sapientie.

Dilectus a deo et hominibus, cuius memoria in benedictione est. Similem fecit illum in gloria sanctorum et magnificauit eum in timore inimicorum et in verbis suis monstra placauit. Glorificauit eum in conspectu regum et iussit illi coram populo suo et ostendit illi gloriam suam. In fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum et elegit eum de omni carne. Audiuit enim eum et vocem ipsius et induxit illum in nube. Et dedit illi cor ad precepta et legem vite et discipline.

Graduale Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit deo.

✠ Non est inuentus similis illi, qui conseruaret legem excelsi.

Graduale Domine, preuenisti eum in benedictionibus dulcedinis, posuisti in capite eius coronam de lapide precioso.

✠ Vitam petijt et tribuisti ei longitudinem dierum in seculum s<e>culi.

Graduale Iurauit dominus et non penitebit eum, tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech.

✠ Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis.

Graduale Sacerdotes eius induam salutari et sancti eius exultatione exultabunt.

✠ Illuc producam cornu Dauid, parauit lucernam Christo meo.

Graduale Inueni Dauid, seruum meum, oleo sancto meo vnxi eum, manus enim mea auxiliabitur ei et brachium meum confirmabit eum.

²⁰⁸ excelso] excelsum *missale*

✠ Nihil proficiet inimicus in eo et filius {524} iniquitatis non nocebit ei.

Graduale Os iusti meditabitur sapientiam et lingua eius loquetur iudicium.

✠ Lex dei eius in corde ipsius et non supplantabuntur gressus eius.

Alleluia.

✠ Inueni Daud, seruum meum, oleo sancto meo vnxi eum.

Alleluia.

✠ Posui adiutorium super potentem et exaltaui electum de plebe mea.

Alleluia.

✠ Iustus non conturbabitur, quia dominus firmat manum eius.

Alleluia.

✠ Disposui testamentum electo meo, iuravi Daud, seruo meo.

Alleluia.

✠ Sancte N, confessor Christi, intercede pro nobis.

Alleluia.

✠ Ecce sacerdos magnus, qui quasi sol refulgens in templo dei.

Alleluia.

✠ Hic in oratione confitebitur domino et ipse palam faciet disciplinam doctrine sue.

Alleluia.

✠ Iste est, qui contempsit vitam mundi et peruenit ad celestia regna.

Alleluia.

✠ Iustus germinabit sicut lilium et florebit in eternum ante dominum.

Alleluia.

✠ Iste sanctus digne in memoriam vertitur hominum, qui ad gaudium transit angelorum.

Alleluia.

✠ Sacerdos magnus N, qui in diebus suis placuit deo et inuentus est iustus.

Alleluia.

✠ Iustus vt palma florebit, sicut cedrus multiplicabitur.

Alleluia.

✠ Iuravit dominus et non penitebit eum, tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech.²⁰⁹

Alleluia.

✠ Ueni, alme N, ad Cristi solium sanctum, humilibus tuis deposce famulis regnum celeste.

Alleluia.

✠ Iustum deduxit dominus per vias rectas et ostendit illi deus gloriam suam.

Alleluia.

✠ Sancte N, qui in celis letaris cum angelis, intercede pro nobis, vt mereamur domino reddere hostiam laudis.

Alleluia.

²⁰⁹ Melchisedech] Melschiedech *missale*

✚ Uitam petijt a te, tribuisti ei, domine.

Tractus Beatus vir, qui timet dominum in mandatis eius, cupit nimis; potens in terra erit semen eius, generatio rectorum benedicetur.

✚ Gloria et diuitie in domo eius et iusticia eius manet in seculum seculi.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: “Homo quidam peregre proficiscens uocauit seruos suos et tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinque talenta, alij autem duo, alij vero vnum, vnicuique secundum propriam virtutem, et profectus est statim. Abijt autem qui quinque talenta acceperat, et operatus est in eis et lucratus est alia quinque. Similiter et qui duo acceperat, lucratus est alia duo. Qui autem vnum acceperat, abiens fodit in terram et abscondit pecuniam domini sui. Post multum vero temporis venit dominus seruorum illorum et posuit rationem cum eis. Et accedens qui quinque talenta acceperat obtulit alia quinque dicens: ‘Domine, quinque talenta mihi tradidisti: ecce alia quinque superlucratus sum.’ Ait illi dominus eius: ‘Euge serue bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam; intra in gaudium domini tui.’ Accessit autem et qui duo talenta acceperat et ait: ‘Domine, duo talenta mihi tradidisti: ecce alia duo superlucratus sum.’ Ait illi dominus eius: ‘Euge serue bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam. Intra in gaudium domini tui.’”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: “Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi regnum et reuerti. Uocauit autem decem seruos suos. Dedit illis decem mnas et ait ad illos: ‘Negociamini, dum venio.’ Ciues autem eius oderant eum et miserunt legationem post illum dicentes: ‘Nolumus hunc regnare super nos.’ Et factum est, vt rediret; accepto regno iussit vocare seruos, quibus dedit pecuniam, vt sciret, quantum quisque negociatus esset. Uenit primus dicens: ‘Domine, mna tua decem mnas acquisiuit.’ Et ait illi: ‘Euge serue bone, quia in modico fuisti fidelis, eris potestatem habens supra decem ciuitates.’ Et alter venit dicens: ‘Domine, mna tua fecit quinque mnas.’ Et huic ait: ‘Et tu esto supra quinque ciuitates.’ Et alius venit dicens: ‘Domine, ecce mna tua, quam habui repositam in sudario. Timui enim te, quia homo austerus es tollens quod non posuisti, et metens quod non seminasti.’ Dicit ei: ‘De ore tuo te iudico, serue nequam. Sciebas, quia homo austerus sum tollens quod non posui et metens quod non seminaui. Et quare non dedisti pecuniam meam ad vsuram et ego veniens cum vsuris vtique exegissem illam?’ Et astantibus dixit: ‘Auferte ab eo mnam et date illi, qui decem mnas habet.’ Et dixerunt ei: ‘Domine, habet decem mnas.’ Dico autem vobis, quia omni habenti dabitur et habundabit. Ab eo autem, qui nihil habet, et quod habet auferetur ab eo. Uerumtamen inimicos

meos illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite huc et interficite ante me.” Et hijs dictis abiit et ascendit in Hierusalem.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nemo accendit lucernam et in abscondito ponit neque sub modio sed super candelabrum, vt qui ingrediuntur, lumen videant. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit. Si autem nequam fuerit, etiam corpus tuum tenebrosus erit. Uide ergo, ne lumen, quod in te est, tenebre sint. Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum, erit lucidum totum et sicut lucerna fulgoris illustrabit te.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nolite timere, pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. Uendite que possidetis et date elemosinam. Facite vobis sacculos, qui non veterescunt, et thesaurum non deficientem in celis, quo fur non appropriat neque tinea corrumpit. Ubi est enim thesaurus vester, ibi erit et cor vestrum.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et vxorem et filios et fratres adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus. Et qui non baiulat crucem suam et venit post me, non potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis volens edificare turrim non prius sedens computat sumptus, qui neces{527 | A.xviiij.}sarij sunt, si habet ad perficiendum, ne posteaquam posuerit fundamentum et non potuerit perficere; omnes, qui vident, incipiant illudere ei dicentes, quia ‘hic homo cepit edificare et non potuit consummare.’ Aut quis rex iturus committere bellum aduersus alium regem non sedens prius cogitat, si possit cum decem milibus occurrere ei, qui cum viginti milibus venit ad se? Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea, que pacis sunt. Sic ergo omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus, que possidet, non potest meus esse discipulus.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Qui vos audit, me audit. Et qui vos spernit, me spernit. Qui autem spernit me, spernit eum, qui me misit.” Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes: “Domine, etiam demonia subiciuntur nobis in nomine tuo.” Et ait illis: “Uidebam sathanam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra

serpentes et scorpiones et supra omnem virtutem inimici et nihil vobis nocebit. Ueruntamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subiiciuntur. Gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in celo.”

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uigilate ergo, quia nescitis, qua hora dominus vester venturus sit. Illud autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias, qua hora fur venturus esset, vigilaret vtique et non sineret perfodi domum suam. Ideoque et vos estote parati, quia nescitis, qua hora filius hominis venturus est. Quis, putas, est fidelis seruus et prudens, quem constituit dominus suus supra familiam suam, vt det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem, cum venerit dominus eius, inuenerit sic facientem. Amen dico vobis, quoniam super omnia bona sua constituet eum.”

Secundum Marcum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uidete, uigilate et orate: nescitis enim, quando tempus sit. Sicut homo, qui peregre proficiscens reliquit domum suam et {528} dedit seruis potestatem cuiuscunque operis et ianitori precepit, vt uigilet. Uigilate ergo: nescitis enim, quando dominus domus ueniet, sero an media nocte an gallicantu an mane. Ne, cum uenerit repente, inueniat uos dormientes. Quod autem uobis dico, omnibus dico: uigilate.”

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Uos estis sal terre. Quod si sal euauerit, in quo salietur, ad nihilum ualet vltra, nisi vt mittatur foras et conculcetur ab hominibus. Uos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita neque accendit lucernam quis et ponit eam sub modio sed super candelabrum, vt qui ingrediuntur lumen uideant. Sic luceat lux uestra coram hominibus, vt uideant opera uestra bona et glorificent patrem uestrum, qui in celis est. Qui habet aures audiendi, audiat.”

Offertorium Inueni Dauid, seruum meum, et in oleo sancto meo vnxi eum; manus enim mea auxiliabitur ei et brachium meum confirmabit eum.

Offertorium Ueritas mea et misericordia mea cum ipso et in nomine meo exaltabitur cornu eius.

Offertorium Iustus vt palma florebit, sicut cedrus, que in Libano est, multiplicabitur.

Secreta Sacrificium, domine, quod pro sancti N, confessoris tui atque pontificis, solemnitate deferimus, tibi fiat acceptum et eius meritis nobis augeat te donante suffragium. Per dominum.

Communio Beatus seruus, quem, cum uenerit dominus, inuenerit uigilantem; amen dico uobis, super omnia bona sua constituet eum.

Communio ‘Domine, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum.’ ‘Euge serue fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, super multa te constituam; intra in gaudium domini tui.’

Communio Fidelis seruus et prudens, quem constituit dominus super familiam suam, vt det illis in tempore tritici mensuram.

Communio Semel iuravi in sancto meo, semen eius ineternum manebit et sedes eius sicut sol in conspectu meo et sicut luna perfecta ineternum et testis.

Complenda {529 | A.xix.} Quos donis celestibus, domine, satiasti, sancti N, confessoris tui atque pontificis, attolle presidijs, vt noxijs omnibus expediti post salutaria tua toto corde curramus. Per dominum.

IN NATALI UNIUS CONFESSORIS NON PONTIFICIS

Presta, quesumus, omnipotens deus, vt qui sacra gloriosi N, confessoris tui, solemnia colimus, per ipsum misericordie tue beneficia capiamus. Per dominum.

Secreta Propiciare, domine, supplicationibus nostris et intercedente pro nobis sancto N, confessore tuo, hijs sacramentis celestibus ab omni culpa liberos esse concede, vt purificante nos gratia tua eisdem, quibus famulamur, misterijs emundemur. Per dominum.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt eius nobis tribuas consequi documenta, cuius gloriosa celebramus solempnia. Per dominum.

IN NATALI PLURIMORUM CONFESSORUM

Sacerdotes A.xij.

Collecta Deus, qui nos sanctorum confessorum tuorum confessionibus gloriosis circundas et protegis, da nobis ex eorum imitatione proficere et intercessione gaudere. Per dominum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Fratres: Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in celestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, vt essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate. Qui predestinauit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis sue, in laudem et gloriam gratie sue, in qua²¹⁰ gratificauit nos in dilecto filio suo, in quo habemus

²¹⁰ qua] quo *missale*

redemptionem per sanguinem eius et remissionem peccatorum secundum diuitias glorie sue, que superabundauit in nobis. Per Iesum Christum, dominum nostrum.

Lectio epistole beati Petri apostoli.

Fratres: Benedictus deus et pater domini nostri Ihesu Christi, pater misericordiarum et deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra, vt possumus et ipsi consolari eos, qui in omni pressura sunt, per exhortationem, qua exhortamur et ipsi a deo. Quoniam si habundant passiones Christi in nobis, ita {530} per Christum habundat consolatio nostra. Siue autem tribulamur pro vestra exhortatione et salute, siue exhortamur pro vestra consolatione, que operatur intollerantiam earundem passionum, quasi et nos patimur. Et spes nostra firma est pro vobis,²¹¹ scientes, quoniam sicut socij passionum estis, sic eritis et consolationis. In Christo Iesu, domino nostro.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibus vestris. Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando reuertatur a nuptijs, vt cum venerit et pulsauerit, confestim aperiant ei. Beati serui illi, quos, cum venerit dominus, inuenerit vigilantes. Amen dico vobis, quod precinget se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita inuenerit, beati sunt serui illi. Hoc autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias, qua hora fur veniret, vigilaret vtique et non sineret perfodi domum suam. Et vos estote parati, quia qua hora non putatis, filius hominis veniet.” Ait autem ei Petrus: “Domine, ad nos dicis hanc parabolam an et ad omnes?” Dixit autem dominus: “Quis, putas, est fidelis dispensator et prudens, quem constituit dominus supra familiam suam, vt det illis in tempore tritici mensuram? Beatus ille seruus, quem, cum venerit dominus eius, inuenerit ita facientem. Vere dico vobis, quia super omnia, que possidet, constituet illum.”

Secundum Lucam.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Nemo lucernam accendens operit eam vase aut subtus lectum ponit sed super candelabrum ponit, vt intrantes videant lumen. Non enim occultum est, quod non manifestetur, neque absconditum, quod non cognoscatur et in palam veniat. Uidete ergo, quomodo auditis. Qui enim habet, dabitur illi, et quicumque non habet, et iam quod putat se habere, auferetur ab illo.” Uenerunt autem ad illum mater et fratres eius et non poterant

²¹¹ vobis] nobis *missale*

adire eum {531 | A.xx.} pre turba. Et nunciatum est illi: “Mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre.” Qui respondens dixit ad eos: “Mater mea et fratres mei hi sunt, qui verbum dei audiunt et faciunt.”

Secreta Suscipe, domine, preces nostras et munera, que, vt tuo sint digna conspectui, sanctorum tuorum precibus adiuuemur. Per dominum.

Complenda Corporis sacri et preciosi sanguinis repleti libamine quesumus, domine deus noster, vt quod pia deuotione gerimus, certa redemptione capiamus. Per dominum.

IN NATALI UNIUS UIRGINIS ET MARTYRIS

Officium

Gaudemus omnes in domino diem festum celebrantes sub honore **N** virginis, de cuius solemnitate gaudent angeli et collaudant filium dei.

Psalmus Eructauit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea regi.

Aliud

Loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum et non confundebar et meditabar in mandatis tuis, que dilexi nimis.

Psalmus Beati immaculati in via, qui ambulant in lege domini.

Aliud

Me expectauerunt peccatores, vt perderent me; testimonia tua, domine, intellexi; omnis consummationis vidi finem, latum mandatum tuum nimis.

Psalmus Beati immaculati in via **vt supra**.

Aliud

Ultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis, adducentur regi virgines post eam, proxime eius offerentur tibi in leticia et exultatione.

Psalmus Eructauit cor meum **vt supra**.

Aliud

Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem, propterea vnxit te deus, deus tuus, oleo leticie pre consortibus tuis.

Psalmus Eructauit cor meum verbum **vt supra**.

Aliud

Cognoui, domine, quia equitas iudicia tua, et in veritate tua humiliasti me; confige timore tuo carnes meas; a mandatis tuis ne me repellas.

Psalmus Beati immaculati **vt supra**.

Collecta Sancte martyris tue, domine, quesumus, supplicationibus tribue nos foueri, vt cuius venerabilem solempnitatem annuo celebramus obsequio, eius {532} intercessionibus commendemur et meritis. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Confitebor tibi, domine rex, et collaudabo te, deum saluatorem meum. Confitebor nomini tuo, quoniam adiutor et protector factus es mihi et liberasti corpus meum a perditione, a laqueo lingue inique et a labijs operantium mendacium. Et in conspectu astantium factus es mihi adiutor et liberasti me secundum multitudinem misericordie nominis tui a rugientibus preparatis ad escam, de manibus querentium animam meam et de portis tribulationum, que circundederunt me, et in medio ignis non sum estuata. De altitudine ventris inferi et a lingua coinquinata et a verbo mendacij, a rege iniquo et a lingua iniusta. Laudabit vsque ad mortem anima mea dominum et vita mea appropinquans erat in inferno deorsum. Circundederunt me vndique et non erat, qui adiuuaret. Respiciens eram ad adiutorium meum et non erat. Memorata sum misericordie tue, domine, et cooperationis tue, que a seculo sunt, quoniam eruis sustinentes te et liberas eos de manu angustie, domine deus noster.

Lectio libri Sapientie.

Sapientia vincit maliciam, attingit²¹² ergo a fine vsque ad finem fortiter et disponit omnia suaviter. Hanc amaui et exquisiui a iuuentute mea et quesui mihi sponsam assumere et amator factus sum forme illius. Generositatem illius glorificat contubernium habens dei sed et dominus omnium dilexit illam. Doctrix enim est discipline dei et electrix operum illius.

Lectio libri Sapientie.

Sapientia laudabit animam suam et in domino honorabitur et in medio populi sui gloriabitur. Et in ecclesijs altissimi aperiet os suum et in conspectu virtutis illius gloriabitur. In medio populi exaltabitur et in plenitudine sancta admirabitur. In multitudine electorum habebit laudem et inter benedictos benedicetur dicens: “Ego ex ore al{533 | A.xxi.}tissimi prodiui primogenita ante omnem creaturam. Ego quasi libanus non incisus vaporauit habitationem meam et quasi balsamum non mixtum odor meus. Et quasi therebintus extendi ramos meos et rami mei honoris et gratie.”

Lectio libri Sapientie.

²¹² attingit] attingens *missale*

Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et magnitudinis et sancte spei. In me omnis gratia vie et veritatis, in me omnis spes vite et virtutis. Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, et a generationibus meis implemini. Spiritus enim meus super mel dulcis et hereditas mea super mel et fauum. Memoria mea in generatione seculorum. Qui edunt me, adhuc esuriunt, et qui bibunt me, adhuc sitiunt. Et qui audit me, non confundetur, et qui operantur in me, non peccabunt. Et qui elucidant me, vitam eternam habebunt.

Lectio libri Sapientie.

Mulierem fortem quis inueniet? Procul et de vltimis finibus precium eius. Confidit in ea cor viri sui et spolijs non indigebit. Reddet ei bonum et non malum omnibus diebus vite sue. Quesiuit lanam et linum et operata est consilio manuum suarum; facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suum et de nocte surrexit deditque predam domesticis suis et cibaria ancillis suis. Considerauit agrum et emit eum et de fructu manuum suarum plantauit vineam. Accinxit fortitudine lumbos suos et roborauit brachium suum. Gustauit et vidit, quoniam bona est negociatio eius, non extinguetur in nocte lucerna eius. Manum suam misit ad fortia et digiti eius apprehenderunt fusum. Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperes. Non timebit domui sue a frigoribus niuis. Omnes enim domestici eius vestiti duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi, bissus et purpura vestimentum eius. Nobilis in portis vir eius, quando sederit {534} cum senatoribus terre. Sindonem fecit et vendidit et cingulum dedit Cananeo. Fortitudo et decor indumentum eius et ridebit in die nouissimo. Os suum aperuit sapientie et lex clementie in lingua eius. Considerauit semitas domus sue et panem ociosa non commedit. Surrexerunt filij eius et beatissimam predicauerunt et vir eius laudauit eam. Multe filie congregauerunt diuitias, tu supergressa es vniuersas. Fallax gratia et vana est pulchritudo, mulier timens deum ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuum suarum et laudent eam in portis opera eius.

Lectio libri Sapientie.

Domine deus meus, exaltasti super terram habitationem meam et pro morte defluenti deprecata sum. Inuocaui dominum patrem domini mei, vt non derelinquat me in die tribulationis mee et in tempore superborum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue et collaudabo illud in confessione et exaudita est oratio mea. Liberasti me de perditione et eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor et laudem dicam nomini tuo, domine deus noster.

Ad Corinthios.

Fratres: Qui gloriatur, in domino gloriatur. Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quem deus commendat. Utinam sustineretis modicum quid insipientie mee, sed et supportate me. Emulor enim vos dei emulatione. Despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere Christo.

Lectio libri Sapientie.

Gaudens gaudebo in domino et exultabit²¹³ anima mea in deo meo. Qui induit me vestimento salutis et indumento leticie circumdedit me, quasi sponsum decoratum corona et quasi sponsam ornatam monilibus suis. Sicut enim terra profert germen suum et sicut ortus semen suum germinat, sic dominus deus germinabit iusticiam et laudem coram vniuersis gentibus. Habitabit enim iuuenis cum virgine et habitabunt in te filij tui. {535 | A.xxij.} Et gaudebit sponsus super sponsam et gaudebit super te deus tuus, dicit dominus omnipotens.

Graduale Specie tua et pulchritudine tua intende, prospere procede et regna.

☩ Propter veritatem et mansuetudinem et iusticiam et deducet te mirabiliter dextera tua.

Graduale Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te deus in eternum.

☩ Propter veritatem et mansuetudinem **vt supra.**

Graduale Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem.

☩ Propterea vnxit te deus, deus tuus, oleo leticie.

Graduale Adiuuabit eam deus vultu suo, deus in medio eius non commouebitur.

☩ Fluminis impetus letificat ciuitatem dei, sanctificauit tabernaculum suum altissimus.

Graduale Audi, filia, et vide et inclina aurem tuam, quia concupiuit rex speciem tuam.

☩ Specie tua et pulchritudine tua intende, prospere procede et regna.

Graduale Propter veritatem et mansuetudinem et iusticiam et deducet te mirabiliter dextera tua.

☩ Audi, filia, et vide et inclina aurem tuam, quia concupiuit rex speciem tuam.

Alleluia.

☩ Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te deus in eternum.

Alleluia.

☩ Adducentur regi virgines post eam, proxime eius adducentur tibi in letitia.

Alleluia.

☩ Audi, filia, et vide et inclina aurem tuam, quia concupiuit rex speciem tuam.

Alleluia.

☩ Specie tua et pulchritudine tua intende, prospere procede et regna.

Alleluia.

☩ Ueni, electa mea, et ponam in te thronum meum, quia concupiuit rex speciem tuam.

²¹³ exultabit] exaltauit *missale*

Alleluia.

Ÿ Surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, et veni.

Alleluia.

Ÿ Emulor enim vos dei emulatione, despondi vos vni viro virginem castam exhibere Christo.

Alleluia.

Ÿ Hec virgo sapiens, quam dominus vigilantem inuenit.

Tractus Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te deus in eternum.

Ÿ Accingere gladio tuo circa femur tuum potentissime.

Ÿ Specie tua et pulchritudine tua intende, prospere procede et regna.

Ÿ Propter veritatem et mansuetudinem et iusticiam et deducet te mirabiliter dextera tua.

Ÿ Audi, filia, et vide et inclina aurem tuam, quia concupiuit rex speciem tuam. {536}

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: “Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro, quem, qui inuenit, homo abscondit et pre gaudio illius vadit et vendit vniuersa, que habet, et emit agrum illum. Iterum: simile est regnum celorum homini negociatori querenti bonas margaritas. Inuenta vna preciosa margarita abiit et vendidit omnia, que habuit, et emit eam. Iterum: simile est regnum celorum sagene misse in mare et ex omni genere piscium congreganti. Quam cum impleta esset, educentes et secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Exhibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum. Et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis hec omnia?” Dicunt ei: “Etiam.” Ait illis: “Ideo omnis scribe doctus in regno celorum similis est homini patrifamilias, qui profert de thesauro suo noua et vetera.”

Offertorium Filie regum in honore tuo, astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate.

Offertorium Offerentur regi virgines post eam, proxime eius offerentur tibi.

Offertorium Offerentur regi virgines, proxime eius offerentur tibi in leticia et exultatione, adducentur in templum regi domino.

Offertorium Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te deus in eternum et in seculum seculi.

Secreta Muneribus nostris, quesumus, domine, sancte N, martyris tue, festa celebrantes, vt que conscientie nostre prepediuntur obstaculis, illius meritis reddantur accepta. Per dominum.

Communio Feci iudicium et iusticiam, domine, non calumniantur mihi superbi; ad omnia mandata tua dirigebar, omnem iniquitatis viam odio habui.

Communio Quinque prudentes virgines acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus; media autem nocte clamor factus est: ecce sponsus venit, exite obuiam Christo domino.

Communio Simile est regnum celorum homini negotiatori querenti bonas margaritas; inuenta vna preciosa margarita dedit omnia sua et comparauit eam.

Communio Diffusa est gratia in labijs tuis, propterea benedixit te deus in eternum.

Communio Principes persecuti sunt me gratis et a verbis tuis formidauit cor meum; letabor ego super eloquia tua, sicut qui inuenit spolia multa; concupiuit anima mea testimonia tua, domine, et dilexit ea vehementer.

Communio Confundantur superbi, quia iniuste iniquitatem fecerunt in me; ego autem in mandatis tuis exercebor, in tuis iustificationibus et non confundar.

Communio Dilexisti iusticiam et odisti iniquitatem, propterea vnxit te deus, deus tuus.

Complenda Adiuuent nos, quesumus, domine, et hec misteria sancta, que sumpsimus, et beate N intercessio veneranda. Per dominum.

IN NATALI UNIUS VIRGINIS NON MARTYRIS

Collecta Deus, qui nos hodie beate virginis N annua solemnitate letificas, concede propicius, vt eius adiuuemur meritis, cuius castitatis irradiamur exemplis. Per dominum.

Secreta Gratanter, domine, ad munera dicanda cucurrimus, que nomini tuo pro solemnitate sancte virginis tue N suppliciter immolamus. Per dominum.

Complenda Hec nos, domine, gratia tua semper exerceat, vt et diuinis instauret corda nostra misterijs et sancte N, virginis tue, commemoratione letificet. Per dominum.

IN FESTO PLURIMARUM VIRGINUM

Gaudeamus omnes in domino **A.xx.**

Collecta Deus, qui nos in tantis periculis constitutos pro humana scis fragilitate non posse subsistere, da nobis per merita sanctarum virginum N castitatem et pacem atque salutem mentis et corporis, vt ea, que pro peccatis nostris patimur, te adiuuante vincamus. Per dominum.

Ad Chorintios.

Fratres: De virginibus autem preceptum domini non habeo. Consilium autem do, tanquam misericordiam consecutus a domino, vt sim fidelis. Estimo ergo hoc bonum esse propter instantem necessitatem, quoniam bonum est homini sic esse. Alligatus es vxori, noli querere solutionem. Solutus es ab vxore, noli querere {538} vxorem. Si autem acceperis vxorem, non peccasti. Et si nupserit virgo, non peccauit. Tribulationem carnis tamen habebunt huiusmodi. Ego autem vobis parco. Hoc itaque dico, fratres: tempus breue est. Reliquum est, vt etiam qui habent

vxores, tanquam non habentes sint. Et qui flent, tanquam non flentes. Et qui gaudent, tanquam non gaudentes. Et qui emunt, tanquam non possidentes. Et qui vtuntur hoc mundo, tanquam non vtantur. Preterit enim figura huius mundi. Uolo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine vxore est, cogitat que domini sunt, quomodo placeat deo. Qui autem cum vxore est, cogitat que sunt huius mundi, quomodo placeat vxori, et diuisus est. Et mulier innupta et virgo cogitat que dei sunt, vt sit sancta corpore et spiritu. In Christo Iesu, domino nostro.

Graduale Gloriosus deus **A.ix.**

Alleluia.

Ÿ Adducentur **A.xxij.**

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: “Simile est regnum celorum decem virginibus, que accipientes lampades suas exierunt obuiam sponso et sponse. Quinque autem ex eis erant fatue et quinque prudentes. Sed quinque fatue acceptis lampadibus non acceperunt oleum secum. Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. Moram autem faciente sponso dormitauerunt omnes et dormierunt. Media autem nocte clamor factus est: ‘Ecce sponsus venit, exite obuiam ei.’ Tunc surrexerunt omnes virgines ille et ornauerunt lampades suas. Fatue autem sapientibus dixerunt: ‘Date nobis de oleo vestro, quia lampades nostre extinguuntur.’ Responderunt prudentes dicentes: ‘Ne forte non sufficiat nobis et vobis, ite potius ad vendentes et emite vobis.’ Dum autem irent emere, venit sponus. Et que parate erant, intrauerunt cum eo ad nuptias et clausa est ianua. Nouissime vero veniunt et relique virgines dicentes: ‘Domine, domine, aperi nobis.’ At ille respondens ait: ‘Amen dico vobis: nescio vos.’ Uigilate itaque, {539 | **A.xxiiij.**} quia nescitis diem neque horam.”

Offertorium Offerentur regi **secundum A.xxij.**

Secreta

Concede, quesumus, omnipotens deus, vt huius sacrificij munus oblatum fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat et sanctarum virginum N precibus et meritis a preteritis nos delictis exuat et futuris. Per dominum.

Communio Quinque prudentes **A.xxij.**

Complenda Munera tua nos, domine, supplicatione sanctarum virginum N a delectationibus terrenis expediant et celestibus instruant alimentis. Per dominum.

IN DEDICATIONE ECCLESIE

Officium

Terribilis est locus iste, hic domus dei est et porta celi et vocabitur aula dei.

✠ Dominus regnauit, decorem indutus est; indutus est dominus fortitudinem et precinxit se.

Collecta Deus, qui nos per singulos annos huius sancti templi tui consecrationis reparas diem et sacris semper misterijs representas incolumes, exaudi preces populi tui et presta, vt quisquis hoc templum beneficia petiturus ingreditur, cuncta se impetrasse letatur. Per dominum.

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Uidi ciuitatem sanctam Hierusalem nouam descendantem de celo a deo paratam tanquam sponsam ornatam viro suo. Et audiui vocem magnam de throno dicentem: “Ecce tabernaculum dei cum hominibus et habitabit cum eis. Et ipsi populus eius erunt et ipse deus cum eis erit eorum deus. Et absterget deus omnem lachrimam ab oculis eorum et mors non erit vltra. Neque luctus neque clamor neque dolor erit vltra, que prima abierunt.” Et dixit qui sedebat in throno: “Ecce noua facio omnia.”

Graduale Locus iste a deo factus est inestimabile sacramentum, irreprehensibilis est.

✠ Deus, cui astant angelorum chori, exaudi preces seruorum tuorum.

Alleluia.

✠ Adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Egressus Iesus perambulabat Hierico et ecce vir nomine Zacheus et hic erat princeps publicanorum et ipse diues. Et querebat Iesum videre, quis esset, et non poterat per turba, quia statura pusillus erat. Et precurrens ascendit in arborem sycomorum, vt videret eum, quia inde erat transiturus. Et cum venisset ad locum, suspiciens Iesus vidit illum et dixit ad eum: “Zachee, festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere.” Et festinans descendit et excepit illum gaudens. Et cum viderent omnes, murmurabant dicentes, quia ad hominem peccatorem diuertisset. Stans autem Zacheus dixit ad Iesum: “Ecce dimidium bonorum meorum, domine, do pauperibus, et si quid aliquem defraudaui, reddo quadruplum.” Ait Iesus ad eum, quia “Hodie salus domui huic facta est, eo quod ipse sit filius Abrahe. Uenit enim filius hominis querere et saluum facere, quod perierat.”

Offertorium Domine deus, in simplicitate cordis mei letus obtuli vniuersa et populum tuum, qui repertus est, vidi cum ingenti gaudio; deus Israel, custodi hanc voluntatem.

Secreta Annue, quesumus, domine, precibus nostris, vt quicumque intra templi huius, cuius anniuersarium dedicationis diem celebramus, ambitu continemur, plena tibi atque perfecta corporis

et anime deuotione placeamus, vt dum hec presentia vota reddimus, ad eterna premia te adiuuante peruenire mereamur. Per dominum.

Communio Domus mea domus orationis vocabitur, dicit dominus; in ea omnis, qui petit, accipit, et qui querit, inuenit et pulsanti aperietur.

Complenda Deus, qui ecclesiam tuam sponsam vocare dignatus es, vt que haberet gratiam per fidei deuotionem, haberet etiam ex nomine pietatem, da, vt omnis hec plebs nomini tuo seruiens huius vocabuli consortio digna esse mereatur et in templo, cuius anniuersarius dies celebratur, tibi collecta te timeat, te diligat, te sequatur, vt dum iugiter per vestigia tua graditur, ad celestia promissa te ducente peruenire mereatur. Per dominum. {541 | **B.i.**}

IN DEDICATIONE ALTARIS

Officium

Dicit dominus: Sermones mei, quos dedi in os tuum, non deficient de ore tuo; adest enim nomen tuum et munera tua accepta erunt super altare tuum.

Psalmus Domine, exaudi orationem meam et clamor meus ad te veniat.

Collecta Omnipotens sempiterna deus, altare hoc nomini tuo dedicatum celestis virtutis benedictione sanctifica et omnibus in te sperantibus auxiliij tui munus ostende, vt hijs et sacramentorum virtus et votorum obtineatur effectus. Per dominum.

Lectio Esaie prophete.

Hec dicit dominus deus: In die illa deferetur munus domino exercituum et rex fortis dominabitur tui. In die illa erit altare in medio terre et titulus iuxta terminum eius. Et cognoscetur dominus ab Egipto et cognoscent Egijptij dominum in die illa. Et colent eum in hostijs et muneribus et vota vouebunt domino et soluent. Et reuertentur ad dominum et placabitur eis et sanabit eos. In illa die erit Israel benedictio in medio terre, cui benedixit dominus exercituum dicens: Benedictus populus meus et opus manuum mearum, hereditas mea Israel, dicit dominus omnipotens.

Graduale Exultabunt sancti **A.x.**

Alleluia.

✠ Ornauerunt faciem templi coronis aureis et dedicauerunt altare domino deo.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Audistis, quia dictum est antiquis: non occides. Qui autem occiderit, reus erit iudicio. Ego autem dico vobis: omnis, qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo ‘racha’, reus erit consilio. Qui autem dixerit ‘fatue’, reus erit lehenne ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare et ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque ibi munus tuum ante altare et vade prius reconciliari fratri tuo. Et tunc offeres munus tuum.”

Offertorium Sanctificauit Moyses altare domino offerens super illud holocaustum et immolans victimas fecit sacrificium vespertinum in odorem suauitatis domino deo in conspectu filiorum Israel.

Secreta {542} Descendat, quesumus, domine deus noster, spiritus tuus sanctus super hoc altare et populi tui dona sanctificet et sumentium corda dignanter emundet. Per dominum eiusdem.

Communio Acceptabis sacrificium iusticie, oblationes et holocausta, super altare tuum vitulos.

Complenda Omnipotens sempiterne deus, qui legalium differentias hostiarum vnus sacrificij perfectione sanxisti, respice propicius de throno glorie tue et super hoc altare benedictionis tue munus effunde; in hoc altari temporales hostie sic consecrentur, vt vite perpetue sumentibus substantia procurent. Per dominum.

IN COMMEMORATIONE SANCTE CRUCIS

Nos autem gloriari oportet in cruce domini nostri Iesu Christi, in quo est salus, vita et resurrectio nostra, per quam saluati et liberati sumus.

℟ Deus misereatur nostri et benedicat nobis, illuminet vultum suum super nos et misereatur nostri.

Collecta Deus, qui vnigeniti filij tui, domini nostri Iesu Christi, precioso sanguine viuifice crucis vexillum sanctificare voluisti, concede propicius eos, qui eiusdem sancte crucis gaudent honore, tua quoque vbique protectione gaudere. Per eundem.

Ad Philippenses.

Fratres: Christus factus est pro nobis obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et deus exaltauit illum et donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu omne genu flectatur celestium, terrestrium et infernorum, et omnis lingua confiteatur, quia dominus Iesus Christus in gloria est dei patris.

Graduale Christus factus est pro nobis obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis.

℟ Propter quod et deus exaltauit illum et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

Alleluia.

℟ Dulce lignum dulces clauos, dulcia ferens pondera, que sola fuisti digna sustinere regem celorum et dominum.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ascendens Iesus Hierosolimam assumpsit duodecim discipulos suos secreto et ait illis: “Ecce ascendimus Hierosolimam {543 | B.ij.} et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis et condemnabunt eum morte. Et tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et crucifigendum. Et tertia die resurget.”

Offertorium Protege, domine, plebem tuam per signum sancte crucis ab omnibus insidijs inimicorum omnium, vt tibi gratam exhibeamus seruitutem et acceptabile tibi fiat sacrificium nostrum.

Secreta Hec oblatio, domine, ab omnibus nos purget offensis, que in ara crucis etiam totius mundi tulit offensam. Per dominum.

Communio Per lignum serui²¹⁴ facti sumus et per sanctam crucem liberati sumus, fructus arboris seduxit nos, filius dei redemit nos.

Complenda Adesto nobis, domine deus noster, et quos sancte crucis letari fecisti honore, eius quoque perpetuis defende subsidijs. Per dominum.

IN COMMEMORATIONE BEATE MARIE VIRGINIS

Salue sancta parens, enixa puerpera regem, qui celum terramque regit in secula seculorum.

Ÿ Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui.

Collecta Concede nos, famulos tuos, quesumus, domine deus, perpetua mentis et corporis salute gaudere et gloriosa beate Marie semper virginis intercessione a presenti liberari tristitia et eterna perfrui letitia. Per dominum.

Lectio libri Sapientie.

Ab initio et ante secula creata sum et vsque ad futurum seculum non desinam et in habitatione sancta coram ipso ministraui. Et sic in Syon firmata sum et in ciuitate sanctificata similiter requieui et in Hierusalem potestas mea. Et radicaui in populo honorificato et in partes dei mei hereditas illius. Et in plenitudine sanctorum detentio mea.

Graduale Benedicta et venerabilis es, virgo Maria, que sine tactu pudoris inuenta es mater saluatoris.

Ÿ Virgo, dei genitrix, quem²¹⁵ totus non capit orbis in tua se clausit viscera factus homo.

Alleluia.

Ÿ Per te, dei genitrix, nobis est vita perdita data, que de celo concepisti prolem et mundo genuisti saluatorem. {544}

Alleluia.

²¹⁴ serui] ferui *missale*

²¹⁵ quem] quam *missale*

Ÿ Post partum virgo inuiolata permansisti, dei genitrix, intercede pro nobis.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Loquente Iesu ad turbas extollens vocem quedam mulier de turba dixit illi: “Beatus venter, qui te portauit, et vbera, que suxisti.” At ille dixit: “Quinimmo. Beati, qui audiunt verbum dei et custodiunt illud.”

Offertorium Felix namque es, sacra virgo Maria, et omni laude dignissima, quia ex te ortus est sol iusticie Christus, deus noster.

Offertorium Recordare, virgo mater, dum steteris in conspectu dei, vt loquaris pro nobis bona et vt auertat indignationem suam a nobis.

Secreta Tua, domine, propiciatione et beate Marie semper virginis intercessione ad perpetuam atque presentem hec oblatio nobis proficiat prosperitatem. Per dominum.

Communio Beata viscera Marie virginis, que portauerunt eterni patris filium.

Communio Alma dei genitrix, succurre precantibus cunctis, nos quoque vna precamur supplices, vt tuis precibus adiuti laudemus trinitatem.

Complenda Sumptis, domine, salutis nostre subsidijs da, quesumus, beate Marie nos patrocinijs vbique protegi, in cuius veneratione hec tue obtulimus maiestati. Per dominum.

DE BEATA VIRGINE IN ADVENTU DOMINI

Rorate, celi, desuper et nubes pluant²¹⁶ iustum, aperiatur terra et germinet saluatorem.

Psalmus Celi enarrant gloriam dei et opera manuum eius annunciat firmamentum.

Collecta Deus, qui de beate Marie virginis vtero verbum tuum angelo nunciante carnem suscipere voluisti, presta supplicibus tuis, vt qui vere eam dei genitricem credimus, eius apud te intercessionibus adiuuemur. Per dominum.

Lectio Esaie prophete.

In diebus illis: Locutus est dominus ad Achaz dicens: “Pete tibi signum a domino deo tuo in profundum inferni siue in excelsum supra.” Et dixit Achaz: “Non petam et non temptabo dominum.” Et dixit: “Audite ergo, domus Dauid. Nunquid pa{545 | B.iiij.}rum vobis est molestos esse hominibus, quia molesti estis et deo meo? Propter hoc dabit dominus ipse vobis signum. Ecce virgo concipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius Emanuel. Butirum et mel comedet, vt sciat reprobare malum et eligere bonum.”

²¹⁶ pluant] pluent *missale*

Graduale Tollite portas principes vestras et eleuamini, porte eternas, et introibit rex glorie.

✠ Quis ascendet in montem aut quis stabit in loco sancto eius innocens manibus et mundo corde.

Alleluia.

✠ Ave Maria, gratia plena, dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Missus est angelus Gabriel a deo in ciuitatem Galilee, cui nomen Nazareth, ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo Daud, et nomen virginis Maria. Et ingressus angelus ad eam dixit: “Aue gratia plena, dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.” Que cum audisset, turbata est in sermone eius et cogitabat, qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei: “Ne timeas, Maria, inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in vtero et paries filium et vocabis nomen eius Iesum. Hic erit magnus et filius altissimi vocabitur. Et dabit illi dominus deus sedem patris eius et regnabit in domo Iacob in eternum et regni eius non erit finis.” Dixit autem Maria ad angelum: “Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?” Et respondens angelus dixit ei: “Spiritus sanctus superueniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius dei. Et ecce Elizabeth, cognata tua, et ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi, que vocatur sterilis, quia non erit impossibile apud deum omne verbum.” Dixit autem Maria: “Ecce ancilla domini, fiat mihi secundum verbum tuum.”

Offertorium Ave Maria, gratia plena, dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui.

Secreta {546}

In mentibus nostris, quesumus, domine, vere fidei sacramenta confirma, vt qui de virgine deum verum et hominem natum confitemur, per eius salutifere resurrectionis potentiam ad eternam mereamur peruenire letitiam. Qui tecum.

Communio Ecce virgo concipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius Emanuel.

Complenda Gratiam tuam, quesumus, domine, mentibus nostris infunde, vt qui angelo nunciante Christi, filij tui, incarnationem cognouimus, per passionem eius et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Qui tecum.

DE BEATA VIRGINE TEMPORE NATIUITATIS CHRISTI

Salve sancta parens **B.ij. vel U**ultum tuum **A.xx.**

Collecta Deus, qui salutis eterne beate Marie virginitate fecunda humano generi premia prestitisti, tribue, quesumus, vt ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vite suscipere dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuuit et regnat.

Lectio beati Pauli ad Galathas.

Fratres: Quanto tempore heres paruulus est, nihil differt a seruo, cum sit dominus omnium, sed sub tutoribus et actoribus est vsque ad prefinitum tempus a patre. Ita et nos cum essemus paruuli, sub elementis mundi huius eramus seruietes. At vbi venit plenitudo temporis, misit deus filium suum natum ex muliere, factum sub lege, vt eos, qui sub lege erant, redimeret, vt adoptionem filiorum dei reciperemus. Quoniam autem estis filij dei, misit deus spiritum filij sui in corda nostra clamantem: “Abba pater.” Itaque iam non est seruus sed filius. Quod si filius, et heres per deum.

Graduale Speciosus forma pre filijs hominum, diffusa est gratia in labijs tuis.

✠ Eructauit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea regi; lingua mea calamus scribe velociter scribentis.

Alleluia.

Post partum B.ij.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Erat Ioseph et Maria, mater Iesu, mirantes super hijs, que dicebantur ab illo. Et benedixit illis Symeon et dixit ad Mariam, matrem eius: “Ecce positus est hic in ruinam et in resurrectione multorum in Israel et in signum, cui contradicetur. Et {547 | B.iiij.} tuam ipsius animam pertransibit gladius, vt reuelentur ex multis cordibus cogitationes.” Et erat Anna prophetissa, filia Fanuel de tribu Aser: hec processerat in diebus multis et vixerat cum viro suo septem annis a virginitate sua et hec vidua erat vsque ad annos octoginta quattuor, que non discedebat de templo ieiunijs et obsecrationibus seruiens nocte ac die. Et hec ipsa hora superueniens confitebatur domino et loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israel. Et vt perfecerunt omnia secundum legem domini, reuersi sunt in Galileam, in ciuitatem suam Nazareth. Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia. Et gratia dei erat cum illo.

Offertorium Deus enim firmauit orbem terre, qui non commouebitur; parata sedes tua, deus, extunc; a seculo tu es.

Secreta Oblatis, domine, muneribus suppliciter deprecamur, vt qui veram verbi tui incarnationem fideliter veneramus, veram eiusdem carnis et sanguinis, quam per spiritum sanctum virgo mater edidit, substantiam salubriter percipiamus. Per eundem eiusdem.

Communio Tolle puerum et matrem eius et vade in terram Iuda, defuncti sunt enim, qui querebant animam pueri.

Complenda Da, quesumus, misericors deus, eius nos continua intercessione vegetari, cuius integra virginitate suscepimus auctorem nostre salutis. Dominum nostrum Iesum.

DE BEATA VIRGINE TEMPORE PASCHALI

Salve sancta parens **B.ij.**

Collecta Prosit nobis semper, omnipotens pater, et precipue inter hec paschalia filij tui solemnna continuata dei genitricis Marie memoria, que et astitit vulnerata charitate in cruce pendenti et astat a dextris regina in celo regnanti domino nostro Iesu Christo.

Lectio Ezechielis prophete.

In diebus illis: Conuertere me ad viam porte sanctuarij exterioris, que respiciebat ad orientem, et erat clausa. Et dixit dominus ad me: Porta hec clausa erit et non aperietur. Et vir non transibit per eam, quoniam dominus deus Israel ingressus est per eam eritque clausa principi. Princeps ipse sedebit in ea, vt comedat panem coram domino. Per viam vestibuli porte ingredietur et per viam eius regredietur.

Alleluia.

Post partum **B.ij.**

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Stabant iuxta crucem Iesu mater eius et soror matris eius, Maria Cleophe et Maria Magdalene. Cum vidisset ergo Iesus matrem et discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri sue: “Mulier, ecce filius tuus.” Deinde dicit discipulo: “Ecce mater tua.” Et ex illa hora accepit eam discipulus in suam.

Offertorium Felix namque es **B.ij.**

Secreta Propiciare nobis, domine, quesumus, illius agni paschalis oblatione acceptissima cum beate dei genitricis Marie pia interuentione, quem ipsa genuit perpetua virginitate. Qui tecum viuit et regnat.

Communio Beata viscera Marie **B.ij.**

Complenda Per hec sacramenta paschalia nos tibi, clementissime deus, beate semper virginis Marie oratio sancta conciliet, que nobis panem angelorum et celestem alimoniam generauit. Dominum nostrum.

Sequitur ordo collectarum tempore quadragesimali

FERIA SECUNDA

Secunda oratio pro peccatis.

Exaudi, quesumus, domine, supplicum preces et confitentium tibi parce peccatis, vt pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem. Per dominum.

Secreta²¹⁷ Hostias tibi, domine, placationis offerimus, vt et delicta nostra miseratus absoluas et nutantia corda tu dirigas. Per dominum.

Complenda Presta nobis, eterne saluator, vt percipientes hoc munere veniam peccatorum deinceps peccata vitemus. Per dominum.

Tercia de angelis.

Perpetuum nobis, domine, tue miserationis presta subsidium, quibus et angelica prestitisti suffragia non deesse. Per dominum.

Secreta Hostias tibi, domine, laudis et placationis offerimus suppliciter deprecantes, vt easdem angelico pro nobis interueniente suffragio et placatus accipias et ad salutem nostram prouenire concedas. Per dominum.

Complenda Repleti, domine, benedictione cele{549 | **B.v.**}sti suppliciter imploramus, vt quod fragili celebramus officio, sanctorum angelorum atque archangelorum nobis prodesse sentiamus auxilio. Per dominum.

Quarta pro stabilitate ecclesie.

Ecclesie tue, domine, preces placatus admitte, vt destructis aduersitatibus et erroribus vniuersis secura tibi seruiat libertate. Per dominum.

Secreta Protege nos, domine, quesumus, tuis misterijs seruientes, vt diuinis rebus et corpore famulemur et mente. Per dominum.

Complenda Quesumus, domine deus noster, vt quos diuina tribuis participatione gaudere, humanis non sinas subiacere periculis. Per.

Quinta de omnibus sanctis.

Concede, quesumus, omnipotens deus, vt intercessio nos sancte dei genitricis, virginis Marie, sanctarumque omnium celestium virtutum et beatorum patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martyrum, confessorum atque virginum et omnium electorum tuorum vbique letificet, vt dum eorum merita recolimus, patrocinia sentiamus. Per eundem.

Secreta Oblatis, quesumus, domine, placare muneribus et intercedente beata dei genitrice Maria cum omnibus sanctis tuis a cunctis nos defende periculis. Per dominum.

²¹⁷ secreta] collecta *missale*

Complenda Sumpsimus, domine, sancte Marie et omnium sanctorum tuorum merita recolentes sacramenta celestia; presta, quesumus, vt quod temporaliter gerimus, eorum precibus adiuti eternis gaudijs consequamur. Per dominum.

FERIA TERTIA

Secunda oratio pro peccatis Exaudi, quesumus, domine **B.iiij.**

Tercia de reliquijs.

Propiciare, quesumus, domine, nobis, famulis tuis, per sanctorum tuorum, quorum reliquie in presenti continentur ecclesia, merita gloriosa, vt eorum pia intercessione ab omnibus semper protegatur aduersis. Per dominum.

Secreta Suscipiat clementia tua, domine, quesumus, de manibus nostris munus oblatum et per horum sanctorum tuorum, qui in presenti requiescunt ecclesia, orationes ab omnibus nos emunda peccatis. Per dominum.

Complenda Diuina libantes misteria, que pro sanctorum tuorum in presenti ecclesia quiescentium generationis tue obtulimus maiestati, presta, quesumus, vt per ea veniam mereamur peccatorum et celestis gratie donis reficiamur. Per dominum.

Quarta pro pace.

Deus, a quo sancta desideria, recta consilia et iusta sunt opera, da seruis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem, vt et corda nostra mandatis tuis dedita et hostium sublata formidine tempora nostra sint in tua protectione tranquilla. Per dominum.

Secreta Deus, qui credentes in te populos nullis sinis concuti terroribus, dignare preces et hostias dicte tibi plebis suscipere et pax tua pietate concessa christianorum fines ab omni hoste faciat esse securos. Per dominum.

Complenda Deus, auctor pacis et amator charitatis, quem nosse viuere, cui seruire regnare est, protege ab omnibus impugnationibus supplices tuos, vt qui in defensione tua confidimus, nullius hostilitatis arma timeamus. Per dominum.

Quinta²¹⁸ de omnibus sanctis.

A cunctis nos, quesumus, domine, mentis et corporis defende periculis et intercedente beata dei genitrice Maria et beatis apostolis tuis Petro et Paulo cum omnibus sanctis salutem nobis tribue

²¹⁸ quinta] secunda *missale*

benignus et pacem, vt destructis aduersitatibus et erroribus vniuersis ecclesia tua secura tibi seruiat libertate. Per eundem.

Secreta Exaudi nos, deus, salutaris noster, vt per huius sacramenti virtutem a cunctis nos mentis et corporis hostibus tuearis gratiam tribuens in presenti et gloriam in futuro. Per dominum.

Complenda Mundet et muniat, quesumus, domine, diuini sacramenti nos munus oblatum et intercedente beata dei genitrice Maria cum apostolis tuis Petro et Paulo cum omnibus sanctis a cunctis nos reddas et peruersitatibus expiatis et aduersitatibus expeditos. Per eundem.

FERIA QUARTA

Secunda oratio pro peccatis Exaudi, quesumus, domine **B.iiij.**

Tertia de sancto Olauo.

Omnipotens sempiterne deus, clementiam tuam suppliciter exoramus, vt sicut beatus Olauus tua prouidentia rex in terris extitit catholicus, ita apud tuam {551 | **B.vi.**} misericordiam in celis pro nobis intercessor fiat ipse perpetuus. Per dominum.

Secreta Suscipe, clementissime deus, has oblationes, quas in tui commemoratione et beati Olai, regis et martyris, veneratione tibi, deo viuo et vero, offerimus, vt per hec sancta sacrificia et martyris tui gloriosa suffragia ab omnibus inimicorum nostrorum insidijs nos liberes et a cunctis mundi huius periculis eripias et ad gaudia eterna perducas. Per dominum.

Complenda Sancti martyris tui Olai, domine, quesumus, intercessio gloriosa nos vbique protegat et adiuuet et per hec sancta, que sumpsimus, a peccatorum nostrorum vinculis absoluat et ab omnibus inimicis tueatur semper et muniat et ad tuam presentiam te donante perducatur. Per dominum.

Quarta pro archiepiscopo.

Deus, omnium fidelium pastor et rector, famulum tuum N, episcopum nostrum, quem ecclesie tue preesse voluisti, propicius respice; da ei, quesumus, domine, verbo et exemplo ouibus preesse et proficere, vt ad vitam vna cum grege sibi credito perueniat sempiternam. Per dominum.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, clementer nostre oblationis hostiam et per virtutem huius sacramenti famulum tuum N, episcopum nostrum, cum commisso sibi grege a cunctis protege aduersitatibus. Per dominum.

Complenda Deus, qui populo tuo pastores preesse voluisti, famulum tuum N, episcopum nostrum, quem preesse ecclesie iussisti, da, quesumus, vt incessanter recta monendo et operando in tui

amoris desiderio subditorum mentes excitet, vt secundum te ad vtilitatem sui profectus et aliorum viuere valeat. Per dominum.

Quinta de omnibus sanctis.

Sancte dei genitricis et virginis Marie et omnium sanctorum tuorum intercessionibus, quesumus, domine, gratia tua nos protegat et christianis omnibus viuentibus atque defunctis misericordiam tuam vbique pretende, vt viuentes ab omnibus impugnationibus defensi tua opitulatione saluentur et defuncti {552} remissionem mereantur suorum omnium accipere delictorum. Per dominum.

Secreta Oblationibus nostris, omnipotens deus, propicius intende et ob dei genitricis Marie et tuorum omnium sanctorum honorem veniam nobis tribue peccatorum et christianis omnibus viuentibus atque defunctis hec presens libatio et presentis vite subsidia et futura premia acquirat. Per dominum.

Complenda Hec sacrificia, que sumpsimus, domine, meritis et intercessionibus sancte dei genitricis Marie et omnium sanctorum nobis ad salutem proficiant et christianis omnibus viuus atque defunctis te fauente eterna ac temporalia bona acquirant. Per eundem.

FERIA QUINTA

Secunda oratio pro peccatis Exaudi, quesumus, domine **B.iiij.**

Tertia de spiritu sancto.

Deus, cui omne cor patet et omnis voluntas loquitur et quem nullum latet secretum, purifica per infusionem sancti spiritus cogitationes cordis nostri, vt perfecte te diligere et digne laudare mereamur. Per dominum eiusdem.

Secreta Hec oblatio, domine, quesumus, cordis nostri maculas emundet, vt sancti spiritus digna efficiatur habitatio. Per dominum eiusdem.

Complenda Concede, quesumus, omnipotens deus, sanctum nos spiritum votis sedulis promereri, quatinus eius gratia ab omnibus liberemur temptationibus et peccatorum nostrorum indulgentiam percipere mereamur. Per dominum eiusdem.

Contra temptationes.

Ure igne sancti spiritus renes nostros et cor nostrum, domine, vt tibi casto corpore seruiamus et mundo corde placeamus. Per dominum eiusdem.

Secreta Disrumpe, domine, vincula peccatorum nostrorum, vt sacrificare tibi hostiam laudis absoluta libertate possimus, et tribue que²¹⁹ ante tribuisti et salua nos per indulgentiam, quos dignatus es saluare per gratiam. Per dominum.

Complenda Domine, adiutor et protector noster, in tribulationibus obsecramus immensam potentiam et pietatem tuam, <vt> per auxilium gratie tue reflorat caro nostra vigore pudicitie et sanctimonie nouitate et vt zona²²⁰ {553 | **B.vij.**} castitatis succincta, lorica fidei circumdata,²²¹ erepta²²² in resurrectione iustorum de manu tartari eterna gaudia te largiente percipiat. Per dominum.

Quarta pro omni gradu ecclesie.

Exaudi, domine, quesumus, pro omni gradu ecclesie supplicantium preces et deuoto tibi pectore famulantes perpetua defensione custodi, vt nullis perturbationibus impediti liberam seruitutem tuis semper exhibeamus officijs. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, preces et hostias, quas pro omni gradu ecclesie maiestati tue offerimus, vt eos sanctorum tuorum precibus in sancta religione conseruare et confirmare digneris. Per dominum.

Complenda Tua, domine, nos medicinalis operatio clementer a cunctis eximat periculis et famulos tuos in cunctis sacris officijs constitutos tuis faciat semper inherere mandatis. Per dominum.

Quinta de omnibus sanctis.

Pietate tua, quesumus, domine, omnium nostrorum solue vincula delictorum et intercedente beata Maria cum omnibus sanctis tuis dominum apostolicum et cunctum ecclesiasticum ordinem, reges nostros et antistites cum omnibus sibi commissis et nos, famulos tuos, atque locum nostrum in omni sanctitate et religione custodi omnesque familiaritate et affinitate nobis coniunctos necnon et omnes populos christianos a vitijs purga, virtutibus illustra, pacem et salutem nobis tribue, hostes visibiles et inuisibiles remoue, aeris temperiem indulge, fruges terre concede, carnalia desideria repelle, incredulos ad agnitionem tui nominis conuerte, inimicis nostris et nobis veram charitatem largire, peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, nauigantibus portum salutis ostende et omnibus fidelibus viuis atque defunctis in terra viuentium vitam pariter et requiem eternam concede. Per dominum.

Secreta Deus, qui singularis corporis tui hostia totius mundi soluisti delicta, intercedente beata Maria et beato N, martyre tuo, cum omnibus sanctis tuis hac oblatione placa{554}tus maculas

²¹⁹ que] quam *missale*

²²⁰ et vt zona] vt et corona *missale*

²²¹ circumdata] circumdate *missale*

²²² erepta] ereptam *missale*

scelerum nostrorum absterge et omnium christianorum viuorum atque mortuorum peccata dimitte eisque premia eterna concede. Per dominum.

Complenda Sumpta sacramenta, quesumus, domine, crimina nostra detergant omnemque prauitatem et infirmitatem et hostilem impugnationem visibilem et inuisibilem ac subitanam mortem cunctaque pericula meritis beatissime dei genitricis Marie et omnium sanctorum a nobis procul repellant et omnibus fidelibus viuus et defunctis prosint ad veniam, pro quorum quarumque tibi sunt oblata salute. Per dominum.

FERIA SEXTA

Secunda oratio pro peccatis Exaudi, quesumus, domine **B.iiij.**

Tertia pro rege.

Quesumus, omnipotens deus, vt famulus tuus N, rex noster, qui tua miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam omnium a te percipiat incrementa, quibus decenter ornatus et vitiorum monstra deuitare et hostes superare et ad te, qui via, veritas et vita es, gloriosus valeat peruenire. Per dominum.

Secreta Munera, domine, quesumus, oblata sanctifica, et vt nobis vnigeniti tui corpus et sanguis fiant et regi nostro N ad obtinendum anime corporisque salutem et ad peragendum iniunctum officium te largiente vsquequaque proficiant. Per dominum.

Complenda Hec, domine, oratio salutaris famulum tuum N, regem nostrum, ab omnibus tueatur aduersis, quatinus et ecclesiastice pacis obtineat tranquillitatem et post istius temporis cursum ad eternam perueniat hereditatem. Per dominum.

Quarta de sancta cruce Deus, qui vnigeniti **B.i.**

Quinta de omnibus sanctis Pietate **B.vij.**

SABBATO

Secunda oratio pro peccatis Exaudi, quesumus, domine, supplicum **B.iiij.**

Tertia de beata virgine Concede nos, famulos **B.ij.**

Quarta pro pace Deus, a quo **B.v.**

Quinta de omnibus sanctis.

Omnipotens sempiterne deus, qui viuorum dominaris simul et mortuorum omniumque misereris, quos tuos fide et opere futuros esse prenoscis, te suppliciter exoramus, vt pro quibus effundere preces {555 | **B.viiij.**} decreuimus quosque vel presens adhuc seculum in carne retinet vel futurum iam exutos corpore suscepit, pietatis tue clementia delictorum suorum omnium veniam et gaudia consequi mereantur eterna. Per dominum.

Secreta Deus, cui soli cognitus est numerus electorum in superna felicitate locandus, tribue, quesumus, vt vniuersorum, quos in oratione commendatos suscepimus, necnon et omnium fidelium viuorum ac mortuorum nomina beate predestinationis liber ascripta retineat. Per dominum.

Complenda Purificent nos, quesumus, omnipotens et misericors deus, sacramenta, que sumpsimus, et presta, vt hoc tuum sacramentum non sit nobis reatus ad penam sed intercessio salutaris ad veniam, sit ablutio scelerum, sit fortitudo fragilium, sit contra mundi pericula firmamentum, sit viuorum atque mortuorum fidelium remissio omnium peccatorum. Per dominum.

Pro caritate collecta.

Omnipotens sempiterne deus, qui iusticiam tue legis in cordibus credentium digito tuo scribis, da nobis fidei, spei et charitatis augmentum, et vt mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod precipis. Per dominum.

Secreta Emitte, domine, quesumus, spiritum veritatis, qui et hec presentia nostra munera tuum nobis efficiat sacramentum et ad hoc percipiendum corda nostra purificet. Per dominum eiusdem.

Complenda Spiritum nobis, domine, tue charitatis infunde, vt quos vno pane celesti satiasti, tua facias pietate concordet. Per dominum eiusdem.

Ad repellendas cogitationes.

Omnipotens et mitissime deus, respice propicius precem meam et libera cor meum de malarum temptatione cogitationum, vt sancti spiritus dignum fieri habitaculum mereatur. Per dominum eiusdem.

Secreta Quas tibi, domine, offerimus, oblationes clementer pro nostra salute suscipias, quatinus animas nostras sancti spiritus gratia illuminare digneris. Per dominum in vnitatem eiusdem.

Complenda Per hoc, quesumus, domine, sacrificium, quod tue obtulimus pietati, ab {556} omnibus corda nostra gratia sancti spiritus emunda temptationibus. Per dominum eiusdem.

Pro lachrimis.

Omnipotens mitissime deus, qui sitiendi populo fontem viuentis aque de terra produxisti, educ de cordis nostri duricia compunctionis lachrimas, vt peccata nostra plangere valeamus et eorum remissionem te miserante percipere mereamur. Per dominum.

Secreta Hanc oblationem, domine deus, quam tue maiestati pro peccatis nostris offerimus, propicius respice et produc de oculis nostris lachrimarum pluuiam, quibus debita flammaram incendia valeamus extinguere. Per dominum.

Complenda Gratiam sancti spiritus, domine deus, cordibus nostris clementer infunde, que in nobis gemitus efficiat²²³ lachrimarum maculasque nostrorum diluere possit peccatorum atque optatum tua nobis largiente indulgentia prestet effectum. Per dominum in vnitate eiusdem.

Pro benefactoribus oratio.

Pretende, domine, famulis et famulabus tuis, fratribus et sororibus cunctisque benefactoribus nostris dexteram celestis auxiliij, vt et te toto corde perquirant et que digne postulant, consequi mereantur. Per dominum.

Secreta Propiciare, domine, supplicationibus nostris et has oblationes famulorum famularumque tuarum, quas tibi pro incolumitate eorum offerimus, benignus assume, vt et nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio; presta, quesumus, vt tibi placita postulemus et quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per dominum.

Complenda Da famulis et famulabus tuis cunctisque benefactoribus nostris, quesumus, domine, in tua fide et sinceritate constantiam, vt in charitate diuina firmati nullis temptationibus a te separentur. Per dominum nostrum.

Pro familiaribus amicis.

Deus, qui charitatis dona per gratiam sancti spiritus tuorum cordibus fidelium infundis, da famulis famulabusque tuis, pro quibus tuam deprecamur clementiam, salutem mentis et {557 | B.ix.} corporis, vt te tota virtute diligant et que tibi placita sunt, tota dilectione perficiant. Per dominum in vnitate eiusdem.

Secreta Miserere, quesumus, domine, famulis et famulabus tuis, pro quibus hoc sacrificium laudis tue offerimus maiestati, vt per hec sancta superne benedictionis gratiam obtineant et gloriam eterne felicitatis acquirant. Per dominum.

²²³ efficiat] officia *missale*

Complenda Diuina libantes misteria quesumus, domine, vt hec salutaria sacramenta illis proficiant ad prosperitatem et pacem, pro quorum quarumque dilectione hec tue obtulimus maiestati. Per dominum.

Pro infirmis oratio.

Omnipotens sempiterne deus, salus eterna credentium, exaudi nos pro famulis tuis N, pro quibus misericordie tue imploramus auxilium, vt reddita eis sanitate gratiarum actionem tibi in ecclesia tua referant. Per dominum.

Secreta Deus, cuius nutibus vite nostre momenta decurrunt, suscipe preces et hostias famulorum tuorum N, pro quibus misericordiam tuam egrotantibus imploramus, vt de quorum periculo metuimus, de eorum sanitate letemur. Per dominum.

Complenda Deus, infirmitatis humane singulare presidium, auxiliij tui super infirmos nostros ostende virtutem, vt ope misericordie tue adiuti ecclesie tue sancte representari mereantur incolumes. Per dominum.

Pro tribulatione oratio.

Omnipotens sempiterne deus, mestorum consolatio, laborantium fortitudo, perueniant ad te preces de quacunque tribulatione clamantium, vt omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant affuisse. Per dominum.

Secreta Deus, sub cuius oculis omne cor trepidat et omnes conscientie pauescunt, propiciare per has sacras oblationes omnium doloribus gementium et cunctorum medere languoribus, vt sicut nemo nostrum liber est a culpa, ita nemo sit alienus a venia. Per dominum.

Complenda Deus, refugium pauperum, spes humilium salusque miserorum, supplicationes omnium afflictorum clementer exaudi et quos iusticia verberum fecit afflictos, diuini sacramenti remedium faciat consolatos. Per dominum nostrum Iesum.

Pro iter agentibus oratio. {558}

Adesto, domine, supplicationibus nostris et viam famulorum tuorum in salutis tue prosperitate dispone, vt inter omnes vie et vite varietates tuo semper protegantur auxilio. Per dominum.

Secreta Propiciare, domine, supplicationibus nostris et has oblationes, quas tibi offerimus pro famulis tuis N, benignus assume, vt viam illorum et precedente gratia tua dirigas et subsequente comitari digneris, vt de actu atque incolumitate eorum secundum misericordie tue presidia gaudeamus. Per dominum nostrum.

Complenda Sumpta, domine, celestis sacramenti misteria, quesumus, vt ad prosperitatem itineris famulorum tuorum N proficiant et eos ad salutaria cuncta perducant. Per dominum.

Pro pluua oratio.

Deus, in quo viuimus, mouemur et sumus, pluuiam nobis tribue congruentem, vt presentibus subsidijs sufficienter adiuti sempiterna fiducialius appetamus. Per dominum.

Secreta Oblatis, domine, placare muneribus et oportunum nobis tribue pluue sufficienter auxilium. Per dominum.

Complenda Tuere nos,²²⁴ quesumus, domine, tua sancta sumentes et ab omnibus propiciatus absolue peccatis terramque aridam aquis celestibus dignanter infunde. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium.

Pro serenitate aeris.

Ad te nos, domine, clamantes exaudi et aeris serenitatem nobis tribue supplicantibus, vt qui iuste pro peccatis nostris affligimur, misericordia tua preueniente clementiam tuam sentiamus. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum.

Secreta Exaudi, domine, preces et suscipe vota populi tui et iube imbres inundantium cessare pluuiarum flagellumque huius elementi ad effectum tui conuerte misterij, vt qui se regenerantibus aquis gaudent renatos, gaudeant hijs castigantibus esse correctos. Per dominum nostrum Iesum Christum.

Complenda Preces populi tui, quesumus, domine, benignus exaudi, vt per {559 | **B.x.**} huius virtutem sacramenti pacem tuam nunciet nobis purgati aeris serena tranquillitas, vt qui delinquentes verberas, peccata confitentibus parcas. Per dominum nostrum.

Communis de omnibus sanctis.

Sancte dei genitricis Marie et beatarum omnium celestium virtutum, sanctorum quoque patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martyrum, confessorum, virginum atque omnium sanctorum tuorum, quesumus, omnipotens deus, meritis ac precibus placatus tribue nobis misericordiam tuam et da populo tuo inuiolabilem fidei firmitatem et pacem, repelle a nobis hostem et famem et pestem, da nobis in tua virtute constantiam et fortitudinem, immitte hostibus nostris formidinem et inualitudinem, retribue omnibus nobis bona facientibus vite eterne beatitudinem, da inimicis nostris et persequentibus nos recognitionem et indulgentiam, concede defunctis nostris et

²²⁴ nos] nobis *missale*

omnibus in Christo quiescentibus remissionem peccatorum et omnibus uiuis letitiam sempiternam.
Per dominum.

Secreta In conspectu maiestatis tue, quesumus, omnipotens deus, intercedentibus omnibus sanctis tuis oblationes nostre et preces acceptabiles ascendant; et tua propiciatione veniam nobis et pacem tribue, hostem et famem et pestem a nobis repelle, fidem, spem et charitatem nobis largire, defensione tua nos semper circumcinge, hostium nostrorum superbiam et virtutem contere, omnibus nobis bona facientibus gratie tue abundantiam retribue, discordantes ad pacis bonum conuerte, defunctis nostris requiem eternam concede et omnibus fidelibus tuis vitam sempiternam largire. Per dominum.

Complenda Per huius sacramenti misterium atque virtutem, quesumus, domine deus noster omnipotens, beata Maria semper virgine et omnibus sanctis tuis intercedentibus vitiorum nostrorum macule deleantur et preces nostre in conspectu maiestatis tue acceptabiles inueniantur, populus tuus a peccatis et hostibus liberetur et fidei rectitudine roboretur, hostium nostrorum superbia et fortitudo proteratur, pestilentia et fames procul pellantur, bona nobis facientes gratie tue abundantia repleantur, discordantes in fraternam pacem reuocentur, defuncti nostri requiem consequantur et omnes fideles tui vitam perpetuam adipisci mereantur. Per dominum.

De omnibus sanctis in aduentu domini.

Exultemus, quesumus, domine deus noster, omnes recti corde in unitate fidei congregati, vt veniente filio tuo, saluatore nostro, immaculati occurramus illi in omnium sanctorum eius comitatu. Qui tecum viuuit.

Secreta Suscipe, domine, munera, que in omnium sanctorum tuorum tibi veneranda commemoratione deferimus, quorum confidimus patrocinio liberari. Per dominum nostrum.

Complenda Diuino munere satiati et a tuo spiritu inflammati quesumus, omnipotens deus, vt ante conspectum venientes Christi, filij tui, cum omnibus sanctis velut clara luminaria fulgeamus. Qui tecum viuuit et regnat.

De sancta cruce tempore paschali.

Deus, qui pro nobis filium tuum crucis patibulum subire voluisti, vt inimici a nobis expelleres potestatem, concede nobis, famulis tuis, vt in resurrectionis eius gaudijs semper viuamus. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum.

Secreta Deus, qui per crucem et sanguinem domini nostri Iesu Christi, filij tui, dedisti pacem hominibus et celestium collegium angelorum, da nobis tue pacis vbertate repleti et angelice societatis unitate letari. Per eundem dominum.

Complenda Deus, cuius filius per tropheum crucis mundum redimere dignatus est, concede propicius, vt qui in redemptione nostra letamur, eius gaudijs te donante perfrui mereamur. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat.

De omnibus sanctis tempore paschali.

Presta, quesumus, omnipotens pater, vt qui resurrectionis dominice memoriam debitam venerationis laude percolimus, intercedente beata dei genitrice Maria cum omnibus sanctis a morte anime resurgamus et in tua semper sanctificatione viuamus. Per dominum.

Secreta Sacrificium laudis tibi, domine, in commemoratione dominice resurrectionis offerimus, vt propiciationem tuam, quam nostris temporibus non meremur, beate Marie semper virginis et omnium sanctorum tuorum meritis et precibus assequamur. Per dominum.

Complenda Tua sancta sumentes quesumus, domine deus noster, vt qui resurrectionis dominice memoriam agimus, intercessione beate Marie semper virginis et omnium sanctorum tuorum ad gaudia sempiterna peruenire mereamur. Per dominum.

Contra paganos.

Omnipotens sempiternus deus, in cuius manu sunt omnium potestates et omnia iura regnorum, respice in auxilium christianorum, vt gentes paganorum, que in sua feritate confidunt, dextera tue potentie conterantur. Per dominum.

Secreta Sacrificium tuum, domine, quod immolamus, intende,²²⁵ et propugnatores²²⁶ tuos ab omni eximas paganorum nequitia et in tua prosperitate constituas. Per dominum.

Complenda Protector noster, aspice, deus, et propugnatores tuos a paganorum defende periculis et ab omnibus perturbationibus erepti liberis tibi mentibus deseruiant. Per dominum.

Lectio epistole beati Iacobi apostoli.

Charissimi: Omne gaudium existimate, cum in temptationibus varijs incideritis, scientes, quod probatio fidei vestre patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habet, vt sitis perfecti et integri in nullo deficientes. Si quis autem vestrum indiget sapientia, postulet a deo, qui dat omnibus affluenter et non improperat,²²⁷ et dabitur ei. Postulet autem in fide nihil hesitans. Qui enim hesitat, similis est fluctui maris, qui a vento mouetur et circumfertur. Non ergo estimet homo ille, quod accipiat aliquid a domino. Uir duplex animo {562} inconstans est in omnibus vijs suis. Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua, diues autem in humilitate sua, quoniam sicut flos

²²⁵ intende] impende *missale*

²²⁶ propugnatores] impugnatores *missale*

²²⁷ improperat] improperet *missale*

feni transibit. Exortus est enim sol cum ardore et arefecit fenum et flos eius decidit et decor vultus eius deperijt. Ita et diues in itineribus suis marcescet. Beatus vir, qui suffert temptationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vite, quam repromisit deus diligentibus se.

Officium pro defunctis

Requiem eternam dona eis, domine, et lux perpetua luceat eis.

Psalmus Te decet hymnus,²²⁸ deus, in Syon et tibi reddetur votum in Hierusalem; exaudi orationem meam, ad te omnis caro veniet.

Collecta Inclina, domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, vt animam famuli tui N, quam de hoc seculo migrare iussisti, in pacis ac lucis regione constituas et sanctorum tuorum iubeas esse consortem. Per dominum.

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Audiui vocem de celo dicentem mihi: “Scribe: Beati mortui, qui in domino moriuntur. Ammodo iam dicit spiritus, vt requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos.”

Lectio libri Machabeorum.

In diebus illis: Uir fortissimus Iudas collatione facta duodecim milia dragmas argenti misit Hierosolimam offerri ea ibi pro peccatis mortuorum iuste et religiose de resurrectione cogitans (nisi enim eos, qui ceciderant, resurrecturos speraret, superfluum et vanum videretur orare pro mortuis) et quia considerabat, quod hij, qui cum pietate dormitionem acceperant, optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt a peccatis soluantur.

Ad Thessalonicenses.

Fratres: Nolumus vos ignorare de dormientibus, {563 | **B.xij.**} vt non contristemini sicut et ceteri, qui spem non habent. Si enim credimus, quod Ihesus mortuus est et resurrexit, ita et deus eos, qui dormierunt per Iesum, adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini, quia nos, qui viuimus, qui residui sumus in aduentu domini, non preueniemus eos, qui dormierunt. Quoniam ipse dominus in iussu et in voce archangeli et in tuba dei descendit de celo et mortui, qui in Christo sunt, resurgent primi. Deinde nos, qui viuimus, qui relinquimur, simul rapiemur²²⁹ cum

²²⁸ hymnus] hymnis *missale*

²²⁹ rapiemur] rapiamur *missale*

illis in nubibus obuiam Christo in aera et sic semper cum domino erimus. Itaque consolamini inuicem in verbis istis.

Graduale Requiem eternam dona eis, domine, et lux perpetua luceat eis.

✠ Anime eorum in bonis demorentur et semen eorum hereditet terram.

Tractus Absolve, domine, animas omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum.

✠ Et gratia tua illis succurrente mereantur euadere iudicium vltionis.

✠ Et lucis eterne beatitudine perfrui.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Marta ad Iesum: “Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio, quia quecunque poposceris a deo, dabit tibi deus.” Dicit illi Iesus: “Resurget frater tuus.” Dicit ei Martha: “Scio, quia resurget in resurrectione in nouissimo die.” Dicit ei Iesus: “Ego sum resurrectio et vita. Qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, viuet. Et omnis, qui viuit et credit in me, non morietur in eternum. Credis hoc?” Ait illi: “Utique, domine. Ego credidi, quia tu es Christus filius dei, qui in hunc mundum venisti.”

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus turbis Iudeorum: “Amen, amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filij hominis et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat carnem meam et bibit meum sanguinem, habebit vitam eternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die.”

Secundum Ioannem. {564}

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: “Sicut enim pater suscitatur mortuos et viuificat, sic et filius, quos vult, viuificat. Neque enim pater iudicat quemquam sed omne iudicium dedit filio, vt omnes honorificent filium, sicut honorificant patrem. Qui non honorificat filium, non honorificat patrem, qui misit illum. Amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit et credit ei, qui misit me, habet vitam eternam. Et in iudicium non venit sed transiet a morte in vitam.”

Offertorium Domine Iesu Christe, rex glorie, libera animas omnium fidelium defunctorum de manu inferni et de profundo lacu, libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadant in obscura tenebrarum loca, sed signifer sanctus Michael representet eas in lucem sanctam, quam olim Abrahe promisisti et semini eius.

✠ Hostias et preces tibi, domine, offerimus, tu suscipe pro animabus illis, quarum hodie memoriam agimus; fac eas, domine, de morte transire ad vitam, quam olim Abrahe.

Secreta Munera, quesumus, domine, que tibi pro anima famuli tui N offerimus, placatus intende, vt remedijs purgata celestibus in tua pietate requiescat. Per dominum.

Communio Lux eterna luceat eis, domine, cum sanctis tuis in eternum, quia pius es; requiem eternam dona eis, domine, et lux perpetua luceat eis cum sanctis tuis in eternum, quia pius es.

Complenda Propiciare, domine, quesumus, supplicationibus nostris et animam famuli tui N in gremium patriarche Abrahe collocare dignare, vt resurrectionis diem cum refrigerio tue benedictionis exspectet. Per dominum.

Pro vna defuncta.

Quesumus, domine, pro tua pietate miserere anime famule tue N et a contagijs mortalitatis exutam in eterne saluationis partem restitue. Per dominum.

Secreta Animam famule tue, domine, ab omnibus vitijs et peccatis humane conditionis absoluat oblatio, que totius mundi tulit inuiolata peccatum. Per dominum.

Complenda Inueniat, quesumus, domine, anima famule tue N lucis eterne con{565 | B.xij.}sortium, cuius perpetue misericordie consecuta est sacramentum. Per dominum.

Pro episcopo vel sacerdote oratio.

Deus, qui inter apostolicos sacerdotes famulum tuum pontificali **vel** sacerdotali fecisti dignitate vigere, presta, quesumus, vt quorum vicem ad horam gerebat in terris, eorum perpetuo consortio letetur in celis. Per dominum.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, pro anima famuli tui pontificis **vel** sacerdotis, quas offerimus, hostias, vt cui pontificale **vel** sacerdotale donasti meritum, dones et premium. Per dominum.

Complenda Propiciare, domine, supplicationibus nostris et animam famuli tui pontificis **vel** sacerdotis in viuorum regione eternis gaudijs iubeas sociari. Per dominum.

Pro episcopo defuncto.

Deus, qui inter apostolicos sacerdotes famulum tuum N pontificali fecisti dignitate vigere, presta, quesumus, vt quorum vicem ad horam gerebat in terris, eorum perpetuo consortio aggregetur in celis. Per dominum.

Secreta Suscipe, quesumus, domine, pro anima famuli tui N hostias, quas tibi offerimus, vt cui pontificale donasti meritum, dones et premium. Per dominum.

Complenda Presta, quesumus, omnipotens deus, vt animam famuli tui N episcopi in regione viuorum eternis gaudijs iubeas sociari. Per dominum.

Pro episcopis et sacerdotibus.

Concede, quesumus, omnipotens deus, animabus omnium episcoporum ac sacerdotum tuorum felicitatis eterne consortium, quibus donasti sacri altaris tui consequi misterium. Per dominum.

Secreta Munera, quesumus, domine, tibi dicanda sanctifica et animas omnium episcoporum ac sacerdotum tuorum ab omni labe humane conditionis absolue, qui totius mundi diluisti peccata. Per dominum.

Complenda Quesumus, omnipotens deus, vt anime famulorum tuorum, omnium episcoporum ac sacerdotum, celestis glorie premia consequantur, quibus spiritualis gratie munera contulisti. Per dominum.

In die depositionis collecta.

Adesto, domine, quesumus, anime famuli tui N, cui in die depositionis sue officium humanitatis impendimus, vt si qua ei macula secularis adhesit aut vitium mundiale infecit, dono tue pietatis indulgeas et abstergas. Per dominum.

Secreta Animam famuli tui N, cuius diem depositionis celebrantes hoc sacrificium nostre redemptionis tue maiestati offerimus, ab omnibus vitijs contagionis humane, quesumus, domine, hec absoluat oblatio, vt ad beate resurrectionis requiem te miserante vna cum sanctis tuis peruenire mereatur. Per dominum.

Complenda Prosit, domine, anime famuli tui, quesumus, cui in die depositionis officium humanitatis exhibemus, diuini celebratio sacramenti, vt eius, in quo sperauit et credidit, eternum capiat te miserante consortium, Iesu Christi, domini nostri, qui tecum viuuit et regnat.

In anniversario oratio.

Deus, indulgentiarum domine, da anime famuli tui N, cuius anniuersarium commemoramus depositionis diem, refrigerij sedem, quietis beatitudinem et luminis claritatem. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, preces nostras et hostias, quas tibi offerimus pro anima famuli tui N, cuius anniuersarium depositionis diem celebramus, vt si que ei macule de terrenis contagijs adheserunt, remissionis tue misericordia deleantur. Per dominum.

Complenda Prosit, domine, anime famuli tui N, cuius anniuersarium diem celebramus, diuini celebratio sacramenti, vt eius, in quo sperauit et credidit, eternum capiat te miserante consortium, Iesu Christi, domini nostri, qui tecum.

Pro congregatione.

Deus, venie largitor et humane salutis amator, quesumus immensam clementiam tuam, vt nostre congregationis fratres et sorores, parentes, familiares, benefactores, qui ex hoc seculo transierunt, beata Maria semper virgine intercedente cum omnibus sanctis ad perpetue beatitudinis consortium peruenire concedas. Per dominum.

Secreta Deus, cuius misericordie non est numerus, suscipe propicius preces humilitatis nostre et animabus, quibus tui sanctissimi nominis dedisti confessio{567 | B.xiiij.}nem, cunctorum remissionem tribue peccatorum. Per dominum.

Complenda Presta, quesumus, misericors deus, vt anime, pro quibus hoc sacrificium laudis tue obtulimus maiestati, per huius sacramenti virtutem a peccatis omnibus expiate lucis perpetue te miserante recipiant beatitudinem. Per dominum.

Pro patre et matre.

Deus, qui nos patrem et matrem honorare precepisti, miserere, queso, clementer animabus patris et matris mee eorumque omnia peccata dimitte meque eos in eterne claritatis gaudio fac videre. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, sacrificium laudis, quod tibi pro animabus patris et matris mee offertur, eisque gaudium sempiternum in regione viuorum concede meque cum illis sanctorum coniunge consortijs. Per dominum.

Complenda Celestis participatio sacramenti, domine, animabus patris et matris mee requiem et lucem obtineat perpetuum meque cum illis gratia tua coronet eterna. Per dominum.

In commemorationibus in cimiterio.

Deus, in cuius miseratione anime fidelium requiescunt, famulis et famulabus tuis omnibus hic et vbique in Christo quiescentibus da propicius veniam peccatorum, vt a cunctis reatibus absoluti tecum sine fine letentur. Per dominum.

Secreta Pro animabus famulorum famularumque tuarum omnium hic et vbique in Christo quiescentium hostiam, domine, suscipe benignus oblatam, vt hoc sacrificio singulari vinculis horrende mortis exute vitam mereantur eternam. Per dominum.

Complenda Deus, fidelium lumen animarum, adesto supplicationibus nostris et da famulis et famulabus tuis, quorum corpora hic et vbique in Christo requiescunt, refrigerij sedem, quietis beatitudinem, luminis claritatem. Per dominum.

Pro benefactoribus.

Miserere, quesumus, domine, animabus omnium benefactorum nostrorum defunctorum et pro beneficijs eorum, que nobis largiti sunt in terris, premia eterna consequantur in celis. Per dominum.

Secreta Suscipe, domine, hec munera pro {568} animabus omnium nostrorum quiescentium benefactorum et pro beneficijs eorum, quibus sustentamur, da eis retributionem in regno celorum. Per dominum.

Complenda Sumpta sacramenta, domine, nos absoluant a vinculis peccatorum et animabus omnium benefactorum nostrorum defunctorum consortium obtineant spirituum beatorum. Per dominum.

Generalis collecta defunctorum.

Fidelium, deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum, vt indulgentiam, quam semper optauerunt, pijs supplicationibus consequantur. Qui viuus et regnas.

Secreta Hostias, quesumus, domine, quas tibi pro animabus famulorum famularumque tuarum offerimus, propiciatus intende, vt quibus fidei christiane meritum contulisti, dones et premium. Per dominum.

Complenda Animabus, quesumus, domine, famulorum famularumque tuarum oratio proficiat supplicantium, vt eas et a peccatis omnibus exuas et tue redemptionis facias esse participes. Qui viuus.

Ad Romanos.

Fratres: Corde creditur ad iusticiam, ore autem confessio fit ad salutem. Dicit enim scriptura: Omnis, qui credit in illum, non confundetur. Non enim est distinctio Iudei et Greci. Nam idem dominus omnium, diues in omnes, qui inuocant illum. Omnis enim, quicumque inuocauerit nomen domini, saluus erit. Quomodo ergo inuocabunt, in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem audient sine predicante? Quomodo vero predicabunt, nisi mittantur? Sicut scriptum est: Quam speciosi pedes euangelizantium pacem, euangelizantium bona. Sed non omnes obediunt euangelio. Esaias autem dicit: Domine, quis credit auditui nostro? Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum dei. Sed dico: Nunquid non audierunt? Et quidem in omnem terram exiuit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. {569 | **B.xv.**}

IN FESTO UISITATIONIS BEATE MARIE UIRGINIS

Officium

Transite ad me, omnes, qui concupiscitis me, et a generationibus meis implemini.

Ÿ In me gratia omnis vie et veritatis, in me omnis spes vite et virtutis. Gloria patri.

Collecta Deus, cuius vnigenitus vtero adhuc virginis clausus Ioannem baptistam Maria salutante spiritu sancto, priusquam nasceretur, impleuit, da ecclesie tue, vt quos spirituali regeneratione concepit, purificatos tibi filios pariat adoptionis. Per eundem eiusdem.

Lectio libri Sapientie.

Ego quasi therebintus extendi ramos meos et rami mei honoris et gratie. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego mater pulchre dilectionis et timoris et magnitudinis et sancte spei. In me gratia omnis vie et veritatis. In me omnis spes vite et virtutis. Transite ad me, omnes, qui concupiscitis me, et a generationibus meis adimplemini. Spiritus enim meus super mel dulcis et hereditas mea super mel et fauum. Memoria mea in generatione seculorum.

Graduale Ego effudi flumina, ego quasi trames aque immense, ego quasi fluius dorix et sicut aqueductus exiui a paradiso.

℣ Rigabo ortum plantationum et inebriabo partus mei fructum.

Alleluia.

℣ Ut facta est vox salutationis tue in auribus meis, exultauit in gaudio infans in vtero meo.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione in ciuitatem Iuda et intrauit domum Zacharie et salutauit Elizabeth et factum est, vt audiuit salutationem Marie Elizabet, exultauit in gaudio infans in vtero eius et repleta est spiritu sancto Elizabeth et exclamauit voce magna et dixit: “Benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc mihi, vt veniat mater domini mei ad me? Ecce enim, vt facta est vox salutationis tue {570} in auribus meis, exultauit in gaudio infans in vtero meo. Et beata, que credidisti, quoniam perficientur in te ea, que dicta sunt tibi a domino.” Et ait Maria: “Magnificat anima mea dominum. Et exultauit spiritus meus in deo, salutari meo, quia respexit humilitatem ancille sue: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui potens est et sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede et exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis et diuites dimisit inanes. Suscepit Israel, puerum suum, recordatus misericordie sue,²³⁰ sicut locutus est ad patres nostros Abraham et semini eius in secula.” Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus et reuersa est in domum suam.

Offertorium “Unde hoc mihi, vt veniat mater domini mei ad me; beata, que credidisti, quoniam perficientur in te que dicta sunt tibi a domino.” Et ait Maria: “Magnificat anima mea dominum et exultauit spiritus meus in deo, salutari meo.”

Secreta Suscipe, quesumus, domine, fidelis populi vota, vt qui te ab vtero inuiolate virginis precursorem in vtero sanctificasse congaudet, ipse quoque a te in vtero matris ecclesie sanctificari mereatur. Qui viuus.

²³⁰ sue] tue *missale*

Communio Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus et reuersa est in domum suam.

Complenda Sacra libantes misteria te, domine, suppliciter deprecamur, vt ecclesia tua visitationis misteria recolens visitantis et visitate meritis subleuata ab instantibus malis et periculis eruatur. Per dominum nostrum.

DE SPIRITU SANCTO

Officium

Dum sanctificatus fuero in vobis, congregabo vos de vniuersis terris et effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris et dabo vobis spiritum nouum.

Ÿ Benedicam dominum in omni tempore, sem{571 | **B.xvi.**}per laus eius in ore meo. Gloria patri et filio et spiritui sancto.

Oratio Deus, cui omne cor patet et omnis voluntas loquitur et quem nullum latet secretum, purifica per infusionem sancti spiritus cogitationes cordis nostri, vt te perfecte diligere et digne laudare mereamur. Per dominum.

Lectio epistole beati Pauli ad Corinthios.

Fratres: Unicuique autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. Alij quidem per spiritum datur sermo sapientie, alij autem sermo scientie secundum eundem spiritum, alteri fides in eodem spiritu, alij gratia sanitatum in vno spiritu, alij operatio virtutum, alij prophetia, alij discretio spirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio sermonum. Hec autem omnia operatur vnus atque idem spiritus diuidens singulis, prout vult.

Graduale Beata gens, cuius est dominus deus eorum, populus, quem elegit dominus in hereditatem sibi.

Ÿ Verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum.

Tractus Ueni, sancte spiritus, reple tuorum corda fidelium et tui amoris in eis ignem accende.

Ÿ Emitte spiritum tuum et creabuntur et renouabis faciem terre.

Ÿ Verbo domini celi firmati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus ad Nichodemum: “Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto, non potest introire in regnum dei. Quod natum est ex carne, caro est, et quod natum est ex spiritu, spiritus est. Non mireris, quia dixi tibi: ‘Oportet vos nasci denuo.’”

Spiritus, vbi vult, spirat et vocem eius audis et nescis, vnde veniat aut quo vadat. Sic est omnis, qui natus est ex spiritu.”

Offertorium Emitte spiritum tuum et creabuntur et renouabis faciem terre; sit²³¹ gloria domini in secula.

Secreta Hec oblatio, quesumus, domine, cordis nostri maculas emundet, vt sancti spiritus digna efficiatur habitatio. Per dominum in vnitatem eiusdem.

Communio Ultimo festiuitatis die dicebat Iesus: “Qui in me credit, flumina de ventre eius fluent aque viue;” {572} hoc autem dixit de spiritu, quem accepturi erant credentes in eum.

Complenda Sacrificium salutis nostre sumentes concede nobis, domine, quesumus, purgatis mentibus pietatis tue misterium sepius celebrare. Per dominum.

PRO PAGANIS ET TURCIS

Officium

Sicut oculi seruorum in manibus dominorum suorum, ita oculi nostri ad dominum deum nostrum, donec misereatur nostri; miserere nobis, domine, miserere nobis.

Ÿ Ad te leuavi oculos meos, qui habitas in celis. Gloria patri et filio et spiritui sancto, sicut erat.

Collecta Omnipotens et misericors deus, in cuius manibus sunt omnium potestates et omnium iura regnorum, respice in auxilium christianorum et gentes paganorum, que in sua feritate confidunt, dextera tue potentie conterantur. Per dominum.

Lectio libri Machabeorum.

In diebus illis: Audiuit princeps exercitus Sirie, quod congregauit Iudas congregationem et ecclesiam fidelium secum, et ait: “Faciam mihi nomen et glorificabor in regno et debellabo Iudam et eos, qui cum eo sunt, qui spreuerunt verbum regis.” Et preparauit et ascenderunt cum eo castra impiorum fortes auxiliarij, vt facerent vindictam regis in filios Israel. Et appropinquauerunt vsque ad Bethoron et exiuit Iudas obuiam illi cum paucis. Ut viderunt autem exercitum venientem obuiam sibi, dixerunt Iude: “Quomodo poterimus pugnare pauci aduersus multitudinem tantam et tam fortem et nos fatigati sumus ieiunio hodie?” Et ait Iudas: “Facile est concludere multos in manu paucorum et non est differentia in conspectu dei celi liberare in multis et in paucis, quia non est in multitudine exercitus victoria belli sed de celo fortitudo est. Ipsi veniunt ad nos in multitudine contumaci et superbia, vt disperdant nos et vxores nostras et filios nostros et vt spolient nos. Nos vero pugnabimus pro animabus nostris et legibus nostris. Et ipse dominus conteret eos ante faciem nostram.”

²³¹ sit] sed *missale*

Graduale {573 | **B.xvij.**} **Respice**, domine, in testamentum tuum et animas pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem.

✠ **Exurge**, domine, et iudica causam meam, memor esto opprobrij seruorum tuorum.

Alleluia.

✠ **Propicius** esto, domine, peccatis nostris, nequando dicant gentes: “Ubi est deus eorum?”

Tractus **Commouisti**, domine, terram et conturbasti eam.

✠ **Sana** contritiones eius, quia mota est.

✠ **Ut fugiant** a facie arcus, vt liberentur electi tui.

Secundum Matheum.

In illo tempore: Ascendente Iesu in nauiculam sequuti sunt eum discipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari, ita vt nauicula operiretur fluctibus. Ipse vero dormiebat. Et accesserunt discipuli eius et suscitauerunt eum dicentes: “Domine, salua nos, perimus!” Et dixit eis: “Quid timidi estis, modice fidei?” Tunc surgens imperauit ventis et mari et facta est tranquillitas magna in mari. Porro homines mirati sunt dicentes: “Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei?”

Offertorium **Populum** humilem saluum facies, domine, et oculos superbiorum humiliabis, quoniam quis deus preter te, domine?

Secreta **Sacrificium** tuum, domine, quod immolamus, intende et propugnatores tuos ab omni eximas paganorum nequitia et in tua prosperitate constituas. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium, qui tecum.

Communio **Inclina** aurem tuam, accelera, vt exuas nos.

Complenda **Protector** noster, aspice, deus, et propugnatores tuos a paganorum defende periculis, vt ab omnibus perturbationibus erepti liberis tibi mentibus deseruiant. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuunt et regnat in vnitatem spiritus sancti.

Complenda **Hostium** nostrorum, quesumus, domine, elide superbiam et eorum contumaciam dextere tue virtute prosterne. Per dominum nostrum Iesum Christum.

MISSA PRO PESTILENTIA

Recordare, domine, testamenti tui et dic angelo percutienti populum: “Cesset iam manus tua, vt non desoletur terra et ne perdas omnem animam viuam.” {574}

✠ **Qui** regis Israel, intende, qui deducis velut ouem Ioseph.

Collecta **Deus**, qui non vis mortem sed penitentiam peccatorum desideras, populum tuum ad te conuerte, quesumus, propicius, vt dum tibi deuotus extiterit, iracundie tue flagellum amoueas. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum.

Lectio libri Regum.

Immisit dominus pestilentiam in Israel de mane vsque ad tempus constitutum et mortui sunt ex populo Israel a Dan vsque Bersabee septuaginta milia virorum. Cunque extendisset manum suam angelus domini super Israelem, vt disperderet eam, misertus est dominus super afflictionem et ait angelo percutienti populum: “Sufficit nunc, contine manum tuam.” Erat autem angelus domini iuxta aream Areuna Iebusei. Dixit autem Dauid ad dominum, cum vidisset angelum cedentem populum: “Ego sum, qui peccaui et qui inique egi. Isti, qui oues sunt, quid fecerunt? Uertatur, obsecro, manus tua contra me et contra domum patris mei.” Uenit autem Gaad, propheta domini, ad Dauid in illa die et dixit ei: “Ascende et construe domino altare super aream Areuna Iebusei,” et ascendit Dauid iuxta sermonem Gaad, quem preceperat ei dominus.

Graduale Misit dominus verbum suum et sanauit eos et eripuit eos de interitionibus eorum.

✠ Confiteantur domino misericordie eius et mirabilia eius filijs hominum.

Alleluia.

✠ Saluabo populum in medio Israel et ero eis in deum in iusticia et veritate.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Surgens Iesus de synagoga introiuit in domum Symonis. Socrus autem Symonis tenebatur magnis febribus et rogauerunt eum pro ea. Et stans super illam imperauit feбри et dimisit illam. Et continuo surgens ministrabat illis. Cum sol autem occidisset, omnes, qui habebant infirmos varijs languoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponens curabat eos. Exibant autem demonia a multis clamantia et dicentia, quia “Tu es filius dei.” Et increpans non sinebat ea loqui, quia sciebant eum esse Christum. Facta autem die egressus Iesus ibat in desertum locum et turbe requirebant eum et venerunt vsque ad ipsum et detinebant eum, ne discederet ab eis. Quibus ille ait: “Et alijs ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dei, quia ideo missus sum.” Erat autem predicans in synagoga Galilee.

Offertorium Stetit pontifex inter mortuos et viuos habens turribulum aureum in manu sua et offerens incensum sacrificij placuit coram domino et cessauit plaga a domo Israel.

Secreta Subueniat nobis, domine, sacrificij presentis oblatio, que nos a terroribus potenter absoluat et a totius perditionis incursu custodiat. Per dominum nostrum Iesum.

Communio Multitudo languentium et qui vexabantur a spiritibus immundis veniebant ad eum, quia virtus de eo²³² exibat et sanabat omnes.

²³² eo] deo *missale*

Complenda Exaudi nos, deus, salutaris noster, et intercedente beata dei genitrice semperque virgine Maria et populum tuum ab iracundie tue terroribus libera et misericordie tue tua fac largitate securum. Per dominum nostrum Iesum.

IN COMMEMORATIONE OMNIUM SANCTORUM

Officium

Timete dominum, omnes sancti eius, quoniam nihil deest timentibus eum; diuites egruerunt et esurierunt, inquirentes autem dominum non deficient omni bono.

✠ Benedicam dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.

Oratio Concede, quesumus, omnipotens deus, vt intercessio nos sancte dei genitricis semper virginis Marie sanctarumque omnium celestium virtutum et beatorum patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martyrum, confessorum atque virginum et omnium electorum tuorum vbique letificet, vt dum eorum merita recolimus, eorum apud te patrocina sentiamus. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum.

Lectio libri Sapientie.

Reddet deus mercedem laborum sanctorum suorum et deducet eos in via mirabili. Et fuit il{576}lis in velamentum diei et in lucem stellarum nocte. Transtulit illos per mare rubrum et transuexit illos per aquam nimiam. Inimicos autem illorum demersit in mare et ab altitudine inferorum eduxit eos. Ideo iusti tulerunt spolia impiorum et decantauerunt, domine, nomen sanctum tuum. Et victricem manum tuam laudauerunt pariter, domine deus noster.

Graduale Timete dominum, omnes sancti eius, quoniam nihil deest timentibus eum.

✠ Inquirentes autem dominum non deficient omni bono.

Alleluia.

✠ Iudicabunt sancti nationes et dominabuntur populis et regnabit illorum rex in eternum.

Secundum Lucam.

In illo tempore: Descendens Iesus de monte stetit in loco campestri et turba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis ab omni Iudea et Hierusalem et maritima et Tyri et Sydonis, qui venerant, vt audirent eum et sanarentur a languoribus suis. Et qui vexabantur a spiritibus immundis, curabantur. Et omnis turba querebat eum tangere, quia virtus de illo exibat et sanabat omnes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat: “Beati pauperes, quia vestrum est regnum dei. Beati, qui nunc esuritis, quia saturabimini. Beati, qui nunc fletis, quia ridebitis. Beati eritis, cum vos oderint

homines et cum separauerint vos et exprobrauerint et eiecerint nomen vestrum tanquam malum propter filium hominis. Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces vestra multa est in celis.”

Offertorium. Letamini in domino et exultate, iusti, et gloriamini, omnes recti corde.

Secreta Oblatis, quesumus, domine, placare muneribus et intercedente beata dei genitrice Maria cum omnibus sanctis tuis a cunctis nos defende periculis. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit.

Communio Iustorum anime in manu dei sunt et non tanget illos tormentum malicie; visi sunt oculis insipientium mori, illi autem sunt in pace.

Complenda {577 | **B.xix.**} Sumpsimus, domine, sancte Marie et omnium sanctorum tuorum merita recolentes sacramenta celestia, presta, quesumus, vt quod temporaliter gerimus, eorum precibus adiuti eternis gaudijs consequamur. Per dominum nostrum Iesum.

OFFICIUM DE ANGELIS

Benedicite domino, omnes angeli eius potentes virtute, qui facitis verbum eius.

✠ Benedic, anima mea, dominum et omnia, que intra me sunt, nomini sancto eius. Gloria patri et filio et spiritui sancto, sicut erat in principio.

Collecta Perpetuum nobis, domine, tue miserationis presta subsidium, quibus et angelica prestitisti suffragia non desse. Per dominum.

Lectio libri Apocalipsis beati Ioannis apostoli.

In diebus illis: Dixit mihi angelus: “Scribe: beati, qui ad cenam nuptiarum agni vocati sunt.” Et dixit mihi: “Hec verba dei vera sunt.” Et cecidi ante pedes eius, vt adorarem eum, et dixit mihi: “Uide, ne feceris: conseruus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimonium Iesu Christi. <Deum> adora.”

Graduale Benedicite domino, omnes angeli eius, potentes virtutes, qui facitis verbum eius.

✠ Benedic, anima mea, domino et omnia interiora mea nomen sanctum eius.

Alleluia.

✠ Laudate dominum, omnes angeli eius, laudate eum, omnes virtutes eius.

Secundum Ioannem.

In illo tempore: Erat dies festus Iudeorum et ascendit Iesus Hierosolimam. Erat autem Hierosolimis probatica piscina, que cognominatur hebrayce Bethesda, quinque porticus habens. In hijs iacebat multitudo magna languentium, cecorum, claudorum, aridorum expectantium aque motum. Angelus autem domini secundum tempus descendit in piscinam et mouebatur aqua. Et qui

prior descendisset in piscinam, post motionem aque sanus fiebat a quacunq̄ue detinebatur infirmitate.

Offertorium Immittet²³³ angelus in circuitu timentium eum et eripiet eos; gustate et videte, quoniam suavis est dominus.

Secreta Hostias tibi laudis offerimus, domine, suppliciter deprecantes, vt easdem pro nobis angelico interueniente suffragio²³⁴ placatus accipias et ad salutem nostram peruenire concedas. Per dominum.

Prefatio quotidiana

Communio Benedicite, omnes angeli domini, domino, hymnum dicite et superexaltate eum in secula.

Complenda Repleti, domine, benedictione celesti suppliciter imploramus, vt quod fragili celebramus officio, sanctorum angelorum nobis prodesse sentiamus auxilio. Per dominum.

OFFICIUM DE TRIBUS MAGIS PRO ITINERANTIBUS

Esto mihi in deum protectorem et in locum refugij, vt saluum me facias, quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu et propter nomen tuum dux mihi eris et enutries me.

Psalmus In te, domine, speraui, non confundar in eternum, in iusticia tua libera me. Gloria patri et filio et spiritui sancto, sicut erat **etcetera**.

Collecta Deus, qui tres magos ad filij tui, domini nostri Iesu Christi, cunabula stella preuia perduxisti, concede famulis tuis, vt ipsorum meritis et precibus ad loca optata angelo duce peruenire mereantur. Per eundem dominum.

Lectio libri Exodi.

Hec dicit dominus deus: Ecce ego mittam angelum meum, qui precedat²³⁵ te et custodiat in via et introducat in locum, quem preparaui. Obserua eum et audi vocem eius nec contemnendum putes, quia non dimittet, cum peccaueris, et est nomen meum in illo. Quod si audieris vocem eius et feceris omnia, que loquor, inimicus ero inimicis tuis et affligam affligentes te. Precedetque te angelus meus.

Graduale Angelis suis mandauit de te, vt custodiant te in omnibus vijs tuis.

Ÿ In manibus portabunt te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

Alleluia.

²³³ immittet] immittit *missale*

²³⁴ suffragio] suffragio *missale*

²³⁵ precedat] precedet *missale*

Ÿ Ostende nobis, domine, misericordiam tuam et salutare tuum da nobis.

Sequentia

Magi dicta sibi complentes monita
Pergunt alacres itinera, patriam
Que eos ducebant ad propriam, linquentes Herodis mandata,
Qui percussus corde nimium pre ira
Extimplo mandat infantulos per cuncta
Inquiri Bethleem confinia et mox {579 | **B.xx.**} priuari eos vita.
Omnis nunc caterua tinnulum²³⁶ iungat laudibus organi pneuma
Mistice offerens regi regum munera preciosa,
Poscens, vt per orbem regna omnia protegat in secula sempiterna. Amen.

Secundum Matheum.

Uidentes magi stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domum inuenerunt puerum cum Maria, matre eius. Et procidentes adorauerunt eum. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum, thus et mirram. Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

Offertorium Perfice gressus meos in semitis tuis, vt non moueantur vestigia mea; inclina, domine, aurem tuam et exaudi verba mea; mirifica misericordias tuas, qui saluos facis sperantes in te.

Secreta Deus, illuminator omnium gentium, da famulis tuis perpetua pace gaudere et illud lumen splendidum cordibus nostris infunde, quod trium magorum mentibus aspirasti. Dominum nostrum Iesu<m> Christum.

Communio Tu mandasti mandata tua custodiri nimis, vtinam dirigantur vie mee ad custodiendas iustificationes tuas.

Complenda Sumpta, domine, celestis sacramenti misteria, quesumus, vt ad prosperitatem itineris famulorum tuorum proficiant et intercedentibus sanctis tuis ad salutaria cuncta perducant. Per dominum.

Exorcismus salis.

Exorcizo te, creatura salis, per deum ✠ viuum, per deum ✠ verum, per deum ✠ sanctum, per deum, qui te per Heliseum prophetam in aquam mitti iussit, vt sanaretur sterilitas aque, vt efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium, vt sis omnibus te sumentibus sanitas anime et

²³⁶ tinnulum] tumulum *missale*

corporis et effugiat atque discedat ab eo loco, quo aspersum fueris, omnis fantasia et nequitia vel versutia diabolice fraudis omnisque spiritus immundus adiuratus. Per eum, qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum.

Oratio Immensam clementiam tuam, omnipotens eterne deus, humiliter imploramus, vt hanc {580} creaturam salis, quam in vsum humani generis tribuisti, bene✠dicere et sancti✠ficare tua pietate digneris, vt sit omnibus sumentibus salus mentis et corporis et quidquid ex eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia omnique impugnatione spiritualis nequitie per virtutem domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem.

Exorcismus aque.

Exorcizo te, creatura aque, in nomine dei, patris omnipotentis, ✠ et in nomine Iesu ✠ Christi, filij eius, domini nostri, et in virtute spiritus ✠ sancti, vt fias aqua exorcizata ad effugandum omnem potestatem inimici et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis per virtutem eiusdem domini nostri Iesu Christi, qui venturus est in spiritu sancto iudicare viuos et mortuos et seculum per ignem.

Oratio Deus, qui ad salutem humani generis maxima queque sacramenta in aquarum substantia condidisti, adesto propicius inuocationibus nostris et elemento huic multimodis purificationibus preparato virtutem tue bene✠dictionis infunde, vt creatura misterijs tuis seruiens ad abiciendos demones morbosque pellendos diuine gratie sumat effectum, vt quicquid in domibus vel in locis fidelium hec vnda resperserit, careat omni immunditia, liberetur a noxa, non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens, discedant omnes insidie latentis inimici, et si quid est, quod aut incolumitati habitantium inuidet aut quieti, aspersione huius aque effugiat, vt salubritas per inuocationem sancti tui nominis expetita ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per dominum nostrum Iesum Christum, filium tuum, qui tecum viuit et regnat in vnitatem spiritus sancti, deus per omnia secula seculorum. Amen.

Mittens sal in aquam dicat Commixtio et consecratio salis {581 | **B.xxi.**} et aque pariter fiat in nomine patris **et cetera.** Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oratio Deus, inuicte virtutis auctor et insuperabilis imperij rex ac semper magnificus triumphator, qui aduerse dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis seuitiam superas, qui hostiles nequitias potenter impugnas, te, domine, trementes et supplices deprecamur ac petimus, vt hanc creaturam salis et aque dignanter ✠ accipias, benignus ✠ illustres, pietatis tue more sancti✠fices, vt vbicunque fuerit aspersa, per inuocationem sancti tui nominis omnis infestatio immundi spiritus abiciatur terrorque venenosi serpentis procul pellatur et presentia sancti spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus vbique adesse dignetur. Per dominum nostrum.

A Asperges me, domine, isopo et mundabor *etcetera*.

Psalmus Miserere mei, deus.

Ÿ Ostende nobis, domine, misericordiam tuam et salutare.

Oratio Exaudi nos, domine sancte pater, omnipotens eterne deus, et mittere dignare sanctum angelum tuum de celis, qui custodiat, foueat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum, dominum nostrum. AMEN.

SEQUUNTUR SEQUENTIE ET PRIMO DE ADUENTU DOMINI {582}

In aduentu domini sequentia.

Salus eterna, indeficiens mundi vita,
Lux sempiterna et redemptio vera²³⁷ nostra
Condolens humana perire secla per temptantis munia,
Non linquens excelsa adisti ima propria clementia.
Mox tua spontanea gratia assumens humana,
Que fuerant perdita, omnia saluasti terrea ferens mundo gaudia.
Tu animas et corpora
Nostra, Christe, expia,
Ut possideas lucida
Nosmet habitacula.
Aduentu primo iustifica,
In secundo nosque libera,
Ut cum facta luce magna iudicabis omnia,
Compti stola incorrupta, nosmet tua subsequamur
Mox vestigia, quocunque visa. Amen.

De beata virgine sequentia.

Missus Gabriel de celis, verbi baiulus fidelis, sacris disserit loquelis cum beata virgine.
Uerbum bonum et suaue pandit intus in conclaue et ex Eua formans Aue Eue verso nomine.
Consequenter iuxta pactum adest verbum caro factum, semper tamen est intactum puellare gremium.

²³⁷ vera] vere *missale*

Marem pariens ignorat et, quam homo non deflorat, non torquetur nec laborat, quando parit filium.
Signum audis nouitatis, crede solum et est satis, non est tue facultatis soluere corrigiam.
Signum grande et insigne est in rubo et in igne nec appropiet indigne calciatus quispiam.
Uirga sicca sine rore nouo ritu, nouo more fructum protulit cum flore, sic et virgo peperit.
Benedictus talis fructus, fructus gaudij, non luctus, non erit Adam seductus, si de hoc gustauerit.
Iesus noster, Iesus bonus, pie matris pium onus, cuius est in celo thronus, nascitur in stabulo.
Qui sic est pro nobis natus nostros deleat reatus, quia noster incolatus hic est in periculo.
Sicque suum grex pastorem, grex redemptus redemptorem, proles sequens genitorem conscendat ad
atria,
Ubi salus, vbi vita, vbi quies perpes sita, vbi lux est infinita, vbi deus omnia. Amen.

In die natiuitatis

Ad primam missam. {583 | B.xxij.}

Grates nunc omnes reddamus domino deo, qui sua natiuitate nos liberauit de diabolica potestate.
Huic oportet, vt canamus cum angelis semper ‘gloria in excelsis’.

Ad secundam missam.

Celeste organum hodie sonuit in terra,
Ad partum virginis superum cecinit caterua.
Quid facis, humana turba, cur non gaudes cum supera?
Uigilat pastorum cura, vox auditur angelica.
Cantabant inclita carmina plena pace et gloria,
Ad Christum referunt propria, nobis canunt ex gratia.
Nec cunctorum sunt hec dona, sed mens quorum erit bona,
Non sunt absolute data, differenter sunt prolata.
Affectus deserant vitia et sic nobis est pax illa, quia bonis est promissa.
Iunguntur superis terrea, ob hoc quidem laus est iuncta, si decenter sit diuisa.
Gaude, homo, cum perpendis talia,
Gaude, caro facta verbi socia,
Nunciant eius ortum sydera lucis per indicia,
Subeunt duces gregum lumina Bethleem vsque preuia,
Inuenitur rex celorum inter animalia,
Arto iacet in presepi rex, qui fecit omnia.
Stella maris, quem tu paris, colit hec ecclesia,

Ipsi nostra per te pia placeant seruitia.

Resonent cuncta redempta. Amen.

De beata virgine tempore natiuitatis.

Letabundus exultet fidelis chorus, alleluia.

Regem regum intacte profudit thorus,²³⁸ res miranda.

Angelus consilij natus est de virgine, sol de stella,

Sol occasum nesciens, stella semper rutilans, semper clara.

Sicut sidus radium, profert virgo filium pari forma.

Neque sidus radio neque mater filio sit corrupta.

Cedrus alta Libani conformatur ysopo valle nostra.

Uerbum ens altissimi corporali passum est carne sumpta.

Esaias cecinit, sinagoga meminit, nunquam tamen desinit esse ceca.

Si non suis vatibus credat vel gentilibus, sibillinis versibus hec predicta.

Infelix, propera, crede vel vetera, cur damnaberis, gens misera?

Quem docet littera, natum considera, ipsum genuit {584} puerpera.

In circumcissione domini.

Eya, recolamus laudibus pijs digna

Huius diei gaudia, in qua nobis lux oritur gratissima,

Noctis interit nebula, pereunt nostri criminis vmbracula.

Hodie seculo maris stella est enixa nostre salutis gaudia,

Quem tremunt baratra, mors cruenta pauet ipsa, a quo peribit mortua.

Gemit capta pestis antiqua, coluber liuidus perdit spolia,

Homo lapsus, ouis abducta²³⁹ reuocatur ad eterna gaudia.

Gaudent in hac die agmina angelorum celestia,

Quia erat dragma decima perdita sed est inuenta.

O proles nimium beata, qua redempta est natura!

Deus, qui creauit omnia, nascitur ex femina.

Mirabilis natura mirifice induta assumens quod non erat, manens quod erat.

Induitur natura diuinitas humana, quis audiuit talia, dic, rogo, facta?

Querere venerat pastor pius quod perierat,

²³⁸ thorus] chorus *missale*

²³⁹ abducta] adducta *missale*

Induit galeam, certat vt miles armatura.²⁴⁰

Prostratus in sua propria ruit hostis spicula, auferuntur tela,

In quibus fidebat, diuisa sunt illius spolia, capta preda sua.

Christi pugna fortissima salus nostra est vera,

Qui nos suam ad patriam duxit post victoriam,

In qua sibi laus est eterna.

In Epiphania domini.

Epiphaniam domino canamus gloriosam,
Qua prolem dei vere magi adorant,

Immensam Chaldei cuius Perseque venerantur potentiam,

Quem cuncti prophete precinere venturum gentes ad saluandas,

Cuius maiestas ita est inclinata, vt assumeret serui formam,

Ante secula qui deus et tempora homo factus est ex Maria.

Balaam de quo vaticinans, “Exibit ex Iacob rutilans,” inquit, “stella

Et confringet ducum agmina regionis Moab maxima potentia.”

Huic magi munera deferunt preclara: aurum, simul thus et mirram:

Thure deum predicant, auro regem magnum, hominem mortalem mirra.

In somnis hos monet angelus, ne redeant ad regem commotum propter regna.

Pauebat etenim nimium regem natum {585 | **B.xxij.**} verens amittere regni iura.

Magi dicta sibi complentes monita

Pergunt alacres itinera, patriam

Que eos ducebant ad propriam, linquentes Herodis mandata,

Qui percussus corde nimium pre ira

Extimplo mandat infantulos per cuncta

Inquiri Bethleem confinia et mox priuari eos vita.

Omnis nunc caterua tinnulum²⁴¹ iungat laudibus organi pneuma

Mistice offerens regi regum Christo munera preciosa,

Poscens, vt per orbem regna omnia protegat in secula sempiterna.

Dominica post octauas Epiphanie sequentia.

²⁴⁰ armatura] armaturam *missale*

²⁴¹ tinnulum] tumulum *missale*

In sapientia disponens omnia superna deitas
Nobis condoluit, quod diu tenuit dira calamitas.
Mittitur nuncius secreti conscius a celi solio,
Qui mundo perferat, quod iam promiserat pater de filio.
Salutat virginem: “Deum et hominem,” dicens, “concipiet,
Salutem gentium, rerum principium vtero pariet.”
Nec diu distulit sed “Fiat” intulit et plena gratie
Protulit filium, lumen fidelium, solem iusticie.
Natus est dei filius, celorum rex, non alius.
Regni celestis curia laudem reddit in gloria,
Lux refulsit pastoribus, non populis sublimibus.
Uili iacet presepio, quem nulla claudit regio.
Stella fulgens apparuit, dum virga Iesse floruit.
Dederunt reges munera: aurum, thus, mirram, cetera.
Circumcidi passus est, qui pro nobis natus est.
Ad Iordanis flumina lauit nostra crimina.
Offert virgo filium, vite sacrificium,
Simeonis brachia sua gestant gaudia.
Prima virtus saluatoris aquam vinum edidit,
Cecis visum, claudis gressum, mutis loqui reddidit.
Surdus audit, lepra fugit et resurgunt mortui,
Hostem fugat, febrem curat imperatque fluctui,
Panes quinque, pisces duo quinque pascunt milia,
Sanguis manat, Chananee reddita est filia.
Iuxta vaticinia agnus pastor ouium immolandum ducitur.
Agnus sine macula soluens mortis vincula mortem crucis patitur.
Uitam reddens miseris redijt ab inferis surgens die tertia,
Uisus est discipulis in rerum miraculis operante gratia
Sicque victis hostibus, illis intuentibus Iesus eleuatus est,
Nostre carnis gloria, summa cum victoria in celum assumptus est.
Angelum concilij, spiritum solatij mittens, quem promiserat,
Dedit dona filijs linguis loqui varijs, sibi quos elegerat.
Eya, mente fideli vox noua regi cantica reddat, vt rediturus post breuitatem temporis huius crimina
tollat, gaudia reddat perdita primi sorte parentis.

In die purificationis virginis Marie sequentia.

Concentu parili hic te, Maria, veneratur populus teque pijs colit cordibus.
Generosi Abrahe, tu, filia regia veneranda de Daudidis stirpe genita,
Sanctissima, corpore castissima moribusque omnium pulcherrima virgo virginum,
Letare, mater et virgo nobilis, Gabrielis archangeli que oraculo credula genuisti clausa filium,
In cuius sacratissimo sanguine emundatur vniuersitas perditissimi generis, vt promisit deus Abrahe.
Te virga florida Aaron flore speciosa prefiguratur, Maria, sine viri semine nato grauidam.
Tu porta iugiter serata, quam Ezechielis vox testatur, Maria, soli deo peruia esse crederis.
Sed tu tamen, mater virtutum, dum nobis exemplum cupisti commendare, subisti remedium pollutis
statutum matribus.
Ad templum tulisti tecum mundandum, qui tibi integritatis decus deus homo genitus adauxit,
intacta²⁴² genitrix.
Letare, quam scrutator cordis et renum probat habitatu proprio singulariter dignam, sancta Maria.
Exulta, cui paruus arrisit tunc, Maria, qui letari omnibus et consistere suo nutu tribuit.
Ergo quique colimus festa paruuli Christi propter nos facti eiusque pie matris Marie,
Si non dei possumus tantam exequi tardi humilitatem, forma sit nobis eius genitrix.
Laus patri {587 | **B.xxiiij.**} glorie, qui suum filium gentibus et populis reuelans Israeli nos sociat.
Laus eius filio, qui suo sanguine nos patri concilians supernis sociavit ciuibus.
Laus quoque sancto spiritui sit per eum.

In tempore paschali sequentia.

Uictime paschali laudes immolant christiani.
Agnus redemit oues, Christus innocens patri reconciliauit peccatores,
Mors et vita duello conflixere mirando, dux vite mortuus regnat viuus.
Dic nobis, Maria, quid vidisti in via?
Sepulchrum Christi viuentis et gloriam vidi resurgentis,
Angelicos testes, sudarium et vestes. Surrexit Christus, spes nostra, precedet vos in Galileam.
Credendum est magis soli Marie veraci, quam Iudeorum turbe fallaci.
Scimus Christum surrexisse ex mortuis vere; tu nobis, victor, rex, miserere.

De beata virgine tempore paschali sequentia.

²⁴² intacta] in tanta *missale*

Uirgini Marie laudes intonant christiani.

Eua tristis abstulit sed Maria protulit natum, qui redemit peccatores.

Ius et virtus modulo conuenere mirando, Marie filius regnat deus.

Dic nobis, Maria, virgo clemens et pia, quomodo facta es genitrix, cum tu sis plasma de te nascentis.

Angelus est testis ad me missus celestis, natus est de me spes mea sed incredula manet Iudea.

Credendum est magis soli Gabrieli forti, quam Iudeorum prae cohorti.

Scimus Christum processisse ex Maria vere; tu nobis, nate, rex miserere, alleluia.

In die ascensionis.

Rex omnipotens die hodierna

Mundo triumphali redempto potentia

Uictor ascendat celos, vnde descenderat.

Nam quadraginta, postquam surrexerat,

Diebus sacris confirmans pectora

Apostolorum, pacis chara relinquens oscula,

Quibus et dedit potestatem laxandi crimina

Et misit eos in mundum baptizare cunctas animas

In patris et filij et sancti spiritus clementia.

Et conuescens precepit eis ab Hierosolimis,

Ne abirent sed expectarent promissa munera.

“Non post multos enim dies mittam vobis {588} spiritum paraclitum in terra

Et eritis mihi testes in Hierusalem, Iudea siue Samaria.”

Et cum hoc dixisset, videntibus illis eleuatus est et nubes clara

Suscepit eum ab eorum oculis intuentibus illis ethera.

Ecce steterunt amicti duo viri in veste alba

Iuxta dicentes: “Quid admiramini celorum alta?

Ihesus enim hic, qui assumptus est a vobis ad patris dexteram,

Ut ascendit, ita veniet querens talenti commissi lucra.”

O deus poli, maris, arui, hominem, quem creasti, quem fraude subdola

Hostis expulit paradiso et captiuatum secum traxit ad tartara,

Sanguine proprio quem redemisti, deus,

Illuc et prouehis, vnde prius corruit paradisi gaudia.

Iudex, cum veneris iudicare secula,

Da nobis, petimus, sempiterna gaudia in sanctorum patria,
In qua tibi cantemus omnes Alleluia.

De sancto spiritu sequentia.

Sancti spiritus assit nobis gratia,
Que corda nostra sibi faciat habitacula
Expulsis inde cunctis vitijs spiritalibus.
Spiritus, alme illustrator omnium,
Horridas nostre mentis purga tenebras.
Amator sancte sensorum semper cogitatum,
Infunde vnctionem tuam clemens nostris sensibus.
Tu, purificator omnium flagitiorum spiritus,
Purifica nostri oculum interioris hominis,
Ut videri supremus genitor possit a nobis,
Mundi cordis quem soli cernere possunt oculi.
Prophetas tu inspirasti, vt preconia Christi precinuisent inclita.
Apostolos confortasti, vt tropheum Christi per totum mundum veherent.
Quando machinam per verbum suum fecit deus celi, terre, marium,
Tu super aquas futurus eas numen tuum expandisti spiritus.
Tu animabus viuificandis aquas fecundas,
Tu aspirando das spiritales esse homines,
Tu diuisum per linguas mundum et ritus adunasti, domine.
Idoltras ad cultum dei reuocas, magistrorum optime.
Ergo nos supplicantes tibi exaudi pro{589 | C.i.}picius, sancte spiritus,
Sine quo preces omnes casse creduntur et indigne dei auribus.
Tu, qui omnium seculorum sanctos
Tui numinis docuisti instinctu amplectendo spiritus,
Ipse hodie apostolos Christi
Donans munere insolito et cunctis inaudito seculis
Hunc diem gloriosum fecisti.

Alia de sancto spiritu.

Ueni, sancte spiritus, et emitte celitus lucis tue radium.
Ueni, pater pauperum, veni, dator munerum, veni, lumen cordium,

Consolator optime, dulcis hospes anime, dulce refrigerium,
In labore requies, in estu temperies, in fletu solatium.
O lux beatissima, reple cordis intima tuorum fidelium.
Sine tuo numine nihil est in homine, nihil est innoxium.
Laua quod est sordidum, riga quod est aridum, sana quod est saucium,
Flecte quod est rigidum, foue quod est frigidum, rege quod est deuium.
Da tuis fidelibus in te confidentibus sacrum septinarium.
Da virtutis meritum, da salutis exitum, da perhenne gaudium. Amen.

De sancta trinitate.

Benedicta semper sancta sit trinitas, deitas scilicet vnica, coequalis gloria.
Pater, filius, sanctus spiritus tria sunt nomina sed vna eadem substantia.
Deus genitor, deus genitus, in vtroque sacer spiritus, deitate socius.
Non tres tamen dij sunt: deus verus vnus est, sic pater dominus, filius spiritusque dominus.
Proprietas in personis vnitas est et in essentia.
Maiestas par et potestas, decus, honor eque per omnia.
Sidera, maria continens, arua simul et vniuersa condita.
Quem tremunt impia tartara, colunt quoque et abissi infima.
Nunc omnis vox atque lingua fateatur hunc laude debita,
Quem laudant sol atque luna, dignitas adorat angelica
Et nos voce precelsa omnes modulemur organica cantica dulci melodia.
Eya et eya, nunc omnes simul iubilemus alti throno, domino laudes in excelsis.
O adoranda trinitas,
O veneranda vnitas,
Per te sumus creati, vera eterni{590}tas,
Per te sumus redempti, summa tu charitas.
Populum cunctum tu protege, salua, libera, eripe et emunda.
Te adoramus, omnipotens, tibi canimus, tibi laus et gloria
Per infinita seculorum secula. Amen.

Alia sequentia.

Uoce iubilantes magna
Regi summo deuote per secula
Personemus maxima laudum vota.

Celum, sidera, luna, sol et omnia etherea,
Tellus, aer et mare fontesque et flumina,
Omnis creatura concelebrare non desinit
Laude continua cuncta creantis magnalia.
Maiestas, cuius est vnica decenter in patris gloria,
Quem laudant superna iugiter agmina voce dulcisona,
Cui proclamant: Sanctus, sanctus, sanctus deus, osanna,
Quem decet omnis laus, honor, virtus, salus et gloria,
Aurem tuam nobis inclina,
Supplicibus veniam tu dona,
Ut te collaudemus in secula.

Alia sequentia.

Iubilemus cordis voce salutari nostro, iubilemus et psallamus omnipotenti.
Resonet factura sua quanta valet laude, resonet iocunda suo creatori,
Qui creauit omnia coeterna prole, qui fecit et omnia spiritu dictante,
Qui muniuit paradisum lucidis ministris, qui depinxit firmamentum sole, luna, stellis,
Qui ornauit aerem volucrum cateruis, qui vestiuit aridam frondibus et herbis,
Qui ditauit Tetidem piscibus marinis, locupletem fecit terram quadrupedum formis,
Qui deducit super terram riuulos aquarum, qui suspendit subter astra nimbos pluuiarum,
Qui vernali facit flatu flores redolere, autumnali sole coctos fructus colorari,
Albicare late campos hiemali nocte, cum flauescunt late messes estiuiali luce,
Qui statuit hominem regem creature, qui, si vellet, immortalis potuisset esse
Sed de regno exulauit sua vanitate, {591 | C.ij.} quem reduxit dei verbum sua pietate.
Lauda, plasma, redemptorem viscerum medullis, vt reungi merearis ciuibus supernis.

Alia sequentia.

Quicumque vult saluus esse, ipsum fidem est necesse seruare catholicam.
Hec est fides, que seruatur et per vocem predicatur cunctis, apostolica.
Unus est in trinitate, trinus est in vnitate deus creans omnia,
Trinus in personis deus (erubescat hinc Iudeus), vnus in essentia.
Est sine principio pater in essentia, verbum de principio, par patri potentia, vtriusque spiritus est conuenientia.

Pater est ingenitus de se verbum generans filiusque genitus patri non degenerans, spiritus non genitus ab vtroque radians.

Nulla multiplicitas in diuinitate, personarum paritas est in vnitare, indiuisa trinitas est in vnitare.

Patri natus similis patris est imago sed non rei facilis huius est indago, sit in fide stabilis humana propago.

Non est necessarium nostre paruitatis velum alto tollere summe trinitatis, vbi nostra sepius est concussa ratis in errorum fluctibus vix enauigatis.

Absoluamus anchoram a profunditate et laxemus carbasa cum securitate, vbi nauigatio leuis patet rate, vbi portus trahitur in tranquillitate.

De corpore Christi sequentia.

Hodierna lux diei sacramenti vere rei renouat memoriam,
Huius virtus sacramenti mentem sanat et sumenti digne confert gratiam.

Hoc promissum ab eterno die patet hodierno nobile viaticum.

Hoc in manna figuratum nobis est e celo datum munus honorificum.

Hic est panis, quem ostendit Moyses, vt lex pretendit in deserto populis.

Iste panis angelorum, quem in cena rex celorum prebuit discipulis.

Panem hunc, quo viuit mundus, quem si sumas, culpa mundus mentem intus reficit. {592}

Ad credendum quod non vides, te confirmet vera fides, nam hec sola sufficit.

Salue panis immortalis, cibus dulcis his, quos alis, salutaris hostia,

Qui das escam te timenti, potum verum sitiendi nos hoc cibo socia. Amen.

In dedicatione sequentia.

Sancte Syon assunt enchenia,
Sponsatur presens ecclesia

Stans amicta virtutum gloria.

Passim sonant organa dulcia,

Rorant celi misericordia,

Pluunt nubes, stillat iusticia.

Sponsus adest natus ex Maria,

Sanans mundum indulta venia

Iungit sibi Christus ecclesiam,

Septiformem dat ei gratiam.

Sacramenta fiant paschalia,

Proponuntur vite cibaria.
Ad has agni celestis nuptias
Uocat suos paterfamilias.
Adest Abel, fert innocentiam,
Intrat Noe, portat iusticiam,
Melchisedech pro sacerdotio benedicens sedet in medio,
Hic Abrahe fidei veritas, spes Ysaac et Iacob caritas,
Stat Moyses cornuta facie,
Solem tenens triumphat Iosue,
Puer Daudid trucidat Goliam,
Rex psalmoreum pangit melodiam.
Simul astant lex et prophetia
Confirmata per euangelia,
Federantur terris celestia,
Complet deus omnibus omnia.

De apostolis.

Alleluya, nunc decantet vniuersalis ecclesia
Extollendo laude celsa apostolorum insignia,
Quorum princeps per crucem scandit, Petrus, alta poli sydera,
Doctor orbis triumphat sub Nerone vrbe in Romulea.
Crux Andree digna confert premia,
Iacobus vterque nitet laurea,
Herodes illum, hunc Iudaica gens transmittit ad ethera.
Sunt Ioanni, sunt Matheo collata
Eque clara gratiarum munera,
Hirtacus illum necat, hunc suas Iesus vocat ad epulas.
Philippus Christi gratia docens predicat in Sithia,
Thomas confossus lancea cursum consumat in India,
Simon et Iudas dum clara Persis ostendunt monita, {593 | C.iiij.}
Fusus sanguis ambos stola perornauit purpurea.
Bartholomeus dat Indis vite dogmata,
Mathie culmen dedit sors apostolica.
Plaudat ergo tellus, plaudat celorum curia,

In hac die clara plaudat presens familia
Honorando sacrosancta apostolorum merita.
Hij sunt candelabra ante deum lucentia,
Hij prelati celsa summi regis in curia,
Hij sal terre, hij lux mundi, hij clara celi lumina.
Iam palma, iam corona, iam promissa olim mensa illis est apposita.
O quanta, quam preclara, quam iocunda celebrantur hac mensa conuiuia.
Hij nostra sint solemnia,
Sint vota, sint preconia,
Sint grata laudum carmina. Amen.

Alia de apostolis.

Clare sanctorum senatus apostolorum, princeps orbis terrarum rectorque regnorum,
Ecclesiarum mores et vitam moderare,
Que per doctrinam tuam fideles sunt vbique.
Anthiochus et Remus concedunt tibi, Petre, regni solatium.
Tirannidem tu, Paule, Alexandrinam inuasisti Gretiam.
Ethiopes horridos, Mathee, angnelli vellere,
Qui maculas nesciat aliquas, vestisti candido.
Thoma, Bartholomee, Ioannes, Philippe, Simon
Iacobique pariles, Andrea, Thadee, dei bellatores incliti,
En vos oriens et occidens,
Immo teres mundi circulus,
Se patres habere gaudet et expectat iudices.
Et idcirco mundus omnis laudes²⁴³ nobis et honorem sanctis debitum supplex impendit.

De euangelistis sequentia.

Laus deuota mente, choro concinente Christo sit cum gloria,
Qui euangelistas, vere dogmatistas, insigniuit gratia
Quique suo more lucem refulgere dat per orbis climata,
Tales dum elegit, per quos iam subegit hereses et scismata.
Hij bis bini fontes valles atque montes irrigantes flumine,

²⁴³ laudes] laudis *missale*

Orti paradiso mundum indiuiso²⁴⁴ illustrantes famine.
Illos per bis bina visio {594} diuina signat animalia,
A quibusdam visa, formis tunc diuisa gestu sed equalia,
Pennis decorata, terris eleuata, cum rotis euntia,
Facie serena, oculorum plena verbi dei nuncia.
In hijs possunt cerni anuli quaterni, quibus archa vehitur,
Quibus dogma sanum per Samaritanum circunquaque seritur,
Tali, quali plastro mulier ab austro Salomonem adiit,
In hac ceu quadriga agnus est auriga, qui pro nobis obiit.
Istis in bis binis caput est et finis Christus complens omnia.
Horum documentis, horum instrumentis florescat ecclesia.
Ad eorum laudem caueamus fraudem, immo queque vitia,
Horum vt doctrina virtus nos diuina ducat ad celestia. Amen.

De vno martyre.

Adest nobis dies alma et magno gaudio plena,
In qua sancta deo grata congaudet ecclesia.
Hodie celestis turba letatur, que gloriam cantat in excelsis voce dulcisona cum simphonia.
Hodie polorum sancta agmina collaudant regem deum nostrum, natum ex virgine sancta Maria.
Aue inclite martyr Christi N, flos pulcherrime.
Tu vestigia Christi secutus es mente deuota,
Eterni regis adeptus es regna,
Iam gratularis in domo superna possidens sedes almas.
Te postulamus et poscimus vna:
Aduua tuo sancto suffragio fragilem vitam nostram.
O beate, o sancte N, iuua cateruam hanc.
O beate, o sancte N, pro nobis supplica,
Ut vna mereamur sancta celorum templa
Possidere leti, cernentes alma gaudia, que sunt plena.
Sit deo laus, honor et iubilatatio casta,
Qui regnat per omnia seculorum secula.
Amen dicant omnia.

²⁴⁴ indiuiso] in diuiso *missale*

De martyribus.

Agone triumphali militum regis summi dies iste celebris
Adest populis Christo regi credulis.²⁴⁵

Hij delectamentum respuerant mun{595 | C.iiij.}danorum

Et crucem tunc turpem quotidie baiularent.

Hos nullius feritas a Christo separat,

Quin ad eum mortibus millenis properent.

Non carcer vllus aut cathena molliunt fortia in Christo pectora.

Sed nec ferarum morsus diri martyrum solidum excauant animum,

Non imminens capiti gladius territat

Fortissimos milites optimi domini.

Nunc manu dei complexi persequuntur insultant furoribus quondam crudelibus

Et plebi Christi solamen suppeditant in cunctis laboribus lubrici seculi.

Uos Christi martires,

Nos valde fragiles,

Precibus nos iusto iudici sinceris iugiter commendare curate.²⁴⁶

Alia sequentia.

O beata beatorum martyrum solemnia,
O deuote recolenda victorum certamina.

Digni dignis fulgent signis et florent virtutibus,

Illos semper condecenter veneremur laudibus.

Fide, voto, corde toto adhererunt domino

Et inuicti sunt, addicti atroci martyrio.

Carcerati, trucidati tormentorum genera

Igne lesi, ferro cesi pertulerunt plurima.

Dum sint torti, cedunt morti carnis per interitum, vt electi sunt adepti beatorum munera.

Per contemptum mundanorum et per bella maxima meruerunt angelorum victores consortia.

Ergo facti coheredes Christo in celestibus

Apud illum vota nostra promouete precibus,

Ut post finem vite huius et post transitoria

In perhenni mereamur exultare gloria. Amen.

²⁴⁵ credulis] credulus *missale*

²⁴⁶ curate] curati *missale*

De vno confessore.

Pangat nostra concio in sanctorum gloria
Puro corde, mente pia laudum Christo carmina,
Qui diuersa pro meritorum qualitate distribuit munera,
Prauis penas, gaudia iustis sempiterna in sede etherea.
Ibi odor ineffabilis fragrat,
Laus preclara incessanter exultat,
Angelorum militia, patriarcharum prophetarumque caterua,
Apostolorum sacer chorus, laureata martyrum quoque agmina,
Confessorum virginumque turba
Noua dulci voce promunt cantica.
Hac quidem in die N venerando solemnna,
Qua carnis exutus ergastulo regna petijt supera,
Quo supernorum conciuus factus et conuiuia,
Iocundatur et exultat in laude et gloria.
Nos ergo tanti patris pro modulo sacra concelebremus festa
Congratulantes ei voce deo simphonizando mixolidica,
Supplici corde eius digna poscentes magnalia,
Ut sancti meritis sui nostras purificet animas
Sanctique spiritus repleat gratia,
Quo spiritali edocti cithara
Diatessaron, beata diapentica sensu nacta, dyapason citharizemus vera
Et armonie celestis cordium fidibus proporcionati summi regis coniubilemus in aula.
O sancte, nostra, N, exaudi precamina
Ac summo patri representa, per Christum impetrata,
Laus in te sit deo tibi que in eo gloria.

De vna virgine sequentia.

Laudes debitas deo nostro reddamus, socij, voce preclara,
Qui stabiliiuit prudentia omnium creaturarum secula
Et hodie cum sanctis suis coronauit virginem inclitam
In polorum sedibus per palmam martyrij N,
Unde gaudium et letitia celestibus choris agitur

Atque malignus spiritus victus inde torquetur et contristatur.
Nunc humili prece menteque conscia postulemus istius beneficia,
Inuicte virginis et inuiolate, carissima dicemus ei talia.
Tu, virgo clarissima, sapiens, domini nostri sponsa
Fulgens inter agmina sanctorum dei, o Lucia,
Altissimi patris filium pro nobis rogita,
Qui fragilis carnis propter nos induit pondera,
Ut in perpetuum nobis impendat sempiterna regna,
Ubi concinamus semper refulgentes, alleluia.

In commemoratione sancte crucis.

Ueneremur crucis lignum, quod hac die fuit dignum ferre secli precium.
Hoc {597 | C.v.} est namque sacrum signum, per quod vincimus malignum et fugamus vitium.

Primus parens ligni fructum carpens generalem luctum posteris promeruit.
Ligno fixus homo deus damna velut reus innocens restituit.
Salve lignum triumphale, mundi vera salus, vale, tu vexillum es regale, tu nos hinc per modum scale ducas ad celestia.
Iesu crucis consecrator, morte mortis triumphator, nos per tuam passionem duc presentem post agonem ad eterna <g>audia. Amen.

Alia sequentia.

Salve crux sancta, arbor digna,
Cuius robur preciosum mundi tulit talentum,
Ut hostis per lignum victor ligno reuinceretur,
Quodque exortus mortis primis erat terrigenis paradiso propulsis,
Causa etiam vite foret cunctis Christi morte vere viuificatis.
Horrificum tu es semper signum inimicis, crux sacra, seuis,
Quam mors pauet infernusque timet, que Christo suos reassignet,
Cui sit laus in euum.

In commemoratione beate Marie virginis sequentia.

Aue preclara maris stella in lucem gentium, Maria, diuinitus orta.

Euge, celi porta, que non aperta veritatis lumen, ipsum solem iusticie, indutum carne ducis in orbem.

Uirgo, decus mundi, regina celi, preelecta vt sol, pulchra lunaris vt fulgur, agnosce omnes te diligentes.

Te lignum vite, virgam alme stirpis Iesse nascituram, priores desiderauerunt patres et prophete.

Te plenam fide, sancto rorante pneumate parituram diuini floris amigdalum signauit Gabriel.

Tu agnum, regem, terre dominatorem Moabitici de terra deserti ad montem filie Syon traduxisti.

Tu que furentem Leuiathan, serpentem tortuosumque et vectem²⁴⁷ collidens, damnoso crimine mundum exemisti.

Hinc gentium nos reliquie tue sub cultu memorie mirum in modum, quem es²⁴⁸ enixa, {598} propiciationis agnum regnantem celo eternaliter reuocamus ad aram mactandum misterialiter.

Hinc manna verum Israelitis veris, veri Abrahe filijs ammirantibus quondam Moysi quod tipus figurabat, iam nunc abducto velo datur prospici; ora, virgo, nos illo pane celi dignos effici.

Fac igne sancto patrisque verbo, quod, rubus vt flammam tu portasti, virgo mater facta, pecuali pelle discincto²⁴⁹ pede, mundis labijs cordeque propinquare.

Da fontem dulcem, quem in deserto petra premonstrauit, degustare cum sincera fide renesque succingi lotos in mari, anguem eneam in cruce speculari.

Audi nos, nam te filius nihil negans honorat.

Salua nos, Iesu, pro quibus virgo mater te orat.

Da fontem vite visere, da puros mentis oculos in te defigere,

Christianissimis fidem operibus redimire beatoque fine ex huius incolatu, seculi auctor, ad te transire.

Alia de beata virgine.

Hodierne lux diei, celebris in matris dei agitur memoria.
Decantemus in hac die semper virginis Marie laudes et preconia.

Omnis homo, omni hora ipsam ora et implora eius patrocina.

Psalle, psalle nisu toto, cordis ore, voce, voto, aue plena gratia.

Aue domina celorum inexperta viri thorum, parens paris nescia.

Fecundata sine viro genuisti more miro genitorem, filia.

Florens ortus austro flante, porta clausa post et ante, via iuris inuia.

Fusa celi rore tellus, fusum Gedeonis vellus deitatis pluui.

²⁴⁷ vectem] vecten *missale*

²⁴⁸ quem es] que est *missale*

²⁴⁹ discincto] distincto *missale*

Salve splendor firmamenti, tu caliginose menti desuper irradia.

Placa mare, maris stella, ne inuoluat nos procella et tempestas valida. Amen.

Alia sequentia.

Celum deus inclinavit et descendit et intrauit, vas electum stirpe Dauid, quod ante promiserat.
Per quod verbo maritavit carnem, cui subiugavit celum, ad quod re{599 | C.vi.}portavit ouem, que perierat.

Miro modo nos dilexit qui pro nobis se despexit, dum sub nostra carne texit suam magnitudinem.

Unde mori non neglexit qui pro nobis resurrexit, et resurgens nos reuexit ad vitam per virginem.

Gaude, virgo, mater Christi, que per aurem concepisti nec in partu pertulisti pudoris dispendium,

Quia deum genuisti, dum sic nostra tu fuisti salus, plebi confer isti tuum patrocinium. Amen.

De sancto Ioanne baptista sequentia.

Sancti baptiste, Christi preconis,
Solemnia celebrantes moribus ipsum sequamur,

Ut ad vitam, quam predixit, assecletas suas perducatur.

De uotis te, sanctissime, mentibus, amice Iesu Christi, flagitamus, ut gaudia percipiamus,

Apparens que²⁵⁰ Zacharie Gabriel repromisit, qui tuam celebrarent obsequijs natiuitatem,

Ut per hec festa eterna gaudia adipiscamur,

Qui sancti dei sacris delitijs leti congaudent.

Tu, qui preparas fidelium corda,

Ne quid deuium vel lubricum deus in eis inueniat,

Te deprecamur, ut crimina nostra

Et facinora continua prece studeas absoluere,

Placatus ut ipse suos semper inuisere fideles,

Ut mansionem in eis facere dignetur,

Ut agni vellere, quem tuo digito

Mundi monstraueras tollere crimina, nos velit induere,

Ut ipsum mereamur angelis associj

In alba veste sequi per portam charissimam,

Amice Christi Ioannes.

In festo sancte Marie Magdalene sequentia.

²⁵⁰ apparens que] apparensque *missale*

Mane prima sabbati surgens dei filius, nostra spes et gloria,
Muicto rege sceleris redijt ab inferis cum summa victoria.

Cuius resurrectio omni plena gaudio consolatur omnia.

Resurgentis itaque Maria Magdalene facta est prenuncia

Ferens Christi fratribus eius morte tristibus expectata gaudia.

O beati oculi, {600} quibus regem seculi morte iam deposita prima est intuita.

Hec est illa femina, cuius cuncta crimina ad Christi vestigia eius lauit gratia,

Que dum plorat et mens orat, facto clamat, quod cor amat Iesum super omnia.

Non ignorat, quem adorat, quid precetur, sed deletur quod mens timet conscia.

O Maria, mater pia, stella maris appellaris operum per merita.

Matri Christi coequata, dum fuisti sic vocata sub honore subdita.

Illa mundi imperatrix, ista beata peccatrix letitiae primordia fuderunt in ecclesia.

Illa enim fuit porta, per quam mundi lux est orta, hec resurgentis nuncia mundum replet letitia.

O Maria Magdalena, audi vota laude plena, apud Christum chorum istum clementer concilia,

Ut fons summe pietatis, qui te lauit a peccatis, seruos suos atque tuos mundet data venia.

Amen dicant omnia.

De sancto Olauo sequentia.

Lux illuxit letabunda, lux illustris, lux iocunda, lux digna preconio.

In solempne gaudium prorumpat fidelium sincera deuotio.

Gloriosus hodie Christi martyr glorie sublimatus solio

Pro eternis breuia commutauit gaudia felici commercio.

Insignis martyris insignis gloria dulcis est, gaudij dulcis materia.

Insiste canticis, mater ecclesia, celesti iubilo tange celestia.

Inter curas absolutus rex Olauus constitutus in regni fastigio

Suspirabat in eterna, prouolabat in superna mentis desiderio.

Christi tractus in odore, Christi languens in amore, vires sumens ex languore, corde, votis,²⁵¹ factis,
ore quem amabat, coluit.

Hic nec minis nec timore mortis fractus nec labore idolorum ab errore multo quidem cum sudore
gentem suam eruit.

Tulit ab impia gente ludibria, minas et odia, penas, exilia sed mente stabili.

Mira {601 | C.vij.} constantia deuicit omnia felix felicia migrans ad gaudia cum palma nobili.

Ante diem passionis ad instantis vim agonis animatus visionis diuine solatio

²⁵¹ votis] vocis *missale*

Quod amabat, pregustavit, pregustatum plus optavit, plus optatum vendicavit illustri martyrio.

Rex et martyr triumphalis, tutor noster specialis, tua proles spiritalis sit ab huius mundi malis te tuente libera.

Quos infestat vis carnalis, corruptela generalis, pestis potens et letalis, nos sub tuis tutos alis tua saluet dextera. Amen.

Alia sequentia.

Postquam calix Babilonis illudentis²⁵² fel draconis ebulliuit penitus,
Olla feruet aquilonis oleo deuotionis per Olauum celitus.

Fert oliue florem auis, requiescit Noe nauis montibus Armenie,

Cum Olauo flat suavis spirans nardus, celi clauis applicat Noruegie.

Rex Olaue, qui regium nomen habens egregium vnctionis,

Cuius nomen est oleum effusum per aculeum passionis,

Rex Olaue, nos exaudi assistentes tue laudi omni quarta feria,

Quia tui tunc agonis et felicitis passionis colitur memoria.

Christi martyr, hanc cohortem, pro qua subisti mortem, iunge celi ciuibus.

Delictorum nos a fece tua purga sancta prece cunctis et a sordibus. Amen.

In assumptione beate Marie virginis sequentia.

Area virga prime matris Eue florens rosa processit Maria.
Oritur vt lucifer inter astra etherea perpulchra vt luna.

Fragrescit²⁵³ vltra omnia balsama, pigmenta et tymiamatha,

Purpurea vt viola, roscida vt rosa, candens vt lilia,

Patris summi quam elegit proles deica, vt assumeret carnem sacrosanctam ex virginis carne incorrupta.

Celsus nunciat Gabriel noua gaudia, eterni regis exortum in terra matremque {602} eius ita salutat:

“Aue Maria, domini mei mater alma, celica plena gratia.

Tu benedicta regem in secula paries effecta orbis regina.”

“Fecunda ergo,” inquit, “quomodo esse queam, cum virum non agnoscam ex quo sum nata et semper permanens virgo pudica?”

“Ne timeas,” respondit angelus, “sanctum pneuma descendet in te castam, quo fecundata paries deum et hominem vna.”

²⁵² illudentis] illudentes *missale*

²⁵³ fragrescit] flagrescit *missale*

O vere sancta atque amanda, ex qua est orta redemptio nostra, salus quoque mundi veraque vita,
O dei nostri genitrix pia, suscipe nostra hac die precata, in qua es assumpta ad celi claustra.
Tu es enim patri chara, tu es Iesu mater alma, tu sancti spiritus es templum facta.
Tu es pulchra dei sponsa, tu regem Christum enixa domina es in celo et in terra.
Hodie namque curie celestis tibi obuia agmina te assumpserunt ad pallatia stellata.
Iesus et ipse festiuus tibi matri cum angelis occurrens sede paterna secum locauit in secla.
Iam cum deo regnans nostra excusa clemens mala poscens cuncta bona, o benigna.
Mediatrice nostra, que es post deum spes prima, tuo nos filio representa,
Ut in poli aula leti iubilemus omnes, alleluya.

In festo Natiuitatis beate Marie virginis sequentia.

Natiuitas²⁵⁴ Marie virginis, que nos lauit a labe criminis, celebratur hodie, dies est letitie.
De radice Iesse propaginis hanc eduxit sol veri luminis manu sapientie, sue templum glorie.
Stella noua nouiter oritur, cuius ortu mors nostra moritur, Eue lapsus iam restituitur in Maria.
Ut aurora surgens progreditur, velut luna pulchra describitur, super cuncta vt sol eligitur virgo pia.
Uirgo clemens et virgo vnica, virga fumi sed aromatica, in te celi mundique fabrica gloriatur.
Te signarunt ora prophetica, tibi canit Salomon cantica canti{603 | C.viij.}corum, te vox angelica protestatur.
Uerbum patris processu temporis intra tui secretum corporis, in te totum et totum deforis simul fuit.
Fructus virens arentis arboris Christus, gygas immensi roboris, nos a nexu funesti pignoris eripuit.
O Maria, dulce commercium intra tuum celasti gremium, quo salutis reis remedium indulgetur.
O vera spes et verum gaudium, fac post vite presentis stadium, vt optatum in celis brauium nobis detur. Amen.

De angelis.

Ad celebres, rex celice, laudes cuncta
Pangat nunc canoram caterua simphoniam
Odas atque soluat contio tibi nostra,
Cum iam renouantur Michaelis inclita valde festa,
Per quem letabunda perornatur machina mundi tota.
Nouies distincta pneumatum sunt agmina per te facta.
Sed cum vis, facis hec flammea per angelicas officinas.
Inter primeua sunt hec nam creata tua, cum simus nos vltima factura sed imago tua.

²⁵⁴ natiuitas] uatiuitas *missale*

Theologa chategorizent simbola nobis hec ter tripartita per priuata officia.
Plebs angelica, phalanx et archangelica, principans turma, virtus vranica ac potestas almiphona,
Dominantia numina diuinaque subsellia cherubin etherea ac seraphin ignicoma.
Uos, o Michael, celi satrapa, Gabrielque vera dans verbi nuncia
Atque Raphael, vite vernula, transferte nos intra paradisicolas.
Per vos patris cuncta complentur mandata, que dat
Eiusdem sophia, compar quoque pneuma vna permanens in vsya,
Cui estis amministrantia deo milia milium sacra.
Uices per bis quinas bis atque quingentas vestras
Centena millena assistunt in aula, ad quam rex ouem centesimam
Terrigenam dragmamque decimam vestra duxit super agalmata.
Uos per ethra, nos per rura, terrea
Pars electa, armonie vota demus yperlirica cythara,
Ut post bella Michaelis inclita
Nostra deo sint accepta auream circa aram thimiamatha.
Quo in celesti iam gloria condecantemus alleluia.

In festo omnium sanctorum.

Christo inclita gaudia nostra canunt melodia agmina
Laudes omnibus dantia sanctis per hec sacrata festalia.
Mariam primum vox sonet {604} nostra, per quam nobis vite sunt data premia.
Regina, que es mater et casta, solue nostra per filium peccamina.
Angelorum contio sacra et archangelorum turma inclita
Nostra diluant iam peccata prestando supera celi gaudia.
Tu, propheta, prece, lucerna atque plus quam propheta,
In lucida nos pone via nostra mundans crimina.
Apostolorum princeps atque cuncta iuncta caterua,
Iam corrobora vera in doctrina plebis pectora.
Stephane gloriose rutilans in corona sanctorumque martirum turma valida,
Fortia date corda, corpora eque firma, sacra vt hostem vincant rite spicula.
Martine inclite et presulum omnis caterua,
Suscipe nunc pia modo nostra clemens precata.
Regina virginum premaxima tu mater es, incorrupta virgo et grauida,
Sacrata domino et castitas, nostras serua animas mundaque corpora.

Monachorum veneranda suffragia omniumque sanctorum contubernia
Per precata assidua nostra gubernent tempora
Nosque ducant ad superna vera polorum gaudia.
Subiungant pium agmina amen redempta.

Alia.

Superne matris gaudia representet ecclesia.
Dum festa colit annua, suspiret ad perpetua.
In hac valle miserie mater succurrat filie,
Hic celestes excubie nobiscum stent in acie.
Mundus, caro, demonia diuersa mouent prelia,
Incursum²⁵⁵ tot fantasmatum turbatur cordis sabbatum.
Dies festos cognatio simul hec habet odio
Certatque pari federe pacem de terra tollere.
Confusa sunt hec omnia: spes, metus, meror, gaudium.
Uix hora vel dimidia fit in celo silentium.
Quam felix illa ciuitas, in qua iugis solemnitas,
Et quam iocunda curia, que cure prorsus nescia.
Nec languor hic nec senium nec fraus nec terror hostium sed vna vox letantium et vnus ardor
cordium.
Illic ciues angelici sub ierarchia triplici trine gaudent et simplici se monarchie subici.
Mirantur nec deficiunt in illum, quem prospiciunt, fruuntur nec fastidiunt, quo frui magis sitiunt.
Illic patres dispositi pro qualitate meriti semota²⁵⁶ iam caligine lumen vident in lumine.
Hij sancti, quorum hodie recensetur memoria,
Nunc reuelata facie regem cernunt in gloria.
Illic regina virginum transcendens culmen ordinum
Excuset apud dominum nostrorum { 605 | C.ix. } lapsus criminum.
Nos ad sanctorum gloriam per ipsorum suffragia,
Post presentem miseriam Christi perducatur gratia. Amen.

Accidentia circa missam.

²⁵⁵ incursum] in cursu *missale*

²⁵⁶ semota] se mota *missale*

Si post mediam noctem quis comederit aut etiam medici concilio aliquid hauserit, licet postea dormierit, non debet illa die celebrare. Si infra missam ante consecrationem se recolet comedisse vel bibisse vel in peccato mortali vel irregularem vel excommunicatum esse, quorum non erat memor ante missam, tunc maxime propter excommunicationem et comestionem non procedat, nisi de scandalo, si desisteret, timeatur vel, vt dicit dominus Bonauentura, si habet propositum confitendi et contritionem²⁵⁷ de peccatis poterit perficere. Si vero post consecrationem recordetur alicuius predictorum, habita contritione cum proposito confitendi et satisfaciendi debet procedere. Non debet tamen sacerdos in missa de statu suo cogitare sed ad sacramentum et ea, que sibi peragenda sunt, iugiter meditari. Non sunt consecrate gutte, que forte sunt extra calicem vel infra in circumferentia, nec hostia vel pars eius, quas sacerdos non proposuit consecrare. Si vero dubitet de fragmentis an ab hostia consecrata vel non consecrata processerit, cum illud cognouerit, post sumptionem tamen sacramenti ea sumat. Si propter frigus aut propter aliquam negligentiam hostie vel pars hostie cadat in calicem post consecrationem vtriusque, vltius procedatur nec aliquid propter hoc immutetur. Similiter, si hostiam ante tempus debitum ex inconsideratione diuiserit, procedat vltius nihil immutando. Si celebrans non recolit se dixisse verba sacramentalia, non debet turbari sed procedere; si etiam sibi constet, quod omisit aliqua verba, que non sunt de forma consecrationis, non resumat de illa sed vltius procedat. Sed si certus est omisisse quodcunque verbum de forma consecrationis, resumat totam formam, scilicet “Hoc est enim” vel “Hic est enim calix”. Si sacerdos celebrans putat ante se habere decem hostias et sunt vndecim, si intendat consecrare quod est ante se nihil reseruando, ex intentione omnes sunt consecrate. Consulitur ergo, vt supra, totum, quod est ante se, non habendo considerationem ad certum numerum intentionem ferat. Si sacerdos ante consecrationem infirmitate deficiat, non oportet missam ab alio perfici. Si vero in ipsa prolatione verborum consecrationis panis deficiat, sic quod dubitatur an sacramentum confectum sit, alius sacerdos a principio illius consecrationis incipiat et sub conditione hostiam panis, quam reperit, consecret et missam perficiat. Si vero in consecratione sanguinis deficiat, sic quod dubitetur, vt prius vtrum consecrauit, alius sacerdos nouam hostiam panis et vini in alio calice accipiat et hostiam nouam cum alio vino primum etiam sub conditione consecret, totum sumat et missam compleat. Si sacerdos post consecrationem corporis sanguine nondum consecrato deficiat, alius nouam, quam consecret, hostiam accipiat et totum sumat et missam more solito perficiat. Si post consecrationem vtriusque nullo sacramento sumpto defecerit, alius sacerdos, vbi dimissum est, incipiat et finiat sacramenta inuenta sumendo. Si de cibo diei precedentis aliquid in ore sacerdotis permanserit, quod deglutierit, vel aqua in modica quantitate in os lauando intrauerit, non impedit celebrare; caueat autem, ne id contingat. Si post

²⁵⁷ contritionem] concretionem *missale*

consecrationem corporis cognouerit non esse vinum in calice siquidem corpus non sumpserit, calicem rite preparet et ab illo loco simili modo incipiat et missam compleat. Si vero corpus dominicum sumpserit, hostiam nouam cum calice rite preparet, consecret, sumat et perficiat. Si vero post consecrationem sanguinis recordetur aquam non imposuisse in calicem, missam more solito compleat caueatque, ne infra calicem sacrum aquam effundat. Si aquam solam, super quam verba consecrationis errore protulit putans calicem rite esse preparatum, sumpserit, accipiat hostiam nouam, quam consecret, et preparet calicem ponendo vinum et aquam, more solito consecret et perficiat. Si sacerdos post sumptionem sacramenti species euomuerit, debet vomitus ille cremari et cineres iuxta altare recondi.

Missale secundum vsum **ecclesie Nidrosiensis** finit feliciter. Impressum **Haffnie** arte magistri **Pauli Reff** ibidem **canonici** ac sanctissimi domini nostri **pape** ad titulum **Nidrosiensis ecclesie accoliti**. Anno domini **MCCCCC**xix, die vero **xxv** **Maij**.